

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישית
גיליון מספר 527

✦
פקודי
תשפ"ד

מזרחימיה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הסקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
7:05	6:25	5:12	ירושלים
7:02	6:27	5:27	בני ברק
7:04	6:26	5:18	חיפה
7:03	6:27	5:27	אשדוד
7:04	6:26	5:11	בית שמש
7:04	6:26	5:29	קרית גת
7:04	6:25	5:20	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת פקודי תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת ויקהל,
בענין "הפחד שמא יחסר":

הסברת כל כך יפה את התכונה של הקמץ שחי בתחושה תמיד של "שמא יחסר", וגם את ההסבר איך זה מגיע לו בירושה, ואני אכן חושב שאין מה לעשות לזה. מי שנולד ככה יישאר כזה. לא חושב שזו תכונה שניתנת לשינוי. (מדבר מהניסיון שלי)

*

לעניות דעתי, אם רוצים לחנך ילדים לתודעת השפע, ולא להיות קמצנים, אז צריך לחנך אותם לתת לאחרים. כשילדים חווים את הנתינה הם מרגישים עשירים. כך לכל הפחות מנסינו.

ועוד משהו: לסרב (במידת האפשר, כמובן) לכל מיני וסוגי קרנות ותמיכות ופוליע שטיקס, שמטרתם לגרד כמה גרושים. זה מחנך ילדים לתחושת 'חסר'.

*

במאמר האחרון שלך, רק העצמת את דילמת החיים שלי. בבית של ההורים שלי אף פעם לא היתה תחושת חסר. תמיד הרגשנו שיש מספיק, ואני יצאתי קמץ. לא מצליח להבין מה קורה לי, ולמה אני כזה? או שאולי בסוף לא כל האנשים יוצאים באמת לפי התיאוריות שלך?

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

בהמשך למאמר שלך, לא יכולתי להזדהות כי אנו נוהגים בחסכנות קשה כי אכן אין לנו מספיק כסף. זו אכן שאלה שמטרידה אותי הרבה, האם ועד כמה מותר לילדים שלנו להכיר את המצב הכלכלי שלנו או שצריך להסתיר מהם?

תשובה: התשובה היא יחסית פשוטה, אך היישום הוא הרבה יותר קשה.

במשפט אחד: הילדים צריכים לדעת, ואסור להם להרגיש.

הילדים צריכים לדעת שהמצב הכלכלי שלנו קשה, שאנחנו נוהגים בחסכנות כי אין לנו עודף כסף. אין כל סיבה לחנך ילדים לחיות בהכחשת המציאות.

אך אסור להם להרגיש תחושת חסר או חרדה. הם צריכים להרגיש רוגע ושלווה. הם צריכים מאיתנו בבירור, שתמיד יהיו להם את הצרכים הבסיסיים, שהאחריות תהיה תמיד על ההורים לדאוג להם, ואין כל סיבה טבעית שיגיעו למצב של רעב או ביזיון ח"ו.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אתה מאנשי שפע או אנשי הצמצום?

אלו מתוכנו שגדלו בבית שהונהג בו כללים רבים, גבולות ברורים, תקנות נוקשות, גדלו על בסיס הצמצום. "אמרנו שאתה הולך לישון בשעה תשע ועשרה, כעת כבר תשע ואחת-עשרה. לא רוצה לשמוע שום תירוץ!" לכאורה הם יישארו כאלו כל ימי חייהם. ינהיגו את אותן תקנות וכללים מול הילדים, מול החברים, ומול כל אחד. אין וויתורים, ואין עיגול פינות. או שהיו שונים לחלוטין. הם ישארו את "הדקה", את "השקל", את "הפריט הבודד".

אלו יהיו הנוסחאות:

"אל תדבר איתי בדקות! אני מדבר רק בשעות. מה אמרת? ה'שבע ברכות' מתחיל בשעה תשע? מצויין. בעז'ה אגיע עד עשר". או "מה אמרת? זה עולה שבע-עשרה וחצי שקלים. קח עשרים! לא צריך עודף".

*

יש ווארט יפה על הפרשה.

בתרומת הכסף רואים בפרשה פירוט מלא של מה נעשה עם "מחצית השקל". וכידוע דברי המדרש (תנחומא): "אמר משה, יודע אני שישארל רוגנים הם. הריני עושה להם חשבון מכל מלאכת המשכן". כידוע גם שיש טעם של "אזלא גרש" על "ואת האלף", וכל הקהל בזמן קריאת התורה מזמזמים יחדיו לדרוש את החשבון.

ואילו על תרומת הזהב אין כל פירוט. וזה למרות שהיתה גדולה בערכה בהרבה (מחיר הזהב מול מחיר הכסף כיום: פי 90. ובכל הזמנים, הוא היה שווה פי כמה עשרות). הקושיא הזאת מופיעה הרבה בספרים הק'.

אלא - בדרך מליצה כמובן - בתרומת הכסף, נדרש עם ישראל לתת 'מחצית השקל' בדיוק, לא פחות ולא יותר. וזה מסמל את הצמצום והדקדוק, ולכן עם ישראל דרש חשבון מדוקדק. ואילו בתרומת הזהב, אנשים תרמו בנדיבות, הזהב נשפך בשפע, ולכן לא ביקשו חשבון. יש לנו ללמוד מזה לקח לחיים שלנו. כי כמו בתרומת המשכן, צריך גם מזה וגם מזה.

למעיישה:

בית בריא שמגדל ילדים בריאים, זה בית שמתנהל בסגנון של שפע וצמצום גם יחד. פעמים רבות, ששני ההורים ישחקו את התפקידים הכפולים. אחד יהיה בתפקיד הדקדוק, יעמוד על זמנים, יתקש על השקל, ירבע את הפינות. ואילו השני יהיה זה שמוותר, שמעגל פינות, שלא עושה ענין מזוטות. שניהם יהיו מתואמים יחד לתפקיד המשותף, מתוך הבנה שהילדים אכן זקוקים לשני הצדדים גם יחד. עם היכולת לפעול כל פעם לפי הצורך.

גם עסק בריא (או מוסד חינוכי מוצלח), הוא עסק שמתנהל על ידי אנשים בעלי גישה שונה. אחד ממונה על הדקדוק והירידה לפרטים ללא פשרות, ואילו השני מעגל פינות, גמיש ווותרן.

ואם יש את שתי התכונות המנוגדות באיש אחד, בוודאי שזה מיוחד הרבה יותר.

נגיד שאתה בעל חנות. החנות נסגרת בשעה שמונה בערב. מישהו הגיע בשמונה ודקה. ואתה אומר לו: "איחרת! אני סוגר כבר!", והוא מתעקש. "על מה אתה בכלל מדבר? מה זו דקה אחת? למה אתה כזה עקשן?"

ונגיד שאתה משגיח, ועשית מבצע לבחורים, והיה צריך לצבור שמונים אחוזים בשביל לקבל את הפרס, ובחור צבר שבעים ותשעה. והוא מתווכח איתך: "אז מה זה אחוז אחד? ולמה המשגיח עושה ענין מזוטות?"

ונגיד שאתה אבא לילדים, ושלחת את הבן עם עשרים שקלים למכולת, וכשהוא חוזר הביתה עם העודף מתברר שחסרים שני שקלים. ואתה מתחשבן איתו, והוא לא מצליח להבין: "למה צריך לתת דו"ח על שני שקלים? וזה לא שווה כלום!"

ואלו מול אלו.

אלו פולטים בבזבז: "למה להיכנס לדקויות? ועזוב אותך עם השטויות שלך! ואי אפשר עם הקטנוניות שלך!" ואלו בעיקר מודאגים: "אז אני מכניס אותך עכשיו, ובעוד דקה מגיע עוד מישהו, ואחר כך עוד מישהו, ואז אני נשאר בחנות עוד שעה".

ואם כבר הזדהית עם אחד הצדדים, אתה יודע האם אתה שייך לאנשי השפע או לאנשי הצמצום.

*

יש וויכוח עתיק יומין. מי חי חיים מאושרים יותר?

אנשי השפע טוענים שהשפע בצד שלהם. "אני לא עושה חשבונות - הוא מצהיר - אני חי כמו שצריך, קונה את כל מה שצריך, וגם מפנק את עצמי ואת בני משפחתי מדי פעם. לא עוקב כל הזמן אחרי חשבון הבנק. וב"ה יש שפע. כל הזמן מגיעים כספים. אני מחלק המון לצדקה, מפזר לחברים בלי חשבון, וב"ה לא נזקק לאף אחד."

ואנשי הצמצום כמעט מתפוצצים לשמוע את זה. "אלו אנשים מופקרים, חיים בלי חשבון, אין להם מושג כמה קורה עם עצמם, בעוד כמה שנים הם יגלו את ה'ברוך' שלהם, ואז זה יהיה מאוחר."

והם נפגשים אחרי כמה שנים. אנשי השפע עדיין מחייכים, מפתיעים שהשפע אצלם עדיין ממשיך.

ומנגד, האנשים שאכן הסתכנו בחייהם בחובות ענק, איבדו את מקור פרנסתם, חינוכו את ילדיהם להפקרות, אלו אנשים שלא יודעים לשים גבולות לשפע שלהם.

*

ומי צודק??

זו שאלה קשה מאוד. בוודאי שלכל אחד מן הצדדים יהיו הוכחות לכאן ולכאן. אך זה פחות מעניין, כי הצדק לא ממש ישנה את התמונה.

אלו מתוכנו שגדלו בבית של שפע. בית שלא עשו בו חשבונות מדי, היו מוותרים הרבה והיו הרבה עיגולי פינות, ימשיכו הלאה את המסורת. ככה יישמע האברך לילה לפני הברית בשיחת טלפון לבעל הקייטרינג. "כמה מנות אמרתי לך להכין? שישים? תעשה לי טובה, תביא שבעים. אתה יודע מה? עדיף שמונים."

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת פקודי

"אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פוקד על פי משה" (לח, כא)

כאשר נתבלה סידורו של ר' ישראל בעל שם טוב, ויצא מכלל שימוש, הלכו חסידיו לחפש לו סידור אחר. עברו מבית לבית עד שהגיעו לביתו של רועה העיירה. שמח הרועה לקראתם, ואמר להם כי יש בידו סידור אחד, והוא ירושה מסבו שהיה מגיד חשוב, ואף הוא קיבל אותו ירושה מאביו, ואביו מאבי אביו, עד למחר"ם

מיניץ זצוק"ל, שאומרים עליו שהוא כתב את הסידור במו ידיו.

אמרו התלמידים, רועה זה הלא בין כה וכה אינו יודע קרוא וכתוב ובטח שלא יודע להתפלל, ראוי הוא הסידור לרבינו...

עמדו התלמידים ושכנעו את הרועה שיפקיד בידם את סידורו.

כשהגיעה שעת התפילה, וניגש הבעל שם טוב להתפלל, ראה את הסידור החדש, והתבונן בו שעה ארוכה.

לבסוף הורה לש"ץ שיתחיל להתפלל.

כשהגיע הבעש"ט לתפילת העמידה, ראו

כולם איך שנתכרכמו פניו של רבם. פניו הלכו והלבינו, ורעד אחז בשפתיו.

מיד כשסיים הבעש"ט את התפילה קרא: תיכף ומיד החזירו לרועה בעל התפילה את סידורו!... שאין תפילה נאה כתפילתו של הרועה בעל התפילה!

נרעדו כולם, ומיד נטלו את הסידור והחזירוהו לרועה. אך תמהו החסידים על דבריו של רבם, והתחבאו

בביתו של הרועה.

כשהגיעה שעת התפילה, נכנס הרועה אל ביתו, לקח את הסידור, והניח אותו על עמוד התפילה שהיה שם, עטף עצמו בטלית, הניח תפילין וניגש להתפלל, פתח את הסידור היכן שפתח, עצם את עיניו והתחיל לנענע את גופו קדימה ואחורה.

התנועות התגברו והתחזקו עד שעמד כך שעה כשכולו מיטלטל מצד אל צד.

חייכו החסידים זה לזה: וכי זו היא תפילה? ומיד שאלו את הרועה.

אמר להם, אכן אדם פשוט אני, אך זוכר אני כיצד הייתי ניצב מאחורי סבי כשהוא עומד בתפילה... איזו דבקות בה'!

נדרתי שכשאגדל אתפלל כמוהו, אלא שגורלי לא שפר עלי ונעשיתי רועה פשוט, ואפילו את האותיות הכתובות בסידור אינני יודע לקרוא, אבל את אותן התפילות הקדושות עודני זוכר! לכן אני מניח את הסידור של סבי, מתנועע כמוהו, ופונה אל ריבון העולמים שיחשיב את מעשי כתפילה שלימה... סיים את סיפורו.

הלכו החסידים לבעש"ט, ואמר להם: יודע אני שאין הוא כלל יודע להתפלל, אבל אימרו לי,

היש אדם בעולם שיהיין לומר על עצמו שהוא יודע להתפלל?!

כשביקש משה רבנו להקים את המשכן, נתמלא יראה: וכי יכול הוא להקים בית לה? ובכל זאת אמר לו הקב"ה: עשה את המשכן כתבנית הבית שראית למעלה, כאילו היה ביתי, ואני שוכן בתוכו.

אף אנחנו, נעשה ככל שביכולתנו, וה' יתברך ישלים לנו מעשינו.

בְּךָ בְּטַחוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּטַחוּ וְתַפְלְטְמוּ אֵלֶיךָ זַעֲקוּ וְנִמְלְטוּ בְּךָ בְּטַחוּ וְלֹא בּוֹשׁוּ. (תהלים כב, ה - ו)

האם לבטח בשם אַמּוֹרָה לְהִיֹּת בּוֹשֶׁה? לְכַאֲוָרָה לֹא. אֲדַרְבָּהּ, בְּטַחֹן הִיא דְרָגָה גְבוּהָה בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם, וְכִלְנֹ שׁוֹאֲפִים אֵלֶיהָ, אִז לְמָה שְׁנִתְבַּיֵּשׁ בְּבִטְחוֹן שְׁלֹנּוּ בְשֵׁם?

דוֹד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר אַחֲרַי: "בְּךָ בְּטַחוּ אֲבוֹתֵינוּ... בְּךָ בְּטַחוּ - וְלֹא בּוֹשׁוּ!" רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֵם לֹא מִתְבַּיֵּשִׁים לְבִטְחָן בְּךָ... לְמָה שִׁיתְבַּיֵּשׁוּ? ! הֵאֵם יֵשׁ צָרָךְ לְהִתְבַּיֵּשׁ? וּבְכֵן, מָהוּ בְּכֻלָּל 'בְּטַחֹן'? הַחֹבּוֹת הַלְבָבוֹת מִגְדִּיר, שֶׁבְּטַחֹן הוּא - לְהִיֹּת בְּטוֹחַ שְׂאֵנִי לֹא בְּטוֹחַ...

בְּמַלִּים אַחֲרוֹת: כְּשֶׂאֵנִי חוֹשֵׁב שְׂאֵנִי בְּטוֹחַ, בְּטוֹחַ בְּכֶסֶף שְׁלִי, בְּטוֹחַ שֶׁהַמַּעֲמָד שְׁלִי יִשְׁאֵר תָּמִיד, בְּטוֹחַ בְּהַצְלָחוֹת שְׁלִי, בְּטוֹחַ בְּמִשְׁפָּחָה וּבִיְצִיבוֹת - לְמָה שְׂאֵבְטַח בְּשֵׁם?

עַל מִי אֲנַחֲנוּ סוֹמְכִים, עַל עַצְמָנוּ - אוֹ עַל הַשֵּׁם?

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

ככל שישאר לו יותר כסף, כך הילדים שלו יהיו יותר ויותר מסוכסכים בינם לבין עצמם במריבות על ירושות... אם אתה דואג לו, תדאג שיחזיק תורה שתחזיק אותו בחיים!

"בקע לגולגולת מחצית השקל... לצקת את ארני הקודש" (לח, כו - כז)

סיפר הגר"י גלינסקי זצ"ל: פעם חזר הרב מפוניבז' - הגר"ש כהנמן זצ"ל ממסע מתיש בחו"ל למען החזקת הישיבה.

הוא אמר לי: בוא וראה מעשי אלוקינו, השגחה פרטית! וכך סיפר לי: הייתי בארצות הברית ושמעתי על פלוני, יהודי מיליונר, המבקש להנציח את שמו במבנה ציבור רב רושם בארץ הקודש.

רב רושם בארץ הקודש. חשבתי לעצמי, ב"ה ישיבת פוניבז' עומדת על תילה, אבל נרתום אותו להציב יד ושם לישיבה נוספת שנכחדה בשואה הנוראה, ישיבת גרודנא, או רמיילס, או קוברין, או ברנוביץ, לא חסר.

טרחתי וניסיתי בלי סוף לפגוש אותו - מספר הרב מפוניבז' - אך כל העת היו דחיות מדחיות שונות, ממש מניעות ממרום.

פה יצא ופה נסע, פה חלה ופה נפש... התייאשתי, והתרמתי גבירים אחרים כפי יכולתי וברוך השם עלה בידי.

והנה כשעליתי למטוס לשוב ארצה, מי יושב לידי, במושב הצמוד, אם לא אותו יהודי! ובאמת יהודי חם בעל לב נפלא.

שוחחנו בלבביות והצגתי את מרכולתי, לזכותו בשני העולמות.

ואז אמר לי, חבל שהרב איחר בשבוע, כבר תרמתי איצטדיון ביפו שישא את שמי, איצטדיון בלומפילד... הפטיר הרב מפוניבז': איי, מעשי אלוקינו! לא היו לו זכויות, לא נמצא ראוי! אילו היה זוכה ובונה היכל לתורה, כמה מצוות היו מתווספות לו מדי שנה בשנה, ומדי חודש בחודשו, מדי שבוע ומדי יום, ובכל שעה ושעה! משלא זכה, כמה חילול שבת רח"ל, יזקף לחובתו...

(והגדת - ח"א)

"כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקודש..." (לח, כד)

עם זהב אפשר לבנות משכן, ואפשר גם לעשות עגל... כך הקב"ה ברא את העולם החומרי - או שאתה מקדש את החומר ומתעלה עמו, או שאתה שוקע בחומר עמוק עמוק עד המדור השביעי של הגיהנום!

פעם אחת ישבו כמה תלמידים אצל הרב שטיינמן זי"ע, ולמדו את הגמרא (בבא בתרא יא, א) שמספרת על בנימין הצדיק שבזכות שהחיה אישה ושבעת בניה, זכה והוסיפו לו עשרים ושתים שנה...

אחד התלמידים נזכר שיש גביר מארה"ב שמתייסר נוראות במחלה קשה, וביקש שיוזכרו את שמו אצל הרב. לאחר ששמע כך הרב אמר: הרי צדקה תציל ממות! אם

הוא יקח על עצמו להחזיק אברכים מדי חודש בחודשו, הוא יחיה ויתרפא!

שאל אותו התלמיד: כמה אברכים הוא צריך לקחת עליו?

ענה לו הרב: שלושים אברכים.

על המקום התלמיד התקשר לארה"ב ובישר לגביר את הבשורה המשמחת...

שאל אותו הגביר: כמה זמן אצטרך להחזיק את האברכים?

שאל את הרב, והרב אמר לו: תגיד לו שכמה שנים שהוא יקח - כך הוא יחיה. אם יקח לחמש שנים הוא יחיה חמש שנים, ואם יקח לעשרים שנה, יחיה עשרים שנה!

לאחר תקופה, נסע אותו תלמיד לארה"ב, ופגש בגביר ובעוזריו.

אחד העוזרים התפרץ לעברו ואמר לו: איך אתה לא מתבייש לבקש כאלה סכומים?! ממתו הרב שטיינמן מבטיח שאדם יחיה כפי מה שהוא יתן?! אין זו דרכו!

אמר לו התלמיד: אתה יכול לגשת לרב בעצמך ולברר... כך היה, כשהעוזר היה בארץ הוא נכנס אל הרב והתחיל להתלונן על ה'גזירה' שנפלה על הגביר שהוא כ"כ דואג לו...

אמר לו הרב: אתה דואג לטובתו של אותו גביר? כמה היית מוכן לשלם כדי להציל את הגביר שלך מגיהנום? למה הוא אוסף כסף, האם הוא יקח את זה איתו לקבר?!

הָאֲדָם בּוֹטֵחַ בְּשֵׁם - רַק בְּשֵׁהוּא בְּטוֹחַ בְּמֵאָה אַחוּזֵי שְׁהַמְצֵב שְׁלוֹ לֹא בְּטוֹחַ, בְּשֵׁהוּא מוֹדֵעַ בְּמוֹדְעוֹת מְלֵאָה לְכַשְׁלוֹנוֹת שְׁלוֹ, לְחֹסֵר הָאוֹנִים שְׁלוֹ, וְאִזּוֹ הָעֵגֶן הַיְחִיד שֵׁישׁ לוֹ לְהַשְׁעֵן עָלָיו - הוּא הַבוֹרָא. לְהַכִּיר בְּשִׁפְלוֹת שְׁלֹנוֹ - זֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה. אֲנַחְנוּ לֹא מְסַגְּלִים לְהַכִּיל מְקָרִים שְׁחוֹשְׁפִים בְּפָנֵינוּ אֶת הַשִּׁפְלוֹת, מוֹכְנִים לְעֲשׂוֹת הַכֹּל, וְאִפְלוּ לְחִיּוֹת בְּהַכְחָשָׁה - הָעֶקֶר לֹא לְעַמֵּד חֲשׂוֹף מוֹל חֹסֵר הָאוֹנִים. הָאֲדָם עָסוּק כָּל הַיּוֹם בְּחֲשׁוֹנוֹת שֶׁל מָה יִגִּידוּ, שֶׁל הָאֵם דְּבָרִים מְסִימִים יִגְרְמוּ לוֹ לְבוֹשׁוֹת. הוּא פוֹסֵל שְׂדוּכִים, מִתְפָּרֵץ עַל יִלְדָיו, נֹסֵעַר בְּשִׁהְעֵסְקָה נִכְשְׁלָה - וְאַחוּזִים רַבִּים שֶׁל הַקְּשֵׁי נִגְרָמִים בְּגִלְלַת תְּחוֹשֶׁת הַבוֹשָׁה וְהַמָּה יִגִּידוּ עָלָי. קָשָׁה לוֹ לְעַמֵּד מוֹל עֲצָמוֹ וּלְהַכִּיר בְּמַצִּיאוֹת: אֲנִי לֹא יְכוּל. אֲנִי לֹא בְּטוֹחַ. וְזֶה מָה שְׂאוֹמֵר דּוֹד הַמְּלָךְ: הַמְּחַסוֹם הַכִּי גְדוֹל מִהַבְּטָחוֹן בְּשֵׁם - הִיא הַבוֹשָׁה, חֹסֵר הַיְכָלֵת לְעַמֵּד מוֹל הַשִּׁפְלוֹת שְׁלֹנוּ, מוֹל הַצָּרָךְ לְהַעֲזוֹר בְּשֵׁם, מוֹל חֹסֵר הַיְכָלֵת לְהַסְתֵּדֵר לְבַד. אֲבָל אֲבוֹתֵינוּ? הֵם בְּטָחוּ בָּךְ - וְלֹא בּוֹשׁוּ לְעַמֵּד חֲשׂוֹפִים מוֹל הַשְּׂבָרִירִיוֹת שְׁלֵהֶם!

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

"ויביאו את המשכן..." (לט, לג)

שלא היה יכול להקימו, ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן, הניח לו הקדוש ברוך הוא הקמתו, שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים שאין כח באדם לזקפן ומשה העמידו, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא איך אפשר הקמתו על ידי אדם, אמר לו עסוק אתה בידך, נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר הוקם המשכן הוקם מאליו. (מדרש רבי תנחומא) "ויקם משה את המשכן" (מ, יח) הכתוב מציין שמשה הוא שהקים, כיון שעשה מה שהיה יכול.

רבי חנינא ראה את בני עירו מעלים זבחים לירושלים.

הוא היה עני מרוד, לא היתה לו פרוטה לקרבן.

אין לי, אבל אני רוצה להביא! מה עשה? הרי לשון המדרש: פעם אחת ראה אנשי עירו מעלים עולות ושלמים, אמר: כולם מעלים שלמים לירושלים ואני איני מעלה כלום, מה אעשה? מיד יצא למדברה של עירו בחורבה של עירו ומצא שם אבן אחת, יצא וסרקה וסתתה וכרכמה, אמר, הרי עלי להעלותה לירושלים.

ביקש לשכור לו פועלים, אמר להם, מעלים לי אתם את האבן הזאת לירושלים? אמרו לו, תן לנו שכרנו מאה זהובים.

אמר להם, וכי מנין לי מאה זהובים או חמישים לתת לכם? מיד הלכו.

מיד זימן לו הקב"ה חמישה מלאכים בדמות בני אדם, אמרו לו: רבי, תן לנו חמישה סלעים ואנו מעלים אבןך לירושלים, ובלבד שתתן ירך עמנו. נתן ידו עמהם ונמצאו עומדין בירושלים.

ביקש ליתן להם שכרם ולא מצאן.

בא המעשה ללשכת הגזית, אמרו לו, דומה רבינו שמלאכי השרת העלו לך את האבן לירושלים.

מיד נתן לחכמים אותו שכר שהשכיר את המלאכים.

(שיר השירים רבה א א ד)

הוא התחיל עם סיתות באבן. מה יהיה אחרי הסיתות? לא יודע, אני מתחיל.

הוא ודאי לא יכול לקחת אבן בכזה משקל לירושלים. הוא פונה לסבלים, אבל הם ביקשו כסף רב.

אם היה לי חמישים זוזים לתת לכם הייתי כבר מביא קרבן ולא אבן... מה לעשות? ניסה בכל זאת להגביה, להתאמץ, עד... שהגיעו חמישה מלאכי השרת.

הם ביקשו גרושים לעומת הסבלים אבל היה להם תנאי! שגם הוא יעזור...

רבי חנינא הניח את היד, ו... הם בירושלים.

לא מובן, באים כבר מלאכים, וכי הם צריכים את העזרה שלו?!

אלא, שהם כאילו אמרו לו: נכון, אינך יכול לסחוב לבדך, אבל לסייע, הרי אתה כן יכול, אז בבקשה תתאמץ עוד, תעשה את כל מה שאתה יכול, ואז כאשר עשית ככל שביכולתך מתחילת הסיתות עד אחיזה באבן - מיד אתה עם כולם בירושלים.

הגאון רבי דוד הכהן ליבוביץ זצ"ל (מייסד וראש ישיבת רבינו ישראל מאיר הכהן) סיפר את המעשה הבא, לפני שהיה לישיבת ראדין בית מדרש משלה, למדו הבחורים בבית המדרש העירוני והתפללו יחד עם בעלי הבתים שבעיר.

בזמן התפילות היו עוברים בין המתפללים עם שתי קופות צדקה, אחת עבור בית המדרש ואחת עבור בני הישיבה.

הגיעו הבחורים אל החפץ חיים בטענה שהם מתביישים ומרגישים מבוזים, כיון שהעניים שמים רק פרוטות בוודות בקופה למענם.

אמר להם החפץ חיים: הרי כולם מתפללים "ותן חלקנו בתורתך", והנה הגבירים יכולים לקבל ולזכות בחלקם בתורה על אף שאינם לומדים, בכך שתומכים הם בישיבה בנדבות גדולות, הרי זה חלקם בתורה, אולם אותם עניים שלא יכולים לתת נדבות גדולות, הרי פרוטות בוודות ביכולתם לתת, היקחו מהם את הזכות הזאת של חלקם בתורה?

סיפר ר' אברהם פכטר שליט"א (ראש כולל באלעד), בתקופת נפילה כלכלית גדולה בארה"ב, כשגבירים רבים איבדו את כל רכושם, קבלתי טלפון ממיאמי.

על הקו אחד מן הגבירים, כשבקול טעון וכאוב הוא אומר לי כי הוא מתכוון להגיע לארץ ישראל ליממה אחת ולקרוא להגרא"ל שטיינמן לדין תורה...

הוא טען שקיבל ברכה מהרב שטיינמן לעשירות בזכות תרומתו למען החזקת התורה, והנה עתה הוא נפל למצב קשה מאד, ולכן רוצה לבוא לארץ לרון עם הרב שטיינמן בדין תורה.

נלחצתי מכך מאד ונכנסתי להרב שטיינמן וסיפרתי לו דברים כהוויתן. ענה לי הרב: תגיד לו שיבוא, והוא אכן בא.

הוא התיישב לפני רבן של ישראל ותינה את טענותיו, כשהרב שטיינמן יושב ומאזין לו לכל מילה ומילה.

כשסיים הלה לשפוך את לבו, הרהר הרב שטיינמן מעט, ואז שאלו: האם בעסקך יש לך שותפות ורווחים עם מחללי שבת? ענה לו אותו גביר בחיוב.

המשיך הרב שטיינמן לשאול: האם יש לך קשר ורווחים מעסקים שעוברים על איסור ריבית? שוב ענה אותו יהודי בחיוב כי אכן יש לו שותפות עם עסקים בריבית.

אמר לו הרב שטיינמן, אם כן, תשמח שנכסיך כולם נאבדו, הקב"ה ריחם עליך שלא תעבור איסורי תורה ולא תהנה מממון של חילול שבת, הוא נתן לך הזדמנות, עתה קבל על עצמך לסחור אך ורק בממון כשר ללא איסור וכך תחזור לאיתנך הראשון.

סיים הרב פכטר: אותו גביר קיבל על עצמו לסחור בלי חששות של איסורי שבת וריבית וחזר לקדמותו, ועד היום הוא ממשיך להחזיק תורה בממונו.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

והללו סיפרו לו כי הגיעו ממרחקים להסתופף בצל המגיד שדר בעיר. החל העשיר להרהר בלבו, אנשים אלו מכתתים רגליהם ממרחקים לבקר את המגיד, ואילו אני שגר בעירו מעולם לא באתי אליו. החל העשיר לפקוד את ביתו של המגיד ולעסוק בתורתו, אולם מאז שהתקרב אליו החל לגלגל מזלו לרדת ורווחי החנות ירדו פלאים. נכנס העשיר אל המגיד ותנה את צערו בפניו: רבי, כיצד יתכן הדבר? מאז התחלתי לחסות בצל כנפיו ירד מצבי הגשמי ופרנסתי אינה מצויה בבעבר?

תמה המגיד ושאל: מה קשיא היא זו? והרי למדן אתה ויודע את דברי חז"ל הרוצה שיחכים ידרים, ושיעשיר יצפין, וסימנך, שולחן בצפון ומנורה בדרום. מה יעשה אפוא אדם שהוא גם חכם וגם עשיר? הלא המרחק בין צפון לדרום גדול מאד? אולם אם האדם מתנהג בענווה ושפלות עד שהוא חש כאין וכאפס, ממילא נעשה האדם רוחני ויכול הוא להיות באותו זמן גם בצפון וגם בדרום. חדרו דברי המגיד לליבו של האיש והחל מאז להתנהג בענווה, ועד מהרה חזר אליו מזלו והוא שב להיות עשיר כבתחילה.

"ויעל הנרות לפני ה'" (מ, כה)

סיפר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א, ראש ישיבת 'בני ציון', רבי אריה לייב הכהן הלר זצ"ל בעל קצות החושן, היה גאון עצום, ענוותן, ומוכתר בכל מידה טובה. נשיא הקהילה בעירו היה עם הארץ גדול, ועשיר מופלג. כל מצוה שהיה עושה, היה דואג לעשות לה פרסומי ניסא... אם תרם איזשהו סכום מועט להכנסת כלה, היה מקפיד שיוודע הדבר בציבור. אם קצב כסף לתיקון נצרך לבית המדרש, היה דורש שיתלה לכבודו שלט, במקום בולט ומכובד, המכריז קבל עם ועדה על נדיבות לבו. יום אחד אמר לו ה'קצות החושן': עדיף לך שלא לפרסם כל כך את המצוות שאתה עושה... כבר למדנו (משלי יא, ב) 'אֵת צְנוּעִים - חֲכָמָה', ומוטב שתעשה בסתר לפחות חלק מהמצוות. התחכם העשיר ואמר: לא כן, כבוד הרב. נאמר לנו על המצוה (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור, ומאחר שהמצוה דומה לנר, מאי נפקא מינה איך מדליקין אותה, בגפרור או בלפיד... אתה, כבוד הרב, מדליק את הנר שלך בגפרור, ואילו אני נושא לפיד גדול בהדלקה, שיראו כולם... העיקר המצוה!... אמר לו הרב: הכתוב אומר: ויעל הנרות לפני ה', וכי המזבח, הארון והכרובים לא היו לפני ה'! מדוע מדגיש לפני ה' דווקא על הנרות? יש לתרץ על פי דבריך, שהנר רומז למצוה, שנאמר: נר מצוה ותורה אור, ובא הכתוב לומר לך שאת המצוות תעשה רק לפני ה', לא לפני אחרים, ללא פרסום. (דורש ציון)

כי אם אדם עושה מה שהוא יכול - הוא זוכה לסיעתא דשמיא למעלה מדרך הטבע. הרב מבריסק מתפלל היה במשך השנה במנין פרטי, אך בימים הנוראים התפלל בבית הכנסת. בבריסק התגוררו מתחצפים למיניהם, שהיו קרובים לתנועת ההשכלה ונגועים בה. בעיצומו של ראש השנה, נהיה לרב חושך בעיניים - על הבימה עמד החזן עם הקולפיק הגבוה, עם פרפר בחולצה, ועל ידו חבורה שלימה, 'מקהלה', שחלקם אינם שומרי תורה ומצוות. בראש השנה - קונצרט!?

הרב נתן את קולו בקריאת תגר ובהוראה - לרדת! ל'מקהלה' היה כבוד לרב העיר, וכיון ששמעו את קולו של הרב, ברחו וירדו מהבימה. שניים מהגבאים קמו ממקומותיהם, בזעם: חוצפה! את הכסף אתם מקבלים מאתנו, או מהרב?! אנחנו אומרים לכם: לעלות! עלו בחזרה. הרב ראה זאת, קרא שוב בקול - לרדת! הם שמעו וירדו; הגבאים בחוצפתם העלו אותם שוב. הסיפור חזר על עצמו למעלה מעשר פעמים, הרב אומר לרדת, והגבאים מכריזים לעלות. עולים ויורדים, כמו מלאכים. מלאכי חבלה עולים ויורדים...

עד שהרב מבריסק חשב לעצמו: יותר אינני יכול, אסור לי להוסיף יותר מחמת סכנה לבריאותי, וממילא אני פטור. אמנם יש לי כח לפעם אחת נוספת, ולאחריה אשתוק, כי עשיתי מה שביכולתי. קרא שוב: לרדת! באותו רגע התחילו קולות צעקה רמות מעזרת הנשים: מחוצפים! גבאים! הרב הוא הקובע! התלקחה מהומה רבה, והמקהלה התבטלה. אמר הרב מבריסק, כך רצו מן השמים, שאני אעשה עד גבול היכולת שלי.

(יחי ראובן)

"ויקח ויתן את הערת אל הארן" (מ, כ)

למה נאמרה כאן קיחה ונתינה: כי בלמוד התורה אין נתינה בלבד, אלא מה שנותן אדם לחברו ומלמדו, הוא עצמו מקבל תוספת חכמה ונתינתו אינה אלא לקיחה, ויקח ויתן.

(תורת חיים)

"ויתן את השלחן באהל מועד על ירך המשכן צפנה מחוץ לפרכת" (מ, כב)

בימיו של המגיד ממעזריטש התגורר בעיר יהודי עשיר ולמדן גדול, שעסק כל ימיו בלמוד התורה והתפרנס מחנות גדולה שאשתו ניהלה. יום אחד השכים קום ומצא בבית המדרש כמה אברכים בלתי מוכרים, יושבים ועוסקים בתורה. התעניין העשיר על מטרת ביקורם במעזריטש,

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת פקודי - רוצים גאולה

"אלה פקודי המשכן משכן העדת"

(שמות ל"ח, כ"א)

נכון שאנחנו בעלי חובות. ברור שעשויים טעויות רבות, אבל עדיין צריך להבין מדוע בורא עולם לקח לנו את הנפש?

הרי אנחנו אומרים בכל יום שלוש פעמים בתפילת העמידה: "ותחזינה עינינו בשובר לציון ברחמים"? אנחנו גם מבקשים: "והשב את העבודה לדביר ביתך". אנחנו מבקשים על בניין בית המקדש וחיידוש עבודת הקרבנות כמו אדם שמתחנן על נפשו.

ה'מעדני אשר' מתרץ: הקב"ה אומר לישראל: נכון שלקחתי לכם את בתי המקדש. בתורה הקדושה גם כתוב: "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני" (שמות כ"ב, כ"ו).

אומנם לקחתי לכם את בית המקדש הראשון והשני, אבל אם תהיו כמו אותו עני ותצעקו בקול גדול אלי ותבקשו: "אבא שבשמיים, אנחנו רוצים משיח! בורא עולם, אנחנו מבקשים גאולה! אבא, תעזור לנו, תושיע אותנו".

אם תצעקו אלי אני אחזיר לכם את בית המקדש. אדרבא, לקחתי לכם את הנפש כדי לעורר אתכם לבקש ולצעוק ואם עושים כן אז "ושמעתי כי חנון אני" (שמות כ"ב, כ"ו).

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מבשרת ציון

התורה הקדושה אומרת: "אלה פקודי המשכן משכן העדת" (שמות ל"ח, כ"א). מדוע התורה הקדושה לא כותבת: "אלה פקודי המשכן העדת"? מדוע התורה כותבת את המילה משכן פעמיים?

התורה כותבת את המילה משכן מלשון משכנתא. רמז לשני בתי המקדש שהתמשכנו בשתי חורבנות בגלל עוונותיהם של עם ישראל.

רש"י הקדוש מסביר: אלוקים אומר לעם ישראל: אם חלילה לא תלכו בדרך שלי, אני אקח ממכם את המשכון. זה בית ראשון ובית שני.

מכיוון שעם ישראל נעשו בעלי חובות בגלל העבירות, בורא עולם לקח לנו את המשכנתא. ה' יתברך החריב את שני בתי המקדש.

ה'מעדני אשר' שואל: אני לא מבין, הרי אלוקים אמר שלא לוקחים משכון מהעני מכיוון שזה הנפש שלו?

בית המקדש זה הנפש של האומה היהודית. בתורה הקדושה כתוב: "לא יחבל רחיים ורכב כי נפש הוא חבל" (דברים כ"ד, ו').

וכי יש נפש לעם ישראל יותר מבית המקדש? האם יש דבר מקודש יותר מבית המקדש?

אם כן כיצד בורא עולם לקח לנו את הנפש?! מדוע ה' יתברך החריב את שני בתי המקדש? מדוע דווקא בתי המקדש הם המשכון?

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן גינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת גינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שירונה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנו רותי בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעמי בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

צאתי לבתי

יום	כניסת לבתי	צאת לבתי	הבין תם
י"ג	17: 12	18: 24	19: 07
ט"ד	17: 30	18: 22	19: 04
ט"ה	17: 31	18: 24	19: 05
ט"ו	17: 31	18: 24	19: 06

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים – חלק ה

האם יבוש עיסה על ידי אוויר חם יש בו בישולי גוים? מה דין שימוש בכיריים אינדוקציה?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

אטריות הנעשות מעיסה שמעורבים בה קמח ומים וגוי מייבש אותם על ידי אוויר חם, אין בעשייתו משום בישול נוכרי. **מקורות:** בין ישראל לעמים (פ"ז הל"ג). ע"ע בספר אורחותיך למדני ח"ד (סימן פט) שאין איסור בישולי גוים כשהוא מתכוון רק לייבש את המאכל ולא לבשל אותו.

כיריים חשמליות-מגנטיות מסוג 'אינדוקציה' המופעלות באופן אוטומטי עם מגע הסיר בכירה וברגע שמניחים את הסיר על הכירה היא פועלת, בזה לא מועילה הדלקה של המכשיר על ידי יהודי גם לא לדעת בני אשכנז שמקילים מכיוון שבעצם הדלקת המכשיר אין שום חום. פעולת הנחת הסיר חייבת להיות על ידי יהודי. **מקורות:** כן העלה בשו"ת עמא דבר ח"ב (סימן ל). בספר אוהל יעקב (עמוד קמ) הסכים לדברינו מכיוון שבהדלקת הכיריים לא ניכרת ולא נעשית שום פעולה. יש לעיין על פי מ"ש בשו"ת רבבות אפרים ח"ה (סימן תקצו) בשם הגר"מ פיינשטיין שכל בישול הנעשה במיכון מיוחד שאינו נמצא בכל בית רגיל, אינו בכלל איסור בישולי גוים. ע"ש. פשר שבימינו הוא מצוי בבתי רבים.

אין בישול אחר בישול בבישולי גוים, לכן אם ישראל מבשל את המאכל עד שנעשה ראוי לאכילה בשיעור של 'בן דרוסאי' שהוא שלישי בישול, בין שהתבשיל לח, בין שהוא יבש, אפילו הצטנן וחימומו הגוי, אין בו איסור בישולי גוים. **הערה:** לעניין חתיכות עוף מבשלות על ידי יהודי. אם רוצים לטגן את החתיכות שוב על ידי גוי אחרי שיעטוף אותם בקמח וביצה בשו"ת דבריך יאיר ח"ג (סימן לט) כתב אם הציפוי נעשה כדי להשביע או לתת טעם וטיגנו גוי וגם הדליק את האש – אסור, אפילו אם העוף היה מבושל קודם לכן.

באופן שגוי הכניס את המאכל שיש בו איסור בישולי גוים וגם הדליק הגוי את התנור וכעבור מספר דקות יהודי הגיע ושינה את מעלות החום של התנור והגביה אותם. השאלה האם כתוצאה ממעשה היהודי המאכל נחשב 'בישול ישראל'. לדעת השו"ע מכיוון שהמאכל היה מתבשל גם ללא הגבהת החום של הישראל, אין במעשה שלו שום מעלה ויש כאן איסור בישולי גוים. לדעת הרמ"א, שמועיל התעסקות בתבשיל בלבד, יהיה מותר. שוב ראיתי שכן העלה ידידי בשו"ת אבני דרך ח"ד (סימן קמ"ג).

סגולת יום פורים

להלן סיפור שמעובד מתוך 'אור השבת'. יש בו כדי ללמדנו על סגולת יום פורים. הרה"ג חיים זאיד סיפר: דרכי בקודש בכל שנה ושנה לערוך את סעודת הפורים שלי בבית הוריי. אנחנו נוהגים לשבת כל המשפחה סביב שולחן ערוך בכל טוב, אוכל מכובד כיהא וכראוי לחג הפורים המסוגל ביותר מכל החגים שאנחנו חוגגים במעגל השנה.

בשעה שאנחנו יושבים עם המשפחה בכל רגע נפרצת הדלת בעוד 'סיירת' שבה להתרים. לפתע נערה נכנסה לבית הוריי. פניה הביעו צער וקולה השתנק ונחלש עד שפרצה בבכי. זה היה שעה קודם שקיעת החמה, זמן שנקרא 'נעילה' של יום הפורים. "הרב זאיד", היא אמרה, "עשיתי בדיוק מה שאמרת לנו בהרצאה. קראתי שלוש פעמים את כל ספר התהילים והתפללתי רבות. אני בת עשרים ותשע ועדיין לא מצאתי את זיווגי ולא הקמתי בית נאמן בישראל. אנא ממך, תברך אותי עכשיו שאזכה עוד השנה לבנות בית נאמן בישראל".

מהרגע שהנערה נכנסה לבית עמד מצב הרוח מלכת. כולם עמדו מהצד והורידו דמעות של רגש וצער של תפילה ותחינה על אותה נערה מסכנה וחסרת ישע שעשתה את הסגולה שהובא במדרש רבה ומקווה לשמוע בעקבותיה בשורות טובות. מיד בירכתי אותה שבזכות הסגולה שעשתה והתהילים שקראה, יהי רצון שתזכה עוד השנה לבנות בית נאמן בישראל בקרוב ממש.

תוך כדי הדברים השכן מלמטה נכנס אלי ובידיו משלוח מנות. הוא ראה את מצב הרוח העגום השורר בבית. הוא ניסה לשאול לפרש העניין. סיפרתי לו על אותה נערה בת עשרים ותשע שמעוכבת בשידוכים ועכשיו אחרי שעשתה את הסגולה שאמרת לעשות, באה לבקש ברכה ותוך כדי כך פרצה בבכי - וכך התחיל כל הסיפור.

השכן הניח את משלוח המנות וזעק בכל גרונו: "לא ייאמן! בן הדוד שלי, בן שלושים ואחת נמצא אצלי. גם הוא רווק. כל הפורים התפלל שיזכה למצוא אישה! אולי זה משמיים, כל המעמד הזה שמתרחש לנגד עיני". "כמובן", מיד אמרתי לו, "שזה לא אולי משמיים אלא בוודאי משמיים". כבר באותו רגע סגרנו את הפרטים מלמעלה. במוצאי פורים כבר סידרנו לשניהם פגישה ראשונה. בשבוע שאחרי פורים הם כבר סגרו וורט ולאחר תקופה קצרה נישאו. לאחרונה ברוך ה' נולדו להם תאומים חמודים. כמובן שעד היום הם לא שוכחים את הסגולה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב שמואל שמלקא קליין זצ"ל

הגאון הרב שמואל שמלקא קליין מסעליש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"ה (1804) בהונגריה (מחוז סילאדי). אמו שמרה עליו בינקותו שלא יראה חלילה דבר טמא או גוי. כשהיה כבן ארבע אביו שכר מלמד דרדקי כדי שילמד אותו תנ"ך. רבינו גילה תפיסה מופלאה ותוך ארבעה שבועות בלבד כבר ידע לקרוא! התבלט בכישרונותיו. כשנפגש עם מרן ה'כתב סופר' חזר בפניו על חידושי שחידש בהיותו כבן 7 והלה שיבחם ואמר שהם לאמיתה של תורה. כשהיה צעיר לימים התייתם. כבן עשר עזב את בית אביו. עלה והתעלה. העידו עליו שכל מה שלמד היה זוכר. בבר-המצווה שלט בע"פ במסכתות הקשות שבש"ס (עירובין, נדה ויבמות). כשהיה כבן 16 היה בקי בשו"ת ה'נודע ביהודה'. כשהיה כבן 18 הייתה לו ידיעה גדולה ועמוקה בספר 'עץ חיים' של רבינו האריז"ל. כאשר מלאו לו שמונה-עשרה רבינו שב לאביו. שימש כרב באלקאן, חוסט. בחמש-עשרה השנים האחרונות לימי חייו שימש כרב בקהילת סעליש.

ניהל ישיבה גדולה והעמיד תלמידים לאלפים. לכל תלמיד הראה חיבה יתירה. עסק בתורה מתוך דוחק ופעמים רבות היה הגשם מטפטף בסדקי הגג והתקרה. עם זאת לא הפסיק ממשנת לימודו. כוחו היה רב גם בנגינה. מעולם לא העליב או פגע באיש. התפרסם בתור פועל ישועות. רבים פנו אליו ונושעו. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז העיד עליו כי רבינו יודע את ספר 'פרי עץ חיים' בעל-פה.** הרה"ק ר' מנחם מנדל פאנט מדעעש (מח"ס 'מעגלי צדק') הפליג בגודל קדושת רבינו וכח תורתו. עוד העיד עליו **שאם היה בזמן התנאים בוודאי היה גם כן תנא.** רבינו הסתגף בהליכותיו והרבה בטבילות. שני בניו- ר' יעקב ור' שלום נפטרו בחייו. בעל ייסורים גדולים ורבים. נפטר ב-ט' אדר ב' ה'תרל"ה (1875). חי כ-71 שנים. ציונו בוינוגרדוב.

אביו: ר' יוסף (נהג לשהות בתפילתו מעוטף בטלית ותפילין עד חצות היום ורק לאחר מכן התפרנס מבישול יי"ש וממקולין של בשר. היה ידוע כבעל צדקה וחסד). **אמו:** מרת פאסל (נכדת הגאון ר' צבי הירש מטשארטקוב). **אישתו:** מרת דבורה (בת הגאון החריף ר' אהרן שלמה הכהן זצ"ל מאלמאשד). **מרבתינו:** ר' שמואל ניגבשצר מאשוואר (תלמיד מרן החת"ס סופר), ר' ישכר בער מיקולאש זצ"ל (תלמיד מרן החת"ס. מח"ס 'מנחת עני'), ר' שלום אולמן (אב"ד מאקעווע- רבו המובהק של רבינו). **מתלמידיו הבולטים:** ר' יוסף מאיר וייס מספינקא, ר' נפתלי הירצע מראצפרט, ר' משה חיים ווייס מקליינווארדיין (מח"ס 'ברית משה' על הסמי"ג), ר' אהרן ישעיה פיש (אב"ד האדס), ר' משה שלמה ווייס (דומ"ץ בעיר רקוביץ), ר' אברהם חיים איינהורן (מח"ס 'עצי העולה'), ר' משה יונגרייז (אב"ד קאשוו), ר' ברוך הנדלר. **מילדינו:** שבע בנים ושלוש בנות כולם זרע קודש. מהם חמישה רבנים מובהקים. שניים מבניו נפטרו בחייו. **מספריו: יצרור החיים.**

הודי שגר בפולין בריאותו התחילה להיות רופפת. האיש הלך לרופא כדי להיבדק. לאחר אבחנה רפואית הרופא אמר לו שהוא חולה ל"ע ממחלת ריאות נדירה. לצערו הרב אין בידי הרפואה כל תרופה למחלה זו. לאחר ששמע את דבריו חש כי כוחותיו עוזבים אותו. מיום ליום הרגיש כי הוא מתקשה לנשום.

לאחר שהבין כי אין בדרך הרפואה לסייע בעדו, החליט שילך לצדיקים ויבקש מהם ברכה, אולי מהם ייושע. הוא עמד לפני אחד הצדיקים והגיש לו את הפתקה, שם פירט את מצבו הבריאותי החמור. הוא ביקש מהצדיק שיעורר עליו רחמים שיזכה לרפואה ניסית למעלה מדרך הטבע. הצדיק הביט בו ואמר: "יהודי יקר, בבעיה הזאת איש בעולם לא יוכל לעזור לך. רק צדיק אחד יוכל אולי להביא לך את הישועה- הצדיק רבי שמואל שמעלקה, רבה של סעליש".

לפני שיצא מן החדר הצדיק הוסיף: "כאשר תיסע אל רבי שמואל שמעלקה אל תעזוב אותו עד שיאמר לך בבירור כי תחיה, ואז ודאי תחיה ותאריך ימים. זכור! עליך להתעכב אצלו גם אם תידרש לכך שנה שלמה. תנצל את הזמן לשבת בין תלמידיו ותאזין לשיעורים שהרב מסעליש ששמיע לפיהם". האיש יצא לסעליש. מיד כשהגיע לשם פנה לבית הרב.

כאשר עמד לפני רבינו, הצדיק שאל: "מניין באת?". היהודי סיפר את סיפורו והוסיף כי צדיק פלוני שלח אותו במיוחד אליו, כי רק הוא יוכל להושיעו. רבינו תמה: "מדוע יהודי מפולין בא לכאן? וכי פועל ישועות אני? בפולין, ברוסיה ובגליציה יש צדיקים גדולים וקדושים. אני לא יכול לעזור לך". האיש נבהל לרגע למשמע דבריו אבל מיד זכר בדברי הצדיק מפולין, שלא יעזוב את המקום עד שרבינו יברך אותו. הוא החליט להישאר שם. עברו יום, יומיים, שבוע, שבועיים. מספר חודשים עברו והוא עדיין שם. בכל הימים האלה היהודי בא ללמוד בין תלמידיו של רבינו והקשיב לשיעוריו.

רבינו בכל יום ויום השמיע את שיעוריו לפני תלמידיו. הצדיק התעלם לחלוטין מנכחותו של היהודי מפולין. יום אחד בישיבה עסקו בלימוד 'אלו טרפות' במסכת חולין. הגמרא דנה בדיני בהמה אשר מקצתם פוסלים אותה מכשרותה ודינה דין טרפה - ואילו מומים אחרים אינם פוסלים אותה מכשרותה. באותו יום השיעור עסק במומים העלולים להיווצר בריאת הבהמה. דיון בעניין דין מסוים בריאה ומום התפתח. זו הייתה בדיוק אותה מחלה ממנה היהודי סבל. אוזניו של היהודי נדרכו. הצדיק הוסיף להרצות את דברי הגמרא.

רבינו סיכם את הסוגיה והביא את שיטת רבינו תם: "רבינו תם היה רגיל לחלק בין טריפות של אדם לטריפות של בהמה, משום דאדם אית ליה מזלא". בהמה, שיש בה מומים מסוימים, אכן טרפה ולא יכולה לחיות לאחר שחלתה, אבל אדם שסובל מאותה מחלה יכול לחיות ולהאריך ימים, מכיוון שיש לו 'מזל'. פתאום רבינו פנה ליהודי וקרא: "שומע אתה, אני לא יכול לעזור לך, אבל רבינו תם הקדוש יכול לעזור לך. סע הביתה ותהיה בריא ותחיה ותאריך ימים!". היהודי נדהם ונרגש קם מכיסאו ופנה לשוב לביתו, בלב מלא הודיה ושבח לקב"ה על שנתן מרוחו על עבדיו הצדיקים. מחלתו חלפה לגמרי והוא האריך ימים ושנים טובות כדברי רבינו.

צדיקים בפטירתם קרויים חיים

עורכת הדין שלו. עורכת הדין של מר זגורי עדיין לא זכתה לראות את האור ולכן היא לא מקפידה על שמירת המצוות.

מר זגורי בירך אותה: "בוקר טוב". היא אמרה לו: "מר זגורי, אתה מכיר אותי הרבה זמן. יש לי סיפור לספר לך. אולי תחשוב שאיבדתי את השפיות, אבל אני מבקשת ממך שתקשיב עד סוף הסיפור".

מר זגורי הסתקרן מאוד ואמר לעורכת הדין: "אני מקשיב". היא התחילה לספר: "אתמול בלילה חלמתי חלום. רב עם זקן וגלבייה שמכסה את ראשו. הרב הגיע אלי ושאל אותי: 'למה את לא עוזרת לזגורי לרשום את הדירה שלו בטאבו?'

עניתי לו: "כבוד הרב, אני מנסה כבר זמן רב לעשות את זה עבורו אבל עד היום לא הצלחתי". הרב עם הגלבייה שאל: "האם ניסית באוצרות המדינה?".

עניתי: "לא, אני לא מכירה את אוצרות המדינה, אני לא מכירה את העובדים שם". הרב אמר: "תתקשרי לאוצרות המדינה ותבקשי מגברת דינה שתרשום את הדירה של זגורי בטאבו".

כאשר התעוררתי מהשינה זכרתי את החלום לפרטי פרטים. החלום היה נראה לי מוחשי מאוד. החלטתי שאני מנסה לעשות כפי שהרב בחלום הורה לי.

בבוקר הגעתי למשרד. חיפשתי את מספר הטלפון של אוצרות המדינה. לאחר מספר דקות השגתי אותו. התקשרתי למספר הטלפון.

כאשר ענו לי רציתי להתעלף. בצד השני מישהי ענתה לי ואמרה: "בוקר טוב, הגעתם לאוצרות המדינה, מדברת דינה. במה אוכל לעזור?".

הייתי בהלם, אבל ידעתי שהרב מהחלום צודק. בלי להתבייש סיפרתי לגברת דינה את פרטי החלום ומדוע הגעתי לאוצרות המדינה.

היא שמעה את דבריי ולאחר מכן אמרה לי: "אין בעיה, אני אעזור לו. מהיום הדירה של מר זגורי תהיה רשומה על שמו בטאבו".

עורכת הדין סיימה את סיפורה ושאלה: "מי זה הרב שדואג לך כל כך?". מר זגורי המופתע חייך מהצד השני ואמר: "הרב שהגיע אליך בחלום הוא רב גדול, המקובל רבי ישראל אביחצירא הידוע בכינויו 'הבבא סאלי'".

"אתמול אחרי שלקחתי חבר לשם בציון שלו בנתיבות. ביקשתי מהצדיק שיתפלל עבורי שהדירה תירשם על שמי בטאבו. עכשיו אני מבין שהתפילה שלי הועילה והתקבלה".

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון 'משכן שילה'. הסיפור מתוך שיעור תורה של הרה"ג אילן גוזל. יש בסיפור זה ללמד אותנו, כי צדיקים בפטירתם קרויים חיים ויש בכוחם לעזור לנו פה בעולם הזה.

בכפר מימון שליד העיר נתיבות מר זגורי רכש דירה נאה. לצערו הרב כל מאמציו לרשום את הדירה בטאבו מסיבה כלשהי העלו חרס.

מאחר והנושא היה חשוב לו ביותר, הוא שכר את טובי עורכי הדין וניסה בכל יכולתו שהדירה שרכש תירשם על שמו בטאבו, אבל גם הם לא הצליחו במשימה.

באחד מן הימים חברו שהוא איש עסקים מכובד התקשר אליו ואמר לו שהוא מגיע אליו לכפר מימון. הוא ביקש ממנו שבמהלך ביקורו ייקח אותו לציון של המקובל הצדיק ה'בבא סאלי' זיע"א כדי שיזכה להתפלל על קברו.

מר זגורי אמר לחברו: "אין בעיה, אקח אותך לציון של ה'בבא סאלי' בשמחה". איש העסקים הגיע לביקור והשניים עשו את דרכם לעבר הציון.

בציון של ה'בבא סאלי' יהודים רבים גדשו את הציון והתפללו. הוא התפלא מאוד, מדוע יהודים רבים מגיעים לציון של הצדיק?

מר זגורי שאל את חברו והלה הסביר כי גם כיום יהודים רבים שנמצאים בבעיה מסוימת הולכים ומתפללים בציונו של הצדיק.

הם מבקשים מבורא עולם שבזכות הצדיק שקבור כאן, יזכו לישועה או שמבקשים מהצדיק שיתפלל עבורם לפני בורא עולם שיזכו לישועה.

החבר גם סיפר לו כמה סיפורים של אנשים שלאחר שהתפללו בציון של ה'בבא סאלי' זכו לראות ישועות מעבר לגדר הטבע.

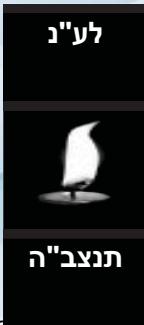
מר זגורי התרשם מאוד וביקש גם הוא להתפלל על ציונו של הצדיק. מאחר ולא הקפיד על שמירת המצוות ל"ע הוא לא כך ידע, מה לעשות ואיך לנהוג.

הוא התבונן בחברו איש העסקים וראה שהוא מניח את ידו על הציון ומתפלל. הוא החליט לחקות את מעשיו. הוא הניח את ידיו על הציון ואמר:

"הצדיק ה'בבא סאלי', שמעתי סיפורים גדולים על אנשים שאחרי שהתפללו אצלך זכו לראות ישועות גדולות. אני מבקש ממך שתתפלל עבורי לפני בורא עולם. הבית שלי בכפר מימון לא רשום בטאבו. אני מבקש שהדירה שלי תהיה רשומה בטאבו".

למחרת הטלפון של מר זגורי צלצל. על הצג הופיע שמה של

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקוב דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל מרים בת שרה ע"ה פיבי מלכה בת מזלי ע"ה אלון בן סעדה ז"ל נעמי בת כחום ע"ה משה בן רוזה ז"ל נעמי בן נעמי ז"ל אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה אלואור בן פרידה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה סעידה בת תופחה ע"ה הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת דגיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נדקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל שפרה בת פסיה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1103

הדלקת הנר: 17:26 צאת השבת: 18:27 רבינו תם: 19:02 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויעש חירום (מלכים א' ז).

או צרות הפרשה

פרשת "פקודי"

"אלה פקודי המשכן משכן העדות" [לח, כא].

מבאר המלבי"ם, שהמשכן עצמו היה "עדות" נאמנה, שכל "פקודי המשכן" נעשו ביושר מוחלט, בחשבון מדוקדק. לא היה שום שימוש שאינו הוגן בכספים שנתרמו על ידי בני ישראל.

כיצד מוכיח זאת המשכן עצמו? אילו היה, חלילה, שמץ של גזל וגנבה במלאכת המשכן, לא הייתה השכינה שורה שם, שנאמר: "כי אני ה' אוהב משפט, שונא גזל בעולה". הקב"ה שונא גזל, אף אם מובא הגזל בעולה, ואינו מקבל עלותיהם של עובדי כוכבים, מאחר וכולם גזל. העובדה שהקב"ה השרה את שכירתו במשכן, מעידה שהמשכן וכליו נעשו באופן טהור וישר לחלוטין. כל גבאי צדקה, וכל אדם המתעסק בכספי ציבור, צריך להקפיד שיהיו כל מעשיו ביושר מוחלט. ולא זו בלבד, אלא שיהא יושרו ניכר לעין כל, ולא יחשדו בו, חלילה.

כבר הורו לנו רבותינו במשנה בשקלים: אדם שבא לתרום בלשכה שבבית המקדש, לא יכנס ב"פרגוד חפות" – בבגד שיש בו מיכפלת, שמא יחשדו בו שהטמין בתוך המכפלת ממעות הלשכה. ולא יכנס במנעל ולא בסנדל, שלא יאמרו שהכניס מטבע בתוך הנעל או הסנדל. "ולא בתפילין ולא בקמיע" – שלא יאמרו שהתיר את התפר, ונתן בתוכם מעות.

אילו היה אדם נכנס בפרגוד חפות או במנעל וסנדל, ולאחר מכן היה יורד מנכסיו – היו אנשים אומרים עליו: "רואים אתם את אותו אדם שהעני? מן הסתם לקח מכספי הלשכה, ומשום כך הענישוהו מן השמים".

ואם היה האדם הוא מתעשר, היו האנשים אומרים: "ממעות הלשכה אשר גזל בסתר, העשיר".

ממשיכה המשנה ואומרת: "לפי שהאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר: 'הייתם נקיים מה' ומישראל', ואומר 'ומצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם'".

הסבא משפולי זצ"ל היה בעל צדקה גדול, פעם בא אליו איזושהו רמאי, וסיפר לו סיפור נוגע ללב על צרותיו הנוראות – הוא דל ואביון והגיע עד פת לחם, ויש לו ילדה חולה, ואין ידו מגעת לקנות עבורה את סמי המרפא הנצרכים עבורה... הסבא משפולי טרח עבורו טרחות גדולות, והשיג בשביל אותו "אומלל" סכום נכבד של כסף.

ימים סיפורים לאחר מכן נודע בעיר שאותו אדם הוא גנב ורמאי, ואת סכום הכסף הגדול שקיבל מהסבא משפולי, בזבז על יי"ש מרובה שקנה לעצמו ולחבר מרעיו. באו תלמידיו של הסבא, ובצער רב סיפרו לו על כך.

אמר להם הסבא משפולי: "הכול לטובה, וגם מעשה זה הוא לטובה".

ביקשו לדעת: "איזו טובה יש בגניבה שגנב הלה מהרבי?"

אמר להם: "אחרי מאה ועשרים, אם אמצא את דלתות גן עדן נעולות בפני, אשלח את הגנב הנ"ל, ובתכסיסיו יפרוץ עבורי את הדלת, ואכנס לי בנחת בפתחו של גן עדן..."

כוונתו הייתה לומר, שאם בשמים ידקדקו עימו על מצוות שלא קיים בשלמות ובכוונה הראויה, יבקש מהם לנהוג עימו לפני משורת הדין, כמו שהוא התנהג עם הרמאי לפני משורת הדין.

כמובן, לכתחילה לא יפרנס אדם את הגנבים, שהרי הוא מכשיל אותם בגניבה, ועובר בזה על – "לפני עיוור לא תיתן מכשול". בנוסף, אם ניתנים כספי צדקה לאנשים שאינם הגונים, המציגים עצמם כעניים, נחסרים כספי הצדקה הללו מעניים הגונים שזקוקים להם.

מעשה דומה מספרים על רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, שהיה מניח לכל אדם להיכנס לסוכתו, אף לארחי פרחי וליושבי קרנות. פעם ישב עם תלמידיו ללמוד בסוכה. הגיעו אנשים ריקנים והפריעו לרבי לוי יצחק ולתלמידיו בדיבורים של הבל וגסות הרוח. התחילו התלמידים לגעור בהם, שיצאו מן הסוכה וילכו להם, שכן הם אינם שייכים לסוכתו של הצדיק.

אמר להם הרבי: "הניחו להם להישאר כאן, ואל תגערו בהם".

תמהו התלמידים: "והרי קשה לשאת את דיבורם ההמוני והגס, ומדוע לא נשלחם מן הסוכה?"

אמר להם: "אחרי מאה ועשרים, לוי יצחק יגיע לשמים, וירצה להיכנס לסוכה של אברהם אבינו או של משה רבנו. יבואו המלאכים ויאמרו לו: 'לוי יצחק, הסוכה הזו סוכת צדיקים היא, לא מיועדת לאנשים מסוגך...'

ואז אומר להם: 'גם אני הכנסתי לסוכה שלי אנשים שאינם מסוגי'. ישמע אברהם אבינו, ויאמר: 'תכניסו אותם, הוא צודק, שהרי מידה כנגד מידה יש כאן' (דורש ציון).

"ואת האלה ושבוע המאות וחמישה ושבעים עשה ויום לעמודים" [לח, כח].

אמרו חז"ל בשמות רבה: "משנגמרה מלאכת המשכן אמר להם משה רבינו בואו ואעשה לפניכם חשבון. נכנסו כל ישראל - ישב משה רבנו לערוך חשבון על מלאכת המשכן, ונעלם ממנו סכום של אלף שבע מאות שבעים וחמשה ווי העמודים. כל ישראל היו שם – בא מבקר המדינה, היועץ המשפטי, ועדת הביקורת, וכולם אמרו: חסר כסף! מיד האיר ה' את עיניו של משה וראה את הווין לעמודים, וזכר.

ה"מגלה עמוקות" אומר שסודות גדולים מאוד טמונים במדרש זה – אותו "ווי" שראה משה רבנו היה נשמת רבי עקיבא. מהו הקשר בין ווי לרבי עקיבא? – כל ששה סדרי משנה שבידינו הם מיסודו של רבי עקיבא!

נבאר, משה רבנו נתן לנו את התורה שבכתב ואת כל התורה שבעל פה. התורה שבעל פה נמסרה מדור לדור, ולאט לאט נשתכחה. שהרי מובא בחז"ל, שמסכת עבודה זרה של אברהם אבינו כללה ארבע מאות פרקים. עוד אמרה הגמרא על רבי יהודה בן תימא, שהיה שונה שבע מאות סדרי משנה, בעוד שלנו נותרו רק ששה סדרי משנה. כל הדברים הללו נשתכחו במהלך הדורות.

כשהגיעו הרומאים וגזרו גזרות, השתכחה לגמרי כל התורה כולה, בא רבי עקיבא ובכוחו הגדול מסר את התורה שבעל פה לעשרים וארבעה אלף תלמידים, אלא שארע להם אסון נורא, ומתו כולם במגפה.

באותה שעה היה העולם שמש, עד שהלך רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום, והעמיד מהם תורה. הלא הם רבי מאיר, רבי יהודה, רבי אלעזר בן שמוע, רבי שמעון בר יוחאי ורבי נחמיה, והלכה כמותם כמו שאומרת הגמרא סתם משנה – רבי מאיר, סתם תוספתא – רבי נחמיה, סתם ספרא – רבי יהודה, סתם ספרי – רבי שמעון, ומסיימת הגמרא: "וכולהו אליבא דרבי עקיבא".

יוצא אפוא שכל התורה שבעל פה שנמצאת בידינו היא בזכות רבי עקיבא, ובלעדי לא הייתה לנו תורה שבעל פה. רבי עקיבא היה מנשמת משה רבנו, כפי שכותב רבנו האר"י: שלושה תנאים היו מנשמת משה רבנו, ושלושתם חיו מאה ועשרים שנה כדוגמת משה רבנו. שלושת התנאים הללו הם הלל הזקן, תלמידו רבן יוחנן בן זכאי, ותלמיד תלמידו של רבן יוחנן בן זכאי – רבי עקיבא (שהיה תלמידו של רבי אלעזר שהוא תלמידו של רבן יוחנן בן זכאי). רבי עקיבא, אשר זכה להעביר ששה סדרי משנה לאחר שנשתכחו, הוא "ווי העמודים" שראה משה רבנו לאחר שנשכח ממנו מה עשה באלף שבע מאות שבעים וחמשה ששכח!...

רות זכתה להאריך ימים עד זמן שלמה המלך! היא ילדה את עובד, עובד ילד את ישי, וישי ילד את דוד, אבי שלמה המלך. "וישם כיסא לאם המלך" זו רות שהיא אמה של מלכות. את מגילת רות כתב שמואל הנביא.

רבותינו אמרו: "מתוך שמונים וחמשה הפסוקים שבמגילת רות מתחילים שבעים ושבעה פסוקים באות ו"ו" – "ויהי בימי שופט השופטים", "ושם האיש אלימלך" וכיוצא בכך. מלבד זאת יש שמונה פסוקים שמתחילים באותיות אחרות, וסימנם "ישעיה בא"ל: "ייתן ה' לכם ומצאן מנוחה", "שובנה בנותי", "יעניך בשדה אשר יקצרו", "ישלם ה' פעלך", "הלהן תשברנה", "באשר תמותי אמות", "אני מלאה הלכתי", "ליני הלילה".

ווי העמודים באים לרמוז על רות המואביה, אשר בזכותה זכינו לשני עמודי עולם – דוד המלך ומשיח צדקנו. כנגד זה כמעט כל פסוקי מגילת רות מתחילים ב-ו', חוץ מישעיה בא"ל, שבאים לומר כי הישועה תבוא לעולם בזכות רות. חוט מקשר עובר בין שני "ווי העמודים" – רבי עקיבא ורות. שניהם היו גרי צדק: רות התגיירה, כידוע, ורבי עקיבא היה בן גרים, שהרי אביו יוסף התגייר, ואימו משרתת בבית כלבא שבוע, והביאה אותו עימה בהיותו תינוק, ושם גדל.

הרי לפנינו שני גרים שהיו עמודי העולם – מרות יצא דוד ומשיח צדקנו, ומרבי עקיבא יש בידינו את התורה שבעל פה. שני וויים שהם ווי העמודים לכלל ישראל! (דורש ציון).

"נפך ספיר ויהלם" [לט, יא].

מעשה שהיה בראובן, תושב ארץ ישראל, שטס למדינת מקסיקו לצורך עסקיו. באחד הימים פגש את ידידו משכבר הימים – שמעון, שמתגורר במקסיקו. בתום השיחה הנעימה בין השניים, ביקש שמעון: "ידידי היקר, תוכל לעשות עמי חסד?... יש לי בן-דוד בארץ ישראל, ניסים שמו, ואני שולח לו מדי פעם קפה מקסיקני משובח. התואיל בטובך להסכים ליקח עמך לארץ ישראל את קופסת הקפה?". "בשמחה רבה", הגיב ראובן בחיך לבבי, וקיבל לידי את הקופסה. לאחר מספר שעות, במהלך ההמתנה בתחנת הרכבת במקסיקו, הרגיש ראובן צמא גדול, והחליט לגשת אל הקיוסק הסמוך ולקנות בקבוק שתייה. אלא, שהוא שכח ליטול עמו את שקית הקפה שהונחה לצידו על הספסל... כששב, הצטער לגלות שהשקית נעלמה...

ראובן חשב בליבו: "הרי פשעתי בשמירה על הקפה, בעוזבי אותו במקום מלא בגנבים... עלי לצאת כעת לחפש את החנות שמוכרת את אותו קפה משובח". הוא חיפש רבות עד שמצא את החנות ורכש קופסה חדשה.

ובכן, ראובן הגיע ארצה, וזמן קצר לאחר הגעתו לביתו, נשמעו דפיקות בדלת. היה זה ניסים, שבא ליטול את קופסת הקפה. ניסים הודה מקרב לב לראובן ונפרד ממנו לשלום. אלא, שלאחר מספר רגעים, חזר ודפק בקדחתנות על דלת ביתו של ראובן. הדלת נפתחה, והפעם ארשת פניו של ניסים היתה מתוחה מאוד... "אתה בטוח שזו החבילה שקיבלת משמעון?...!" שאל בבהילות. ראובן השיב: "האמן לי, זה אותו סוג של קפה, החבילה הראשונה פשוט נעלמה בתחנת הרכבת...". ראובן לא הספיק לסיים את המשפט, ומפיו של ניסים נשמעה זעקה מרה...

מה התברר? - הקפה שימש רק לכיסוי והסוואה, בתוך הקופסה הוטמנו יהלומים נדירים השווים הון רב... כפי הנראה, העדיף שמעון שלא לגלות אודות כך לראובן, שמא יסרב לקחת עמו את החבילה היקרה.

עכשיו תובעים שמעון וניסים מראובן לשלם את כל ההפסד האדיר, כדין שומר חניס שפשע בשמירתו. לעומתם, טוען ראובן: "לא היתה לי שום ידיעה אודות היהלומים. אילו הייתי יודע שמדובר בקופסת יהלומים, לבטח הייתי שומר על הקופסה בהקפדה רבה, ומסתבר יותר שאם הייתי יודע את האמת, בכלל לא הייתי מסכים לקבל את קופסת היהלומים..."

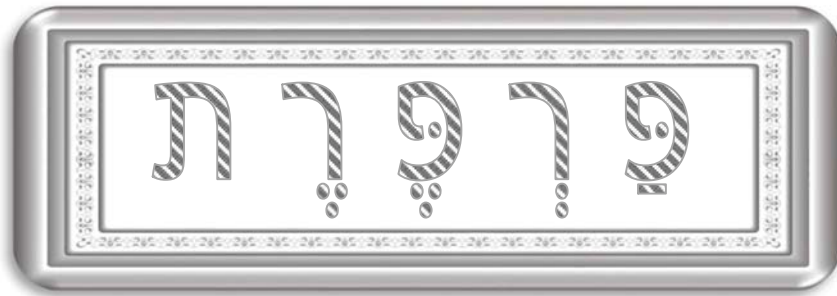
עם מי הדין? השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: מבואר בשולחן ערוך (חו"מ רצ"א-ד'), שהשומר אינו חייב לשלם אלא כפי שווי החפץ שקיבל עליו לשמור. לפיכך, אם הטעה אותו המפקיד ואמר לו שהוא מוסר לשמירתו דינר כסף, ונתברר אחר כך שהיה דינר זהב, אף על פי שפשע השומר בשמירתו, אינו חייב לשלם אלא דינר של כסף. ואפילו אם נודע לשומר קודם אובדן הדינר שהוא עשוי מזהב, הוא אינו חייב בכל שוויו, הואיל ובשעת קבלת השמירה לא קיבל עליו אלא שמירת דינר כסף (קצות החושן. וע"ע בנתיבות שם).

לנוכח הדברים, יש לפטור את ראובן מדמי היהלומים, כפי שלמדנו ששומר אינו חייב בדיני שמירה אלא על חפצים שקיבל על עצמו לשמור. והואיל ולא היתה לראובן כלל ידיעה אודות היהלומים - הוא גם לא קיבל על עצמו לשמור עליהם, אלא רק על חבילת הקפה. ואכן הוא השיב חבילת קפה וזה תחת החבילה שפשע בשמירתה...

לסיכום: ראובן פטור מתשלום דמי היהלומים (אחת שאלת).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מעסוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניז'ה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

525

פרשת פקודי תשל"ד

התחלתי להתפלל על רפואה שלמה, וביקשתי מה' שקולי ישוב לצלילותי, ושלא אזדקק לניתוח כואב ומייסר. מלבד זאת המשכתי לחשוב: 'הרי מיתרי הקול שייכים לעניין של שמירת הלשון. יש לנו ספר שלם שכתב עבורנו מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, ונראה שעליי להתחזק בעניין'.

החלטתי להתחיל ללמוד את הספר בקביעות. זה לא היה קל, ולקח לי הרבה זמן עד שמצאתי חברותא שניאות ללמוד עמי. האמת היא שכבר עם תחילת הלימוד היתה לי הרגשה טובה, הייתי בטוח שהנה-הנה כבר אראה ניסים ונפלאות.

הגיע התור אצל הפרופסור השני. הוא עשה את אותה הבדיקה שביצע הפרופסור הראשון. הרדים את האזור, הכניס מצלמה זעירה לעומק הגרון ובדק את התוצאות. עבר מיתר אחרי מיתר ואמר לעצמו: "תקין, הכול תקין".

הוא הראה לי את הצילום וסיכם, "אין לך שום בעיה".

"אבל יש לי צרידות", אמרתי לו.

- "תשתה מיץ תפוזים".

- "ולא צריך ניתוח?"

- "ניתוח? למה ניתוח?! הכול בסדר. תהיה בריא!".

אני כל כך נרגש. תודה לבורא כל העולמים.

* * *

סיפור מפי החבר של בעל המעשה: "שמי אלדד בוכריס. יש לי חבר ושמו רז. בחר טוב, מתחזק, אחרי הצהריים הוא לומד תורה, ולאחרונה אף ראיתי אותו עם חליפה מהסוג ששומרי מצוות לובשים. הוא סיפר לי סיפור מדהים שארע לפני שלוש שנים.

בחודש אייר תשפ"א, ביום שני בשבוע, החליט רז לצאת לנסיעה. הוא לקח את הרכב של אבא שלו, והחל לנהוג. היה לו מצב רוח טוב, קצת יותר מדי, הדרך נראתה לו חלקה יותר ממה שהיא באמת, ובעלייה על הגשר של גבעת שמואל הוא עלה על גדר. זאת היתה תאונה לכל דבר, ובחסידי שמיים היא הסתיימה בלי נפגעים. רק הרכב קיבל מכה חזקה. רק? לא בדיוק. הרכב של אבא שלו היה חדש ויקר, בשווי של כמאה אלף שקל, וללא ביטוח. רז לא ידע

מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַכֹּפָר (לזו, כז)

מאת האדנים. כנגד 'מיוסדים על אדני פז' (שה"ש ה טו)
וכנגדם תקנו מאה ברכות בכל יום (בעל הטורים)

האדנים הם הבסיס והיסוד של המשכן. המשכן מכוון כנגד העולם, כידוע. וכיון שבבריאת העולם הקב"ה 'אסתכל באורייתא וברא עלמא' (זוה"ק תרומה קסא ע"א), הרי שהתורה היא התוכנית של העולם והמשכן. ומבואר בחז"ל שיסוד התורה היא ה'אמונה', שהרי בא חבקוק (חבקוק ב, ד) והעמיד את כל התורה כולה על ענין אחד - 'צדיק באמונתו יחיה' (מכות כד.). א"כ יוצא שהאמונה היא יסוד התורה, העולם והמשכן. וכיון שכך - האדנים מקבילים לאמונה, והם בדווקא מאה, כנגד מאה ברכות שתקנו חז"ל כדי לחזק את האמונה בכל יום מחדש. [מתוך 'דברי השירה']

* * *

סיפור מפי בעל המעשה: "אחרי תקופה שבה חשתי בצרידות מכבידה, פניתי לפרופסור גדול המתמחה במיתרי הקול. הוא שמע את תלונתי והחליט לבצע בדיקה מיוחדת על ידי מצלמה זעירה שמחדירים לעומק הגרון. המצלמה צילמה את מיתרי קולי, והתוצאה לא היתה נעימה בכלל. על אחד מהמיתרים ניכר מין גוש.

"אתה רואה את זה?" הראה לי הפרופסור את הצילום, "זה מה שגורם לצרידות. חייבים להוריד את הנקודה הזאת, ואין מנוס מניתוח".

- "אי אפשר להוריד את זה באופן אחר?"

- "תקשיב לי, אני מומחה במקצוע עם ניסיון של עשרות שנים, ואני אומר לך, רק ניתוח יכול לעזור". הוא היה נחרץ, ואני יצאתי ממנו עם דאגה עמוקה.

סיפרתי לחברים על התוצאות של הבדיקה, ואלו יעצו לי לבקש חוות דעת מרופא נוסף. קבעתי תור לפרופסור, תור שזמנו יגיע בעוד כמה שבועות. ואז ברחמי שמים הבליחה בי המחשבה: 'וכי אתה גוי? עובר מרופא אחד לשני ומחפש חוות דעת? אכן, זאת השתדלות שחייבים לעשות, אבל העבודה שלך לא נגמרת בזה. בוא תחשוב כמו יהודי. הקב"ה מדבר אליך, תקשיב!'. ניסיתי להקשיב. קודם כל

כך. רוחות זרות נושבות באותו מוסד, ילדים מכל הסוגים והרמות לומדים בו, וחששתי מאוד שילדיי יושפעו לרעה.

ישבתי עם נוות ביתי וחשבנו מה לעשות. עובדה חברה לחברתה, הצפנו את הקשיים והחששות בזה אחר זה, והמסקנה הייתה ברורה: עלינו להעביר את ילדינו לתלמוד תורה בסגנון שמור יותר, ובמהירות האפשרית. התלמוד תורה שבחרנו הוא מעולה במיוחד. לומדים בו ילדים מהמשפחות הכי טובות ושמורות. "חברים כאלו אני רוצה לילדים שלנו", הביעה אשתי את משאלתה, "כדי שגם ילדינו יגדלו כמוהם".

הסכמתי. היינו תמימי דעים בקשר למקום הלימוד של הילדים. רק בעיה 'קטנה' נותרה: המנהל של התלמוד תורה עדיין לא הודיע שהם התקבלו... אנחנו משפחה צעירה, לא מוכרת, לא שייכת לחוג המוצהר של הלומדים באותו תלמוד תורה. מה הסיכוי שיסכימו לקבל אליו את שלושת ילדינו, וזאת בשעה שכעת הם לומדים במוסד שאינו לרוחם?.

ידעתי שבדרך הטבע אין לכך סיכוי, ועל כן פניתי ישירות למנהל הראשי - הקב"ה המלמד תורה לעמו ישראל. נסעתי להר המנוחות, והתפללתי על יד הציון של מורי ורבי זצ"ל. ביקשתי מהקב"ה שירחם עליי ועל זרעי, שכן לעשות רצונו חפצתי, לחנך את הבנים אשר חונן אותי, לעובדו וללמוד את תורתו הקדושה בטהרה, בדרך ישראל סבא. התחננתי שילדיי יתקבלו בקלות לתלמוד התורה שבו חפצתי, ואחרי שעה ארוכה חזרתי הביתה, מוכן ומזומן להשתדלות הבאה - הטלפון למנהל.

למחרת התקשרתי לתלמוד תורה וביקשתי את המנהל. "מה רצונכם?" הוא שאל בכבוד.

- "שמי ינקלביץ, ואני רוצה להעביר את שלושת הבנים שלי לתלמוד התורה שלכם".

המנהל ענה, "בסדר גמור. בשמחה רבה. אני מחכה לך במשרד".

הגעתי למשרד. המנהל שאל אותי מהו הגיל המדויק של כל ילד, והודיע: "הילד הזה ישובץ בכיתה של הרב כהן, זה בכיתה של הרב לוי, וזה בכיתה של הרב ישראלי". השיחה הסתיימה, ומשאלת ליבי הפכה לעובדה - ממחר הילדים הולכים ללמוד בתלמוד התורה שכל כך רצינו.

נדהמתי לגמרי ממהלך העניינים. זה נראה לי מוזר מאוד, שהמנהל אפילו לא קרא לנו לריאיון, לא ביקש לראות את הילדים ולא לבחון אותם. אבל כידוע, כשמשוה נתקע שואלים "למה", לא כן כשדברים טובים קורים. אף פעם לא שמעתי מישהו אומר, 'אני לא מבין למה ה' עשה לי את זה, למה אני מצליח ומרוויח את פרנסתי ברווח', או 'למה הילדים שלי מביאים מבחנים עם ציון שבין תשעים למאה?', אנשים מתעוררים לשאול רק כשמשוה לא מצליח להם...

אם יוכלו לתקן את הרכב באופן שיחזור להיות כמו חדש, וגם אם כן, כמה יצטרכו לשלם על זה. מי יודע כמה זה יעלה לו, והוא לא מדבר רק על הכסף. עיקר הבעיה איך הוא מספר לאבא על מה שקרה? איך הוא יגיב? מה הוא יעשה כשיגלה את הנזק? רז פחד ממש. מכל כיוון שהוא לא הסתכל על זה, המצב היה ביש.

מה עושה יהודי בצרה? מתפלל לה'. רז נסע עם הרכב הניזוק הביתה, החזיר אותו לחניה ולא סיפר דבר לאף אחד. הוא החל להתפלל לה': "אנא בורא עולם, תציל אותי, שאבא לא ידע שום דבר על התאונה, שלא ישים לב למכה שהרכב קיבל, בבקשה השם, בבקשה, שלא תהיה מריבה, שלא יכעסו עלי, אנא, תסדר את העניינים, לא יודע איך".

כך הוא עמד וביקש ובכה והתחנן שעה ארוכה ודיבר עם הבורא ומנהיג לכל המעשים, מתוך אמונה תמימה כי אכן ה' שומע אותו, והוא בוודאי יושיע אותו.

בואו וראו כיצד הקב"ה מסדר את העניינים... דרכו של האב היתה לנסוע לעבודה בפתח תקווה באמצעות קטנוע. ביום שלישי הוא נסע בקטנוע, וכך גם ביום רביעי וביום חמישי. בחזור מהעבודה ביום חמישי הוא השאיר את הקטנוע בפתח תקווה וחזר באוטובוס. למחרת, ביום שישי, הוא נסע ברכב, ולא הרגיש שיש בו בעיה כלשהי. השאיר את הרכב בחניה שליד מקום העבודה, וחזר בקטנוע. במשך כל השבת היה הרכב בחניה, ובינתיים שלח ה' ישועה נפלאה שרז לא יכול לדמיין בשום פנים ואופן. במוצאי שבת מקבל האב טלפון בהול מאחד מחבריו לעבודה. "שמעת מה קרה?".

- "מה קרה?".

- "אתה לא יודע? נפל טיל בפתח תקוה, בדיוק באזור של העבודה".

- "ו...".

- "הרכב שלך ספג פגיעה ישירה מהטיל!".

הרכב נשרף והתקלקל לגמרי, והמדינה שילמה את שוויו לפי המחירון, על פי חוק הפיצויים לנפגעי טרור...

אנשים ברחוב דיברו על המצב, ושחייבים לעשות משהו, ומה זה צריך להיות שתושבי עזה מסוגלים לירות טיל עד פתח תקווה... וכו' וכו'... אבל רז לא גמר להודות לה' על החסד הגדול. הוא ידע את הרז... הוא ידע שהשם שמע את תפילתו, ושלח את הטיל במיוחד בשבילו.

* * *

מספר שמריהו ינקלביץ (שם בדוי): "יש לי שלושה ילדים, זרע ברך ה'. שלחתי אותם לתלמוד תורה מסוים, מתוך מחשבה שהמוסד הזה מתאים להם, אולם עם הזמן התברר שאין זה

סיפר גאב"ד 'חרדים' הרה"צ רבי אשר אנשיל כ"ץ שליט"א: "היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, שנת תש"ב, מחנה דז'ורין שבטרנסילבניה. מורי חמי כ"ק האדמו"ר מנדבורנה בעל ה'באר יעקב' זי"ע, היה אז נער צעיר. לתוככי המחנה, שהיה נדמה יותר כ'בית כלא' מאשר 'מחנה עבודה', הוגלו אלפי יהודים זקנים ילדים ונערים ונכלאו בו בתנאי חולי וצמא, מזי רעב ולחומי רשף. היהודים נאלצו לעבוד עבודת פרך ו'בתמורה' זכו לקבל מנת לחם זעומה ויבשה, בנוסף למקצת מים דלוחים שקראו להם 'מרק'. מה שהשלים את סאת הצער והיגון היה הקור והכפור הנוראיים ששררו במחנה, שהפילו חללים רבים. באותם לילות חורף נתונים היו האסירים לרוחות סער שפקדו את המחנה, הקור הגיע לשפל דיוטא התחתונה ומעלות הכפור צנחו הרבה הרבה למטה מאפס, והקור נהפך למלאך המוות של ממש. הנאצים, כמובן, לא סיפקו ולא נתנו להם שום אמצעי הגנה, לא ביגוד ולא עצי הסקה, ובכך נהפכו בקתות מגורי היהודים לחדרי הקפאה [פריזע"ר בע"ז], ה"י.

סיפר מורי חמי זצוק"ל: "ראיתי צרת אחי היהודים שקופאים מקור - אך לא יכולתי לעשות מאומה, הייתי רק ילד, והיינו במחנה נאצי. אבל לבי, אוי לבי, לא יכולתי לסבול זאת, הלב התפלץ לראות יהודים מתים מקור. הצער לא נתן מנוח לנפשי - ולכן לאלתר עם שחר אחר תפילת שחרית עטפתי עצמי עם מעיל דק שהיה עמדי והתחלתי לשוטט סביב המחנה כה וכה אולי יזדמן בידי כמה עצים אותם אביא לאחינו בני ישראל הנתונים בצרה ובשביה, להתחמם לאורם ולהחיות בהם נפש חי. כך הסתובבתי כל היום, אך בסופו של יום לא מצאתי כי אם כמה גזירי עצים דקיקים זעיר מפה זעיר משם. ששתי עליהם כעל כל הון, העמסתי אותם על הגב וסחבתי אותם לתוככי המחנה, שם חילקתי אותם לחולים ולאוכלים, לחמם במקצת את עצמותיהם הקרות.

וכמעשהו בראשון כך מעשהו בשני ובשלישי ובימים הבאים אחריהם, מידי יום לאחר תפילת שחרית יצאתי - תחת הקור המקפיא - בחיפוש עצים וענפים, תוך כדי שהוספתי תפילה שיזכנו ה' שאזכה אף למצוא איזה שהוא 'אוצר של עצים' - כמות גדולה של עצי הסקה, לרווחת אחי היקרים, 'מתי יבוא לידי...'. ככה הסתובבתי ימים רבים מקושש ומחפש עצים קטנים וזרדים, כשבד בבד לא התייאשתי וחיפשתי אחר אוצר טמיר ונעלם של עצים, שאיננו... ידעתי שאין זה בדרך הטבע למצוא אוצר, היה שם מחסור גדול של עצי הסקה, אך ידעתי שעל האדם החובה לעשות את המוטל עליו ללא חשבונות, ואז כשעושים זוכים לסייעתא דשמיא, וכמו שאמרו חז"ל (אבות ב טז) 'לא עליך המלאכה לגמור'. יהודי צריך לעשות גם אם לא משיג תוצאות.

ויהי היום. תוך כדי שאני משוטט בחוצות, מחפש עצים, רואה אני לקראתי איכר גוי גס, מכוסה מכף רגל ועד ראש בבגדים חמים. הוא רואה בידי גזיר עץ קטן שמצאתי והוא

הודיתי לה', ואת השאלות שבכל זאת התעוררו בליבי, השתקתי במהירות. נותנים לך - קח. אל תשאל שאלות. עברו כמה ימים, ואז נודע לי איך החליקו ילדיי אל המוסד המבוקש.

כעבור כשבוע מאז שילדיי נכנסו לתלמוד תורה, התקבל במשרד הת"ת טלפון. "שלום, מדבר ינקלביץ, אני רוצה להכניס את ילדיי לתלמוד תורה".

"הכיתות מלאות", אמרו לו. "וגם לא שייך לקבל ילדים באמצע השנה".

- "אבל הרב הנגיד אמר לי שהוא דיבר אתכם וקיבל את הסכמתכם..."

התברר שאחד מהתורמים הגדולים של המוסד דיבר בעד ינקלביץ זה, וביקש שיכניסו את בניו לתלמוד תורה. כאשר התקשרתי, המנהל חשב שאני הוא הינקלביץ המדובר. לא עלה בדעתי שאני 'סתם' ינקלביץ, והוא הכניס את ילדיי למוסד לאור בקשתו של הנדיב!. הייתה זו השגחה פרטית מופלאה, שאני התקשרתי אחרי ההמלצה של הנדיב, ולפני שינקלביץ בעצמו התקשר. בסופו של דבר נכנסו גם ילדיו של ינקלביץ המיוחס למוסד. אולם אני שואל אתכם, הייתכן שיש דבר כזה 'סתם' יהודי? הוא בטח בהמלצתו של העשיר, שעם כל הכבוד, הוא רק בן אדם, ואילו אני בטחתי במי שהכול שלו, התפללתי אליו וביקשתי רק ממנו, והנה, 'פרוטקציה' כמו זו שהקב"ה בעצמו עושה, אף אחד לא יכול לעשות.

וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁהַ (ל"ט, ל"ג)

שלא היו יכולין להקימו, ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן, הניח לו הקב"ה הקמתו, שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד הקרשים, שאין כוח באדם לזוקפן, ומשה העמידו. אמר משה לפני הקב"ה: "איך אפשר הקמתו על ידי אדם?", אמר לו: "עסוק אתה בידך נראה כמקימו, והוא נזקק וקם מאליו", וזהו שנאמר (שמות מ"ז) 'הוקם המשכן', הוקם מאליו. מדרש רבי תנחומא (רש"י)

שואל הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: בתחילה כתוב: (שמות מ, ז) "ויהי בחדש הראשון ... הוקם המשכן". ואחר כך נאמר (שם מ, יח) "ויקם משה את המשכן". 'הוקם' או 'ויקם משה'!?! אלא שזהו הכלל המיוחד בענייני עבודת ה': בשמים נחשב הדבר למשה רבינו ע"ה שהוא הקים את המשכן. כיון שעשה כל מה שהוא יכול כדי להקימו - נפסק עליו בשמים לנצח נצחים: "ויקם משה את המשכן!".

ועוד למדנו - שאם אדם עושה מה שהוא יכול - יש סייעתא דשמיא למעלה מן הטבע... [מתוך 'ויחי ראובן']

שואל אותי 'ילד, אתה מחפש עצים? יש לי עבורך עצי הסקה למכביר!'. הבטתי בו בחוסר אמון. שאלתי אותו, איך והיכן, היתכן כזאת, איך אפשר שיהיה כאן עצים, ועוד בכמות כזאת. במקום להשיב, הוא מביט סביב וירא כי אין איש והוא שח באוזני בשקט, 'במקום להתווכח, בא עמי לתוך היער, ותיווכח'. אמרתי לעצמי 'מצווה הבא לידך אל תחמיצנה' התחלתי ללכת אחריו לתוככי היער...

היה זה ניסיון גדול - מתאר מו"ח את אשר עבר עליו באותה שעה - באמצע הדרך אחזני חרדה, הן נער אני, והנכרי הזה מי יודע מה זומם הוא, יתכן שכל זה אינו כי אם ערמה להרגני נפש, הלוא כאן בתנאי המחנה עצים הם 'מילתא דלא שכיחא', ואם נכונים דבריו שיש עמו עצים, למה לו להציעם לי... לכך קיימתי בו מאמר חז"ל 'כבדהו וחשדהו' ושמרתי הימנו מרחק. הלכתי סביבותיו כה וכה במסירות נפש, עד שהגענו לקרחת יער. והנה לנגד עיני אוצר כביר של גזירי עצים מחוטבים, מסודרים להפליא... לא האמנתי למראה עיני.

עלץ לבי בקרבי, עצים מוכנים, ועוד בכמות נכבדה שכזאת, מי מילל ומי פילל, הלא המחנה כולו יכול ליהנות מכך... הנכרי מביט לתוך עיני המשתאות ואז נוקב בסכום עצום ונורא שהוא דורש תמורתן, רק מלשמוע זאת נרתעתי לאחור... היו לי אז את כל התירוצים שבעולם לוותר עליהן ולנסוג אחור. ראשית, היה זה מחיר מופקע של ממש. שנית, מהיכן אשיג את הסכום כשאין לי פרוטה לפרוטה, וגם אם אשיג את הסכום איך אסחוב את הכל לתוך המחנה מבלי שישלטו עליהם עיניהם הבולשות של הנאצים, הלוא הם בעצמם חיפשו נואשות עצי עסקה בעבורם. זאת ועוד, אם כבר אצליח להכניסם אל המחנה בדרך לא דרך, היכן אחביא כמות עצים שכזו מבלי שתתגלה... לא ידעתי האם נכון הדבר לשלם מחיר שכזה בכדי להסתכן שבסוף יפלו כפרי בשל לידיהם הטורפות של הנאצים הארורים.

אך עכ"ז שוב חיזקתי את עצמי בכך שאני רק 'מצווה ועושה' - עלי רק לעשות וה' יגמור בעדי, ואם הביאני ה' עד הלום הלא בוודאי יעזור לי גם הלאה. התנערתי ממחשבותיי ועניתי בביטחון לאיכר הנכרי 'תן לי שעה, אני הולך לגייס את הכסף...!'

רצתי חזרה בנשימה טרופה אל תוככי המחנה ונכנסתי אל אבי אדוני מורי ה'דבר חיים' מנדבורנה זי"ע. התייעצתי בדעת קדשו מה לעשות ובאיזה אופן לפעול, וכן איך להכניס אוצר שכזה מתחת לעיניים הבולשות... ואחר זמן קצר יצאתי משם עם הוראות ברורות כדת מה לעשות.

חפץ ה' הצליח בידי, גייסתי את כל הכסף עד הפרוטה אחרונה - תרתי משמע, ואחר שעה כבר הייתי חזרה בתוך היער... הסכום החליף ידיים, וגם העצים, תוך סיכום על שעת העברת העצים שיהיה עוד היום כחצות הלילה.

מחנה דז'ורין שעת לילה.

המחנה ריק ושומם מאדם מאימת הקלגסים המשוטטים לחפש טרף. בשעה זו - אחר קבלת ברכה מהוד אבי זי"ע - יצאתי בשקט בשקט החוצה מתחת אפם של השומרים, רצתי בזהירות לפאתי המחנה מתחמק מהם פעם אחר פעם, ואני מחפש את המקום השמור ביותר במחנה - את 'ארון החשמל' האחראי על כל התאורה והחשמל במחנה כולו.

לאחר חיפוש מדוקדק תוך סיכון נפש של ממש מצאתיו כשהוא ריק באותה שעה ללא שומרים סביבו, היה זו בעבורי סימן נוסף ליד ה' המלווה אותי. קיבלתי עוז, פתחתי את הארון ומיד הרגשתי איך שבאחת הופך הקב"ה את ידי כידי אומן, כידי בצלאל בן אורי בן חור... תיכף מצאתי את הכפתור הראשי, וכזקן ורגיל הנפתי את ידי ונתתי עליו מכה הגונה בחוזק כה רב עד שלאותר נשבר הכפתור לרסיסים שהתפזרו לכל עבר... נשאר לי רק לוודא שהנזק יהיה עצום מאוד ושתקנת התקלה תארך זמן רב, ומיד עשיתי 'זמן פליטתנו'... וברחתי כל עוד נשמתי בי, תוך כדי שהחושך יכסה ארץ ואפילה ועלטה כבדה משתלטת על כל המחנה, חושך כזה שלא ידעה דז'ורין מיום היותה למחנה...

מיד קמה צעקה גדולה, הבהלה והמהומה היו עצומים, הנאצים השומרים והקלגסים החלו לרוץ טרופי נפש לראות מה התחולל, ומשגילו את הבעיה עמלו כל הלילה לתקן את ה'תקלה הפתאומית והפיצוץ המסתורי' שבארון החשמל.

לרגע זה חיכיתי... בזמן שהם היו עסוקים בשלהם ניצלתי את הזמן בחסות האפילה והמהומה. אני ועוד כמה יהודים טובים שהכנסתי מבעוד מועד בסוד העניינים, הצלחנו להכניס את האוצר לתוככי המחנה מתחת לאפם הבולשת של הנאצים. פיזרנו אותם תיכף ומיד לבתי האומללים שלא האמינו למראה 'נס העצים'. כל אחד קיבל חבילת עצים לרוב, וליהודים היתה אורה וששון ויקר, כאשר בלילות הבאים שפשו הגויים את עיניהם בראותם אור יקרות מאיר חוצה מתוך בקתות היהודים.

"מכאן ראייה" - סיים מו"ח את סיפורו המפעים - "שיהודי צריך לעשות את המוטל עליו ללא שום חשבונות של 'איך והיכן', איך אקנה, איך אסחוב, ואיך אכה אותם ב'מכת חושך' מצרים... אילו הייתי עושה חשבונות כי אז לעולם לא היו מגיעים העצים לבתי היהודים, ומי יודע עוד כמה קרבנות היה גובה הקור והקיפאון. ולא זו אף זו, עצם מצוות העשייה ללא חשבונות ועצם הידיעה הברורה שעלי לפעול גם ללא תוצאות הוא זה שגרם לי את הנס של העצים, בזכות זה זכיתי לסייעתא דשמיא ולנס העצום, ובזכות זה זכו יושבי המחנה לעוד כמה ימים של חסד וחיים לחומם של העצים הללו". "דע לך בני" - היה אומר מו"ח בהטעמה - "לא עליך המלאכה לגמור... כל אחד זוכה לנס ולסייעתא דשמיא, לו הוא היה עושה את המוטל עליו לעשות...".

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא']

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ו אדר ב' תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 5:12 תל-אביב: 5:27 חיפה: 5:18 מוצאי שבת: ירושלים: 6:25 תל-אביב: 6:27 חיפה: 6:26 ר"ת: 7:04

פרשת פקודי

והייתם נקיים

על מעשי האדם להיות טהורים ונקיים מכל חשד גם בעיני הבריות!

נלמד מהפסוק: "אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה" (פרק לח-כא)

וכתב בעל הטורים "מלא וי"ו שפקד לכל שש מאות אלף שלא יחשדוהו שלקח מן הכסף". ואמרו חז"ל: למה עשה חשבון הרי הקב"ה מאמינו שנאמר (במדבר יב-ז) "בכל ביתי נאמן הוא" ומשה נתן חשבון; אלא מפני ששמע ליצני הדור שהיו משיחין אחריו שנאמר "ויהי כצאת משה וגו' והביטו אחרי משה". היו חושדין בו כי נתעשר משום שנתמנה על כספי מלאכת המשכן. כששמע כן אמר, חייכם, משנגמרה מלאכת המשכן אני נותן לכם חשבון. כיון שנגמרה אמר להם "אלה פקודי המשכן" (מדרש תנחומא ומד"ר שמות תנא-ו). "מכאן ילמוד כל אדם" - כותב השל"ה הק' - "להיות נקי מישראל בקל וחומר ממשה רבינו ע"ה.

ועד כמה נזהר משה רבינו מפני החשד מצינו גם בתפלתו הקצרה של מרים אחותו, כפי שנאמר (במדבר יב-ג) "ויצעק משה אל ה' לאמר א-ל-נא רפא נא לה". מדוע כה קיצר בתפלתו ולא האריך והרבה בתפלה כפי שמצינו הפצרה וריבוי תפלה אצל האבות?!

ומובא במעם לועז (עפ"י המדרש והאלשיך הק') כי הטעם שקיצר משה בתפלתו כדי שלא להניח אחותו בצער זמן הרבה. כאילו שמח על צערה. אך טעם נוסף היה כאן (וכפי שהביא בפירש"ו): כדי להסיר לזות שפתים, שלא יאמרו ראו כמה מאריך הוא בתפלה עבור אחותו, ואילו עלינו הוא מקצר בתפלתו, ולכן כדי לנקות עצמו מן החשד, אמר התפלה הקצרה ביותר שניתנת להאמר.

וזהו שהוסיף הכתוב "לאמר" ללמדנו שמה שהתפלל באופן זה, הוא כדי להנצל מאמרותיהם של הבריות שלא יחשדוהו, שכן חובה לאדם להוציא עצמו מידי חשד ולהסיר ממנו עקשות פה ולזות שפתיים כמו שנאמר "והייתם נקיים מה' ומישראל".

זהירות כזו מפני החשד, מצינו גם אצל יעקב אבינו כשאמר ללבן: "לא תתן לי מאומה אם תעשה לי הדבר הזה אשובה ארעה"..." "וענתה בי צדקתי ביום מחר כי תבוא על שכרי לפניך כל אשר איננו" וגו' (בראשית ל-לג).

וכתב רבינו אברהם בן הרמב"ם: ומזה יש ללמוד מוסר שאם איש דוגמת יעקב, היה מנקה את עצמו מן הספיקות והחשדות, כמה ראוי לזולתו להזהר מזה. וכן למד מכאן הרלב"ג: צריך להרחיק עצמו בכל עוז מכל חשד, ואף אם הוא מפורסם בישרותו, בכל זאת יעשה הכל למנוע החשד.

נשאל הגר"י זילברשטיין שליט"א (בחשוקי חמד-זרעים): היאך הדין בתלמיד חכם הנוהג כדיו, אלא שישנם עמי הארץ שחושדים בו שאינו נוהג כדיו [מדובר בדבר שרשאי להמנע מלעשותו, וממילא ימנעם מלחשוד בו] האם עליו להתחשב בכך ולהמנע מלעשותו ובכך ימנע חשד ולזות שפתיים?

ומביא ראיה (שבהמשך דוחה אותה, עיי"ש) ממה שכתב בספר שורש ישי (לרבי שלמה אלקבץ זצ"ל) בזה"ל: "אף שאמרו בירושלמי שצריך לצאת ידי הבריות כמו שצריך לצאת ידי המקום, יובן זה בבריות אשר נתן להם האלוקים מדע והשכל, לא שיהיה צריך לצאת ידי חובתו גם מאיש שוגה ופתי. וראיה ממה שאמר התרגום (רות פ"ג-יא). כלומר אף שידעת כי יש פתאים ילדים יתלוצצו עלי וכו'. עיי"ש.

להסיר לזות שפתיים...

סיפר הרב מפוניבז' - הגר"ש כהנמן

זצ"ל: כשלמדתי בראדן התאחרתי יום אחד לתפלת שחרית. והנה תוך כדי הליכה לבית המדרש, הבחנתי בחפץ חיים שגם הוא הולך כעת לתפלה. כשעמדתי לידו פתח ואמר:

"כתוב: והייתם נקיים מה' ומישראל. על כן מחויב אני לתרץ את עצמי, מדוע מאחר אני היום לתפלה. ישבתי ועסקתי בתורה באישון לילה. המשכתי בגריסה עד אשמורת הבוקר... לקראת השחר שכבתי לישון מעט כדי שאוכל לברך את הברכות בבוקר ללא פקפוקים... התכוונתי להתעורר בזמן הראוי, אך מרוב עייפות נאנסתי בשינה ואיחרתי לקום..."

הפסיר הרב מפוניבז': "והיו הדברים האלו שדיבר החפץ חיים מעצמו דרך תוכחה והתנצלות, מרשימים אותי יותר ממאה שיחות של מוסר והתעוררות..."

הרב מפוניבז'

"על כך אני מצטער"...

שח הגר"ש אלישיב זצ"ל: מספרים

על רבי לייב חסיד זצ"ל שפעם אחת בערב שבת נגנב ממנו כלי ה"נטלה" שבו נהג לטול את ידיו. אחד מבני הבית שנכנס לחדרו, הבחין שרבי לייב נתון בצער רב.

תמה הלה: "הלא מחירה של נטלה זו הוא לא יותר ממכמה פרוטות, ומדוע הנך מצטער על כך?"

השיב לו רבי לייב חסיד: אגלה לך מדוע אני מצטער, הלא לאמיתו של דבר ברור שרק אדם אחד גנב ממני את ה"נטלה", אין בכך ענין לשני אנשים, ובוודאי לא לשלושה. ואילו אני הספקתי כבר להרהר על הרבה אנשים ולחשוד אולי הם גנבו ממני את הכלי, ועל כך אני מצטער..."

הלמות עמלים

זכות גדולה להיות שותף בהחזקת ותמיכת לומדי תורה!

נלמד מהפסוק: "בקע לגולגולת מחצית השקל... לצקת את אדני הקודש" (פרק לח-כו, כז)

וכתב החפץ חיים (ע"ת): ציוה הקב"ה לעשות מן הנדבות הללו האדנים, שעליהם יעמוד גוף המשכן, והוא כדי שיהיה לכל ישראל חלק בזה. וכן הדין עם הלומדים את התורה והמחזיקים אותה, כזה כן זה, מסייעים לקיום העולם ושניהם שותפים בזה.

כתב החפץ חיים עה"פ "ויגע בכף ירכו" (בראשית לב-כו): "בכל דור ודור מתאבקים איתנו שונאינו לרפות יד העמלים בתורה, ומכיוון שרואים שהלומדים נלחמים בכל כוחם להמשיך ללמוד, אזי מכוון השונא את חיצי כלפי "תמכין דאורייתא" - אלו מחזיקי התורה, ומשתדל להפריעם מלתמוך בידי עמלי תורה באיזה אופן שהוא, או שלוקחים כספם ע"י מיסים, או שמטמטמים את לב המחזיקים וקול שועת התורה ולומדיה אינו מגיע לאזנם, וכאן השונא מצליח ועולה בידו להשפיע על המחזיקים לבל יתמכו בעמלי תורה ביד נדיבה.

ואולם ממשיך החפץ חיים: "והשונא הוא היצר הרע חושב, שמכיון שעלתה בידו לשבור מטה לחמם של הלומדים, כבר יזניחו את לימודם ויעזבו את הישיבות, אבל כאן גילתה לנו התורה, כי אעפ"י שהמלאך הצליח "ותקע כף ירך יעקב", אבל המלחמה עדיין נטושה, "בהאבקו עמו" - יעקב מתאבק בעצמו עם המלאך, אף אחרי שניצח את התומכים וזה לנו האות, כי התורה לא תמוש מדורות הבאים, למרות כל העינויים והגזירות, אדרבה, יעקב ייצא המנצח ועוד יעלה למדרגה יותר גבוהה אשר בשם "ישראל". יכונה.

על נחיצות החזקת התורה בזמנינו כתב **החזון איש** באגרותיו (ח"א אגרת פו): "והנה ידוע כי לא כחכמות חילוניות [חיצוניות], חכמת התורה. אם הראשונות מספיק להם שנים קצובות... התורה אינה נקנית אלא למתעמלים בה כל ימי חייהם. ואחר שהכתה התורה שורשיה בלב מבין בימי הנעורים, אז יוסף פארות בימי עליה ובימי עמידה עד זקנה ושיבה..."

"ולפיכך היה מן הצורך להסיר מבני עליה המועטים את עול דרך ארץ ולתת להם החופש להשתקע בעסק התורה אחר היותם בעלי משפחה ורחיים על צאריהם. ומעולם הכיר עם ישראל את חובתו להפריש לקדושה את שבט לוי, אלא שהשליכו אחר גוים את כל מתק הבלי עולם ובחרו לקיים "שבתי בבית ה' כל ימי חיי..."

על הפסוק "ויבוא עמלק וילחם עם ישראל בריפידים" (שמות יז-ח) דרשו חז"ל (במכילתא) אין רפידים אלא רפיון ידים, לפי שרפו ישראל ידיהם מדברי תורה, לכך בא שונא עליהם.

ולכאורה תמוה: וכי תורה לומדים בידים, ומהו פשר הלשון "שרפו ידיהם מדברי תורה!" [ואולי נוכל לרמוז בלשון "שרפו ידיהם" היינו שמצבם היה רחוק ממה שסימל משה ב"הרמת ידיו" - את האמונה והתלות רק בה', שזה התנאי לפניות בעסק התורה].

וביאר כ"ק האדמו"ר מאוז'רוב (בבאר משה - קרח) כי כוונת חז"ל על רפיון החזקת תורה. כי העצה לנצח את עמלק היא בהחזקת תורה. הוא שאמר הכתוב "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל". היינו, כשיש החזקת תורה אזי וגבר ישראל" ואולם "כאשר יניח ידו" ברפיון החזקת התורה, אזי "וגבר עמלק".

זהו שאמר הכתוב (דברים כה-יח) "ויזנב בד כל הנחשלים אחריד". כי כל מלחמתו של עמלק היא לנתק את הקשר והחיבור שיש להמון העם עם לומדי התורה, ע"י שמרפה את ידיהם מהחזקת תורה, שהרי לקיומם של המון העם הוא בהתחברות לתלמידי חכמים לומדי התורה, וזאת רק ע"י תמיכתם בהם בממונם.

"הצדקה הטובה ביותר - תמיכה בלומדי תורה"...

סיפר הרב רפאל וולף שליט"א: תורם להחזקת תורה שאל פעם את רבינו הגרא"מ שך זצ"ל, האם כדאי לתת לעניני צדקה מסויים שמבקשים ממנו אף שיהיה על חשבון החזקת תורה? והשיב לו הרב שך שאין צדקה גדולה וחשובה יותר מהחזקת לומדי תורה.

שאל שוב: הרי **החפץ חיים** כותב שיתנו גם לעניני חסד וצדקה? והשיב הרב שך: בהחזקת לומדי תורה יש גם חסד, שהרי הם נצרכים, ועל זה נאמר במשנה "ותלמוד תורה כנגד כולם".

והוסיף הרב שך ששמע מהחפץ חיים, שמה שאברהם אבינו שילם ארבע מאות שקל כסף עבור מערת המכפלה, כל זה היה לפני מתן תורה, אבל לאחר מתן תורה, הנתניה החשובה ביותר היא עבור החזקת תורה.

מתוך ה"יומן"

"עלבונה של תורה"...

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: "פעם עליתי אל אחד הגבירים העשירים כדי להתרימו למסדות תורה ולתמיכה והחזקת תלמידי חכמים העמלים בלימוד התורה יומם ולילה.

סירב העשיר לבקשתי, החציף פנים, והפטיר: "מדוע עלי לתמוך בהם? שיצאו לעבוד!" השבתי לו על אתר: אם הם יצאו לעבוד, תרד אתה מנכסיד!

"נבהל העשיר ולא הבין מה שייכות זה לזה. הסברתי לו: ודאי אתה יודע את דברי הגמרא, שבכל יום יוצאת בת קול מהר חורב ואומרת, כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני... נענה ראשו בחיוב שאכן יודע הוא.

המשכתי להסביר: "ויש לי שאלה בגמרא זו. מדוע יוצאת אותה בל קול מהר חורב? מדוע אינה יוצאת מן השמים כמו במקרים רבים שיצא בת קל משמים?!"

שאלתי ומיד תירצתי: "אבל יש עוד משנה (אבות פ"ז מ"ב): בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה! מהו עלבונה של תורה?"

אגייד לך מה הוא עלבונה של תורה: העלבון הוא שכל העולם כולו ניזון בשביל לומדיה! השפע זורם בגינם לכיסיהם של הגבירים והנגידים, ואילו הם מניחים ללומדי התורה להיות ניזונים בקב חרובין!...

הגדת

"בזכות זה הוא חי"...

מעשה ביהודי בעל עסקים בארה"ב שבנו יחידו לומד בארץ ישראל, והאב מחזיק את משפחתו כל השנים. והנה התכוון הבן בעוד חצי שנה לחזור לארה"ב ולהשתתף בעסקי אביו, כאשר חצי יום יעסוק בתורה. אך בנתיים רוצה הבן ללמוד כל היום, אלא שאביו מבקש ממנו שיבוא מיד.

נשאל על כך הגאון **רבי חיים קניבסקי זצ"ל** מה על הבן לעשות? השיב רבי חיים: "יש להסביר לאבא שבזה שמחזיק את הבן שיכול ללמוד תורה, בזכות זה הוא חי! לולא זאת, היה מסתלק מן העולם כבר מזמן!"

דרך שיחה

סוד ההצלחה...

ראש כולל אברכים פגש בגאון **רבי משה שוואב** (ר"מ בית יוסף גייטסהעד) והתאונן בפניו מתוך יאוש, שההצלחה אינה מאירה לו פנים, שאינו עומד בנטל הרובץ על כתפיו.

שאל אותו רבי משה: ומה תעשה עם האברכים בכלול? והשיב: "אין ברירה, אשלח כמה מהם..." אמר לו רבי משה טעות בידך, ומכאן כשלונך! קבל על עצמך להוסיף עוד אברכים, תוסיף על עצמך עול, ורגש האחריות יפעם בקרבך ואז תצליח!"

מערכי לב

ראוי לאדם לברך את רעהו, ובמיוחד אחרי שהשלים מלאכה חשובה!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה... ויברך אותם משה" (פרק לט-מג)

וכתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים ס' תתרכא-ב): כשאדם גומר מלאכה גדולה, צריכה ברכה. שהרי לאחר שברא הקב"ה את עולמו ברכו שר העולם שנאמר "ישמח ה' במעשיו". וכן כשכלו מלאכת המשכן ברכ אותם משה. וכן עשה דוד ושלמה, וכן חזקיהו. וכן הוא אומר "מי האיש אשר נטע כרם ולא חללו", שלא ברכו... ואם תאמר: למה נאמר ויברך אותם משה שתשרה שכינה במשכן והלא כבר הבטיחו הקב"ה "ושכנתי בתוכם"? אלא שהיה ירא שמה יגרום החטא.

בהענקת ברכה לרעהו ישנה גם גמילות חסד והטבה. יסוד זה מבואר בפרקי דרבי אליעזר (פרק יח): שני שערים היו במקדש, שער האחד לחתנים בו היו מברכים לוולדות, שער שני לאבלים... והיו ישראל הולכים ויושבים בין שני השערים הללו, והנכנס בשער חתנים היו יודעים שהוא חתן, והיו אומרים לו: השוכן בבית הזה ישמוך בבנים ובנות, והנכנס בשער אבלים היו אומרים לו: השוכן בבית זה ינחמך.

מבואר בדברי חז"ל כי כל בנייתם של שני שערים אלו היתה למטרה זו - לגמול חסד ע"י הענקת ברכה - "מי שברך" לחתנים ולאבלים. וכך גם לשון חז"ל במסכת סופרים: "כיון שראה שלמה כח של גומלי חסדים, בנה להם לישראל שני שערים הללו, כדי לגמול חסדים זה לזה..."

ואולם צריך להבין, מהו הכח שיש בברכה. מה יש בכוחו של הצדיק [או אפילו ה"הדיוט, שגם ברכתו "לא תהיה קלה בעיניך" לפעול בברכתו, הרי כבר הבטחנו הש"ת בתורתו הקדושה: "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה'... והקללה אם לא תשמעו" (דברים יא) נמצא שהכל תלוי בקיום מצוות ה', ומה תועיל ברכה או קללה של אדם?!

עמד על שאלה זו הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל (בספרו **הדעה והדיבור** ח"א) וביאר, שהמברך מעורר בברכתו ובתפלתו את כוחות הטוב שבמתברך, שישמור את מצוות ה', וממילא יכלל בברכה האמורה בתורה. וכן המקלל מעורר את כוחות הטומאה שבאדם ומחטיאו ואז נכלל בקללה האמורה לעוברי רצון ה'...

לפי"ז תירץ רבי זלמן סורוצקין (בספרו **אזנים לתורה**) שאלה אחרת: הנה בלעם אמר לאתון "לו יש חרב בידי כי עתה הרגתיך". מדוע הוצרך ל"חרב" הרי אם יש בכח פיו לקלל ולעקור אומה שלימה, וכי לא יכל להרוג את אתונו ע"י קללת פיו?!

אכן לאור האמור מתורץ, שהרי כוחות הטוב או כוחות הטומאה שייכים רק באדם ולא בבהמה, לכן כדי להרוג את האתון הוצרך לחרב...

יש לדעת ולזכור, שאף המקבל ברכה מזולתו, או המבקש ברכה מן הצדיק, צריך להיות ראוי שתחול עליו ברכה. וכפי שהתבטא הגה"צ **רבי ירוחם ליבוביץ** זצ"ל באחת משיחותיו (הובא בספרו **דעת תורה**) וכך אמר:

"כי לא כפי שרגיל אצלנו שהולכים אצל "איש צדיק" לבקש ממנו "ברכה" וחושב כי האיש הצדיק ודאי יש לו "קופסה" מלאה ברכות ומבקש הוא ממנו שיתן לו אחת מהן... לא כן הוא הדבר. גם לברכות יש מהלך וסדר. רק זה המוכן והמותאם לזאת הברכה, רק אליו הברכה תגיע, אבל בשום אופן לא ישיגנה זה שאינו ראוי לה, ולא תחול על זה שאינו מותאם לה.

לברך מעומק הלב גם לענין הדיוט...

פעם ישב הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וויידנפלד זצ"ל בביתו מוקף בגדולי תלמידיו כשהם שקועים בליבון סוגיה עמוקה. לפתע התפרץ לבית אחד השכנים ומספר בהתרגשות: "פתחתי חנות חדשה לממכר סדקית ברחוב קינג ג'ורג' ואני מבקש ברכה להצלחה!"

התלמידים שהיה קשה להם להתנער מעומק העיון ברגע אחד, התפלאו לראות את רבם מתנתק באחת מלימודו, מתענין ולוחץ את ידו של השכן בחמימות ומברכו מעומק הלב.

לאחר שיצא האיש, ציטט הרב מטשיבין בפני תלמידיו התמהים, את אמרתו של הצדיק **רבי ישראל מרוז'ין** זצ"ל על דברי חז"ל (וברכות ז.) "אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך". נאמר כאן, אל תהי ברכה בעיני הדיוט - בעיני הארציים הפשוטים, קלה בעיניך, וכשהנך מתבקש לברך בעיניים אלו, תברך מעומק הלב, גם אם אתה שקוע אז בלימודך...

הלמות עמלים - ח"ב

לברך יהודים באהבה...

כ"ק האדמו"ר מלוקווע-וולברוז' זצ"ל, בהיותו כהן לא חס על כבודו ובריאותו, והיה רץ במסירות נפש לברך יהודים, תוך שאומר לאנשים שניסו להניאו מכך: "יהודים זקוקים לברכה, כיצד אני יכול לכבש את הברכה שהקב"ה נתן לי לברך יהודים?"

הוא טילטל עצמו לעיירות ומושבים שהזמינו אותו לברך יהודים. כשהיה פותח בברכת הכהנים המסורתית, היה מברך בדביקות ובאהבת ישראל שאין לשער. היה נוהג לומר תדיר: "בברכת כהנים אומרים, לברך את עמו ישראל באהבה". צריך שזה יהיה עם כל הלב

מעמד ברכת כהנים שהיה נוהג לברך בכל המקומות שהופיע, בהם אירועים ציבוריים גדולים, יוחרט בלבותיהם של רבבות בני ישראל. כשהודו לו על ברכתיו אמר: "אני בסך הכל עושה את המוטל עלי לברך יהודים..."

מתוך מאמר

לברך מתוך אהבה...

האנשים במחיצתו של הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל, האמינו מאוד בכח ברכותיו שמתקיימות. היה "נכנע" לפעמים ונעתר להפצרותיהם, ומרעיף ברכות על ראשם בכל לבו ומאודו, כשהוא עוצם עיניו בחוזקה ואינו מסוגל לכלוא את פירכוסיו נפשו מרוב התרגשות. כל ברכה שיצאה מפיו הייתה טבולה בנחל של אהבת ישראל.

מעשה באברך מלומדי הישיבה שבנו הפעוט חלה ואושפז בביה"ח במצב קשה. הרופאים חששו לחייו. תינה האב האומלל את צרתו לפני הרב צדקה. מיד הרגיע את רוחו. הוא הוציא סוכריה ואמר: קודם כל נברך "שהכל נהיה בדברו" (להמתקת הדינים) ובירך בכוונה כדרכו בקודש. אחר אמר תפלת "מי שברך" לרפואת הלה ופטר את אביו לשלום.

כאשר שב האב לביה"ח התבשר, כי זה עתה הוטב במפתיע לילדו ומצבו הולך ומשתפר. לאחר ימים מעטים הבריא הלה לחלוטין...
וזאת ליהודה

"זאז זכיתי לברכתו"...

סיפר הגאון רבי **יצחק ידידיה פרנקל** זצ"ל: בבחרותי כשלמדתי בוורשא התפרסם על בואו של **החפץ חיים** לעיר. רציתי מאוד והתפללתי שאוכל לראותו מקרוב. והנה שמע ה' תפילתי ולמרות הצפיפות והדוחק העצום מצאתי עצמי קרוב מאוד לצדיק.

ניצלתי את גודל השעה וצעקתי: "רבי! בבקשה יברכני". נתן בי הח"ח עיניו ואמר: "ולמה שאתה לא תברך אותי?" לרגע נאלמתי דומיה, ואחר השבתי:

"**הרב** הרי הוא כהן ואני ישראל..." מעין בת שחוק נראתה על פניו, ואז זכיתי לברכתו...

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

'מדים' ו'מידות' / הרב נפתלי וינברג

* * *
כדי לחדד את הנקודה עלינו להתבונן טיפ-טיפה מה זה יהודי.
"יהודי" זה לא עוד יצור חי ששוקל 70 או 90 קילו. יהודי זה
צלם-אלוקים!

רק כך נוכל להבין כיצד מצווה עלינו התורה לאהוב כל יהודי.
האם זה לא מידי קשה?
ועוד 'אהבת לרעך כ-ו-ו-ד'?

התשובה היא שאם אתה בוחן את הכל מנקודת מבט של "גוף"
אזי אתה באמת צודק. מדובר בגופים חלוקים, בשני בני אדם
שאינן ביניהם כל חוט מקשר.

אך כשבוחנים את הענין מצד נקודת המבט של "נשמה", הרי
כולנו יודעים שאין מציאות כזו של נשמות חלוקות. כל היהודים
מחברים יחדיו בשורש נשמתם.

* * *
באם העלון יגיע לידיו של אותו קנאי מהר מירון, אנו מקווים
שהוא לא ייפגע מהמשפטים הבאים שאנו רוצים להשמיע
באוזניו:

כל עוד אותו לבוש מדים לא יצא מכלל "רעך", וכל עוד אתה
לא יצאת מכלל "רעך", שניכם מחברים יחדיו בשורש נשמתכם
- בין אם תרצה ובין אם לאו...

כשאתה צורח עליו - אתה צורח על עצמך! כשאתה משפיל
אותו - אתה משפיל את עצמך! כשאתה בועט בו - אתה בועט
בעצמך!

מפריע לך שהוא לא צועד במסלול שלך? אין בעיה. תפתח בהר
מירון מדרשיה/ישיבה, תזמין אותו ללמוד אצלך, ומי יודע; אולי
אפילו תצליח לשכנע אותו להחליף את המדים הירוקים למדים
של בן ישיבה...

* * *
קוראים נכבדים ויקרים!

בגיל מבוגר קשה להשתנות. את הערכים הללו עלינו להקנות
לילדים שלנו כבר מגיל צעיר. זו הזכות והחובה של כל מחנך,
של כל ר"מ, ושכל מי שיש בידו השפעה כמו שדרנים וכדו'.
כולם צריכים להתגייס למלחמה הזו, וכך נחסוך מלחמה
אחרת...

את "ביחד ננצח" מפרש כל אחד לפי רצונו ודרכו, אך חז"ל
כבר לימדו אותנו שרק כאשר קיימת אחדות אמיתית, בערכי
תורתנו הקדושה, הרי ישראל יוצאים ונוצחים - בעגלא ובזמן
קריב!

כמה וכמה פנו אלינו בעקבות מקרה מצער שהתרחש בהר
מירון. ולא. זה לא קשור לאסון-מירון או לוועדת החקירה
שהאשימה את 'תת-ניצב' פלוני ו'רב-פקד' אלמוני.

לאתרא-קדישא מירון נכנס אדם עם מדים להתפלל, והנה קם
עליו "קנאי" והתנפל עליו בחמת זעם... השתמש נגדו בביטויים
חרופים ונוראיים. הביטוי היחיד שאנו מעיזים לצטט כאן אלו
המילים "תסתלק מפה!" ההמשך היה מכוער במיוחד. בקיצור:
בזיון והלבנת פנים מהסוג הגרוע ביותר מול אנשים רבים,
בפרהסיה ממש.

* * *
כאשר אדם סופג ביזיונות ולא מגיב, הוא מקבל כח באותו
רגע לפעול ישועות. הסגולה הזו ידועה ולא פעם התפרסמו ב"איש
לרעהו" סיפורים מפליאים כאלה.

חלק מהנוכחים במקום החליטו לנצל את הסגולה, ומיהרו לבקש
מהאיש ברכות. זה היה "מחזה תיאטרלי": חסידים ואנשי מעשה
מקיפים - באתרא קדישא מירון! - אדם עם מדים ומבקשים זיווג
הגון ל"בעריש בן חנה פעריל" או זרע של קיימא ל"דבאשע בת
מלכה עליזה"... (השמות, כמובן מאליו, בדויים).

* * *
איש יהודי היה באתרא קדישא מירון, וכאשר הבחין בנעשה
ניגש מיד לפייס את המבוזה. הוא עמד מולו עם דמעות בעיניים
וניסה להרגיע אותו מההלם והתדהמה שאחזו בו.

שימו לב; איש אחד ויחיד מבין כל הנוכחים קם ועשה מעשה.
ומה עם כל השאר אשר צפו בנעשה? חלק התעלמו, וחלק מיהרו
לבקש ברכה. זה יפה מאוד לבקש ברכה, זה בהחלט מעודד את
המבוזה, אך זו עדיין התעסקות עם הצרכים שלך - ולא עם
הצורך שלו...

הצורך הדחוף של הזולת במקרה זה, היה להתייבב לצידו. כי
ליהודי שומר תורה ומצוות שנכנס להתפלל במקום קדוש לא
מגיעה הלבנת פנים ברבים, גם אם הוא לבוש מדים.

נפלא מאוד שאנשים ביקשו להתברך ממנו, אך זו עדיין
לא הנקודה העיקרית. מה שעומד במוקד הענין זה לגונן על
הנרדף. אפשר להתווכח, מותר להתווכח, אך המציאות היא
שהאיש מסכן את גופו ונפשו כשכוונתו לטובה עבור כולנו
- האם ניתן לשתוק כאשר מבזים ומחרפים אותו לעיני עם
ועדה? ועוד במקום קדוש!?

אז איך ניתן לעמוד מהצד ולשתוק. המנטליות הזו פסולה.
היפך דעת-תורה ונגד רצון השם יתברך. אין כאן 'נושא בעול עם
חבירו', אין כאן 'אהבת לרעך כמוד' ואפילו אין כאן 'מה ששנאוי
עליך אל תעשה לחברך'.

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1157

שבת פרשת פקודי - ו' אדר ב' תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ל האדם להיות נקי מישראל ואל יחשוב: "הרי אני מאנשי האמונה", ואף על פי שכתוב (מלכים-ב יב טו). "ולא יחשבו כי באמונה הם עושים", מכל מקום ילמד בקל וחומר בנו של קל וחומר אלף פעמים ממה רבנו ע"ה.

המקור בפרשה: "אלה פקודי המשכן" ואת האלף ושבע המאות" בתנחומא, והוא נותן להם חשבון על כל דבר ודבר, לזהב ולכסף

ישראל. מי גרם לו? על ידי שישב ועשה חשבון.

הוראה למעשה

האדם בצורת שיעור קומתו הוא ציור המשכן ויקיים את עצמו לטהר כל שיעור קומה שלו וכל המקימים (משכן זה) מקויים בהם "ושכנתי בתוכם".

המקור בפרשה: "אלה פיקודי המשכן". "ענין הקמת המשכן להשרות בו השכינה".

ולנחשת "וכסף פקודי העדה מאות כיכר ואלף ושבע מאות" "ויהי מאת כיכר הכסף לצקת". ונחשת התנופה שבעים כיכר, עם שהוא עושה חשבון והולך על כל דבר ודבר שעשויין כסדר בתוך המשכן, שכח אלף ושבע מאות וחמישה ושבעים שקל שעשה מהם ויום לעמודים. ולא היו נראים. התחיל עומד תמה ואומר: "עכשיו ימצאו ידיהם של ישראל עלי לומר שאני נטלתי אותם". והוא חוזר לבוא על כל מלאכה ומלאכה. מייד האיר ה' את עיניו ותלה עיניו וראה שהיו עשויים ויום לעמודים. באותה שעה נתפייסו

נקי הדעת שברושלים

ה"סדר" המיוחד של יום שישי

שבוע ושבוע מחדש מבקיאותו המדהימה בכל חדרי תורה, אך למעלה מזאת, הופעתו הפיחה בהם כוחות מחודשים ונסכה בהם רוח חיים.

בבוקר לא הלכו לישון. באותם ימים הלכו תלמידי חכמים רבים מבני ירושלים בבוקרו של יום שישי למעונו של הרב הראשי רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל, שם היו מתכנסים תלמידי חכמים רבים לדבר בלימוד והוא היה תומך בכל אחד מהבאים במטבע של חצי לירה לכל שבוע. אותם תלמידי חכמים שחיו ברובם המוחלט בעוני מחפיר ובקשיים נוראיים יום יומיים, נהנו גם לבא ולדבר בלימוד עם זקני התלמידי חכמים וגם מהמתן שכרה בצידה שלפעמים היה הבסיס לצרכי שבת הקרובה. בהתכנסות מרשימה זו השתתפו עשרות תלמידי חכמים ובראשם הרב מטפליק, הגר"א ראם, רבי גרשון לפידות ועמם צעירי התלמידי חכמים אריות החבורה, הגרש"ז אויערבאך, הגר"ב זולטי, הגרי"ש אלישיב, הגר"א גולדשמיט ועוד. להתכנסות זו הלכו רבי גרשון ורבי ישראל אחרי ליל השימורים שעשו.

כינוס רבני ירושלים מימין רבי עזרא עטיה, רבי מאיר חדש, רבי יחזקאל סרנא, רבי אליעזר יהודה פינקל, רבי יעקב משה חרל"פ, רבי יצחק הלוי אייזיק הרצוג, רבי איסר זלמן מלצר ורבי יחיאל מיכל טיקוצינסקי זצ"ל

נ בורה של עילויים מטובי הלומדים עשתה לעצמה מנהג קבוע לעשות משמר בכל ליל שישי. אחד הלומדים בחבורה היה הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל לימים ראש ישיבת פינסק קרלין, הוא היה מספר שבועות נשים של אותו בית מדרש ישב ולמד גם הגאון הירושלמי המופלא רבי גרשון לפידות זצ"ל שהיה בקי בכל התורה כולה וכל רז לא אניס ליה.

הגבאים בבית הכנסת שבו למד אמרו לאותם אברכים: "בשלמא בליל שישי שיש כאן קבוצה שלמה, ניחא. אולם רבי גרשון לומד כאן כל לילה לבדו ואין זה מן היושר שנשלם את הוצאות החשמל היקרות כאשר בקושי עומדים אנו במה שהכרחי. רבי ישראל סיפר על כך לחמותו הרבנית פייגא ליבא גוטפרב ע"ה והיא שהיתה מפורסמת בצדקותה ומעשייה הכבירים, הצליחה להגיע לסיכום עם הגבאים על הפעלת מונה חשמל מיוחד ללילות שיהיה רשום על שמה ומדי חודש בחודשו היא תשלם לגבאים את דמי השימוש בחשמל.

מתאר רבי ישראל: רבי גרשון כבר התקרב אז לשנתו השמונים אך התמדתו ועירנותו היתה

כמו של בחור צעיר. הוא היה לומד מדי לילה בעזרת נשים ומשנן את תלמודו. כידוע הוא היה מסיים את הש"ס אחת לתשעה חודשים ועבר על הש"ס בחייו אולי חמישים פעם. מפעם לפעם, בשעות של לפנות בוקר כשרוחו היתה טובה עליו, היה יורד לבית המדרש כדי להגביר את התמדתם של האברכים הצעירים. הוא היה ניגש לכל אחד מהחבורה ומדבר איתו בלימוד בסוגיא שעסקו בה וכך עבר מאחד למשנהו. האברכים הביעו את התפעלותם כל

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידין:

1. מה החידוש שמחדש לנו הפסוק בזה שנאמר שבצלאל בן אורי בן חור עשה את כל אשר צווה ה' את משה?

תשובה: הפסוק בא ללמד עליו, שלמרות שהיה חכם גדול כפי שמעיד עליו הכתוב הוא ביטל את דעתו לפני משה רבינו ועשה את כל המלאכה כפי צווי של משה ולא לפי שכלו האישי.

3. מה הפסוק "ואיתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן" בא ללמד אותנו?

תשובה: המילה "ואיתו" (היינו יחדיו) מלמדת אותנו שכל ההצלחה בבניית המשכן היתה בגלל האחדות הגדולה ששרתה בין בוני המשכן..

3. מדוע לאחר שהפסוק אומר "וביום השביעי יהיה לכם קודש - שבת שבתון לה" הוא צריך להוסיף את המילים "כל העושה בו מלאכה מות יומת"?

תשובה: משום שהיינו חושבים שמכיון שהשבת היא שבתון לה' אז אולי יהיה מותר לעשות בה מלאכות שקשורות לה' לכן הדגיש הפסוק "כל העושה בו מלאכה..." בכדי לומר שכל סוגי המלאכה בשבת כולל המלאכות שנעשות לצורך ה' אסורות.

ולהעבירם מחוקי רצונך", וכמובא במדרש רבה (בראשית ב, ה) שאמרו להם "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל", אז עמדו חשמונאי ובניו ופתחו במלחמת תנופה נגד היוונים. והוא מפני שעניין שמירת הדת אינו בידי שמים, כמאמרם (ברכות לג, ב) "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", ועל ישראל לפעול על זה בפועל ידיהם.

ולפי הנ"ל יומתק הלשון ב"ועל הנסים" מסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים וכו', 'יד' דייקא, על שם הפסוק פועל ידיו תרצה.

והנה מובא בפסיקתא רבתי (והובא בילקוט, מלכים רמז קפד): "אמר רבי חנינא, בכ"ה בסליו נגמרה מלאכת המשכן, ועשה מקופל עד אחד בניסן וכו', ומעתה הפסיד כסליו, אמר הקדוש ברוך הוא עלי לשלם, מה שלם לו הקדוש ברוך הוא, חנוכת חשמונאי".

ועל פי זה אפשר לפרש, שזה רמז משה רבינו עליו השלום בברכתו בעת גמר המשכן שהיה בכ"ה בכסלו, ומעשה 'ידינו' כוננה עליו - יהי רצון שתשרה שכינה במעשי 'ידיכם', היינו בעתיד ביום זה בזמן חשמונאי ובניו, שינצחו את המלחמה עבור קיום התורה ויתקיים ופועל ידיו תרצה.

וכשנכנסו להיכל והדליקו את נרות המנורה, אזי חזרה העדות שהשכינה שורה בישראל (מנחות פו, ב). וזהו שאמר משה רבינו עליו השלום על יום כ"ה כסלו - יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם.

שמשה רבינו עליו השלום לא יהיה מיצר, עשה הקדוש ברוך הוא שזולתו לא יוכלו להעמידו. ובשביל זה מביא המדרש הלכה זו כאן, שאחד לא יגרם צער לשני, ויהיה שלום בחילך שלוה בארמנותיך.

ובצלאל וגו' עשה כאשר צוה ה' את משה (לח, כב)

פירש רש"י: "משה ציוה לעשות תחילה כלים ואחר כך משכן, אמר לו בצלאל, מנהג העולם לעשות תחילה בית ואחר כך משים כלים בתוכו" וכו'.

צריך להבין איך בצלאל התחכם יותר ממשה רבנו. אפשר לפרש על דרך מה שאומרים (לכה דודי) "סוף מעשה במחשבה תחלה". ומשה הוא הראש של בני ישראל, ובראש, העיקר הוא המחשבה, ולכן משה אמר לו מה שבמחשבה הוא התחילה, הינו הארון והשולחן וכל הכלים שהם עיקר המשכן לפני הבית. אבל לפי סדר המעשה, שבצלאל הוא העושה, היה צריך להקדים הבית ואחר כך הכלים.

ועל דרך צחות: זה שאמר לו בצלאל למשה רבנו עליו השלום "מנהג העולם לעשות בית תחלה", הוא על דרך מה שאמרו "מנהג מבטל הלכה" (ירושלמי יבמות פרק יג ומובא בחושן משפט רלב, יט), שבצלאל בא בכוח מנהג העולם לבטל ההלכה ששמע ממשה רבינו עליו השלום.

"וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אותם משה" (שמות לט, מג)

ופירש רש"י: "אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נעם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו".

יש להבין מהו הדיוק מעשה 'ידינו' דייקא.

והנה בדומה לזה מצינו בפרשת וזאת הברכה (לג, יא), ברח' ה' חילו ופעל ידיו תרצה וגו'. ופירש רש"י: "ראה שעתידין חשמונאי ובניו להלחם עם היוונים והתפלל עליהם וכו', לכן נאמר ברח' ה' חילו ופועל ידיו תרצה". וגם שם יש להבין, מדוע משה רבינו עליו השלום מברך אותם בלשון ופועל 'ידיו'.

ועוד קשה, הרי גם במלחמה העיקר הוא הקול קול יעקב שאנו צועקים ונענין. ובפסוק (במדבר כ, יח) "ויאמר אליו אדום וגו' פן בחרב אצא לקראתך", פירש רש"י: "אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם וכו', ואני אצא עליכם במה שהורישני אבי וכו', וביד חזקה, בהבטחת זקננו והידיים ידי עשוי". ואכן לגבי יהודה נאמר בפרשת וזאת הברכה (פסוק ז) "שמע ה' קול יהודה, ופירש רש"י "תפלת דוד ושלמה ואסא ויהושפט וחזקיהו"; "ואל עמו תביאנו", פירש רש"י: "לשלום מן המלחמה". עד כאן לשונו. הרי שעל כל המלכים הללו הגם שעשו מלחמות בפועל, עיקר בקשת משה היתה שישמע ה' קול יהודה. ומדוע דווקא לגבי מלחמת חשמונאי ובניו נקט הלשון של 'ופועל ידיו'.

והעניין הוא, שבכל המלחמות שהגויים באים על ישראל, צריכים לדעת מאמר הכתוב (שמות יד, יד) "ה' ילחם לכם", וחזקיהו מלך יהודה אמר: "אני אין בי כוח לא להרוג ולא לרדוף, אלא אני ישן על מטתי ואתה עושה" (מדרש איכה רבתי פתיחתא). מה שאין כן כשהגויים גוזרים גזירות על קיום הדת כמו בימי החשמונאים, שעמדו על ישראל "להשכיחם תורתך

אלה פקודי המשכן וגו' (לח, כא)

עיינ ברמב"ן כאן שמדייק מדוע לא סיפר בפרשה מה נעשה בזה כמו שמספר מה שנעשה בכסף, עיין שם.

אפשר לומר על פי המבואר במדרש רבה (לג, א): "לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא, בשביל המשכן".

נמצא דכשנעשה המשכן, בא הזהב לתכליתו שבשביל זה נברא. אם כן בכוונה לא כתבה התורה חשבון של הזהב, דהרי כל הזהב שייך רק למשכן ואין צורך לשום חשבון.

ויביאו את המשכן אל משה (לט, לג)

מדרש רבה (נב, ב): "אמר רבי יוחנן, שישה חדשים היה עוסק במשכן וכו', והקדוש ברוך הוא נתכוון להעמיד המשכן בחודש שנוול בו יצחק אבינו וכו'".

להבין קצת השייכות בין לידת יצחק דווקא להקמת המשכן, אפשר להסביר בזה, והוא, מפני שלידת יצחק היה למעלה מדרך הטבע. וכמו כן בבית המקדש היה הנהגה ניסית, כמו שכתוב עשרה ניסים נעשו בבית המקדש (מסכת אבות). בשביל זה נתכוון הקדוש ברוך הוא להעמיד המשכן בחודש שנוול בו יצחק אבינו עליו השלום.

וחודש ניסן בכללו הוא חודש של הנהגה ניסית, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין להנאל, בשביל זה שפיר השייכות של הקמת המשכן לחודש זה.

ויביאו את המשכן אל משה

פירש רש"י: "שלא היו יכולים להקימו וכו', והניח לו הקדוש ברוך הוא הקמתו".

להבין קצת מדוע עשיית המשכן וכליו היה על ידי בצלאל ואהליאב וכל חכמי לב, והקמת המשכן היה מוכרח דווקא להיות על ידי משה.

עיינ מה שכתב בליקוטי תורה של אדמו"ר הזקן נשמתו עדן, בפרשת במדבר (א, ב): "בחנית אהל מועד - על שם 'ונועדתי שמה לבני ישראל', והנה ונועדתי ונועדתי הוא ענין אחד, אותיות דדין כאותיות דדין, ושניהם לשון התקשרות ודיקות הקדוש ברוך הוא בנשמות ישראל".

ולפי זה יובן שהקמת המשכן הוא דווקא על ידי משה, "שמשה רבינו ממשיך בחינת הדעת לכללות ישראל", כמבואר בספר התניא (פרק מב).

ויביאו את המשכן אל משה

מדרש תנחומא: "למדנו רבינו, כמה דברים מתקנים מפני דרכי שלום, כך שנו רבותינו, אלו דברים אמרו מפני דרכי שלום, כהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל מפני דרכי שלום".

שייכות הלכה זו לכאן, אפשר לפרש על פי המדרש תנחומא: "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, היית מצר שלא היה לך עשייה ולא חלק במלאכת המשכן, לפיכך לא יכלו אותן החכמים להעמידו". שלפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן, הניח לו הקדוש ברוך הוא הקמתו, כמו שפירש כאן רש"י.

ואפשר שחכמינו זכרונם לברכה שתיקנו כמה דברים מפני דרכי שלום, מצאו רמז ואסמכתא מכאן, שבשביל

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בר' ניסן תשע"ג

בגחלתו של אליהו הנביא - המשך מהשבוע הקודם

העניק שלום להלך. כל ימיו לא נבחר לרב למרות שהיה ראוי לכך. במשך השנים נבחר בנו הצעיר רבי משה לשמש רבה של בניאד שבהונגריה. הבן שימש רב, ואביו סייע לו במשרתו בלומדו עם תלמידים צעירים בעיירה. ולפתע התרגשה עליהם צרה נוראה: רבי משה הצעיר נפטר בדמי ימיו בהותירו אחריו קהילה מיוטמת, שבורה ורצועה. "ידעתי", מירר רבי זעקיל בבכי בהלוויית בנו הרב, "ידעתי שמשוהו יתרחש עם בני, כי מרן ה'חתם סופר' אמר לנו: לא ניבחר לרבנות וייתכן שנסבול אף צער גידול בנים".

ושמעון שפיצר, מן המגחכים היה... רבי יהודה לא ביקש עתה משמעון לספר לו מה התרחש עימו מאז נפרדו דרכיהם אחרי הסתלקותו

של רבם הקדוש. וכי מה תועלת יש בזה? לא מעלה ולא מוריד. היטב זכר את שמעון בן גילו. יחד הגו בתורה ושמעון זה עבר אותו בחריפות ובגאונות. בעת שהיה אומר שיעור משל עצמו כפי שהנהיג ה'חתם סופר' היו חבריו בולעים בצמא כל משפט וכל סברה. שכלו ישר, ידיעותיו רחבות ואמרי פיו מתוקים מדבש. הוא היה חורז באותה עת פניני סוגיות אשר זכר מאת הרבי בזיכרונו הנדיר והביא הנאה תורנית צרופה לכולם.

והנה התקיימה לה הנבואה במלואה. הוא כלל אינו מתחרט. לא מנסה אפילו להיראות כתלמיד חכם לשעבר.

"עברתי בסיגעט ונזכרתי בך", הסביר שמעון את פשר ביקורו הפתאומי. רבי יהודה האיר לו פנים ושוחח עמו על דא ועל הא. "ולאן תמשיך מכאן?" שאלו בטרם עזב את הבית מהביקור החטוף.

"לא תאמין", חייכו עיניו של פורק העול, "אני נוסע לפרמישלאן אל הצדיק רבי מאיר". "אהה", צהל רבי יהודה, "כך ראוי. נביא הוא ובוודאי יידע כיצד לעורר את ליבך".

"לא ולא", צחק שמעון במלוא פיו, "איני נוסע כי הוא ברך על המזון, הסכים לתאר את אשר ראה ושמע בפרמישלאן, אך סירב בעדינות לספר מה אמר לו הצדיק"

הרהורי חרטה תקפו אותי ואני מחפש לי דרך תשובה. פשוט שבעתי את כל תענוגות העולם, ביקרתי בכל אתר מעניין במדינה, אך בפרמישלאן טרם הייתי. אומרים שמעניין שם. רבי מאיר עושה נפלאות הוא, וכל

המשך בעמוד 4

הרב שמעון סופר ז"ע"א, נכדו של החתם סופר ובנו של הכתב סופר ז"ע"א, היה רב העיר ערלוי במשך 64 שנים. האריך ימים. בשנת התשעים וחמש לחייו נפטר במחנה ריכוז לפני שיד המרצחים פגעה בו

מראהו של ההלך העני.

לאחר שתיקה ארוכה נענה החתם הסופר בהתרגשות באומרו: "אלו שנגשו ושאלו לשלומי מובטחני שיהיו מורי הוראה בישראל, אלו שהתעלמו מבלי לדרוש בשלומי איבדו מעתה את משרתם העתידית ולא יזכו לשום משרה רבנית. ואלו ששחקו למראהו, אלו יסוו מדרך הישר. הייתה זו בשורה קשה ולימוד גדול בהלכות שבין אדם לחברו. החתם סופר פנה אל חדרו והתלמידים התפזרו בשקט לעיסוקיהם. (עד כאן תמצית השבוע הקודם)

כאשר אמר גאון הדורות - כן היה. בני הקבוצה שהעניקה 'שלום' להלך שהתברר כאלהיו הנביא - גדלו ועשו פרי והתמנו לרבנות קהילות נכבדות וחשובות בכל הגלילות. אלו שהחרישו והתעלמו - לא עלה בידם לתפוש משרה של רבנות.

רבי יהודה מודרן היה אחד מאותם שהתעלמו. כבר עשרות שנים חלפו מאז. הוא נחשב לגאון בעל שם, מכל עבר התייעצו עימו בענייני תורה והלכה, ורק לשמש כרב בפועל לא עלתה בידו.

ולפתע התרגשה עליהם צרה נוראה: רבי משה הצעיר נפטר בדמי ימיו בהותירו אחריו קהילה מיוטמת, שבורה ורצועה

קשה יותר היה גורלו של תלמיד אחר, רבי זעקיל פולק. אף הוא כרבי יהודה מודרן לא

שבוע שעבר סופר אודות דבר פלא שאירע בשיפולי רחובותיה של העיר סיגעט, הממוקמת בין רומניה להונגריה. הייתה זו שעת אחר הצהריים. נערי ה'חדרים' היו בעת הפסקה מלימודם ומילאו את רחובותיה היהודיים של העיר.

לפתע פרץ מהרחוב הראשי פרש רכוב על גבי סוס בדהרה. הוא נעצר בפתאומיות ליד הנערים ושאל אותם ביידיש מקומית: "שמא תדעו היכן מעונו של רבי יהודה מודרן?" הנערים נדהמו מהידיש הרהוטה בפיו של הפרש שעמדה בניגוד מוחלט למראהו הגויי לכל דבר. הם חששו שמדובר במאן שהוא מהשלטון שמתכוון להתאנות לרבי יהודה מודרן ועל בקשו לתהות על קנקננו של ההלך הזר שלסוף הזדהה בשם שמעון שפיצר.

"אני חברו של רבי יהודה מודרן. יחד למדנו אצל החתם סופר." הם הוליכוהו לביתו של רבי יהודה. מחלון ביתו נשקפה דמותה של הרבנית שמצמצצה בעיניה לנוכח שיירת הנערים הצוהלת שמלווה את הפרש הזר.

רבי יהודה היה מחשובי תלמידי החתם סופר, אולם מעולם לא הצליח לקבל משרה רבנית בקהילה כל שהיא. הוא ידע את הסיבה לאי הצלחתו זו. בראותו את האיש שעמד בפתח ביתו קריאת הפתעה נמלטה מפיו "הלוא זהו שמעון שפיצר" שאכן מראהו היה כאחד מגויי הארץ.

מעשה שהיה עם החתם סופר כך היה: באחד מן הימים שוחחו התלמידים על גדלותו של רבם הנערץ ועל אודות העובדה שהוא זוכה רבות ל"גילוי אליהו". ממנו הם בקשו באחד הפעמים לזכות ולראות את אליהו הנביא ולו רק פעם אחת. במענה לתלמידיו הבטיח להם החתם סופר שאכן כך יהיה.

יום אחד נכנס לשיבה, הלך עני ומסכן, מראהו משונה היה עד כדי גיחוך. כשאנחה בוקעת מפיו התיישב על ספסל בית המדרש. יחסם של התלמידים אליו התחלק לכמה סוגים. טובי הלב והמידות נגשו אליו, דרשו בשלומם והציעו לו כל עזרה שיבקש. אחרים הביטו בו בתימהון והתעלמו ממנו וחלק גיחכו לנוכח צורתו.

לפתע נכנס החתם סופר לבית המדרש ונעמד לצד ההיכל ושאלם: "הראיתם את העני שישב ביניכם, האם נתתם לו שלום? לא כל התלמידים נתנו לו תשובה, במיוחד אלה שהתעלמו ממנו ובראשם אלה שגיחכו לנוכח

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

"הלכה - עשו שונא ליעקב"

שיבטו - כן, לאיים - לא

חכמנו ז"ל קבעו שכל "החושך שבטו, שונא בנו". בדברים אלה לימדונו חכמנו שמידי פעם מוטלת על ההורים החובה להתנהג במידת הגבורה עם ילדיהם בכדי לוודא שלא יחצו העוללים קווים אדומים, היינו שלא יסוו מדפוס ההתנהגות הראויים לבני תורה. ואולם הדגש הוא על ה"שבט" ולא על הטלת אימה ופחד. לעיתים כשמאיימים על הילד ומטילים עליו חרדה, התוצאה מכך יכולה להיות הרסנית ובלתי הפיכה. כשאנו באים לחנך את ילדנו, עלינו לראות לנגד עינינו את דמותו המופלאה של אהרן הכהן ולהתנהל כמותו - לאהוב את הבריות ולקרבם לתורה. יחד עם הגבורה, עלינו לשלב אהבה רבה שתמיס את אלה שאנו באים לחנכם ובכך נזכה בעזוהי"ת שהמסרים של נו יחדרו לליבם ויעלו אותם על המסילה לבית ה'. ויהי רצון שבזכות אהרון הכהן שפרשת השבוע מדברת אודות בגדיו שאיתם שירת בקודש, נזכה בקרוב ממש לבנין בית המקדש שיבנה במהרה בימנו אמן.

138 ובר-אלוף

וכך ניצלו חיי". עד כאן סיפורה של דודת ז"ל. (בדרך אגב ברצוני לציין שבזכות העובדה שהדודה היקרה שרה רבקה עפרה ז"ל ניצלה מאותם הרוצחים, משפחתי שתחיה ועוד יהודים רבים אחרים נהנו רבות ממעשי החדש שעשתה במהלך חייה.)

מסיפורה של דודתי ז"ל, ניתן להבין מה שאמר התנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א (כפי שרש"י מביא בפרשת וישלח בחומש בראשית): "הלכה היא בידוע שעשיו שונא ליעקב." **רבי שמעון כוונה השתמש כאן בביטוי "הלכה" בכדי להעביר לנו את המסר שבדיוק כפי שהלכה לעולם לא תשתנה, כך לא תשתנה לעולם השנאה של הגויים כלפי היהודים ללא קשר לסיבה זו או אחרת.**

ולנו היהודים ראי ה' אשר שמים את יהבם אך ורק על אבינו שבשמיים, לא נותר אלא לשאת אליו תפילה מעומק הלב שיצילנו מהשעות הרעות המתרגשות על העולם (ויהי רצון שלא תבאנה) ושנזכה בקרוב ממש לקבל את פני משיח צדקנו בגאולה השלימה.

בעת ששורות אלה נכתבות, אנו מציינים את סיומו של החודש החמישי של המלחמה בארץ ישראל. ההערכות המוטעות לפני פרוץ המלחמה, שאין בכוונת החמאס להרע לנו וזאת משום הסיוע הנדיב שהוא מקבל. ולמרות זאת בניגוד לציפיות, בעיצומו של יום שמחת תורה, באכזריות נוראה שלא תתואר וששום בעל צלם אנוש לא יוכל להעלות בדעתו, פרצו את מערכת ההגנה שעליה שמו אנשי המודיעין את יהבם, לאור זאת ברצוני לספר מעשה ששמעתי מפי דודתי הקשישה מרת שרה רבקה עפרה ז"ל אשר נפטרה בגיל תשעים ושתיים לפני כחמש שנים.

וכך היא סיפורה: "נולדתי בעיר העתיקה בירושלים. זכור לי שכשהייתי ילדה בת תשע שנים, הלכתי יום אחד באחד הרחובות הצרים של העיר העתיקה. לפתע הגיחו למולי קבוצה של צעירים ערבים כשסכינים בידיהם, תוך כדי שהם צועקים כחיות טרף שעטות על טרפן "אטבח-אל-יהוד" (לרצוח יהודים). בסייעתא דשמיא, הצלחתי ברגע האחרון לחמוק מהם לאחת הסימטאות הצדדיות

בגחלתו של אליהו הנביא - המשך מעמוד קודם

החתם סופר ותלמידי תלמידיהם עד מאוד בכל עובר אורח או הלך או אורח פורח מוזר ככל שיהיה, לכבדו כהוגן, כי מי יודע מי הוא האיש, מה טיבו ומה סודו...

ויותר מכולם היה זה שמעון שפיצר עצמו ששינה אורחותיו בין אדם למקום ולא פחות מכך בין אדם לחברו.

בביתו ולמד כדרכו. דפיקות עדינות באו מדלת הבית. משנפתחה הדלת שוב עמד רבי יהודה והביט בתימהון אך הפעם הייתה תמיהתו פחותה. עמידתו של שמעון שפיצר הייתה כפופה במעט, משל הכניע את ליבו, הוא נשק למזוזה ואת בלוריתו הסרוקה כיסה כובע. הוא ברך על המזון, הסכים לתאר את אשר ראה ושמע בפרמישלאן, אך סירב בעדינות לספר מה אמר לו הצדיק וכיצד גרם לו להתחיל הכל מחדש, לשנות אורחותיו. רבי יהודה לא הפציר בו. וכי מה תועלת יש בזה? לא יעלה ולא יוריד. העיקר שלא ידח ממנו נידח, וזכותו של ה'חתם סופר' ותורתו עמדה לו לשוב אל כור מחצבתו.

ומאז המעשה הזה ועד עולם הקפידו תלמידי

תהלוכות חצרו מרתקות עד לאחת". הם נפרדו, ורבי יהודה מודרן ביקש ממנו רק זאת: "הבטח לי שמעון, בשם ידידתנו הישנה, שכשתשוב משם, מחצרו של רבי מאיר מפרמישלאן, תעבור שוב דרך סיגעט ותספר לי מה ראית".

"אני מבטיח", היה שחוק של לעג בקולו, "אבל אל תצפה לשינוי באורח חיי, רבים וטובים ניסו ולא עלתה בידם".

רבי יהודה מודרן ברכו שזיק יהדותו ישוב ויוצת אל מול פניו הטהורות של הצדיק המפורסם. בטוח שכך יהיה. איש לא שב מפרמישלאן קשה עורף.

שבועות רבים חלפו. רבי יהודה מודרן ישב

איזרת השבוע

מבהעל שם טוב הקדוש

"עצבות נועלת שערי שמיים, תפילה פותחת שערים נעולים, והשמחה בכוחה לשבר החומות"

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמולין לציונו של מן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלחם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 980

פרשת פקודי - "להצליח - כנגד כל הסיכויים"

שהצלחת ולקחת כוחות להמשיך קדימה!". כל יעד שהצבנו לעצמנו הוא בר השגה, כל מה שנבקש להגיע אליו – בידינו הדבר! וברגע שהרצון בוער, כאשר מוכנים להתאמץ, בורא עולם פותח אז את השער, נותן את ההזדמנות. כל מה שצריך הוא להמשיך לרצות, להחליט להתאמץ, להיות מוכנים להקריב. אם כך נעשה, נזכה בסייעתא דשמיא להגיע לכל ההישגים אליהם שאפנו, ואף נעבור אותם, בעזרת ה'. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מאז שמנחם עזר היה ילד קטן, כולם ידעו שיש תכונה אחת שמנחם בולט בה במיוחד: הנחישות. מנחם נולד עם בעיית גדילה נדירה והתפתחות התעכבה, מה שגרם לגופו הקטן והצנום להיות שונה ובולט משאר בני גילו, אבל תכונת הנחישות שלו הדהימה את כל רואיו. בשיעורי ספורט, בעוד כל חבריו גומעים את ריצת השלוש מאות מטר ומסיימים אותה בקלות יחסית, מנחם היה מגיע לשלב הגמר רק עשר דקות אחריהם, כשהוא מתנשף ומתאמץ כולו, סוחט מגופו כל טיפה של מאמץ, אולם הוא לעולם לא וויתר ולבסוף תמיד היה מסיים את הריצה כמו כולם. כולם ידעו שלמרות גופו הצנום והנמוך, לא היית רוצה להסתבך בקטטה עם מנחם, היות ולהתאבק איתו היה כמו להיאבק בבוץ: גם כשאתה בטוח שניצחת תמיד נתקלת בעוד שיכבה דביקה והוא מעולם לא התייאש ואפילו לא לרגע קטן. לגבי הלימודים ידעו כולם שמנחם משיג את הציונים הטובים שלו בדם יזע ודמעות, שכן במבחן שהיה לוקח לתלמידים אחרים יומיים להתכונן למבחן, מנחם היה זקוק לשבוע שלם בכדי להבין את החומר ולדעת אותו על בוריו. כששאלו את מנחם הצעיר מה החלום שלו ומה הוא רוצה להיות כשהיה גדול, הוא היה עונה מבלי להסס: איש חשוב ועשיר. תשובה שהצחיקה תמיד את כל מי שרק הכיר את יכולותיו הדלות של מנחם: ילד קשה הבנה ללא שום כישרון מאובחן או מורגש, למעט כמובן התכונה שאמרנו כבר: הנחישות. כשהיה מנחם בן עשר החליט שהוא רוצה לעשות את הכסף הראשון בחייו ובמשך חודש שלם אסף ערבות בכדי למכור אותם. מנחם הגיע לכמות נכבדה ביותר של ערבות שלפי כל החישובים היו אמורים להניב לו אלפי שקלים, אולם כשהגיע חג הסוכות עשה מנחם כל טעות אפשרית במכירות: בהתחלה מכר את הערבות במחיר יקר מדי, מה שהבריח קונים פוטנציאליים. ולאחר מכן מכר אותם כמעט בחינם ועד שמישהו העיר לו על כך, הסתיים החג ומנחם נשאר עם ערבות שמספיקות לכל העיר אולם לא שוות גרוש. כשהגיע חנוכה, החל מנחם לעבור בין המאפיות וללקט מהם את כל הסופגניות שאף אחד לא קנה ונשארו קרות מהבוקר: מנחם חשב שיוכל לקחת אותם ולמכור אותם לעוברים ושבים וכך לעשות כסף. בסופו של דבר ממגש של מאה סופגניות שלקח למנחם יום שלם לאסוף, הוא הצליח למכור חמישה סופגניות בלבד. הימים עברו, חגים באו והלכו ומנחם מנסה בכל פעם מחדש את מזלו בעיסוק אחר: פעם מצות, פעם סופגניות, פעם הדסים ופעם עצים. בדרך, מקפיד מנחם לעבור על כל הטעויות האפשריות שאפשר לעשות בעסקי המכירות ולא מבין מדוע כל ניסיון שלו למכור משהו נגמר בכישלון חרוץ. כשהגיע מנחם לכיתה י"ב, שמו כבר נהפך כבר לבדיחה בקרב שאר חבריו שהתגלגלו מצחוק בכל פעם שנזכרו בתשובתו של מנחם לשאלה: מה ירצה לעשות בחייו? "להיות אדם חשוב ועשיר". עשיר כנראה הוא כבר לא יהיה, ו"חשוב" אז שמו כבר התפרסם, אבל לא בהקשר המחמיא, שמו נהפך לכינוי לכישלון עסקי היות וכל דבר שנגע בו פשוט נחל כישלון חרוץ. כשנתבקשו בני הכיתה לעשות תרגיל קצר ולנחש מה יהיה, כל אחד מהם בעוד עשר

על הפסוק בפרשתנו "וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה" (שמות לט, לג) פירש רש"י: שלא היו יכולין להקימו, ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן, הניח לו הקדוש ברוך הוא הקמתו, שלא היה יכול להקימו ששום אדם מחמת כובד לפני הקרשים, שאין כוח באדם לזקפן, ומשה העמידו. אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא איך אפשר הקמתו על ידי אדם? אמר לו עסוק אתה בידך נראה כמקימו, והוא נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר "הוקם המִּשְׁכָּן", הוקם מאליו.

בספר "אוצרות פניני התורה" כתב כי אופן הקמת המשכן על ידי השתדלותו של משה רבינו ועזרת ה' שבאה בעקבותיה, יכולה לשמש סמל ודוגמא גם לחובת האדם בקיום מצוות. אף פעם אין דורשים מהאדם לעשות את מה שאין ביכולתו לעשות, על האדם לעשות את המוטל עליו כפי יכולתו. מי שממלא את חובתו כראוי, זוכה לעיתים לראות כיצד משמים משלימים את מה שלא הצליח לעשות. המשילו על זה משל נאה. מלך אחד בנה מגדל בן מאה קומות והודיע שהראשון שיצליח להעפיל ולעלות עד לראשו, יזכה בפרס גדול. באו רבים וניסו את כוחם, אך מהר נוכחו לדעת שאין המשימה קלה. רבים פרשו מהתחרות כבר בקומה השלושים. אחרים התאמצו והצליחו לעלות עד לקומה הארבעים. יחידים התאמצו ביותר והעפילו עד הקומות השבעים והשמונים. אולם בהגיעם לקומה השמונים צנחו על סף עילפון. המשימה נראתה כבלתי אפשרית, והזכיה בפרס הפכה להיות חלום שנגזר. יום אחד פשטה השמועה שאדם אחד הצליח להגיע אל הקומה העליונה, וכי הוא עתיד לקבל בקרוב את הפרס הגדול שהובטח. ביום קבלת הפרס נאספו המונים לחזות באיש ולשמע כיצד הצליח לבצע את המשימה הקשה הזו. וכך סיפר האיש לקהל הנאספים: כולכם סקרנים לדעת מהו סוד ההצלחה, גם אני עסקתי עם אצליה. היה זה לאחר שהגעתי לקומה השישים וחשתי כבדות, אולם באותו רגע גמלה בליבי החלטה נחושה שאני חייב להצליח, ועם החלטה זו המשכתי וטיפסתי מספר קומות נוספות. אומנם לא ידעתי מה יועילו לי מספר קומות יחידות כאשר בפני עמדו שלושים קומות כדי להגיע למטרה, אך המשכתי בכל זאת. החלטתי שאעשה כל מה שבכוחי. החלטה זו נתנה לי תנופה מחודשת, ובכוחה עליתי עשר קומות נוספות. כאשר הגעתי לקומה השמונים חשתי שהגעתי לסף כוחותי. ואז הרהרתי שקומה נוספת אוכל לעלות בזחילה, אעשה זאת, וכך בשארית כוחותי גלחתי עד לקומה השמונים ואחת, ואז... נפתחה לפני מעלית. גלחתי עצמי פנימה ועליתי עד הקומה המאה... כן, הכל אפשרי, צריך רק להחליט להילחם. הכי קל זה להרים ידיים, כמה מפתה להתייאש. להגיד שאי אפשר, אני לא בנוי לזה, המצב לא מאפשר, ועוד תירוצים. זה מנחם לרגע, אבל לא מאפשר להתקדם. הרבה יותר כדאי להחליט להילחם. לראות הצלחות קטנות, להיתלות בהן, להצליף בעצמך ללא רחם. להיות נכון להתאמץ, להקריב, להיות נחוש, לא לוותר. בסופו של דבר לכל יהודי יש כוחות נפש עצומים, אפשר להתגבר על כל קושי ולנצח!

אמנם, לפעמים דברים נראים בלתי אפשריים. מה, אני יכול להגיע להישג כזה? ללמוד כך וכך דפים? להתמיד ברציפות כך וכך שעות? להצליח לרכוש בקיאות בכל כך הרבה מסכתות? להצליח לעמול באמת על הבנת דברי הגמרא ותוספות? מי אני ומה אני, אין לי את הכוחות, זה גדול עליי, ובכלל... והאמת היא, שכל מה שנדרש הוא לרצות, אבל לרצות חזק, ובכל הכח. ואז לעשות צעד אחד קטן, כזה שאתה בטוח שאתה יכול לעמוד בו. ועוד צעד אחד קטן, ועוד אחד, ועוד אחד, ולהוסיף עוד אחד. להיות נחוש, להיות מוכן להתאמץ, להביט אל מה

שנים, כולם ניבאו שמנחם כנראה יהיה אורח כבוד בלשכת התעסוקה. זה לא שהם היו רעים, פשוט כישוריו הדלים ותוצאות מעשיו לא נתנו יותר מידי אפשרויות. אולם ישנו דבר אחד שהצליח לחמוק מעיני כולם: המחברת של מנחם. מאז שהיה בן עשר הקפיד מנחם לקחת איתו לכל עסק שפתח את המחברת שלו ולרשום את כל מהלכיו: מה הוא עשה בשביל להרוויח, האם מהלכים אלו הצליחו, מדוע לדעתו הוא נכשל והכי חשוב: מה אמר לו סבו הקשיש, שהיה אחד מהסוחרים העשירים ביותר באירופה לפני פרוץ השואה. אחרי כל כישלון, הקפיד מנחם ללכת לסבו ולשאול אותו מה הוא לא עשה בסדר. סבו היה יושב איתו, עובר איתו על מהלכיו ובסופו של דבר היה מייעץ למנחם מה לעשות ולא פחות חשוב מכך: מה לא לעשות. בני כיתתו של מנחם אומנם צחקו עליו, אבל הם לא היו עדים לשעות הרבות שבילה ביחד עם סבו בנייתוחי מהלכיו של מנחם בעסקי המכירות, שכן אם היו עוקבים אחריו מקרוב היו בוודאי שמיעו לב לפרט מאוד מעניין: אומנם מנחם המשיך להיכשל בעסקיו גם בכיתה "ב", אבל הוא בחיים לא חזר על אותה טעות פעמיים. אם בהתחלה הוא מוכר במחיר יקר מדי, כעת הוא ידע לתמחר את מוצריו כראוי. כישלונו של מנחם בעיקר מכך שבכל פעם הוא ניסה משהו חדש ולא השכיל להתמיד בדבר קבוע. כשהיה מנחם בן עשרים ושלוש קיבל בשורה עצובה על פטירת סבו האהוב. לצד הירושה הגיעה למנחם צוואה חתומה על ידי עורך דין שבישר לו שסבו הוריש לו בין היתר את אחת מדירותיו ושכתב לו בצוואתו את עצתו האחרונה: "תשקיע בדירה בחוכמה. עבור על המחברת שלנו ועל העצות שהבאתי לך מגיל עשר ועשה כחוכמתך!". מנחם הנרגש החל לעבור שוב על כל הכישלונות שלו בעבר, ובהתאם לכך החל לאמוד את שווי הדירה ואת אפשרויות הרווח הטובות ביותר עבורה. הוא החליט למכור אותה ועל סמך כישלונותיו הקודמים, הוא ידע ממה עליו להימנע. במקום ללכת עם תחושת הבטן שלו ולקנות דירה אחרת, החל מנחם לעשות סקר שווקים ולהתייעץ עם אנשים שמבינים בכלכלה. כעבור חודשיים קנה מנחם דירה באזור שהכפילה את שווייה של הדירה בתוך שנה. מנחם מכר אף את הדירה הזו וקנה תמורתה אחרת כאשר הוא מקפיד בכל פעם לבדוק את השוק, לחזות את כלל האפשרויות ובסוף ללכת על הצעד שנראה לו הכי נכון בהתאם לנתונים. פתאום המזל החל להאיר פנים למנחם שקנה עוד ועוד דירות עד שכעבור עשר שנים, הצליח מנחם לקנות מתחם מגורים ענק שיועד לשטח מסחרי גדול: צעד שלפי כלכלנים נחשב לגאוני והכניס למנחם רווחים של מיליוני שקלים. בגיל שלושים וחמש החליטו כל בני כיתתו של מנחם לקיים פגישת מחזור. כשכולם אישרו את בואם הם לא הבינו מדוע דווקא מנחם, הלוא יוצלח של הכיתה טרם אישר את בואו. מה כבר יש לו לעשות ללא יוצלח הזה לעשות? בטח מבלה כל חייו בלשכות האבטלה וזמנו בידו. אולם הסיבה האמיתית היא שמנחם היה פשוט עסוק מדי ובשאר הזמן בילה בטיסות בין ישראל לארצות הברית, סוגר עיסקאות בינלאומיות. כשהחלה הפגישה הגיעה לפתע מכונית מרצדס גדולה וכסופה. כל בני כיתתו של מנחם הסתכלו עליה בתמיהה שהתחלפה בהלם מוחלט כשדמותו של מנחם יצאה ממנה. הם לא האמינו לאן הגיע מנחם ועד כמה רחוק לקחה אותו הנחישות שלו. אולם לצד מהזיק המפתחות המפואר של המרצדס הם שמו לב בפעם הראשונה גם לתופעה מעניינת: בידי היתה המחברת הישנה של מנחם שהקפיד לסחוב אותה איתו מגיל עשר. על המחברת היו כתובות המילים היקרות שסבו של מנחם אמר לו לפני מותו ושליחו אותה כל חייו: "תזכור מנחם! הדרך להצלחה רצופה כישלונות רבים. החוכמה היא ללמוד מהם!".

כן, כמעט כל אחד מאתנו יכול להביא אין סוף תירוצים מדוע הוא לא יכול להצליח, והאמת היא שהתירוצים נכונים! לראשון יש בעיות בקשב וריכוז, השני עבר לידות קשה, לשלישי יש מצוקה כלכלית, והרביעי סובל מבעיות בריאותיות. לכל אחד מאתנו יש גם 0% אשמה על מה שקרה לו, אבל לכל אחד מאתנו יש גם 100% אחריות על חייו. לא משנה מהי נקודת ההתחלה, תמיד נוכל להצליח ולעמוד במשימות הכי מאתגרות. רק אם נניח את התירוצים (הנכונים!) בצד

ונמשיך הלאה. בדיוק כמו שעושים האנשים המצליחנים בעולם... פתגם ידוע שגור בפי ההמון ש"אין לך דבר העומד בפני הרצון" (זוהר שמות קסב: כל מילין דעלמא לא תליין אלא ברעותא). ומבאר בעל ה"אמרי אמת" את כוונת הדברים, שאף כי לא הכל ניתן בידי האדם לביצוע ולישום, מכל מקום אין שום מניעה העומדת בפני האדם לכל הפחות לרצות בטוב. וכפי שהגדיר זאת אחד מגדולי ישראל: "אין דבר העומד בפני הרצון – בפני הרצון לרצות!". כשיש לאדם כוח רצון להשיג את מטרתו הוא יגיע אליו. עם כוח רצון להצליח העזרה משמים כבר בדרך אליך, העיקר לא להיכנס לייאוש. ייאוש הוא הרצון של היצר להוריד אותך מטה. כוח רצון, תפילה ושמחה על מה שיש יובילו אותך אל פתח הישועה. הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שהובא בספר "דרך עץ החיים", המוביל אותנו לתובנה, כי הדרך להצלחה תלויה באדם אחד וזה אתה, עם רצון אמיתי וכנה להצליח, השמים הם הגבול..

אילו היית מגיע לסלוצק ומבקש את "יוס'לה השובב", היו הכל יודעים להשיב על שאלתך. לא שהיו יודעים בדיוק היכן הוא, אבל הכל ידעוהו והכירוהו. "יוס'לה שובב" שם דבר היה. נער מחונן שנודע בכשרונותיו הברזים, כמו גם בשובבותו הבלתי נלאית. את ספסלי ה"תלמוד תורה" כמעט ולא היה פוקד. גם מלמדיו הבינו שהוא אינו מסוגל לכך. במקום זאת היה יוס'לה עוסק במלאכות חשובות הרבה יותר. בין היתר עסק בהפרכת יונים, בהברחת חתולים, וברדיפה אחר כלבים משוטטים. בעלי חיים אלו, שזכו להיוולד בסלוצק וגלילותיה, היו חבריו הנאמנים ביותר ושעות רבות היה מבלה במחיצתם. גם שחייה ממושכת במי הנהר הזורם לצד העיר, היתה אחד מתחביביו של יוס'לה מיועדו. כל זאת נמשך ויכול היה להימשך ימים רבים. אולם ביום אחד קרה הדבר. יוס'לה עסוק היה במרדף אחר חתול סורר, שמשום מה החליט להתעלל בו ביוס'לה ולחמוק מידי, פעם אחר פעם. יוס'לה דולק אחריו מהכא להתם ומהתם להכא, וכדרכו שלא בקודש מטפס על גזע עץ עבות במהלך המרדף, ותוך כדי כך צופות עיניו אל הבית שממול, ופתע פתאום קולטות אוזניו קול הקורא בשמו. הוא נעצר על עומדו, מתבונן ימין ושמאל, ומבין כי הקול אינו קורא לו, אלא מדבר אודותיו. אט אט מתבהרת התמונה. בבית הסמוך, מול עיניו של יוס'לה הצופה ממרומי העץ, יושב אב וגוער בבנו גערה נמרצת. "האם סבור אתה לגדול כיוס'לה השובב? האם חושב אתה שאניח לך לגדול כמוהו? את נשמתך אוציא מגופך אם תחשוב להידמות ליוס'לה, בן סורר שכמוך!". יוס'לה ניצב על עומדו כהלם רעם. הוא כבר הספיק לשמוע אי אלו "מחמאות" אודות אורח חייו, אולם דווקא האגביות שהיתה בגערת אותו אב, שלא ידע כלל שיוס'לה מאזין לו, חרצה חריץ עמוק בליבו של יוס'לה. פתע פתאום מצא עצמו עומד על שפת בור עמוק, או שמא כבר נפל פנימה מזה עידן ועידנים... החתול הסורר עצר אף הוא את מנוסתו ולא הבין מה אירע לידיו הטוב, אך יוס'לה שמט מקלו, השפיל מבטו וצעד חזרה אל בית אביו, מהורהר כפי שלא היה מימיו. עד שפתח את דלת הבית וצעד פנימה, כבר התגבשה החלטה במוחו התוסס. "אבא, אני נוסע לישיבה, ללמוד תורה" הוא מודיע וקולו שקט והחלטי. "מה אתה זומם, יוס'לה?" הרים האב את גבותיו, "מעשה קונדס ישיבת? שמא תשוב ליונדך ולחתולך ותניח לרעיון שצץ במוחך?". יוס'לה אינו מתרשם. "אבא, אני נוסע לישיבה, ללמוד תורה". "לאיזו ישיבה חשבת לנסוע?" מנסה האב לנווט את השיחה לכיוון מעשי יותר, ויוס'לה מנחית את הפצצה. "וולוז'ין?!". האב אינו יודע אם לצחוק או לבכות, "וולוז'ין?! וכי מה, יוס'לה, האם קודח הינדך? האם לא ידעת שמיטב הבחורים אינם חוצים את מפתן הסף של ישיבת וולוז'ין טרם שיוכיחו בקיאותם בלפחות מאה דפי גמרא עם ראשונים ואחרונים? ואתה, מה תציג לפני ראש הישיבה? שמא את מומחיותך בתחום קליעת חלוקי הנחל, או שמא את יכולותיך המופלאות בכל הנוגע לניהול מרדפים אחר בעלי חיים?". "חה חה" מתקלס האב בבנו במרידות, "לבטח תוביל את בחורי הישיבה אל הנהר ותפגין בפניהם את כישוריך הנדירים בשחינות". אך דומה כי הדברים חולפים לצד אוזניו של יוס'לה ואינם בוקעים פנימה. הוא שב על

דבריו כאילו לא שמע מאומה. "אבא, אני נוסע לשיבת וולוז'ין, ללמוד תורה. ואם לא תסייע לי, אסע לבדדי". "מה יש לי להפסיד? מהרהר האב, ילך לו יוס'לה לשיבת וולוז'ין, יש מה שם יממה או שתיים וישבו כלעומת הלך, אולי תקלוט שם נפשו הסוערת מעט נחת ומרגוע". והוא שלף מכיסו כמה מטבעות כסף, הכיחן לפניו בנו ואמר בספקנות: "הא לך מעות, סע לוולוז'ין ועשה חיל". "זכור" נפנף האב באצבע מאיימת, "וולוז'ין אינה סלוצק! אם סבור הינך להתקלס בבחורי הישיבה הקדושה, מוטב לך שלא לצאת לדרך". שלושה ימים עשה יוס'לה בדרכים, חלק מן הדרך עשה רגלית וחלק עשה כשהוא מתלווה ליהודים טובים. "הנה, וולוז'ין לפניך" מצביע בפניו יהודי עטור זקן על עיירה גדולה המשתרעת באופק. יוס'לה מחיש צעדיו. קולו של אותו אב אלמוני עוד מהדהד באוזניו כקול התוף "את נשמתך אוציא מגופך אם תחשוב להידמות ליוס'לה"... דמעות חונקות את גרונו ומציפות את עיניו בעומדו בפתח הישיבה המועטרה. הוא אוסף את עצמו וצועד פנימה, ניצב בפתח בית המדרש, צופה כבחלום במאות הבחורים הרוכנים על גמרותיהם ומתנועעים בחדווה וגולה חונקת מאיימת לפרוץ את הסכר בגרונו. כמה רחוק הוא מכל זה... במזרח יושב לו ראש הישיבה, גדול הדור, רבי חיים מוולוז'ין. לא קשה להבחין בו. דמותו ההדורה מקרינה חמימות אדירה, תבונה וניסיון חיים וזיו קדושה וטהרה. יוס'לה אוסף את עוז רוחו, אותו עוז שהפיל את חיתתו על יושבי סלוצק וצועד היישר אל מקום מושבו של ראש הישיבה. "שלום עליכם" הוא לוחש. רבי חיים מרים את ראשו מן הגמרא, מתבונן בנער העומד לפניו, משיב ב"עליכם השלום" ושואל ברוך: "מה רצונך, בני?". "ללמוד בישיבה" משיב יוס'לה קצרות, וראש הישיבה בטוח שאחד מעילויי אירופה עומד לפניו. "מה הינך יודע?" שואל ומצפה לתשובתו של הנער, שתכלול מן הסתם סדר אחד או שניים, אם לא יותר. אך לא, התשובה קצרה בהרבה. "מאומה". "ומדוע באת ללמוד כאן?" שואל רבי חיים באבהות. "רוצה אני ללמוד" משיב יוס'לה ושוב מאיים סכר הדמעות לפרוץ מעיניו, "ללמוד" הוא לוחש, "ללמוד". "ללמוד" חוזר אחריו ראש הישיבה כהד ועיניו החוקרות סוקרות את הנער החוש. ידו מלטפת את ראשו של הנער, והוא פוסק: "הדלת פתוחה לפניך, שב ולמד כאוות נפשך. אומנם ידיעותיך דלות, אך רצונך עז עד מאוד. הכל תלוי ברצון, הכל ממש. ואני מרשה לעצמי להניח, שבכוח הרצון עוד תגיע רחוק". יוס'לה אינו משתהה. הוא בא ללמוד. את השובבות והבטלנות הותיר בטבורה של סלוצק, וכאן אינו מחפש דבר מלבד לימוד, ועוד לימוד, ועוד לימוד. עז עד מאוד חפצו ורצונו להוכיח לבני סלוצק העיר, שיוס'לה השובב הינו בעל כוחות אדירים, וכאשר הוא רוצה, הוא מסוגל להפנות אותם לאפיק החיובי ביותר. ראש הישיבה נדבר עם כמה מבחורי הישיבה ומעמיד לו ליוס'לה הנער, מספר חברותות. אחד לומד עימו חומש, השני משנן עימו משניות, והשלישי מצעידו באיטיות, אך בבטחה, בשבילי התלמוד. נפשו של יוס'לה מורעבת. הוא בולע בצימאון ובשקיקה את שיח מלמדיו. מוחו הכישרוני מופעל במלוא המרץ, ותוך תקופה קצרה הוא רואה חיל וברכה בלימודיו. חודש ושניים חולפים, יוס'לה פוקד מידי פעם את חדרו של ראש הישיבה ומקבל חיזוק ועידוד, וכעבור מחצית השנה איש אינו יכול להבדיל בין יוס'לה לבין יתר בחורי וולוז'ין. שנתיים חולפות ביעף, ויוס'לה חוגג את ה"בר מצווה" בקרב בחורי הישיבה, כעילוי מן המניין. בגיל ארבע עשרה לוקח יוס'לה את עצמו צעד אדיר קדימה. הוא מצטרף לחוג העילי של ישיבת וולוז'ין, חוג ה"שמונה עשר". בין בחורי ישיבת וולוז'ין היתה קבוצת מתמידים מופלאה. בני הקבוצה הגו בתורה במשך שמונה עשר שעות ביממה, כאשר ליתר עיסוקיהם הם מקציבים שש שעות ותו לא מידי. גם מקום מיוחד נקבע למושבם של בני הקבוצה המופלאה. בהיכל ישיבת וולוז'ין ניצבו מספר עמודים מרובעים בגאון. סביב עמודים אלו קבעו משכנם מתמיד ה"שמונה עשרה". כאשר הינך צמוד לעמוד, וגמרא פתוחה לפניך, איש אינו חולף לפניך או מצדדיך, ודבר אינו מפריעך ממחשבותיך... על חברי הקבוצה הלזו נמנה יוס'לה מיוחדענו, בגיל ארבע עשרה! "רבי יוס'לה אכצענר" (שמונה

עשרה), הוא מכונה בחיבה בפי בחורי הישיבה. עוד שנתיים חולפות להן במעוף, וביום מן הימים מקבל יוס'לה איגרת בהולה מסלוצק. "יוס'לה יקירי" נכתב שם, "רחוב החייטים עלה באש ובין חנויות החייטים נשרפה גם חנותו של אביך. אביך אינו צעיר ואתה כבר בגרת והיית לנישוא. אנא, שוב הבייתה וסייע בעול הפרנסה. על החתום: אמא". יוס'לה הופך את האיגרת בין אצבעותיו, מבליע אנחה ועולה לחדרו של ראש הישיבה. באין אומר הוא מציג את המסמך לפני רבו וממתין להוראה. רבי חיים חופן זקנו בידו וקולו שקט כתמיד. "אך אם אתה לו שמעני, שוב ושקוד על לימודיך. סבורני, כי אם תחזור עתה לסלוצק, עלול אתה לאבד בזמן קצר את הישגיך המופלאים שהגעת אליהם בישיבה". יוס'לה אינו מהרהר אחר רבו. הוא שב ללימודיו ומשקיע את צערו על פרנסת בית אביו בהוויות אביו ורבא. אך תקופה קצרה בלבד חולפת עד שיוס'לה מקבל שוב איגרת בהולה. הפעם תוכנה של האיגרת מייסר את כליותיו של הבן. "יוס'לה, לא שבת הבייתה. ראה מה גרמת, אביך חלה ונפל למשכב. אנה, שוב לסלוצק וסייע לנו. על החתום: אמא". אצבעותיו של יוס'לה בווערות. הוא אווז באיגרת כמי שנכווה ברותחין, ושוב מוצא הוא את דרכו לחדרו של ראש הישיבה, ושאלתו מנסרת בחלל החדר. תשובתו של רבי חיים זהה לזו שניתנה אך לפני חודש. "איני יכול לומר לך מה לעשות, אך עצתי היא שתשוב ללמוד". יוס'לה אווז בדברי רבו כטובע הנאחז בכפיס עץ. הוא ממחר לבית המדרש, מזכיר את שם אביו לרפואה, וצולל שוב, בלב כואב ודואב, אל מעמקי התלמוד האהוב. שבויעים ימים חולפים איכשהו והדווור פוקד בשלישית את ישיבת וולוז'ין. האיגרת שבידו מבשרת בשתי מילים את הגרוע מכל. "אבא נפטרו! על החתום: אמא". יוס'לה שומט את המכתב מידי ומתיישב כהלום רעם. ראשו נשטט על חזהו ופורץ בבכי נורא. דמעות זולגות מעיניו ומרטיטות את חולצתו וכתפיו רועדות. "אבא'לה" מפלחת מחשבה שחורה את מוחו וליבו, "כמה מרורים השבעתיך בימי חיך ואפילו לחופה לא זכית להובילני". תחושת היתמות מכה בו ביוס'לה בכל הכוח, גם לאחר כמה שנות פרידה. בעינים מסומאות מדמעות הוא מוצא את עצמו נוקש על דלת חדרו של ראש הישיבה ופוסע פנימה, מניח את האיגרת על שולחן העץ הישן ופורץ שוב בבכי עז. "מי יודע אם לא אני קיצרתי את ימיו של אבא" הוא מהרהר בקול חנוק. עיניו של רבי חיים זולגות דמעות וליבו בוכה יחד עם תלמידו חביבו, אך כעבור רגעים מספר הוא מתאושש ואומר: "יוס'לה אהובי, איני יכול לומר לך מה לעשות, אך עצתי היא, שתשב שבעה כהן בישיבה, ולאחר מכן תשוב ללימודיך". יוס'לה אינו מעז להמרות את פי רבו. "כל המהרהר אחר רבו, כאילו מהרהר אחר השכינה" (סנהדרין קי). הוא משנן לעצמו ופונה לחדרו, לשבת שבעה. כעבור שבעה ימים הוא קם, משגר לאמו איגרת תנחומים ומעט כסף שקיבץ ומודיע לה כי הוא נשאר במקור חייו, בישיבה הקדושה. כמה שנים חולפות להן ויוס'לה כבר אינו נער ואפילו לא בחור. בישיבה איש אינו זוכר את עברו והכל בטוחים כי עילוי מתמיד היה משחר ינקותו. גם בסלוצק, החיים אינם עוצרים את מסלולם. דור הולך ודור בא, וביום בהיר אחד מסתלק לו רבה של סלוצק מן העולם. כמנהג פרנסי קהילות הגולה באותם ימים, מתאספים להם פרנסי קהילות סלוצק לאחר ימי השבעה, מתכסים עיפה, ולמחרת היום יוצאים לשיבת וולוז'ין. כמה ימים עושים הם בדרכים, ולבסוף הם מתקבלים בחדרו של ראש הישיבה ומציגים את עצמם. "באנו לבקש לנו רב. אנא, רבנו, ישלח עמנו תלמיד חכם מובהק ואנו נמלא את כל מחסורו, נשיא לו אישה ונבנה לו בית דירה ונכלכלו בכבוד וברוח כל ימיו ושנותיו". חיך קל עולה על פניו של ראש הישיבה והוא שולח את אחד הבחורים לקרוא לרבי יוס'לה אכצענר". יוס'לה נכנס לחדרו של ראש הישיבה והפרנסים מזדעזעים לראות את הרב הישיש קם מלוא קומתו לפני הצורב הצעיר. הם קמים באיחור מה ומבטיהם מלווים בסקרנות את הבחור הבוגר העומד לפנימה. ראש הישיבה מושיב את הבחור לידו, מתיישב, ומורה לפרנסי סלוצק לעשות כמוהו, לאחר מכן הוא מפליא להלל ולשבח את היושב לצידו, גומר עליו את ההלל, מתארו כמי שראוי לכהן כרבה של עיר ואם בישראל, ומסיים

כי כל האמור במעמד זה אינו אלא בגדר "מקצת שבחו בפניו", ולאחר שהפרנסים מתמוגגים מנחת ומביעים את רצונם לשאת את הרב המופלג על כתפיהם ולצאת עימו במחולות, פונה הרב בשאלת תם לפרנסים, כמי שמעלה זכרונות מן העבר. "האם זוכרים אתם ילד שובב במיוחד, שנודע אצלכם לפני שנים בשם 'יוס'לה השובב'?" הפרנסים מאמצים את מוחם וזוכרים, עננה מקדירה את פניהם. "בוודאי, הו, הו, איזה שובב היה יוס'לה זה. שובב מאין כמוהו, אלא שכמעט עשור חלף מאז ראינוהו לאחרונה. ביום מן הימים נעלם ואיננו. אפילו להלווית אביו לא הופיע". קולו של רבי חיים מרעים בעוז. "רבי יוס'לה, קום על רגליך!". יוס'לה מתרומם והפרנסים הנדהמים מסרבים לקלוט במוחם את שרואות עיניהם. "זהו יוס'לה השובב!" מבהיר להם רבי חיים בקול נרגש ורועד. "לא רק שאינו שובב, אלא שבקי הוא בש"ס ופוסקים, כזקן ורגיל, יורה יורה, ידין ידין, ויצייתו לו כדין זקן ובקי שבישראל!". הוא מוסיף ושוֹפך שבחים על ראשו של יוס'לה, שאינו יודע מה עליו לעשות, ולבסוף חותם בשאלה: "האם הנכם חפצים בו ביוס'לה בחיר הישיבה, לרב עבור קהילת סלוצק?". הפרנסים מהנהנים בחיוב בפיות פעורים, ורבי חיים מסכם: "הבה ונשתה לחיים". שעה קלה חולפת ופרנסי סלוצק סועדים את ליבם במחיצת רבם החדש ובמחיצת ראש ישיבת וולוז'ין, כאשר רבי חיים מניח ידו בחיבה על כתפו של רבי יוס'לה ואומר: "יוס'ל חביבי, זוכר אתה כיצד הצגת לפני את האיגרת הראשונה, המבשרת על שריפת חנותו של אביך?". "זוכר אני כיצד עלית לחדרי והצגת בפני את האיגרת המבשרת רע" המשיך רבי חיים, "ובאותו רגע הבינותי כי השטן בחר להעמידך במבחן קשה ונורא. הנה, קם לו נער צעיר ונוטש באחת את כל מעשיו שובבותו, זונח מאחוריו את עולם הילדות ומשתקע בין דפי הגמרא, היתכן? מוכרחים לעשות משהו. אז השטן הולך ושוֹרף רחוב שלם בסלוצק, כדי לשרוף גם את החנות השייכת לאביו של יוס'לה, כדי לגרום ליוס'לה לנטוש את הגמרא", ממשיך רבי חיים ומתאר. "לא יכולתי לומר לך שלא לשוב הביתה בהחלט, כי היה זה ניסיון עבורך, ואתה היית צריך

לעמוד בו" פונה רבי חיים ליוס'לה ועיניו עצומות, "ובכל ליבי קיוויתי שתצלח את המשוכה ותשמע לעצתי. כאשר הגיעה האיגרת המבשרת על חוליו של אביך, חשתי צער נורא", ממשיך רבי חיים, "אך ראיתי בחוש כיצד השטן מבקש לצוד את נפשך, נאנחתי עימד, יוס'ל חביבי, אך יעצתי לך להמשיך ולחבוש את ספסלי הישיבה. ואכן כך עשית. השטן אינו מתייאש מהר" ממשיך רבי חיים, "והוא מתייצב בפני הבורא ומבקש רשות ליטול את נפש אביך מן העולם. הוא בטוח שעתה יעלה בידו להזיז את יוס'לה העקשן. אם לא יבוא יוס'לה להלוויה, לבטח יפקוד את בית אמו האלמנה בימי השבעה" חוכך השטן ידיו בתקווה. אבל לא" מנסר קולו של רבי חיים בחלל החדר. "יוס'לה היתום אינו מרים ידיים, הוא גמר ואמר להשבת את השטן ולרמוס אותו עדי עפר. את כל כוחותיו הוא מגייס ונאחז בהיכל הישיבה בציפורניו ממש". עיניו של רבי חיים נשטפות בדמעות. "אבא של יוס'לה עלה לגן עדן כשהוא שמח ומאושר. שם בישרוהו שבנו אהובו, 'יוס'לה שובב', שם את השטן ללעג וקלס. הגיע העת לשוב לסלוצק" חותם רבי חיים את דבריו ומניח ידיו על ראשו של יוס'לה הגועה בבכי, "שוב לעיר מולדתך וכהן שם ברמה, הנהג את בני הקהילה לאורך ימים ושנות חיים, כרבי עקיבא בשעתו וכשמואל בדורו. ויהי ה' עמך בכל מעשי ידיך". יוס'לה זה לא היה אלא הגאון האדיר, רבי יוס'לה פיימר, מגדולי תלמידיו של רבי חיים מוולוז'ין, ובעל שו"ת ר"י מסלוצק (נולד תקנ"ז, נפטר תרכ"ד). וכאשר היה הרב מבריסק מספר זאת, היה אומר כי רבי חיים הפטיר בפני רבי יוס'לה ופרנסי סלוצק בזו הלשון: "דעו לכם, כי יתכן ואפשרי בהחלט, שיתנו משמיים רשות לשטן לשרוף עיר שלימה, כדי ליטול בחור אחד מן הישיבה... כמה רב הוא כוח הרצון, כמה אדיר וחזק הוא. הן רק בעזרתו הפך 'יוס'לה השובב' לגאון האדיר רבי יוס'לה מסלוצק, ניצח את השטן והכניעו והפך למאור הדור. מי יודע כמה יוס'לך כאלו מסתובבים בינינו, לאו דווקא תחת השם 'יוס'לה', אשר אילו רק היו משכילים לנצל את כוח רצונם, מי יודע להיכן היו מגיעים!...

אחים יקרים!

רבים מאתנו חשים לעיתים קרובות למדי, כאילו הגיעו אל קצה גבול היכולת במילוי חובות ומשימות המוטלות עליהם, ונעצרת מלכת, דוגמת מכונית שאזל לה הדלק. אולם, בעוד שחוסר הדלק במיכל הינו מציאות הניכרת לעין, מידת יכולתו האמיתית של האדם נסתרת מעין האדם. והסתר זה הוא אולי הניסיון הגדול ביותר מבין ניסיונות האדם בעולם הזה. פרי מחקר שהעלה אדם בן זמננו, פרופסור ווילאם ג'יימס, ממניחי היסוד לפסיכולוגיה מעשית, מעריך כי האדם אינו משתמש אלא בכעשירית (!) מהכוחות הגנוזים בו, ומיטב שאר הכוחות האגורים בתוכו נמצאים במצב של תרדמה, כבולים במגבלות שונות הכולאות כוחות אלו מלהשתחרר. יש בדברים אלו תביעה גדולה ועידוד עצום גם יחד. התביעה היא למצוא את היכולת הגנוזה בכל אחד ואחד. עם זאת, יש כאן כאמור עידוד גדול מאוד לכל אדם, גדול וקטן – שסיכווי לעלות ולהתעלות גדולים ביותר, אם רק ישכיל להכיר בעובדה זו ולנצלה עד תום. אל תכניס את עצמך לייאוש, למחשבות שליליות ופריקת עול. נתב עצמך בנתיב הנכון, נתיב שיוביל אותך תמיד מעלה מעלה, במסילה העולה בית השם.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת

התינוק דויד אריאל בן יונתן יצחק ותמר

ר' אבשלום בן שרה

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט סלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: חובת האדם

פרשת פקודי

בס"ד | גליון מס' 472

כיצד הצליח ילד בן שתים עשרה להציל אלפי יהודים?

'ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד, ויעשו בני ישראל' (ל"ט, ל"ב)

גם בדברי חז"ל כתובה אותה תובנה, בביאור הפסוק: 'ויקם משה את המשכן'. הרי משה רבינו לא יכול היה להקים את המשכן בדרך טבעית - נדרשים לכך מנופים רבי עוצמה... מי שהקים את המשכן היה הבורא, אבל הקמת המשכן לא היתה מתרחשת לפני שמהם רבינו ניסה לעשות ככל יכולתו להקים את המשכן. רק אז ה' השלים את מלאכתו, כי הבורא מסייע רק למי שמנסה ככל יכולתו!

אחים יקרים, כמה כדאי להתעודד מהתובנה הזו, לקרב אותה אל ליבנו ולאמצה. 'לא עליך המלאכה לגמור' - אדם אינו צריך למדוד את יכולותיו להגיע ליעד, ולפיכך 'לא אתה בן חורין להיבטל ממנה' - הערכה אישית שאין יכולת, אינה תירוץ לא לנסות. כתוב בפסוק: 'לא-גומר עליי' - יהודי עושה את שלו, מתאמץ ככל יכולתו, וה' גומר בעדו ומסייעו!

חשבנו שאיננו יכולים להתמיד? ללמוד ברציפות? לכבד הורים כראוי? לשמור עיניים ואוזניים? לבוא לתפילה בזמן? לזיז מעשי חסד? הבה לא נדון בשאלת היכולת להצליח, כי מה שמכריע אם נצליח הוא רק ברכת שמים. הבה נחליט שאנו מנסים, שאנו עושים את שלנו, שאנו מתאמצים בכל כוחנו, ובסייעתא דשמיא - הבה להיטרה מסייעים לו. בורא עולם יעניק לנו במעלה הדרך את הכוחות ואת היכולת להגיע ליעד, בתנאי שנתאמץ ככל יכולתנו!

החלום המופרך שהתגשם באופן מוצלח!

מחנה דז'ורין שבטרנסניסטריה, שנת תש"ב, עיצומה של מלחמת העולם השנייה. אל המחנה הוגלו אלפי יהודים, שנאסרו במחנה שהיה בית כלא אחד ענקי שבו חיו היהודים בתת תנאים. הרעב והדוחק היו קשים מנשוא, והקור המקפיא השלים את תמונת החיים הקשה והאכזרית. בשיא החורף צנחה הטמפרטורה הרבה מתחת לאפס, ובלילות היה הקור הופך למלאך המוות של ממש, כאשר יהודים רבים לא עמדו בכפור הנורא וקפאו למוות, ה' ייקום דמם.

ילד צעיר היה אז במחנה, כבן שתים עשרה בלבד. עוד טרם היותו לאיש, צערם של יהודי המחנה נגע ללבו הרחום. הוא לא הצליח לשאת את המחשבה כי הם קופאים בלילות ואין איש שם על לב. הוא הניח שהפתרון הנכון למצב הקשה הוא להשיג עצי הסקה עבור היהודים שבמחנה, ובאותה מידה הניח שמישהו זו היא בלתי אפשרית.

בראשו חלפו הרהורים כמו: 'המשימה אינה לכוחותיי', 'היא גדולה מכפי גילי', 'גורלם של אלפי יהודים אינה אחריותו של ילד!' - אולם הוא לא שת לבו אליהם, ובהרע לעשות ככל יכולתו וכמיטב כוחותיו. מדי יום התעטף במעיל הדק שהיה ברשותו, ומיהר לצאת אל הקור השורר בחוצות, מקושש בקושי כמה ענפי עצים או חתיכות עץ קטנות. באחד הימים, בעודו סובב בחיפושו, ניגש אליו איכר נוכרי ושאל בחיוך צופן סוד: 'ילד, אתה מחפש עצים?'

הילד הבין את הרמז, אולם התקשה להאמין והשיב בחוסר אמון מובהק: 'כן! אבל יש לך מושג היכן ניתן להשיג? הרי כאן במחנה העצים הם המצרך המבוקש ביותר, אפילו

הדעה הרווחת והמקובלת בעולם, תולה את הצלחת האדם והגעתו ליעדיו האישיים במעשיו המובילים לתוצאות. רוב בני האנוש סבורים שמידת הצלחתם קשורה בקשר הדוק לפעולות שיעשו, ולפיכך מסיקים שעל האדם למדוד את כישוריו ואת יכולתו להגיע ליעדו הנשאף עוד טרם יתחיל במסע אליו. והיה, אם ייראה בעיניו שאין לו מספיק כלים, ידע, תכונות, כישורים או קשרים - הוא כלל לא ינסה להתחיל, כי הרי אין לו היכולת לכך.

נוכל לראות זאת בדוגמאות פשוטות מחיי היום יום: אדם רוצה לקבל על עצמו קבלה טובה - ללמוד ברציפות או בקביעות, לכוון בתפילה, להחמיא לזולת, להוסיף חסד יומי או לשמור את פיו ולשונו. רגע אחרי שהוא חושב לחתור ליעד הרצוי הזה - הוא מודד אם יש לו היכולת לכך, כמו כח רצון מספק, פנאי, כוחות גוף ונפש, אומץ ויכולת התגברות.

ואז, פעמים רבות - רבות מדי, אותו אדם שלפני רגע היה מלא בשאיפה נעלית להתחזק במשהו, מגיע למסקנה שהוא באמת רוצה אבל אין לו היכולת, ולפיכך הוא מתייאש מראש. הוא מתקשה להאמין שיש סיכוי שיצליח במשימה בלי מה שהוא רואה כתנאי בסיס לכך, ולפיכך הוא נסוג מהיעד שאותו תכנן, ואינו מתחיל בפעולה הראשונה; אינו מנסה בכלל.

וחבל, חבל כל כך. כמה חלומות ושאיפות נעלות נגוזו להם תחת ההנחה שאין יכולת לממשם. כמה קבלות טובות לא החלו להתבצע כי התבטלו אחרי רגע, מתוך מחשבה שגויה שאין סיכוי. כמה התקדמויות בחיים נעצרו בטרם עת, רק כי מי שרצה להתקדם העריך שאין לו הכישרון להגיע ליעדיו!

עד כמה המחשבה הזו מוטעית? האם נכון לאמוד את היכולת להגיע ליעד לפני היציאה לדרך? האם יש דרך להגיע למימוש שאיפה נכספת, גם אם בתחילת הפעולות הנעשות לשם כך הדבר נראה מופרך מעיקרו? האם אדם נכון וחכם ינסה בכל כוחו ובמיטב כישוריו כאשר חננו ה', גם בלי להעריך בסבירות גבוהה שיצליח במעשי ידיו?!

פרשת השבוע מלמדת אותנו שכן, ממש כן. הנה כי כן, הקמת המשכן היתה פרויקט ענק, שלקבוצת ניצולים מגלות מצרים בעיצומו של המדבר - לא היה כל סיכוי לעמוד בו. אם הם היו מחשבים מראש אם יצליחו - סביר להניח שלא היו מתחילים בכלל, ובוודאי שלא מסיימים, אבל הם בחרו להתחיל. לנסות. לפעול. לעשות את שלהם. ואז ה' עשה את שלו; ברגע האמת יד שמימית התערבה בפועל ידם, והכתיירה את המשימה בהצלחה מרשימה!

עניין זה למד הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל מהפסוק בפרשתנו, הפותח במילים: 'ותכל כל עבודת משכן...' - המתארות את השלמת המשכן, וממשיך במילים: 'ויעשו בני ישראל' - המתארות את מעשיהם של בני ישראל לפני השלמת המשכן. הוא מעיר סדר הדברים נראה הפוך: הרי תחילה עשו בני ישראל, ורק אחר כך הושלמה המלאכה. מדוע סדר הדברים בפסוק הפוך?!

והוא מאיר מהפסוק בדיוק את התובנה הזו: ראשית, אכן כן, מלאכת המשכן הושלמה בלי קשר למעשיהם של בני ישראל. היא פשוט הושלמה ביד אלוהית, כי לבני ישראל לא היתה היכולת כלל. אבל ההשלמה השמימית הזו לא היתה נעשית בלי שבני ישראל עשו את שלהם והתאמצו כמידת יכולתם, ולפיכך זכו בסיוע שמימי שהשלים את מלאכתם.

דוגמא לזיכרון נצח!

בבחינת 'דבר בעתו', גיליון זה - העוסק בזכות והחובה להתאמץ ולהתמסר למען יעדים נשאים - רואה אור השבוע, ערב יום היאר-צייט של הר"ר שרגא פייבל ב"ר אברהם אליעזר זילברשטיין ז"ל, אשר השבוע ימלאו שלושים ושלוש שנים לפטירתו, ב"א באדר תשנ"א.

ר' שרגא פייבל ז"ל היה יהודי צנוע שברח מפרסום או מכבוד, אבל רדף צדקה וחסד ותמיכת תורה, תוך נכונות להתאמץ ולהתמסר להקמת מפעלי תורה וחסד כבירים. מאז עמד לימין אביו שבנה עצמו מהיסוד לאחר תופת השואה ועד אחרון ימיו, היה דוגמא לסובביו ולמכריו עד כמה מוטלת החובה לפעול ולעשות כפי היכולת והאפשרות לבניית עולמות של תורה וחסד, בלי להירתע, בלי לחשוש, רק מתוך נכונות ומסירות עילאיים.

הוא זכה לברכת שמים במעשי ידיו וחפץ ה' בידו הצליח, ולדור ישרים מבורך הממשיכים את דרכו ואת מורשתו לתפארת. מתוך הכרת הטוב לצאצאיו התומכים בהוצאת גיליון זה לאור עולם, נבקש מהקוראים להקדיש יום חמישי הקרוב פרקי תהלים ולימוד משניות לעילוי נשמת ר' שרגא פייבל ב"ר אברהם אליעזר ז"ל, תהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקיני חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פּוֹץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

לשומרים הנאצים אין מספיק עצים. לך יש?! הגוי השיב בהנהון ובחיוך תאב בצע, והילד החל להתעניין היכן העצים, מה מחירים, איך אפשר להשיגם, ואיך מסתירים אותם מעין הנאצים, שמחפשים בדיוק את אותו המוצר ולבטח יניחו את ידם על האוצר!

הגוי סימן לילד לבוא אחריו, והילד התלבט אם להיענות להצעה. הגוי הלך לכיוון היער, הדבר עלול להיות מסוכן, ובכלל, מה הסיכוי שיש לו באמת אוצר כזה? ואם יש לו - למה לו להציעו למכירה לילד, כשהוא יכול לחפש אדם אמיד שיש לו יכולת כספית? ובכל זאת, הילד החליט להתאמץ ולעשות ככל יכולתו. הוא פסע מאחורי הגוי אל שולי היער תוך שמירת מרחק בטוח המאפשר הימלטות, עד שראה בקרחת יער ערימת עצים ענקית. האוצר פה ממש!

הגוי נקב בסכום עצום שהוא דורש בגינם, ושוב הסתפק הילד. אין לו סכום כזה, קשה להניח שיצליח לגייס, והרי גם אם ירכוש את העצים - עדיין הסיכון שהנאצים יגנבו את האוצר גבוה ממש. אולי לא כדאי? אבל אביו סייע לו, וביקש ממכה יהודים כסף, וכעבור למעלה משעה של מאמץ מרוכז - הביא הילד את הכסף לגוי. הגוי מיהר להסתלק מהמקום, והילד נותר עם ערימת העצים. הוא גרר אותה למקום מסתור, והתחיל לחשוב כיצד יגיעו העצים ליעדם...

השעה תשע בערב. שבילי המחנה ומשעוליו כבר התרוקנו מאדם. הכל התחבא בבקתות מאימת הקור הנורא. רק השומרים הסתובבו כזבובים טורדניים בכל פינה, מחפשים מפרי חוק וסדר או גנבים מזדמנים. החושך המכסה את המחנה היה אפל מכל חושך אחר, והרוחות הנושבות בעוז הניסו את אחרוני האנשים אל הבקתות הצפופות...

בדיוק בשעה הזו הסתנן הילד מביתו. הוא הלך בזריזות, מוודא כי השומרים לא שמים לב לקיומו. הוא רץ בשקט אל ירכתי המחנה, וחיפש את המקום הסודי ביותר במחנה - ארון החשמל המולך את המתח לעמודי החשמל הפזורים במחנה. לאחר חיפוש ממושך הוא מצא מאחורי גבעת שיחים ארון חשמל קטן...

מעשה ידי אומן, הוא פתח את ארון החשמל, וניתר אל חלקו העליון. הוא אימץ את מבטו היטב, מחפש את הפיזו המרכזי. בלב רועד מחד וביד בטוחה מאידך, הניף הילד את ידו והיכה באבחה חזקה על המתג. המתג נפל, נשבר והתרסק, ועלטה כבדה השתררה בכל רחבי המחנה!

אותו לילה היה האפל ביותר בתולדות המחנה, וכל השומרים עסקו בתיקון התקלה. בחסות העלטה והמהומה הצליח הילד לגייס כמה חברים, ויחדיו הם הובילו את האוצר לחצר בקתתו. משם הופצו העצים לבתי היהודים האומללים המתחננים לעצי הסקה, ובלילות הבאים הוארו וחוממו הבתים בחום הלהבות שהפיצו עצי ההסקה!

ועתה נעשה חשבון: האם היה לך סיכוי מתחילה? האם הגיוני שילד בן שנים עשרה יתחיל לקושש עצים? האם סביר שלפתע יפנה אליו איכר נוכרי ויבקש לבצע עמו עסקה של מכירת עצים? היעלה על הדעת שילד צעיר כל כך יצליח לגייס סכום נכבד בתנאים כאלו? ואחר כך - האם היה ניתן להניח שהעצים יגיעו ליעדם בשלום? הרי החלום הזה, לחלק עצי הסקה ליהודים רועדים מקור, היה מופרך מלכתחילה, מכל כיוון אפשרי!

אבל הילד החליט לנסות. לעשות את שלו כמידת יכולתו. בלי להביט על חוסר הסבירות, בלי לחשוש מהעובדה שאין הגיון שמהלך מורכב כל כך יצליח. כי יהודי קודם כל עושה, קודם כל מנסה, קודם כל מפעיל את כל יכולותיו וכישוריו, ומתמסר לעשות כמיטב יכולתו, ואז - הוא זוכה בברכת שמים, ה' מסייע בעדו ומשלים את המלאכה!

את הסיפור המופלא סיפר בעל המעשה שבדידו הווה עובדה, הלא הוא מורי ורבי כ"ק האדמו"ר בעל ה'באר יעקב' מנדבורנה ז"ל, שבמוצאי שבת זה - ליל ז' באדר ב', יחול יום ההילולא שלו וזכותו תגן עלינו. הוא הוא הילד שבאותן שנים קשות ידע כי תפקידו לעשות כמידת יכולתו, ועד אחרית ימיו בעולם הזה היה דמות מחייבת כל כך שכל כולה אומרת: לעשות, לנסות, להתאמץ, בלי למדוד אם התוצאה הנשאלת בוא תבוא, אלא מתוך מחויבות לעשות את שלנו, וה' יסייע בעדנו.

וללמדנו בא: כל יהודי שהצליח להגיע ליעד משמעותי בחייו, יכול להעיד שלא היה מגיע אליו בלי סייעתא דשמיא צמודה; בלי שבורא עולם סייע בעדו. הסייע הזה אינו ניתן למי שאינו מנסה, אלא רק למי שעושה ככל יכולתו; רק למי שמנצל את מיטב כוחותיו כדי להגשים את שאיפותיו. ואז, גם אם ההגעה ליעד נראתה מופרכת מלכתחילה - היא מתממשת בעזרת ה', כי הוא המשלים את המלאכה ומעטר אותה בהצלחה!

כשנחשוב אם אנו יכולים לקבל על עצמנו קבלה טובה; אם אנו יכולים לסייע בבקשת עזרה; אם יש לנו הכוחות לעמוד בניסיון או להתמיד בעקביות במעשה טוב - כמה כדאי להתעלם מהשאלה אם אנו יכולים או אם יש לנו הכישורים לכך; כמה כדאי לדעת ולהאמין שהכל תלוי רק בגודל המאמץ, ההשקעה, הרצון, תלוי כמה ננסה ונעשה בכיוון הנכון. וככל שנשקיע את מיטב יכולותינו ונפעל כמידת כישורינו - כך נזכה לברכת שמים ולהצלחה במעשי ידינו!

40 שהפכו ל-800,000!

שעת אחר הצהריים חמה ולחה במרכז העיר תל אביב. עוברי האורח הגירו מפניהם טיפות זיעה. הכל מיהרו להיכנס לרכביהם או לבתיהם הממוזגים. בשולי רחוב קטן, ליד

שער מתכת ישן וחלוד, עמד יהודי בגיל העמידה על שרפרף קטן, וצבע במסירות את סורגי השער, כשהוא מקפיד לעבור על כל חיטוב ועיטור ולצבוע אותו בלבן מצוחצח.

כל מי שעבר בסמוך - התפלא. הן השמש קופחת, החום גדול וכבד. השער כבר ראה ימים יפים יותר עד שקשה להבין מה הטעם לצבוע אותו בכלל, הרי הוא אמור להימכר כמתכת למיחזור... הצביעה על החלודה לא תחזיק מעמד, והצבע - צבע לבן, רגיל ושגרת, לא עמיד או מיוחד. מה בווער? למה עכשיו? מה התועלת? למה הצובע מתאמץ? מה הוא מבקש להשיג?!

אלא שמעשה שהיה כך היה: השער האמור הוא השער בחצרו של בית כנסת ישן שרוב חבריו כבר נפטרו או עברו למקומות אחרים. מתי מעט נותרו בו, ובהם הגבאי המנסה להחיות את המקום ולהפוך אותו למגדלור של הפצת יהדות ואמונה. אלא שבית הכנסת כבר ישן ואף מוזנח, כך שהצעירים לא נלהבים לבוא לבקר בהיכלו. רק הגבאי עוד כוסף ומשתוקק שמהו ישתנה, שבית הכנסת ישופץ ויחדש ימיו כקדם, ואז רבים וטובים יבואו אליו...

באותו בוקר ביקר בבית הכנסת הגה"צ רבי דב קוק שליט"א, אשר הגיע מטבריה. טרם שובו לטבריה, הודה לגבאי על האירוח, ואז פרש הגבאי את חלומו ולשפץ ולשקם את בית הכנסת ולהפוך אותו לפנינת חן נאה ומזמינה אשר תקרב יהודים לאביהם שבשמים, אלא שהוא זקוק לסכום עצום למימוש החלום. מאות אלפי שקלים! הרב קוק חיזקו ועודדו, ברם כסף ממש - לא היה בידו לתת, אלא ארבעים שקלים בלבד...

הרב קוק יצא לדרכו, והגבאי נותר עם ארבעים שקלים ביד. ארבעים שקלים אינם סכום שניתן לשפץ בו בית כנסת, אבל הוא רצה כל כך, שאף כל כך, והחליט להתחיל. לנסות. לעשות. הוא פסע אל חנות ה'טמבור' הסמוכה, ורכש בארבעים שקלים פח צבע לבן ופשוט. הוא הגיע עם הפח לבית הכנסת, ומיד החל במלאכה והתייצב ליד השער, צובע אותו במסירות...

בזמן שהעוברים והשבים תמהים כאמור, חלף במקום רכב שרד יוקרתי. חלון חשמלי נפתח, ופנים עגלגלות ומדושנות הציצו בעדו. 'סלח לי, מה אתה עושה? למה אתה צובע? המקום הזה שלך?' שאל הגבאי, בנימוס ובתמימות, ירד מהשרפרף, ניגש אל האיש, והסביר לו את הסיפור כולו: הוא רוצה לשפץ, אין לו אפשרות. הוא מרגיש שהשיפוץ חשוב מאוד. הוא עושה ככל יכולתו. היו לו ארבעים שקלים, אז הוא צובע לפחות את השער.

עיני הנהג הצטעפו בדמעות. 'כבוד!' שינה את טעמו ופנה לגבאי בכבוד רב, 'לא סתם התעניינתי. בבית הכנסת הזה התפלל אבי זכרונו לברכה. גם אני גדלתי כאן. אם החלום שלך הוא לשפץ ואני יכול להנציח את זכר אבי שהתפלל פה - צא לדרך. תעשה שיפוץ מקיף. אבל הכל. הכי חדש. הכי יפה. כן? קירות פנים וחוף. מבואות. שירותים. כיורים. היכל בית המדרש. עזרת הנשים. החצר. ואת השער כמובן - לא לצבוע! לקנות חדש! מפואר!...' - הוסיף בקריצה.

האיש השאיר כרטיס ביקור ליצירת קשר, והגבאי מחה דמעה נוצצת מזווית עינו, שהתערה בסטיפת זיעה שהתגלגלה מירכתי מצחו ובטיפת צבע לבן שנשרה מהמברשת על מכנסיו המוכתמים. סוף דבר, בית הכנסת שופץ ושוקם מהיסוד, בעלות של למעלה משמונה מאות אלף שקל!!! שנתרמו, הכל בכל מכל כל, על ידי אותו נהג שבדיק עבר במקום, בדיוק בשעה שבה הגבאי עשה את שלו כמידת יכולתו, וצבע את השער החלוד במעט צבע לבן ובהרבה מסירות ורצון...

את הסיפור המופלא סיפר דודי הרה"ג רבי משה קובלסקי שליט"א, אשר מכיר את בית הכנסת, ועמד על השיפוץ שבוצע בו לשם ולתפארת בתרומה חריגה ומיוחדת שהתקבלה באופן ניסי ומפתיע כל כך. והמסר שבו מטלטל את הלב:

כמה חשוב לנסות. לעשות. ביכולת שבידינו. בכוחות שיש לנו. הרי אם אותו גבאי היה מתייאש בעקבות העובדה שיכולות גיוס הכספים שלו הסתכמו בארבעים שקלים מול חלום נשאיף ויקר כל כך, הרי בית הכנסת היה נותר עזוב ומוזנח, אבל הוא בחר לא לדחות. על אתר - התאמץ ככל יכולתו. ובדיוק באותו רגע הגיע הרכב, ועמו התרומה...

אחים יקרים, הבה נעשה את שלנו. לא עלינו המלאכה לגמור, ובוודאי שאין מוטל עלינו לחשוב ולחשב אם נצליח לממש את כל שאיפותינו. רק דבר אחד עלינו לעשות: הבה נתאמץ, איש איש למען שאיפותיו. נדע ונאמין שההצלחה לא תלויה בנו, אלא רק המאמץ והנכונות שלנו. וככל שנהיה מוכנים לנסות, לעשות ככל יכולתנו, לפעול כמיטב האפשרויות שלנו - כך נזכה לראות את ברכת ה' מלווה אותנו להצלחה ולהגשמת כל שאיפה הבוררת בנו, לשם ולתפארת!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אזר חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומויות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

706

ניתן לתרום זכר למחצית השקל לטובת העלון והכולל

במספר טלפון: 050-4120812

ניתן לקבל קבלה להחזר מס סעיף 46

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

להודות לה' בכל מצב

סיפור ר' נטע סלונים מבית שמש את המעשה המדהים הבא, כפי שסיפר לו ידידו ר' יעקב מבני ברק: "בשעה טובה ומוצלחת עמדתי לחתן את בני היקר בתקופת הקורונה. אמי שתחי' מתגוררת בלונדון והיא רצתה מאד להגיע לחתונה. אמי עברה כבר קורונה לפני זמן מה, והיא מצוידת בתעודת מחלים. היא רצתה להגיע מספר ימים לפני החתונה על מנת להתארן בנחת כאן בארץ, אלא שכבר כמה שבועות שממשלת ישראל הטילה סגר אווירי, דבר שמנע ממנה להגיע ארצה קודם החתונה.

והנה, ברוך השם ובשעה טובה, הודיעו בישראל על מספר הקלות, עקב שיפור במצב, כשבניהם פתיחת השמים ואפשרות הטיסה. בחסדי ה' הרבים היום הראשון לחידוש הטיסות חל בדיוק ביום חתונת בני! אמי מיהרה לקבוע מקום בטיסה הראשונה שתצא ביום החתונה, יום ראשון לפרשת משפטים נסעתי לשדה התעופה וחיכיתי לאמי שתגיע אל הטרמינל.

חיכיתי וחיכיתי, עד שהבנתי שמשוהו משתבש. התקשרתי אליה לפלאפון, ואז שמעתי את קולה בחוסר אונים: "אני לא מוצאת את תעודת המחלים שלי, ולכן מעכבים אותי בירידה מהמטוס ורוצים לשלוח אותי לבידוד של שבועיים במלונית". היא לקחה עימה את תעודת המחלים כדי להיפטר מבידוד ולהגיע ישר לחתונה, אלא שכאשר דרשו ממנה הפקחים בשדה התעופה את התעודה, היא לא מצאה אותה.

היא פתחה את כל התיקים, הפכה את כל הרוכסנים - אך לא נמצא זכר לתעודת המחלים שלה. במצב כזה היא לא תוכל להשתתף הלילה בחתונת נכדה האהוב, ותצטרך 'להתייבש' במלונית קורונה שבועיים שלמים, כך שאפילו את השבע ברכות והשבת חתן היא תצטרך להפסיד.

אמרתי לאמי שאני תיכף מתקשר למישהו שיכול לעזור. התקשרתי לעסקן שאמר לי: "אל דאגה, עדיף שייקחו אותה למלונית, משם לא יהיה קשה להוציא אותה. נשיג לה תעודת מחלים דרך הקופה בארה"ב ונשחרר אותה. תהיה רגוע, הכל יהיה בסדר. אני מבטיח לך שהיא תגיע לחתונה היום".

העסקן היה כל כך בטוח, ונשמע כל כך אמין, כל כך מעשי ומבין דבר, שלא המשכתי לעסוק בעניין ופשוט הסרתי את כל דאגתי, בטחתי בו והמשכתי בעיסוקי החתונה. פשוט סמכתי עליו, על בשר ודם. בינתיים, אמי נלקחה בליווי שמירה למלונית 'עץ הזית' בכביש 1 בירושלים, בעודי ממשיך להתכונן לחתונת בני הלילה ברוגע.

אמי המודאגת לא האמינה שהיא נכנסת להסגר, ותשמע מרחוק על החתונה בלי להשתתף. היא הרי זוכרת שהכניסה את תעודת המחלים איתה ביחד, ומה קרה שהיא לא מוצאת אותו כלל בכל התיקים והמזוודות. היא הוכנסה לחדר בודד במלונית ונשכחה שם. השעות הולכות ונוקפות והשקיעה מתקרבת. התקשרתי לעסקן פעם אחר פעם, אך הוא לא ענה לטלפוני.

אמי לבד ב'עץ הזית', כלואה שם כמו אסיה. היא הגיעה במיוחד לחתונת נכדה, ובמקום לצאת לחופה היא יושבת בחדר עלום, ומכל עבר סוגרים עליה קירות. חלפה שעה ועוד אחת, והגיעה כבר השעה 19:00, שעת החופה. באותו רגע, אמי היקרה תפסה את עצמה

וזעקה אל תוך ליבה: "רגע, מה קורה לי?... על מה אני כועסת ומדוע אני נשברת? לא השוטרים הם אלו שהביאו אותי לכאן, והעסקן לא אשם שעדיין לא יצאתי, כולם בובות מבשר ודם.

רק הקב"ה, האבא האהוב והרחמן שלי עשה את זה לטובתי, כי יש לי פה מטרה ושליחות שהגעתי לכאן. אם אני פה - כאן אני צריכה להיות ולא במקום אחר". כך חיזקה את עצמה והחלה לשמוח ולהודות לה' על כל גמוליו וחסדיו.

"בורא עולם", היא הרימה ידיים לשמים בתוך חדרה, "אין לי כלל סיבה להתעצב, אדרבה, עלי' לשמוח כעת ברגעים גדולים אלו שנכדי נכנס לחופה ובונה את ביתו בשעה טובה. מה זה משנה אם אני נמצאת שם או לא, עלי' להביט בחסד ה' הגדול ולהודות לה'".

מיד נכנסה שמחה עצומה בליבה, והיא החליטה להתלבש בבגדי החתונה שהכינה לעצמה, ולחגוג עם בורא עולם את חתונת בנה כאן בתוך חדר הבידוד, עם הודאה ושירה מכל הלב. בורא עולם והיא לבד יחגגו את החתונה בחדר בשמחה שלימה. היא הכניסה את ידה לכיס השמלה, והנה, היא מגלה שם לתדהמתה... את תעודת המחלים!

כעת היא נזכרה כי כאשר ארזה את המזוודה, הניחה את התעודה בכיס השמלה של החתונה, מפני שזו תהיה השמלה הראשונה שהיא תלבש כאן בארץ. היא היתה בטוחה שהיא תיזכר להראות תעודת מחלים רק בכניסה לחתונה, ולא תיארר לעצמה שידרשו זאת ממנה בכניסה לארץ. היא התקשרה מיד למזכירות המלונית והודיעה להם כי בידה תעודת מחלים, הפוטר אותה מהמלונית.

אחרי עשרים דקות היא כבר היתה בחוץ עם המזוודות, ובשעה 21:00, מעט אחר החופה היא הופיעה באולם החתונה בבני ברק, כשהיא זוכה להשתתף בסעודה ובריקודים. עיניה ניגרו בדמעות של אושר והיא לא הפסיקה להודות ולהלל לה' כל הדרך. "תודה לך בורא עולם. פשוט מדהים לראות, כי ברגע שהתייאשתי מעזרתו של העסקן, והבנתי שככה אתה רוצה שיהיה, וקיבלתי זאת באמונה, שמחתי ונהנתי מקירבתך כשהחלטתי לחגוג רק איתך - מיד הושעת אותי וזיכית אותי להגיע הנה".

רק שתבינו, חתם אבי החתן, כי העסקן שהבטיח לי ברוגע גמור כי אין לי מה לדאוג ואמי תגיע לחתונה בהבטחתו, התקשר רק למחרת בשעה 12:00 בצהרים ואמר: "הצלחתי להשיג לאמך פטור מבידוד". (מעובד מתוך 'השגחה פרטית')

כוחה של הודאה

המעשה המדהים הבא סופר ב'טיב הקהילה': "מה הוא לא עשה כדי לזכות למצוא את זיווגו. כל סגולה אפשרית, כל פיוס במידה ופגע במאן דהוא, אך למרות כל הסגולות והמעשים הטובים - הזיווג התמורה מלהגיע. הוא כבר חצה את גיל השלושים אך ללא יאוש. הוא קיבל על עצמו להחזיק את עצמו בשמחה תמיד מפני שכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד.

בינתיים, המשיך בחיור את סדריו בישיבה והקפיד על סגולה אחד שדיברה אליו ונקשרה לליבו והיא - סגולת אמירת 'פרק שירה' בשעה מסוימת בכל יום למשך ארבעים יום. הוא סיים את הסגולה בפעם הראשונה אחר 40 יום והשידוך לא הופיע... הוא המשיך לחייך ולאחר תקופה עשה את הסגולה שוב בשמחה ובטוב לבב, במשך 40 יום אמר פרק שירה כהודאה לה', בשעה קבועה ביום, אך גם הפעם - בסיום יום הארבעים לא ראה תוצאות. הוא לא ויתר והמשיך להודות לה' בפרק שירה, עד שתגיע הישועה.

רופא המשפחה התקשר שוב ושוב והלחץ, אך אנו רצינו לעשות הכל, להיות סביבו עשרים וארבע שעות, העיקר שלא נדדקק לאשפוז. באותם רגעי מתח פניתי לה' ואמרת: "ריבונו של עולם, אנא עזור לנו שאבא ירגיש טוב, שהסיטורציה תהיה תקינה, עזור לנו שאבא יחלים בקרוב, ואני מקבל על עצמי בלי נדר לומר עשר פעמים 'נשמת כל חי', ועשר פעמים 'מזמור לתודה', וכן לערוך סעודת הודיה כשנזכה לישועה, ולפרסם בקו קול תודה".

ראינו ישועות מידיות בקבלה זו. מיד אחרי הקבלה שלי חלה הטבה משמעותית בהרגשתו של אבא. השיעולים נרגעו, החום ירד, הסיטורציה חזרה להיות תקינה, לאט לאט אבא חזר לעצמו. ערכנו סעודת הודיה, ובמניין אברכים זכינו לומר 'נשמת כל חי' מתוך הודיה נרגשת לה' על החסד העצום שעשה עמנו, שנתן לו את מתנת החיים.

רציתי להוסיף שכשאבא חלה, קיבלנו ברכה מרב צדיק שמי שיטפל בו לא יידבק ממנו ולא יחלה. זכות כיבוד ההורים תעמוד לו. ואכן, שנים מבני המשפחה שטיפלו בו סביב השעון, לא נדבקו. לפני מספר ימים כשאבא הגיע לביקורת אצל הרופא המשפחתי, כל כך הלחץ אותו לאשפוז אותו, אמר לנו הרופא: "דעו לכם, שללא הטיפול המסור בבית (בעזרתו יתברך וברחמי העצומים), אבא לא היה יוצא כך מבית החולים".

תודה לאבא שבשמים על כל נשימה ונשימה, על חסדיו העצומים שעושה וממשיך לעשות עם אבא ברוב טובו.

(24/7)

ראוי להלל ה' על כל הטובה שעושה עמנו, ואף שאלו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו ולו דומיה תהלה. על כל פנים בלא כלום אי אפשר וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה', ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצלחה, תכף יהיה שם שמים שגור בפיו ויאמר, שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך. אפילו אם יש לו יסורים יש לו להלל לה' שזכה להיות מכלל אשר יאהב ה' יוכיח, ושאינו מכלל משלם לשוואיו, ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו. ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמי ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. וינכע מאד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל ולו נכתבו עלילות:

ועל אחת כמה וכמה ראוי להלל לה' האיש אשר העדיף ה' טובו עליו בטובות הנפש וזכה להיות חלקו מיושבי בית המדרש וחננו חכמה ודעת, ועל הכל אם חננו ה' להיות שלם באיזה מדות טובות ולהכיר איזוהי דרך ישרה יותר מאחרים אשר דרכם ישרה בעיניהם והיה להם העקב למישור. וכן אם הזמין ה' לו איזו מצוה והצילו מן העברה, הן אלה טובות גדולות מכל חיי העולם הבא. ואם אמרו (ברכות ל, ב) במלך שכיון שרע שוב אינו זוקף להורות הנכונה לפני ה' שהעדיף טובו עליו, כל שכן וקל וחמר מי שהעדיף לו ה' טובות הנפש, כמה וכמה חייב לכבד ולומר קטנתי מכל החסדים כי אף זו ממת אלקים היא וצריך להודות לו ולברך בשמו. וזו ענך מצוה ממה שתקנו לנו חכמים ז"ל לקרא את ההלל על הנסים ועל הפרקן כמו שכתב הרב ספר החרדים. ומכלל חסדי ה' ומשפטי ה' ישרים משמחי לב שמה שאנו מברכים אותו ומהללים לשמו על הטובה שעושה עמנו יערב לו וה' יחשב לנו למצוה ומקבלין עליה שרע עד שאמרו שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה (עי' מדרש תהלים שוחר טוב יח ו) הנה שכרו שעושים לו נס אחר שנאמר (תהלים נ כג) זבח תודה וכו' אראנו בישע אלקים. היש חך מתוק מזה, לכן הודו לה' כי טוב... לעולם חסדו

(תורת אמת)

בפעם הרביעית הוא המשיך להחזיק עצמו בשמחה, ובסיום הארבעים יום בדיוק - הוצע זיווג ואכן מצא את זיווגו והתחתן בשעה טובה ומוצלחת. במסיבת האירוסין ביקש אבי הכלה את זכות הדיבור, ופתח בהודיה מיוחדת מעומק ליבו לבורא עולם.

סיפר כי שמחתו כפולה ומשולשת ועתה מרובעת שכן זו הבת הרביעית ששידך בשנה אחת, וכל בנותיו שהיו מעוכבות שידוך באו בקשרי אירוסין ונישואין בזו השנה, אחת אחר השניה, והרבה להודות לה' על גודל חסדו עימו. כאשר סיים את הדרשה פנה החתן לחמיו העתידי, ושאלו שמא זוכר הוא באלו תאריכים סגר כל שידוך. הוא כמובן זכר היטב והחל למנות את התאריכים המדויקים של כל שידוך ושידוך שהיו בשנה האחרונה.

והנה מה גדולה היתה ההפתעה לגלות כי כל שידוך נסגר בדיוק ביום שסיים ארבעים יום של פרק שירה. ועתה כאשר סיים בפעם הרביעית השתדך הוא עם הבת הרביעית... חמיו שמע זאת והיה המום... נמצא איפה שכל פרק שירה שיחרר אחות אחת מתוך הרכבת. כל פעם שסיים ארבעים יום פרק שירה קירב את ישועתו, שהרי האחיות הצעירות לא רצו להתחתן לפני הבוגרות. וממילא בכל פעם שסיים פרק שירה והגיעה ישועה לאחיות, קירב את ישועתו וזיווגו.

להאמין בישועת ה' ובכוחו הגדול, הגם שהדברים נראים תקועים, הכל נעשה בצורה מסודרת ומופתית מהשמיים, וצריך להתפלל ולהתחזק באמונה.

נזכה להתחזק בהודאה לה' יתברך, תמיד ללכת עם תודה והודאה, להפסיק להתלונן ולהתכבין על כל דבר שלא הולך, לראות תמיד את הטובות והחסדים שהקב"ה עושה עמנו מיום היוולדנו ועד עצם היום הזה, וע"י כך נזכה שהקב"ה יגאל אותנו בגאולה השלמה והאמיתית גאולה פרטית וגאולה כללית לראות במשיח צדקנו ובבניין בית מקדשנו ותפארתנו אמן.

(ויצא עמו בששון)

בזכות ההבטחה

רציתי לשתף אתכם בישועה גדולה, שזכינו לה בזכות ההתחזקות בהודיה לה'.

אבי שיחיה הוא אדם מבוגר, שה' יאריך ימיו. הוא נדבק בנגיף הקורונה וקיבל את זה באופן קשה ביותר. הוא השתעל שיעולים מחרידים כתוצאה מדלקת ריאות שפגעה בו, וכמובן שנדקק מיד לחמץ.

מרב השיעולים, אפילו לשכב במיטה לא היתה לו אפשרות, אלא רק לישון על הכורסה.

רופא המשפחה שלו לחץ עלינו מאוד לפנותו מיידית לבית החולים, אולם עסקנים עימם התייעצנו ואף רופא נוסף שבדק אותנו, טענו שעלינו להחזיקו בבית ולהמשיך את הטיפול הביתי עד כמה שניתן.

בבית המצב לא היה פשוט כלל. חולשה נוראית אחזה בו, חוסר תיאבון, ואפילו לתת לו לשתות לא ידענו כיצד. הוא לא היה מסוגל להכניס לפיו אף לא טיפה אחת.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'רכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל
ההצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה	ההצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה
נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל	נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל
העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה	העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה
שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il	שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגזר החרדי לנשים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il
לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה	לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטנט, סלטנט בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראוּבן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה	לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטנט, סלטנט בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראוּבן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה

אופק חדרה

כניסת שבת	17:19	לוח מקומי
יציאת שבת	18:26	
רבינו תם	19:02	
אור החיים	17:30	
	18:21	
	19:04	

הפרנסה?
 חלק מהמשפחות באמת הצליחו לקבל את הקיצבה, אך לחלקן הערימו קשיים, והיו משפחות שנתבעו להחזיר את כל הכסף שקיבלו וכבר נאכל עד תומו...
 אשתו של אותו אברך היא אזרחית אמריקאית ממדינה נידחת, כמעט ללא יהודים. הוא מיהר לנסוע עם כל הילדים, חמישה-עשר במספר, ובשל חוקי המקום נאלץ לשהות שם כחודש וחצי. זו היתה גלות אמיתית, משום שכמעט אין באותו מקום יהודים, אך זה היה שווה כדי לקבל את הכסף. והנה, לרוע המזל, הם היו אחת מן המשפחות שנתבעו להחזיר את כל הכסף.
 תוכלו לשער כמה רע הוא הרגיש עם הסיפור. הוא חיזק את עצמו שהקב"ה נוסע עם יהודי בכל מסעותיו ושהיתה כליה כלשהי לנסיעה הקשה, אולם בעיניי לא הבין למה גילגל להם הקב"ה קושי כזה.
 חלפו שנים. אחד מבניו התחיל להתלונן על כאבי רגליים. הוא נבדק אצל רופא, ואז התברר כי הנער סובל מבעיה רצינית - רגל אחת גבהה בקצב רגיל, והרגל השנייה לא גדלה. תוך זמן קצר הילד התחיל לצלוע צליעה שרק הלכה והחמירה, ומלבד זאת החל לסבול מכאבי גב ועצמות. הרופא לא ידע מה לעשות, רק עידכן שלמיטב ידיעתו המצב ילך ויחמיר ככל שהילד יגבה.
 ההורים פנו מיד אל הרב פירר, שהמליץ להם לטוס לארצות הברית, לאורטופד בעל מוניטין בינלאומי. הרופא יהודי ומקבל חולים בבית חולים פרטי במיאמי. "אל תלכו על פחות מהמומחה הגדול ביותר שקיים", הזהיר הרב פירר, "גם כך מדובר בבעיה מסובכת".
 בירור ראשוני על הטיפול שאותו נותן אותו פרופסור העלה שהילד יאלץ ככל הנראה לעבור סידרה ארוכה של ניתוחים, וגם אישפוזים ארוכים, בדיקות, טיפולים ואביזרים - שיעלו קרוב למיליון דולר.
 מנין לאברך בני ברק סיכום כזה?
 יודעי דבר המליצו לו לעשות מיד ביטוח בריאות. זמן קצר קודם לכן הועלה הקב"ה לנשיאות ארה"ב גוי בשם אובאמה. אחד החוקים שהעביר אותו נשיא הוא, שכל אזרח אמריקאי שעושה ביטוח בריאות מקבל ביטוח, גם אם הוא חולה בשעה שהוא מתחיל את הביטוח.
 כעת הבין האברך למפרע מפני מה שלח אותו ה' לאמריקה לפני כמה שנים - כך קיבל הבן החולה אזרחות אמריקאית! הוא מיהר לעשות לו את ביטוח הבריאות המקיף ביותר, ויצר קשר עם הפרופסור המפורסם.
 "חבל שתשלם כרטיס טיסה יקר מישראל לארצות הברית", אמר הפרופסור, "בעוד כמה ימים אהיה בפולין לצורך הרצאה כלשהי, אשמך לקבל לחרות את השיחה. היא היתה כה טרודה בטפול בבית וקבע זמן ויעד לניתוח הראשון. לא זו בלבד, אלא שהפעיל את קשריו האישיים בבית החולים הפרטי כדי שידאגו לקבל את מימונה של חברת הביטוח.
 נותר להם רק לדאוג למקום אירוח מתאים. הם היו מוטרדים מעט מכך משום שבסביבות בית החולים אין שום קהילה יהודית. אך יסתדרו שם במשך כמה חדשים לבד? אולם הקב"ה דאג גם לזה.
 ביום בהיר התקבלה בביתם שיחת טלפון מאשה שעורכת מחקר שורשים משפחתי. היא סיפרה כי נודע לה שאמא חיה באותה עיירה בה נולדה אשתו, ואולי תוכל לעזור לה עם כמה פרטים. ברגע הראשון רצתה אשתו לדחות את השיחה. היא היתה כה טרודה בטפול בבית המבורך, וכעת גם בילד המדובר, ולא היתה לה שום פנאי לשיחות מן הסוג הזה, אולם היא החליטה שאותה אשה מארצות הברית אינה אשמה במצב שלה, התגברה על עצמה והאירה לה פנים.
 היא סיפרה את כל מה שזכרה על משפחת אמה, והן קבעו לשוחח שוב מאוחר יותר על פרטים נוספים. משיחה לשיחה התפתחה ביניהן ידידות, ובשלב כלשהו שיתפה אותה אם הילד בסיפור הרפואי שעומד אצלה כעת על הפרק, ובן השאר אמרה שהיא מחפשת מקום הגיוני להתארח בו. ידידתה האמריקאית קטעה את דבריה: "אמרת שאתם צריכים מקום להתארח? הו, זה דווקא פשוט. בעלי משמש כרב בבתי החולים במיאמי. אנחנו גרים ממש קרוב. נוכל לתת לכם מקום שינה בחינם, גם אוכל ניתן לכם, כשר למהדרין. בואו! יש לנו בית גדול!"
 עשר שנים היה עליהם להתמין בסבלנות כדי לראות את ישועת

"ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן" (מ, יז)
 במשך כמה זמן נבנו המשכן וכליו? המלאכה החלה בט"ו בתשרי והסתיימה בכ"ה בכסליו. כלומר תוך חודשיים וחצי נעשתה כל המלאכה המסובכת של המנורה, הפרוכת, וכל הריקועים והציורים. באותם חודשים היתה בעם ישראל סיעתא דשמיא גדולה - הבונים היו מתחילים מלאכה, והיא נגמרת מאליה.
 בשלב זה היה המשכן מקופל - עד ראש חודש ניסן! כלומר במשך שלושה וחצי חודשים - מכ"ה בכסליו עד ראש חודש ניסן - לא התקדם כלום!
 תמחו בני ישראל: מה קורה כאן? למה לא מצליחים להמשיך? הרי עד עכשיו היו לנו כל כך הרבה ניסים! הכל הלך כל כך מהר ובקלות!
 רבי אליאב אדרי שליט"א אמר על כך רעיון נפלא:
 חז"ל אמרו שהמשכן הוא תיקון לחטא העגל. בשורש חטא העגל עמד פגם גדול במידת הסבלנות. משה לא הגיע שש שעות, ומיד - וישכימו בבוקר, סרו מהר מן הדרך. הם לא חיכו רגע אחד!
 גם בחטא המרגלים לא היתה לעם סבלנות - "ויבכו ישראל בלילה ההוא", הם בוכים באותו לילה. על שום מה הם ממחרים כל כך? מה היה קורה אילו היו שומעים את דברי המרגלים, מחכים, ישינים, וחושבים הלאה מה עושים? למה לא לקחו קצת זמן לחשוב? הרי אין בכוונתם להיכנס מחר לארץ ישראל!...
 כך לאורך כל הדרך, רואים אנו שהפזיזות הביאה את בני ישראל לחטא והפילה אותם.
 כעת בבניית המשכן - יש להם הזדמנות לתקן את אותו חטא. במשך שלושה וחצי חודשים הם מנסים להקים את המשכן ולא מצליחים. הם לחוצים: בנינו, השקענו, תרמנו כל כך הרבה כסף... אומר להם הקב"ה: סבלנות!
 סוף סוף בכ"ג באדר בא משה ומקים את המשכן, אך באותו יום הוא מפרק אותו.
 עד שהקמנו אותו - הם אומרים - למה לפרק? למה לגעת בו? אך כך בדיוק הקב"ה אמר לו: לבנות ולפרק. כל זאת על מנת לתקן את מידת הסבלנות בעם!
 יהודי צריך לדעת שעליו לעשות את רצון ה' וביחד עם זה להתאזר בסבלנות ולהאמין לישועתו. אי אפשר לצפות מראש מתי תגיע הישועה, אך יהודי חייב להאמין בה. אף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו.
 רבי חיים פנחס שינברג זצ"ל, ראש ישיבת 'תורה אור', נראה יום אחד נרגש ביותר. כששאלוהו לסיבת הדבר, סיפר: זוג מלונדון הגיע להתברך. כבר שנים ארוכות הם מצפים לילדים ועדיין לא זכו לישועה. יעצתי להם להחזיק תורה, שהרי כבר קבעו חז"ל כי המלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו, ואולי תהיה בכך זכות עבורם.
 הם קיבלו זאת על עצמם והחזיקו בן תורה במשך שנה שלימה - אלא שכחלו שנה באו וסיפרו בעצב שעדיין לא נושעו.
 בכל זאת הלכו והחזיקו למשך שנה נוספת, אלא שגם כעת לא נושעו. שוב באו אלי, שוב ביקשתי שיחזיקו למשך שנה נוספת, והם הסכימו לעשות זאת, למרות שהיו משוכנעים שזה לא 'עובד'...
 והנה היום - כתום השנה השלישית - שלחו להודיע לי שנולדה להם שלישיה!
 הקב"ה אמר להם: חשבתם שזה לא עובד? זה עבד כל הזמן, אלא שרק כעת הייתם ראוים לראות את הישועה.
 יש בכלולנו קוצר רוח מובנה. אנחנו עושים השתדלות, מקיימים מצווה, תורמים תרומה - ורוצים לראות מיד את הישועה. אך הקב"ה לימד אותנו במעשה המשכן, שכדי לראות ברכה צריך להיאזר בסבלנות. מי שיש לו סבלנות עד הסוף - רואה סיעתא דשמיא מיוחדת.
 את המסר הזה זכה לחוות על בשרו יהודי יקר מבני ברק, שביקש שאשמש כשופר עבורו להודות לה' על הניסים הגדולים שעשה עימו:
 לפני כעשור נודע שאזרחים אמריקאים שיגיעו לפרק זמן מסויים למדינתם, יוכלו להעביר את האזרחות שלהם לילדיהם ולקבל עבורם קיצבת ביטוח לאומי. הרבה משפחות ברוכות ילדים בארץ ישראל ניצלו את ההזדמנות, טסו לארצות הברית, וקיבלו אזרחות ותשלום קבוע של ביטוח לאומי. יקר לקנות כרטיסי טיסה לכל המשפחה, לא קל לטוס עם ילדים קטנים לארץ זרה, וכמובן, מסובך לעזוב כולל, לימודים, עבודה ובתי ספר - אך מה לא עושים עבור

הפלות

מהלכות תענית אסתר

בימי מרדכי ואסתר נקהלו היהודים בשלושה עשר לחודש אדר לעמוד על נפשם מפני אויביהם ושונאיהם, והיו צריכים וזקוקים לרחמים לבל יוכלו אויביהם לפגוע בהם, ועמדו בתפילה ובתחנונים וישבו בתענית באותו יום, כשם שעשה משה רבינו ביום שנלחם עם עמלק, שעמד בתענית ובתפילה, וגבר ישראל. וה' יתברך אלוקי אבותינו שמע תחינתם וקיבל תשובתם ותעניתם ברצון, וביום אשר שיברו אויבי היהודים לשלשום בהם, ונהפוך הוא, אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, והרגו היהודים בשונאיהם שיבעים וחמישה אלף איש, מלבד מה שהרגו בשונאיהם בשושן הבירה, ולא ניפקד מאתנו איש, כי לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי אמר ה'. ולכן נהגו בכל תפוצות ישראל להתענות ביום זה בכל שנה ושנה, זכר לנס שנעשה להם. וצום זה נקרא "תענית אסתר".

מעוברות ומניקות פטורות מלהתענות בתענית אסתר. ומעוברת שאמרו, היינו כשהוכר עוברת, שהוא משלושה חודשים ומעלה, ובכל מקום אם סובלת מהקאות ומיחושים או חולשה רבה מותר לה לאכול גם בטרם מלאת לה שלושה חודשי הריונה, ובפרט לאחר ארבעים יום ליצירת הולד. ומינקת שאמרו אפילו אם פסקה להניק את בנה, כל שהיא תוך כ"ד (24) חודש ללידתה ומרגישה חולשה יתרה, הרי היא פטורה מלהתענות. וכן אשה שהפילה פטורה מלהתענות תוך שלושים יום להפלתה. ואין צריך לומר שילדת תוך שלושים יום פטורה מלהתענות, ואינה רשאית להחמיר על עצמה. וכן חולה שאין בו סכנה פטור מתענית זו ואינו רשאי להחמיר על עצמו. ואפילו מי שתקפו חולשה יתירה אין צריך להתענות. וכן זקן מופלג שהוא תשוש כוח פטור מלהתענות ואינו רשאי להתענות. ואפילו מי שאינו אלא מצטער מכאב עיניים לא יתענה, וכשיבריא יפרע תעניתו, אלא אם כן אכל על פי פקודת רופא שאז אין צריך לפרוע התענית. וכן מעוברת ומניקות וחולה אפילו אין בו סכנה אינם צריכים לפרוע התענית אבל הבריאים, בין אנשים בין נשים, לא יפרשו מן הציבור. ואפילו מי שבא בדרך וקשה עליו התענית ידחק עצמו ויתענה.

חתן בתוך שבעת ימי המשתה שלו לא יתענה בצום "תענית אסתר". וכן שלושה בעלי ברית: אבי הבן ביום המילה, והסנדק והמוהל, פטורים מלהתענות תענית אסתר. ואינם רשאים להחמיר על עצמם ולהתענות, מפני שיום טוב שלהם הוא.

אם אין רוב מנין מתענים בבית הכנסת בצום תענית אסתר, אין להוציא ספר תורה ולקרות פרשת ויחל במנחה, והשליח ציבור לא יאמר עננו בחזרה ברכה בפני עצמה אלא בשומע תפילה. אבל כשיש שישה מתענים, שהם רוב מנין, המנהג להוציא ספר תורה לקריאת ויחל, והשליח ציבור אומר עננו בחזרה ברכה בפני עצמה. (חזון עובדיה)

מצה האדונים

מי נעל את דלת ביתו של רבי יהודה?

ראש ישיבת 'פורת יוסף', הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל היה ידוע כחסיד ופרוש מהנאות העולם הזה. כל כך התנזר מכל מה שנראה בעיניו כמותרות עד שלא הסכים שיותקן בביתו מכשיר טלפון. "הנני מסתדר היטב היטב גם בלא מכשיר זה, ומה צורך לי בו?!" תמה באוזני בני ביתו, שדחקו בו לקבל אל ביתו את המכשיר. לבסוף נענה הרב להפצרותיהם של בני הבית, ובלית ברירה נתן את הסכמתו להתקנת המכשיר. ברוב כבוד והדר הובא המכשיר אל ביתו של ראש הישיבה וקו טלפון הותקן בבית. והנה, ראה זה פלא: בדיוק באותו היום ננעלה דלת הבית על ראש הישיבה והוא לא יכול לפותחה. הרים הרב את שפורפת הטלפון וחייג לבני משפחתו ששהו מחוץ לבית, כשהוא מבקש מהם שיבואו לחלצו. מיהרו בני המשפחה והזעיקו פורץ מיומן, והלה פרץ חיש קל את הדלת ושיחרר את ראש הישיבה. או אז נענו בני הבית כנגד אביהם ואמרו לו: "אבא, אם לא היה מותקן בבית מכשיר טלפון, כיצד היית נחלץ מן הצרה?!" אולם רבי יהודה לא התרגש כלל ועיקר. "דעו לכם" פסק נחרצות, "כי הדלת ננעלה רק מכיוון שהותקן מכשיר טלפון בבית. ואילו לא היה מותקן המכשיר בבית, לא הייתה הדלת ננעלת מעיקרא". (פנינים משולחן שבת)

שבת שלום ומבורך

ה' "ומעט סבלנות כלפי אשה זרה ותחקיריה סגרה את הקצוות האחרונים..."

נזכיר כי השכינה חופפת על יהודי בכל מקום, הוא אף פעם לא לבד. הישועה בוא תבוא, אם רק נאזור חיל ונמתין לה בסבלנות של בוטחים ומאמינים.

"וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' כן עשו ויברך אותם משה" (ל"ט, מ)

משה רבינו בדק כל כלי וכלי במשכן, וראה שהוא נעשה "כאשר ציוה ה' את משה" - תשועה רבה בעיני נאמר בפרשה שהכלים נעשו כפי שה' ציוה. לבסוף נאמר: "וירא את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' את משה כן עשו - ויברך אותם משה". מה היתה ההתפעלות הגדולה של משה רבינו שגרמה לו לברך אותם?

אומר רבי יחזקאל סרנא זצ"ל: אם היו שואלים אותנו ממה היה לו להתפעל היינו אומרים שהוא התפעל מתרומות המשכן שנתאספה תוך יום וחצי, שהוא התפעל מבצלאל, נער בן שלוש-עשרה שבנה את המשכן באומנות מיוחדת. או שהוא התפעל מהנס הגדול שהמלאכה היתה נגמרת מאלה.

אך בכל הדברים הללו לא נאמר שמשה התפעל מהם. ממה הוא מתפעל: **"והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' כן עשו"** - הם עשו את המצוה **"כאשר ציוה ה'"**, בלי שום התחכמות ובלו שום שינוי. על דבר זה מגיעה להם הברכה!

בתל אביב נפטר רב שכונה באחת משכונות העיר. גבאי בית הכנסת בשכונה הגיע לנחם את בנו של המנוח. הגבאי הוא חסיד של רבי דב קוק שליט"א מטבריה. כידוע, רבים פוקדים את ביתו של הרב קוק לעיצה ולברכה. והדבר מתיש את כוחותיו. לכן הציע הגבאי לרבי דב קוק שבכל פעם שירגיש צורך, הוא מוזמן לבוא לבית הכנסת שלו בתל אביב. הדבר ישמר בסוד, כדי שהרב יוכל לשהות במקום וללמוד באין מפריע. יש שם מקווה וחדר צדדי למנוחה. לאחר שהרב ינוח ויאסוף כוחות, ישוב לטבריה בכוחות רעננים.

הרב קוק הודה לו על הצעתו. אמר הגבאי: בית הכנסת ישן מאוד וזקוק לשיפוץ. רבי דב קוק הכניס את ידו לכיס והוציא ארבעים שקל, אמר: "זה מה שיש לי, תשפץ בזה את בית הכנסת..."

כיצד משפצים בית כנסת בארבעים שקל? הרי זה לא מספיק אפילו להוצאות הדפוס עבור מודעות פרסום לתרומות לשיפוץ... אבל היתה לו אמונת חכמים. אם הרב נתן לו ארבעים שקל לשיפוץ, לא שואלים שאלות. הוא ניגש לחנות לחומרי בניין, וביקש לקנות צבע ומברשת בעלות של עד ארבעים שקל. המוכר הביא לו פחית צבע קטנה, ומברשת זולה.

מה הוא יכול לצבוע בכמות קטנה של צבע? לגדר מחוץ לבית הכנסת היה ראש ברזל. הלך הגבאי והחל לצבוע את ראש הברזל. תוך כדי צביעה עצר לידו רכב, הנהג פנה אליו ושאל אותו: "מה אתה עושה?" אמר לו: "אני צובע את הגדר, בית הכנסת זקוק לשיפוץ..."

אומר האיש: "אבי זיכרונו לברכה התפלל עשרות שנים בבית הכנסת הזה, ויש לי זיכרונות נעימים ממנו..."

הוא החנה את הרכב ונכנס לבית הכנסת. אמר: "הרבה זמן לא הייתי כאן, המבנה התיישן מאוד..."

"אמרת לך?" אמר הגבאי, "המבנה זקוק לשיפוץ רציני..."

אמר: "אני קבלן, אני לוקח על עצמי את שיפוץ בית הכנסת..." היהודי ההוא שיפץ וחיידש את בית הכנסת לעילוי נשמת אביו.

עלות השיפוץ: שמונה מאות אלף שקל!

אמר הגבאי: "אם הייתי מזלזל בארבעים השקלים שקיבלתי מהרב, ולא הייתי מתחיל בשיפוץ, הכל היה תקוע. שום דבר לא היה מתקדם. אך היתה לי אמונת חכמים והתחלתי לשפץ בפחית הצבע ובמברשת שעלו לי ארבעים שקל. בזכות זו זימנו מן השמים את הקבלן שיארה אותי במלאכה, ויקח על עצמו את כל הפרוייקט..."

הרב"ם: לא שואלים שאלות. אם הקב"ה מצוה אתכם - תעשו מה שאתם מצווים, בלי שאלות ובלו התחכמויות. כשראה משה שהם עשו ככל אשר ציוה אותם ה' ובנו את המשכן כפי שנצטוו - התפעל מכך ויברך אותם. (שש באמרתך)

פנינים

"מאת אדנים למאת הפך כפר לאדן"

לצורך המשכן זקוקים היו למאה אֲדָנִים, ומבאר ה' חידושי הר"ם, שהאֲדָנִים מכוונים היו למאה ברכות שצריך האדם לברך מדי יום ביומו.

כפי שהאֲדָנִים היו היסודות של המשכן, כך הברכות הן היסודות של קדושת ישראל בכלל ושל כל יהודי ויהודי בפרט.

ועוד הוסיף כי 'אדן' הוא מלשון 'אדנות', ובא הדבר לרמוז על כך שעל ידי הברכות מעידים כי ה' הוא האדון של כל הבריאה כולה, וכך יוצקים את היסוד למשכן הפרטי של כל אחד ואחד.

(ומתוק האור)

לעילוי נשמת: שושנה שירה ח' ב' בת אברהם, מיכאל ח' ב' ב' בעדיה, לוכות אריה ח' ב' ב' ב' שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אשתו בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה ישישכר, אייל בן ניסים וחה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נר בת עוזאד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, גבריאל נר בן זכריה, משה ג'וליס בן שלום, שקד דהן בן סיגלית.

לפרואת: אריה בן סעודה, נוי בת הילה, עלמה בת מור, אתי אסתר בת רבקה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

דומשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה שיחיו

גליון מס' 130

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת פקודי תשפ"ד

עניין של חינוך

גמילות חסדים היא הרגל המחזיקה את העולם

מסופר על רבה של העיר פראג, רבי יחזקאל לנדאו בעל ה"נודע ביהודה", ששם דגש מיוחד על כך שבני קהילתו יעסקו במצוות גמילות חסדים. הוא היה דורש בתוקף מבעלי הבתים שיעסקו בגמילות חסדים הן בגופם והן בממונם. אולם לדאבון ליבו נוכח לדעת שאין הציבור שש לקיים את המצווה כהלכתה, ואף נוהג בה בזלזול. מה עשה? נכנס לשיבה, ששכנה בבית הכנסת הגדול בפראג ובה היה נותן שיעור מידי יום ביומו, סגר את הגמרא ויצא לטייל בשוק המרכזי של העיר. הדבר הפליא את אנשי העיר, שהרי מעולם לא נראה רבם מטייל להנאתו ברחובה של עיר. פנו אליו ושאלו: "רבינו, מה קרה?" אמר להם: "שולחן העומד על שלוש רגליים בדרך כלל, אם חסרה בו רגל אחת עדיין אפשר להעמידו בזווית מסויימת בתכנון מדוקדק ולהחזיקו על שתי רגליים רחבות ובריאות. אך אם גם אחת מן השתיים הנותרות שבורה ורופפת, שוב אין אפשרות להשתמש בשולחן אלא אם כן יעשו אחת מן השתיים: או שיתקנו את הרגל הרעועה או שיסירו גם את הרגל האחרונה, וכך יהיה אפשר לנצלו לכל הפחות כמגש". המשיך הרב ואמר: "העולם שלנו עומד על שלוש רגליים. רגל העבודה היא עבודת הקורבנות בבית המקדש. רגל זו אינה קיימת, כי אין לנו בית מקדש בעוונותינו. נשארו לנו רק שתי רגליים – התורה וגמילות החסדים. אולם אם אינכם מוכנים להחזיק את הרגל השנייה של גמילות החסדים ואתם מניחים לה להישמט ולפול, אם כן נשארה רק התורה, דהיינו נשארו כאן בעיר רק התלמידים שלי והשיעורים שאני אומר בישיבה. אלא שעל רגל אחת בלבד אין העולם יכול לעמוד, ולכן אם אינכם נוטלים לדיכם את האפשרות הראשונה ומתקנים את הרגל השנייה הרופפת, דהיינו את מילות החסדים, אזי אין לי ברירה ואני פועל לפי האפשרות האחרת. אני מסיר גם את הרגל הראשונה, שהיא התורה, וכך עולמנו יישען על הארץ ללא יכולת עמידה חלילה". כך פקח הרב את עיניהם ופתח את לבבם לגמילות חסדים. (אבות ישראל)

בברכת שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

"עולם ראשון דומה למלך, שהכול שואליו בשלומו ומתאווין הכול לראותו ומחבקין ומנשקין אותו, מפני שהוא בן שנה. עולם שני דומה לחזיר, שהוא שוגש באשפות, כך הוולד שוגש בצואה כשהוא בן שנתיים. עולם שלישי דומה לגדי, שהוא מרקד לכאן ולכאן במרעה טוב לפני אימו, כך התינוק מתענג לפני אביו ואימו ומרקד לכאן ולכאן ומשחק והכול שמחים בו" (תנחומא פרשת פקודי סימן ג).

סח המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל בספרו 'והגדת': כשהייתי עוד בפולניה, סיפרו סיפור. בפולניה הגויים עבדו קשה בעבור כמה מטבעות ליום, שאבו מים וחטבו עצים. היו גויים רבים שעבדו בבתי של יהודים עד שידעו היטב את שפת האידיש. ערב אחד, בסיום יום עבודה מפרך, חלף אחד מאותם גויים ליד בית הכנסת של היהודים וראה יהודי עני ממכרו עומד ליד בית הכנסת לקבץ נדבות ובידו גרושים רבים, חופן מלא מטבעות. הוא התקרב, הציץ בכף ידו ושאל: "כמה יש לך ביד?" "שלושה זלוטי", השיב היהודי. בערך כמו שלושה שקלים. "איך הרווחת כל כך הרבה?" שאל הגוי, והעני השיב לו: "היהודים כולם חולפים בסמוך אליי, בין מנחה למעריב. כשלוש מאות יהודים נכנסים לבית הכנסת, וכיוון שיהודים הם רחמנים בני רחמנים, צריך רק לצעוק: "יהודים, תנו נדבה!" והם זורקים מטבע כל שהוא. כך מתאספים כשלוש מאות גרושים..." אמר הגוי לעצמו: "וכי אני משוגע, ללכת לעבוד בשביל עשרה שקלים ליום שלם?! ממחר אני נעמד ליד בית הכנסת של היהודים ומבקש נדבות". בסדר. למחרת הוא ישן כל היום והתעורר לקראת ערב. מיהר לרחבת בית הכנסת הגדול והחל לצעוק באידיש: "יהודים רחמנים, תנו נדבה לעני". טוב מאוד. היהודים ראו עני – נתנו נדבה. גרוש ועוד חצי גרוש ועוד גרוש... הוא אסף הרבה, אלא שליבו לא היה שמח. מדוע? כי בצידה השני של רחבת בית הכנסת ישב עני אחר, והוא הבחין כי נתנו לידו אפילו עשרה גרוש בבת אחת. לאחר תפילת ערבית, כאשר הקהל הלך לביתו, שאל הגוי את אותו עני: "אולי תגלה לי את הסוד, למה לך נותנים גם עשרה גרוש ולי לא?" הסביר לו העני: "שמע נא, אני גר צדק, וליהודים יש סימפתיה מיוחדת לגרי צדק, לכן הם נותנים יותר". למחרת בא העני הגוי וצעק, באידיש כמובן: "יהודים רחמנים, רחמו על עני גר צדק". ואכן נתנו לו בעין יפה. הכול טוב ויפה, אבל עניו צדה עני אחר שישב על כיסא צדדי, ולו נתנו עשרים גרוש בפעם אחת, ולפעמים אפילו חצי לירה... לאחר מעריב ניגש הגוי לאותו יהודי עני ושאלו בלחש: "למה לך נותנים יותר?" השיב לו העני: "אני נכד של הבעל שם טוב, והיות שאני נכד של צדיקים נותנים לי יותר". למחרת הגיע הגוי מוקדם והחל לצעוק: "רבותי, תנו נדבה לעני גר צדק, נכד של הבעל שם טוב..." ואז כבר לא קיבל אפילו גרוש אחד... צעק וצעק, והעוברים והשבים חלפו על פניו בחיוך. הוא לא הבין את הסתירה שבדבריו: או שאתה נכד של הבעל שם טוב או שאתה גר צדק. ראש של גוי. זו גם הבעיה שלנו לפעמים. אנו חיים חיי סתירה, ולכן חינוך הילדים לא הולך כל כך. נורא ואיום. יש אדם שלא החליט מה הוא – צדיק או לא צדיק, מדקדק במצוות או מזלזל במצוות, נכד של הבעל שם טוב או גר צדק. עדיין לא ברור לו מה תעודת הזהות שלו, וכאשר הורה נכשל בדבר זה קשה לו לחנך את ילדיו. בקריאת שמע אנו אומרים: "וְשִׁנְנָתָם לְבָנָיִךָ וְדַבַּרְתָּ בָם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ בְּיָתֶךָ". בא החתם סופר ושואל שאלה: היה צריך להיות כתוב "ושיננתם לבניך ודיברו בם", שהרי מדברים על הילדים! תשנן לבניך, והם ידברו בם בשבתם בביתם ובלכתם בדרך. אומר החתם סופר: "וְשִׁנְנָתָם לְבָנָיִךָ" – אם רצונך שהילדים ילמדו, אם אתה רוצה לקיים בשלימות "וְשִׁנְנָתָם לְבָנָיִךָ", תלמד אתה ותיתן להם דוגמה אישית. "וְדַבַּרְתָּ בָם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְתְךָ וּבְקוֹמְךָ..." כאשר צאצא יראו אבא שבמקום לנוח לאחר יום קשה רץ לבית הכנסת ללמוד ולקבוע עיתים לתורה, הם ידעו שכדאי לשבור את היצר כפי שאבא שובר את יצר העייפות. אבל אם אבא מקיים את הפסוק: "מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֲקִיו וּמְשֹׁפְטָיו לְיִשְׂרָאֵל" והוא "לא עֲשָׂה כֵן"... מה כבר אפשר לצפות מהילדים?

מעשה שהיה...

צדיק גוזר! ספורים על רבנו האדמו"ר הרב אורי הכהן מסאמבור זי"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת כ"ק
האדמו"ר הרב
אורי הכהן
יאללעס
מסאמבור זצ"ל
(א' אדר ב')**

האדמו"ר הרב אורי הכהן יאללעס מסאמבור- נולד ב-כ"ד אייר ה'תקצ"ב בללוב שבגליציה. לאביו המקובל ר' אפרים צבי זי"א (מגדולי תלמידי האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט - השרף מסקטליסק). ולאמו: מרת חוה לאה ע"ה. נקרא על שם רבו של אביו, האדמו"ר הרב אורי קלוגהויפט. משחר ילדותו היה מתמיד עצום וכן התברך, בכישרונות עצומים. כשנעשה בר-מצווה בשנת ה'תרי"ה עמד למבחן בפני הגאון ר' יוסף שאול הלוי נתנזון שקיבלו כתלמיד בשיעורי ההלכה והיה לומד 16 שעות מדי יום ביומו. בשנת ה'תרי"ח כשהתנהלו קרבות עזים בעיר לבוב, לדכא את מרד הפולנים נגד שלטון האוסטרים, וקול צחצוחי חרבות נשמע ברחובות העיר, מסר רבינו את נפשו ולא החסיר ללכת יום יום לבית מורו ללמוד את שיעורו הקבוע, בהפטירו כי על לימוד התורה יש למסור הנפש. בגיל 18 הוסמך להוראה. לאחר נישואיו אכל בבית- חותנו. לאחר מספר שנים נפטר חותנו ורבינו סבל מעוני, והיה מדוכה בייסורים. בהמשך הפך להיות מלמד דרדקי לבניו של הרה"ח מרדכי וקסלר (מנגידי העיר קאמרנא). בין השנים ה'תרי"ט-ה'תרי"א הסתופף בצל הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא זצ"ל. לאחר הסתלקותו הסתופף אצל הרה"ק רבי אברהם ברנדויין מסטרטין. קודם הסתלקות רבו ב-גי' טבת ה'תרכ"ה הכתירו רבו לרבי ומנהיג אולם לאחר הסתלקות רבו הסתופף בצל הרה"ק רבי אברהם יעקב פרידמן מסאדיגורא, שציווה עליו בשנת ה'תרל"ח שיעבור לגור בעיר סאמבור ושם ישמש כאדמו"ר ואכן רבינו שימש באדמו"רות במשך לייב שנים. מעולם לא לנה אצלו פרוטה בלילה. גם בעת הדוחק לווה מאחרים ופיזר לצדקה. בעל רוח-הקודש. זכה לגילוי אליהו הנביא. רבים פנו אליו ונושעו. בשנותיו האחרונות נחלש מאוד ועיניו כהו ונעשה סגי נהור. למרות מצבו, לקח מלמד, שילמד עימו וזכה לסיים את השי"ס בזקנותו לבד עוד שבע פעמים. נפטר בשבת קודש פרשת ויקהל פקודי- שקלים, א' אדר ב' ה'תר"ע ציונו בסאמבור. חי כ-78 שנים. בנו, רבי יהודה צבי זי"א מילא את מקומו. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

רבנו סבל מכאובים גדולים בְּעֵינָיִם, וּבָא לְלַמְבָּרַג לְהַתְרַפָּא אֶצֶל רוֹפֵא עֵינָיִם מְפָרָס. הָרוֹפֵא בְּדַק אֶת עֵינָיו וְנָתַן לוֹ תְרוּפוֹת שְׁעָזָרוּ לוֹ לְהַחֲלִים. כְּשֶׁבִקֵּשׁ לְשַׁלֵּם לוֹ, סָרַב הָרוֹפֵא לְקַחַת כֶּסֶף, וְנִמְוִקוּ עִמּוֹ, שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל שְׁכָר רוֹפֵא מְרַבָּנִים. רַבְּנוּ הִתְרַעַם עַל כֵּךְ, כִּי אָמְרוּ חַז"ל (ב"ק פח.). "אֶסְיָא דְמָגֵן בְּמָגֵן - מָגֵן שְׂוִי (רוֹפֵא שֶׁל חֲנָם- שְׂוִה חֲנָם. כְּלוּמַר, דְּבָר שְׁנִיתָן בְּחֲנָם, לֹא שְׂוִה כְּלוּם), וּבְסִירוּבוֹ שֶׁל הָרוֹפֵא הוּא מְבַטֵּל אֶת הָאִמּוּן בּוֹ. מְשַׁעֲמַד הָרוֹפֵא בְּסִירוּבוֹ, פָּנָה אֵלָיו רַבְּנוּ וְאָמַר לוֹ: "אִם תִּסְפִּים לְהַצְעָתִי, דַּע לָךְ, שְׂבִיוִם פְּטִירְתִּי אֶשָּׂא אוֹתָךְ עַל שְׂכָמִי אֶל שַׁעַר גֶּן עֵדֶן, וְתִנְצַל מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֵנוֹם". הָרוֹפֵא שֶׁהָיָה מְקַטְנֵי אִמּוּנָה לֹא שָׁם יָב לְדַבְרָיו, וּבְחִיּוּד קָל נִעְנָה לְהַצְעָתוֹ. וְהֵינָה קָרָה דְבָר, שֶׁהִפְתִּיעַ אֶת כָּל אַנְשֵׁי לַמְּבָרַג, בְּאוֹתוֹ יוֹם וּבְאוֹתָהּ שַׁעַה שֶׁנִּפְטַר רַבְּנוּ- מֵת גַּם הָרוֹפֵא וְקָבְרוּ אֶת שְׂנֵיהֶם בְּיוֹם אֶחָד. מֵאַרְעֵזָה הָיָה לְשִׁיחָה יָמִים רַבִּים וּדְמוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הִתְקַדְּשָׁה בְּעֵינֵי הַצְּבוּר וְשִׁמְשָׁה כְּסִמֵּל שֶׁל אִישׁ קְדוֹשׁ וְטָהוֹר עוֹשֶׂה פְּלָאוֹת.

פַּעַם אַחַת נָסַע אֵלָיו חָסִיד אֶחָד מֵאַחַת הָעִירוֹת וּבִידוֹ קוּיטֵל אֲרוּד שֶׁהָבִיא בְּשִׁלְיחוֹתָם שֶׁל כָּל בְּנֵי הָעִירָה, עִם כָּל שְׂמוֹתֵיהֶם וּבִקְשׁוֹתֵיהֶם. בְּהִגִּיעַ הַקּוּיטֵל לְיַד רַבְּנוּ סָלְקָה לְצַדְדֵינוּ בְּאָמְרוֹ: "הִבְאֵת לִי פֶתֶק מִבֵּר מִיָּנֹן". בְּדָקוֹ וּמְצָאוֹ, שָׂאֲכֹן כֵּךְ הָיָה שְׂאוֹתוֹ אָדָם מֵהָעִירָה נִפְטַר בְּיָנִיתִים.

בְּעִיר מִיִּשְׁינֵעַ שֶׁבְּגִלְצִיָּא הִמְעַרְבִית הָיָה יְהוּדִי בְּשֵׁם הָרַב הַחָסִיד רַבִּי חַיִּים שְׂאוּל הַאֲלָצֵעַר ע"ה, וְאֶחָד מִבְּנֵי הָיָה כְּבָר בֶּן שְׁלוֹשׁ שָׁנִים, וְעָדִין לֹא פָתַח פִּיו לְדַבֵּר. הוֹרְיוּ הָיוּ מְדַאָּגִים, וְהָאֵב ר' חַיִּים שְׂאוּל הִזְכִּיר אֶת הַבֶּן בְּפָנָי הַצְּדִיק רַבִּי אֹרִי מְסַאמְבוֹר זי"ע, הָרַבִּי הִרְגִיעוֹ בְּהִבְטָחָה שְׁעוֹד מְעַט וְהִילָד יִתְחִיל לְדַבֵּר, וְכֵן הָיָה שֶׁכְּעָבוֹר יוֹמִיִים בְּלִבָּד הִתְחִיל הִילָד לְהִרְאוֹת סִימְנֵי דְבוּר, עַד שֶׁהִתְפַּתַּח וְדַבֵּר כְּאֶחָד הִילָדִים. (מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת פקודי – חודש אדר"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

המלך לפני כל יודעי דת ודין". ומסבירים חז"ל (מגילה יב): "יודעי העתים" שיודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים.

הקשה הגה"ק רבי יהונתן איבישיץ זי"ע בספרו "יערות דבש" (תחילת דרוש י"ז ד"ה ובה) לשם מה היה נהוץ כאן "יודעי העתים" – שיודעים לעבר חדשים בכדי לפסוק בעונשה של ושתו?

ומפרש באופן נפלא, דהנה בשנת שלוש למלכו עשה אחשוורוש משתה ימים רבים שמונים ומאת יום (אסתר א, ג-ד). ומלכי אומות העולם מתשרי מניין כדאיאת במסכת ראש השנה. נמצא, שתחילת המשתה היה באחד בתשרי, וחשבון מאה ושמונים יום שהם ששה חדשים – אחד חסר ואחד מלא, יוצא שהסתיים ביום ג' ניסן. ובספר "מנות הלוי" לרבי שלמה אלקבץ זי"ע, דיין דבתחילה היה המשתה "ימים רבים" שהם המשה ימים, ד"ימים" הם שניים, ו"רבים" הם שלושה, הרי יהדיו היה המשה. כלומר, בתחילה היה המשה ימים של משתה ואח"כ עוד שמונים ומאת יום ונגמר בח' ניסן, ועשה עוד שבעה ימים עכור אנשי שושן, נמצא שנגמרו ימי המשתה בהג המצות ביום מ"ז ניסן.

והנה בהגדה של פסח נאמר, "משתכר בכלי קודש נהרג בזה הלילה", והוא בלשאצר שהיה אביה של ושתו, שנהרג כליל פסח. ולפי זה היה יום המשתה שהיה כאמור ביום טוב ראשון של פסח – יום שנהרג בו אביה של ושתו, והיה אפשר ללמד עליה זכות שהיא שרויה בתענית של "יום שמת בו אביו" (נדרים יב), ולכן לא אבתה לבוא אל המשתה.

והנה אם היה אז שנה מעוברת, הרי שנגמרו ימי המשתה ל' יום קודם הפסח, ואם כן אין זה אמת כי הוא יום שמת בו אביה, ואם כן חייבת מיתה. ולכך הביא חכמים יודעי העיתים שקבעו כי היה שנה מעוברת, ולכן הרגה... ולפי חשבון זה נמצא כי הריגת ושתו היה ביום שושן פורים, שהוא ל' יום לפני הפסח וכנ"ל, ואכן אז החל נס פורים, ובו ביום גם כן נגמר הנס.

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבודת הלויים כיד איתמר בן אהרן הכהן (לה, כא)

מדויק רש"י, למה נכתב "המשכן משכן" – שני פעמים? אלא, רמז למשכן שנתמשכן בשני חורבנותיו על עונותיהן של ישראל.

על דברי רש"י הנ"ל שאל הגה"ק רבי זלמנעל מואלוצ'ין זי"ע קושיא חזקה: לפי דברי רש"י שהסביר, למה נאמר "המשכן משכן" שני פעמים, לרמז על בית המקדש שנתמשכן שני פעמים על עונותיהן של ישראל. יוצא מכך, שבית המקדש הוא "משכון" שלקח הקב"ה מאיתנו בגלל עונותינו, והרי בפרשת משפטים (שמות כב. כה), כותבת התורה לגבי אדם שלקח משכון מחבירו – "עד בא השמש תשיבנו לו", ואם כן מדוע הקב"ה עוד לא החזיר לנו את בית המקדש?!!

אלא, הוא מיישב: הרי התורה בעצמה ממשיכה שם (בפרשת משפטים) ומסבירה לנו מדוע צריך להשיב את המשכון עד בוא השמש – "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי הנון אני" ולכן לא כדאי לך, המלוה, לעכב את המשכון אצלך, כי אני אאזין לצעקותיו של בעל המשכון ואפרע ממך.

אבל הבעיה שלנו היא, שבמשכון הזה, בית המקדש שהקב"ה לקח מאתנו, אף אחד בכלל לא צועק!!! לאף אחד כמעט ולא איכפת!!! ואם כן מדוע שהקב"ה יחזיר את המשכון?!

וממשיך וכותב: בטוח אני! שגם אם יהידי יתפלל ויועק שהקב"ה ישיב לו את בית המקדש, יעניקו לו מן שמיא את השפע ואת השראת השכינה שהיה מקבל בבית המקדש, לו היה קיים....

מה הדמיון בין מיעוט השמחה לחודש אב לבין ריבוי השמחה לחודש אדר?

הנה לשון חז"ל (משנה תענית פ"ד משנה ו') "כשם שמשנכנס אב מומעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה". ותמוה, מהו הלשון "כשם", מהו הדמיון בין מיעוט השמחה בחודש אב לבין ריבוי השמחה בחודש אדר.

הסבר נפלא ומרנן ביאר הרח"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ("מנחם ציון" פרשת פקודי), דידוע אמרם ז"ל (ראש השנה יא, א): "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל", וההכנה לגאולה על ידי האמונה, כי "באשר נאמין באמונה שלימה בחסד עליון אשר יגאלינו בניסן הבא עלינו לטובה, בוודאי היינו נגאלין".

"וזהו שאמרו" "כשם שמשנכנס אב' וגו' – כמו שמעטין בשמחה מיד כניסת חודש אב, וע"י כך אנחנו באים לעצבות גדול ביום צרה ונאצה ותוכחה אשר נחלו זרים את כבודינו, ונכרים באו על מקדשי ה', אשר הונף ואשר הורם גולת הכותרת ועטרת תפארת,

כלעומת זה, איך שנכנס חודש אדר, נהפך האבל לששון, והתונה לשמחה, נוגה ה' הולך ואור עד נכון היום, מראש חודש אדר עד ראש חודש ניסן הבא עלינו לטובה, אורה ושמחה, כי מאמינים אנו שישיש ה' עלינו לטוב לנו כל הימים להחזיר העטרה ליושנה על גאולתינו ועל פדות נפשינו".

כלומר, מאותה סיבה שאנו ממעטים בשמחה בחודש אב, דהיינו מפני חורבן הבית והסתלקות השכינה, מזה גופא כאשר נכנס חודש אדר, אנו מרבים בשמחה, כי כבר מתחילים לראות את אור הגאולה והתקנה לפי שאנו מאמינים באמונה שלימה ש"בניסן הקרוב עתידין להגאל" ויגיע הסוף וקץ לכל צרותינו ותחילה וראש לפדיון נפשנו....

הרח"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע: "הגאולה כבר תהיה בחודש אדר!"

ראוי להביא כאן דבר נפלא שכתב הרח"ק בעל ה"בת עין" זי"ע בספרו "בת עין" (ליקוטים ד"ה בשבת) שבתפילת כתר עלה בדעתו פירוש בפסקא: "הן גאלתי אתכם אהרית כראשית" – על פי מה ששמע מהרב החסיד הצדיק המפורסם בוצינא קדישא איש אלוקים קדוש יאמר לו, אב"ד דק"ק ברדיטשוב נב"מ זי"ע, שאמר הפירוש בגמרא (ראש השנה יא, א): "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל", שלא דווקא בניסן, כי יכול להיות הגאולה בחודש אדר, רק שהגאולה תהיה בבחינת ניסן – שהיא בבחינת הסוד (כלומר, שהגאולה תבוא בחסד וברחמים ובניסים ונפלאות כפי שהיה בחודש ניסן).

וממשיך ה"בת עין" וכותב: "ועל פי הקדמתו נראה לפרש הפסוק: "הן גאלתי אתכם אהרית כראשית", כי חודש אדר היא אהרית להדשי השנה, וחודש ניסן הוא ראשון להדשי השנה, וזה פירוש הפסקא: "הן גאלתי אתכם אהרית", רוצה לומר, שאוכל לגאול אתכם בחודש אדר שהוא אהרית להדשים, "כראשית", רוצה לומר, בבחינת ניסן שהוא ראשון להדשים".

החידוש הנפלא של "יערות דבש" זי"ע שהנס של הריגת ושתו היתה בשנה מעוברת!

במגילת אסתר (א, יד) "ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים כי כן דבר

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלויים ביד איתמר בן אהרן כהן (לה. כא)

מדויק רש"י, למה נכתב "המשכן משכן" – שני פעמים? אלא, רמוז למשכן שנתמשכן בשני חורבניו על עוונותיהן של ישראל. שאל הגה"ק בעל ה"חתם סופר" זי"ע אם כן, למה משכן השני כתוב בלי ה"א"?

ומבאר כי התורה רצתה לרמוז לנו, את שאומרת הגמ' (יומא כא) "חמשה דברים שהיו בבית המקדש הראשון ולא היו בבית המקדש השני, ואלו הם: ארון העדות ועליו הכפורת והכרוכים, אש התמיד, שכינה, רוח הקודש, אורים ותומים.

ולכן כתוב: "המשכן משכן" ללא ה"א במשכן השני, לרמוז, כי בבית המקדש השני היו חסרים ה' דברים הנ"ל...

בספר רבנו בחיי מובא רמז נאה: במילים – "המשכן" "משכן" "העדות", רמזים השנים בהם עמדו לישראל: המשכן, בית המקדש הראשון ובית המקדש השני.

"משכן" – בגימטריה 410 ומרמז על בית המקדש הראשון, שעמד בכנינו 410 שנה!

"המשכן" – בצירוף חמשת האותיות המרכיבות את המילה, שווה בגימטריה 420 ומרמז, על בית המקדש השני, שעמד בכנינו 420 שנה!

"העדת" – שווה בגימטריה 479 ומרמז על משכן העדות שעמד בכנינו 479 שנה, עד לבניית בית המקדש הראשון שנבנה על ידי שלמה!

ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה (לה, כב)

דקדק ושאל הרמ"ק בעל ה"תפארת שלמה" זי"ע, למה טרחה וסיפרה לנו התורה כי בצלאל עשה את "כל" אשר צוה ה', ולא כתבה "ובצלאל עשה את אשר צוה ה'?"

אלא המשיך ואמר – מכאן ראינו: כי עובד עבודת הקודש – אדם שמתעסק בעבודות קדושות, צריך גם בעצמו להשתדל ולהיות קדוש! אין זה מספיק לעשות את העבודה באומנות ובחכמה אלא צריכים לעשות "את כל אשר צוה ה'".

וזה מה שהתורה רצתה ללמד אותנו, שבצלאל לא היה רק אומן שעשה את כל עבודת המשכן וכליו בחכמה, אלא עשה את "כל" אשר צוה ה' את משה, קיים את כל התורה כולה!...

בשביל לחדד ולהבין את העניין הזה, שבו אדם צריך לדעת כי הוא צריך לעשות את "כל" אשר צוה ה', ולא להחליט ולומר: את זה אני כן מקיים ואת זה לא – נביא בפניכם את הסיפור הבא:

סיפר המגיד הנודע הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל – כשהייתי עוד בפולניה, סיפרו סיפור: בפולניה הגויים עבדו קשה בביתם של היהודים. שאבו מים, הטבו עצים, עסקו בעבודות ניקיון מפרכות, והכל תמורת כמה גרושים ליום, הגויים היו כל כך מעורבים בביתם של היהודים עד אשר אפילו הצליחו לקלוט את שפתם של היהודים – אידיש...

ערב אחד בסיום יום עבודה מפרך, חלף אחד מאותם גויים ליד בית הכנסת של היהודים וראה את אחד ממכריו – יהודי עני, עומד ליד כיהכ"ץ לקבץ נדבות, וכידו גרושים רבים, הופך מלא מטבעות. הוא התקרב, הציץ בכף ידו ושאל – כמה יש לך ביד? "כשלוש מאות גרושים" השיב היהודי, תמה הגוי ושאל – איך יתכן שהרווחת כל כך הרבה? השיב לו העני: היהודים כולם חולפים בסמוך אלי בין מנחה למערב, כשלוש מאות יהודים נכנסים לבית הכנסת, וכיון שיהודים הם רחמנים בני רחמנים רק צריך לצעוק: יהודים תנו נדבה! והם זורקים איזה שהוא מטבע, כך מתאספים כשלוש מאות גרושים...

אמר הגוי לעצמו: וכי אני טיפש, ללכת ולעבוד בשביל עשר שקל ליום שלם! ממחר אני נעמד ליד בית הכנסת של היהודים ומבקש נדבות.

למחרת הוא ישן כל היום, התעורר לקראת ערב ומיהר לרהבת בית הכנסת הגדול והחל לצעוק באידיש כמובן, "יהודים רחמנים תנו נדבה לעני!"

טוב מאד, יהודים ראו עני – נתנו נדבה גרוש ועוד חצי גרוש, הוא אסף הרבה. אלא שבליבו לא היה שמה, מדוע? כי בצדה השני של רחבת בית הכנסת, ישב עני אחר ומשום מה הכחין אותו גוי, כי מישהו התקרב אליו ונתן לו עשרה גרוש בבת אחת!

לאחר סיום ערבית כאשר הקהל הלך לביתו, שאל הגוי את אותו עני – אולי תגלה את הסוד, למה לך נותנים גם עשרה גרוש, ולי לא? הוא הסביר לו: שמע נא, אני גר צדק, וליהודים יש סימפטיה מיוחדת לגרי צדק – ולחם נותנים יותר.

החליט אותו גוי אני כבר יודע מה לעשות!

למחרת בא הגוי וצעק: יהודים רחמנים, רחמו על עני גר צדק! ואכן נתנו לו כעין יפה.

הכל טוב ויפה, אבל עינו צדה בעני אחר היושב על כסא צדדי, ולו נתנו עשרים גרוש בבת אחת, וכאב לו מאד – למה לי לא? לאחר מעריב ניגש הוא לאותו יהודי עני ושאלו בלחש: למה לך נותנים יותר? השיב לו העני, אני נכד של הבעל שם טוב והיות ואני נכד של צדיקים – נותנים לי יותר!

שמע זאת הגוי ואמר בלבו את זה גם אני יכול לעשות, זה לא בעיה. למחרת, הגוי הגיע מוקדם והחל לצעוק: "רבתי, תנו נדבה לעני גר צדק נכד של הבעל שם טוב"...

ואז כבר לא קיבל גרוש אחד...

צעק וצעק ועוברים ושבים הלפו על פניו כהיך. הוא לא הבין את הסתירה שבקולו: או שאתה נכד של הבעל שם טוב או שאתה גר צדק....

זהו ראש של גוי!...

וכאן אנו צריכים רגע אחת לחשוב בליבנו: האם אנחנו לפעמים לא מתנהגים כאותו גוי, יש אנשים שלא החליטו מה הם, צדיקים או לא, מדקדקים במצוות, או מזלזלים במצוות, נכד של הבעל שם טוב או גר צדק...

ויש מיני אנשים, שרואים להקפיד עד למאוד, בכל מיני עניינים, אבל כאותו זמן יכולים הם בדברים אחרים לזלזל ולומר: זה לא שייך לי. אבל התורה רוצה שאנו נתנהג ונעשה את "כל" אשר צוה ה' ולא לברור לנו מה כן מתאים לנו ומה לא!...

ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן ככל אשר צוה ה' את משה (למ. א)

איתא בגמרא (זבחים פח) שלכל אחד מבגדי הכהונה היתה סגולה מיוחדת לכפרה: כתונת מכפרת על שפיכות דמים, מכנסיים – על גילוי ערויות, מצנפת – על גסי הרוח, אבנט – על הרחור הלך, חושן – על קלקול הדיון, אפוד – על עבודה זרה, מעיל – על לשון הרע, וציץ – על עזות מצח.

אמר הכותב: ככל הדורות נתנו השיבות מיוחדת לכגדיהם של כהני ישראל – אלו הצדיקים וגדולי התורה שנשפגו בהם תורה יראת שמים והסידות, עד שהיו כאלה שבעתות זומנים שונים היו משיגים את אותם מלבושים בממון רב ולובשים אותם עליהם בכדי להסתפג בקדושתם וסגולתם...

אביא בפניכם מעשה לא שגרתי בו נחזה אך בגדי הקודש הללו מסוגלים בעתות צרה ומצוקה להביא גם למזור ולרפואה: מעשה זה קרה בעיר קראקא – בה כיהן הגה"ק רבי שמעון סופר זי"ע בנו של מרן ה"חתם סופר" זי"ע כרבה של העיר.

כאשר אחד מילדי קראקא הלה באסכרה, ופעם אחת באישון ליל הוא החל להשתנק. בני משפחתו עמדו אובדי עצות והתכוננו בהרדה בילד הנחנק, כשהם פורכים את ידיהם וזועקים לעזרה. ואבי הילד שלא היה מסוגל לשאת את המראה, מיהר להמלט מן הבית...

הרהובות היו השוכים וריקים לגמרי, אולם מבית הרב הגה"ק רבי שמעון סופר זי"ע, בקע עדיין אור. ולכן, החליט האב לעלות ולהעיתר בעדו.

כאשר שמע הרב את הדברים היוצאים מפי האב, הוא הסיר את צעיפו, והורה להניח על צואר הילד.

הוא התנה עם האב שני תנאים: האחד – להשיב את הצעיף מיד עם שחר, והשני – לשמור את הענין בסוד מוחלט!

האב הנרגש כמובן מיהר להתחייב על כך, והוא מיהר לביתו ועמף את צואר הילד בצעיפו של הרב, וראה זה פלא: בו במקום החל הילד לנשום לרווחה, והסכנה חלפה!

עם שחר החזיר האב את הצעיף, ובדמעות הודה לרב על הצלת ילדו. אולם הרב אמר: "אני לא עשיתי מאומה. אבל צעיף זה הוא ספוג זעה של עמל בתורה, וזכות אותו עמל עמדה לילדך"...

וכאשר התעניין האב אודות פשרם של שני התנאים, הסביר הרב: "את הצעיף בקשתי, משום שאין לי אחר. ובנוסף לכך בקשתי שישאר הדבר בסוד, משום שכל שעות היום טורדים מנוחתי בענייני העיר, וכדי ללמוד עלי לקצר בשעות השינה שלי, אך אם ידעו אנשי העיר שאף בשעות אלו אני ער, הם יטרידו אותי גם בשעות הלילה ולא אוכל ללמוד. ומיחנך יהיה לך צעיף לסגולה?"

המציאות מוביחה:

עניית "אמן יהא שמיה רבא מבורך"...

בכל הכח והכזונה מביאה ישועות נפלאות!!!

ניתן לשמוע שיחות הסבר והיוזק על גודל מעלת עניית "אמן

יהא שמיה רבא" מהרב יוסף ברגר שליט"א דרך הטלפון:

"קו הפנינים" 077-2222-855

לתגובות הערות: שגי'א 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:28

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:27

ר"ת: 19:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 643 15.3.2024 - ה' אדר ב' תשפ"ד

וְהוֹשִׁיעַ לָהּ יְיָ מִכָּל צָרָהּ וְיִבְרָא לָהּ נִסִּים וּמוֹתָוֹת

פְּרָשָׁת - פְּקוּדֵי

עֲבֹדַת הַלִּוּיִם (לח,כא)

סיפר אבי מורי שליט"א: בוואלוזין גר ר' יצחק שהיה גם תלמיד חכם וגם גביר ופרנס הקהילה, ולצורך מסחרו, הוא היה נודד בקהילות ישראל, וכל פעם כאשר הוא היה חוזר ממסעיו, הוא לא היה שוכח את אשתו, ותמיד הפתיע בכל פעם, עם הפתעה מעניינת ומיוחדת לאשת החיל.

יום אחד, לפני שהוא יצא לדרך, אשתו פנתה אליו אמרה לו: אפשר לבקש ממך בקשה קטנה, הפעם אני רוצה שבשבילי אל תקנה כלום, ואני רוצה שבמקום זה תקנה בכסף הזה ש"ס שלם!!! את כל ה"תלמוד בבלי", באותם ימים, ש"ס שלם היה דבר נדיר ויקר, ובאמת, אחרי אותה נסיעה, הוא חזר לביתו עם ש"ס שלם. לא הכל מאותו הדפוס... לא כולם באותו הגודל... וגם הכריכות היו בצבע שונה, אבל היה בו את כל הכרכים.

והחליטו ר' יצחק ורעייתו שהם ישאלו מהש"ס לכל מי שרוצה ללמוד, שיבוא ויקח בשמחה. ובאמת, הדבר התפרסם במהירות בין כל תושבי האזור שיש גמ"ח של גמרות אצל ר' יצחק הגביר. היום, לכל אחד יש כמה סטים של ש"ס, ש"ס מתיבתא, ש"ס שוטנשטיין, ואת הש"ס שקיבל באירוסין, ואת הש"ס שקיבל משיבת "המתמידים", אבל פעם היה ש"ס רק לטייקונים.

ובאמת, כל אחד שחשקה נפשו בלימוד התורה היה מגיע אליהם ומבקש כרך גמרא בהשאלה, וברגע שסיים ללמוד את הכרך הזה, הוא הגיע אליהם כדי להחליפו באחר. כיון שר' יצחק הגביר היה נוסע הרבה לצורך המסחר, הוא מינה את אשתו שהיא תהיה אחראית על הרישום של הגמ"ח, מי לקח? מה לקח? ומתי מחזיר? וכך אם אחד רצה גמרא מסוימת, ולא היה במלאי, היא יכלה להגיד לו מתי זה יחזור.

באותם ימים, הגיע לעירם בעל ה"שאגת אריה" והתבודד לו באחד מבתי המדרש בעיר ושקד על תלמודו. מידי פעם, הוא היה מגיע לביתו של ר' יצחק הגביר כדי להחליף כרך בכרך אחר. אשת ר' יצחק הרגישה, שהאדם שלפניה הוא אדם גדול וצדיק, ולכן באחת הפעמים היא הרהיבה עוז ואמרה לו: חבל שהרב יטריח את עצמו בכל פעם כשהרב רוצה להחליף מסכת, חבל על כל ביטול התורה הזה, אני אשלח כל בוקר את אחד ממשרתי והוא יביא לרב מה שהרב צריך.

ובאמת, כל בוקר המשרת היה הולך לבית מדרש שה"שאגת אריה" למד שם ומביא לו את הגמרות שהוא צריך. כשנאלץ בעל ה"שאגת אריה" לעזוב את העיר, הוא ניגש אליה ובירכה: אני מברך אותך שיולדו לך שני בנים שיאירו את עיני ישראל, כיון שאפשרת לי ללמוד מהש"ס שברשותך, בן אחד אני מברך אותך שיזכה ויקהיל קהילות רבים וילמד את צעירי ישראל את הש"ס, ואילו הבן השני לא יצטרך לש"ס, כי יזכה לדעת את כל התורה בעל פה.

ונתקיימה בה ברכת הצדיק, בנה האחד היה הגאון ר' חיים מוואלוז'ין שנמנה עם תלמידי ה"שאגת אריה" (כעדותו בהקדמה לספר "נפש החיים") והקים את אם הישיבות היא "ישיבת וואלוז'ין", ובנה השני היה ר' זלמל'ה שהתעלה כמעט על כל בני דורו בידיעת התורה בעל פה. (מקשיבים לקולך' ויקהל-תשפד)

אלה פקודי המשכן (לח,כא)

ביאר האברבנאל (שמות כה) שמטרת המשכן, שנאמין שיש השראת שכינה בעולם הזה, והיינו שבורא עולם נמצא ומשגיח, על כל פרט ופרט, על כל אחד ואחד, ואין שום פספוס. סיפור השגחה מדהים, שהגיע היישר מקבר רחל: כידוע, בכל יום אלפי אנשים, נשים, וילדים, פוקדים את קברה של מאמע רחל... חז"ל אומרים שבורא עולם שומע לרחל אימנו כיון שהיא ויתרה לאחותה, ולכן שרחל מבקשת מבורא עולם שיוותר לבניו, ואע"פ שחטאו יגן עליהם ויתן להם בריאות אושר ועושר, בורא עולם שומע לה וממלא את מבוקשה. הקבר שלה מלא במבקרים, גם ביום וגם בלילה, בקיץ וגם בחורף, ממש יום ולילה לא ישבותו...

ולצורך כך, העמידו האחראים פינת שתיה חמה וקרה לרווחת המתפללים והמבקרים. בפינת השתייה החמה, עמדו לרשות המתפללים שלושה מיחמים גדולים שנתרמו על ידי המבקרים, וכאשר נגמרו המים החמים באחד מהם, האחראי של המקום היה דואג למלא שוב את המיחם במים להרתיח מחדש, לפעמים, עד שהתמלא המקום כולו באדים ואז הוא העביר למצב שבת (ששומר על החום).

למלא את המים בכל פעם, זה היה סוג של מבצע, בורא עולם ראה את כל מסירות הנפש של האחראים למען הציבור, ושלח להם תורם שתרים להם מיחם משהו "כדלעולם" (ענק) כדי שיספיק לכל המבקרים, והחידוש במיחם הזה, שהוא מחובר לברז... חסל סדר מילוי המים, מהיום הכל עובר ל"אוטומציה מלאה"... מה שנשאר לאחראי, זה להעביר את המיחם לפני שבת ל"מצב שבת".

כמובן שכל המיחמים הישנים נשלחו אחר כבוד למחסן, שם ישבו עד ש... יחשבו מה לעשות איתם. אחרי כמה חודשים, המיחם של ה"אוטומציה מלאה" קם יום אחד בבוקר, ולא בא לו לעבוד... התקשרו לחברה שנותנת אחריות ואמרו להם מהחברה שתוך 14 ימי עסקים הם ישלחו טכנאי...

הלו!!! מה 14 ימי עסקים?! אנחנו בקבר רחל בלי מיחם, מדובר פה על אלפי מבקרים מידי יום, ועכשיו גם חורף וקר, מ החברה מסרו להם שהם יעשו השתדלות על העניין, לבינתיים, לאחראי לא היה מנוס מלגשת אל המחסן ולהוציא משם לפחות מיחם אחד, עד שטכנאי החברה יתקן את המיחם הענק, אותו יום היה כ"ד שבט.

הוא הוציא את המיחם, ניקה אותו והרתיח בו מים, וכולם נהנו לשתות ממנו באותו יום. מאוחר יותר באותו היום הגיעו הטכנאים של החברה, הם בדקו מדוע המיחם הגדול לא עובד, ואמרו לאחראי: תשמע, המנהל שלח אותנו כמה שיותר מהר, כיון שמדובר ברחל אמנו והוא לא רצה לעכב את הטיפול במיחם.

כבר באותו היום המיחם הענק חזר לעבוד. האחראי החזיר את המיחם למחסן, ולפני שסתם עליו את הגולל לעוד כמה חודשים... הוא ראה שיש שם איזו מדבקה שהמיחם נתרם לע"נ... הוא קרא את המודעה וקיבל את ההלם של החיים שלו!!! על המודעה היה כתוב "נתרם לע"נ אברהם בן פורטונה נלב"ע כ"ד שבט תשמ"ב" וואוו, אני בה-ל-ם!!! בדיוק היום התאריך הוא כ"ד שבט, ובדיוק יום לפני התקלקל המיחם הגדול, כדי שאני ילך למחסן להוציא מיחם, ואיזה מיחם אני מוציא? דווקא את זה שנתרם לע"נ אותו אדם שהיום הוא יום האזכרה שלו.

בורא עולם דאג שהמיחם הזה יצא מהמחסן באותו היום, ונגד כל התחזיות, בורא עולם שולח להם את הטכנאי במקום המתין 14 ימי עסקים, הוא שלח להם אותו שיתקן בתוך 14 שעות עסקים... יש נקודה נוספת חשובה, שהיה נראה שהמיחם שהם תרמו נכנס למחסן וזהו, לעולם לא יוציאו אותו ולא יזכרו אותו, אבל בורא עולם לא שוכח לרגע את מה שטרחו ועשו לע"נ אותו אדם, ובורא עולם שולח להם סייעתא דשמיא שבדיוק באותו היום זה יצא. (מקשיבים לקולך פקודי-תשפד)

כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לט,מב)
התורה אומרת, שבני ישראל לא שינו כלום, ואם תשאלו: מה החידוש בכך שלא שינו?? וכי יש צד לשנות ממה שבורא עולם אומר?? התשובה: לפעמים, אתה יודע מה ה' רוצה ממך, ומצד שני, אתה יודע שאם תשחק אותה ראש קטן לא עברת על כלום... וכאן, בורא עולם מצפה ממך, לא לשחק אותה ראש קטן...

סיפר הרב אלקריף שליט"א: בערב מלחמת העולם הראשונה נפגשו שרי החוץ של גרמניה ורוסיה למפגש פסגה, הם חתמו על הסכם שבו הם חילקו ביניהם את השליטה בשטחי פולין, חלק לקחו הרוסים וחלק לקחו הגרמנים. שבוע לאחר ההסכם, פלשו הגרמנים לפולין, ושם התחילה מלחמת העולם השנייה... בעקבות כך, הרוסים פרסמו צו שכל מי שגר באזורים שנמצאים תחת שליטה רוסית חייב להחזיק תעודת זהות צמודה במשך 7 \ 24, היהודים לא ידעו מה לעשות בשבת עם תעודת הזהות, הרי זו בעיה של הוצאה מרשות לרשות, מה הם יעשו??

הם שלחו מכתב לחתנו של ה"אמרי אמת" שבו הם שאלו כיצד לנהוג, והוא שלח להם תשובה: שכיון שזה פיקוח נפש נראה להתיר, כל אנשי העיירה קבלו את ההוראה הזו והתחילו להסתובב עם תעודות זהות צמודות עליהם גם בשבת, כדי שאם יתפסו אותם הם לא יסתבכו.

אחד התושבים שהיה איש פשוט אמר לעצמו: רגע, רגע, הרב לא אמר שחייב לקחת, הרב אמר פיקוח נפש נראה להתיר, ואם כן, זו לא חובה, אני מעדיף לא לקחת את זה על עצמי, והוא יצא בלי תעודת הזהות עליו. שבת אחת, תפס אותו אחד החיילים וביקש ממנו תעודה מזהה, וכאשר הוא ראה שאין לו, מיד שם אותו במעצר, ולאחר משפט שלח אותו לסיביר. כאב לכולם, למה?? אומרים לך שמותר, אז למה אתה מסכן את עצמך? זה נקרא חסיד שוטה... הנה הוא לא שמע להוראת הרב, ועכשיו הוא בסכנת חיים, כידוע, בסיביר לא היה להם סדין מחומם.

איי, איי, איי, שימו לב טוב!!! שימו לב למילים!!! כמה חודשים לאחר מכן, הגרמנים הגיעו לאותה עיירה ולקחו את כולם למחנות ההשמדה, ה' ירחם! והניצול היחיד מאותה עיירה היה אותו יהודי, בגלל שהוא לא לקח איתו תעודת זהות עליו, הוא הוגלה לסיביר מה שלבסוף התברר כגורם שהציל אותו.

אותו אדם לא חיפש היתרים, הוא לא ידע חוכמות, הוא רצה לשמור שבת עד הסוף כמו שבורא עולם רוצה, ובורא עולם שמר עליו מעל לדרך הטבע. אני בטוח שקוראי "מקשיבים" בארץ ובעולם יודעים על המכ"ם... לא של כוחות הבטחון, אלא של כל יהודי ויהודי, שזו מידה כנגד מידה, מי שהולך עם בורא עולם בצורה של לכתחילה, יקבל את אותו היחס של לכתחילה, אבל מי שכל דבר מחפש איך הוא מסתדר עם ההלכה, אז מחזירים לו על אותו משקל... ('מקשיבים לקולך' פקודי-תשפד).

וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁפָּן וַיִּתֵּן אֶת אֲדֹנָיו וַיִּשֶׂם אֶת קִרְשֵׁיו וַיִּתֵּן אֶת בְּרִיחָיו וַיִּקַּם אֶת עֲמוּדָיו. וַיִּפְרֹשׂ אֶת הָאֹהֶל עַל הַמִּשְׁפָּן וַיִּשֶׂם אֶת מִכְסֵה הָאֹהֶל עָלָיו מִלְמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (מ, יח-יט)

רבותינו דרשו בגמרא (נדרים לח): שאין הקדוש ברוך הוא משרה שכנתו אלא על חכם גיבור ועשיר, והראיה הוא ממושה עליו כתוב 'וַיִּפְרֹשׂ אֶת הָאֹהֶל', היינו שמושה פרש אותו, ונראה מכך שהיה גיבור. ושואלת הגמרא אולי היה אכן גבוה בכדי לפרש את האהל, אך היה חלש בגופו. ומחמת קושיה זו מביאה הגמרא ללמוד זאת מפסוק אחר. ומקשה הרא"ש, הרי בפסוק הקודם נכתב 'וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁפָּן', והיינו שהעמיד את הקרשים, והקרשים היו כבדים, ומוזה לכאורה בוודאי מוכח שהיה משה גם גיבור, ומדוע לא למדה הגמרא משם. אמנם המהרש"א תמה על הרא"ש, מי הכריח שיש ראייה משם, הרי אפשר לומר שהקמת המשכן היה בנס, כפי שכבר דרשו רבותינו על הפסוק 'הוקם המשכן' שהכוונה שהוקם בנס.

רבנו הזרע שמשון זלה"ה בא ומבאר את עומק קושיית הרא"ש: אכן ניתן ללמוד מהפסוק של 'וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁפָּן', על גבורת משה, כפי טענת הרא"ש. שהרי אף אם נאמר כטענת המהרש"א שאכן ארע שם נס, בכל זאת יש להבין מדוע הנס נעשה דוקא על ידי משה ולא על ידי בצלאל, אלא מוכרחים לומר כי ה' רצה לעשות נס קרוב לטבע, ולכן בחר במשה להקים את המשכן, כי כך נתן עדיין לתלות הדבר בגבורת משה, שהרי אם בצלאל החלוש יותר היה מקים את המשכן, היה הנס גלוי יותר, ומוזה גופא אפשר ללמוד על גבורת משה. (זרע שמשון פרשתנו אות ו').

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים 7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sh>

פְּקוּדֵי

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 781 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סימת בניסה: 777.

עלון מס' 666 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרת אמי שרה סרח בת שמחה ז"ל א' אדר ב' תשפ"ד

929 ה'תשפ"ד

929 ה'תשפ"ד

משום שמצוות הנוהגות באלו - אינן נוהגות באלו, וכן להיפך. נמצא, שכדי שכל התורה תתקיים, צריכים ישראל להיות באחדות, ערבים זה לזה, וכך מתקיימת התורה כולה - ביניהם. וכיצד מתבצעת שותפות זו? כיצד כאשר האחד מקיים מצוה אחת וחברו מקיים מצוה אחרת, והם שרויים באחדות ביניהם, הרי הם נעשים שותפים במצוותיהם? האם יש כאן דין מדיני שותפות? הלא כל יהודי הינו גוף נפרד, העומד בפני עצמו, ומה מחבר ומקשר ביניהם, עד כדי כך שנחשב לכל אחד כאילו קיים גם את המצוות שנתקיימו על ידי רעהו? כיצד פועלת האחדות והאהבה בעניין זה? כדי רבותינו במעלת ישראל: "וַיַּחֲזֵק שָׁם יִשְׂרָאֵל" - "כאיש אחד בלב אחד" (שמות י"ט, ב', רש"י שם). מהכתוב עולה מעלתם העצומה של ישראל, מעלת האחדות, שהרי הכתוב נוקט בלשון יחיד - "וַיַּחֲזֵק", וזו היא מעלתם של ישראל וסגולתם, כאשר חנו למרגלות הר סיני באחדות גמורה, כאיש אחד בלב אחד. ונמצא שכוחנו באחדותינו וזו היא השותפות שיש לכל אחד ואחד מישראל, ונמשיל זאת לפאזל - דהיינו, עם ישראל הוא פאזל אחד שלם, וכל אחד מישראל הוא חלק מאותה הפאזל, לכל אחד יש את החלק שלו בפאזל שעליו להשלים אותו, אחרת הוא גורע מתמונת הפאזל, והפאזל אינו שלם, ונמצא שאותו אחד החסיר את חלקו דבר שגורם בתמונה הכללית לחסר בעם ישראל, אם כל אחד יפנים שהוא חלק מאותה הפאזל שמשלים את התמונה קרוב לודאי שנגיע לאחדות ולשלמות.

life nae

פְּקוּדֵי - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. חשבון כמות הזהב, הכסף והנחושת בהם השתמשו לעבודת המשכן (לח, כא-לט).
- ב. עשיית בגדי הכהונה: האפוד והחושן, ועליהם האבנים לזכרון בני ישראל, המעיל, הפְּתִינֹת, המצנפת, האבנט, והציץ שעליו נחרט "קודש לה'" (לט, כב-לב).
- ג. המשכן וכליו הובאו אל משה וברך את העוסקים במלאכה.
- ד. ה' צִוָּה את משה להקים את המשכן בראש חודש ניסן, ולקדשו בשמן המשחה, ולקדש את אהרן ובניו, ולמשחם.
- ה. סדר הקמת המשכן ע"י משה רבינו: אדנים, עליהם קרשים ובהם בריחים, ועמודי מסך הפתח, ועליהם יריעות צמר ושש משזר, ויריעות עזים, וכיסוי עורות אֵילִם ותחש, והניח את הלוחות בארון, ואת הבדים בארון והפְּתִינֹת מכסה מלמעלה, והביא את הארון למשכן, ופְּרָכֶת לקדש הקדשים, שְׁלַחַן בצפון, ועליו סידר את לחם הפנים, ומולו בדרום הַמִּנְרָה, והדליק את הנרות, ובאמצע מזבח הַקְּטָרֶת, והקטיר עליו קטורת הסמים. ומסך בפתח המשכן, ומזבח העולה בפתח המשכן (בחצר מול פתח אהל מועד) והקריב עליו את התמיד ומנחת הנסכים, את הַכִּיֹּר וכונו שם בין אהל מועד למזבח העולה (משוך לדרום, ואין הפסק בין המזבח לאהל מועד).
- ו. ענן ה' כיסה את אהל מועד, אות על שכינת ה' במשכן.
- ז. והענן, הוא סימן לבני ישראל לחניה, ולמסע (מ, לד-לח).

בפרשת פקודי, החותמת את ספר שמות ואת ארבע הפרשיות העוסקות בבניין המשכן ובעשיית בגדי הכהונה, נאמר (ל"ט, ל"ב): "וַתְּכַל כָּל עֲבֹדַת מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד, וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה". פסוק זה, המסכם את העבודה האדירה שהושקעה בבניית משכן בית ה', טעון ביאור רב. האם בני ישראל הם שעשו ככל אשר ציווה ה' את משה? האם כלל ישראל ישבו ועסקו בהכנת כלי המשכן, וקרשי המשכן ויתדות החצר? הלא במפורש נאמר בתורה, כי אנשים בודדים מעם ישראל, חכמי לב ונבונים מדע, ובראשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, הם שעסקו בכך, וכיצד, איפוא, ניתן לומר בכללות "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה"? אז מי בנה את המשכן? ה"אור החיים" (שם) עומד על נקודה זו, ומיישב תמיהה זו בהקדימו קושיה נוספת: הנה ידוע, כי התורה הקדושה אשר ניתנה לנו מאת הבורא יתברך ברמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, מהווה את התיקון המושלם לגופו ונפשו של כל אחד מישראל. זאת, כאשר רמ"ח מצוות עשה משמשות כתיקון ושלמות לרמ"ח איברי האדם, בעוד שס"ה מצוות לא תעשה משמשות כתיקון שס"ה גידי האדם. איברי האדם נועדו לנוע ולפעול, וע"כ תיקונם הוא במצוות עשה, שתוכנן עשייה ופעולה. ואילו גידי האדם קושרים איבריו ואוגדים אותם, שלא יתפרקו ויתפזרו, וע"כ תיקונם במצוות לא תעשה, שעניינן מניעת האדם וקשירתו, כביכול, מלעשות פעולות מסוימות. ובזה עלינו להבין, האם בכלל אפשר לכל אחד מישראל שיבוא לשלימות מופלאה זו? הרי חלק מהמצוות אינן נוהגות אלא בכהנים, חלק אינן נוהגות אלא בלוויים, וחלק נוהגות בכלל ישראל, ומכיוון שאדם אחד אינו יכול להיות מגזע כהונה, לוייה וישראל גם יחד, ואין ביכולתו לקיים את כל תרי"ג מצוות, כיצד תיתכן מציאות בה יוכל להגיע לשלימות נפש בקיום כל המצוות? האם זו מטרה בלתי ניתנת להשגה? הוא הדין לגבי נשות ישראל, שרבות מהמצוות אינן נוגעות להן, האם מחוסרות הן את האפשרות לבוא לידי שלימות ותיקון הנפש בקיום תרי"ג מצוות?

מבאר ה"אור החיים", כי התורה הקדושה ניתנת לכללות ישראל, וקיומה נועד להתבצע בצירוף כל ישראל - כהנים, לויים וישראלים, נשים וגברים גם יחד. כאשר כל ישראל מקיימים את כל המצוות, כל אחד את המצוות הנוגעות ושייכות אליו - נמצאת התורה כולה מתקיימת בשלימות גמורה, וכאשר כל ישראל שותפים בתרי"ג המצוות, באים כולם לידי תיקון ושלימות נפשיותיהם - וזאת היא השותפות. יסוד מופלא זה אמור בדברי הכתוב (ל"ט, ל"ה): "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה". נכון, לא כל ישראל עסקו בהכנת המשכן, כליו ובגדי כהונה, אולם כולם עשו כל שביכולתם לסייע במלאכת קודש זו. האחד תרם זהב וחברו כסף, האחד הרים נדבת נחושת והשני סייע בגיז צמר ובסממנים, ונמצא המשכן בנוי ומתוקן בין כולם. הרי לך, שכל בני ישראל עשו ככל אשר ציווה ה' את משה! דווקא בעניין מלאכת המשכן, בו נאמר במפורש כי אנשים מסויימים - ולא כל ישראל - עסקו במלאכה, מדגישה התורה את העשייה על ידי כלל ישראל, כדי לעוררנו ליסוד חשוב זה, יסוד האחדות, שאיך בכל יתר מצוות התורה. קיום התורה תלוי באחדות ישראל, וללא אחדות ישראל ואהבת איש לרעהו - אין התורה כולה יכולה להתקיים,

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן..." (לח, כא)

בפרשה מסופר על הדין וחשבון אותו מסר משה רבינו על כל מלאכת המשכן.

נשאלת השאלה: מדוע צריך היה משה לתת דין וחשבון על תרומות בני ישראל, כשהקב"ה מעיד עליו (במדבר יב, ז): "בְּכָל בְּיַתִּי נֶאֱמַן הוּא"? אלא, מובא במדרש רבה (נ"א): שמע משה שליציני הדור מדברים אחריו: אדם ששלט על כל מלאכת המשכן, וכי לא יהיה עשיר? מששמע משה כך, אמר להם: חייכם, כשיגמר המשכן, אתן לכם חשבון. אמר להם: בואו ונעשה חשבון - הוי אומר "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן".

מדברי המדרש נתחדשה הלכה בדברי הטור והרמ"א (יר"ד ס' רנ"ז ב), שאף על פי שמעיקר הדין אין גבאי צדקה חייב למסור דו"ח, מכל מקום, כדי שיהיו נקיים מה' ומישראל - טוב להם ליתן חשבון.

והנה בשולחן ערוך (שם) נפסק: אין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה, ולא בהקדש עם הגזברים, שנאמר (מלכים ב' י"ב, ט"ז): "וְלֹא יִחְשְׁבוּ אֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ אֶת הַכֶּסֶף עַל יָדָם לְתֵת לְעֹשֵׂי הַמִּלָּאכָה, כִּי בְּאִמְנָה הֵם עֹשִׂים".

ומבאר שם הרמ"א, שגבאי צדקה שמינום לדבר, אין לדרוש מהם דין וחשבון. אבל מיזמתם - ראוי שימסרו דו"ח.

וכן מובא בגמרא (בבא מציעא, פרק נזיקין): אפוטרופוס שמינוהו בית דין - אין צריך חשבון. והוסיף הרמ"א, שכל זה בגבאים כשרים. אבל מי שאינו כשר, או שנתמנה באלימות וחזקה - צריך ליתן חשבון (והנה רש"י (מסכת בבא בתרא ט) כתב: הטעם שלא מחשבין עם גזבר ההקדש, משום שאי אפשר לעמוד על החשבון, ולא בגלל שבאמונה הם עושים).

והש"ך (שם סק"ג) כתב: באותם מקרים שגבאי צדקה חייב למסור דו"ח, יש לראות שלא יעשה החשבון לפני כל מערער עליו, שידוע שכמה דברים צריכין להוציא ממעות ציבור שאין לגלות אלא לצנועין (וכן מובא בדרכי משה' שם).

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן מִשְׁפַּן הָעֵדֻת" (לח, כא)

כתב רבנו בחיי זצ"ל, שהמשכן היה בו הכול: ממנו שפע הפרנסה באמצעות השולחן, ממנו החוכמה באמצעות המנורה וממנו הקדושה באמצעות מזבח הקטורת, אבל העיקר בו הוא העדות, לוחות הברית. "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁפָּן - מִשְׁפַּן הָעֵדֻת". ללמדנו, כי העיקר הוא התורה הקדושה!

"וַיִּפְרֹשׂ אֶת הָאֹהֶל עַל הַמִּשְׁפָּן" (מ, יט)

כתב מרן מאור ישראל רבנו עובדיה יוסף זצ"ל זיע"א. הרמב"ם ז"ל (יסודי התורה פ"ז ה"א) כתב: אין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה, גיבור במידותיו, ולא יהיה יצרו מתגבר עליו בדבר בעולם, אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד, והוא בעל דעה רחבה נכונה עד מאוד, עכ"ל.

ומדבריו משמע שמדובר בגבורת הנפש בבחינת איזהו גיבור - הכובש את יצרו.

ולכאורה יש להעיר מהגמרא (מסכת נדרים לח.) שאמרו שלמדנו כל המידות הללו ממשה רבינו, גיבור - דכתיב: "וַיִּפְרֹשׂ אֶת הָאֹהֶל עַל הַמִּשְׁפָּן", שמשה רבינו פרסו בעצמו, ומכאן מוכח שגיבור היינו כמשמעו - גבורה גופנית ממש, ולא כמו שמפרש הרמב"ם שהוא בבחינת גיבור הכובש את יצרו. מאור ישראל ח"א שבת צב

"וְאֵת הָאֶלֶף וְשֵׁבַע הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים"

(ל"ח, כ"ח) - **תועלת החשבון**

מובא במדרש: משנגמרה מלאכת המשכן, אמר להם משה: בואו ואני עושה לפניכם חשבון, עד שהוא יושב ומחשב שכח 1,775 שקלים שעשה מהם ווים לעמודים, התחיל יושב ומתמיה, אמר, עכשיו ישראל מוצאין ידיהם לומר משה נטלם, מה עשה, האיר הקב"ה את עיניו, וראה אותם עשויים ווים לעמודים, אותה שעה נתפייסו כל ישראל על מלאכת המשכן, מי גרם לו ע"י שישב ופייסו.

והדברים מתמיהין מאוד, שמפשט הלשון שבמדרש משמע שמעיקרא היה טינה בלב ישראל על משה וחשדו אותו עד שנתפייסו אחר כך, וח"ו לומר ככה על ישראל, ואם בשביל שהיו מקצת שוטים שהביטו אחרי משה ואמרו 'בואו וראו צווארו של בן עמרם, כמה שמן הוא', נאמר ח"ו שישראל היו צריכין פיוס, ובוודאי ליצנים אלו לא ישבו בראש העם ליתן לפנייהם חשבון שעליהם תיסוב הלשון 'שנתפייסו ישראל'. ועוד שבוודאי דתן ואבירם היו אלו הרשעים ובוודאי לא נתפייסו ולא נסתם פיהם עד שנטמן בעפר.

ונראה לפרש להפך, כי כשאמר משה לישראל: 'בואו ואני עושה לפניכם חשבון', היו ישראל מוצאין עצמם עלובים מאוד ממשה, שהיה נראה שמשה מחזיק אותם לחסרי דעת שחושדין אותו שגנב מהנדבה, וכבשו פניהם בקרקע, ומה היו יכולים לעשות והיו מוכרחין לקבל עלבון זה שמצוות מלך עליהם. אך אחר שראו שמשה שכח 1,775 שקלים, באם לא היה נזכר - היה מתעורר חשד גניבה שמא מי מהעוסקים במלאכה גנבם, מזה הבינו למפרע תועלת החשבון, פן נשכח מלב ההמון דבר מסוים אשר בהכרח יביא לידי חשד את אחד מהעוסקים במלאכת המשכן, וזה היה פיוס לישראל שלא יהיו נעלבים מהחשבון. ובזה יובן סיום לשון המדרש 'אותה שעה נתפייסו כל ישראל על מלאכת המשכן מי גרם לו ע"י שישב ופייסו', והרי לא מצינו שישב ופייסו, אלא זה שהראם תועלת החשבון - זה היה הפיוס (שם משמואל).

באופן אחר ביאר הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זצ"ל: חלקי המשכן וכליו שונים היו לפי מעלת קדושתם. לאחר שגמר משה את מלאכת המשכן, נתן דעתו על שורש הדבר: מדוע זכו קצת אנשים שמנדבותיהם נעשו כלים, שקדושתם במדרגה גבוהה, בעוד שמנדבותיהם של אחרים נעשו דברים הפחותים במעלת הקדושה? והבין, כי אין משוא פנים בדבר. אלא לפי טהרת המחשבה בשעת הנתנה - כן נתקבלו ונעשו הדברים. אז התבונן משה בנותנים, עשה חשבון "כך וכך יצא על המשכן" ושם אל לבו שנותני 1,775 שקלים - מחשבתם לא היתה זכה ושלימה. עמד ותמה: אלו כלים אפשר לעשות מנדבותיהם של אלה? האיר הקדוש ברוך הוא את עיניו, ומהם נעשו ווים לעמודים. כלומר אף שמצד עצמם אין להם קדושה, חיברום לעמודי עולם, שעל ידי התחברותם לקדושה יהיו גם הם קודש, כפי שכתוב (משלי ג', ח): "עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ". [אהל תורה (מדרש רבה, שמות)]

"וַתְּכַל כָּל עֲבַדַּת מִשְׁפַּן אֹהֶל מוֹעֵד" (לט, לב)

"וַתְּכַל" נוטריקון: וְנִפְשֵׁי כְעֵפֶר לְכֹל תְּהִיָּה, לרמז שעבודת משכן אוהל מועד צריכה להיות דווקא על ידי ענווה ושפלות הרוח, כדי שלא תגיע חס וחלילה לסטרא אחרא. וזה שנאמר: "וַתְּכַל כָּל עֲבַדַּת מִשְׁפַּן אֹהֶל מוֹעֵד".

[אוצר אפרים משם בעל ה"אמרי חיים"]

”וּכְבוֹד ה' מְלֵא אֶת הַמִּשְׁפָּן” (מ, לד) - בזכות

אמונת חכמים - סיפור

סיפור אודות כוחה המופלא של אמונת חכמים ותוצאותיה הפלאיות מובא בספר "אמרי צדיק" מפי האדמו"ר מסדיגורא זצ"ל, ששמע אותו מפי בעל המעשה: ר' מרדכי היה יהודי שעלה מפולין והשתקע בארץ הקודש מספר שנים לפני מלחמת העולם השנייה. באותם ימים לא היה קיים בארץ משרד קליטה או משרד שיכון, וכל עולה חדש היה צריך להסתדר בכוחות עצמו ולמצוא לעצמו קורת גג ועבודה. בחושו המסחרי המפותח, הבין ר' מרדכי כי בתקופה זו בניית בניינים אמורה להיות השקעה טובה ביותר, ועתידה להניב רווחים נאים. עד מהרה הפך לקבלן בניינים בתל אביב ובפתח תקוה, כשהוא נכנס לענף עם כל מרצו. הוא בנה בניינים רבים, מתוך השערה שבשנים הקרובות יגיעו ארצה המוני פליטים, אשר הקרקע החלה בוערת תחת רגליהם באירופה, ובפרט בגרמניה, עם עלותה של המפלגה הנאצית לשלטון. את כל רווחיו השקיע בהרחבת עסקיו, בבניינים חדשים וברכישת קרקעות לצורך בניה נוספת. הצלחותיו פתחו לפניו את דלתות הבנקים שבתל אביב, והוא הפך להיות אורח רצוי ולווה מועדף. ההצלחה האירה לו פנים, עד שהגיעו השנים תרצ"ו עד תרצ"ט, ופרעות קשות מצד הערבים הבהילו את הציבור ועצרו את קצב העליה לארץ. חישוביו הכלכליים של ר' מרדכי החלו להתערער, מכירת הבניינים והשכרת הדירות לא התקדמה בקצב הקודם, וחסר לו הון נזיל. כתוצאה מכך הוא התקשה בתשלומי החובות לבנקים, והחל לצבור חוב גדול, שהלך ותפח מחודש לחודש. הוא נאלץ לפטר חלק מפועליו ונסה להיפטר מן הקרקעות שקנה, אך המחירים שצנחו הבהירו לו כי אין לו כל סיכוי להחזיר את כסף ההשקעה. תוך זמן קצר החלו להגיע אליו מכתבי תביעה מן הבנקים, ובהם דרישה לסילוק החוב באופן מיידי, עם תוספת איום של הכפלת סכום החובות. בהמשך נכנסה גם המחלקה המשפטית של הבנקים לתמונה, והיא הודיעה על הגשת תביעה משפטית נגדו. בתביעה זו דרשו ממנו פירעון מיידי של כל החוב, ואם אין לו כסף מזומן - על ידי הבניינים שבעלותו. בנוסף, דרשו את הכפלת סכום החוב בכל חודש של עיכוב בתשלום... בהלתו של ר' מרדכי היתה מוחשית, והוא מצא את עצמו היסטרי, על סף ייאוש ודיכאון. חסיד נאמן פונה במקרים כאלו אל רבו, אולם ר' מרדכי נמנה על חסידי גור, והסתופף בצל קדשו של ה"אמרי אמת", אך איך יוכל להגיע אליו כעת, כשהמשפט עומד להתחיל בעוד זמן קצר, ואפילו מכתב - יתכן שלא יגיע ליעדו בשל המתיחות השוררת בדרכים? בצר לו הסתגר בביתו מבלי לשתף איש בצרתו. הוא הפסיק את כל תרומותיו הקבועות, כך שהצבור ידע כי משהו בנכסיו אינו מתנהל כשורה, אלא שהכל סמכו על פקחותו ולא דאגו לו יתר על המידה. כולם - מלבד ברל החלבן, אשר בפקחותו הבין כי מצבו של ר' מרדכי מסובך. בעדינות מרובה הוא ניסה להתעניין לשאול ולעודד.

ר' מרדכי פתח את סגור לבו. כשסיפר לו על הקושי הגדול במרחק מרבו, החל לדבר ברל אל לבו להיכנס אל הרבי רבי ישראל מהוסיאטין זצ"ל, נכדו של הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל, שהגיע לאחרונה מוינה וקבע את מקומו בתל אביב. בתחילה התקשה ר' מרדכי להתרגל לרעיון, אולם לבסוף החליט לקבל את ההצעה. הוא רשם 'קוויטל' (פתק) ונכנס אל הקודש. הרבי שאל שאלות אחדות, התעניין בטיבו של עורך הדין ובתאריך המשפט. לאחר ששמע כי העו"ד הינו משפטן מעולה החושש מאוד מפני התביעה לכפל החוב, ולדעתו ההסכמה על ההלוואה כללה גם הסכמה על סעיף זה, השתררה בחדר שתיקה ארכה, שבסיומה אמר הרבי: "לך לעורך הדין ובקש ממנו שיבקש שנוי בתאריך המשפט, וידחה אותו לזמן מאוחר יותר, משום שבעוד זמן קצר תופיע חוברת חוקים חדשה, ובה תיכלל תקנה שנחקקה זה

עתה, האוסרת על הבנקים להגיש תביעה משפטית להכפלת החוב בגין איחור בתשלומים". אך ר' מרדכי אל עורך דינו, ומסר לו את הוראת הרבי. הפרקליט השיב מיד: "ככל הידוע לי, לא עומדת להופיע בקרוב חוברת כזו. בדרך כלל רק פעמיים בשנה מופיעה חוברת חוקים חדשה, והאחרונה הופיעה לפני זמן קצר". בכל זאת, ביקש ממנו ר' מרדכי לקחת את הדברים ברצינות ולפעול כפי שהורה לו הרבי. ימים ספורים לפני המשפט הגיעה הודעה מעורך הדין, שהחוברת, אכן, הופיעה, ונכלל בה הסעיף המדובר, ש"עליו דיבר רבך", "אולם" - הוסיף עורך הדין - "לך אמור לרבי שלך, שהתקנה מתייחסת רק להלוואות שיינתנו מכאן ואילך, ולא רטרואקטיבית להלוואות שניתנו בעבר ר' מרדכי סיפר לרבי על הופעת החוברת ועל דברי עורך הדין. הרבי האזין לו ואמר: "אמור לעורך הדין שידחה את המשפט לאחד מימי ששי הקרובים. אל תדאג, גם אני אהיה שם"!

לרגע סבר ר' מרדכי שאזניו מתעתעות בו. מה אמר הרבי? הוא הרהיב עז ושאל מה אמר לו הרבי כעת, והרבי השיב: "נו, כבר אמרתי, גם אני אהיה שם"! ועל אף שלא הבין מאומה - יצא מלפני הצדיק ורץ אל עורך הדין כדי למסור לו את ההוראה החדשה. הפרקליט חייך בנימוס והגיב בסדרת שאלות: "למה אנו זקוקים להתערבות שלו? האם הוא משפטן? ולמה דווקא יום ששי? האם תרצה להיכנס לשבת באווירת נכאים?! לדעתי עדיף להשאיר את התאריך כמות שהוא". לאחר שהסביר לו ר' מרדכי כי בכוונתו לציית לכל הוראות הרבי, נכנע. ר' מרדכי הודיע לרבי על התאריך החדש, וכאחד שלא אמון על חסידות הוסיאטין, ניסה לשאול שוב: "האם באמת מתכוון הרבי להגיע למשפט?" והרבי השיב לו: "נו, הלא כבר אמרתי"...

ביום המשפט ניצב ר' מרדכי בבית המשפט לצד עורך דינו. הוא הכין את עצמו לתוצאות מאכזבות, כפי שצפה עורך הדין, ובכל זאת המתין בקוצר רוח לבואו של הרבי, אלא שהדקות חלפו והרבי לא בא... בשעה המיועדת נכנס לאולם בית הדין השופט האנגלי, ולמראהו נחרד עורך הדין פי כמה. הוא רכן לכיוונו של ר' מרדכי ולחש לו כי מדובר בשופט רע וקשה ביותר, שונא יהודים, ועל אחת כמה וכמה יהודים שומרי מצוות ובעלי חזות חרדית. 'יש להיות מוכנים לכישלון מוחץ! אמר. לבו של ר' מרדכי צנח בקרבו. הוא תלה מבטים נואשים בדלת, מצפה לראות את הרבי מגיע, אולם הרבי לא בא. השופט עיין בתיק, שאל את הפרקליטים משני הצדדים שדרת שאלות, ולבסוף שמט את ראשו על ידו ובהו בעיניו בחלל האולם. לאחר מכן פנה ואמר בהיסוס לר' מרדכי: "רואה אני כי אתה אדם שומר מצוות. היום יום ששי, והשבת מתקרבת ובאה. קשה לי להניח שתרצה לשוב הביתה ברוח נכאים ולחגוג את יום השבת מתוך צער ושברון לב. לפיכך אני ממליץ שתבוא בדברים עם הבנקים לצורך הסדר תשלום החובות, ואני אורה להם לבוא לקראתך ולהציע לך תכנית פריסה בהתאם ליכולתך. באשר לסעיף כפל החוב שבחוזתך, אני קובע כי ברוח הדברים שנבקעו בתקנה החדשה שפורסמה לאחרונה, תומר ההתחייבות הכפולה בסכום של חמישים לירות בלבד, ובכך יבואו הבנקים על סיפוקם ויחוו שנוענשת על אי-תשלום החוב במועד". השופט קם על רגליו כאות לסיום המשפט, וטרם צאתו מן האולם, סימן לעורך הדין של ר' מרדכי שייכנס ללשכתו. שם פנה ואמר לו: "היודע אתה מדוע זיכיתי את מרשך? מרגע שהתחיל המשפט ראיתי מולי יהודי חרדי מבוגר מאוד, אולי ישיש, נמוך קומה ויפה תואר. הוא הישיר אלי מבט נוקב ולחש לי ללא הרף: 'שבת, שבת'. הבטתי בו, ולא ידעתי אם זו מציאות או הזיה, אם חלום הוא זה או שמא מתערפלת הכרתי. לא יכולתי להחמיר עם הנתבע, למרות שלפי החוק - הצדק עם הבנקים. רק לאחר שזיכיתי אותו והטלתי עליו קנס כספי קטן, נעלמה דמותו של הזקן, וחשתי משוחרר ורפוי. שמא יודע אתה להסביר את המחזה המופלא הזה"!!

[ממתק האור - שבת קדש]

מדוע אתה אוהב את אמא?

רבי ניסים יגן זצ"ל אמר: סיפר לי תלמיד חכם כי בנו הקטן שונא להתרחץ. הוא בוכה, צועק ובוועט, וצריך לאחוז אותו בכת. פעם לאחר מקלחת שכזו שאל אותו אביו: "אתה אוהב את אמא?" והבן השיב בחיוב. אמר לו אביו: "אבל היא הכאיבה לך..." והבן לא ידע להשיב. הוא יודע במעמקי נפשו כי אמו אוהבת אותו וזה לטובתו. וצריך לדעת: הקב"ה אוהב אותנו יותר מכל אמא בעולם שאוהבת את בנה! וכשיש צער, זהו לטובתנו האמיתית!

השגחה צמודה יותר מאב ואם

האדמו"ר מסטראפקוב ז"ע אמר: יש לנו אב רחמן כזה המשגיח עלינו בכל פרט ופרט יותר ויותר מאב בשר ודם המשגיח על ילד שלו. אם כן, אנו צריכים להיות בשמחה עצומה עד מאוד.

שליחותו של תלמיד הרמב"ן

אחד מתלמידיו של הרמב"ן חלה, וכשקרב קיצו נתן לו הרמב"ן קמיע ואמר לו: "עם קמיע זה תעלה בשמיים עד להיכל פלוני, תשאל כמה שאלות עצומות שיש לי בנוגע לכלל ישראל ותאמר לי בחלום את התשובות". לאחר שנפטר התלמיד הופיע לפני הרמב"ן ואמר לו: "כשעליתי עם הקמיע נפתחו לפניי כל השערים ועליתי עד להיכל ההוא, וכשרציתי לשאול את השאלות ראיתי שכל הקושיות אינן קיימות בעולם האמת, ששם עלמא דקשוט (עולם האמת) והכול בצדק ובמשפט".

חזק חזק ונתחזק

ברכת התורה

ריון ברינה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מור"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: **שרה-סרח בת שמחה ויוסף - כ"ז אדר א'** מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורגי' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רנ"ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (ד"ח) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.
יוגג הגור: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אריס: בניה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

ברכת מיל טוב שלוחה לעידו אביטוב עם הכנסו לנועם עול תורה ומצוות

לרפואת:

הרב מאיר ניסים בן נכמאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עזריה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת מנרה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושירנה בת תוקן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

"אלה פקודי המשפן משפן העדת" - סיפור

מבאר ה'אור החיים' הקדוש: 'אלה פקודי המשכן' ומי יצדיק שכן הוא ולא יותר, לזה אמר משכן העדות פירוש המשכן הוא יעיד על הדבר על דרך אומרים ז"ל (מדרש שמות רבה פ"ב) בפסוק "ויקם משה את המשפן" שלא היה אחד מישראל יכול להעמידו, וזה לשונם כמה חכמים היו שם ולא היו יכולין להקים את המשכן וכו' ולא היו יודעים לישב אותו כל אחד נטל מלאכתו והלך אצל משה וכו' ושרתה רוח הקודש על משה והקים את המשכן, ע"כ. זה הוא עדותו היותו נקי כפים שאין חמס בכפיו שאין הקב"ה עושה נס לעושי עול ובפרט במקום עצמו שנעשה בו העול ח"ו, ואם תאמר ומה עדות הוא זו יש לתלות כי לצד כי משה היה גבור חיל גבורתו עמדה לו שהעמידו מה שלא היה כח כמו כן בזולתו. ואומר שלמה המלך (משלי יב, כא): "לא יאנה לצדיק כל און, ויִרְשָׁעִים מְלָאוּ רָע". מילה "און" פרושה: דבר שאינו הגון. כמו שנאמר בתהלים (צב, ח): "ויציצו כל פעלי און להשמידם עדי עד". שלמה המלך אומר: "לא יאנה לצדיק כל און" - כלומר: מי שמתנהג בצדקות, ועושה מעשה טוב - לא יקרה לו דבר שאינו הגון, ולהיפך קורב לודאי שיקרה לו משהו טוב, כי מי שעושה טוב או חסד, אז הטוב והחסד ירדפו אותו, שנאמר (תהלים כג, ו): "אך טוב נחסד ירדפוני".

מעשה באיש עסקים שנקלע לקשיים. בצר לו פנה לחברו וביקש ממנו הלואה גדולה. החבר, בעל ממון ובעל לב רחב, הסכים להלוות אך חשש כי בגלל מצבו לא יוכל להשיב את ההלואה, ועל כן התנה זאת בחתימת שני ערבים, כנהוג. אולם, החבר טען כי אינו יכול להשיג שני ערבים וזאת מחמת שאם יתפרסם הדבר שנכסיו מתחילים לרדת - לא יעשו עמו עסקים, ולכן עליו לשמור על סודיות.

הטענה נשמעה הגיונית, אך בפועל קשה לתת סכום גדול ללא ערבים... כמוצא אחרון פנה האיש לחברו ואמר: "ראה נא, ערבים בשר ודם אינני יכול להשיג, אבל יש לי ערבות מצויינת! הקב"ה יהיה ערב על ההלואה! מה דעתך?" המלווה הופתע מהרעיון המקורי והסכים.

כשהגיע מועד הפרעון המתין המלווה לטלפון מהלווה, אך לשוא. מה יעשה? לפתע הבריק במוחו רעיון: "למה לי לדאוג? הרי יש לי את הערב הכי גדול"!!! נשא עיניו למרום ופנה לבורא עולם: "רבונו של עולם, הלווייתי את הכסף מתוך שבטחתי בך וסמכתי עליך, אני מבקש ממך שבמקום לשלם לי כסף - תמצא חתן לבתי הבוגרת"...

כעבור שבועיים - הבת התארסה! חלפו כמה חודשים והטלפון צלצל בבית של המלווה: שלום, זה אני פלוני, דע לך שההלואה שלך הצילה אותי, וכיום יש לי כסף להחזיר אותה, אולם המלווה ענה: "מצטער אך אינני יכול לגבות פעמיים"...

להרגיש תלויים רק בהשם יתברך

הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל אמר: כשילד בן שש מבקש מאימו לשתות באמצע הלילה, היא אומרת לו: "תיקח לעצמך לבד". אך כשתינוק בן חודש מציץ ציוץ קטן, אמו קופצת מיד! מה ההבדל? תינוק בן חודש הוא חסר אוניס והוא תלוי רק בה, לכן היא תעשה כל מאמץ למענו, אך ילד בן שש הוא כבר ברשות עצמו. כך זה בתפילה - מי שמרגיש חסר אוניס ותלוי רק ביד ה', הקב"ה ידאג לו! [תפארת שמשון]

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

ז' אדר - תענית צדיקים

יום ז' אדר הבא עלינו לטובה נקרא 'תענית צדיקים', בהיותו יומא דהלולא דמשה רבינו עליה רעיא מרימא שהיה נשמה הכוללת של כל צדיקי הדורות. כמש' בתקינו הוזהר התקין (תקן טו סף קד.) שנשמת משה מתלבשת בכל צדיקי הדורות וז"ל: "אחפשטוהו דמשה בכל דרא וזרא ובכל צדיק וצדיק" ע"ש. כמש' בגמרא (שבת קכ"א): "משה שפיר קאמרת", ופירש רש"י על אמר' (שקרא רב ספרא לרבא בשם ר' שמעון) וז"ל: "משה - כלומר, רבינו בדורו כמשה בדורו" עכ"ל.

לפיכך נבואה נא בזאת בקובץ קטן הכולל כמה מצדיקי הדורות שיומא דהלולא שלהם יחול השבוע, ונקלט בזה טיפין טיפין מותר היה הגדול של מורנו ורבינו הגר"צ שליט"א כפי אשר יכל הגיליון הרחמנא אידרך לן זכותא דמשה רעיא מרימא - ושל כל צדיקי הדורות

-> * <-

הרה"ק רבי יצחק אייזיק ברה"ר יחזקאל מקאליב ז"ע (א"ח 1 - א"ח 2) <הנה"ק המפורסם הרבי ר' לייב שוהלם זצוק"ל היה מגדולי המנהיגים בדורו, וכדורך הצדיקים הקדושים היה דורש ומבקש תמיד לקרב לב ישראל לאביהם שבשמים. פעם אחת הודיעוהו מן השמים שבארץ הגו [אמריי] ישנה נשמה אחת גבורה ונשגבה, שצמאה עד מאוד לקרבת אליקים והוטלה המשימה על שכמו לדומם מעפר קרנה.

תיכף יצא הצדיק בחיפוש אחד אותה נשמה טהורה כל הדרך לא פסק פומיה קדישא מתפילה, בתהננו לפני ה' ש"ח שיעלית למצוא ולגלות אותה נשמה יקרה ושיעלה בידו לקרבה אל הקדושה ולדרכי תורה וחסידות.

הוא הסתובב כך ברחבי הוהריה ממקום למקום והמתין להשגחה פרטית מן השמים שתוביל אותו אל יהודה המבקש. והנה באחד הימים הלך בדרכו בסמוך לחד גבוה וחלול, והנה שומע הוא קולות עמומים של תפילה נרגשת המשתפכת מראש החר, תפילה שכולה געונוים וכיסופי קודש. כשהביט היטב אל על וחיפש אחר מקור אותם קולות, ראה לפניו בחור ירודי צעיר הרועה את צאנו במרעה שבראש החר, ובעוד הצאן אוכלים לשובע נפשם מן העשב הרוך, מוציא הרועה את חלילו ומנן לפניהם ניוונים שובי לב ובין ניוון לניוון שופך את שיויו נחממת ליב, בתפילות ותשבחות לפני השם יתברך.

הרבי הקדוש חוקם למראה עיניו, ונעמד שם בתחתית החר במקום מסתור, והיטה אותו היטב לתפילתו של ההודי, שהרבה לשפוך את נפשו לפני ה'.

לפתע נדם החליל הרועה הצעיר חש שנפשו יוצאת מרוב כיסופין, והוא התל פתאום לזעוק בקולי קולות בסוברו שאין שום אדם השומע את קולו בכל המרחב הגדול, וכך בהתרגשות עצומה זעק:

רבינו של עולמא כיצד מתפללים כיצד מודים ומשבחים לפניך? - איני יודע מה אוני לדאבני כיצד מתפללים כיצד מודים ומשבחים לפניך? - איני יודע מה וכיצד מדברים אליך! רק רוצה אני להודות ולשבח לפניך על כל הטובה שאהה עושה עמדי תמיד. הנה ברוך ה' יש פירסיה וגם מרעה טוב לצאן, וברוב טובך נתת לנו יום שטוף שמש שכוה; ובזאת את היער הגדול והנפלא הזה עם מרבדי עשבים עמומים ועל כל אלו מודה אני לפניך בכל לבו!

כיצד ריבונך של עולם אוכל להביע אהבתי ורוב תודתי אליך? איני יודע כלום! כיצד מתפללים לפניך?

דבר אחד יודע אני היטב - להתגלגל במרדודת החר...! [וי' ויחזקאל ז"ע דעם באר] <הנה רבינו רבינו אפרון נא לפניך עתה ס'לטה מרדודת, ותקבל נא לגלוים הללו כקרבנות וניחוחים!

ובאומר כך, נעמד לו הנער בהתלהבות בראש צוק החר, וצעק בכל ליבו: טאטעניו רייני מוסר את נפשי באהבה לפניך! - ותיכף זרק את עצמו לעבר המדודן החלול, תוך שהוא מבעב 'סל'טות רבות בזו אחר זו, ראש למטה ורגליים למעלה וחזרו חלילה, וכך נפל והתגלגל מראש צוק החר עד למטה! הצדיק הבין אל נכון שזו היא הנפש אשר הוא מבקש, ועמד כל העת מן הצד והביט בהשתאות בעבודתו הגדולה של הנער הרועה.

הנה עם הגיע הבחור בגלגולו מתנשם ומתנשף למטה אל תחתית החר, התפלא לדאוג לפניו איש צדיק גבוה קומה, בעל הלידה פנים מרודרת כשפני זוררות ומאירות אליו, הוא הושיט את ידו בבושת פנים ואמר בשפה רפה שלום עליכם! הצדיק ברכו בכל לב הרועיף עליו טל של תחיה באהבה עצומה, ותיכף הרגיש הנער שנפשו מתקשרת מאוד בנפש הצדיק הזה. בשיחתו עמו הציע לו הרבי לבוא עימו כדי שילמטו דרכי תפילה ישרה כתיקון חכמים וכן ילמד עמו תורה ומוסר הלכה וחסדות וכו'.

נפשו של הבחור נוספה ללכת עם הצדיק, כי נמשך מאוד אל אורו המתוק ולתורתו הערבה. אך דא עקא הוא היה מפרנס יחיד בביתו, כי עקב מות אביו הוטל עליו עול כלכלת הבית בכמה 'קופיקות' שהיה משתכר במרעה הצאן הביא טרף לביתו, לחיות את נפשו ונפש אימו האלמנה המסכנה.

הרבי ביקש את הנער שיביאנו לביתו, שם שוחח עם אימו האלמנה והציע הענין לפניו בהיות שניתן נער זה בגימטא גבוהה מאוד, וכן הראוי אפוא לקרבו לתורה ועבודה, כי נכחיו להגיע לדורות נבחרות נבחרות, ואני מקבל על עצמי לזון ולפרנס אתכם כל עת שהנער יושב אצלי.

האם הצדיק שמעה וקיבלה הם ישבו וחישוב צרכי פרנסתם לשנה שלמה, ותיכף הוציא הרבי הקדוש מאמתחתו את הסכום המבוקש, ועוד הוסיף לה מעט ממונו כדי שיהיה בידו מן המוכן בריווח לכלכלתה ברחבה.

עוב הנער אפוא את בהמותיו, ויצא שמת טוב לב עם רבו הקדוש, אשר לקחו עימו לביתו ונעל כלב המותו, הוא החל ללמוד עיניו מתחילת לימוד האותיות

ואחר כך בלימוד סידור חומש משניות וגמרא ופוסקים וכו'. הנער הטהור בלע בשקיקה כל תיבה שלמה, עד שברבות הימים נעשה לאחד מגדולי מובהרי תלמידי הרבי הקדוש רבי לייב שרהלם.

לאחר פטירת רבו פקיע שמייה בכל העולם ונעשה לאחד מגדולי קברניטי הדור, הלא הוא הרב הקדוש והנורא לו דומיה תולה, הרבי ר' יצחק אייזיק מקאליב זצוק"ל. ואף לאחר הסתלקותו נעשה מקום מנחתו בקאליב מסוגל מאוד לתפילה והמונים היו נוהרים תדיר אל קברו כנודע.

הגלמל לעניינינו מטיב זה המעשה דרכי הוהדיה להשם יתברך, כיצד יש להודות לפניו בכל לב ונפש במסירות נפש לשבח הבורא ובכל מה שיוכל יש להראות גדל אהבתו והודאתו למקום בכל הכוחות ולא להסתפק במלמול דברי הודאה בעלמא...

איש ישראל צריך לדעת, אף אם אינו מצליח כל כך בלימודיו, ולא הכל הולך למישרים כמו שרוצה... עם כל זאת, כל אשר בידך עשה, אפילו במשהו קטן, הכל לפי המצב ולפי הענין, והעיקר שיהיה בכל לב ונפש, כי רחמנא ליבא בעי! - אדרבה, לפעמים דווקא מותר מעשים טובים שכאלו, שהאדם נחפס בעתים חלושים ובדברים שאין בהם מעלה גדולה ולא סיפוק רב וכו', רק נעשים מתוך כוונה שלמה ורצויה למענו יתברך בלבד, יש בהם השפעה גדולה ועצומה, ומעלים נחת רוח מאוד בשמים.

-> * <-

כ"ק אדמ"ר רבי יעקב ישכר בער בהרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא ז"ע (א"ח 1 - א"ח 2) <אחד ומיוחד מן הצדיקים ששתל השם יתברך בדרו אחרון, היה האדמ"ר הקדוש מנדבורנא זצוק"ל, שמלכד גדל ואוונות בתורה ובפוסקים נודע כעובד השם יתברך במסירות נפש בכל הכוחות תמיד, וזה נקרא 'אוהבם של ישראל', כאשר רבים שוחרים לפתחו בבקשת עצה ותושיה, ובפרט בענייני הרפואה שהתפרסם בה ברחבי תבל.

אחת המצוות המיוחדות שראו אצל הרבי זצ"ל בעל ההלולא, שהיה מנהגו בה עד מאוד ומקיימה בכל לב ונפש ובשמחה עצומה, היא מצות 'כיבוד אב', כאשר היה תדיר עומד מוכן ומוזמן לעשות רצון אביו כ"ק האדמ"ר בעל "דבר חיים" מנדבורנא זצוק"ל.

זקני החסידים אמרו על עבודתו הגדולה במצות כיבוד אב שמוסרת מקובלת היא בידו מאביו הקדוש בעצמו, כאשר זקנו הרה"ק רבי איתמר מנדבורנא זצוק"ל התנורר בארצות הברית, ובנו הגדול הרה"ק רבי חיים מרדכי זצוק"ל שהיה דר בארץ הקדוש יצא לדרשו פעמים רבות בנסיעה אריכתא לאמריקה כדי לקבל את פני אביו הקדוש.

בימים הרב היה, נסיעה שכזו כרוכה בטורחה קשה ומייגע, בטלטולי הדרכים דרך ארצות אידופה.

והנה בהגיעו אצל אביו לאחר כמה ימים של יגיעת דרכים מפרכת שמה אביו הקדוש מאוד לקראתו. ותיכף לאחר ברכת השלום אמר לאביו שבא הנה רק כדי להגיש לפניו כוס תה... וצעה לומר, שכל עיקר כוונתו בנסיעה הקשה היא כדי לקיים מצות 'כיבוד אב' לשמו; ולא בשביל שום כוונת 'דווחים' צדדיים... אף לא וווחים פוחנים של קנייני תורה ויראת שמים וכדומה.

וגם כשהיה נשאר אצלו תקופה ארוכה, והסתופף בצל קדשו תדיר, בשבתות ובימים טובים ובארועים שונים והשתתף בהרבה טישנין ותפילות וכו', הזכיר לפניו כל העת שיעיקר תכלית הנסיעה שערך היתה כדי להגיש לאביו 'כוס תה' ולשמש לפניו בכל הנצרך, כדי לזכות לקיים מצות כיבוד אב.

ולפיכך, שימו זקני החסידים, זכה אף הוא מרן הדבר חיים זצוק"ל במידה כנגד מידה שיהיה בנו הגדול כ"ק מרן אדמ"ר מנדבורנא ז"ע, עומד תדיר ומשמש לפניו באימה וביראה ובהתקשרות אהבה עצומה.

בערוב ימיו כמה שבועות לפני פטירתו כשהיה חולה וחלוש מאוד, לא זו ממיטת חוליו, ולא הניח לבנאים ולמשמשים לחטוף ממנו את מצוותו... - הוא למד אצל אביו פרק בהלכות קיום מצות "כיבוד אב"...

-> * <-

הגר"צ רבי ישראל יצחק ברה"ר נתנאל הלוי רייזמאן זצוק"ל - דומ"ץ העדה החרדית ורב דקהל חסידים פה עי"ה"ק ת"ו (א"ח 1 - א"ח 2) <אחד מגדולי הפוסקים בירושלם קרוא דשופריא בדרו שלפניו היה הגר"צ רבי ישראל יצחק זצוק"ל, לא רק יהודים פשוטים היו נוהרים אצלו עם שאלותיהם בהלכה, כי גם רבנים גדולים יושבי מדין היו עולים להיוועץ עימו בדבר ה' זו הלכה, כאשר נהירים שמועותיו בתלתי הבריוו, ובכל מקום מראה פנים בהלכה בדברים המתיישבים על הלכ.

זכרנוי מקרה אחד, אשר בדידי היו עובדא בשנות ילדותי התעוררה פעם בביתנו שבשכונת 'בתי ישיין' הוותיקה שאלה אחת על כשרות העוף שנשחט עברנו. בימים ההם בטרם עידן המשחטות המסודרות והמשוכללות כבימינו, היו צריכים לדאוג לבד לכל מעשי העוף, למן השחיטה והבדיקה ועד המליחה וההכשרה וכו'... - שלחני אפוא אבי הגר"צ בעל "מעדני השולחן" זצוק"ל אל הרב הפוסק מרן הרב"ה רבי דוד יונגריי זצוק"ל עם העוף ביד, כדי שיפסקו בו את פסקו. כשהגיעתי לביתו של רבי דוד התבונן היטב בעוף מכל צדדיו, אחר פנה אלי בתביבות ואמר: ראה נא טייערע קינד, אני כשלעצמי איני יכול לפסוק על שאלה זו... הבה נא נלך יחדיו אל הפוסק הגדול הגאון רבי ישראל יצחק רייזמן זצוק"ל, שהיה הרב דשכונת 'בתי ווארשא', ונשמע מה בפיו.

כאן מוכרזתו לציין בדרך אגב את מידת ענוותנותו הגדולה של הגר"צ רבי דוד יונגריי זצוק"ל שנודעה לכל דבר, והוא נכבול את עצמו בפני כל אדם ממש, אף בפני ילדים קטנים... ובגדל ענוותו היה מיראי הוראה מאד, ותדיר היה מתיירא לפסוק להלכה למעשה, על אף היותו מגדולי הפוסקים שבדורו.

אחד הספרים המשובחים שבענין מידת הכעס, הוא הספר הנודע "ארך אפים", מחבר הספר [היה רמ"א ר' אברהם יעלין סק"ק וינציבא זצ"ל] כותב על עצמו בהקדמתו שהוא היה בטעניו כעסן גדול ושייב את מידותיו, עד שהתחפר מקצה לקצה, וחזר את ספרו כדי לברר וללמד לעצמו ולאחרים כיצד

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לעזרת ע"י הקוראים

שש זמנ באמנה

תקופה ארוכה מאוד ניסיתי למכור את העסק שלי כאשר כל עסיקה עד כמה שהיא נראית מבטיחה פשוט מתמסמת לה בדרכים לא הגיוניות. כל פעם לפני משא ומתן הלכתי לבקש ברכת הצלחה והעסקה שטובה לשני הצדדים, פשוט לא מתקדמת באופן שמרגיש לא טבעי. התפללתי לה' שיאיר את עיני על מה ולמה העסקאות נופלות?!? עד שפלתע נפל לי מחשבה שאולי זו הסיבה.

בעבר מכרתי עסק בדרך פלא כאשר המתווך היה חבר ששמע בטעות שאני בכלל חושב למכור, ומההצעה שלו יצאה העסקה לפועל. באחד הימים הוא זרק לי משפט על התיווך שלא חשבתי בכלל להציע מאחר שלא הצעתי את העסק למכירה, והוא הציע את העסקה סתם כדרך אגב. אבל למרות זאת אחרי כמה שנים נתתי לו שווה כסף לתיווך דרך מוצרים שמכרתי ומבחינתי סיימתי עם התיווך. עכשיו שהעסק לא נמכר, הזדמן לי להתקשר אליו למרות שזמן רב לא שוחחתי וחשבתי בליבי, אולי משמים מזכירים לי אותו על דבר התיווך. שהרי אם נניד את האמת עמוק בלב הרגשתי שהוא לא מרוצה.

החלטתי להתקשר אליו ולשאול אותו אם אני חייב לו משהו לדעתו, הוא אמר שאני לא חייב לו דבר וחצי דבר שהרי כבר שילמתי לו במוצרים... אבל אמרתי לו: "בכל זאת אני מרגיש שמגיע לך על התיווך גם כסף מזומן, ולכן אני מעוניין לתת לך כסף ביד למרות שאהה לא מעוניין!!!"

לא השארתי לו מקום להתווכח והגעתי לעיר מגוריו ונתתי לו סכום כסף כדמי תיווך ובקשתי ממנו שיגיד בפה מלא שהוא מוחל לי על העיכוב בדמי התיווך, הוא לא הבין מה אני רוצה ממנו שהרי מבחינתו אני לא חייב לו כלום והוא לא מקפיד עלי. בסופו של דבר הוא אמר לי שהוא מוחל לי.

שמחתי ונסעתי משם מרוצה, לא חלפו עשר דקות ולקוח שבמשך חודשים רבים רצה את החנות בעבר ולא סגו עסקה, התקשר ואמר שהוא רוצה לחתום איתי על החנות ולקנות את העסק...

למחרת חתמנו על הסכם, קבלתי מקדמה בדיוק בגובה סכום התיווך ששילמתי ועוד באותו שבוע נסגרו העסקה על הצד הטוב ביותר!!!

שמעתי הרבה סיפורים של אנשים שלא היה להם ילדים, ובסוף התברר שלא שילמו דמי שידוך שזה בעצם תיווך...

כמה חשוב לשים לב שבין אדם לחברו מעכב עסקאות גדולות, ורק בדרך נס עורר אותי הבורא לחשוב על הנקודה הזו שאפילו הוא המתווך באמת לא הרגיש בלב דבר, אבל עובדה שזה פעל את פועלו כי משהו קטן כנראה כן נשאר שם בלבו והוא כבר לא זוכר!!!

בעל המעשה:ה.ה.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן לשלח אל ר' שפחה סטראלס
בפסק: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

טלשיה ספרים נפתחים טיב הקהילה

טיב אוצרו של הגה"ק רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 02-6194114

מתגברים על מידת הכעס והקפדתו. הספר נדפס לפני כמאה וחמישים שנה באירופה, ומאז כבר אזלו תמו כל הספרים מן השוק בכל ירושלים נמצאו אולי כמה ספרים יחידים בלבד, והגאון רבי דוד זצ"ל הכניס עצמו בעובי הקורה והשתדל בהדרת הספר והדפסתו מחדש. - לשאלתו של אדוני אבן, מרנו הגו"צ רבי לוי הכהן זצוק"ל, מה ראה להכניס עצמו בדבר ולדאוג להדפסת זה הספר דווקא? - ענה לו רבי דוד: הנה יושב אני רבות בחדר בית הדין (בתור דיין דהעדה החרדית), קורה לפעמים בעיצומם של דיונים קשים וסוערים שאפשר לבוא תלילה ליד איזו הקפה או משוה כעס חס ושלום לכן צריך אני לזה הספר ולהתאמץ בהדפסתו, כדי שישפיע עלי את מידת הענוה והסבלנות... - עד כדי כך היה חושש ומתרחק מן הכעס והקפדה עד קצה האחרון, הגם שהיה מאוד שפל בעיני עצמו.

בחדש טבת אם בחדש ניסן היו הגזרות קפואים עם השלגם שנעדרו עליהם, וניתן יהיה להריץ את משלוחי העצים על גביהם לכל אתר ואתר, או דלמא באותה עת כבר יקדים 'גזל קיץ' להתייצב ותחיל עונת הפשדת השלגים ואז כבר לא ניתן להסדיר את המשלוחים שכן סכנה גדולה היא לעבור עם מטען כבד שזכה על שלג המתחיל להפסיד.

על כך בדיוק הגיע הסוחר זנן אל הרבי מסוכטשוב בשאלתו הקשה, יאמר נא הרב, האם בחדש ניסן הבעל"ט עדיין ירדו השלגים על הגזרות, או שכבר חצא חמה בתוקפה להמיס את השלגים? - שכן בחקירה זו תלויה ועומדת העסקה כולה, האם יכניס עצמו בת, או דלמא מנח הוא בכך את כספו על קרן הצב, ועלול להפסיד הכל.

כששמע האבני נוד" את שאלתו וחקירתו של האיש, רצה לשלוח מעל פניו, וכי נביא אנכי לדעת את מצב השלגים שבגזרות בעוד ארבעה חודשים? הלא שאלה כוו שייכת לצוות החזאים בשבטיות המטאורולוגי, שם יושב לו החזאי וזוהו את תשוקתו מוג האויר לימים הבאים לקראתו לשלום... וגם הם אינם יודעים לומר בימי טבת מה בדיוק יהיה מצב השלג שעל הגזר בירח ניסן... ומה לו זה קשור אלי?

אך האיש התמסר אינו מרפה הרבי יודע הכל! פסק בגזרות ואין אפשרות לפנות לשום אדם בעולם עם שאלה שכזו, רק אל הרבי הק בעצמו.

ניסה הרבי כמה פעמים להסביר לאיש שאין כאן מקום לשאלה שכזו, ואין מן הראוי להתירו בחקירות כאלו... אך ללא הועיל, האיש מתעקש ומבקש על נפשו, בחיות שגורל כל ששת גבוותו בגזרות תלויות ועומדות בעסקה זו, ומכרח הוא לדעת האם לבצע את העסקה או למשוך את ידיו ממנה. כראות הרבי שהאיש אינו מרפה, קרא לגבאי להיכנס פנימה, וביקשו להציג את הטרדן מן החדר!

מדוע מפרעיר אתה כאן לרבי? - שאל הגבאי ברוגזה. אבל האיש ברוב תמימותו אינו מבין מה רוצים ממנו, וחזר שוב על שאלתו, שהוא רק מבקש לדעת את תוצאת מוג האויר של חודש ניסן הקרב ובא. כששמע הגבאי הנאמן את שאלתו התחרד קמעא ונראה כמסתפק אם אכן צריך להוציא את האיש.

כשראה הרבי שהגבאי מתחרד ומסתפק בדבר הוחיך בדעתו, התחייך אליו ושאלו: האם גם אתה חושבני כחזאי?... הכיניד אוכל לחוות ולדעת עתה את העתיד להתרחש בחדש ניסן? אולם הגבאי הפיקת שכבר זכה להכיר היטב את הרב, אמר, שאם באים אל הרבי בשאלה שכזו ייתכן שזו כן 'דעבישע' שאלה, שהרי לאדם פשוט לא נושאים עם שאלות שכאלו!

הגבאי שריים על האיש ניסה להמליץ יושר עליו, והסביר לרבי שבודאי אין כוונת השואל לשאול כאן על פי חכמת המטאורולוגי... אלא מתוך 'אמונת צדיקים' בלבד שואל הוא בתמימות אם עליו לבצע את העסקה. כשראה הגבאי שהרבי מאוין לרבי'ו המשיך והתעמק ר"ר בימי התנוכה המקודשים מאיר וזרח האור הגנוז המופלא שבו ניתן לראות מסוף העולם ועד סופו, ומאמינים אנו בני מאמינים בכוחם של צדיקים שיטילים להשתמש באותו אור מופלא שהשאר הקב"ה מראשית הבריאה לצדיקי הדורות: כשמע הרבי הק את דבריו, קם ממקומו נעמד בדחילו ורחימו בקרן זווית ושפך הפילה קצרה לפני קונו, ולאחר מכן הסביר פניו אל האיש בברכה מעליא סע נא לביתך ותבעך את העסקה על הצד היותר טוב והשליט יהיה בעורך שלא תפסיד בה כלום ותוכל להשיא את בנותיך בריח ובכבוד!

האיש שמח מאוד על התשובה הברורה שקיבל ביחד עם הברכה הטובה, ואכן התבעה העסקה על הצד היותר טוב, ולאחר חג הפסח חזר האיש להדות לרבי על יצירתו אמונה - ומאותו עסק טוב התעשר האיש, ומאז וזחה שמש הצלחתו ונעשה לאחד מן העשירים הגדולים בארץ פולין. ללמדך גדל כוח אמונת הצדיקים, שיודעים הכל מכות התורה שבקרבם, ואינם נצרכים לא לחזאים ולא לחזאים... רק חשים ומרגישים בגודל קדושתם בברכת ימי חודש ניסן הבעל"ט, שהינם ימים המבורכים להצלחה וסיועיתא דשמיא ברוחניות ובגשמיות ובכל העניינים לטובה. וזכות הצדיקים נתן עלינו וכל כל ישראל לטובה.

לקבלת העלון בכייל (דוא"ר) נא לשלוח לכייל המצ"ב

הגו"צ רבי אברהם בה"ר זאב נחום בעל "אבני נזר" מסוכטשוב זצוק"ל (יום ה' - י"א אדר) << באחד מימי התנוכה הקדושים נכנס אל הרה"ק מסוכטשוב בעל 'אבני נזר' זצוק"ל יהודי נכבד סוחר עצים ספורים בפולין של מעלה והינה את צרתו בפניו, כאשר חגגו השם יתברך בשש בנות טובות ונאות משולמות בכל מידה נכונה בלעדיה, אך כדי להשיאן בזיווגים הגונים המתאימים עבורן זקוק הוא לרוח רב הן בשביל הוצאות הגישואין עצמם והן כדי לשלוש דמי 'נז' כדאי... ועתה משאלתו בפני, היות שמציעים לפניו עסקה טובה ומשובחת לרכישת יעד עבות שיש בו אלפי רבבות עצים טובים ומשובחים שניתן לרוץ בהם סכומים עצומים! לכן בא עם שאלתו האם לבצע את אותה עסקה מעליא.

לאכורה נראית עסקה זו כהודמנת נדירה, הסביר סוחר העצים ברוב חשיבות שכן בעל היעד זקוק בדחיפות לכסף מוזמן [קעש] ומעונין למסור את כל עצי היער מיידית ובשביל כך הוריד את המחיר עד כמעט לחצי!

ברם דא עקא שעתה בתקופת טבת שורר ביער קוד מקפיא השלגים המרובים מכסים כמעט את כל חלקי היער בגובה רב. כך שאין זה אפשרי כעת לנשת למלאכת כריחת העצים, המצריחה פועלים רבים שיתהלכו במלאכתם ברחבי היער שעות רבות מן הבוקר עד הערב, וככל הנראה רק בשלתי החורף בחדש אדר יוכלו להתחיל במלאכה. מאידך יגמא דזיכ' משלוח העצים לערים הרבות נעשו בימים ההם על גבי 'רפסודות' ענק שגולשו על פני הגזרות הקפואים, וכך היו נשלחים משלוחים ענקיים לכל עיר ועיר. ערים רבות בפולין שכנו סמוך לנדרות הגדולים וקיבלו כך אלפי עצים גדולים וחמונים. כאשר בימים ההם היו העצים מצוץ נחוץ ביותר בכל בית ובית בטרם יעזב הדלק והנפט שבימינו. - ואילו בתקופת האביב והקיץ כשמתחילים השלגים להפסיד קשה מאוד להסדיר את משלוחי העצים על גבי הגזרות, שכן עיקר גלישתן של הרפסודות היתה על מרדב השלג הנעים שעל פני הגזרות. לפיכך על פי רוב היו בעלי היערות עושים את מלאכת כריחת העצים בימות הקיץ, כשהיער פורה ומטלבלב וניתן לעבוד בו בנוחות ומצד שני היו שולחים את המשלוחים הגדולים עם תחילת החורף בעת שהשלג יכסה כל ארץ והגלישה נוחה על פני הגזרות הקפואים והיא העונה הנצרכת לעצים.

אולם עתה, משהגיעה הצעה זו של רכישת היער הגדול בימי טבת מחמת הדחיפות והנחיצות של המוכר למעות נמצאו הדברים הפוכים מצד אחד, אי אפשר להתמתן עם כריחת העצים עד ימות הקיץ ולשולחם רק בחורף, הבא כי הדבר כרוך בהפסד מרובה. והצעה הטובה ביותר היא לכתות את העצים בחדש אדר הבעל"ט, שם חום עונת החורף לקראת האביב, ולשולחם תיפק בחדש ניסן, שבו עדיין נצרכים במחוזות רבים לעצים. אולם עיקר הבעיה היא שזו העונה של חודש ניסן נקראת 'עונת בניינים', ומוג האוירי בתקופה זו נקרא בפי החזאים בשם 'דנדה', על שם שמתנדנד בין חורף לקיץ. והתקופה נענה לשניונים רבים, ואי אפשר לדעת עדיין

ונחזור אל סיפורנו, לאחר שהתלית רבי דוד שיש להוועץ בשאלת העוף עם הפוסק הגדול בעל החילולא הכין עצמו לצאת אל ביתו. בטרם יצאנו מבהית נעצר לרגע רבי דוד ואמר: אולי ספר ה'שולחן ערוך' מונח בביתו של הדיין למעלה במקום גבוה בארון, והרי הוא אדם וקן ואין זה נאה להטריחו בטיפוס מיותר... נטל אפוא רבי דוד בידו האחת את ספר השולחן ערוך יהיה דעה חלק א' הגדול שבביתו, בידו השנייה תפס בידו, כשאני מחזיק היטב בעוף השאלה של מצות כיבוד אב ואם שבידי השנית וכך יצאנו אל הדרך.

יחדיו צעדנו בין מבואותיה העתיקים והקדושים של ירושלים של מעלה, עד שהגענו אל שכונת 'בתי ורשאי' מקום מרורי של הגאון רבי ישראל יצחק. שם ישוב להם שני האריות יחד בפלפולה של תורה, דוטו בבירור עומקה של הלכה מתוך אהבה וכבוד הדין מיוחד במינו.

חנך כדי ליבון הדינים והצדדים בין שני גדולי הדור והעלמה שאלה מסיימת שנצרכו לבירור אצל השוחט, ואז שומע אני שרבי דוד אומר לו רבי ישראל יצחק: הרי אי אפשר לשלוח את הילד לבדו אל ביתו של השוחט, הוא עדיין ילד... אנש נא אפוא בעצמי אל ביתו של השוחט ואברר אצלו את המצב לאשורו, ותיפק אשוב עם תשובתו כדי להעלות פסק של תורה. כל כך היה ר' דוד מקריב עצמו במסירות ובנאמנות בכל מיני טרחות ורצינות, בשביל שאלתו של ילד קטן... לא חס על כבודו ולא על טרחתו, ולא עלתה על דעתו שמה פן ואולי ניתן לשלוח את השאלה אל רבי ישראל יצחק ביד אדם אחר, או לחילופין לשלוח אחר השוחט שיבוא הוא אל ביתו של הרב, אלא בעצמו קם ופגע ויעשה כל מה שצריך בלא גינונים מיותרים וללא היסוסים!

עמדתו נבון מן הצד מלא בושה עד כמה נטריח כאן את הרבנים הצדיקים בשביל העוף שלנו... אך למולי הגדול בדיוק באותה עת כשרצה רבי דוד לצאת אל בית השוחט הגיה לפתע אבי מורי זצ"ל אל הבית כראותו שהשעה מתמשכת ועדיין לא שבת הביתה עם העוף יצא לקראתו לעבר ביתו של רבי דוד, שם אמרה לו הרבנית שהרב יצא ביחד עם הילד לשכונת בתי וורשאי לביתו של רבי ישראל יצחק, וכך מן השמים הגיע אבי ממש בעמדתו על פתח הבית כשרבי דוד כבר מוכן לצעוד עמי בצווחה אל בית השוחט. - כמובן תפס אבי מיד את כל הענין וסידר הכל על הצד היותר טוב, שלא להטריח את כבוד הרבנים החשובים.

כך היה דרכם של גדולי ישראל, שאינם חשים על כבודם ועל טרחתם להתעסק שעתים תמימות בשאלה של ילד קטן... ונחמים הם זה לזה בהלכה כשאין הרב הגדול רוצה בשום אופן לפסוק הלכה בעצמו ולסמוך על דעתו בלא שיתיעץ בדעת תורה הקדושה של הרב רייזמן זצוק"ל. זו היא גדלות של ענוה! כמו שמעיד בנו הוזהר הקדוש (ה'ג פ' שלח קסת): "זכאה איהו מאן אזוער גרמיה בהאי עלמא כמה איהו רב ועילאה בהרותא עלמא. והכי פתח רב מתיבתא מאן דאיהו זעיר איהו רב ומאן דאיהו רב איהו זעיר" עכ"ל. [זכא הוא פי שסקיין עצמו בעולם הזה, כשהוא גדול ומליץ בעולם הבא, שכן היה רב פתח במתיבתא, פי שהוא קטן (בעיני עצמו) הוא הגדול, ופי שהוא גדול (בעיני עצמו) הוא הקטן].

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לע"י יעקב ציבן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל נלב"ע י"ב טבת תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע י"סיון ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטי"א רבי ישראל יצחק נלב"ע י"ח נסלו ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"ק רבי גמליאל הכהן זצ"ל נלב"ע ח' שבט תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	לע"י יעקב ציבן ישראל
----------------------	-------------------------------------	---	--	--	--	-------------------------------------	----------------------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מתוק מדבש

כניסת השבת – 17.18
יציאת השבת – 18.26
רבנו תם (72 דקות זמניות) - 19.02
(אופק חדרה)

יום שישי בשעה 16.18 שיעור 'בואי כלה'
על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)
'עידור חי פאתר קולף הלשון'

שבת קודש 15.30 - שיעור 16.30 – מנחה.
ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
ברוכים הבאים בשבת ה'!

שנה עשירית - גיליון 387
פרשת פקודי תשפ"ד

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פסתי הכנסת 'פית יוסף' ו'אפת אחים' אצטת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

אלה פקודי המשכן (לח', כא')

מובא בתנחומא: אמר משה 'יודע אני שישראל רוננים אחרי, התחיל משה לעשות חשבון עמהם... עמד ותמה היכן אלף שבע מאות שבעים וחמש? ... מיד האיר הקב"ה את עיניו, תלה עיניו וראה שהיו עשויים ויום לעמודים' חידוש נפלא הביא הרב נתנאל רוזנבלט (נר לשולחן שבת): משה רבינו רצה לתת דין וחשבון ולכן נאמר 'אלה פקודי המשכן' שעולה בגימטריה 651. אבל כאשר עשה חשבון ראה כי המילים 'ארחץ בנקיון כפי' עולות למניין 627 והקב"ה האיר ה' עיניו וראה את ה'וים', האות 'ו' במילוי היא 12 ושני וים הם 24. הרי לנו יחד 651! שזה בדיוק 'ארחץ בנקיון כפי' והוכח כי משה רבנו נהג בנאמנות ובניקיון כפיים. **מתוק מדבש!**

*****

ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן (לח', כז')

כתב 'בעל הטורים': מאת אדנים - כנגד 'מיוסדים על אדני פז' (שיר השירים) וכנגדם תקנו ק' ברכות בכל יום. ולמדנו מכאן שכשם שאדני המשכן היו הבסיס לקיום המשכן כך הברכות הם הבסיס לקיום העולם.

ובעניין 'בסיס' להלן סיפור מופלא על רבנו יעקב

אבוחצירא זי"ע"א ('חכמה מקדם' הביא הרב נתנאל יוסיפון שליט"א): פעם אחת בעקבות גירושו של בני זוג (ל"ע), פרצה מריבה גדולה בין משפחות הבעל והאישה. המשפחות פנו לבית הדין שיפסוק אצל מי יגדל הילד המשותף. בית הדין פסק שהילד יגדל אצל האם, אך משפחת האב סירבה לקבל את הדין, והמריבה הפכה לקטטה של ממש.

בעקבות זאת, החליטה האם לפנות ל'אביר יעקב' שיושיע אותה ויאשר את פסק הדין. פנתה האם לביתו של רבי יעקב, ושם נאמר לה שהרב יצא לפני זמן קצר לכפרי הסביבה. באותם ימים, היו שודדים בדרכים, והסכנה הייתה גדולה. בכל זאת, מיהרה האישה לצאת לדרך, והשיגה את רבי יעקב ושמשו.

גוללה האישה את סיפורה, בעוד השמש מזרז אותה מפני סכנת השודדים. אך הרב מאזין לדבריה ברוב קשב, ואף שואל שאלות וסבלנותו של השמש הלכה ופקעה. לבסוף התיישב הרב לכתוב פסק דין, והשמש יצא מדעתו.

ניגש השמש וביקש שימהרו לעיר הקרובה, ושם יכתוב הרב את פסיקתו, מפני הסכנה הגדולה. השיב ה'אביר יעקב' – 'סכנה?! הסכנה היא במקום שבו מטים משפט' רק כשסיים הרב לכתוב את פסק ההלכה, ומסר אותו לאישה, הסכים להמשיך במסע.

מובא במשנה (אבות א', יח) 'רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלושה דברים העולם עומד: על הדין ועל האמת ועל

השלום, שנאמר אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם' לאור זאת ברור, שכל פגיעה בסמכויות בית הדין וסילוף המשפט, ממוטט את יסודות העולם העם והחברה, ומהווה סכנה גדולה. וכפי שנאמר ב'פתח אליהו' 'משפט עמוּדא דאמצעייתא'.

רבי יעקב אבוחצירא זי"ע"א מלמד אותנו שיעור מעשי בחשיבות הגדולה שיש למשפט צדק. הוא מזדרז לכתוב פסק דין להשיב הצדק על תילו, ומלמד בכך את האחריות שיש לרב להשיב לכל הפונים עליו בשאלות תורניות, ועל חשיבות הזריזות בעניין. יתר על כן מלמד הרב שהסכנה נמצאת בעיוות הדין יותר מאשר הסכנה הפיזית. ולכן אנו מתפללים 'השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה' וע"י כך 'הסר ממנו יגון ואנחה'. **מתוק מדבש!**

ובעניין 'סילוף דברים' איתא דפדיוחא

היף מוסיקו מספר למורה: 'בחצר הלנו בקצו ee אפרוחים וכולם מאכלים'.

המורה, שהיה יאני שרף, כואס מאד, מציף אותו

מהכיתה ואומר לו נחמך יבוא עם אבא שלו

למחרת היף מציף לבית הספר עם אביו והמורה

מקפ ממנו שיעיד לאבא שלו את מה שהוא אמר לו

'בקצו הלנו ee אפרוחים וכולם יאני' אמר היף.

והמורה צועק: 'מוסיקו, למה אתה מסקר? אתחול

אמרת מאכלים'.

'נכון' צונה היף 'אבל בינתיים הט פתחו את הציניים'

*****

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אותם משה (לט', מג')

מובא בתורת כהנים: 'ויברך אותם משה - מה ברכה ברכן? אמר להם, תשרה שכינה במעשה ידיכם. רבי מאיר אומר, כך ברכן, ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים, והם אמרו לו, ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו וגו'...'

ויש לשאול: מה השייכות של ברכה זו של 'יוסף עליכם ככם אלף פעמים' לבניין המשכן, שברכן משה בזה?

מתרץ נפלא ראש ישיבת 'עטרת שלמה' הגאון הרב חיים פיינשטיין שליט"א (מערכי תורה): 'ונראה לבאר בזה, דהנה הפסוק אומר (שיר השירים) 'הנה מטתו שלשלמה', וכן כתוב שם 'אף ערשנו רעננה' וביאר רש"י (שם) שבית המקדש נקרא כן, משום שהוא המקום שבו מתברכים עם ישראל לפרייה ורבייה.

ולפי זה הרי מבואר היטב שבעת בניין המשכן, משה בירכם שיוסף ה' עליהם אלף פעמים, שהרי בהשלמת הקמת המשכן נשלם המקום שבו מתברכים עם ישראל לפרייה ורבייה, ועל כן הוא מברכם שירבו מאוד בברכת 'יוסף עליכם ככם אלף פעמים' **מתוק מדבש!**

הלכה קצרה לקראת פורים:

השומע מקרא מגילה ברדיו אינו יוצא ידי חובתו, אפילו כששומע על ידי שידור חי... שהקול הנשמע דרך הרדיו איננו הקול של האדם המדבר עצמו, אלא הוא קול אחר המשודר על ידי זרם חשמלי באמצעות ממברנא שקולטת הקול ומשדרת... ואפילו אם מהרהר בזה מתוך מגילה כשרה.

והשומע ברכות המגילה ברדיו אינו עונה אמן, אבל אם שומע הברכות בשידור חי, עונה אמן. וכן השומע ברכות דרך הטלפון עונה אמן. אבל אינו יוצא ידי חובה, שאין האדם שומע את הקול ממש, אלא תנוודות ממברנא שנוצרו על ידי המדבר למכשירים אלו, והתנוודות מועברות באמצעות זרם חשמלי. (ילקוט יוסף מועדים, עמ' רפז)

רעיון וסיפור - מה אתה סופר?

נפתח במילתא דפדיונותא:

יהודי בשם ראובן הולך בעיר שנה לא, הוא פונה לאחד הצופרים וקובע: 'סליחה, אתה יודע אולי איפה זה רחוב הכסף?' 'לא יודע' עונה האיש וראובן צועק עליו 'אם אתה לא יודע אז למה אתה לא תלך?'

אלה פקודי המשכן... (לח' א')

אומר 'אור החיים' הקדוש זיע"א: כל מקום שנאמר 'אלה' פוסל את הראשונים. ומה הכתוב כאן בא לפסול? כותב 'אור החיים': 'כי כל מה שימנה אדם מקניינים המדומים, אין מניינו מניין... אבל מניין זה עומד לעולם, והטעם להיות מניין המשכן המופלא, אשר שכן שם אלוהי עולם'

הדבר היחידי שראוי לאדם למנות בעולם הזה הוא 'פקודי המשכן' דהיינו מניין של דברים שבקדושה כגון: כמה כסף תרמתי לצדקה? כמה זמן קבעתי לתורה? כמה זמן התפללתי? וכו'...

ואומר 'אור החיים' שלכן נקרא שמו 'ממון' נוטריקון 'מה מונה?' כלומר מה לך למנותו?

ורבנו ה'בן איש חי' זיע"א הביא על כך משל נפלא: אבא אחד שאל את בנו: 'עשר ציפורים היו על הגג, צייד אחד ירה ופגע באחת מהן, כמה ציפורים נשארו?' ענה הבן 'ציפור אחת'

אמר האב: 'טעית בני - אם אחת מתה נשארו תשע' אמר לו הבן: 'מחילה אבא, כשהצייד ירה כל התשע התעופפו והיחידה שנשארה על הגג היא זו שמתה'...

והפן קיבל חיבוק ונשיקה...

והנמשל: כל חייו של האדם הוא מנסה לירות ולצוד כסף, הנאות, זמן להנאות גופו, אבל בסוף חייו הממון והזמן מתעופפים כנגדו.

הממון והזמנים היחידים שנשארים לאדם גם אחרי מותו, הם 'פקודי המשכן' דהיינו הממון והזמנים שהוא השקיע על דברים שבקדושה.

וזהו אחד הדברים היסודיים והחשובים בחינוך - מה אתה סופר? מה באמת חשוב לך?

ובעניין זה סיפר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל (רבי יעקב אומר) על אחד מראשי ההסתדרות של מדינת ישראל שעזב את הדת ואת חינוך אבותיו. באחד הימים הוא הלך לשחות בים ובלי לדעת איך ולמה הוא החל להיסחף ונקלע למערבולת וזעק לעזרה... המציל שהבחין בו מיהר לשחרר את סירת ה'חסקה' שלו ולשוט לעברו. והנה, כאשר התקרב אליו הוא שומע את האיש צועק 'אני לא חוזר בתשובה...' אני לא חוזר בתשובה!'

משך המציל את האיש העלהו על הסירה, האיש השתעל והקיא את מי הים שנכנסו לריאותיו אך הוא זכה לחיים.

כאשר שבה אליו רוחו פנה אליו המציל ושאל אותו 'מה זה היה מה שצעקת שאתה לא חוזר בתשובה?'

האיש היה נבוך אבל הוא חש שהוא חייב תשובה למיטיבו והסביר: בצעירותי הייתי חרדי, בן למשפחת חסידי סלונים, אבל רוחות ההשכלה שאבו אותי ונתקו אותי מדרך התורה, החלטתי לעלות לארץ ישראל ולהתיישב בקיבוץ... אבא שלי ראה לאן מובילים הדברים ואמר לי 'יוס'ל, אתה עולה כעת לארץ ישראל ואנו נפרדים, מי יודע אם אזכה לראות אותך שוב, אנא בא איתי אל הרבי מסלונים ותתברך מפיו' האמת שאני לא הייתי בכלל בקטע של דת וברכות, אבל אתה יודע אבא זה אבא, והרגשתי שזו ממש הצוואה שלו, הלכנו לרבי, הייתי כבר פוקר לגמרי אבל לכבוד הרבי חבשתי כיפה ונכנסתי אל הרבי, הוא הסתכל אלי בעיניו הטובות ומלאות האהבה ואמר לי 'בני אני יודע שנסחפת למחוזות רחוקים, אבל שורשיך קדושים וטהורים... ואני מבטיח לך שאתה לא תמות בלא תשובה...'

יצאתי מן הרבי, תלשתי את הכיפה מראשי ומאז לא נפגשנו עוד... לא אבא ואני, לא הרבי ואני ולא הכיפה ואני...

והנה כעת, כאשר נסחפתי בים הרגשתי על סף מוות (רח"ל) אבל לא רציתי למות ולכן צעקתי שאני לא חוזר בתשובה... כי הרי הרבי הבטיח שלא אמות בלא תשובה... וכפי שאתה רואה זה ממש עזר, ניצלתי ממות...

אחים יקרים! תראו עד כמה יהודי יכול לחיות בסתירה פנימית, הוא חי בהצהרה שהוא לא מאמין בקב"ה ומצד שני הוא מאמין בדברי הצדיק. כיצד זה יתכן?

התשובה היא נוקבת עד תהום: באמת אין יהודי שלא מאמין בקב"ה, אלא מה, הוא אומר שהוא לא מאמין כדי להשתיק את מצפונו וכדי שהוא יוכל לחיות חיים בלי חשבון, חיים מלאי תאוות, חיים ללא הגבלות של איסורי תורה, שבת, מאכלות אסורים וכו'... אבל בנקודת הלב הפנימית אין יהודי שלא מאמין...

ולסיום אחים יקרים! חשוב שנזכור, לא משנה עד כמה יהודי/ה נסחפו בים החיים, הם צריכים לזכור שהקב"ה 'סופר אותם' כמו שסופרים כל דבר שבקדושה. ומוכן לקבל אותם בחזרה.

וגם אם יש סימני שאלה בדרך יש תמיד את מי לשאול איך מגיעים לכל יעד? רבנים, הורים וכו'... וכמו שנאמר: 'עשה לך רב והסתלק מן הספק'.

בהצלחה... *מה טוב ומה נאה!*

לע"נ: אבי מורי ממוסס בן גזרה ז"ל ואמי מורת גיטה בת מנטה ז"ל
מו"ר הרב דוד משתח בן נעימה זצ"ל (ז' אדר) / מו"ר חמי עמרם בן רחל ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל / תמר בת מו"ל ז"ל / מימון טפירו בן מו"ל טוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלחה: מכלוף מיכאל בן לואיז - רפ"ש / דקל מלכה - להצלחה
עופרי בת רחל - להצלחה / סוזן בת ימנה - רפ"ש
דוריאן הוריה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה
אורי ישראל - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש

מקדש לילך ר' כוסם בן סבירא ור' ישיה בן אורייתא ור' חיה בן יוסף בן סבירא

פרשת פקודי

השומר פיו זוכה לשכר גדול ולישועות גדולות

אמרו רז"ל במסכת (ערכין טו.) למה נסמכו קרבנות לבגדי כהונה לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין חשן מכפר על הדינין, אפוד מכפר על עבודה זרה, מעיל מכפר על לשון הרע, כתונת מכפר על שפיכות דמים, מצנפת מכפר על גסות הרוח, אבנט מכפר על הרחורח הלב, ציץ מכפר על עזות מצח, מכנסים מכפר על גילוי עריות.

כתב החפץ חיים בשמירת הלשון (פרק ט"ו-פרשת תצוה)
וזה לשונו [בתוספת קלה] בְּמִסְכַּת עֶרְכִין מוּבָא (דף טו.), דְּהַמְעִיל הִזָּה מִכֹּפֵר עַל עוֹן לְשוֹן הָרַע. אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: יְבֹא דָבָר שֶׁקוֹל וּיְכַפֵּר עַל מַעֲשֵׂה הַקּוֹל. וְדוֹקָא אִם לֹא גֵרַם [הלשון] נזק, אֲבָל אִם גֵרַם נזק, כְּגוֹן שֶׁנִּתְקַטְטוּ עַל יְדוּ [הכדומה באים נְעִים עָלוּ. עוֹן שֶׁם בְּמִקְרָא. וְנִבְאָר בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כֹּל תִּבְהַ וְתִבְהַ שֶׁל הַמְעִיל תַּכְלַת לַמָּה רוּמוֹת

וְעִשִׂיתָ אֵת מַעֲלֵי הָאִפּוּד כָּלֵל תַּכְלַת. וְנִרְאָה שֶׁלְּכַף בָּא תַּכְלַת, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה עַל צִיצִית (מנחות פי"ט.), שֶׁנֶּשְׁטוּיָנוּ בְּחוּט תַּכְלַת, שֶׁהַתַּכְלַת דּוֹמָה לָסֵם וְסֵם דּוֹמָה לְרִקְיעַ, וְרִקְיעַ דּוֹמָה לְכֶסֶף הַקְּבוּד. וְהֵינּוּ שֶׁעַל יָדָם יִזְכַּר שֶׁיְבֹא לְדִין לִפְנֵי כֶּסֶף הַקְּבוּד, עַל הַחֲטָא הַחֲמוּר שֶׁל לְשוֹן הָרַע, כִּי אֵינָא בְּתֵנָא דְבֵי אֱלֹהֵינוּ, שֶׁהַלְשׁוֹן הָרַע שֶׁהוּא מְסַפֵּר, הוּא עוֹלָה עַד כְּנֶגֶד כֶּסֶף הַקְּבוּד, וְעַל יְדֵי שֶׁהוּא רוּאָה אֶת הַכֹּהֵן גָּדוֹל לְבוּשׁ תַּכְלַת, יִזְכַּר וְיִתְבַּוְּנֶה עַד הֵיכָן מַגִּיעַ לְשׁוֹן הָרַע וְיִשְׁמַר מִכֶּךָ הַמִּשְׁךְ הַפְּסוּק **"וְהָיָה פִי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ"** כְּמוֹ מַה שֶׁאֲמַרְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה עַל הַפְּסוּק (איוב כ"ו ז'): **"תִּלְךָ אֶרְצֵךְ עַל בְּלִמְיָה"**, עַל מִי הַעוֹלָם קָם? עַל מִי שֶׁבּוֹלֵם פִּיּוֹ בְּשִׁפְטַת מְרִיבָה, וְהֵינּוּ שֶׁיִּכְפַּשׁ אֶת פִּיּוֹ לְדַבְרוֹ, שֶׁלֹּא יֵצֵא לְחוּץ; וְזֶה כּוּוֹת הַפְּסוּק פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ הֵינּוּ שִׁישְׁאִיר אֶת דְּבָרֵי פִיּוֹ בְּתוֹכוֹ וְלֹא יוּצֵאִים לְחוּץ וְאֵז הוּא זוֹכֵה לְשַׁכַּר עֲצוּם שְׁעָלוּ עוֹמֵד הַעוֹלָם וְזֶה זָמַן שֶׁל עֵת רַצוֹן בְּלִשְׁקַת בְּקִשׁוֹת

"שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִיו סִבִּיב מַעֲשֵׂה אֲרָג" (שמות ש.) וְהֵינּוּ שֶׁיִּצְרָף אֵז בְּנִפְשׁוֹ, כְּאֵלּוּ יֵשׁ עוֹד עַל פִּיּוֹ מִבְּחוּץ מַעֲשֵׂה אֲוָרָה, שֶׁנֶּאֱרָגוּ הַשְּׁפָתַיִם זו לְזוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכַל לְפַתֵּחַם; הֵינּוּ שִׁדְעַת אֶת הַשְּׁכַר הַעֲצוּם לְבוֹלֵם אֶת פִּיּוֹ כְּפִי שֶׁאֲמַר הַגְר"א כֹּל הַחוּסֵם אֶת פִּיּוֹ זוֹכֵה לְאוֹר הַגְּנוּז שֶׁאֵין כֹּל מַלְאָךְ וּבְרִיָּה יְכוּלִים לְשַׁעַר וְכֵן יוֹתֵר נִקַּל לוֹ לְחַסוּם פִּיּוֹ

"כִּפִּי תִחְרָא יִהְיֶה לוֹ, לֹא יִקְרַע". וּפְרַשׁ רַש"י: לְמַדְנֵנוּ שֶׁהֵינּוּ שְׁרִיזִים (סיומת המעיל תכלת) שֶׁלָּהֶם פִּיָּהֶם כְּפִיל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְרַע. לְרַמּוֹ לָנוּ, שֶׁמִּי שֶׁבּוֹלֵם אֶת פִּיּוֹ, הוּא לְמַגֵּן בְּפָנָי הַמְּרִיב עִמּוֹ, שֶׁסוֹף דְּבָר הִהָיָה שֶׁיִּשְׁתַּקֵּם הַמְּרִיב, כִּינֵן שֶׁאֵין עוֹנֶה אוֹתוֹ דְּבָר. מַה שֶׁאֵין כֵּן אִם יַעֲנֶה לוֹ, תִּתְרַחֵב הַמְּרִיבָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְתָּ הַגְּמָרָא בְּסִנְהֵדְרִין אֲמַרְתָּ שֶׁהַמְּרִיבָה דּוֹמָה לְחוּר כֶּטָן בְּכוֹתֵל הַשְּׂדֵה שֶׁאִם סוֹתְמוֹ מִיַּד לְחוּר נִיצַל הַשְּׂדֵה מִשְׁטַף הַמַּיִם וְלֹא מִתְרַחֵב שֶׁאִם לֹא יִסְתַּמְנוּ מִיַּד סוֹפוֹ שֶׁל הַחוּר לְגִדּוֹל עַל יְדֵי הַמַּיִם שֶׁשׁוֹטְפִים אוֹתוֹ וּלְבִסּוּף גַּם תִּפּוּל הַחוּמוֹהַ הַמְּגִינָה עַל הַשְּׂדֵה מֵהַמַּיִם כֵּךְ מְרִיבָה אִם עוֹצֵר אוֹתָהּ כִּשְׁהַחוּר כֶּטָן הִיא נִעְצֵרַת אֲבָל אִם לֹא סוֹתָם אוֹתָהּ מִיַּד הַחוּר גָּדוֹל עַד שֶׁכֵּל הַקִּיר הַמְּגִן נוֹפֵל וְאֵז אֵי אִפְשֵׁר לְעַצוֹר וּלְעוֹזֵר מְרִיבָה כֵּן הַבּוֹלֵם פִּיּוֹ בְּשַׁעַת מְרִיבָה הוּא בְּעֵצֶם גּוֹרֵם לְסִתְיַמַּת הַחוּר שֶׁלֹּא יִתְרַבֵּה וְגַם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא לוֹ לְמַגֵּן וּמְחַסֵּה עֲבוּר זֶה,

כִּינֵן שֶׁהַעוֹלָם קָם בְּשִׁבְלֵוֹ, וְכִנְזָךְ לְעִיל. **"וְעִשִׂיתָ עַל שׁוֹלֵי רְמוּנֵי תַכְלַת וְגו' וּפְעַמְנֵי זֶהָ בְּתוֹכָם סִבִּיב: פְּעַמֵּן זֶהָ בְּרִמּוֹן וְגו' עַל שׁוֹלֵי הַמְּעִיל סִבִּיב"** (שמות כ"ח ל"ג ל"ד). וְהִרְמֵנוּ כְּדָבָר זֶה נִרְאָה עַל פִּי מַה שֶׁאֲמַרְנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרִים לְבִרְכָה (חילין פי"ט.): מַה אֲמַנּוֹתוֹ שֶׁל אֲדָם בְּעוֹלָם הָהָה? יֵשִׁים עֲצָמוֹ כְּאֵלֶם (דהיינו שִׁדְרָה כְּמַה שִׁפְחוֹת) הָאִם גַּם לְדָבָרֵי תוֹרָה יִשְׁתַּקֵּוּ? תַּלְמוּד לומְרַת(הֵלִים נ"ח'): **"יִצְדָק תְּדַבְּרוּן"**. שְׂדֵרֵי צַדֵּק - תוֹרָה כֵּן תְּדַבְּרוּן לְכֵן הַפְּעַמּוֹן לְרַמּוֹ שֶׁצִּדִּיק לְשִׁתּוֹק בְּדַבְרֵי לְשׁוֹן הָרַע אֲבָל בְּדַבְרֵי תוֹרָה צִרִיךְ לְדַבֵּר וּלְלַמּוֹד בְּקוֹל וְלֹא בְּלִחְשָׁה נִמְצָא לְפִי זֶה, שֶׁכָּבֵל עַתְּ שֵׁשׁ לוֹ לְאֲדָם פְּנָאִי, לֹא יֵשֵׁב בְּטַל, אֲלָא יִלְמַד תּוֹרָה, הַיּוֹם יֵשׁ דִּיִּסְקִים, נִגּוֹן וְיִשְׁמַע תוֹךְ כְּדֵי עֲבוּדָה וּבְשִׁעָה שֶׁאֵינוֹ יְכוּל לְלַמֵּד תּוֹרָה מֵאִיזוֹ סִבָּה שֶׁהִיא, יִמַּעַט מְדִיבּוּרוֹ כְּמַה שִׁיכּוֹל וְלָזֶה הִזָּה עַל שׁוֹלֵי הַמְּעִיל סִבִּיב פְּעַמֵּן זֶהָ בְּרִמּוֹן, פְּעַמֵּן זֶהָ בְּרִמּוֹן. פְּעַמֵּן זֶהָ הוּא דְּבָר קָבוֹל, רִמּוֹ עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּזְכָּר לְעִיל. וְגַתְּוָךְ כֶּךָ, כְּשֶׁאֵינוֹ כּוֹל לְלַמֵּד, יֵאָחַז בְּמִדַּת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּזְכָּר לְעִיל (אֲבוֹת א' ט"ז): אָמַר ר' שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: כִּי יָמִי גְדַלְתִּי בֵּין חֲכָמִים, וְלֹא מִצְּאִיתִי לְגוֹף טוֹב מִשְׁתִּיקָה, וְלָזֶה רִמּוֹ הַרְמּוֹן שֶׁאֲצַל הַפְּעַמּוֹן, הֵ? וְאֲמַר לוֹ בְּזִכּוֹת הַשְּׁתִיקָה, שְׁמִימֵי לֹא דִיבַר דְּבָרִים הֵינּוּ כְּרַמּוֹן, שֶׁאֵין נִשְׁמַע מִמֶּנּוּ וְשׁוּם קוֹל. וְאִם מִתְנַהֵג בְּאֶפְסוֹ זֶה,

העלון מוקדש להצלחה של חיילי ישראל וכל החטופים שישבו לביתם לשלום והיי רצון שיתקיים בהם הפסוקים כי ה' א-לוקים ההלך עמכם להלחם לכם עם-אֱיִבֵיכֶם להושיע אֶתְכֶם, ימלא ה' כל משאלותיך, וכל אשר יעשה יצליח

הַבְּטִיחָה לָנוּ הַתּוֹרָה (שמות כ"ח ל"ה): **"וְיִנְשָׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאֹ אֶל הַקְדוּשׁ"**, הֵינּוּ שֶׁתַּתְקַבֵּל לְמַעֲלָה קוֹל תַּפְלָתוֹ וְתוֹרָתוֹ. מַה שֶׁאֵין כֵּן אִם אֵינוֹ שׁוֹמֵר אֶת פִּי דְּבָרוֹ וּמְקַרֵּב בְּדַבְרוֹ לְשׁוֹן הָרַע וְרִכִּילוֹת וְכְדוּמָה, אֵז מְטַמְּאִין הַדְּבָרִים הַאֲסוּרִים אֶת דְּבָרֵי הַקְדוּשָׁה שְׁלוֹ, וְלֹא יִתְקַבְּלוּ לְמַעֲלָה, וְמַה שֶׁתִּכְתּוֹב (שם): **"וּבְצִאתוֹ לֹא יְמוּת"**, הֵינּוּ גַּם כֵּן, כְּשֶׁיִּנְשָׁמַע זְמַן יְצִיאָתוֹ מִן הַעוֹלָם. וְיִמְצָא שֵׁם גַּם כֵּן אֶת פִּי דְּבָרוֹ שֶׁדָּבָר לְשֵׁם ה', וְכִדְאִיתָא בְּזֵהַר הַקְדוּשׁ, דְּאֶפְלוּ הַבְּלָא חֲזָא, דְּאֶפִּיק בְּרַשׁ מְפִימָה, לֹא אֲתַאבְּדִי (אפילו הבל אחד שמוציא אדם מפיו לשם שמים - לא נאבד). וְלֹא יְמוּת, הֵינּוּ, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ עַל יְדֵי זֶה שֵׁם חַיִּים נְצַחִים, וְכִמוֹ שֶׁתִּכְתּוֹב (ויקרא י"ח ה'): **"וְחַי בְּהֵם"**.

סיפור נורא, ואמיתי בענין כמה שהלשון צריכה להיות נקיה מלשון הרע, מהגאון הגדול הרב שמחה הכהן קוק שליט"א הרב הראשי לרחובות יע"א, (לפני כ-עשרים וחמש שנה בערך), והוא שמע את המעשה מפי מעלת הרב ד"ר אברהם שיטנברג הי"ו מעיה"ק ירושלים ת"ו, ששמע מבעל המעשה בעצמו, והא לך תוארו: מעשה באדם זקן אחד, שחלה ל"ע בדלקת ריאות קשה, והוא הובא לבית החולים "הדסה" בעיה"ק ירושלים ת"ו, להשגחה וטיפול, אולם הדלקת ריאות היה חוזרת פעם בצורה קלה, ופעם בצורה קשה יותר, בני המשפחה שאלו את הדי"ר הנזכר נר"ו, האם יש תרופה חזקה יותר, הדי"ר ענה להם כי אכן יש תרופה חזקה יותר, אולם יש חשש שאם היא לא תצליח היא יכולה לגרום חייו לנוק גדול יותר, בני המשפחה הייו החליטו לנסות את התרופה החזקה יותר, ויחד עם תפלה עמוקה לבורא עולם יתברך שמו לעד, רופא כל בשר, ואכן כשניתנה התרופה הנוכרת, היה נדמה להם שחיי הזקן הנזכר, שבח איתם לכל חי, והוא הוכנס לטיפול נמרץ, ובחשדי השי"ת הוא פקח את עיניו אחר שלשה ימים ששהה בטיפול נמרץ, כשבא נכדו להחזיר אותו הביתה הוא פנה לדי"ר הנזכר, ואמר לו רב ברכות ותודות יחולו על ראשו על אשר טרח הרבה עם סבי ובזכותו הוא בחיים! הדי"ר אמר לו: זה בכלל לא בזכותי, ואדרבה חייו אני חששתי לגרוע מכל, שהוא לא יחזיק מעמד עם תרופה כזו חזקה. ענה לו הנכד: אם כבודו ואומר כך, מה ששבא אמר לי סימן שהוא צודק, הדי"ר שאל אותו מה סבא אמר לך? ענה לו הנכד: הוא סיפר לי שבזמן שהוא קיבל את התרופה החזקה, הוא הרגיש שהוא כבר עלה לעולם העליון, והוא עומד בפני בית דין של מעלה לדין על מעשיו, ושם הוא רואה ששואלים מי מכיר את האדם הזה ויכול להעיד עליו איזה כף זכות כדי שישאר בעולם הזה? קם אדם אחד ת"ח (תלמיד חכם), שאני מכירו ועמד להליץ עלי זכות: וכה סיפר: הזקן הזה כל יום משך חמישים שנה לא תפסיד שום תפילה במנין, וגם היה תמיד בעשרה ראשונים! בבית דין של מעלה חשבו והחליטו אמנם זה דבר גדול מאד, אבל זה לא מספיק בעבורו להורידו לעולם הזה, ואז קם הת"ח הנזכר ואמר יש לי עוד דבר להליץ זכות בעדו: אמרו לו בכבוד: תאמר, והוא סיפר אני מכיר את הזקן הנזכר שמשך חמישים שנה לא ביטל שיעור תורה יומי, וגם שהגיד שיעור לא היה מגיע, הוא היה מגיע, והרי כבר אמרו תורה כנגד כולם (מסכת פאה פרק א משנה א!) בבית דין של מעלה חשבו והחליטו שעדיין זה לא מספיק בעבורו להורידו לעולם הזה. ואז קם אותו ת"ח וביקש שוב לנסות להליץ עליו זכות, ובית דין של מעלה נענו לו: וכה סיפר הת"ח: הזקן הנזכר משך חמישים שנה לא הוציא לשון הרע מפיו על שום אדם. בבית דין של מעלה חשבו והחליטו שזה דבר גדול ומספיק כדי להחזיר אותו לעולם הזה להמשיך לחיות, והסבא סיפר לי שבזמן שהוא היה בבית דין של מעלה, הוא שמע את בני ביתו ואמרים: חבל: סבא היה צדיק סבל יסורין, ברוך דיין האמת! ואז הוא פקח את עיניו והם נבהלו... הדי"ר הנזכר התרגש מאד, ולפני שחתם על הטופס שחרור פנה לזקן שבס"ד הבריא ושאל אותו מכלי ראשון לשמיעת המעשה. והזקן אישר את כל הפרטים הנ"ל.

מסופר על הגאון מוילנא, ששכר עגלון להסיע אותו לעיר הסמוכה. בדך חלפו ליד שדה של גוי, העגלון ירד מהעגלה, לקח משם חציר עבור הסוס, עלה לעגלה והמשיך לנסוע. כל אותה העת הגר"א לא הרגיש כלום משום שהיה שקוע בלימודו. הגוי בעל השדה, שראה מחלון ביתו כיצד גונבים לו חציר, עלה מיד על סוס, ורדף אחרי העגלה. העגלה נעצרה והגוי התנפל על הגר"א, קרא לו גנב, והכהו בחזקה. הגר"א, שהבין מה קורה, שתק. כאשר הוא נשאל מדוע שתק, ענה הגר"א: "אם הייתי אומר יזה לא אני, הגוי היה מבין שהעגלון הוא הגנב, ואז הייתי עובר על אבק לשון הרע, וכל התורה שלמדתי לא היתה עוזרת לי ולא הייתי ניצל מלהתגלגל בכלב" ואמר שזה רמזו בפסוק: "ויקרא לה נובח בשמו" - "לה", ראשי תיבות: "לשון הרע", נובח: שבא בגלגול של כלב נובח. בזכות השתיקה מראה מבריק כאור החמה כתב ראשית חכמה שער האהבה פרק ו' וז"ל והחסידי ר' לפידות ע"ה העיד למרי ע"ה **שראה בחלום את החסיד הנחם** ובי הוידה בר שושן ע"ה אחר פטירתו פה בגליל העליון וראה שהיה מאיר פניו כאור החמה וכל שער ושער מזקנו היה מאיר כאלו היה אבוקה ושאל לו על מה זכה לזה ואמר לו בשביל מעלת השתיקה שהיה לו שמימיו לא שח שיחה בטילה הרי כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. עכ"ל

נסעו מהקיבוץ בגלל שמירת שבת ובזכות זה וניצלו מהמחבלים

טו) אשה שמתגוררת בישובי העוטף העי"א, והיא שומרת שבת באותו קיבוץ, ולא רצה להיות בישוב כדי להנצל מלראות חילולי שבת, היא היתה הולכת לעשות שבתות במקום ששומרים בו שבת יחד עם משפחתה. ובשבת שמחת תורה היא היתה בביתה, והמחבלים ימשי"ו דילגו על ביתה, והתברר אחרי זמן שלמחבלים היו להם מפות ובהם שמות התושבים וכמה רכבים יש להם ואם יש להם כלבים וכיוצא, ולדי השם שלה היה כתוב: "אינה נמצאת בשבתות בבית!" ולכן הם דילגו על ביתה. וזהו מה שאומר הפייטן "כי אשמרה שבת אל ישמרני",

קיבלו עליה לשמור ב' שבתות כהלכתן וניצלה מטבח ברעים

ז) אשה אחת שהיתה במסיבה ברעים ערב שבת שמחת תורה חזרה לביתה יחד עם חברתה, ושאלו אותה מדוע היא חוזרת ולא רוצה להנות...? היא אמרה להם שהיא היתה בשיעור של מזכה הרבים הרה"ג רבי שניר גוואטה נר"ו, והוא ביקש מהמשתתפים שיקבלו על עצמם לשמור ב' שבתות כהלכתן. וכיון שזו השבת השניה שלה, היא חזרה לביתה לשמור אותה, וכך היא ניצלה בחסדי ה' יתברך מהטבח תודה לה' יתברך. (שמעתי ממעלת ידידנו היקר רבי רפי מיארה הי"ו מגן יבנה יע"א, וסופר בתקשורת).

בא לשמור שבת בבני ברק במקום קיבוץ וכך ניצל

אברך אחד הי"ו מעי"ת בני ברק יע"א נסע עם משפחתו ביום שישי שבוע קודם ראש השנה תשפ"ד, לעיר הקודש ירושלים ת"ו, והוא רואה בעליה לירושלים תקוע, הוא נעצר לידו עם רכבו, ושאל את הנהג שהיה שם עם משפחתו הי"ו מדוע הוא נעצר בשליל הכביש, ואולי הוא יכול לעזור לו, אמר לו הנהג כי הרכב נתקע כיון שנגמר לו דלק. האברך פנה לנהג שיעלה עמו ברכבו, והוא יעשה פרסה לתחנת דלק סמוכה והביא עמו דלק. אשתו של הנהג שהרכב שלו נתקע, הציע לו כסף בתמורה, אולם האברך לא הסכים לקבל שום תמורה, והסביר שמצוה עושים לשם שמים ולא מחפשים תמורה לזה, אותו נהג אומר לאברך: אני מתפלא שעזרת לי, אני לא יודע אם היית רואה מה כתוב לי במדקה על הרכב מאחורה, לא הייתי מעזי לעזור לי, האברך אמר לו לא משנה יהודי עוזר ליהודי בכל מקרה וכל ישראל כשרים וטובים, אולם הנהג הכריח אותו להסתכל שבמדקה כתוב "דרוס כל דוס" רחמנא ליצלן, האברך אמר לו אין שום קשר בין התמונה למדקה, הנהג הודה לו מקרב לב והם החליפו ביניהם מספרי טלפונים, והוא הציע לאותו נהג שיבוא אליו עם משפחתו לבני ברק לשבת, כדי שירגיש את טעמה של השבת הקדושה, והוא הסכים להצביע. האברך חשב לעצמו שלא כדאי להזמין אותו לשבת ראש השנה כיון שזה יומיים, ומסתמא "הם לא יחזיקו מעמד", והוא הזמין אותו לשבת שמחת תורה, הוא הסכים לזה. והאברך הזה מגלה שבעצם בשבת שמחת תורה הוא אמור להיות בתורנות אצל אבא שלו בעיר שדרות יע"א, הוא לא ידע לפני לעשות הוא ניסה לשכנע את אביו נר"ו שהוא יבוא אליו ויקח אותו אליו לבני ברק לשבת שמחת תורה, אולם אביו לא הסכים הוא התייעץ עם מעלת ידידנו הגאון רבי חיים זאדי נר"ו, מה לעשות? והרב אמר לו שבחול המועד סוכות יש לו שיעור בשדרות יע"א, הוא ניסה לשכנע את אביו שיבוא אליו לבני ברק, אולם האבא מתעקש מי שרוצה אותי שיבוא אליו, ולא יעזור אף אחד, ורק אם יקבל הוראה מהגאון הגדול רבנו דוד אבוחצירא נר"ו מנהריה יע"א, ללכת לשבת שמחת תורה לבני ברק הוא יסכים. ואכן רבי חיים צילצל לרבי דוד אבוחצירא נר"ו, והוא שיכנע אותו לבוא לבני ברק להיות אצל בנו בשבת שמחת תורה. והוא הסכים. והבן הביא אותו לשבת לבני ברק, והמשפחה הגיעה אליו לשבת שמחת תורה, ובשבת שמחת תורה היו בבוקר אזעקות, ובמוצאי שבת שהם חזרו הביתה באחד מישובי העוטף הם מגלים שכל הבית שלהם נרף על ידי המחבלים ימשי"ו, ובזכות שמירת השבת הם ניצלו מטבח וחטיפה רחמנא ליצלן, ושבו בתשובה שלמה. תודה לה' יתברך! [עלון היקר טוב לחסות בה', פרשת ויצא תשפ"ד].

בזכות צניעותה המחבלים עזבו אותה

מספר תלמיד אחד של הגאון הגדול רבי שלום ארוש נר"ו, את המעשה המבהיל הבא סיפר לי בכבודו ובעצמו מורנו הרב שלום ארוש: כמה ימים לאחר האסון הנורא בשמחת תורה, הגיעה יהודיה יקרה אל ביתו של הרב וסיפרה לו על נס ההצלה המופלא שלה מקיבוץ רעים בבוקר שבת שמחת תורה. אותה יהודיה עדיין לא זכתה לשמור שבת וללכת תורה ה', אך היתה בתקופה של התחזקות והתקרבות. באו אליה כמה חברות וניסו לשכנע אותה לבוא איתן לשמור ולבלות בקיבוץ רעים באותו ליל שבת קודש. היא ניסתה להתחמק ולסרב, מפני התחזקות זמנית שהיא היתה שרויה בה, בהשראת הימים הנוראים, אך החברות הפצירו בה שתבוא עימן, עד שנכנעה לחצאים והסכימה לבוא איתן. אלא, שאמרה לעצמה: אמנם אלך עימם לאותו מקום, אך כיון שזה שבת וגם שמחת תורה, לפחות אלבש על עצמי בגדים צנועים, המצפון שלה לא נתן לה שלא לעשות משהו קטן לכבוד בורא עולם שהחלה להתקרב אליו. אמרה וכך עשתה. ואז בשעת בוקר מוקדמת, כשהגיעו המחבלים הארורים אל איזור הבילוי והחלו להרוג יהודים, המחבל עבר לידה עם הנשק ואמר לה: "את צנועה, את לא קשורה לפה, תברחי מפה" ולא ירה בה. כשהוא ממשק לטבוח באנשים אחרים רחמנא ליצלן. הרב ארוש שאל אותה: "אבל למה הוא אמר זאת רק לך?" ורק הייתי נראית יוצאת דופן בצניעות שלמה" (עלון טוב לחסות בה' חיי שרה תשפ"ד עמוד 4)

שמע לאמו וניצל מטבח

בחור אחד הי"ו, אמר לאמא שלו שהוא רוצה ללכת למסיבה ברעים שהייתה בשבת שמחת תורה, היא שאלה אותו, מדוע אתה רוצה ללכת לשם? הוא ענה לה כי יש לו חשק לשתות משקאות חריפים ערק וכיוצא, ולשמות, אמו הציעה לו שילך בבוקר לקידוש שעושים בבית הנכנסת הב"ד, ושם ישתה וישמח בשמחת התורה. והוא הסכים לשמוע בקולה. ובזה הוא ניצל מהטבח. תודה להשם יתברך.

קיבל לשמור שבת וניצל מהטבח חיל ממושב בצפון, שהיה אמור להיות בשבת בבסיס הנמצא בגבול הרצועה, שמע שיחת חיוזק מפי הגאון הצדיק בנן של קדושים רבי דוד אבוחצירא נר"ו, והוא קיבל על עצמו לשמור שבת בס"ד, ושבוע קודם שמחת תורה, שאל אותו רבי דוד אבוחצירא נר"ו, היכן הוא יהיה בשבת קודש שמחת תורה, והוא אמר לו שהוא אמור ללכת לבסיס להיות שם בשבת. והרב ביקש ממנו שישמח במושב וישמור שם את השבת, הוא ביקש רשות מהמפקד שלו הי"ו, והמפקד הסכים לשחררו לשבת. וכך ניצל חייו. תודה לה' יתברך!

שמע לקול אמו ועשה לה קידוש וניצל מהטבח

בחור בשם טל הי"ו, התכונן לנסוע בליל שבת שמחת תורה עם חבריו למסיבה שהיתה ברעים, אמא שלו ביקשה ממנו שיעשה לה טובה ולפני שהוא הולך שיעשה לה קידוש. הוא אמר לה: אמא, ממתי אנו אנחנו עושים בכלל קידוש?! אולם אמא שלו ביקשה ממנו שבכל זאת היא רוצה שהוא יעשה לה קידוש. החברים שלו עשו עליו לחץ חברתי, ושלחו לו הודעה שהם לא יכולים לחכות לו, ושלא ידפוק אותם, הוא החליט לשמוע בקול אמא שלו ולעשות לה קידוש. והחברים שלו שלחו לו הודעה שהם נוסעים ולא מחכים לו, ושיבוא לבד בכוחות עצמו. הוא התרגו על זה, והחליט לוותר על המסיבה וכך בס"ד הוא ניצל מהטבח! תודה לה' יתברך!

אמר שמע ישראל והאמין בבורא עולם והרגו את ה-12 מחבלים

כב) היינו כמה חברים שחזרו בתשובה. היה לנו חבר שהיה עם כבוד למסורת, והוא היה שומע את הרעיונות שלנו, אבל הוא נשאר כמו שהוא. עכשיו הוא סיפר לי מה שעבר עליו בשעות הטבח: בבית שלי יש שתי קומות. התעוררתי מוקדם בבוקר ושמעתי את האזעקות. מיד עליתי לקומה העליונה והורדתי את כל הילדים למטה. ברגע שכולם סיימו לרדת, נפל פצמ"ר על הקומה למעלה, ואני לא רוצה לחשוב מה היה קורה לו היינו מתעכבים שם רק עוד כמה רגעים. הבנתי שהתחילה מלחמה, וכחבר בכתת כוננות, לקחתי את הרובה. לפני שיצאתי עמדתי ליד מזוזה אמרתי 'שמע ישראל'. זה מה שידעתי וזה מה שבקשתי, שהקב"ה יעזור לי. רק הוא יכול. הייתי בטוח שהוא יהיה איתי. לא מצאתי את הקסדה שאמורה להגן על הראש, ויצאתי כך. הודעתי לחברי הכוננות שאיני יכול לצאת מאזור הבית שלי, ואני אאבטח את האזור מחצר ביתי. הבית שלי הוא האחרון בקיבוץ, וניצל סמוך לגדר. אני יוצא ורוצה לראות את החמאס, ממנו יורדים שנים עשר מחבלים, והם מתחילים לתוך את הגדר. מיד הזעקתי חבר שיעזור לי לעזור אותם. זה היה נורא. רחמנים מעל הראש, באוויר, ואני צריך לבלום 12 חיות אדם שכל המטרה שלהן היא להרוג. השתטחתי על הרצפה מאימת הפצצות, ויחד עם זה קמתי להילחם במחבלים. ידעתי רק דבר אחד: אני לא יכול כלום, אבל בורא עולם יכול הכל. 'הקב"ה אתה איתי'. זה מה שאמרתי כל הזמן כשלחצתי על ההדק. ברוך ה', חיסלנו אותם. החבר הזה אמר לי: אני לא גיבור. זה לא אני. זה הקב"ה. לא אורוך כל השיחה הוא אמר 'ברוך ה', ברוך...'. זו שפה חדשה שלו. אף פעם עד עכשיו לא שמעתי אותו מדבר כך אמונה. זה מה שהציל אותו. (השגחה פרטית).

מצוות סוכה הגינה מהמחבלים

כג) סוכת הפלא: מצוות סוכה ידועה כמצילה ושמרת מהפורענות, אך הסיפור הבא ממחיש זאת יותר בעוצמה: קיבוצניק וראש משפחה מבארי, הידוע כרוחק מאד משומרי תורה ומצוות, שמע בערב חג סוכות תשפ"ד על מצוות סוכה וסגולתה להגן ולשמור על המקיימים אותה והחליט כי הפעם הוא בונה סוכה. הוא טרח לנסוע עד לנתיבות, שם קנה קרשים עבור הסוכה והחל להתעסק בבנייתה. בערב סוכות התחוויר לו כי הסוכה כוללת סכך, ומנן יהיה לו סכך? כשפנה לשאול רב מוסמך האם ענפי הדקל הגדלים בחצר ביתו יכולים לשמש לסכך כשר, הוא הדין איתו כיצד להניח את הסכך ובאיזה אופן. האיש פנה למלאכת גיוס עץ הדקל העבות והוותיק, תוך שהוא 'מפשיט' אותו מעליו כמעט לחלוטין. העץ נותר כמעט ריק וערום מענפים, אך עתה הסוכה הייתה מפוארת. בשמחת תורה, כאשר שמעו על מחבלים פורצים לבתים, הם הבינו מהר מאוד כי הם מוכרחים להיכנס לחדר ממ"ד. בעוד המחבלים שוהים בביתם, הם שהו בממ"ד והחזיקו את הידית של הדלת 6 שעות ברציפות. (!) לאחר שש שעות של פחד מוות מוחשי הם החלו להריח ריח של עשן נורא, והבינו כי המחבלים שורפים את ביתם. הם חשו על בשרם את המצוקה, וידעו כי העשן מסכן את חייהם. לא נותרה להם ברירה אחרת, והם קפצו מהחלון של מהבית, תוך תקווה לנצל להינצל. אבא, אימא ושני ילדים קפצו מחלון הממ"ד ונשכבו תחת גאץ דקל הברום... עץ דקל שכל כך התמסרו להוריד את ענפיו כדי לכבד את הסוכה, הוא שהגן עליהם. הם שכבו והסתתרו לצידו במשך חמש שעות. מחבלים עברו לידם, כדורים שרקו סביבם. קורבנות טהורים עלו השמימה בסערה, והם עודם בחיים... אין היגיון לכך שהם נותרו בריאים ושלמים, כשבני העוולה לא ראו אותם. לא היה זה מסתור גדול. אבל השגחה האלוקית יזמנה להם ניסים שלא יאמנו בזכות מצוות הסוכה. לאחר חמש שעות שהמגב החל קצת להירגע, הם קמו וברחו על נפשותיהם בהרכב מלא... (אם הדרך) תודה להשם יתברך!

קיבל לטבול במקוה כל יום וניצל מהטבח ברעים- תמימות של יהודי יקר

כט) בחודש אלול תשפ"ג בא אדם אחד הי"ו, שהוא רחוק מאד מקיום תורה ומצוות, למעלת ידידנו הדיין המצויין הגאון הגדול הרב מאיר אבוחצירא נר"ו, (ראש מוסדות תורה לשמה), בעיר הקודש אשדוד יע"א, וביקש מהרב: שיתן לו עצה כדי להנצל מיום הדין. הרב אמר לו שיקבל על עצמו לטבול במקוה כל יום. הוא שאל את הרב: ומה אעשה בשבת? הרב ענה לו שמצוה גם לטבול בשבת. ואכן בס"ד הוא קיבל על עצמו לטבול במקוה כל יום. בשבת שמחת תורה, הוא היה יחד עם אשתו מנשים באוהל תבורך, במסיבה ברעים, וברבע לשש בבוקר הוא שאל את המשתתפים היכן יש כאן מקוה טהרה לטבילה. הם ענו לו שכאן אין שום מקוה, וכשהוא שאל באיזה מקום הוא יכול למצוא מקוה, אמרו לו שיש מקוה בעיר הקודש נתיבות יע"א, במוסדות של מרן הגאון הרב יורם אברגיל זצוק"ל וזיע"א. הוא אמר לאשתו, שהוא יצא עם הרכב לנתיבות לטבול, כדי לעמוד בקבלה שלו, ואחר כך הוא יחזור למסיבה. היא אמרה לו תקח אותי איתך, אני לא רוצה להשאיר כאן לבד. ואכן הוא לקח אותה עמו ברכב לנתיבות, ירד וטבל, כשהוא סיים את המקוה, התחילו האזעקות והפיצוצים רחמנא ליצלן, והם החליטו להשאר בנתיבות ולא לחזור למסיבה, אירחו אותם משפחה אחת הי"ו, ואחרי שהיו כבר שמע מה שקרה למאות ממשתפי המסיבה רחמנא ליצלן, ושחיינו וחיי אשתו ניתנו לו במתנה מה' יתברך, הוא בא לכולל שלו מורנו הרב מאיר אבוחצירא נר"ו, וסיפר לו ולאברכים הי"ו את הקבלה שהוא נתן לו להטביל מיום הדין לטבול במקוה, ואת הניסים שאירעו לו בס"ד, ולכן עכשיו הוא בא בשביל להוריד את הקוקו, וקיבל על עצמו שמירת שבת, טלית ותפילין, בן פורת יוסף, תודה להשם יתברך!

קול תודה

עלון ההתחזקות החודשי בענייני השבח וההודאה לברא עולם

גיליון מס' 116 | אדר ב' התשפ"ד

נא לשמור על קדושת הגליון

שמחת פורים מרוממת

בסוף החורף מגיע פורים עם השמחה הגדולה ששמחים בו, שהיא פסגת העלייה הרוחנית של כל מעגל מועדי השנה.

מטרת החג אינה רק להכיר בטובו ית' למרות ההסתר של הבריאה, אלא לחוש את האמת, שגם עצם הסתר הפנים, אך הרשעות של המן והסבל שעברו ישראל באותו הדור, מקורו מטובו המופלא של אבינו הטוב והמטיב שבשמים.

כמו שהחורף החשוך והקר הוליד את הצמיחה והפריחה של האביב המורגש עכשיו בפתח, כך כל מצוקות העולם וטרדות חיינו מתוכננים לגמרי לטובתנו. דבר זה הוא המסר העיקרי של מגילת אסתר, והכרה זו באחדות ה' היא ייעוד הבריאה, כמו שנאמר "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד" כפי שמבואר בגמרא (פסחים נ' ע"א).

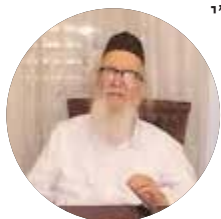
לשם כך תיקנו את מצוות היום של פורים: את **קריאת המגילה** - לעוררנו וללמדנו לחוש את האמת הנ"ל, שהטוב של השי"ת נמצא אך בתוך ההסתר הגדול ביותר, והוא ית' מנהיג את כל אירועי העולם כדי שנשיג את היעד הנכסף והנפלא של הבריאה. **משתה ושמחה "עד דלא ידע"** - כדי שנאיר ונרומם את ההיבט שלנו על העולם, עד שנרגיש את טובו ית' אך בתוך הדברים שנראים הפוכים לגמרי מטוב זה. **משלוח מנות ומתנות לאביונים** - באותו מקום בעומק הנשמה ששם מורגשות האחדות וההזדהות עם כל יהודי, מוחשת השמחה המרוממת של אחדות ה'. על כן, כאשר שמחתנו אינה אנוכית בלבד, אלא חשים שהשלמת שמחתנו דורשת הוספת שמחה גם לאחרים, זוהי סימן ששמחתנו היא ברמה הנכונה והרצויה.

שיא ההצלחה בכיוון זה היא ההכרה שאף ההסתר עצמו הוא מתנת אהבה של אבינו שבשמים, עד שנוכל אף להודות לו עליו בלב שלם ובשמחה כמצות התורה "ואהבת... בכל מאודך" - בכל מידה ומידה שהוא מודד לך הוי מודה לו". כדי לעזור לנו להשיג רגשי אהבה נפלאה זו, הקב"ה העניק לנו את הימים המאירים והשמחים של חג הפורים. יהי רצון שנזכה.

צדיקים מודים לה'

הגרמ"י ליפקוביץ צ"ל

סיפר הג"ר משה דוד ליפקוביץ שליט"א על אביו הגרמ"י ליפקוביץ צ"ל:

אבי, הרב, נהג לשיר את זמירות השבת הקבועות שלו, והקפיד שהבנים ישירו יחד עמו. הוא היה אומר לכולם: אם שמים לב למילים ולתוכן של זמירות השבת אפשר להתרומם מהמילים עצמן, ובלשונו הטהור התבטא ואמר, ששירת זמירות שבת

(קונטרס והגדת לבנך)

שואלים הודיה

המתנה הכי משובחת שיכול האדם לקבל בעולם הזה. מי שאין לו אמונה חיי אדם חיים. מי שיש לו אמונה יש לו חיים של רוגע, שמחה ומנוחת הנפש. שמחה שאני בידיים הכי טובות בעולם, בידיים של בורא עולם, וכל מה שקורה - הכל לטובתי והכל ברחמים מרובים.

דבר נוסף, בסיפור המגילה אנו רואים שלאחר הגזירה האיומה לאבד ולהשמיד וכו', עם ישראל בהכוונת מרדכי היהודי הצדיק, עושים תשובה וזועקים לישועה, ואז - הכל התהפך לטובה. אם אתה נמצא בצרה, תפשפש במעשיך ותעשה תשובה, תודה להקב"ה, שכולו רחמים, שמעורר אותך ומקרב אותך אליו, ותזעק לה' לישועתך, וה' הטוב יהפוך הכל לטובתך..

שאלה
מהי עבודת הודיה המיוחדת לחג הפורים?
תשובה

מקובל לומר, שנס פורים הוא הנס הגדול ביותר מכל הנסים האחרים שארעו לאבותינו, כגון נס יציאת מצרים שנחוג בפסח או נס פח השמן שמפורסם בחנוכה. ולכאורה תמוה, שהרי בכל סיפור המגילה לא מסופר על שום נס פלאי מחוץ לגדר הטבע?

אלא שהגדלות בנס פורים היא לראות את השגחת הבורא המוסתרת ומלובשת בתוך הטבע. מגילת אסתר - מגלה את ההסתרה של ה' בפורים עבודתנו להתחזק, להשתכלל ולראות את השגחת הבורא בחיינו; להתחזק באמונה שהשי"ת הוא מצוי ומשגח, ולהודות לו. **יש להתבונן בהשגחות הפרטיות המתגלות בחיך האישיים ולהודות עליהם.** אמונה היא

מה רבו מעשיך

עולם הרגשות

מהו רגש? כולם חושבים שהם יודעים מהו רגש, עד ששואלים אותם מהו.

רגשות זוהי מתנה נפלאה שנתן לנו האלוקים, כדי שהחיים כאן בעולם יהיו מלאים בחוויות. בלי רגשות, החיים היו פשוט יבשים לחלוטין ללא כל התלהבות ושמחה. כמה עלינו להודות לה' על מתנה נפלאה זו.

היכן חכמינו תקנו על כך ברכה? במעגל החיים אנו מודים על כך בשעת נישואין, אז הרגשות מגיעים לעוצמה גבוהה מאוד. בברכה האחרונה בשבע ברכות אנו

מודים לה' על מגוון רגשות: "אֲשֶׁר בָּרָא שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה. חֶתָן וְכֵלָה. גִּילָה וְרָנָה. דִּיצָה וְחֶדְוָה. אֶהְבָּה וְאֶחְנָה. וְשָׁלוֹם וְרַעוּת". בשעה שהרגשות ניכרות לעין כל תקנו על כך ברכה לכולם.

יהודים החשים התרגשות להודות לאלוקים, ושמחים להודות לו ית' בכל יום על כל הטוב שמשפיע לנו, יש להם עוד הזדמנות נפלאה להודות גם על מגוון הרגשות העצום שנתן לנו האלוקים, הגורמים לחיינו להיות מלאים חוויות.

לסיים: כשמודים אנו על הרגשות שחנן אותנו הבורא ית', כדאי גם להודות בפרטות על הרגש של הכרת הטוב, שהרי בלעדיו לא היינו מרגישים כלל את התענוג להודות. וכך נהגו גדולי האמוראים (סוטה מ) ונקבע הדבר בסדר תפילת מודים דרבנן: "מודים אנחנו לך... על שאנו מודים לך".

לרפואה ש יעקב בן הענא אהובה ליבא	אסתר בת יהודית לזיווג הגון בקרוב	ליזי בת רחל לרפואה שלמה בקרוב	לאה ציפורה בת רות רומי לרפואה שלמה	לעילוי נשמת אסתר בת שושנה ת.נ.צ.ב.ה.	בן ציון בן שירה לרפואה שלמה, הצלחה וזיווג הגון
--	--	-------------------------------------	--	--	--

**להשמיע
בקול תודה**

אילם וכמעט עיור בלב שיממון, סלעים מלפנים, סלעים מאחור. דממה וחוסר אונים.

"אליהו, אליהו!" החלו לקרוא למדריך. מי ייתן ואולי ישמע קולנו "אליהו, אליהו" חזרו הדי הקול. אין קול ואין עונה. שרוליק שואל בשפת הסימנים, מה קורה? ואהרילה מסביר, הלכנו לאיבוד. הפחד הלחץ, החוסר אונים מתעצמים. תכף השקיעה תסיים שליחותה, ומה יהא עלינו? ומה יהיה עם שרוליק שאינו רואה בחשיכה?!

לא. אב המשפחה הנוספת החל לחזק באמונה. הקב"ה פה איתנו, משגיח עלינו, שומר עלינו, אנחנו לא לבד, אנו בוטחים בו שיושיענו. בוא נודה לאלוקינו על המצוקה הזו. ואז החלו לשיר "כל העולם כולו גשר צר מאוד לא לפחד כלל". ו-"תודה רבה לך ה' על כל מה שאתה עושה לנו..."

שיננו כולם משפטים של אמונה חזקה- "כל מה שה' עושה הכל לטובה". כך כמה דקות הודו לה' יתברך ושרו לו, מתוך הרגשת התחזקות באמונה ורוממות עילאית.

הסוף כמה מפתיע, בחור אבוד נוסף הצטרף לקבוצה האובדת, ובידו פלאפון. התקשרו למדריך, ומשם הקב"ה זימן את הישועה. המדריך הסביר איך לצאת דרך צינור חילוץ. עוד קצת מאמץ בחשיכה, ויצאנו לאורה...

כולם ידעו: ההודיה לה' היא זו שמשכה את הישועה. וליהודים היתה אורה ושמחה.

בדרך חזרה הביתה, בנסיעה באוטובוס, שאל אהרילה את שרוליק "נהנת מהטיול?" "כן", השיב, "במיוחד מההתחזקות באמונה, שגם בשעת מצוקה ופחד עלינו להתחזק באמונה שכל מה שה' עושה לטובה, וגם בעת פחד עלינו להודות למלך מלכי המלכים".

שמש מאירה, שמיים תכולים, ציפורים מצייצות, רוגע ונעימות עוטים את פלאי הבריאה. טיול מסלול מים מפכים, חוויה בלתי נשכחת. רגשות הודיה לבורא על עיניים לראות ואוזניים לשמוע ולהתענג על פלאי הבריאה. תודה על פה מדבר להודות ולשבח, מי קל כמוך. שום דבר לא ברור מאליו. יש כאלה שלשם התיקון הפרטי שלהם לא זכו למתנות הללו.

אירגון חרשים יצא ביוזמה, טיול בצפון הארץ, להם ולמשפחותיהם. צועדים בקצב שלהם, אלו עוזרים ואלו נעזרים, יד ביד ולב אל לב.

אהרילה צועד ומוביל נער צעיר, שרוליק, חרש-אילם וכמעט עיור, באור יום רואה מטושטש, בלילה לא כלום. גם הוא רצה להצטרף ולהנות. בשפת הסימנים הם מתקשרים. מחמת האבנים בדרך, שרוליק נופל וקם נופל וקם נחבט, אך לא מתיאש. שניהם יחדיו, אהרילה ושרוליק, נופלים לתוך שיח קוצני, זרמי דם זולגים להם מידיהם ומרגליהם. עוצרים, נחים. אביו ואחיו של אהרילה שהיו מאחוריהם מצטרפים. ממשיכים בצעידה. שקיעה בעיצומה. הוד הבריאה.

לפתע מבחינים, אנחנו לבד, כל הקבוצה התקדמה, ופלאפונים-אין, הרי המדריך המליץ לא לקחת פלאפונים למסלול מים. פחד. לחץ. ילד קטן אבוד מצטרף. ממשיכים לצעוד, המסלול נהייה קשה יותר, סלעים ענקיים בתוך זרמי מים של נחל שלא נגמר. שרוליק שבא להנות מצא את עצמו במציאות לא פשוטה, כל רגע כמעט מחליק אך לא נותן למחשבות סוררות לשבור את רוחו.

בחסדי ה' מגיעים לקרקע מישורית ופוגשים משפחה אבודה נוספת, המשפחה של הילד האבוד. שתי משפחות ונער חירש-

כל עצמותי תאמרנה

ליל שבת, השולחן ערוך עמוס מטעמים וכן אורחים סועדים עמנו. אני טועם מהדג המשובח והנה - עצם נתקעה בגרוני. ניסיתי בכל הכח להוציא את העצם: השתעלתי, הכנסתי יד לגרוני ועוד. כולם מסביבי ניסו לעזור, טפחו על גבי... אך ללא הועיל. העצם תקועה עמוק בגרון.

סמוך לביתי יש מרפאה של גוי, צעדתי לשם מלווה בבני, כשהרופא ראה אותי, הוא פסק בנחישות: "דחוף לבית חולים! אם אתה לא רוצה להזיק לעצמך, סע מיד".

החזקתי ביד עצם ענקית בצורת מסמר, שאותה אני שומר עד היום כדי לזכור חסדי ה' עמי.

ארגון לעולם אורך מאחל למנויים, לתורמים ולכל עמ"י

פורים שמח!

נציב יום

בתרומת 100 ש"ח לארגון

ניתן להקדיש יום בקו "קול תודה"

כל השיעורים שיעלו באותו יום יוקדשו לישועת השם שתבחרו או לע"נ יקירכם

לפרטים : 055-6789852

או בטל' 052-7664945

בלויין אוביאן!

מאוצרות הפרשה

אלה פקודי המשכן (לח, כא)

אומר המדרש (שמות רבה נא,ו): "שמע משה ליצני ישראל מדברים מאחרי... חמי קדל דבריה דעמרם [ראו ערפו העבה של בן עמרם – לרמו כאילו השמין מתרומותיהם של ישראל], וחברו אומר לו: אדם ששלט על מלאכת המשכן, אין אתה מבקש שיהא עשיר? כששמע משה כך, אמר להם משה: חייכם, נגמר המשכן – אתן לכם חשבון". מדוע שיחשדו במשה רבנו שהוא לוקח לעצמו מתרומת המשכן? בגמרא (סוטה מ"ז) מסופר על רבי יהושע בן פרחיה ששב מאלכסנדריה של מצרים והתאכסן באכסניה אחת יחד עם תלמידיו. כשעזבו את המקום שיבח רבי יהושע בן פרחיה את בעלת האכסניה על מסירותה ואמר: "כמה נאה אכסניה זו". אמר לו אחד מתלמידיו: "רבי, עיניה טרוטות". גער בו רבי יהושע בן פרחיה: "רשע, בכך אתה עוסק?! ונדהו. ויש אומרים שאותו תלמיד היה 'אותו האישי', מיסד הנצרות. וקשה, האם ראוי הוא לנדוי בגלל החטא שחטא בהסתכלות בנשים? באר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל: אותו קל דעת שאינו שומר על עיניו – על דבר זה כשלעצמו לא היה מנדהו. ועל מה נדהו? על כך שהוא סבור שגם רבו פרוץ כמוהו ואינו שומר על עיניו, ומתוך כך הוא מרשה לעצמו לדבר אתו בפריצות.

יש אנשים המנתחים את גדולי ישראל לפי הראש הקטן והמצומצם שלהם. הם מכניסים את הרבנים ל'משקפים' שלהם, ומתוך כך מעלים שאלות ותמיהות על שקוליהם ומרשים לעצמם לדחות את דבריהם ולפקפק בהכרעותיהם בעניני צבור. ליצני הדור היו נגועים בתאות ממון, חשודים על גנבה ואינם זהירים בכספי צבור ובכספי צדקה. הם הביטו על משה ב'משקפים' שלהם, ולכן חשדו בו שהוא נטל לעצמו מתרומת המשכן. (רבי אליהו דיסקין שליט"א, נאה דורש)

שם. פרשת פקודי – אומר רבי משה פינשטיין זצ"ל – היא פרשה של חשבון. ואע"פ שנאמר (מלכים ב יב, טז): "ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם לתת לעשי המלאכה כי באמנה הם עושים", מכל מקום משה רבינו עשה חשבון, כדי להורות לנו שאדם צריך לעשות חשבון על כל מה שהשם יתברך נתן לו.

משה רבנו נתן דין וחשבון על רב רובו של הסכום שקיבל, משום כך היה צריך סיוע מבט קול, שתגלה להיכן הלך הכסף החסר. הדברים אמורים לא רק ביחס לממון, שעל האדם להשכיל להשתמש עם ממונו למטרות הנכונות, ולא למותרות, ואל לו לחשוב שהוא יכול לעשות בממונו ככל העולה על רוחו – אלא בעיקר על הזמן היקר של החיים שהקב"ה קצב לו, וכי שידוע על ה"חפץ חיים" זצ"ל שעשה חשבון נפש על כל רגע של חיים.

לאדם יש בחירה. עליו לדעת שבסופו של דבר יהיה עליו לתת דין וחשבון על כל מה שקיבל מהשם יתברך, ולכן חכם עיניו בראשו לדאוג שלכל הפחות ברוב הענינים יהיה לו חשבון עליהם, כי אדם נידון אחר רובו. אם גם זה לא יהיה בידו- באילו פנים יגיע לפניו בית דין של מעלה? וכן הוא ביחס לכל הכוחות והכשרונות שאדם נתברך בהם. ידונו אותו האם השתמש בהם כדי לעשות את רצון ה', או חלילה להפך. אם יש

לאדם כשרון לחדש חדושי תורה, עליו לנצל את הכשרון הזה ולחדש חידושי תורה. וכן זה הדרך, אם יש לו כסף וזהב – ישאלו אותו מה עשית עם כל הרכוש הזה? זהו מוסר השכל שאנו לומדים מפרשת פקודי: לחיות עם חשבון נפש. (רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א, נאה דורש)

שם. ברש"י, 'המשכן משכן' שני פעמים, רמו למקדש שנתמשכן בשני חרבנין על עונותיהן של ישראל.

בדרשות המגיד מוילנא באר בדרך צחות. על מה ולמה ראו חז"ל להוציא את המקרא מידי פשוטו, ולבאר כי 'המשכן' האמור בפסוק הוא רמו למקדש שנתמשכן בשל עונותיהם של ישראל.

משל לאדם שהשי"ת היה בעזרו, הרויח סכום כסף גדול והתעשר עושר מופלג, ועלה בדעתו להכין כלי כסף מהודרים ביותר. בראותו אצל שר אחד מערכת כלים מהודרת, הזמין לביתו אומן מומחה, וביקשו שייכין לו כלים כתבנית הכלים שראה בבית השר. לאחר כמה שבועות הגיע האומן עם הכלים המהודרים, נוצצים ומבריקים, מעוטרים בציורים ופרחים. העשיר התכונן לשלם לו שכר מלא על עבודתו הנפלאה, והנה הוא רואה את בנו עומד משתאה ומחריש, כאילו מתפלל על חסרון כל שהוא שראה בכלים הללו. שאלו אביו, האם מצאת שמץ פסול בעבודת האומן, או שמא מלאכת רמיה, שאתה עומד ומתפלא. השיב לו בנו, "אמנם אין בי כל הרהור על העבודה המופלאה, אך לפלא בעיני מעשי אותו אומן. כרגיל כל אומן כלי כסף, מציין על עבודתו סימן שהמוצר עשוי מכסף צרוף, כי בלי סימן זה עלולים לחשוב שאין זה כסף טהור אלא מזויף, והרי כמה זיזפים יש בשוק שלוקחים נחשת פשוטה וזולה ובדרכים שונות מלבינים אותה עד שהיא נראית ככסף. אחרי שנתת לאומן זה כסף מזוקק, מדוע הוא לא סימן את הכלים שעשה בסימון הידוע, כדי שלא יבואו אחרים לטעות ולחשוב שהכלים הללו מזויפים". השיב לו אביו, "בני יקרי, תמה אני עליך, מאחר שידעתי כי אתה איש נבון וחכם אך עולה על דעתך רעיון הבל שכזה, צודק אתה כי צורפי כלי כסף נוהגים לסמן את המוצרים, כדי שהבאים לקנותם ידעו שמדובר בכסף צרוף, אולם כל זה כאשר הכלים עומדים למכירה, הם חוששים פן יוציאו הקונים לעז על הכלים ויטענו שהם מזויפים, לא כן אני, אשר השי"ת ברך אותי בכל ונתן לי עושר מופלג, כל הכלים הללו שעשה לי האומן אינם אלא לצרכי. מקוה אני להשתמש בכלים הללו שנים רבות ולאחר מותי להורישם לבני, ומה צורך לי שיהיה סימון על הכלים הללו שהם עשויים מכסף טהור, בפני מי צריך אני להתגדר ולהתנאות, די לי שאני עצמי יודע שהכלים הם מכסף צרוף בלי שום סיגים, ואין צורך שיהיה עליהם אות וסימון. נמצא אפוא כי העושה כלי כסף למכרם, צריך לבחון אותם ולשקול אותם, כדי שידע את מחירם, אבל העושה כלים לשימוש העצמי, אינו זקוק לאות או משקל.

במשכן נאמר, 'אלה פקודי המשכן', משה רבנו שקל ומנה את כל הכסף שממנו עשו את המשכן, ולמה היה צריך לכך, אלא ודאי הוא רמו שיהיה צורך במשך הזמן למכור או למשכן אותו, לכן צריך לדעת משקלו. על כך סמכו חז"ל בדרשתם שהמשכן מרמו על המקדש שנתמשכן בעונותיהם של ישראל. (טללי אורות)

מי מהאישים המוזכרים בפרשה היה פקיד?

חידה

תורה לא תופסת מקום

וַיְבֵא אֶת הָאָרֶן אֶל הַמִּשְׁכָּן וַיִּשֶׂם אֶת פְּרֶכֶת הַמִּסָּךְ וַיֹּסֶךְ עַל אָרוֹן הָעֵדוּת כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (מ', כ"א) ובגמרא (בבא בתרא צ"ט.ט): "אמר ר' לוי ואיתימא רבי יוחנן, דבר זה מסורת בידינו מאבותינו – מקום ארון וכרובים אינו מן המדה". בדברי הגמרא הללו נאמר, שנס מיוחד היה בהצבתם של הארון והכרובים בתוך קודש הקודשים. שהרי אם ניקח את מידות הארון ומידות הכרובים עם כנפיהם, כפי שיעורם המצויין בפסוקים ובמדרשים, נמצא, שבדרך הטבע הם לא היו יכולים להיכנס ולעמוד ב'קודש הקדשים'. מוכרת, איפוא, שהארון והכרובים לא תפסו מקום בתוך קודש הקדשים, מה שאין השכל האנושי יכול לתפוס. ולכאורה עלינו להבין, הלא הקדוש ברוך הוא לא עושה 'סתם' ניסים? כאשר הקדוש ברוך הוא משנה מגדרי הטבע ישנה לכך מטרה. מהי, אם-כן, הסיבה לכך שהוצרכנו לנס שכזה? מדוע לא יכלה התורה לצוות לבנות את קודש הקדשים, באופן שיוכל להכיל את הארון בדרך הטבע? את התשובה, נבין על פי המעשה הבא: דלת ביתו של ר' זאנוויל זושא היתה פתוחה יומם ולילה. בכל שעות היממה היו מתדפקים על מפתנו יהודים מכל קצוות הקשת של יהדות פולין. האחד בא לבקש את עזרתו בשחרור בנו מעולו של הצבא הרוסי ששלט באותה עת באיזור, האחר הינו יהודי שנתבע על ידי שכנו הגוי לערכאות שלהם. לעתים היה זה חנווני שנוקק לסיוע כלכלי קל על מנת לבסס את עסקו, ואף סתם עמך שהיו זקוקים לחיזוק ועידוד, כולם היו מוצאים אוזן קשבת אצל ר' זאנוויל זושא, כל רגע ורגע מזמנו היה ר' זאנוויל זושא טרוד בעשיית חסד. הוא היה נושא את רגליו מפריץ פלוני אל בעל שררה אלמוני, פה זורק מילה טובה על יהודי, שם מחונן פני אדונים ורוזנים למען יקלו את עולם על נתיניהם היהודים. מצות גמילות חסדים מילאה את כל ישותו. אלא שלצערנו, נאלץ הוא לבטל משום כך את קביעותיו ללימוד התורה, שהלא עוסק היה בעניינים הקרובים לפיקוח נפש. מידי פעם, היה נזכר בערגה בימים בהם היה מתיישב בניחותא, מתעמק בדף גמרא ושוכח מכל עולמו. כמה היה חפץ לשוב לאותם רגעים עילאיים, אך ידע שאם יחדול מעיסוקיו, מי יסייע לאותם מאות יהודים המבקשים השכם והערב את עזרתו. חג השבועות התקרב. ר' זאנוויל זושא מצטרף אל קהל החסידים הגדול הבאים להסתופף בצלו של הרבי מגור בעל ה"אמרי אמת" זצ"ל. לא ניתן היה להחמיץ את חג השבועות במחיצתו של הרבי. האווירה בבית מדרשו של ה"אמרי אמת" היתה ממש בבחינת "כנתנתן מסיני". באותם ימים בהם שהה בחצרו של הרבי, שכח ר' זאנוויל זושא מכל הוויות העולם הזה, וקיווה בסתר לבו שהחג לא יסתיים לעולם... אך עולם כמנהגו נוהג, ועם זאת הכוכבים החלה אווירת חולין להתפשט בלבבות. כמנהג חסידים נכנס הוא אל הרבי בטרם חזרתו הביתה כדי להתברך ולהיפרד ממנו, ואף לנסות לשאוב עוד קורטוב של קדושה וחיזוק שממנו יקח את חיותו לכל ימי החול. בהגיעו לפני הרבי, פנה אליו בעל ה"אמרי אמת" ושאלו: "זאנוויל זושא, אתה לומד?". השאלה נפלה על ראשו כרעם ביום בהיר. הוא חש בושה עצומה בכל גופו, אך הרבי ממתין לתשובתו. ר' זאנוויל זושא החל מתגמגם: "אה, אה, שעתי דחוקה עלי, ואיני מספיק". שמע הרבי את תשובתו וביקש ממנו שיכנס אליו לאחר שכל הקהל יעברו לפניו. יצא ר' זאנוויל זושא אל החדר החיצון והמתין לסיום קבלת הקהל. זמן מה קודם עלות השחר סיימו כל הקהל לעבור ולהיפרד מן הרבי, ור' זאנוויל זושא נכנס בחיל ורעדה אל ה"אמרי אמת". הרבי ניצב היה לפני שולחן עמוס ב'קוויטעלאך' – פתקאות שבהם מפרטים החסידים את שמותיהם ובקשותיהם מן הצדיק. עמד ר' זאנוויל זושא בשתיקה והמתין כתלמיד בפני רבו. לפתע הרים הרבי את עיניו הטהורות, הסתכל בפניו של ר' זאנוויל זושא, וכשידו מורה לעבר השולחן אמר: "זאנוויל זושא, ולי יש פנאי?!", אמר, ולא יסף. ה"אמרי אמת" שהיה ממנהיגי הדור, נשא על שכמו את עול הכלל והפרט, ולמרות הכל, היה מפורסם בהתמדתו המופלאה. ספרייתו הכילה אלפי ספרים, ומן המפורסמות שלא היה ספר שלא הכירו על בוריו. במשפט הקצר שאמר: "ולי יש פנאי?!", הצליח להעמיד את ר' זאנוויל זושא על מקומו, ומיד כאשר שמע את דברי הרבי, לא היה זקוק ליותר מכך, והתחזק בלימוד התורה. הוא גילה לפתע, שעל אף כל טרדותיו הרבים, לו רק ירצה הוא ימצא מקום ללימוד תורה...

הרי לנו, כי בעוד שבשאר ענייני העולם, לכל דבר יש מקום וזמן, תורה לעומת זאת, לא תופסת מקום. גם אם בדרך הטבע הטירדות מקיפות אותנו מכל עבר, ונדמה לנו כי לא נוכל למצוא זמן ללימוד תורה, מכל מקום חובה עלינו לנסות ולהתאמץ להכניס את התורה לחיינו ולמצוא לה מקום. ואם ננסה, מובטחים אנו שאכן נמצא.

ומכאן, תשובה לשאלה בה פתחנו: שכן, בכך שהיה צורך לעשות שינוי מדרך הטבע, באשר למקומו של הארון בקודש הקדשים, רמזה לנו התורה יסוד חשוב ונשגב. בארון, כידוע, היו מונחים לוחות הברית, שהם התורה הקדושה. הנס שאנו מוצאים בארון העדות, שהוא עמד במקומו, על אף שלפי כל חישוב לא היה לו מקום – מלמדנו, שכך הדבר גם בתורה. אף אם לפי כל החישובים אין מקום 'להכניס' תורה, עלינו לזכור תמיד שתורה אינה תופסת מקום. גם אם מאן דהו סבור כי סדר יומו עמוס ואין הוא יכול לקבוע עיתים לתורה, עליו להתאמץ ולחפש היכן יוכל בכל זאת 'להכניס' שיעור תורה, אימתי יוכל 'להשחיל' לימוד בחברותא. אם אכן יעשה זאת, יופתע לגלות שתמיד יש מקום וזמן ללימוד התורה. צריך רק לנסות ולמצוא אותו. (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

משלוח מנות בשבת שלפני פורים

שאלה: קנה משלוח מנות מוכן בחנות, ויש בו מעט דברים אבל עולה יקר משום שעיצבו אותו בצורה מיוחדת (עם הרבה אוויר בפנים, וכן הרבה קש ונייר צלופן!) האם מותר לטלטלו בשבת? תשובה: מכיון שמאוד מקפיד שלא יתקלקל, ואם נוגעים בו יכול להתקלקל, יש לו דין של מוקצה מחמת חסרון כיס, ואע"פ שכתוב בשו"ע (סי' ש"י ס"א) שאין מוקצה באוכלים, מ"מ הכל לפי הענין, והיות שמאוד מקפידים ונזהרים בזה, יש לחשוש בו משום מוקצה (הגר"ח קניבסקי זצ"ל, מים חיים)

חידה שבועית

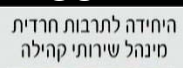
הַצִּיּוּנוֹ לֵאמֹר יוֹם הַפּוּרִים יוֹשֵׁב אֵיזִיק וְנַחֲמֵהוּ עַל סִסְפֵּי מַרְחֹב וּמַחְנִים
לְהַם בְּנַחַת עַל צַנִּיף דְיוֹמָא. נֶצַר אִיוּצָא, עָמוֹס מַחְפּוּחֵי אֲנוֹת, נִיֵּס אֲלֵיהֶם וּפְסִיּוֹ אֲלֵיהֶם פְּסוּלָה:
"אֵה הַעֲשֵׂה?" הַשְׂנִיִּים הַסְבִּירוּ לֹא פָּנִים וְצָנֹף לֹא שְׂמֵי תְּשׁוּבוֹת שְׁנוֹת לְחַלּוּסִין וּכְלָל זָאת – נְכוֹנוֹת
לְחַדְרֵי כִּיִּצָּר יִתְכַן הַדְּמָר?

תשובה לחידה פר"ש: על שניהם מסוככים: סכה-בסכך, וכפרת-בכרובים. תשובה לחידה השבועית: קול.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות ארסליס – וינשטוק – רייזמן לאירוסי הבת הנכדה הנינה משפחות ברגר - האזור להולדת הבת הנכדה
משפחות צביקה איצקוביץ להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות יעקבזון להולדת הבת
גני הדר-עמישב: משפחת טשינגל לאירוסי הבת משפחות כהן –דביר להולדת הבן הנכד משפחת קירזון לאירוסי הבת
משפחת דוברוביצר לנשואי הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 530

המאמר

שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים. לעלו נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

פקודי

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

מסופר על האדמו"ר מקלויזבורג זצ"ל, כי בעת שהקים את תכנית המבחנים של "מפעל הש"ס", פנו אליו אנשים בטענה, שבלתי אפשרי לדרוש מהלומדים לעמוד בעומס לימודים ומבחנים של שבועים דף גפ"ת (גמרא, פירושי-רשי תיחוספות) לחודש, ואולי לתועלת העניין היה לבנות מסלולים פחות תובעניים. ענה להם האדמו"ר, כי מאז שעבר את השואה לא קיים אצלו יותר את המושג "לא שייך!!! הוא סיפר שלפני המלחמה היה הנבאי שלו נושא עבורו מדי יום את הטלית והתפילין בטענה שהרבי'ה חלש ואינו מסוגל לשאת דברים כבדים. בשואה, סיפר הרבי, הכריחו אותי הנאצים ימ"ש לשאת אבנים במשקל כולל של מאה ק"ג למרחק שלשה ק"מ, והייתי מסוגל... בכל אותה תקופה אמרתי לעצמי, היכן הנבאי שאמר שאני לא מסוגל לשאת אפילו את הטלית והתפילין שלי? מאז, סיים הרב, לא קיים אצלי מושג "לא שייך, הכל שייך, תלוי רק מה ההכרח והמחייב. כך הוקם המפעל הגדול של "מפעל הש"ס" שהוכיח שאפשר להבחן שבועים דף גפ"ת אם רק רוצים". (הכמה לנפשך)

סיפר הרב יחיאל מיכל שטרן שלישי"א רב שכונת עזרת תורה בירושלים על סבו המפורסם רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל, היהודי שחולל מהפכה רוחנית בניו יורק של תחילת המאה. לא רק מהפכות ציבוריות חולל, כי גם בחייו האישיים. סבא הקפיד מאוד שלא לבטל תפילה בציבור. פעם אחת נתקע סבא ללא מניין בניו יורק. הוא החליט לעשות מעשה נועז: הזמין כרטיס טיסה ויצא ללונדון, שם קיווה סבא לתפוס מניין של מעריב בציבור. אלא, שכאשר עלה סבא לטיסה, לא הייתה עימו ויזה. בביקור הגבולות שאל הפקיד, היכן הוויזה שלך? אמר סבא: 'אני צריך מניין למעריב ולא משנה לי אם יש ויזה או לא. הפקיד התרגש מכוחו העמוקה והרשה לו להיכנס ללונדון ללא ויזה, הגיע סבא ללונדון בשעה מאוחרת, ומניין אין. מי שנחלץ לעזרתו היה רבי אליהו דסלר זצ"ל מכתב מאליהו, שעבר בעצמו מבית לבית עד שהשיג לו מניין - כי כוח הרצון של סבא פרץ כל גבולות. (י' החכמה)

בספרו "חיי עולם" כותב הסטייפלער רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל: "ובאמת גם מי שהוא קשה הכנה עצום, אם יתאמץ מד כלימוד התורה יזכה לסייעתא דשמיא להיות גדול בתורה, אף על פי שזה הרבה יותר מכפי כשרונו הטבעי!"

רבי משה שמואל שפירא זצ"ל היה מזהיר את תלמידיו שלא ללמוד באופן כבד ומלחיק, אלא רק בשמחה ובחדוות התורה. על אלישע הנביא נאמר (מלכים ב' ג' ט"ז): "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'", כך היא הדרך הנכונה גם בלימוד התורה. הלימוד צריך שיהיה כמנגינת הלב, בשמחה וברננה כשירה, ורק אז הרי הוא לימוד כצורתו. (רבי משה שמואל)

רבי אליהו הכהן דושניצר זצ"ל היה מספר על נפוליאון שסקר פעם אחת אה חייליו ושאלם: מי שואף לחיות נגדל? ענה אחד החיילים: אני התבונן בו נפוליאון וציווה לגדל אותו ולמנותו כבר עכשיו לסגן נגדל, והסביר: שהחייל הזה בוודאי יתאמץ למלאות אה כל המשימות, והוא עתיד להשיג גדולות למען הצבא. ואמר הצדיק הנ"ל, שכל תלמיד חכם שעושה מאמצים להיות "גאון", מובטח לו שיגיע לתואר "למדן". וכל למדן ששואף להיות מגדולי הדור, כמעט מובטח לו שיהיה מן הגאונים, ואם יתמיד במאמציו שנים רבות, ישיג את כל מבוקשו. (ראשית העבודה)

הגאון מוילנא זצ"ל היה בוחן את מי שרצה להתקבל ללמוד בחברתו אם נזדככה נפשו לשעום בנועם מתיקות התורה. הוא היה מבקש ממנו לחזור על ענין אחד פעמים רבות, ואם, כאשר היה מוסף לחזור, היתה מתגברת נעימתה בלבו יותר ויותר לחזור בלא הפסק, בזה מצא חן בעיניו להתקבל ללמוד אצלו. (תולדות אדם)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמַּלְאכָה וְהָנָה עִשׂו אֹתָהּ כְּאִשֶּׁר צָוָה ה' בְּן עֵשׂו וַיִּבְרַךְ אֹתָם מִשָּׁה: לכאורה יותר היה ראוי שיתן להם את ברכתו רק בגמר הקמת המשכן, שאז יזכה עד כמה אכן דקדקו בהכנת הדברים כתיקונם שיהיו מתאימים למשכן, ומדוע הודרו איפוא לברכם כבר עם סיום מלאכתו של כל אחד ואחד בטרם שהוקם המשכן על מכונו? בנוגע שבעולם, כאשר נגר מקבל עליו לעשות דלתות, חלונות וכיוצא באלה, הנה אף שכבר נמר להכניס כמות עדיין יעכב בעל הבית מלשלם לו את כל הסכום המגיע לו, עד שיעמדו הדלתות והחלונות על מכונם בבנין עצמו. שכן אפשר שיודקקו עוד לתיקונים ושיפורים קלים בעת התקנתם. לא כן במלאכת המשכן, כיון שכל מעשיהם היו בסיוע צמוד משמים, וכלשון הכתוב "מלא אותם חכמת לב לעשות כל מלאכת", שפירושו לעשות כל מלאכה כמדתה ומתכונתה בדיוק עצום, היה ברור שלא יודקקו עוד לשום תיקון בעת הקמת המשכן. לפיכך לא עיכב משה רבינו את ברכתו המגיעה להם עד גמר הקמת המשכן, רק מיד כאשר "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה'" - בלא שום חסר ויתר - לכך "ויברך אותם משה". (פנינים משלחן גבוה בשם רבי נבדריאל זאב מרגליות זצ"ל)

בַּקַּע לְגִלְגָּלֹת מַחְצִית הַשְּׂקָל בְּשָׂקֵל הַקֹּדֶשׁ לְכָל הָעֶבֶר עַל הַפְּקָדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד... וַיְהִי מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף לִצְקֹת אֶת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ מִן הַחֶפֶץ חַיִּים זצ"ל בספרו "חומת הדת" לומר מכאן יסוד גדול, הנה אדני הקודש, מחזיקי המשכן, שעליהם עומד כל המשכן, היו צריכים לבא מכל ישראל בשווה, ולא כשאר כלי המשכן, וטעם הדבר, כיון שהמשכן עומד עליהם רצה הקב"ה שיבא דבר זה מכל ישראל בשווה, כדי שתהיה הזכות לכל יהודי ויהודי בהעמדת המשכן. כותב ה"חפץ חיים" זצ"ל, אף לענין החזקת תורה וכדומה, צריך שלכולם יהיה חלק ושותפות בזה. כל יהודי מצווה להחזיק את ידי לומדי התורה, בין מי שלא זכה ללמוד בעצמו, שכאשר זוכה הוא להחזיק תורה אומרים עליו חז"ל שעליו נאמר "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת", ובין מי שזכה בעצמו ללמוד תורה וללמד, לא די לו בכך, אלא אם יש בידו להחזיק ידי לומדי תורה מחויב הוא בכך, ואם אינו מחזיק אומרים עליו חז"ל את הפסוק "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת". כיוצא בזה, נהג החפץ חיים אף לענין בניית מוסדות לקדושה, כאשר בקשו לבנות בנין לבית הכנסת מסוים, בא עשיר ונדיב מופלג כשברצונו לתרום בעצמו ולבדו את כל הבנין, אך החפץ חיים מיאן ואמר שצריך שהבנין יבנה על ידי השתתפות כולם, כדי שלכולם יהיה חלק בבנין. עוד אמר ה"חפץ חיים" זצ"ל, כאשר נפטר אחד הנדיבים המפורסמים אשר היה ידוע בגדיבותו ובאהבתו לתורה ולחכמי התורה, החפץ חיים שלח לו מכתב והיה אמור שישאיר בצוואתו סכום עצום להחזקת תורה, אך משמים עכבו ומנעו דבר זה כדי שאף לעניים והפשוטים יהיה חלק בהחזקת התורה, כי אם אותו נדיב היה תורם לא היו נוקקים לכל התרומות הקטנות, והחזקת התורה צריכה להעשות בשותפות כולם כדי שלכולם יהיה חלק וזכות בתורה. (אוהבי תורתך)

וַיְהִי מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף לִצְקֹת אֶת אֲדָנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדָנֵי הַפְּרִכָּת מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַכֶּכֶר כֶּכֶר לְאֲדָנִים: מאת אדנים הוצרכו למשכן ומאה ברכות צריך האדם לברך בכל יום, וכמו שהאדנים היו היסודות של המשכן כן הם הברכות היסודות של קדושת ישראל, של קדושת כל יהודי ויהודי, אדן מלשון אדנות וע"י הברכה מעידים שהקב"ה הוא האדון של הבריאה כולה, מאת הברכות הרי הם ממלאים את מאת האדנים למשכן שלכל יהודי. (חידושי הרי"ם)

פי עגן ה' על המשכן יומם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לִילָהּ בּוֹ לְעִנִּי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהֶם: רמז הוא שבכל המסעות והשלטולים שעברו ישראל בגדודי גדולם יזכרו תמיד כי ה' יתברך לא ישמש ולא יעזבם, לא רק בעת "יומם" כשעמוד העגן שליח ה' הולך לפניה ומנחה אותם במדבר הגלות, אלא גם בעת "לילה" בזמנים קשים וחשוכים של עגונים ורדיפות - יהיה עמוד העגן כ"אש" אשר תאכל את כל הקמים עלינו לרעה, והקדוש ברוך הוא לא ישנו לעולם ועד. (לבוש יוסף בשם "אבני אול")

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רבי משה אויערבאך זצ"ל. היה מלמד את אנשי החינוך, מורים, מנהלים, שהיו באים ללמוד ממנו את תורת החינוך, מתוך אהבה ומתוך שמחה. אחד הדברים שהיה מלמד, כיצד ניתן בחכמה לשמור על מעמד וסמכות המחנך, לאו דווקא באמצעות כח ותקיפות על פי מעשה, היה מחנך ששם משפחתו היה 'קוטשער'. בשפת האידיש הוא 'עגלון'. באחד הימים ילדי כיתתו של אותו מחנך חמדו לצון, ובבוקר טרם בואו ציירו על הלוח מרכבה שעל מושבה הקדמי יושב 'קוטשער'... כשהרמו המכוון היה מובן הישב. המחנך הלך, נכנס לכיתה, עיניו נפלו על הלוח שעל גבו מתנוסס הציור העוקצני, ועיני התלמידים רשפו שחוק ודוני. רבי משה אויערבאך זצ"ל הציג את המקרה ודן - מה היה על המחנך להגיב על מעשה קונדס זה; אולי לנסות לאתר את מבצע המעשה הנועז. אולי להעניש את כל התלמידים בשל שותפותם במעל, ושמא דווקא להציב סוג של אולטימטום שייסגיר את התלמיד הסורר. אך המלמד בחר אחרת. הוא צייד את גופו אל הלוח ואמר בקול: "הנה לנו 'העגלון' במלוא הדרו, אם יש עגלון משמע שלעגלון יש 'סוסים'. נו, והיכן הם הסוסים של אותו 'עגלון'?!... הילדים שחררו צחוק מביך ומבוש משהו, ומיד לאחר אמירה קצרה זו וחיוכם הקל העצמי, של התלמידים, פצח המלמד באמירת השיעור... (לרמתו של מחנך)

"עניו של טעם"

טעם "מחצית השקל", למען ידע האדם, אשר מצות צדקה בשום פעם לא נחשבת כאלו נשלמה, כי יתן ויחזור ויתן אמרו חז"ל, ולזה מרמז מחצית השקל (כתב סופר)

"מפי כתכם"

הנה בספר "אשא דעי למרחוק" של רבי בנימין זאב יעקבזון זצ"ל, שמספר על המסעות שלו, ופגישות שהיו לו עם גדולי ישראל, מספר דבר שכל אחד צריך לדעת, וזה יסוד גדול. שהיתה אסיפה של גדולי ישראל בראשות ה"חפץ חיים" ורבי חיים עוזר, החפץ חיים נשא דבריו ואמר שאחרי מאה ועשרים שנה, כשבן אדם מגיע לשמים, ושמה מסווגים אותו להיכן הוא שייך, אמר החפץ חיים ששם לא מכירים בכלל בכל החלוקות שאנחנו מכירים פה בארץ, פה יש כל מיני חוגים, זה הכל כאן בעולם השקר, אבל בעולם האמת אם אדם יגיד אני הייתי שייך לחוג זה או לחוג אחר, שם לא מכירים בזה בכלל. אלא שם יש חמשה סוגים, ואמר ה"חפץ חיים" בזה הלשון: ס'אזי דא קאכעדיגע יידן, ס'אזי דא ווארמע יידן, ס'אזי דא לעבלכע יידן, ס'אזי דא קאלטע יידן, ס'אזי דא דערפרארענע יידן. יש יהודים רותחים, יש יהודים חמים, ויש יהודים פושרים, ויש יהודים צוננים, ויש יהודים קפואים. לשום חוג ולשום עדה אין מנופול על שום דבר, בכל חוג אתה יכול למצוא את כל חמשת הסוגים האלו, והעבודה של יהודי להגיע להיות מהיהודים הרותחים, לא פושרים, שיעשו פשרות כאילו התורה היא נכס שלהם והם יכולים להתפשר על זה, אף אחד לא יכול להתפשר על התורה, ה"חפץ חיים" אמר שפשרות אדם יכול לעשות רק בנכס שלו, אבל התורה אינה נכס שלו שיוכל לעשות עליה פשרות. ומשפט אחד של ה"חפץ חיים" יכול להאיר לאדם את כל החיים, מהיום לא צריך לחשוב אם אני מוצא חן בעיני זה או בעיני זה, אלא צריך לחשוב על כל מעשה ומעשה, אם זה משתייך לחוס של יהדות או לפשרנות או ח"ו לקיפאון, וכל אחד צריך לעגוד זאת עטרה לדאשו, ולאור זה לכוון את כל מעשיו. (קיבל ומסרה)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן, מצוה שעדיף לעשות אותה על ידי ששליח מאשר האדם בעצמו (לפי חלק מהשיטות)?

תשובה: לגבי משלוח מנות בפורים, כיון שכתוב "ומשלוח מנות" לשון שליחות

אז אמר שלמה ה' אמר לשכן בערפלי: (וג) בנה בניתי בית זבל לך מכן לשבתך עולמים.. רבי רפאל לוי זצ"ל בנו של רבי אריה לוי זצ"ל עמל היה תמיד בעבודת המידות לשרש מקרבו כל מידה רעה, ולהשריש בקרבו כל מידה טובה. ביחוד עמל לשרש מקרבו את מידת הכעס - מחו, ולרכוש את מידת הסבלנות - מאידך, עד שנעשה לו הדבר כטבע. היה רגיל לחזור ולספר בהתפעלות מעשה עם רבו של החתם סופר" רבי משולם איגרא. רבי משולם, היה מודקדק מאד באפיית המצות לפסח עם כל ההידורים והדקדוקים עד שהצליח לאפות ממנה כמות מזערית של מצות, שרופות במקצת, ואינן יפות כל כך. ופעם אחת בהתקדש ליל החג כשבאה הרבנית לערוך את השולחן, נגשה למקום בו היו מונחות המצות, והנה המצות אינם...לאחר בידורים התברר שהמשרתת היהודיה שאומצה על ידם השתמשה בהם לצורך הכנת אחד מהתבשילים, בני הבית נתונים היו בפחד וחרדה, מה יהיה? איך נבשר לרב שכל עבודתו ויגיעו היתה לשוא, המשרתת ברחה והתחבאה מרוב פחד, כשרבי משולם הגיע לביתו לאחר ששמע מהמקרה למצות שלו, במקום לכעוס, שאל היכן המשרתת כשהמשרתת הגיע רבי משולם פייס אותה ושאל אותה האם קנו לה בגדים לחג? לאחר שנענה בחיוב, אמר לה שאחר החג יקנו לה עוד בגדים. ועתה - פנה רבי משולם לאשתו - לנו לשוחט המתנגרר בשכנותינו ובקשו ממנו שלש מצות עבוריני, והוסיף ואמר לה: מה את חושבת, שרק משולם איגרא אוכל מצות כשרות? גם המצות של השוחט כשרות הן למהדרין, אלא משולם מודקדק יותר ומקפיד יותר, וכשם שהשוחט יוצא ידי חובת אכילת מצה במצותיו, כן גם אני יכול לצאת ידי חובה במצות אלו. וכשפיפר ה"חתם סופר" מעשה זה, הוסיף ואמר, כי מעשה זה הוכיח למפרע שכל החומרות וההיתרים שעשה רבו היו "לשם שמים" מתוך כוונה שהורה ללא כל פניות, כי אלוהא כן לא יתכן שלא היה כועס ובדומה למעשה עם רבי משולם איגרא אף עמו אירע מעשה מופלא בו נתגלה בתעצומות גבורת נפשו, וכך היה המעשה: ברשותו של רבי רפאל היתה קמיע נדידה ויקרת המציאות, אשר היתה ידועה בסגולתה למקשה לילד. קמיע זו נשלחה בשעתו ע"י הנצי"ב זצ"ל לבנו חביבו רבי חיים ברלין זצ"ל למען ישתמש בו לפגים אליו בעת צרה ומצוקה של מקשה לילד, כשיסודה של הקמיע בהררי קודש. רבי חיים ברלין זצ"ל הוריש את הקמיע היקר לתלמידו חביבו רבי אריה לוי זצ"ל, אשר מסרו אח"כ לידי בנו יקירו רבי רפאל. רבי רפאל נוהג היה עין טובה בהמונים אשר בקשו להשתמש בקמיע, ובחפץ לב היה מוסרה לכל דורש, היה מקפיד להדגיש את יקרת ערכה בפני כל מבקש, למען ידע לשמור על האוצר היקר כראוי, ואכן כן, שמירה מרובה היו נוהגים המבקשים, בקמיע זה, וכך גם נהג אותו אדם שהיה "האחרון" שהשתמש בה.. אך, אבוי! משהגיע לפתח הבית והחל ממשמש בכיסו, גילה - לחרדתו - כי הקמיע איננה דרכם של בני אנוש בכונן זה, להוציא את רוגזם על המאבד בטענת חוסר אחריות וכדומה, אולם - שמע רבי רפאל על אובדן הקמיע ונתר בשלוה. ומתוך גבורת נפש עילאית חתם את הסיפור במילים ספורות: "אין זאת אלא שתם זמנה של הקמיע".... אמר רבי רפאל, ושוב לא יספ לדבר עוד בנושא זה. אולם לעומת זאת, מאבד הקמיע לא נתן מנוח לנפשו גדול היה חששו מקפידתו של רבי רפאל, ועל כן לא ההין להראות את פניו בפני רבי רפאל. מחשש שמא כועס ומקפיד עליו אולם כעבור כמה שבועות החליט כי חייב הוא לבא ולבקש את סליחתו של רבי רפאל לצורך כך אף ביקש מירידו - שהיה ממקורביו של רבי רפאל - להתלוות אליו בפיך ברכיים נכנסו הם לרבי רפאל, והחלו להתנצל ברעדה על אובדן הקמיע, אולם מה מאד גברה הפתעתם עת נוכחו לראות כי רפאל כה שליו ורגוע, היה זה רבי רפאל שהחל להרגיעו ולחזק את לבו, של המאבד כשהוא חוזר ואומר: "תם זמנה של הקמיע".... כך גזרו בשמים. וכך הוסיף דברי חיזוק מתוך אמונה פשוטה, עד שנחה דעתו של המאבד, כשהוא יוצא מעם רבי רפאל שליו ורגוע. (תפארת רפאל)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

כשנותנים לי כבוד, הוא דוקר בי, כמו במחטים. (רבי ישראל סלנט)
 אין מידות שהן רעות בהחלט, ואין לך מידה שאין לה מקום. (רבי שלמה וולבה)
 אין נקב המחט צר לשני אוהבים, ואין רוחב העולם מכיל שני שונאים. (אבן גבירול)

נר לשולחן שבת

פרשת פקודי

גליון 863 תשפ"ד

"שבת הזק"
"שבת הפסקה"

'ואין מחשבין בצדקה עם גבאי צדקה ... ומכל מקום כדי שיהיו נקיים מזה' ומישראל טוב להם ליתן השבון!'
(י"ד רנ"ז)

זה לא מצינו בפוסקים, ואולי למדו זאת ממושה רבינו שנתן השבון על נדבות המשכן, ומי כמוהו נאמן.

"איש אמונות" מכאן שראוי לאדם להוציא עצמו מן החשד אף במקום שאינו נחשד, כמושה רבינו.
(פנעה ריא)

לשכת השאין היתה במקדש, יראי הטא נותנים לתוכה כחשאי ועניים בני טובים מתפרנסים מתוכה כחשאי.
(שקלים ה'ד)

רבי זכריה חתנו של רבי לוי היו הכל מלעיזים עליו ואומרים שהוא נוטל מן הצדקה ואינו צריך... כיון שמת, מצאו פנקסו בו היה רשומים כל הסכומים שחילק לצדקה, שלא נהנה הוא בעצמו ממה שקיבל, והיה מחלק לעניים שהתביישו לקחת מגבאי הצדקה.
(ירושלמי שקלים שם, סוף פאה)

מעשה והגיע לשיבה בטבריה שק דינרי זהב, לטובת בני הישיבה. הקדים רב אמי וזכה בהם. התפלאו הלומדים... אכן רב אמי זכה בדינרים לא לעצמו, אלא לחלק אותם לעניים.
(חולין קלד')

אע"פ שרב אמי לא נתמנה לכך, שכן הוא הדין, שבמקום שיש חכם גדול הדור ניתנו כספי הצדקה על דעתו ויכול לשנותם לפי שיקול דעתו, גם לתת לעניים שהם לא בני הישיבה.
(לב אריה)

"מעיל צדקה": ראה את כח הצדקה, שרב אמי לקח את הדינרים לזכות אותם לעניים, ולא חשש ולא שם לב שיחשדוהו שלקחם לעצמו. נלמד מכאן שיכול אדם לקחת ממון מאחרים כדי לתת אותם לעניים, אע"פ שיחשדוהו שלוקח לעצמו!
(אלף רמ"ה)

הגאון רבי ישראל מרמרוש סיפר שבעת פתיחת אחת הישיבות החשובות בבני ברק פעל הגאון רבי אברהם גניחובסקי להצלחתה. ערב שבת אחד, כשעתיים קודם כניסת השבת דפק הרב גניחובסקי בביתו באומרו שצריך להשיג עשרת אלפים דולר לטובת אותה ישיבה. אמרתי לו שאין לי ואיני יודע איך לעזור.

הרב גניחובסקי אמר לי: "תראה, יש כאן מונית שכבר ממתניה למטה וצריך לנסוע להשיג את הכסף". נכנסנו למונית, שאלתי אותו "לאן נוסעים" והשיב "שאינו יודע, אולי לך יש רעיון...". פתע עלה בדעתו לנסוע אל עשיר אחד שעשה באותו זמן בר מצוה לבנו, נסענו אליו והוא הלווה לישיבה את מלוא הסכום.

באותה הזדמנות שאלתי, מי אמר שחייבים לסבול כל הרבה בזיונות כדי לעזור בהקמת ישיבה.

רבינו השיב שהוא כבר הרהר בזה והשיב לעצמו שהרי הבזיונות שנגזר עליו שיסבול אותם בין כך וכך יגיעו אליו ואי אפשר להמלט מהם, אם כן עדיף לקבל אותם מתוך עסק של מצוה!
(אגן הסהר')

תקנות העיר פוונא: צעקת המון עם על רוב הגביות בקלפין שנתרבו כהיום מה שלא היה, ומכח זה נתביישו רבים שאין בידם לנתינת הקלפי, וביותר הנשים העומדות על מפתן העזרה ואינן מניחות לאיש לצאת עד שלא ישלשל לקופה, ולפעמים גם מזלזלות בנשים ובזו הלשון פונות הן: "לדבר אכילה יש לכן מעות ולשלשל לקופה לא?!"

אוי לאותה חרפה וכן לא יעשה, בכך מחוייב הקהל תיכף ומיד לבטל את הקערות על המפתן, ולעיין על שאר הקלפין במה שאפשר להסיר התלונה.
(שנת תמ"ו)

"איש אמונות רב ברכות" זה משה שנעשה גזבר על המשכן וכל הדברים היו מתברכים על ידו, לפי שהיה נאמן...
(תנחומא פקודי)

זקני, הרב רבי משה רוזנבלט, מיקירי ירושלים, היה אדם נדיה, ת"ח מופלג בכל חלקי התורה, שישה סדרי משנה ידע בעל פה! וכן היה איש מעש וחסד, הקים כמה מפעלים בירושלים לספק פרנסה לאנשים, מפעל יהלומים שהעסיק מאות עובדים, מפעל לשוקולד, יצור נרות, לולי תרנגולות בשנות הצנע, כריכת ספרי קודש בלויים. יסד בית כנסת, כולל, גמ"ח ועוד והרבה עוד...

בשנת תרפ"ה עזב את משפחתו העניפה והאמידה בהונגריה, סגר את עסקיו ועלה עם אשתו וששת ילדיהם לארץ ישראל. בתחילה התיישב בכפר גדעון. ר' משה לא רצה לעסוק יותר במסחר, מכיון שחשש מאבק גזל, הוא אמר: "אין מסחר בלי רמאות" ולכן החליט להיות עובד אדמה כדי שיוכל לעסוק במצוות התלויות בארץ. קנה משק גדול וניסה להיות חקלאי. בשל התנאים הקשים ששררו במקום ומפאת חוסר נסיונו בעבודת האדמה, הפסיד את כל כספו, והם חיו כעניים מרודים. במסירות נפש שלא תתואר הם סירבו להצעות ולתחנוני משפחתם האמידה בגולה לחזור. עברו לגור בירושלים, שם ר' משה ניסה את מזלו בעבודות מזדמנות.

לאחר זמן, בשל קשיי הפרנסה יצא לארה"ב, להיות "משולח" למען אחד המוסדות בירושלים.

היתר שהייה בארה"ב היה לחצי שנה. לאחר חצי שנה עמדו לפניו שתי אפשרויות: לנסוע למדינה סמוכה, דוגמת קנדה ולחזור לארה"ב שוב לחצי שנה, או לקבל היתר שהיה כרב בית כנסת, בשביל זה היה צריך "סמיכה". הוא שלח מכתב למשפחתו שביקשו עבורו סמיכה מרבי ירושלים.

סיפר לי בנו, סבי, רבי מיכאל: "היינו די חדשים בירושלים, היו בירושלים שניים אליהם ניתן היה לגשת לבקש דבר כזה, הגאונים רבי חיים זוננפלד ורבי אברהם יצחק הכהן קוק. הלכתי לבית הגאון הרב קוק, נכנסתי לחדרו, הוא עיין בעמקות בחוברת על השמיטה ולא שם לב שנכנסתי..."

לאחר חמש דקות הרים הרב את עיניו וראה שאני בחדר, שאל אותי: "בחור, מה אתה רוצה? סיפרתי לו. הרב קרא לר' לייביש שוכמן, שהיה הגבאי של הרב בשנותיו הראשונות בארץ. ביקש ממנו להכין טופס של סמיכה עבורו, וללכת לחנות חותמות בסמוך, בפינת רחוב יפו, שיכינו חותמת שלו באנגלית.

לאחר מספר חודשים זקני ר' משה חזר לירושלים, "משולח" זו לא היתה הפרנסה המתאימה לו... אמר לו בנו, ר' מיכאל: "אבא, צריכים ללכת להודות לרב קוק שכתב לך את הסמיכה."

הלכו לבית הרב קוק. הודו לו ושוחחו שיחה נעימה, ואז סבי שאיש אמת היה כל חייו העיז ושאלו: "הרב, אמנם אבי הינו תלמיד חכם גדול, אבל אין אתם כתבתם "סמיכה" לאדם שאינכם מכירים, אולי הוא ינצל זאת כדי להתמנות לרב בית כנסת ולעוד דברים..."

הרב קוק השיבו כשחיון על פניו: "גם בארה"ב יודעים שסמיכה שכתובה בשפת לעז, באנגלית, אינה סמיכה באמת..."
(נר לשולחן שבת')

"וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה" - אמר הגאון רבי אברהם פאם: יתכן לפרש "באמונה" שמאמינים בהצלחת המפעל למרות כל הקשיים.

אלה שרוצים בתכלית הענין, אלא שמפקקים אם יצליח, אינם אלא מרפים ידי עושי מלאכה.
(מורה צדק" שער שמיני רחשי לב)

אמר הגאון רבי יעקב קמיניצקי:

"דקדק בזה כי הוא כלי עמוק בעבודת ה'!"

"ולא יזה החושן מעל האפוד" (ל"ט כ"א יומא עב). לכל בגד של בגדי כהונה יש סגולה אחרת לכפר עוון. האפוד מכפר על עבודה זרה והחושן על עיוות הדין. (ובחסים פתח) לכאורה, איזו שייכות יש בין זה לזה עד שנקבע איסור להזיח את החושן מעל האפוד?

היה אפשר לומר שגילתה לנו התורה שעבודה זרה אינה אלא עיוות הישרות, כדברי רבינו נסים גאון שעבודה זרה היא מצוה שכלית, כנגד ישרות השכל.

אבל מצינו שאהרן זכה לחושן מפני ששמח על גדולת משה. נמצינו למדים שישרות השכל אינה אלא אם האדם בעל מידות נקיות - דקדק בזה כי הוא כלי עמוק בעבודת ה'! ("אמת ליעקב")

"ביום החודש הראשון באחד לחודש תקים את משכן אהל מועד." (מ"א)

רבי יוחנן אומר, עד שלא הוקם המשכן היתה איבה ושנאה וקנאה ותחרות ומצות ומחלוקת בעולם, אבל משהוקם המשכן ושרתה בו שכינה, ניתנה אהבה ואחוה ורעות וצדק בעולם. (פסיקתא דר"ב ז')

לב אחד ומידות טובות

אם בית הכנסת בעיר מכיל את כולם במנין אחד, אסור להפרד, כי "ברוב עם הדרת מלך". ועוד, שעל ידי חלוקתם באים לכמה מכשולים ונזקים לצדקה, ללימוד תורה בציבור ועוד. (עין או"ח ק"ט) וכל זה בזמן שכולם לב אחד לאביהם שבשמים, שקילוסם עולה יפה. אבל אם חלק לבם והם תמיד מתקוטטים, יעשו הרע במיעוטו, וינהגו ככתוב "הפרד נא מעלי" ובכך - "אל נא תהי מריבה". יותר טוב שיתפללו כל כת בפני עצמה, אף על פי שהחלוקה אינה טובה, כנאמר "חלק ליבם עתה יאשמו".

כי לא יתפלל אדם במקום שטורד את מחשבתו, ובמקום שיש ביניהם איבה, שנאה או כעס אין תפילתם רצויה, שמחשבתם טרודה ולא יוכלו לכוון בתפילתם.

ואין ראוי לאדם להתפלל אלא במקום שלבו חפץ, כי אז דעתו מתרחבת ולבו שמח, ונפשו מתעוררת אל הכוונה השלימה!

לפיכך נהגו בכל גלילות ישראל שבני עיר ולשון אחת עושים להם קהל בפני עצמו, ולא היה אחד מהרבנים שמוחה בהם, כי בחילוק המקומות והלשונות יתחלקו הלבבות, ואין קילוסם עולה יפה, ובהיותם כולם יוצאי עיר אחת ולשון אחת יהיה השלום ביניהם, לפי שכל אחד מכיר מקומו וערכו!

(ש"ת רדב"ח ז' הג' תע"ב והאר"י ועין צ' שהביא מהרדב"ז: "ברוב עם רוב בבלול")

היה זה בעיירה קטנה, האב"ד גזר בסעודה שלישית במעמד עשרה מלמדי תינוקות ובחורים שאינם בני תורה, שלא במעמד טובי העיר, שמעתה ואילך כולם יתפללו רק בבית הכנסת ובבית המדרש, שלא תתבטל תפילת ציבור. רבים מבעלי הבתים לא הסכימו לגזירה זו, אך אימת רבם היתה עליהם ושתקו.

עברו שנים, אותו אב"ד עזב את העיירה ורבים מבקשים להתיר את החרם, בפרט שיש אנשים שלא עולים לתורה חצי שנה, בגלל שהגבאי שונא להם...

השיב רבינו ה"שואל ומשיב": יש לרב כח לגזור בחרם גם על הדורות הבאים, כאשר הוא סייג לתורה ולמצוה, כגון, שלא תתבטל תפילת הציבור, כאשר אנו רואים אף בעיירות גדולות ובוודאי בעיר קטנה שאנשים בה מעט.

הן אמת שהדבר צריך עיון, איך חרם יכול לחול על הדורות הבאים?! אבל מה נעשה שהלכה פסוקה היא, כפי שמצינו בחרם יהושע על הגבעונים ושבועת פילגש בגבעה.

ומה שרצו לחלק שבשבת ויום טוב לא שייך החרם, שבוודאי יהיו בבית הכנסת מנין, זה אינו, שאם יתפללו במקומות אחרים יתנו נדבותיהם שם ומאין יהיה לשלם שכירות החזן והשמש, ולא יהיה להם לשלם צורכי בית הכנסת והמדרש.

אמנם כל זה אם כוונת הרב היתה לשם שמים, שאם לא היתה לשם שמים, אפשר שלא חל, אבל מי יוכל לדעת הנסתר...

לכן אם כל הקהל יבקשו מהרב לבטל את החרם על ידי פתח וחרטה, ויקבלו על עצמם שלא יתבטלו מניני התפילה בבית הכנסת ובית המדרש, אז בוודאי הרב צריך לבטל את החרם.

("שואל ומשיב" תליאת חלק א' נ"ח ועיין "נודע ביהודה" מהדו"ק יו"ד ס"ו ומהדו"ת קמ"ו וצ"ב)

"ויעשו את בגדי הקדש..."

לקט: בגדים, צבעים והלכות

אדום: הכהנים בעת הקרבת קרבן הפסח היו לובשים אדום. (עדותו המפורסמת של אותו רומאי, "שבט יהודה") שהדם מחמת ריבוי הקרבנות ומהירות העבודה לא יראה. (סידור היעב"ץ "בית יעקב" וקצ"ע עפ"י פסחים סה:)

אדום-לבן: בגדי הבלנים הבאים ממדינת הים בגדים חשובים הם. גלימתם בצבע אדום ובגדיהם בצבע לבן. (שבת קיד.)

לבן: שמעתי ממו"ר הגאון אב"ד מטרסדורף, שבשבע קהילות נהגו המוהלים ללבוש בגד לבן, מכיון שהמוהל דומה לכהן המקריב קרבן. כמשה רבינו ששימש בכהונה בשבעת ימי המילואים בחלוק לבן. ("ברית אברהם המהן")

שחור: למי אסור ללבוש בגד שחור? עגונה אין ללבוש שחורים, כל זמן שאין עדות שהיא יכולה להנשא. לבישתם עלולה לגרום שיסברו שבעלה מת והיא מותרת להנשא. (רמ"א אה"ע ז' י"ז ה')

שחור-לבן: בחור אחד ישב לפני רבינו המהר"ל וראהו לבוש יופא-וומש. גוף הבגד היה בצבע לבן ובתי הזרועות מבגד שחור, תפורים יחד ושניהם פשתן. אמר לו המהר"ל שאסור משום חוקות הגויים, ועצתו שיתיר את התפירה. (מנהגים)

אפור: הנודר שלא ללבוש בגדים צבעונים, מותר בצבע שנקרא "גמענקט גרא" אפור מעורב. (לקט יושר"ה הל' נדרים ט')

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

מסירות נפש עבור כל יהודי

ומעיד אחד ממקורביו, שזכה להסיעו פעמים רבות לבריתות מילה שנערכו בירושלים עיה"ק, שכאשר נכנס רבינו למכונינו היה עוצם מיד את עיניו ומנמנם, וכמה פעמים הסביר לו כמתנצל, שמאחר וידע שהוא עומד לנסוע, הוא 'השאיל' את שעות השינה וניצל את הלילה ללימוד, כשהוא סומך על כך שיוכל לנמנם מחר בשעת הנסיעה...

(מתוך גליונות 'אתקינו סעודתא' שעל ידי מכוון דבר חיים פרשיות משפטים תצוה (תשפ"ד)

ונר אלקים טרם יכבה

עוד משחר טל נעוריו, היו כל מעייניו נתונים למניעת צער מישראל קדושים. כאבו של כל אדם פרטי נגע עד עמקי נשמתו, בעוד את כאביו הפרטיים דחה בגבורה כמי שאינם נוגעים אליו.

כעת בתקופה האחרונה לימי חייו, מתוככי ערפל ההסתרה והצנפת המידע הרפואי והמצב לאשורו, הבהיקה דמותו המאירה והרגישה של רבינו. בתקופה זו נגלה על צאן מרעיתו במלוא רחמיו, כשהוא מנהלם באומנות מיוחדת, ומתוך רוב התחשבותו ודאגתו למען שלומם והרגשתם הטובה, התעצם ושזר ביניהם שובה נחת ומרגוע.

מחמת חמלה גדולה ויתירה זו, גזר רבינו על עצמו שתיקה קשה ומייסרת, למן הרגע בו התנדע שחלה. אנשים בחדים שהוכנסו בזאת הענין, נקראו לחדר קדושו, והחזירו על ידו בנימה תקיפה מאוד, לבל יחינו להוציא שמץ מדבר מחוליו, כדי שלא יגרם בגינו חס ושלום שום צער לאיש יהודי.

בערב שבת-שובה תשע"ב, ביום בו הגיעו תוצאות הבדיקות והובררה מידת נחיצותו של הניתוח, קיבל רבינו את אחד מנכדיו ששטח לתומו את עניינו וביקש סייע והכוונה, מבלי שיידע כלל על הסערה המרחפת בחלל. רבינו נחלץ לעזרתו, התקשר והפעיל ולא נח עד שבאו הדברים על פתרונו המלא. לאחר מכן האריך שיחו עם הנכד, כביכול היה זה היום השישי הרגוע ביותר עלי אדמות.

כשעברו מספר שעות ואף לאחזי הנכד גונבה השמועה האימויה בדבר מחלתו של רבינו, מלבד הקושי העצום בהכלת הבשורה המרה, לא ידע את נפשו ופג ליבו, ולולי שראה בעיניו לא היה מאמין כי תיתכן מציאות מרוממת שכזו, לשמור על יישוב הדעת ומאור פנים כשל ימי שגרה למרות ועל אף תחזיות הרופאים ואבחנותיהם.

לבו מסור לגמרי לכלל ישראל אף בתקופה האחרונה לימי חייו

ממחרת יום הכיפורים תשע"ב, ביום בו יצא רבינו לראשונה לעבר בית הרפואה לקראת הניתוח הצפוי, הגיע יהודי שלא ידע על המתחולל, וביקש את עצת רבינו בדחיפות. רבינו הקדיש לו מזמנו וליבן עמו את הצריך ליבון, והורה לו מה יעשה וכיצד יטפל, וסיכם עמו שישבו אליו וידווח מאשר קרהו. כאגב אורחא הפטיר ואמר, כי בימים הקרובים יהיה עסוק בענין מסוים ואולי לא יוכל למוצאו בבית... אך תקוותו שבתוך מספר ימים יחזור.

ולא ידע האיש מה עיסוק יש לו לרבינו הגורם לו להעדר מביתו, ולא העלה על קצה דעתו כי בשאלת חיים עסקינו. כי גם באותה שעה גורלית, היו פניו מאירות ונפשו שלווה כמאז ומקדם.

באחרית ימיו והוא מסובל ומסובב בייסורים מרים שהחלישוהו עד אפיסת כוחותיו ממש, השתתף פעם רבינו בשמחת ברית מילה שנערכה בבית המדרש. בשבוע, תמכו המשמשים בקדש בידיו, מזה אחד ומזה אחד, וסייעו לו בהליכתו בין שורות החסידים שעמדו להביט אחריו בערגה עד בואו האהלה למעון הקדש.

בין הניצבים עמד אביו של פטור רך, שבאותם ימים המתין לניתוח לבנו הקטן הנוגד לו. בהתקרב פנה אליו רבינו והרגיעו כי אינו צריך לדאוג כלל, תוך שהוא מביטח לו כי הוא זוכר אותו ואת בנו בכל עת, והכל יעבור בשלום בעזרת ה' יתברך, ואך למותר לציין כי כך הוי. כזו היתה דרכו תמיד, לזכור כל אחד ולהשתתף עמו בכל פרטי עניינו, ולא סר מדרכו הטהורה עד הרגעים האחרונים. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

(מתוך הספר 'אביהם של ישראל' חלק ג' הנמצא בשלבי הגהה)

אנחנו מתקרבים לז' אדר יומא דהילולא קדישא של מרן הרבי הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל. שאל אותי בעבר ידיד מארה"ב שמפיץ שם את גליון "מתיקות הדף היומי". איפוא כל המדורים הקבועים שיש כל שבוע בגליון. עניתי לו, שפעמיים בשנה, בשבת יארציית של הרבי זצוק"ל ושל אבי מורי זצ"ל, הגליון רובו ככולו קודש להם.

מורי ורבי המגיד מישירים הנודע, הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל, שאל פעם בשיעור על הגמרא הידועה (קידושין לא.). 'עד היכן כיבוד אב ואם, צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתניה שמו', למה הגמרא לא מביאה דוגמא מתנא או אמורא לכיבוד אב ואם, למה צריך להביא דוגמא מגוי? ענה הרבי, מדמא בן נתניה שם זה מתחיל הכיבוד אב ואם, זה לא השיא של כיבוד אב ואם, שבן לרבי ולאבא מרגיש שכל התורה שהוא מפיץ זה בזכות הרבי והאבא, המינימום זה להקדיש את הגליון לכבודם.

יהיו הדברים האלו שנכתבו בדמעות, לע"נ מורי ורבי אביהם של ישראל הרבי רבי יעקב ישכר בער בן אביו הקדוש מרן הדבר חיים רבי חיים מרדכי מנדבורנה זצוק"ל

כל אחד הרגיש את עצמו בכחינת 'בנך יחידך אשר אהבת'

יעידו חסידים וסתם אינשי דעלמא שזכו לדרוך על מפתנו, כיצד היה די במאור פניו כדי להקל מעל שכמם את משא צרור המועקות. הרגליים שלעתיים נגררו עד הגיעם לחדרו, קלו מרגע שִׁקְצו את המפתן, ונתקלו בארשת פניו המזמינה. נהרות אהבה שפעו תמיד מעייניו הקדושות, וגם כאשר מדד במבטו את הנכנס מכף רגל ועד ראש, באותו מבט גם ליטפו וחבשו כל פצע ונגע.

עדות מפעימה מסר אחד החסידים, כי פעם בא לבני ברק כדי להיכנס לרבינו, ובבואו נודע לו כי צרה גדולה התרגשה על ראשם של כמה מהחסידים, ובה בעת נדרכו כל עסקני הקהילה, ונחלצו חושים כדי לקדם כל רעה ולבטל צרתם של רעיהם.

למותר לציין, כי על כל הפעולות חפפה רוחו הגדולה של רבינו, והיו עסקנים נכנסים ויוצאים בחדרו, שוטחים רעיונות ומבקשים עצתו והזרכתו כיצד לפעול. אף החסידים שאינם רגילים בעסקנות היו נסערים מאד, ובאותן שעות היתה זו 'שיחת היום' ממש.

מששמעו חבריו של החסיד כי הוא בא להיכנס אל הקודש, ניסו להניאו, באומרים כי אין השעה כשרה לכך, כי רבינו טרוד עתה עד מעל לראשו בפרשייה כאובה וסבוכה זו. ברם, החסיד שהיה זקוק לעצת רבינו, התקשה להסכים עמו ועמד בחדר ההמתנה עד שייקרא.

משעמדו רגליו על מפתן החדר, קיבלו רבינו בחביבות מודגשת, עד שהרגיש כי רבינו ממש פשט צורה ולבש צורה אחרת לקראתו. בבת אחת שכח החסיד את כל אשר שמע בחוץ, שכן באותם רגעים חש כי גם רבינו לא זוכר כלל מן הנושא הסבוך המעיק על לבו, וחושיו דרוכים ומרוכזים לגמרי בעניינו.

שינה חטופה ביום במקום שעות השינה בלילה

כמסיה לפי תומו, אמר פעם רבינו בדברי הדרכה לחסיד: "לא פעם ולא פעמים שאני נאלץ לוותר על השינה שלי, כי מגיע הלילה ועדיין חסר לי בסדרי הלימוד שלי. מה לעשות, צרכי הכלל מרובים ויש הרבה טרדות, אבל זה לא יכול להיות על חשבון התורה הקדושה. מאחר ומני וגמור אצלי שלא ללכת לישון בלי להשלים את הלימוד, יש לי עול מזה, מרגע שאני פוקח את עיני בבוקר. למשל, אם מתעתד אני לנסוע מחוץ לעיר, לברית מילה וכדו', אני מנצל את הנסיעה כדי לחטוף תנומה ולהחליף כוח, ובכך אני יודע שתתפנה לי שעות השינה בלילה, ואוכל להספיק את מה שעלי להשלים בלימוד".

ואכן פעמים רבות ראו אצל רבינו, ששעת השכיבה היתה נושקת בקירוב של ממש לשעת הקימה. כי מסר את נפשו עבור כל אחד מישראל, ופתח את דלתו לרווחה לכל שואל ומבקש, עד השעות הקטנות של שולי האשמורה השלישית.

כל מעייניו
נתונים
למניעת
צער
מישראל
קדושים

תוך כדי המחשבה מה לדבר היום בפתחה, על עניני דינא, יארייט, פרשת השבוע, פתחתי את הגמרא בבא קמא, והסתכלתי על הפסוק במשלי המובא בגמרא (בדף פא): ובורא עולם העניק לי מתנה ווארט על פי דרך הדרש, זה בדאי בזכות אבי מורי הגאון הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל. רצתי להתקשר לדיין חשוב, גאון גדול שחפץ בעילום שמו, והוא אמר לי על הווארט, שפתיים ישק. הפסוק במשלי (ג, כו) **אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידך לעשות**. יש לציין של'אל' הכתוב בפסוק אין הכוונה לבורא עולם, רק הכוונה על האדם שיש לו 'כח' לעשות. ועכשיו לווארט. הגמרא במסכת נדרים (מא), אמר אביי נקטינן אין עניי אלא בדיעה. מה הכוונה עני, בן אדם שאין לו דעת שאין לו תורה, זהו העני האמיתי. זה לשון רש"י על הפסוק במשלי, **אל תמנע טוב מבעליו - אם ראתי חבירך חפץ להטיב לעניים אל תמנעוהו**. אם אתה רואה שחבר שלך רוצה לעשות טוב עם עניים, אל תמנע את זה ממנו. אם כך לפי הגמרא בנדרים שעני זה בדעת, אפשר להגיד שהרש"י והפסוק הולך על לימוד התורה הקדושה עם החלש, כי כידוע אין טוב אלא תורה. ועכשיו נחזור למילים של רש"י, **'אם ראתי חבירך חפץ להטיב לעניים'**, אם ראתי שהחבר שלך רוצה להשקיע בעני שאין לו געשמאק בתורה, אין לו חיות בדף גמרא, **'אל תמנעוהו'**, למה, נחזור לפסוק, **בהיות לאל ידך לעשות**, כי יש לו את כח עשייה בתורה, הוא יכול לעשות ולהקים תורה, לא רק לדאוג לתורה של עצמו, רק להקים תורה גם אצל השני בבחינת תורת חסד על לשונה, זה גם תורה וגם חסד כשלומדים עם החלש. והאמת שמי שיעיין בתחילת פרק ג' במשלי, ימצא שאכן הפרק מדבר על תורה, בפסוק א' כתוב, **בני תורתך אל תשכח ומצוותי יצור לבך**, פסוק זה מדבר על האדם בעצמו, שידאג לתורה שלו, ובפסוק כז כתוב, **לעשות ולמשון לעשות את השבת**, לדאוג גם לתורה של הזולת. על רבי שלמה אבן גבירול שמעתם, הוא היה מגדולי הראשונים, חמיו של רבי יהודה הלוי, הוא כותב לשון, **'למד חכמה למי שאינו יודע, ולמד חכמה ממי שיודע, ואז תדע מה שלא ידעת, ותזכור מה שידעת'**. שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, אמן.

דברי אלקים חיים

של הרבי הקדוש אביהם של ישראל מרן הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל על פרשת פקודי

איתא בגמרא (תענית כו): **"ביום חתונתו וביום שמחת לבו"** (שיר השירים ג, יא), **"ביום חתונתו"** זה מתן תורה, **"וביום שמחת לבו"** זה בנין בית המקדש. והנה בשבת קודש דגן איתגיייהו שתי הבחינות, **"ביום חתונתו זה מתן תורה"**, שהרי אנו מסיימים השבת קריאת ספר שמות מחמשה חומשי תורה, והסיום הוא התכלית של נתינת התורה, שהרי ניתנה לנו כדי שנהגה בה תמיד, ונסיים ונתחיל עד בלי די. ולכן גם עושים 'שמחת תורה' בתשרי, ולא בזמן מתן תורה בסיון, משום שהסיום הוא עיקר התכלית של הנתינה. **"וביום שמחת לבו"**, זה בנין בית המקדש, שהרי אנו קוראים השבת בתורה על בנין המשכן. על כן הוא זמן ראוי ומסוגל למחשבות קדושות של קבלת התורה ובנין בית המקדש. יעזור השי"ת שנזכה ללמוד את התורה הקדושה באמת לשמה ולקיים את המצוות, **"פיקודי ה' ישרים משמחי לב"** (תהלים יט, ט), כי התורה הקדושה היא מקור השמחה ומקרבת את השמחה השלימה. והנה השבוע הוא יומא דהילולא של משה רבינו ע"ה, ויהי רצון שבזכותו נזכה אנו וכל ישראל להיות דבקים בתורת ה', **"זכרו תורת משה עבדי"** (מלאכי ג, כב), ונזכה להיות כלים ראויים לקבל.

משה 'קבל' תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים וכו' (אבות א, א), ונשארה התורה הקדושה אצל כלל ישראל, הרי שישראל ראויים 'לקבל' את התורה. **"ותן בלבינו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה"** (שחרית, ברכת אהבת עולם). ובפרט שאנו עומדים עתה בימים הקדושים של החודש של פורים, **"ליהודים היתה אורה"** (אסתר ח, טז), אורה זו תורה (מגילה טז, ט), הרי שהזמן מסוגל להשגת התורה, הן מצד ההילולא של משה רבינו, והן מצד פורים. ובכן יעזור השי"ת שנזכה להיות דבוקים בתורת ה' ובמצוות ה' מתוך שמחה וקדושה ומתוך נחת והרחבה, ונזכה לשמחה השלימה על ידי ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

*

משנכנס אדר מרבים בשמחה (תענית כט), וכאשר יש שני אדרים בשנה, אז ריבוי השמחה הוא עד בלי גבול. והנה בשני אדרים יש שישים יום, שהוא כוח של 'ביטול' בשישים, כי אפשר לבטל בימים הקדושים הללו את כל הדינים ואת כל המקטריגים. על כן יעזור נא השי"ת שיתרפאו כל החולים, כמו שידוע אשר אד"ר הוא נוטריקון א'ני ד' ר'ופאך, ויתקיים המקרא שכתוב (שמות טו, כו) **"כל המחלה אשר שמת במצרים לא איש עליך כי אני ה' רופאך"**. ויהי רצון שבכוח השבת וכוח הקריאה של פרשת שקלים שקוראים בשבת זו, יושפע שפע רב ברוחניות ובגשמיות, בבני חיי ומזוני, לכל אשר ישנו פה ואשר איננו פה. ובפרט שבשבת זו מסיימים ספר שמות, וסיום ספר הוא בבחינת **"שמחת תורה"**, ובתורה הקדושה ישנן כל הברכות, **"אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו"** (ויקרא כו, ג), אשר על ידי זה זוכים לכל ההשפעות הטובות הנזכרות שם. על כן יהי ה' אלקינו עמנו שנהיה כולנו מן הנושעים ומן המתברכים, ונזכה לעסוק בתורה הקדושה מתוך שמחה ונחת, עם בריות גופא ונהורא מעליא, עד שנזכה בעגלא ובזמן קריב לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

מאוצרות הפרשה

יש להבין בפרשת פקודי, שנאמר בכל מעשה ומעשה שעשו במשכן וכלים, כתוב בכל אחד בפרטות שעשו **"כאשר צוה ה' את משה"**, וקשה למה לו לפרוט בכל אחד, הוי לו לומר באחרונה דרך כלל, ויעשו ככל אשר צוה ה' את משה.

אלא התורה רמזה לנו רמז מוסר בכללות עבודת ה' יתברך ועשיית המצוות, הן שופר וסוכה ופסח ותפילין וכיוצא, שיש בכל אחת מחשבה וכוונת המצוה, שהוא רבה ונורא, ולא כל אדם גם מבני עלייה יודעים חלק אחד מאלפי אלפים חלקים, שכיוונו אנשי כנסת הגדולה ככוונת התפילה, והוא הדין בכוונת המצוות, ובאמת צורך גדול יש לכל אחד מישראל לכוונת המצוות, כי מזה נעשה לבוש לנשמה בגן עדן העליון.

לכך עצה היעוצה, לכלול את עצמו וכוונתו, הן בתפילה והן במצוה, או בכוונת אכילתו בחול, ומכל שכן בשבת בשלש סעודות דשבת, ישתף כוונתו עם שאר שלומי אמוני ישראל, היודעין כוונת התפילה והמצוה, ועל סוד כוונת אנשי כנסת הגדולה, וכיוצא בזה, וזה סוד שכתב האר"י קודם תפילה צריך לומר ואהבת לרעך כמוך, לקיים מצות עשה זו, כדי שיוכל כוונתו ותפילתו עם היודעים ליחד מדות העליונות.

והנה עשיית המשכן היה הכוונה שיהיה מחשבתן על מלאכת המשכן העליון, וכמו שנאמר (מ, יז) **"הוקם המשכן ודרשו (תנחומא נשא י"ח) כי בהקמת המשכן למטה, 'הוקם' למעלה, והיינו על ידי המחשבה והכוונה שכיוונו בעת העשייה הגשמית, היה אז מחשבתן ברוחני, לבנות משכן העליון שהוא סוד בריאת שמים וארץ וכל העולמות. ולא כל מוחא סביל דא, לכן ככל פעולה ופעולה של כלי המשכן אמרו בפרוש, שאנו עושים על הכוונה שצוה ה' את משה, והוא על דרך שאנו אומרים קודם עשיית כל מצוה, ולכן כתוב בפרטות אצל כל דבר "כאשר צוה ה' את משה"**, כי כך אמרו בפה מלא אצל כל פעולה ופעולה.

מעשה המשכן וכליו, ומיתריו, ויתדותיו, והמנורה, והקמותיו ופירוטיו, הן הם מסורת התורה הקדושה הצפונות ונעלמות, זעירין נינהו שיוכל לעמוד עליהם איש אחד בדור וצדיק גמור וחכם בסודות הנוראות. ואפשר אם יש קבלה מפי רב מובהק, אזי יכולין גם כן יחידי סגולה לבוא על פי הקדמת הרב לבוא על קצת מהם. (דגל מחנה אפרים פקודי)

נקודה למחשבה:
(בעש"ט פקודי, א)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה
לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אנו אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

זרע שמשון היים
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלמו חן וחסד ושלמא רבא
משמאי ועיניכם תראנה בנינים
ובני בנינים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב. גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

הזון יהזקאל
רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

מלליצי יין ושיר

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעייתו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנינים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטיח בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

תירוץ
זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע
הפטר. ותשלם כל המלאכה. בילקוט (מלכים רמז קפ"ו): 'ותשלם כל המלאכה', כיון שהשלימו האומנים את המלאכה, מתו וכו', אמר הקב"ה שלא יכריחום אומות העולם שיבנו עמהם בנינות, והיו אומרים 'אלו הם שבנו עם שלמה בנין אלקים', ע"כ. ויש להקשות במה שאמרו (יומא לח): 'ואלו לגנאי, של בית גרמו לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים. של בית אבטינס לא רצו ללמד על מעשה הקטורת. ואמרו בגמרא הטעם שלא רצו ללמד, שמא ילמדו אדם שאינו הגון וילך ויעבוד עבודה זרה בכך. ויש להקשות למה היה מזכירים אותן לגנאי, הלא אף הקב"ה המית את בוני בית המקדש כדי שלא ילכו ויבנו בית לנכרים, ומכל שכן כאן שיש להקפיד ולחשוש שמא יעבדו עבודה זרה. ועוד קשה למה הקפיד הקב"ה על אלו הבונים, ולא הקפיד אף על הכהנים שמשמו במקדש שלא ילכו בגלות, כדי שלא יאמרו האומות שהם משתמשים באותם הכהנים שמשמו בביהמ"ק להקב"ה. ויש לתרץ, שאלו הבונים שבנו בביהמ"ק, נתן להם הקב"ה חכמה ובינה יתירה, כדכתיב גבי בוני המשכן 'אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה', וכן היה בבוני בית המקדש, ואם אלו הבונים שזכו לחכמה יתירה היו הולכים ומתעסקים בבנין של נכרים, היה זלזול גדול, ולכן המיתם הקב"ה. משא"כ ככהנים שלא היה בהם שום חכמה יתירה, אלא שהיו מתעסקים בעשיית הקרבנות כדרך כל אדם, וליכא זילותא. אבל א"כ קשה, דלענין אלו של בית גרמו ושל בית אבטינס שהיה בהם חכמה יתירה, א"כ בודאי שהיה להם לחשוש שלא ילמדו לשום אדם כדי שלא ילך ויעבוד עבודה זרה, ומפני מה נזכרו לגנאי. ויש לומר שאכן מתחילה היו סוברים החכמים שדבר זה אינו נחשב חכמה יתירה, משום שיש הרבה אומנים אחרים שיודעים לעשות כן, וכפי שאכן אמרו ביומא שם ששלחו להביא אומנים מאלכסנדריא של מצרים, והיינו שחכמים היו בטוחים שאין

בזה חכמה יתירה כלל. אולם אחר שראו שהאומנים שהביאו מאלכסנדריא לא ידעו לעשות כמותם, קבלו חכמים את דבריהם ולא היו נזכרים עוד לגנאי, וכמו שכתב שם התי"ט. (זרע שמשון אות ז').

לע"נ הג"ר מרדכי שוחטמאן ב"ר צבי יהודה ז"ל יא"צ א' אדר
ותכל כל עבודת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו. הוא מיותר [מה שאמר כאן 'ויעשו בני ישראל'], אחר שכבר כלה עבודת המשכן, לא היה להם לעשות. אמנם לפי שיעקר המלאכה, מכוונת מול משכן העליון, וזה תלוי בטוב הכוונה ורמזי דברים עליונים, ולזה בא הכתוב ואמר 'ככל אשר צוה ה' את משה' לעשות משכן מול משכן, 'כן עשו', שהיה באמת מכוון כאשר צוה ה', והודיע הכתוב שעלתה בידם.

או יאמר דסיבת גמר המלאכה כדכתיב 'ותכל כל עבודת אהל מועד', הוא לפי ששרתה

ברכה במעשה ידיהם, וזהו מצד כי 'צוה' הוא יתברך 'את משה', והוא מוכן שתשרה ברכה על ידו, ולזה כלה בזמן קצר מה שאין בדרך הטבע, וזה מצד 'משה', ומצד מחשבתו של 'בני ישראל' לעשות ציווי ה', שרתה ברכה במלאכתו. [וזה שאמר הכתוב דהסיבה ש'ותכל כל עבודת אהל מועד', הוא

משום שני סיבות, מצד 'ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה', דמחשבתו היו לעשות ציווי ה'. וגם מצד 'את משה', מצד מעלת משה].

ככל אשר צוה ה' את משה, כן עשו בני ישראל את כל העבודה. הוא כמיותר [תיבות 'את כל העבודה']. ויראה שמוסב על קרא הקודם: 'את בגדי השרד לשרת בקודש את בגדי הקודש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן', והנה בא הכתוב ולימד איך שכוונתו יתברך שיהיה לכל ישראל חלק גם בעבודת משרתי הקודש והם אהרן ובניו, דכיון דבני ישראל עשו את 'בגדי אהרן', א"כ גם להם חלק בעבודת אהרן ובניו משובשי הבגדים שעשו ישראל, ונחשב כאילו גם הם מעובדי עבודת אהרן ובניו. ולכן חזר ושנה חכמה זו נחשב גם לישראל כאילו עשו 'את כל העבודה' שמוטלת על בני אהרן, והיה חלקם עמהם.

לע"נ הר"ר אהרן ב"ר נח זבלוצקי ז"ל יא"צ א' אדר
מלחמת עמלק היו מצות עשה שהזמן גרמא. הדין הוא דיולדת נקבה, חייבת להביא קרבן יולדת ביום השמונים ואחד ללידתה,

כדכתיב (ויקרא יב:ו) "ובמלאות ימי טהרה", דרק אחר ימי מלאות מביא קרבן.

ואם הפילה בתוך ימי מלאות, אינה מתחייבת בקרבן נוסף, אלא מביאה קרבן אחד על הלידה וההפלה יחד. דרק אם הפילה ביום פ"א, דזה אחר המלאות, אז מביאה קרבן נוסף על ההפלה.

ואם הפילה בליל פ"א, נחלקו ב"ש וב"ה (כריתות ז:), ב"ה סוברים דמביאה קרבן לידה נוסף על הלידה השניה, כמו אם הלידה השניה היתה ביום פ"א. דאין לומר דשאני היולדת ביום פ"א דכבר יכולה להביא קרבן על הלידה הראשונה קודם הלידה השניה, ולכן חייבת להביא קרבן נוסף, משא"כ בליל פ"א עדיין לא יכולה להביא קרבן, דלילה לאו זמן הקרבה. דזה אינו, שהרי גם אם הפילה ביום פ"א שחל בשבת חייבת קרבן לידה נוסף, אע"פ דלא היתה יכולה להביא קרבן על הלידה הראשונה בשבת.

אבל ב"ש חולקים וסוברים דאם הפילה בליל פ"א, מביאה קרבן לידה אחד על שתי הלידות, כמו אם הפילה קודם לכן, כיון דלא

יכולה להביא קרבן בלילה. ולא דמי ליולדת ביום פ"א שחל בשבת, דבשבת אפשר להקריב קרבן צבור, משא"כ בלילה אי אפשר להקריב שום קרבן.

והנה העצמות יוסף (קידושין כט). ושער המלך סוף ה' פסולי המוקדשין) כתב, דמילה שלא בזמנה לא הוי מצות עשה שהזמן גרמא, אע"ג דאין מלין מילה שלא בזמנה בשבת ויר"ט, מ"מ זה הוא משום דאיסור רביע עליה, אבל עצם מצות מילה אינו תלוי בזמן, דגם שבת ויר"ט זמנו, עכ"ד.

אבל האבג"ז (אר"ח סימן תק"ט אות ב') חולק על יסודו של העצמות יוסף, דהרי ב"ה סוברים דכיון דאין מקריבין בשבת, נחשב דעדיין לא הגיע הזמן, והוי כמו לילה דאינו ראוי להקרבה. הרי חזינו דגם היכא דאיסור רביע עליה, מקרי אינו זמנו.

וז"ל: מלחמת עמלק הוי מצות עשה שהזמן גרמא שאינו נוהג בשבת, דלא חמור חיוב מיתה דעמלק משאר חייבי מיתות שאין דוחין שבת. דבשלמא בשעת מלחמה נאמר (דברים כ:כ) "עד רדתה" - אפי' בשבת, אבל נשים דלאו בנוות מלחמה הן, רק אם יבוא עמלק יחיד לידה חייבת להרגו, ואז לא ידחה שבת. וכיון דשבת לאו זמן מצוה זו בנשים, חשוב שאינו זמנו כלל. וכן מוכח מהא שמדמים ב"ה למפלת ביום שמונים שחל בשבת, (הרי דשבת מקרי אינו זמנו), וב"ש לא השיבו רק משום ששבת ראוי

הופיע
בדף נוסף במסדרת
הידושי רבינו חיים הלוי
על הריב"ם
עם מורשת הגר"ח
פרך שני

כלל מסאות. עיונים, עיונים, כותרות, מקורות וטיוולים
טוריות מושקעות ומורכבות
...
במך זה היפיע:
• הלכות חסין ומנה - נדרים - שטות
• יובל - כבוד קודש - תהיין ומספיק
...
פרך שלישי - נמצא כשלישי עריכה
...
כפי כן היפיעו
בדפיסוף שני כרך הראשון
שנתקבל בדירה יתירה בעולם החדשה
כלל הלכות:
• תפילין • שבת • יום הולדת
• מאכלות אסורות • תרומות • קרבן
• פסח • מעילה

להשיג ככל חגיגות הספרים המובחרות
הפעה ראשית
בארץ: ספריית - אדום גיטלר • בירלי: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח • moreshetshagrach@gmail.com

יכולה להביא קרבן בלילה. ולא דמי ליולדת ביום פ"א שחל בשבת, דבשבת אפשר להקריב קרבן צבור, משא"כ בלילה אי אפשר להקריב שום קרבן.

והנה העצמות יוסף (קידושין כט). ושער המלך סוף ה' פסולי המוקדשין) כתב, דמילה שלא בזמנה לא הוי מצות עשה שהזמן גרמא, אע"ג דאין מלין מילה שלא בזמנה בשבת ויר"ט, מ"מ זה הוא משום דאיסור רביע עליה, אבל עצם מצות מילה אינו תלוי בזמן, דגם שבת ויר"ט זמנו, עכ"ד.

אבל האבג"ז (אר"ח סימן תק"ט אות ב') חולק על יסודו של העצמות יוסף, דהרי ב"ה סוברים דכיון דאין מקריבין בשבת, נחשב דעדיין לא הגיע הזמן, והוי כמו לילה דאינו ראוי להקרבה. הרי חזינו דגם היכא דאיסור רביע עליה, מקרי אינו זמנו.

וז"ל: מלחמת עמלק הוי מצות עשה שהזמן גרמא שאינו נוהג בשבת, דלא חמור חיוב מיתה דעמלק משאר חייבי מיתות שאין דוחין שבת. דבשלמא בשעת מלחמה נאמר (דברים כ:כ) "עד רדתה" - אפי' בשבת, אבל נשים דלאו בנוות מלחמה הן, רק אם יבוא עמלק יחיד לידה חייבת להרגו, ואז לא ידחה שבת. וכיון דשבת לאו זמן מצוה זו בנשים, חשוב שאינו זמנו כלל. וכן מוכח מהא שמדמים ב"ה למפלת ביום שמונים שחל בשבת, (הרי דשבת מקרי אינו זמנו), וב"ש לא השיבו רק משום ששבת ראוי

רואים מכאן שיש לפעמים שנגזר משמים על האדם מצב מסויים שלא משנים אותו כל כך בקלות אפי' באדם גדול בתורה ובחכמה, כי עומק הדין מורכב מכמה וכמה ענינים שאין לנו השגה בהם, והכל באמת וביושר בדיק מופלא עד הנקודה האחרונה. ועל כן צריך האדם להשלים לפעמים עם מצב מסויים, כי זוהי ההנהגה משמים לתקון נשמתו, דעניני העולם אינם באים לאדם לפי מה שחושב שמגיע לו לפי חשבונו ותוכניותיו, כי לא ניתן לבשר ודם לעשות חשבון מעין זה כלל, אלא יש לו לבטוח בהקב"ה ולהתפלל אליו שיזכהו ברחמי המרובים לכל טוב, ואמר רחבר"ח אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל, ושערי דמעות לא ננעלו.

רואים מכאן שיש לפעמים שנגזר משמים על האדם מצב מסויים שלא משנים אותו כל כך בקלות אפי' באדם גדול בתורה ובחכמה, כי עומק הדין מורכב מכמה וכמה ענינים שאין לנו השגה בהם, והכל באמת וביושר בדיק מופלא עד הנקודה האחרונה. ועל כן צריך האדם להשלים לפעמים עם מצב מסויים, כי זוהי ההנהגה משמים לתקון נשמתו, דעניני העולם אינם באים לאדם לפי מה שחושב שמגיע לו לפי חשבונו ותוכניותיו, כי לא ניתן לבשר ודם לעשות חשבון מעין זה כלל, אלא יש לו לבטוח בהקב"ה ולהתפלל אליו שיזכהו ברחמי המרובים לכל טוב, ואמר רחבר"ח אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל, ושערי דמעות לא ננעלו.

א השפ"א ביאר סברת ב"ש, דכיון דבשבת מקריבין קרבנות צבור א"כ חזינו שהוא זמן הראוי בעצמותו לכל הקרבנות, אלא שנאסר להקריב בו קרבן יחיד מפני איסור מלאכה, לכן אם עבר

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא ז"ע אמו:
כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

תולדות האבני נזר זי"ע

האבני נזר כשהתחיל להתנהג באדמורו"ת, עבר לעיר נאשעלסק לכהן שם כרב העיר, הוא נתקבל שם בכבוד גדול כי שמו כבר הלך לפניו, אבל עד מהרה עורר עליו התנגדות, וזה היה כשהעביר שני שוחטים מתפקידם, והשוחטים היו להם כמה תומכים בעיר שלא רצו לעבור על זה בשתיקה, וגברו הרדיפות על האבני נזר עד שהגיעו לידי מסירה והלשנה, והלכו וגברו במרוצת הזמן וגרמו שהשלמונות גזרו עליו גזירת גירוש מידי, רק בהשתדלות מרובה של נכבדים וקרובים למלכות בוטלה גזירת הגירוש. ביום המשפט נהג כרגיל ולמד השיעור עם התלמידים כתמיד בעיון רב, והרבה להדש, רק ישב בתענית, וציוה לתלמידים שיאמרו תהלים, ואחרי תפילת מנחה אמר שמרגיש שיצא זכאי, כי תפילתו היתה שגורה בפיו. מעניינת עדות תלמידים איך כל הגזירות והתלאות לא הוציאו אותו משלוח רוחו, והמשיך השיעורים כרגיל, ביום שחזר ר' בעריש מקאליש עם הבשורה שהצליח לבטל גזירת גירוש, הוא מצא את האבני נזר שהוא באמצע הלימוד שיעור עם התלמידים, נכנס המשמש ומסר לו שר' בעריש בא עם בשורה טובה, אך האבני נזר לא התרגש, ואמר 'הרי אני עכשיו באמצע השיעור, שיחכה ר' בעריש עד שאגמור', רק עם גמר השיעור, הרשה לו להכנס.

לקרבן ציבור, אבל אם לא היה חזי לשום קרבן, היה דומה ללילה, עכ"ל. וכ"כ האבני נזר בסימן תנ"ט (אות ד') להוכיח מהמשנה בכריתות דלא כדברי החלקת יואב (שם) דסבר כסברת העצמות יוסף, וז"ל: נעלם מכבוד תורתו משנה שלימה דכריתות גבי מפלת אור לשמונים ואחד, דב"ש פוטרין שלא יצאתה לשעה שראויה להביא קרבן, והשיבו ב"ה מהמפלת יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת, וחזרו בית שמאי והשיבו דשבת אע"פ שאינו ראוי לקרבן יחיד, ראוי הוא לקרבן ציבור. והנה מוכח מתשובת ב"ה, דמה שלא זמן מצוה מחמת האיסור, חשיב לאו זמניה. וממה שחזרו ב"ש והשיבו, מבואר דמשום שראוי לקרבן ציבור, חשיב זמן מצוה אף בקרבן יחיד.

מקום לתפילתו וכו' אל המקום אשר עמד שם. וזה היה כשנכנסו לארץ, שזה פנה לכרמו וזה פנה לזיתו, נצרך המקדש להיות מקום לה', ועיד'ז יזכור ישראל כי ה' הוא הנותן לך כח לעשות חיל. ומשה רבינו ע"ה רצה שיהיו ישראל פנוים תמיד רק לתורה, ולא יהיה להם שום קביעות בעניני עוה"ז, רק על דרך שצוה יהונדב בן רכב 'כי באוהלים תשבו כל ימיכם'. וכן היה במדבר שלא היה להם קביעות מקום רק במקום אשר יחנו היו עושים להם אוהלים לפי שעה, ואז היה השראת השכינה גם כן במשכן שנקרא 'אוהל'. וכשבאו לארץ ישראל לקביעות מקום, אז נבנה המקדש שיהיה 'מקום' לה', מקום קבוע להשראת שכינה. וזה שנאמר 'משכן העדות אשר פקד על פי משה'.

לע"נ הג"ר יצחק צבי סופר ב"ר ישראל מרדכי אפרים פישל זצ"ל י"א צ"כ"ו אדר

אלה פקודי המשכן משכן העדות. וברשי"י: משכן משכן שני פעמים שנתמשכן בעונתיהם של ישראל. וכבר דקדקו למה נרמז דוקא כאן. ויש לומר דהנה מה שציוה הקב"ה לישראל ליתן כסף וזהב לעשות מזה משכן, הוא מחמת שהיות שדברים אלו יקרים הם בעיני האדם, הרי בזה שהוא נותנם לה', הוא מבטא בזה אהבתו לה', ובאמת היה ראוי שכל אחד יתן כזה מעצמו לה', וחסרון זה היה בשני המקדשות, ועל כן נחרבו בעו"ה. וזה כוונת הפסוק 'אלה פקודי המשכן', 'פקודי' הוא מלשון חסרון, שזה היה החסרון במשכן 'כי פוקד על פי משה', שלא היה ברצון ובהתעוררות עצמם, רק היה פקידה ע"י משה, ועל כן נחרב, ומובן הרמז כאן על 'משכן', שנתמשכן בעונותיהם של ישראל.

לזכות מ.ב.ה.פ. לעשרות והצלה בכל מעשי

ומשחת אותם כאשר משחת את אביהם וכהנו לי והיתה להיות להם משחתם לכהנות עולם לדורותם. בבעה"ט מובא מסורה, ב' 'משחתם', דין, ואידך 'כי משחתם בהם מום בס'. ונ"ל כי משיחה הוא לשון שררה וגדולה, דאם הולך בדרכי ה', אז הוא גדולתו, משא"כ אם לא, אז להיפך כדכתיב 'ואשימם בראשיכם', דכתיב 'ואשמים' חסר י', ללמד שאשמותיהם של ישראל תלויות בראשי

לע"נ הג"ר יוסף ליפמאן ב"ר אליהו לייב לעוין זצ"ל י"א צ"ג אדר

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה. אף דאמרינן (עירובין ב.) 'אשכחן משכן דאיקרי מקדש, ומקדש דאיקרי משכן'. מ"מ עיקרו נקרא כל אחד בשמו המיוחד לו.

'משכן' הוא חלק התורה, ולכן מיקרי 'משכן העדות', דאין 'עדות' אלא תורה, וזהו חלק של משה, דהנה יש קול תורה וקול תפילה, הנרמזים בפסוק 'הקל קול יעקב' ד'קל בלי ו' היא תפילה, ו'קול' עם ו' הוא תורה. וקול תורה הוא חלק משה רבינו, ולכן מיקרי המשכן 'אהל העדות', דתורה נקרא 'אוהל', כמו שנאמר 'ויעקב איש תם יושב אוהלים', ובבראשית רבה (סג:): שני אוהלים בית מדרשו של שם ובית מדרשו של עבר. וכן מקיש אוהלים לנחלים דאף אוהלים מעלין את האדם מן הטומאה (ברכות טז.), וכן איתא (שם סג:): שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באוהל'. והענין שתורה מיקרי 'אהל', דמי שזכה להיות דרופתקי דאורייתא, הוא בעוה"ז כאורח נטה ללון ב'אוהל', כמו שאמרו כך דרכה של תורה פת במלח תאכל וכו' ובתורה אתה עמל, וזהו חלק של משה רבינו.

[אבל 'מקדש' הוא נגד] קול תפילה שהוא חלק דוד המלך, דכתיב 'ואני תפילה', ולזה צריך 'מקום', ולא 'אהל', כמו שנאמר 'עד אמצא מקום לה', וכן איתא (ברכות ו:): כל הקובע

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
 וועט מען מוידע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות**
 אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנדה להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א 438-875-5478
 אימעיל 2792034@gmail.com

מעגלי צדק על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעוש: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצור למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניו.

כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גזיו. הצדיק מה"ר שלמה זלמן ריינר ז"ל כתב בספרו תפארת שלמה, על מה שאמרו 'כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גזיו, וכל המתעצל בהספדו של חכם אינו מאריך ימים וראוי לקברו בחייו'. דקשה דהרי ראינו אנשים שנתעצלו ומארכין ימים, וגם צ"ב הלשון 'ראוי לקברו בחייו'. וביאר לפי מה שכתב התניא (אגרת התשובה פ"ד) שהקשה לענין חייבי כריתות, שכמה בני אדם שעברו על חייבי כריתות ומארכין ימים.

ותירץ דכל זמן שהיה ביהמ"ק קיים, היה עיקר השפע לבני ישראל ולא רצם מהשי"ת בעצמו ולא ע"י שליח, וארץ ישראל היה משפיע לשאר ארצות, והנה בזמן ביהמ"ק היה לכל אחד מישראל שפע חיות מאתו ית"ש, ואם היה עובר על חייבי כריתות, היה נכרת חוט שפע חיותו הנמשך מהשי"ת אליו, וממילא היה מת, כיון שהחוט אשר דרך שם היה השפע מהחיות מהשי"ת היה נכרת. אבל משהחבר ביהמ"ק ניטל השפע מאתו בעוה"ר, והשפע שראוי לנו נופל תחת הקליפות, וכל שר משפיע לאומתו, רק מחמת שאנחנו כבושים תחת האומות ושריהם, אנו נוטלים ג"כ מעט שפע ממה שהשרים משפיעים כל אחד לאומתו, ולפיכך אפי' אם אחד עובר על חייבי כריתות, ונכרת החוט מאתו יתברך, אעפ"כ נשאר בחיים מחמת השפע שמקבל מהאומות, עכ"ד.

וזהו מאמרם שקולה מיתת צדיקים כחורבן ביהמ"ק, דמה שריפת ביהמ"ק גרם ביטול השפע, כמו כן אעפ"כ כן שנחת ביהמ"ק, אעפ"כ הצדיק משפיע מעט שפע מהשי"ת, ובמיתת הצדיק נתבטל השפע שהשפיע הצדיק בחייו. וזהו שאמרו 'כל המוריד דמעות הקב"ה סופרן ומניחן בבית גזיו', דבחורבן ביהמ"ק כתיב 'במסתרים תבכה', וכמו כן במיתת צדיקים המוריד דמעות הקב"ה סופרן ומניחן בבית גזיו, היינו באותו חדר דכתיב 'במסתרים', והקב"ה חושב ומונה ומניח דמעות שמוריד על אדם כשר לדמעות חורבן ביהמ"ק, כמו המניח מספר קטן למספר גדול.

והדר אמר 'וכל מי שמתעצל' וכו', לפי הנזכר לעיל שמייתת צדיקים גורם בעוה"ר ביטול השפע כחורבן ביהמ"ק, ומי שמתעצל בהספידו של אדם כשר, א"כ נראה דלא איכפת ליה במניעת השפע מהצדיק הזה, כי די לו בהשפע אשר מקבל מהשרים אומות העולם, ומהם גם הוא מקבל, ולכך לא איכפת ליה במיתת הצדיק וביטול השפעתו, ואתן החיים מהקליפות אינם קרויים 'ימים', כי רשעים בחייהם קרויים מתים, ולכך שפיר אמר התנא כל מי שמתעצל בהספידו אינו מאריך 'ימים' דייקא, כמו שנאמר 'ואברהם זקן בא בימים' - ימים שלמים. וזהו שאמר, דאעפ"כ שהוא חי מחמת שפעת הקליפות, מ"מ אותן חיים אינם קרויים 'ימים', וראוי לקברו בחייו, היינו באותן חיים שיש לו מהקליפות כנזכר, וראוי לקברו בשביל אותן חיים, כי אותן חיים אינם חיים גמורים, ואינם קרויים 'ימים' שלמים, ומצד הקדושה הוא מת, ונמשך מזה שראוי ונכון להספיד ולבכות ולהוריד דמעות על מיתת אדם כשר כי במיתתו גורם לנו מניעת השפע שהשפיע ע"י אותו צדיק בעודו בחיים חיותו כי חטאינו גרמו לזה, ויש לנו לבכות על חטאינו ולהרהר בתשובה.

מוזהר כל כך, ולא ימלט שלא יעשה מלאכת לאו או מלאכה בשוגג עכ"פ ויתחייב מיתה.

וקצת דוגמא לזה מה שכתב הב"י (או"ח סי' קל"ג) דהאומר סמני הקטורת וחיסר אחד מהן בדיבורו חייב מיתה, כמו בהקטרה דאם חיסר אחד מכל סמניה חייב מיתה ע"ש. והטעם הוא, דכיון דמזכיר סמני הקטורת, ורוצה שתעלה לו ההזכרה במקום ההקטרה, על כן הוא נותן ע"י כך אל ההזכרה - דין ההקטרה, ולכן מתחייב ג"כ עונש על החסרון בהזכרה כמו שהוא בההקטרה.

והכי נמי, כיון דמשמר שבת כישראל ורוצה שיקבל שכר על השמירה כישראל, לכן הוא מתחייב ג"כ בעונש על חילול השמירה כישראל, אלא דכיון דהוא ב"ג, לכן העונש שלו הוא דבר הנחשב עונש לב"ג דהיינו מיתה, דב"ג כל עונשו מיתה. אבל האבות דשמרו שבת ודאי כתיקונה, א"כ שוב שפיר היו רשאים לשמור שבת, [ומיושב מה שהקשו דאין שמרו האבות את השבת, הלא ב"ג ששבת חייב מיתה, דזה רק אם אינו שובת כראוי עם כל הפרטים, אבל אם מקפיד גם על לאוין וגם על שוגג, אז אינו חייב מיתה]. (בית האוצר מערכת א-ב כלל א' אות י"ד).

לע"נ הר"ר שמואל מנחם ב"ר פנחס ברוך ברנשטיין זצ"ל יא"צ ד' אדר

וירקעו את פחי הזהב וקצץ פתילים לעשות בתוך התכלת. בבעל הטורים ג' במסורה, הכא, ואידך 'וקצץ חנית', וקצץ עבות רשעים'. ויש לפרש רמיות המסורה, דזהב שהוא נטוה בכל מין, בא לכפר על מעשה העגל (שמ"ר סוף פנ"א), דעל כן נתנו זהבם למשכן לתקן החטא, כדרך הבעל תשובה באותה אשה שחטא יתקן. דהנה אמרו רז"ל 'עבירה גוררת עבירה', וכמו שכתב 'הוי מושכי העון' על עצמם 'בחבלי השוא', ועיד'ז נעשים עליהם 'כעבות העגלה חטאה', שהעבירה קושרת החוטא עד שנעשה רשע גמור רח"ל, אם לא ינתק את עצמו ממנה בכח. וכחות הטומאה של העבירות נקראים 'רשעים', כמו שאמר דוד 'פלטני מיד רשע', וכשמביא האדם לחטא, הוא עולה ומסטיין ונוטל רשות לעורר חניתו עליו אם אינו עושה תשובה לתקן מעשיו ולקצץ העבותות שקשרוהו בהם הרשעים יצה"ר וכת דיליה (ע' בקדושת לוי שפירש ג"כ בהנחה זאת באופן אחר).

וזהו שאמר הכתוב 'וירקעו את פחי', מלשון 'פח ומוקש', היינו המוקשים שנעשו להם ע"י העגל הזהב, 'וקצץ' - וקצצו וסלקו אותם הפחים, 'פתילים' - שיחזרו העבותות העבים להיות פתילים דקים, 'לעשות' על ידם התיקון, דהזהב יכנס 'בתוך התכלת' ויעשה משכן, והיינו שנהפך חשוכא לנהורא ומירא למיתקא, כאומרם ז"ל דתשובה מאהבה נעשין הזדונות כזכות, ועיד'ז ש'קיצץ עבות רשעים' עד אשר נעשו דק כפתילים, וגם את הפתילים הכניסו לקדושה ע"י התשובה הגדולה שעשו, בזה פעלו ש'קיצץ חנית', שחניתו של מלאך המות שהוא ס"מ וכל כת דיליה נתבטל הרשות מאתו, ולא יוכלו להזיק ח"ו לנו ולכל בני ישראל אמן.

דיניהם, דחטא הדור בראשם, וחטא הרבים ישאו. לכן כזאת ידעו כי אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה, אם לא ינהגו כשורה. ואלו ב' הצדדים הם מבוארים כאן, צד הטוב כדכתיב 'הייתה להיות להם משחתם לכהונת עולם', וזה דוקא אם 'וכהנו לך', כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם לא, חטא הדור על ראשם, 'כי משחתם בהם מום בס', כי אלמלי היו מנהיגים כראוי, אז הדור לפי המנהיג.

ועוד אריכות הקרא מרמז מה שארז"ל 'כשהקב"ה פוסק גדולה לאדם, פוסק לבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות, ואם הגיס דעתו, הקב"ה משפילו'. וזה אם בניו הולכים בדרכי אביהם, וכמש"כ אצל בני שמואל, שלא ירשו בניו גדולתו מפני שלא הלכו בדרכיו, וכן לזרע דוד הבטיח הקב"ה אם ילכו בדרכיו והיינו אם אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם, וכמו שכתב 'אם ישמרו בניך בריתי וגו' גם בניהם עדי עד ישוב לכסא לך'. וזה אריכות הקרא 'ומשחת אותם' על תנאי 'כאשר משחת את אביהם', שילכו בדרכי אבותם, דעבדין עובדא דאהרן, 'וכהנו לך' אז 'להיות להם משחתם לכהונת עולם לדורותם', ולא יפסק המשיחה להם לדורות עולם אם אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם.

לע"נ הג"ר עזריאל ב"ר יחיאל טובי"ר זצ"ל מסעוד העל יא"צ ה' אדר

בני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש. במדרש (ילקוט תשא רמז שצ"א): א"ר יוסי ב"ר חנינא, עובד כוכבים שמר את השבת חייב מיתה, למה? שלא נצטוה עליה, ואינו משמר אותה כתקנה, ע"כ. הרי דהטעם שחייב מיתה הוא משום שאינו משמר אותה כתקנה. ונראה הכוונה בזה, דכיון ששומר שבת, לכן מכניס את עצמו בזה בחיוב שמירת שבת, ונעשה השבת אצלו חיוב כמו בישראל, ולכן נענש ג"כ על חילול השמירה כמו בישראל.

וביותר ל"ל, דכיון שעצמותו הוא ב"ג, לכן נידון גם בחיוב דשבת כפי דין הב"ג, ולכן כיון שאין משמר אותו כתיקונו, לכן אפי' עושה רק מלאכת לאוין דשבת, כמחמר והבערה אליבא דר' יוסי, ותחומין אליבא דר"ע, עכ"ז ג"כ מתחייב מיתה, דהא גבי ב"ג 'אזהרתן זו היא מיתתן'. וכן אפילו

עושה מלאכה רק בשוגג ג"כ מתחייב מיתה, דב"ג נהרג על השוגג (ע' רש"י מכות ט.), ולכן אמרו סתם דבן נח ששבת חייב מיתה, כיון דודאי אין הב"ג

לזכות פ.ב.ע.י להצלחה בכ"ע

השבת. רוח של רגיעה ומנוחה עוברת בעולם ביום השבת, אשר רק שומר שבת כהלכתה חש בה בסתר לבבו, שהרי השבת ניתנה בצינעא במסתרי הנפש, וביום כזה של שלווה ונופש, מסוגל הוא האדם להתרומם מתחתיות חייו הארציים, להתרכזות רוחנית, לנשמה יתרה, לעליית נשמה בדברים העומדים ברומו של עולם, בהתחלת הבריאה ובהשלמת היצירה, ומי ברא כל אלה ומי מקיימם, כי בורא שמים וארץ הוא הנותן נשמה לכל יצורי תבל, ורוח חיים לכל כחות הטבע, והוא נגיד ומצוה על כל משטרי הבריאה, ואדון על כל המעשים ובכל מקומות ממשלתו ואין זולתו, ומקיים 'אתה קדשת את יום השביעי לשמך תכלית מעשה שמים נאצלים שיש בהם קרבת אלהים הוד 'ברכהו באור פניו של אדם'.

רבינו בחיי כתב בשם הרמב"ם 'ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלהיך, בששת ימי השבוע 'תעבוד' את השי"ת, 'ועשית' גם 'מלאכתך', אבל 'יום השביעי' רק 'שבת לה' אלהיך, ולא לעשות מלאכתך. האדם יסודו מעפר וסופו לעפר, בנפשו יביא לחמו, את לחמו אינו מביא בחלק שיסודו מעפר, אך בנפשו שהיא חלק ממעל מגנזי מרומים, ובכל ימות החול הוא נושא את נפשו אל לחמו, ויש שהיא יורדת מגובה שלמותה הפנימית, אך ביום השביעי' בשבת שהיא תחנה רוחנית אשר בה האדם ממלא את חסרונו של נפש שוקקה, והוא משיבה אל איתנה העילאית.

ומה אנוש כי תזכרנו אשר שם כל נפשו בכפו ובמעשי ידיו בשביל צרכיו, שהם הרבה יותר מכדי מחסורו אשר יחסר לו, בשגם הוא בשר, ולא העלה על לבו בתחנה הרוחנית ביום השבת את תיקון נפשו הנלאה מהמעמסה של כבלים חושיים שהעמיס עליה, והיה כי יזקין ולא יוסיף לתאבה, ותאבתו נשבתה, תקשיב אזנו את המיית הנפש כמאב מצער ומעלבונן, כמוהו כאדם הנוסע במכוניתו בדרך רחוקה, והוא שטוף במהירות מרוצתו, ולא חלי ולא מרגיש שכח המניע הולך ותם, והדלק אזל ממכוניתו והיא נעצרת פתאום במקום שאין שם ישוב ואין מושיע לו.

לע"נ הג"ר מרדכי יהודה לייב זקש ב"ר שניאור זלמן זאב זצ"ל יא"צ ו' אדר

ומלאו את הארץ וכבשוה. ראיתי בדברי המקובלים דהא

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עליו ועל כל ישראל, שיפרא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו.

בראשית וכו'. נ"ל בעז"ה, דהנה איתא בספר הקדוש "תולדות יעקב יוסף" (פ' בראשית ד"ה והנה אהבה), כי אהבה נמשך מ' של שם הוי' ב"ה וב"ש, ויראה נמשך מה' של השם, עכ"ל. והנה ידוע כי יראה קודמת לאהבה - וזה ב' של בראשית היא בינה ה' של השם, אשר משם נמשך ה'יראה, ואח"כ ר' של בראשית היא חכמה י' של השם, מרומז על אהבה, וד"ל.

בראשית ומתרגם בחוכמה (תרגום ירושלמי בראשית א א). נ"ל בעז"ה, כי **ברא** של בראשית בחילוף א"ט ב"ח דרבי חייא [המובא בתלמוד סוכה דף נ"ב ע"ב ברש"י ז"ל] הם אותיות **חטף**, וחסף ידוע דהיא חכמה, וד"ל.

היה חטא אדם הראשון, לא היה שום עבדות אדם אחר כלל, כי כולם בני מלכים הם, בני מלך מלכו של עולם אשר בצלם אלקים נעשו כולם, וכל מיני בעלי חיים שבעולם היו עבדים להאדם, והיו שומעין אליו לכל מה שיצוה עליהם כעבדים ממש, והיו יכולים להשתמש בהם בכל צרכיו, כגון הדגים להשתמש בהם בכל השימושים וההצטרפות שבמים לעבור בהם ארחות ימים, ולהוציא על ידיהם כל הסגולות הטמונות בעמקי המים ושפע ימים משפוני טמוני חול, והעופות להשתמש בהם בכל מקום גבוה אשר אין יד האדם מגעת שם, וכן לפרוח בהם באויר להתחקות בנפלאות ה' בחכמת הגלגלים והכוכבים ומסילותם, וגם עלי פריחתם הם חותכים ובוקעים והאוויר

ונתגלה עליו כמה סתרים מלמלה כמו שנזכר במדרשים ובכתבי האר"ז"ל, וכמו שמבואר בגמ' סנהדרין על הנחש 'חבל על שמש גדול שאבד מן העולם', שאלמלא החטא של אדם הראשון היו כל מיני בעלי חיים מוכשרים בשכל ודעת ובכל כשרון הראוי ככל הצורך האדם להשתמש בהם בכל מיני עבודות, והיו החיות כולם בעלי דעת בשלימות, וכל החיות היו יודעים לדבר וכמו שמפורש בתורה מכל הטענות ודיבורי הנחש.

הבטחת האבני נזר זי"ע
'אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי ממש כמו בחיים'
מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר **'הגדרות אבני נזר על התורה'** ליקוט מגליונות **'מליצי יושר'** מי שרוצה להנציח שמו בהספר, או לזכות להבטחת בעל האבני נזר זי"ע, יתקשר למערכת gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

ונתגלה עליו כמה סתרים מלמלה כמו שנזכר במדרשים ובכתבי האר"ז"ל, וכמו שמבואר בגמ' סנהדרין על הנחש 'חבל על שמש גדול שאבד מן העולם', שאלמלא החטא של אדם הראשון היו כל מיני בעלי חיים מוכשרים בשכל ודעת ובכל כשרון הראוי ככל הצורך האדם להשתמש בהם בכל מיני עבודות, והיו החיות כולם בעלי דעת בשלימות, וכל החיות היו יודעים לדבר וכמו שמפורש בתורה מכל הטענות ודיבורי הנחש.

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

על כל פנים אנו רואים שהבראה שהקב"ה ברא היה בריאה נפלאה בעל מדריגות, והחיות והעופות היו במדריגה גבוה מאד שורשם מעולמות העליונים ממש, ולכך מובן מאד איך במעשה מרכבה ישנם מהחיות האלו אריה שור נשר, שהחיות בזמן ששת ימי בראשית היו במדריגה מעולמות העליונים, ואדם הראשון היה במדרגה גבוה מאד שאפילו מלאכי השרת בקשו לומר לפניו קדוש קדוש קדוש, ואחרי החטא ירד ירידה אחר ירידה. וא"כ

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל
ארייברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.
וואס טוהט מכן דורות ישרים:
• א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה כד"ר וואס, בנאמנות. קאנפידענשעל.
• יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתנות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
• משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
• מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
דורך אויף דעם מקובלדיגע אופן פון **מכן דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר- יבער הלב (-אנטינער זין הארץ צו אדישקייט), שיהתפל לב לשמים לטובה (-ס'רשיש ד' באמצע מענטש), ותראה מלאים (-וועסט זעהן וואונדער), מקטן עס געבען פון מעשר.
פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:
" מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מוסר. ער וויל ענדיגען א מסכתא
" מיין ווהן בעהט מיך זעקס מיין אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע
" מיין יצחק האט ארייפגעלייגט א פילטער
" איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט
" כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

תולדות בעל חזון יחזקאל זי"ע

מספר בנו הר"ר מנחם עזרא: מה לא עושה רב בישראל ש'בת ישראל' לא תתעגן, לפני עיני עדיין התמונה איך שאבא מטפס על סולם, המדרגות לקומת הבי"ד נהרסו, והסולם היה הדרך היחידה להגיע לכספת הבית דין ששם הפקיד אבא גט של חייל שעזב את אשתו, ומצאוהו ערב צאתו לחו"ל עם יחידתו בצבא, לאחר איומים מצד אבא, הסכים החייל לתת גט לאשתו, אבל לא למסרו לידיה, אלא ע"י שליח למסירה, הגט טרם נמסר לידי האשה, בשמוע אבא שבנין בית הדין נשרף, זה היה באותו לילה שהגרמנים הפציצו את לונדון והטילו עליה במשך הלילה עשרות אלפים פצצות דלק ואש, נסע מיד אבי לשם, כשאחי הבכור ואני מצטרפים אליו, שני קירות הבנין נהרסו על ידי המשטרה כדי שלא יפלו על העוברים ושבים, ומסוכן היה לעמוד על ידו, אבא קיבל רשיון מהמשטרה, והוא כבר מטפס על הסולם, אחי מתפלל תפילה חרישית שאבא ירד בשלום, ואילו אני מתפלא שגם אבא יודע פרק לטפס על סולם, כשירד חזרה פניו מלאים שמחה, הוא הציל בת ישראל מכבלי עיגון.

ואם רב בישראל מוכן לסכן גופו להצלת בת ישראל, קל וחומר שלפעמים סובלים סבל נפשי לאותה מטרה, יהודי אחד באנגליה התעשר, ובתו התחתנה עם אחד מצאצאי משטחת רוטשילד, לאחר שהוא קיבל את כספי הנדוניה, התחיל להרביץ לה, ובסופי של דבר נטש אותה, וכדי לצערה עוד יותר, הלך והתנצר, וטען שגוי אינו יכול לתת גט. החזון יחזקאל לא אמר נואש, הלך אליו הביתה כמה פעמים עד שהמשומד הסכים לתת לאשתו גט, אבל בתנאי שלא יבוא לבית הדין של היהודים אלא רק אבא הסופר ושני העדים יבואו לביתו, בזמן שהסופר ישב וכתב הגט, שמע החזון יחזקאל שהמשומד אומר לאשתו, שלאחר ש'היהודים הנבזים' ילכו, היא תשאר כדי לעשות חשבון סופי מהמגיע לה. ברגע שהגט היה מוכן למסירה, הזהיר החזון יחזקאל את האשה שעליה לעזוב את הבית לפני שאבא ופמלייתו יעזבו את הבית, אחרת אין לגט שום תוקף, כל הזלזולים של המגרש לא הפריעו להחזון יחזקאל, והוא בשלו שהיא מחוייבת לעזוב את הבית לפני שהוא זז משם.

לומדים
שהאדם יכול להיות שישרה עליו השכינה, ושיהיה לו נשמה עליונה מעולמות העליונים, ואם האדם נכשל, הוא מפסיד הנשמה העליונה וכל מדיניותו, ואפילו אם זכה להשראת השכינה, אבל בעבירה קלה יכול להפסיד הכל, והדברים מבהילים מאד, ולעתיד לבוא במהרה בימינו יתחדש עוה"ז כמו שהיה לפני

חטא אדם הראשון ובמדרגה הרבה יותר.

גדולתו וקדושתו וענותנותו של הגאון מאור ישראל מרן רבי יוסף זונדל מסלאנט זצ"ל. כשהיה חתנו הגאון רבי שמואל סלאנט בחו"ל, כי רבי שמואל סלאנט נסע בחיי הגריז"ס בשנות תר"ב ותרי"א לחו"ל להרמת קרן החלוקה והת"ת בירושלים, ורבי זונדל היה בירושלים, כתב מכתב להג"ר שמואל סלאנט ובו הודיע לו, שהיה באותו יום אצל הכותל המערבי והרבה להתפלל בעדו, מה שלא היה ממנהגו לכתוב בכל שאר המכתבים שהיה שולח לחתנו בימים ההם.

וכשחזר רבי שמואל סלאנט לירושלים, אז סיפר שהיה בזמן שהוא חולה, וביום שהגאון חותנו רבי זונדל הרבה להתפלל בעדו היה מסוכן מאד והיה זקוק לרחמים מרובים.

עוד מספרים שפעם אחת אמר למקורביו 'הלילה מת ברוסיה בעירו סלאנט החטפן שהיה חוטף ילדי ישראל ומסרם למלכות', ואחר כמה שבועות באו מכתבים מסלאנט והודיעו ממיתו של החטפן ושמו היה 'בערקע', בדיוק באותו יום שאמר ר' זונדל.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טפסת חלה
בבמהדרה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בתנויות הספרים המובחרות
הספה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק טייטלבוים שלי"ט א' 0000-322-347.

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ע

שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ה']: ולכך 'ויתנכלו אותו להמיתו', כדי שלא יהיה חשש פסול במשפחתם, וסמכו על מה שאמרו (יבמות ע"ח) דממזר אינו חי, כיון שלא נודע פסולו, [לכך אינו חי כדי שלא יתערב עמנו], ולכך אמרו דמותר לגרום הריגתו, כמו שאמרו במדרש 'שיסו בו את הכלבים', [דהרי ממילא לא יחיה], (וכעין שכתב במהרי"ט ומובא בפ"ת יו"ד סי' קנ"ח, ועיין תשובות מהר"מ מלובלין סי' קל"א בדפוסים הישנים). וזה שאמר הכתוב 'כי שמעתי אומרים נלכה דותינה'. ופירש"י: לבקש לך נכלי דתות שימיתוך בהם, 'ויתנכלו' נתמלאו נכלים וערמומיות. [דהיינו שהיו מחשבין תחבולות היאך יסבבו לו מיתה, ושלא יצטרכו להמיתו הם עצמם בידיהם, וכמו שאמרו חז"ל, שאמרו נססה בו את הכלבים]. ודנו כן בסנהדרין לשם שמים ובצירוף שכינה, כי זה היה בכח התורה כהלכה. דפשוט שאם היה זה מעשה רציחה שלא כדקין, בודאי אי אפשר לצרף השכינה, וחרם שלא כדקין, הבל הוא, (כמבואר יו"ד סי' של"ד).

אמנם ראובן היה ס"ל כמהר"ש יפה דגם להקל דינם כבני ישראל, ונמצא שלא חטא בפלגש אביו, כי בלהה היתה פלגש בלא קידושין, ולא חשיבא אשת יעקב, וגבי בני ישראל קיי"ל נושא אדם אנוסת ומפותת אביו, וה"ה פלגש. [וראובן סבר שיעקב לא חטא במה שנשא שתי אחיות, כי זלפה ובלהה הם] כגוריות וכקטן שנולד, [ונמצא דאין חשש ממזרות ביוסף], לכן אמר 'אל תשפכו דם'.

אבל אח"כ כאשר ראה כי 'הילד איננו', א"כ סבר דמן השמים הסכימו לדבריהם שיש כאן חשש ב' אחיות, [וכמ"ש בתנא דבי אליהו (פ"ה): כשנמכר יוסף, אמר יעקב 'שמא נתחייבתי שנשאתי ב' אחיות'], לכאן אמר ראובן (מובא במדרש לקח טוב) 'ואני אנה אני בא ממעשה בלהה', פן יש להם דין כב"ג להחמיר.

אך יהודה טען: לו כדבריהם שיש ביוסף חשש ממזרות, אבל 'מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו' בתירוץ להנצל ממזרות, דלמה להרגו, הא יש לו תקנה ע"פ מה שאמרו (קדושין ס"ח): אמר ר' טרפון, יכולין ממזרים להטהר, כיצד ממזר נושא שפחה ומשחרר את בניו. א"כ 'לכו ונמכרנו' וישא שפחה, ויטהר זרעו, או ישא גיורת בין העמים ההם, ולא יתערב זרעו עמנו. וזה 'ארמי אובד אבי וירד מצרימה' כי זה שרמה לבן עם ב' אחיות, גרם ירידת מצרים שנמכר יוסף, [כי הטעם שהשבטים מכרו אותו למצרים היה משום שנשא יעקב ב' אחיות, וחשבו אותו לממזר]. [המשך בשבוע הבא].

וארטים לפרשת שבוע

לח כא. אלא פקודי המשכן משכן העדות. וכתב רש"י המשכן משכן שני פעמים רמז למשכן שנתמשכן שני חורבנין על עוונותיהן של ישראל. יש לעיין וכי כאן המקום בזמן הקמת המשכן לרמז מהגנאי של ישראל? וי"ל שהתורה באה לציין את מעלת המשכן דישאל הם הבעלים ע"ז לעולם וגם בזמן שניטל מהם בעוונותיהם אינו אלא כמשכון והקב"ה יחזיר לנו בבי"א. ויש להוסיף ששאלו את רבי יוסף חיים זוננפלד אם זה משכון אז למה לא רבי יוסף חיים לנו את זה בלילה, וענה ע"כ רבי יוסף חיים שכל מה שמחזירים בגלל במה ישכב ואם באמת לא היינו ישנים בלילה הקב"ה היה מחזיר. הרב גפן.

לח כד. כל הזהב העשוי למלאכה. איתא במדרש רבה בראשית טז ב. שהזהב נברא בשביל מלאכת המקדש. וד"ז מדויק בפסוק כל הזהב העשוי (בעולם) אינו אלא למלאכת המשכן.

לט א. ומן התכלת והארגמן וגו' כאשר ציווה ה' את משה וגו' וחשב אפודות וגו' כאשר ציווה ה' את משה. מי שישים לבו יראה שעל כל בגד כתבה התורה בנפרד כאשר ציווה ה' את משה, בשונה מעבודות המשכן שלא נכתב כן בפרטיות על כל כלי, ומדוע? וי"ל דהנה מצינו במנחות לא יעשה אדם תבנית מנורה תבנית היכל וכי' שנאמר לא תעשון איתי וכי', הרי שאסור לעשות כמשכן וכליו. ולכן המשכן וכליו סתמא לשמן קיימי ואצ"ל שהוא עושה לשמן דמאליהן הם לשמו מכיוון שהדיוט אסור לעשותם ובע"כ נעשין לגבוה. אבל בגדי כהונה רשאי לעשותן להדיוט, וא"כ סתמא לאו לשמה לכן הוצרך לומר אצל כאו"א שעשה מציווי ה' ולשמן. משך חכמה.

לט א. ויעשו את בגדי הקודש אשר לאהרן. הנה בויקהל נאמר מעשה המשכן וכליו. אח"כ הפסיק ואלה פקודי ומנה את חשבון הכסף והזהב שהתנדבו למלאכה, ואח"כ ביאר ענייני בגדי כהונה. ויש לעיין למה הפסיק הפקודים בין מעשה המשכן לבגדים? וי"ל, אומר ה'בנין אריאל', דהנה רש"י בויקהל על הפסוק והנשיאים הביאו אומר: שהנשיאים אמרו שיביאו מה שיחסר בסוף. ולבסוף נשאר לנשיאים להביא רק אבני השוהם והמילואים. והיינו כמה הנשיאים לא הביאו את נדבתם עד שנודע כמה הביאו בני"י, ואז ראו מה שנחסר וזה האבני שוהם והם הביאו ד"ז. ולכן נכתב הפקודים קודם הבגדים כי הוצרך לפקוד כמה הביאו, ואז כשראו שחסר להשלמת הבגדים את האבנים, את זה הנשיאים הביאו ולכן רק אחרי הפקודים נכתבו הבגדים.

לט ז. אבני זכרון לבני ישראל. הנה כאן כתוב זכרון מלא ובפרשת תצווה זכרון חסר, וביאורו? אומר רבי חיים קניבסקי דכל זכרון חסר הוא לטובה, אבל מלא מצינו נמי לרעה כגון מנחת זכרון של סוטה שהוא מזכרת עון, וא"כ י"ל דבתצווה היה קודם מעשה העגל אז הוא חסר כי הוא לטובה, ואילו כאן שהוא אחרי חטא העגל הוא מלא כי הוא מזכיר נמי חובה.

לט ח. ויעש את החושן. וכתב בעל הטורים לעיל כח טו. אורים ותומים ביום ולא בלילה. ומנ"ל הא? וי"ל, אומר רצ"פ פרנק, שהובא בראשונים (מהר"א ועוד) שבגדי כהונה היו כלאים, והותרו רק ביום בשעת עבודה דעשה דוחה ל"ת, משא"כ בלילה דלאו זמן עבודה, נאסרו. ולפי"ז שפיר דאין או"ת בלילה, כי א"א ללבוש בלילה בגדי כהונה וא"א לאו"ת בלא בגדים. ולפי"ז מיושב מה שכתב הספורנו כח ד. ומדייק כן בפסוקי התורה, שצריך לבישת הבגדים לשם מצווה ולא לשם נוי, כיוון שזה שטנו והותר רק לצורך מצווה, אבל לא לצורך מצווה יאסר כמו שמצאנו ביבוס שנאסר היום כי לא מכווין לשם מצווה.

לט כה. ויעשו פעמוני זהב טהור ויתנו את הפעמונים בתוך הרימונים על שולי המעיל בתוך הרימונים. היכן היו הפעמונים? הנה כאן התרגום אונקלוס אומר שהיו בתוך הרימון, ואילו בפרשת תצווה פרק כח פסוק לג אומר התרגום שהפעמונים היו בין הרימונים. ועו"ק דבתרגום יונתן בן עוזיאל ג"כ יש סתירה בין הפרשיות, דפרשת תצווה כתב רבי יונתן שהיו 71 פעמונים, ואילו בפרשתנו כתב רבי יונתן שהיו 72 פעמונים? וי"ל, אומר בעל היבד קודש', דהציווי של פרשת תצווה נאמר לפני חטא העגל, ושם הציווי היה לעשות פעמון בין הרימונים וא"כ היו 71 כי היו 72 רימונים ובין כל אחד לשני היה פעמון, זה יוצא בס"ה 71. משא"כ פרשת פקודי היה אחרי חטא העגל, א"כ לא היה אפשר לעשות את הפעמונים שהיו מזהב בחוץ כי זה היה מזהב המקטרג, שמזכיר חטא העגל ואין קטגור נעשה סגור, ולכן הוצרכו להשים הפעמונים בתוך הרימונים והיו 72 פעמונים כמנ"ל הרימונים.

לט ל. ויעשו את ציץ נזר הקודש וגו' ויכתבו עליו מכתב פיתוחי חתם. יש להקשות מאי ויכתבו, ויכתוב מבעיא ליה? וי"ל, אומר האמרי אמת ע"פ המשנה ביומא ג יא ובתוי"ט שם, ששם הוי"ה היו צריכים לכתוב כולו בבת אחת, כדי שלא יהיה רגע שהשם יהיה חסר, וא"כ בשביל לכתוב את שם הוי"ה על הציץ הוצרכו לכתוב ארבע אנשים בבת אחת, לכך נכתב ויכתבו.

לט ל. ויעשו את ציץ וגו' ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם קודש לה'. יש לדקדק מדוע בפרשת תצווה בציווי נאמר ופתחת עליו פתוח חותם קודש לה' ואילו כאן כתוב ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם? מיישב ע"כ הצפנת פענח דאיתא בשבת סג לכתחילה צריך לכתוב על הציץ התיבה קודש לה' בשתי שורות והיינו 'קודש לה' למעלה ויהשם' למטה, אלא משום איזה טעם כתבו בשורה אחת. והנה הכותב שלוש תיבות צריך שרטוט כדאיתא בגיטין ו. לכן אם כותב קודש לה' בשתי שורות הרי"ז שלוש תיבות וצריך לשרטט, אך היות ולמעשה כתבו על שורה אחת דהיינו קודש לה' יחד ע"כ לא עשו שרטוט. ולכן בשעת הציווי נכתב ופתחת עליו דהוא לשון שרטוט אבל כאן כתוב ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם שלא עשוהו בשרטוט אלא כתבו מיד על הציץ וזה נחשב כתב ולא פתוח.

לט לב. ותכל כל עבודת משכן אהל מועד. המקור של דין לבוד הוא מהלכה למשה מסיני, כך מבואר בסוכה ה' ע"ב: שיעורין, חציצין, מחיצין הלכה למשה מסיני. והנה המאירי בעירובין מביא בשם רב האי גאון שיש לזה מקור מהמשכן. סתם ולא פירש מהיכן. רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל ר"י חברון בפירושו למאירי הנ"ל מביא חשבון יפה להבנת הענין: אורך 2 יריעות המשכן היה שמונה ועשרים אמה 2 אחד, דהיינו 168 טפחים. 2 יריעות המשכן היו מחוברים בחמישים קרסי זהב. נמצא, שהיו 49 רווחים בין כל הקרסים יחד (בין 4 אצבעות יש 3 רווחים). עובי כל קרס, מבואר בברייתא דמלאכת המשכן, היה חצי טפח. נמצא כל הקרסים יחד היה עוביים 25 טפחים. אם נחשב את כל הרווחים שהיו בין כל הקרסים יחד, נחלק אותם בין כל ה-49 רווחים, נמצא 2.9 טפחים לכל רווח, וכתוב בפסוק ויהיה המשכן אחד', הרי לנו שאף כשיש רווח של עד 3 טפחים, עדיין הוא נקרא 'אחד', הרי לנו מקור לדין לבוד מהתורה.

לט לב. ותכל כל עבודת משכן אהל מועד ויעשו בני"י ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו. יש להקשות מהו הכפלות ויעשו וגו' כן עשו? וי"ל, ע"פ מדרש תנחומא נשא יח, שבשעה שבני ישראל עשו את המשכן גם המלאכים בשמים נצטוו לעשות אותו משכן, ובעת שהוקם למטה הוקם למעלה, וזהו ויעשו בני ישראל, ובנוסף

פרשת פקודי תשפ"ד

יוכן עשו? מרמז על עשיית המלאכים למעלה. רבי יהודה אבנדנאן אבי"ד מרוקו.

לט. לה-לט. את ארון העדות ואת מזבח הנחושת. מהיכן הקב"ה היה מדבר עם משה. אומר רש"י לעיל כט מב. יש אומרים מעל מזבח הנחושת וי"א מעל הכפורת כדכתיב ודיברתי אתך מעל הכפורת. ובמאי פליגי? י"ל, אומר המשך חכמה, דפליגי בפלוגתת רבי יהושע בן לוי ורבי יוחנן מגילה כז. האם ביהכ"נ עושים בית מדרש או בית מדרש עושים ביהכ"נ. דלרבי"ל מקום תורה עדיף, וש"י לעשות רק ביכ"נ לבימ"ד דמעלין בקודש. ולרבי יוחנן מקום תפילה עדיף וכי'. וא"כ למ"ד מעל מזבח הנחושת שהוא מקום עבודה אז תפילה עדיף. ולמ"ד מעל הכפורת מקום שמונח בו העדות דהיינו התורה, ס"ל דמקום תורה עדיף.

לט לט. את הכיור. ובהפטרות ויקהל מובא איך שלמה עשה את הכיור. ויעש את הים (כיור) עשר אמה משפתו ועד שפתו (קוטר). דהיינו האורך של האמצע) וקו (היינו ההיקף, שהוא העיגול של כל הכיור) שלושים אמה. הדבר מבוסס על הכלל היסודי (הזכירו תוס' בבי"ב בעירובין ועוד) שההיקף הוא פי שלוש מהקוטר (10 קוטר. 30 היקף). והנה אם נדייק נראה שהפסוק מעגל קצת, כי האמת היא שזה קצת יותר משלושים. ואומר הגאון שדבר זה מרומז בפסוק הנ"ל. הנה כתוב וקו שלושים אמה אבל זה רק ביקרי', ובכתיב כתוב וקוה שלושים אמה. ואומר ע"כ הגאון ההפך בין קו לקוה זה בדיוק 3,1415, כלומר העיגול כפול מהקוטר פי 3,1415. (קו בגימטריה 106, קוה בגימ' 111. כי 1,0471 = 111. 106. וכך 10471 : 3 = 3,1415) ז"א שהפסוק השאיר לנו רמז לעניין זה.

מ ו-ז. ונתת את מזבח העולה וגו' ונתת את הכיור וגו'. סדר הניתנה של הכלים הוא מבפנים לחוץ, חוץ מהכיור שנכתב לאחר המזבח, והרי הכיור היה יותר בפנים מהמזבח? וי"ל כיוון דהכיור מצוותו להיות בין אהל מועד ובין המזבח, כדכתיב בריש כי תשא: ונתת אותו בין אוה"מ ובין המזבח. ממילא הוצרך לשים קודם המזבח כדי לקיים הדין ונתת אותו בין אהל מועד לבין המזבח. ומהאי טעמא נמי הקדים את השולחן למנורה, למרות שכשיוצא מבית קדשי הקדשים היה פונה לדרום תחילה ומנורה בצפון. כי במנורה היה ג"כ דין שיחיה נכח השולחן (הגר"ח מבריסק. טעמא דקרא. ורבי דן דרבקינ)

מ יב. והקרבת את אהרן ואת בניו. איתא במדרש רבה לו ד. בשעה שאמר לו הקב"ה למשה הקרב את אהרן הרע לו למשה. אמר לו הקב"ה תורה שלי היא ונתתיה לך שלך גדולה משלו. וצריך ביאור האם משה היה צר עין בגדלות אהרן ועוד על החלטת ה'? ועוד מה ענה לו הקב"ה תורה שלי הוא ונתתיה לך? וי"ל, אומר החת"ס, שמשא לא יכל להיות כהן, כיוון שהרג את הנפש במצרים וקיי"ל כהן שהרג את הנפש אפי' בשוגג לא ישא את כפיו, ואפי' עשה תשובה. והנה סבר משה דגדול המחטיאו יותר מההורגו ואהרן החטיא לעם ישראל בעשיית העגל, ואם משה לא יכול להיות כהן, כ"ש אהרן, וזה הרע לו למשה הוקשה לו ד"ז. וע"ז תירץ לו הקב"ה תורה שלי היא ולך נתתיה וזה הכוונה: דאיתא במדר"ר שמות מז יד דטענת ישראל על העגל היתה, דכתיב לא יהיה לך אלוהים אחרים והיינו לך למשה. וזה מה שטען הקב"ה למשה שטענת אהרן היתה שהאיסור בע"ז הוא לך, ולכן אהרן לא החטיא את ישראל וזהו מה שענה הקב"ה תורה שלי הייתה ולך נתתיה וא"כ אהרן יכול להיות כהן.

מ כ. ויקח ויתן את העדות אל הארון. לכאורה תיבת ויקח היא מיותרת ובשום דבר לא כתוב ויקח. וי"ל, אומר רבי חיים קניבסקי, שבס"ת יש דינים מיוחדים כשלוקחים אותנו, היינו ליטול בימין, לפנות לימין, וללוותה. ולכך גם הלקיחה נחשבת לעבודה, ולכך כתב ויקח.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

והייתם נקיים

במדבר רבה על הפרשה: אף על פי שהיה משה גזבר לעצמו הוא קורא לאחרים ומחשב על ידיהם, שנאמר אלה פקודי המשכן אשר פקד משה אין כתיב כאן אלא אשר פקד ע"י משה ע"י משה ביד איתמר. שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום שנאמר והייתם נקיים מה' ומישראל, ומשה היה גזבר לעצמו על מלאכת המשכן מתי כיון שאל ליתן חשבון אמר להם כך וכך יצא למשכן. עוד נאמר שם: ולמה עשה עמהם חשבון, הקדוש ברוך הוא יתברך שמו מאמינו שני' לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, ולמה אמר להם משה בואו ונעסוק במשכן ונחשב פניכם, אלא ששמע משה ליצני ישראל מדברים מאחריו וכי' משה רבינו רצה לסקל עצמו מכל חשד, ולפיכך מסר דין וחשבון מפורט על כל כמות הנדבות שניתנו למלאכת המשכן, וזאת כדי שלא יחשד חלילה שמה מעל בכספים.

כתב השליה הקדוש בסוף הפרשה וז"ל: מכל למד לא אדם להיות נקי מישראל, ואל יחשוב הרי אני מאנשי האמונה, וילמדו בקל וחומר בנו של קל וחומר אלף פעמים ממשוה רבינו ע"ה. זאת אומרת שעל האדם יש חיוב לנקות את עצמו מכל חשד של מעילה ליצני ישראל מדברים מאחריו באדם נאמן הנוהג ביושר בממונם של אחרים, ויעשה לעצמו קל וחומר בן בנו של קל וחומר, אלא משה רבינו מצא לנכון למסור דין וחשבון על נדבות המשכן כדי שלא יבוא לדין חשד, קל וחומר לנו, שאדם צריך לנקות את עצמו מכל חשד. וכתב הרמב"ם כשיכנס התורם לתרום, לא יכנס בבגד שאפשר להחכות בו כסף, ולא במנעול ולא בסנדל ולא בתפילין (תפילין) ולא בקמיע, שמא יחשדו אותו והם ויאמרו: החביא ממעות הלשכה תחתיו כשתרמה, ומדברים היו עמו משעה שיכנס ועד שעה שיצא, כדי שלא יתן לתוך פיו, ואפי"כ שנוהרים כל כך, עני או מי שהוא נבהל להון לא יתרום, ומעט החשד. עד כדי כך הוא היה צריך להסיר ממנו כל חשד, שאפילו עם תפילין אסור לו להיכנס, שמא אנשים יגידו שהוא נכנס ועוד תפילין בלי פרישיות ושם הוא החביא את הכסף שלקח. ועוד מבואר בירושלמי בקרבן העדה שכשהיה יוצא, היו בודקים לו בשערותיו, שלא יאמר שהחביא שם, ממעות הלשכה. וכ"כ הרמ"א בסימן רנ"ז בה"ל צדקה שטוב שבא צדקה יתנו חשבון לציבור כדי לקיים והייתם נקיים מה' ומישראל. והמורה"ח על בית באבטיס שהיו אחראים על מעשה הקטורת: מעולם לא יצאת כלה מבושמת מבתיהן וכשנושאין אשה ממקום אחר מתנין עמה שלא תבטסם שלא יאמרו ממעשה הקטורת מתבטסין לקיים מה שנאמר והייתם נקיים מה' ומישראל. **נביא כאן כמה עובדות מגדולי ישראל איך נזהר בזה.**

רבי יוסף חיים זוננפלד היה ממונה על קופת צדקה וחסד בירושלים, והייתה לו נכדה הייתה עניה ומרודה, ומיאה לתת לה מהקופה אפילו לא מיומן מוטע כדי לקנות דוניה לפני נישואיה. היא בכתה לפניו, והוא בידך אותה שבוכות זה, תזכה לבנים תלמידי חכמים, והברכה נשאה פרי לדורות. כי גם אם יקח מהקופה של צדקה לנכדתו לירה אחת בלבד, יאמרו כי נטל מהא לירות, וממילא יש בכך משום והייתם נקיים מה' ומישראל. **אותם ישיבות** שהרב שטיינמן כיהן בהם כראש ישיבה, הוא נזהר שלא לכתוב עבורן אפילו המלצה לנדיבים, כי הרי העולם חושבים שהוא מקבל משכורת מהישיבה, ואם כן יהיה נראה, שמבקש כסף עבור עצמו. והוא העיד על עצמו כמה פעמים שמעולם לא ביקש כסף לא לעצמו ולא לאחרים. ואפילו לצרכי צדקה והחזקת תורה אינו פונה בבקשה אישית אלא כתב מכתב המלצה כללי.

על רבי יהודה צדקה מסופר: בישיבת מורת יוסף קיימת ספריה עשירה מאד והיא פתוחה לקהל הרחב רק בשעות מסוימות. אולם רמ"י הישיבה הצטיידו כל אחד במפתח אישי שיאפשר להם להיכנס אל הספריה בכל עת. האחד שסרב לקחת מפתח לעצמו היה רבי יהודה, אשר בכל פעם שנוקט לספר מסוים שעמד באוצר, טרח מאד להשיגו בדרך אחרת. כאשר נשאל ידי תלמידי, מדוע אינו מצטייד במפתח: השיבו: כדי להיות נקי מחשדות. תאר לעצמך, אמר, שאי פעם יעלם ספר כלשהו מן הספריה ולא ימצאוהו, הלא יתכן שיחשדו בי כי הוצאתי ולקחתיו עמדי, ובכדי להינצל מחשד כזה עדיף בעיני להישאר בלי מפתח. את הנהוג הזה, הפטיר, למדתי מהגדולים בדרך הקודם. הלה החזיק במעונו קופת גמ"ח, והיו הרבה אנשים נכנסים ויוצאים בבית זה, כי איש מהם חשד היה. יום אחד ישבו אצלו מספר תלמידי חכמים והקפידו לשיעור שלימד. לפתע קרה שהוצרך לצאת לרגע החוצה, אך לפני שצב את החדר עמד ונעל במפתח את קופת הגמ"ח שהכילה כספים רבים. כשחזר שאל מיד את היושבים: במה חשדתו? כלום חשדתם שאני חושד בכסן פן נתגבוו? וכי אתם, תלמידי חכמים מופלים, ראויים להיחשד בכך? אלא מפני שזו דרכי כל יום לסכם בסופו את מאזן ההוצאות מול הכנסות הגמ"ח, ואח"כ אני סופר ומונה את המטבעות שבקופה. והיה כי אמצא שחסרה אפילו רק מטבע אחת, מיד אעביר מול עיני את אלו האנשים שפקדו ביום זה את מעוני, ואז עלול לחלוק בי הרהור בוק שארכו שניה אחת אולי ידכם במעל הזה... ואף שאני דוחה מעצמי מחשבה פסולה זו, מכל מקום מאתן הרהור בוק בן שניה אחת לא ניצלתי. אי לכך העדפתי לנעול את הקופה בצאתי מן החדר, כדי שלא אכשל אפילו בהרהור בוק שלא כראוי והוא בן שניה אחת ויחידה. כמוהו, השלים הגר"י צדקה, אזרח גם אני ואתאמץ עד קצה גבול יכולתי להיות נקי מדי ומישראל.

בוקר אחד בדרכו של החפץ חיים לבית הכנסת לתפלת שחרית פגש בקבוצת תלמידים שוחחו בדברי תורה רחבת בית הכנסת. יגש אליהם והתנצל שרלגי סיבה מסוימת נתאחר היום מלהתפלל בהשכמה. תמחו תלמידי ואמרו רבינו כלום להתנצל בפנינו הוא צריך? וכלום היה עולה על דעתו לחשוך ברבנו שהוא מתאחר מלהתפלל עולה על השכמה להם שום סיבה? אמר להם אמנם ידעתי שאינכם חושדים בי אבל רצוני להורות לכם הלכה למעשה שבצאתכם בין הבריות תדעו להיזהר שלא יתמחו אנשים מעישים ושלא יתחלל חייו על ידכם כבוד התורה ולומדיה. עוד מסופר עליו, שפעם איחר לבא לשחרית לביה"כ"ו, ולאחר סיום התפלה עלה על הבמה והכריז שסיבת איחורו היא לא משום שנתערר משנתו מאוחר אלא מפני שהיה שקוע בסוגיא תלמודית שמורה ולשם אישור דבריו הרצה לפני הקהל את חידושי התורה שהצליח לחדש באותה שעה.

מסופר על האבני נזר שבעוד היה צעיר לימים, אמר פעם אחת לאחיו הצעיר ממנו רבי זלמן שהוא עושה היום סיום על מסכת זבחים, ושיהיה הסיום בלילה ויאמר לאמו להכין סעודה עם זבחים ויבשר. והנה עברב באו הבורחים התלמידים אל הסעודה, נכנס אחיו רבי זלמן להגיד לו, וענה לו שיש לו עוד לעשים יותר מששים דפים, אבל שלא ידאג כי עוד שעה הוא יעשה את הסיום, וכך היה. ובשבת הסעודה היא: אמר: כדי שלא יחשדו אותי שלמדתי בלי עיון, אני אומר פטש בסוגיא הנוגע לתחילת המסכת ולאמעיתיה ולסיום המסכת כפי היה. **מסופר על רבי רפאל הלל** שהקים את סמינר אור החיים בבני ברק, הטורה של נקיון הכפיים שלו היה מפליא, כל טלפון שהיה מתקשר לצורך האישי שלו ממשרדו באור החיים, היה מיד מוציא מכיסו ומשלים לקופת אור החיים. כאשר יצאו סידורים עם הטבעה על אור החיים על גבי הכריכה, רכז אחד עבור בתו, וכבת על הסידור מבפנים לה"ו רפאל הלל קניתי מאור החיים. שלא יחשדוהו שלקח בלא סוף. **החתם סופר** רגיל היה מנעוריו להאריך בתפילת שלמנה עשרה, עד שהיו מקניטים אותו חבריו, כי עד שסיים הוא את תפילתו, הספיקו לה ללמוד כמות ניכרת. השיבם החתם סופר: חז"ל אומרים המאריך בתפילתו מאריךין לו ימיו ושנותיו. ואם כן לא יגרע חלקי כלל, אשלים את לימודי בשנים מאוחרות. כעבור שנים יצאו מבית מדרשו של החתם סופר תלמידים אגוני ארץ שהאירו בתורתם וצדקתם בכל המדינה כולה, אחד מגדולי תלמידיו הוא בעל המהר"ם שיק, כאשר שהה פעם החתם סופר בעיר של תלמידי המהר"ם שיק, נכנס לבית מדרשו של תלמידו הגדול, ובמקום להאריך בתפילתו קיצר הפעם וסיים בטרם סיומו של המהר"ם שיק. תמימת הנוכחים הסביר להם מה הייתה כוונתו בהנהגה זו. הנה בני העיר מכבדים את הרב המרא אדראת באותות כבוד והערצה כראוי לו, כשיראו האנשים שרבים אינו מאריך כמוני, מי יודע אולי יחשדוהו כמתפלל ללא כוונה ראויה, ומשום שכבודו של המהר"ם שיק כה חשובה בעיני, קיצרתי במקום שראוי להאריך. **מסופר על רבי אהרן גולצני** שבגדים חדשים לא הסכים לחדש כלל אלא לעתים רחוקות ובקושי רב. פעם כאשר הבגד של הרבי נתבלה ונתיישן ביקש הגבאי רבי שלום פינגל מהאדמו"ר שיאיתן להרשות לתפור עבורו בגד חדש, אך האדמו"ר לא הסכים לכך. כשר"י שלום הפציר והוסיף שהבגד שהרב לובש הוא ישן ובלוי כבר. הגיב ואמר: אבי הלך עם טלאים על הבגד. לבסוף טלאים ש' שלום התאונן שהאנשים יחשדו שבני הבית נוטלים את הכספים שהרב מקבל לעצמו, ולא דואגים לאדמו"ר נאות להחליף את הבגד, אך גם כשהמלבוש החדש היה מוכן, צויה שהמשמש ילבשו ויחדשו מקודם על עצמו, וילך עמו שמונה אמות רוק אח"כ אשך ילבש אותו.

גם ויכשר מצוה צריך להיזהר ולא יחשדו אותו במאמר (חגיגה טו) מסופר על רבה בר שילא שפגש את אליהו הנביא. אמר לו מה עושה הקב"ה בישיבה של מעלה? אמר לו: אומר שמעות של דברי תורה מכל החכמים, חוץ מרבי מאיר. אמר לו מדוע? אמר לו: משום שרבי מאיר אומר הלכות בשמו של אלישע בן אבוייה שיצא לתרבות רעה. אמר לו רבה בר שילא לאליהו הנביא, אמה הטענה על רבי מאיר, הרי הוא בורר מדברי אלישע בן אבוייה רק את הדברים הטובים ולא דברי כפירה וכי משל על כך? רבי מאיר מצא רימון את תולו אכל ואת קליפתו זרק, וכך גם עושה רבי מאיר, מה שטוב הוא לוקח מאלישע, ומה שלא. אמר לו אליהו הנביא עכשיו הקב"ה אומר הלכות משמו של רבי מאיר. ושאל האור החיים הק' (דברים יב כח) וכי הקב"ה לא ידע את הטענה הזאת שרבי מאיר בורר רק את השמועות הטובות מאלישע, אם כן, מתחילה מה סבר ולבסוף מה סבר? ואין לומר שנעלם מעיני ה' חיו הטעם שאמר רבה בר שילה רבי מאיר רימון מצא וכי? וכתב האור החיים הק' לבאר וז"ל: דע, כי יקפיד ה' על האדם בעוולות דבר שלא יהיה בו נקי אלא מה' ולא מאדם, ויחשוב לו לחטא עד שיהיה נקי מה' ואדם, ולזה כשעשה רבי מאיר מעשה זה, שהיה למד מאדם שאינו כמלאך, היה רבי מאיר נקי מה' אבל לא מאדם, כל עוד שלא נודע עמו אדם דן וישר פעלו, והו סבב שלא היה ה' אומר שמועה מפיה, הלייתו חסר השלימות, ואחר שנאמר בישיבה של משה טעם לשבח במשעו, נכנס בגדר "והייתם נקיים גם מישראל" ולזה יתכן ומיד חזר ואמר שמעתא משמו, ולעולם האמת כדברי רבי מאיר.

כאשר חזרו גדולי הונגריה מוועידת הרבנים שהתקיימה בשנת תרכ"ו, לדון על מצב הדת, התכנסו הששתתפים

באחת האכסניות לסעודה קלה, באותה סעודה השתתף גם הכתב סופר וכן רבי יהודה אסאד. הכתב סופר ורבי יהודה אסאד רצו שניהם לשמח את לבם של הרבנים הנוכחים והם הכינו להם הפתעה, ההפתעה הייתה מטבע של מחצית השקל עתיקת יומין שהוטבעה בתקופת בית שני, שהייתה ברשות כל אחד מהם, ושניהם התכוונו להציגם בפני הנוכחים, אלא שכל אחד מהם שהניס חשב שרק ברשותו נמצאת מטבע זו ולא ידע שגם לעמיתו ישב מטבע זהה. באמצע הסעודה קם הכתב סופר והציג בפני האורחים את המטבע היקרה שהייתה ברשותו, הוא סיפר להם שקיבל אותה מאביו החתם סופר. הנוכחים עמדו פקודי פה והיו מופתעים מאד מהמטבע המעניינת שהוצגה בפניהם, המטבע הועברה מיד ליד והיו שם כמה חמישים רבנים, כדי שכל אחד יוכל לאחזה ליד ולראותה מקרוב, כך הועברה המטבע מאיש לאיש. לפתע נשמע קול הבה באולם שהמטבע נעלמה ואיננה. הביטו המסובים אנה ואנה על השולחן, מתחתיו ומצדדיו, בפנינת האולם ובכל מקום שאפשר אולי למצא בו את המטבע, אך ללא הול המטבע היקרה נעלמה מבלי להותיר אחריה עקבות. צעור רב הצטער הכתב סופר על שחפץ יקר זה שהיה חביב עליו מאד נאבד ממנו פתאום. כעבור שעה של חיפושים שלא נמצאה המטבע, קם הרב מנחם כץ אב"ד מדייטשקרויף והגיע שכל הנוכחים יריקו את כיסם, שמא ואולי הונחה שם המטבע ללא כוונה. היו רבנים שהסכימו לכך, אך רבי יהודה אסאד קם ממקומו והביע את התנגדותו לבדיקה מסוג זה, וטענתו הייתה שחיפוש כזה מהוה פגיעה בכבוד הרבנים, שכאילו הם נחשדים באיסור נגיבה. תמחו הנוכחים לפשר סירובו, אך מפאת כבודו של הרב לא התנגדו והסכימו להמתין. לאחר כשעתיים נכנסה המשרתת לאולם, ובישרה לנוכחים להמטע האבודה נמצאה בין כלי הסעודה שהיו מיועדים לרחיצה. שמח הכתב סופר שנמצאה אבדתו, שמחו הנוכחים בהיוודע להם שאיש לא שלח ידו במטבע שאינה שלו, שמח רבי יהודה אסאד שלא בדק את כיסו ולא נחשד בגניבה. ואז בתוך כל הריעש וההמולה קם רבי יהודה אסאד ממקומו וסיפר לנוכחים שגם הוא הביא עמו מטבע כזו מתקופת בית שני שקיבלה מרבו רבי מרדכי בענט בתור דורון לרשה לנישואיו, וגם הוא היה חפץ להציגה בפני הנוכחים, אך ויתר על כך, שכן מקודם בראותי את שמחת ידידי הכתב סופר על המטבע הנדירה שברשותו, לא רציתי לערבב את שמחתו בהודעה שגם ברשותי נמצאת מטבע כזו. אמנם מכיון שסירבתי לבקשה לבדוק את הכיסים, חיוב אני להראות את המטבע שלי כדי שהנוכחים יבינו את הסיבה להתנגדות זו, שלא אחשד שלקחתי את המטבע.

יש להוסיף ולציין שמצינו שמורת להביא עצמו ליד חשד שיחטבוהו האמת לבסוף ידוע הסיפור על יוסף קמצנץ קדוש, שהיה מוחזק למקצנ בעירו, וכולם היו מבאים אותו על קמצנותו, ורק לאחר פטירתו נודע שהיה בעל צדקה גדול שעשה הכל בסתר. וככתב דבר חשוךי חמד (מאי עמי שככ) שהדבר מותר, מפני שאם דבר שעשוי להתברר, שהיה ברור שלאחר מות הקמצנץ הקדוש יודע שהוא היה זה שתרם את כל הכסף לצדקה, ולכן היה מותר לו לגרום שיחשדו בו, כל זמן שהוא היה חי. וכמו שמצינו בספיר על רבי יוסף מפוזנא חתנו ותלמידי של הנודע ביהודה: במשך כל ימי חייו של רבי יוסף הצדיק הייתה זוגותו הרבנית בתו הבכורה של הנודע ביהודה, מקלת מאד בכבודו של בעלה הצדיק. הייתה נוהגת להכנס בחדרו כשכלב אצלו אנשים ומלעגיה עליו ומבזה אותו בפניהם ככל דברי גנאי, באומרה: כי בעלה אינו אלא אדם ריק ופוחז, ואין בו כל מידה טובה. גם בשעה שדרש ברבים בבית המדרש, הייתה יכולה לפעמים להרים קולה מערות נשים וזוגותיו בוצין לבעלה, והוא הצדיק רבי יוסף היה שומע חרפתו ואינו פוצה פה, ומעולם לא רגז עליה ולא הקפיד על כך. היו האנשים תוהים נמהים ושואלים, על מה ולמה מבזה הרבנית את בעלה הצדיק, בשעה ובזמן שאביה הנודע ביהודה היה מתייחס אליו בכבוד גדול, באופן יוצא מן הכלל, והיה מחבב את למאד. בהרבה מתשובותיו הוא מכנה אותו: הגאון המופלא, הפלא ופלא... אהובי חנני, ידידי וחביב נפשי... כבודי ומרים ראשי... חקוק במורשי לבבי... הגאון המובהק... זיו אורו מבהיק... יחיד בדורו... כל העם עולין מוקודש... עמוד התורה... אור ישראל... פאר הזמן... כל הנחת שלי לעת מוקם הלכה כמותו וכי וכי האנשים לא יכלו בתחילה לישאת את בעלון רבם, אך לאט לאט התסגלו לכך, והצטערו הרבה על הרבנית שאינה יודעת לכבד את בעלה הגדול, הדבר היה כבר מפורסם ולא שמו יתור את ליבם לכך. והנה כאשר נפטר רבי יוסף הצדיק, נתגלתה התעלומה, מדוע השפילה הרבנית את כבודו... כי בשעה ששכב הרב והיה מוטל על הארץ, וכולם בכו על מותו עמדה הרבנית אף היא ובכתה מאין הפניות על מות בעלה, ובקשה להיכנס ולומר כמה דברי הספד על בעלה הקדוש. הדבר היה תמוה מאד בעיני החברא קדישא בידועם שלא כיבדה את בעלה בחייו, ומה עוד תוכל לומר עליו כעת אחר מותו, ואף היו מן התלמידים שטענו לעברה האין מסיפק לו שבייית אותו בחייו, כי גבני אותו גם לאחר מותו! ולא הרישה להיכנס. אבל הרבנית לא ויתרה ונתנה עליהם בקולה ואמרה: כי בעלה מוטל מות, וזכותה להיכנס ולומר בפני את דבריה. בעודם עומדים ותוהים נכנסה הרבנית לפני הנפטר, ורקעה ברגליה והכריזה בקול רם: רבי יוסף רבי יוסף! תן תודה בפני כולם שאתה הוא שהטלת עלי לבנות אותך בפני רבים כל ימי חיך, לא מרע לב חלילה, ולא מפני שאתה ידעתי

לחריץ את גדולתך בתורה וביראה גרמתי לך כל הבזיונות, אלא כך היה רצונך, ובטרם נשואינו התנית עמדי תנאי שאתייחס אליך בפני רבים בקלות ובזילזול, וכל זאת כדי שלא תיפול ברשת הגאווה. כי הרי עוד בשחרות ימך העידו

שאלה: מה סוד ההצלחה בבניית מקום תורה? **תשובה:** עיין בספורנו כאן בפרשה שמבאר היטב איך בנו את המשכן, ויש בזה לימוד לקח לבניית כל דבר שבקדושה. הבונים מקום תורה ורוצים שהיה יצילת, זה רק עיני שמעמידים את היסודות בקדושה ובטהרה, בדמעות ותפילות. ישיבת וולאז'ין נבנתה ע"י בכי, דמעות ותפילות ובקשות. וכן שהוקמה ישיבת חכמי לובלין הרבי מטשורטקוב דיבר במעמד הנחת אבן הפינה בחשיבות הקמת דבר רוחני שצריך שיהיה מושתת על יסודות איתנים וקדושים. ובמעמד הנחת אבן הפינה בישיבת פונביז' התייחס הרב פונביז' בכבי נסער ומזועזע... החזו"א שנכח שם אמר: ר' נאמר הזורעין בדמעה ברינה יקצורו ובוודאי יצליח. בשעתו אחד מראשי הישיבות קיבל בניין מפואר בניו על תילו בשכונת מות ואף התורם הביא קבוצת בחורים מכובדת מטובי עולם התורה להיות בסיס להקמת המקום, ראשי הישיבה הלכו להרב שך להתברך, ובמקום לברך אמר תדעו לכם לא כך בונים ישיבה, ישיבה בונים בעמל ובזיע, וישיבה שבאה על מגש של כסף אין לה קיום והריון גנוז.

שאלה: כמה ראוי להשקיע בשמחת סיום? **תשובה:** בשבוע זה יסיימו המוני בית ישראל את חומש שמות, אמרו חז"ל בקהלת רבה שעושין סעודה לגמרה של תורה, וכן אמרו בשבת קיח: קיט. ואמר אביי יתני לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלמי מסכתיה עבדינא יומא טבא לרבנן. וז"ל האו"י הלכות סוכה סימן ש"כ, והובא בפוסקים סימן תרס"ו: עושין חתני תורה סעודה גמורה ומזמנין מבני הקהל ונותנים להם מאכלים טובים ארוזות ותרנגולין, ומצאתי עיקרו של מנהג כזו בתחילת מדרש שה"ש יובא ירושלים ויעמוד לפני ארון ברית ה' א"ר יצחק מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה שהגומר תורה שכולה חכמה שצריך לעשות סעודה ומשתה ע"ל. ובכנסת הגדולה סימן תרסט כתב: ונוהגין ששרה בר ראש ישיבה כשיבוא לסוף המסכתא, לא יסיים כל המסכתא, אלא יסיים מעט עד שעת הכושר יומא, דראוי לתקן סעודה נאה לכבוד התורה והתלמידים, ואז ראוי לקבץ כל הקהל כשבה הרב לסיים כל מה שראוי לבא לסיום המסכתא ע"ל. ולא רק לגמרה של תורה אלא על כל סיום מצוה שמחים ועושים סעודה כמש"כ הרשב"ם בב"ב קא: דבאותו יום שפיקו מלכות עצים למערכה היו שמחים לפי שבאותו יום היו משלימין מצוה גדולה כזאת. וכן בפרשה שלנו כשיסימו ועשי המשכן את מלאכת המשכן היו בשמחה גדולה, ובפוסקים סימן תר"ע כתבו דלכן עושין סעודות בחנוכה משום ששלמה מלאכת המשכן בחנוכה, וכן שלמה המלך עשה סעודה שבעה ימים כשהשלים בנין בית הראשון כמבואר בספר מלכים.

שאלה: מה היא המתנה הגדולה שהקב"ה נתן לנו? **תשובה:** שהוא שומע תפלת כל פה. וכמו שכתוב בתנא דבי אליהו אמר לו הקב"ה למשה כשאני רואה בני אדם אע"פ שאין בהם תהילה ושבח של תורה ומעשים טובים, רק שבביל שהן עומדין ומודיין ומשבחים ומרבים תחנונים לפני אני נוקק להם וכופל להם מזוניהם. כמובן שצריך שיהיה מעומק הלב ולהאמין שרק הקב"ה יכול להושיע אותו.

שאלה: מה אדם יכול לדמיין שמלאכי חבלה יעשו לו לאחר מותו, כדי שיתחוק מהפחד? **תשובה:** מה שעשו לקדאפי לאחר שנתפס. (קדאפי היה שליט לוב ביד רמה. במשך ארבעים שנה הוא שקט במיליוני אנשים, הוא היה מטורף גדול ורצח רבבות ומתגנדי. יום אחד לפני שנים בודדות החליטו אנשים לעשות מהפכה. והשליט התחבא בבור ביוב. וכשתגלה מקומו ע"י ההמוני הנועם, הם תפסו אותו והתעללו בו באכזריות נוראה שרק ישמעאלים מסוגלים לכך עד שמת. זה מה שאדם יכול להמחיש לעצמו שיעשו לו שמלאכי חבלה לאחר מותו, ואם אדם יפנים ד"ז יהיה לו יותר קשה לעשות בורות ולא לחזור בתשובה.

שאלה: הנה ידוע שעוון ביטול תורה חמור מכל העבירות ועונו רב. אדם שקשה לו מאוד ללמוד הוא פשוט לא מצליח, איך יינצל מהעונש המר הזה? **תשובה:** רבינו יונה באגרת התשובה כתב שהרצפה להינצל מהעונש המר של ביטול תורה ישיעו לאברכים אחרים ללמוד אם זה ע"י החזקת אברכים וצרכיהם, או לטרוח למענם ע"י שיאסוף ויתן להם. וגדול המעשה.

שאלה: אדם שאחיו החתן והוא אמור לסוע לשבת שבע ברכות מחוץ לעיר, והנה הוא מקבל טלפון ביום חמישי ומבקשים ממנו את הדירה לשבת. כעת לאשתו העניין מאוד קשה כי היא צריכה לעשות הרבה בשביל להשאיר לאחריה בתי נקי ומסודר והיא לא מרגלה להכניס לביתה אנשים בלי להוסיף עוד מספר שעות עבודה, וזה גם יהיה על חשבון הילדים שלה שהיא פחות תתייחס אליהם. כמ"כ בעלי יהיה צריך לעזוב לה רבות ואז ג"כ על חשבון הלימוד שלו. מה יעשה? **תשובה:** דבר ראשון איך אדם שיתוקק בכל נפשו לעשות חסד אזי יעלמו ממלאי כל הקשיים, וכמו אצל אברהם אבינו שהיה בשלישי למיתו כחום היום והיו לו כל היסודות שבעולם לא להכניס אורחים, אבל ההשתוקקות שלו לעשות חסד לא מנעה ממנו שום קשיים, וזאת צריכה להיות השאיפה שלנו. ואף פעם לא לחשוב האם אני יכול, אלא האם אני צריך, ואם צריך אז כבר ימצא את הזמן.

עליך שאתה מעווד לגדולות, ואתה תמיד היית ירא שמה על ידי מדת הגאווה תאבד את חלקך בעולם הבא. אנכי בעל כורחי עשיתי מה שהטלת עלי, ובטלתי רצוני מפני רצונך, איזו היא אכזה כשהרשעים, העושה רצוני בעל, מי כמוני

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

ומעשה אבות סימן לבנים. ולגופו של עניין י"ל שאמנם יש אנשים שאינם מסוגלים לסבול שזרים יכנסו לתוך הפרטיות שלהם, שהם בוודאי לא מחוייבים לעשות חסד בדרך שזה היפך הטבע שלהם. אבל אנשים שאין להם מניעה עקרונית למסור הדירה לזרים ורק הבעיה היא שלא תמיד זה קל, אז כשהוא לא על חשבון הילדים ולא על חשבון האשה ואפי' שזה בא קצת על חשבון הלימוד יעשה. וכמו שאמר החזו"א שהתורה קננית ע"י שגם עוסק חסד, ואם עוסק בחסד אז התורה נהיית אצלו יותר באיכות. ואביי ורבא דמדבית עלי קא אתו, ורבא שעסק גם בחסד נוספו לו עוד עשרים שנה. משא"כ אם זה על חשבון הילדים או כשהדבר קשה לאשה אז עדיף לא לתת את הדירה, כי חסד בבית הוא יותר חשוב מכל החסדים שבעולם והוא מצוה הבאה בעבירה.

שאלה: כבר נודע ברבים על נס גדול שהתרחש השבוע כאשר עם ישראל התבשר כי להגאון האדיר רבי צבי קושלבסקי שליט"א מזקני וחשובי ראשי הישיבות בדורינו בגיל 88 נולד לו בנו הראשון לאחר למעלה מחמישים שנות המתנה. יום הלידה היה ביום ראשון ל' אדר א'. מבדיקה קצרה בלוח השנה בעוד כמה עשרה שנה תהיה שנה פשוטה ויש לדון מתי יהיה הבר מצווה של אותו ילד הלא בע"ה זה יהיה בר מצווה מאוד מרשעת כשהאבא יהיה כבר מעל גיל 100 ועוד 120 וכולם ירצו ללמוד את ההלכה בה? **תשובה:** יש בזה דעות שונות ונחכה לראות אז מה שיהיה.

שאלות: עד כמה חשובה העובדה שבעיר בית שמש התקדש ש"ש ע"י בחירתו של נציג החרדים לראשות העיר? **תשובה:** מלבד האחרות שהושגה בעיר לאחר תקופה של מחלוקת, שזה לכשעצמו דבר גדול, בית שמש היא עיר המתקדש הציבור החרדי. צריך לזכור כי בירושלים ובתל אביב ישנם כחצי מיליון תושבים (אמנם בירושלים יש יותר, אבל אחוז גבוה מספר אינם יהודים) ולפי הערכות המומחים בית שמש תוך מספר שנים תהיה כמעט דומה בגודלה לירושלים ויש אביב ויגורו בה 400 אלף תושבים לפחות. השטח של בית שמש הוא גדול מאוד ויש מקום בשפע להגדיר חצי מיליון יהודים. ובס"ד זכות שראש העיר והשותפים שלו הם חרדים בוודאי תהיה ס"ד שתוך מספר שנים בית שמש תהיה העיר השלישית בגודלה ויהיו בה יותר חרדים מבני ברק וירושלים.

שאלה: מה נקודת המחלוקת סביב מה שנקרא "חוק הגיוס"? **תשובה:** מדינת ישראל ישנם כידוע צבירים רבים שאינם מתגייסים מלשבות כאלה ואחרות. גם בין אלו שבעת עומדים בחזית המערכה נגד עולם התורה יש רבים שלא תרמו כלום לבטחון המדינה או כמעט כלום, אבל לפניהם אין טרוניות משום שהתרבות הישראלית מכירה ב"זכותם" להיות יוצאים מן הכלל. לא כך הדברים כלפי לומדי התורה. אלו נרדפים בגלל שלוש סיבות עיקריות: האחת, משום שהמתנכלים להם אינם מאמינים שלימוד התורה הוא הדרך הנכונה על ישראל וללא לימוד תורה חלילה אין זכות קיום לעם ישראל. בלי אמונה ביסוד הזה אין לצפות מהם שייבנו כי מי שתורם הכי הרבה לביטחון הם עמלי התורה. הסיבה השנייה היא הקנאה בלומדי התורה והשנאה שעממי הארץ חשים כלפי לומדי התורה. הסיבה השלישית היא רצונם לעקור את לומדי התורה מהישיבות כדי לקלקל אותם ולכפות עליהם תרבות אנשים חטאים. אבל אנו בטוחים כי זממם לא יעלה בידם, ואדרבה ככל שיענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ, ודווקא ההתנכלות ללומדי התורה היא זו שתביא לחיזוק ולהתגברות לימוד התורה.

שאלה: מידי חודש מסתיימת תפילה לבקשת הגאולה, מה זה התפילה הזו? **תשובה:** להלן מכתב ששלח לי אחד המשתתפים, ובו תיאר את רגשותיו. הייתי שם. לא הגעתי לשם משום שזה הקהילה שלי. לא הגעתי לשם כי זה שייך למפלגה שלי. לא הגעתי לשם כי מחלקים שם כסף. וגם לא הגעתי לשם כי זה סגולה נפלאה לאיזה משוה. הגעתי לשם כי איכפת לי כבוד שמים! הגעתי לשם וראיתי דבר פלא - הצביר שהתאסף שם זה לא היה איזה קהילה מסיימת, וגם לא היה ביניהם קשר מסוים, ראיתי שם ליטאים וסידים ספרדים ותימנים. הצד השנה בכל מי שהשתתף שם, שכולם באו לשם כי הם הרגישו שהם בנים של אבא שבישמים. הגיעו לשם אנשים מכל העדות והחוגים ומכל הארצות, הצד השנה שבוכלם, שכולם באו לבקש על דבר אחד - על גילוי מלכות שמים! שמלכות שמים תתגלה בעולם בביאת משיח צדקינו ובבנין בית המקדש, שיהיה ה' למלך על כל הארץ, שיכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרה כל בך תעבד כל לשון: והנה כל שיהיה המלכה והמורמות, נכנסו שם לליבי הרחורי תשובה מעומק הלב, והתפילה אף היא יצאה מהמקום האמיתי שבתוכי. אי אפשר לתאר במילים את מה שקורה שם בתפילה על הגאולה, העזקות, הבכיות, ההתעוררות, זוהי תפילה נקיה בלי אינטרסים ובלי נגיעות, כולם שם מתאחדים למטרה אחת ויחידה שנובה שתבוא הבריאה לתכליתה, ויהיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד!

שאלה: איזה נזק בריאותי עלול להיגרם על ידי ריבוי בצריכת אלכוהול? **תשובה:** צריכה רבה של אלכוהול, אפילו לזמן קצר, יכולה להעלות הצטברות של שומנים ושל

יודעת כמה גדלה צדקותך וחסידותך... והנה ראו כולם דבר נורא, כי מיד כשיסיימה את דבריה, ראו הכל בעין, כיצד הגיע רבי יוסף הנפטר את ראשו לאות הודאה והסכמה לאמיתות דבריה, והיה לנס.

חלבוני המביאים למצב של כבד שומני שעלול להביא בסופו של דבר להתפתחות של מחלת כבד אלכוהולית המאופיינת בשלוש צורות נוק עיקריות: כבד שומני, דלקת כבד ושחמת הכבד. דברים רעים נוספים שהאלכוהול גורם הוא עליה בלחץ הדם, עליה בסיכון לאוטם שריר הלב, עלול להביא לעליה בסרטן.

שאלה: איתא ברמב"ם אחד מכללי הנהגת הבית הוא 'לא להיות עצב' מה פירושו? **תשובה:** הבית הוא לא מקום לעצבות, וגם אם הראש כולל נוף בך שאיחרת, או בעבודת הבוס העיר לך על עבודה מסוימת. או לא קודמת, כל העצבות היא עד הבית. בבית צריך לשמוח בחלקך ואת העצבות ישאיר בחוץ, ואם חושש שיגנבו לו את זה, לא נורא אדרבה שיגנבו. ואם רואה שיש יכול להיות שמה, שיגיד שיוצא רגע החוצה ושם יירגע. וגם אדם שכל ימיו בעצבות, בבית צריך להיות בשמחה ולא להראות עצבות כלל. וכתוב במדרש על אחד שהיה לו יום לא מוצלח והוא הגיע לבית וסיפר זאת לאשתו ומאז אשתו לא מובדה אותו יותר. לכן תמיד ישדר שהיה לו יום מוצלח והוא שמח. וכל זה הוא מדברים שנעשים עמו אבל מצרות הכלל, אדרבה, עליו לדבר ולשוחח ע"י בבית ולהיאחז יחד עם בני הבית על מה עשה ה' כך וגם זה לא יותר מידי. וע"ע ב'עמודיה שבעה'.

שאלה: אדם שעייף בסעודת שבת על מה לא לוותר? **תשובה:** על זמירות שבת. וכבר התפרסם על אחד מענקי הדור זצ"ל שנשכח עם נסד ותלה את זה שאם שר זמירות שבת. ורבי מיכל יהודה לפקוביץ אמר פעם על בחור שהתדרדר מאוד, שאם הוא עדיין שר זמירות שבת אז יש סיכוי שהוא יתרום, ובדקה וראו שאכן הוא שר, והשקיעו על רבות עד שגדל והתקופה הרעה נשכחה כלא תהיה. והגרא"ל היה מעורר בשנים האחרונות הרבה שהבחורים של היום צריכים לקחת אותם ולשיר איתם יחד. וכן נהוג ברוב עולם הישיבות האולכים בדרכו.

שאלה בחושן משפט: אם החנה את רכבו על יד פחי הזבל ובגלל היעדר לא פינתה את הפחים כעת הדיירים מעוניינים לפנות בתשלום פינוי נוסף האם בעל הרכב צריך לשלם? **תשובה:** הוי גרמא בנייקין ופטור, ומדין שותפין אפשר שיהיה חייב. מתוך מנחת שלום.

חידות

חידות שינון הפרשה ע"פ סדר הא' ב': א. המילה הראשונה בפרשה: אלה. ב. שם משקל של מחצית השקל? בקע לגולגולת. ג. איזה שרשרות עשו על החושן? גבלות. ד. מאיזה שבת שם אלהיאב? זך. ה. איך נקרא הלחם שהיה על השולחן? לחם - הפנים. ו. איך כתוב שמה גמר לעשות הכל? ויכל משה. ז. איזה חומר היה עליו ציווי מיוחד לקחת רק ממנו במלאכת המשכן? זהב התנופה. ח. מה אומרים השבוע כולם ביחד? חוק חוק ותחוק. ט. איך היו מסודרות האבנים בחושן? טורים. י. מאיזה שבת היה בצלאל? יהודה. יא. איפה שמו את אבני השהוה? כתפות האפוד. יב. למה שמשו המים בכיור? לרצפה. יג. על איזה אוהל מסר בפרשה? מועד. יד. באיזה ח' צדמה שמו על המנורה? גבה. טו. אחת מאבני החושן? ספיר. יז. מאיזה גיל הביאו מחצית השקל? עשרים שנה. יח. שם של אבן בחושן? פטדה. יט. על מה היה כתוב 'קודש קודש' לדי? צף. ק. מה ספר מפורסם שכתבו בפרשה? קצות החושן. ר. מה היה בשולל המעיל? רימון ופעמון. שא. באיזה שנה הוקם המשכן? בשנה השנייה. ת. שם של צבע שכתוב הרבה בפרשה? תכלת.

חידות פרשת שבוע: מאת המרצה המופלג רבי יאיר נוסבך. א. שמות של 2 פרשות: ב. יעגול תנופה? ג. תולים עליהם? ד. שם נרדף לציציות? ה. שתי מילים שותרות, צמודות: ו. קוראים בהם ואינם ספרים? ז. בר פלוגתא של הרב יעקב לורברבוים (הגאון מליסא)? ח. מאצבעות היד? ט. בנו של שלח? י. מאכל שאוכלים בראש השנה? יא. 2 בעלי מלאכה בפרשה.

תשובות: א. פקודי (לח כא) שמות (לט ו) ב. כיכר (לח כה) ג. וויס (לח כז) ד. פתילים (לט ג) ה. ויקח ויתן (מ כ) ו. חבורות (לט ד) ז. קצות החושן (לט טו) ח. זרת (לט ט) ט. עבר (לט טו) י. רימון (לט כו) יא. נגר, ציר. (לח כג).

חידות תורניות ובפרשת שבוע: א. מה הם 2 הפריטים שכתוב בהם 'רבוץ יהיה'? ב. בפרשה 2 משמות האצבעות. ג. מה הסימן לזכור סדר ברכות ההבדלה? (הגפן, בשמים, נר, הבדלה) ד. איש שגדל מכלב. ה. מתי אומרים שמע ישראל בלי ברכות ק"ש? ו. מה הקשר בין פיוט יבר יוחאי לפרשה? ז. 4 מילים רצופות שמסתיימות בוןן סופית? ח. איפה מזכירים בכל תענית את פורים?

תשובות: א. חושן ומזבח הקטורת. ב. אמה זורת (אמה - במידות הכלים, זרת- בחושן זרת אורכו זורת רחבו) ג. ביאר הבן איש חי: הגפן שותים בפה (הכי למטה) בשמים באף (מעל הפה) נר רואים בעין (מעל האף) הבדלה הוא בדת (אם אין דעת הבדלה מנין - חז"ל) ודעת (מוח) הוא מעל העינים. ד. גולית (הפלישתית) כ"כ בגמ' סוטה מ"ב של שבת. ו. 'נישאת צַץ נזר הקודש' 'לבושי תושן' תומך ואורז" (עצי שטיים עומדים, שכן משחת קודש) ז. לט כו. פעמון ורימון פעמון ורימון. ח. גמ' מגילה י :

חידון לשנונים: א. איזה צמח אנחנו רוצים שיצמח כמה שיותר מהר? **ב.** מתי מתפללים בפסח על סוכה? **ג.** מי לוקחים אותו רק בתנאי שישן קודם? **ד.** מה עושה צורף כשהכתר נאבד? **ה.** מתי עדיף להשתמש במפה במקום ב-GPS? **ו.** מה עושים עם אוזן שלא שומעת? **ז.** מי קורא וקולו לא נשמע? **ח.** איזה שיר מבצעים בדבור? **ט.** מי זומם לאכול בשר אדם? **י.** מתי אילום ישיר? **יא.** איזה בירה אינה ראויה לשתייה? **יב.** מתי לאחרונה היתה מלכה בעם ישראל? **יג.** מי רק יוצא ולא נכנס?

תשובות: א. "את צמח עבדך מהרה תצמיח". **ב.** "ופרוש עלינו סוכת שלומך". **ג.** מים שלנו. **ד.** זורק אותו ומתיישב על כלים אחר. **ה.** בזמן הסעודה. **ו.** אוכלים אותה. (אוזן המן). **ז.** "קול קורא". **ח.** "עורי עורי שיר דברי". **ט.** דוד המלך. **י.** "בקרב עלי מרגעים לאכול את בשרי". **יג.** "דוי הסר וגם חרן ואז אילום בשיר ירון". **יא.** שושן הבירה. **יב.** שבת המלכה. **יג.** צאת החמה. צאת הכוכבים.

חידה לבורגים: אדם הלך במדבר במשך שבעה ימים, לקח אתו מלווה, והמלווה ביקש שהוא יקבל כל יום קילו זהב לבד לא יותר ולא פחות, במשך שבעה ימים. לאותו אדם היה 7 קילו זהב מחוברים, והיתה לו טיפה שיכלה לתת רק שתי חתיכות. איך יתחנך רק פעמיים וישאר מצב שיוכל לתת כל יום רק קילו אחד. (אפשר גם עורך מהזהב שקיבל יום קודם?)

תשובה: חתך אחרי הראשון ואחרי השלישי. ואז יהיה לו אחד שתיים וארבע. ביום הראשון יתן אחד, ביום השני יתן שתיים ויקח אחד, בשלישי יביא את האחד, ברביעי יתן את הארבע ויקח את האחד ושתיים חוזר, במישי את האחד, בשביעי יתן את השתיים ויקבש את האחד, בשביעי יתן את האחד.

חידות לילדים: א. למי יש ארבע רגליים והוא לא הולך? **ב.** מי זוכה שכשהוא נכנס כולם שמחים? **ג.** מי הבן אדם שהרג רבע עולם? **ד.** איזה שם הוא גם של ילד וגם של ילדה וזה קשור לעכשיו? **ה.** איזה דבר כשאומר אותו אין אותו וכשלא אומר יש אותו? **ו.** מתי אבא שלך מוריד רק את הכיפה לזמן מה? **ז.** איך יכול להיות שיש מטריה אחת שמסכה עשרה אנשים ואף אחד לא נרטב? **ח.** איך יתכן מישוהו שקורה בחושך ולא מידע לעיניים שלו?

תשובות: א. כיסא, שולחן. **ב.** חודש אדר. **ג.** קין. **ד.** שמחה. **ה.** שקט. **ו.** כשמסתפר. **ז.** כמה תשובות. או שלא יורד גשם. או כשאנצמא בתוך בית. או כשהאף (היינו מה שבין העיניים) לא נרטב. **ח.** שקט.

חידון משמעותיות מילים לפרשת פקודי ו' משמעותיות למילה ירך. ירך - צד. "על ירך המשכן" רש"י: כתרונמו צידא (שמות מ כד). **ירך - חלק ברגל שמעל הברך** "שימו איה שרבו על ירכי" (שמות לב כז). **ירך - ביסס** "עד ירכה עד פרכה מקשה היא" תרגום יונתן בן עוזיאל: עד ביסס דידה(במדבר ח ד). **ירך - ייעשה רך.** "אל ירך לבבכם" (דברים ג ג). **ירך - רובב.** "ויך אותם שוק על רדי". רד"ק: שוק הוא הרגלי וירך הוא הרובב (שופטים טו ח). **ירך - פטפוט, כעין רגל.** "כירה שנשמטה אחת מירכותיה מותר לטלטלה". רש"י: ירכותיה פטפוטים שלה כעין רגלים (שבת קלח:).

לקראת פורים ההגיגים מיועדים גם לאלו שאין להם תועלת מזה.

אני למוכר: באתי לעשות משקפים: מוכר: אתה באמת צריך. אני: מאיפה אתה יודע? מוכר: כי נכנסת לחנות פיצה.

הסיבה שישראל לא תוקפת בלבנון, כי אין לה מספיק סיוע הומנטרי לכולם.

פנייה אחת לא נכונה בצומת יעלה ויבוא מודים ואתה מוצא את עצמך באמצע ברכת המזון.

למה המן נקרא המן הרשע למרות שהיו עוד המון רשעים כפרנה טיטוס ועוד והם לא נקראים הרשע? - משום שהוא רצה להרוג את כל היהודים פשוטים שהוא היום הכי שמח בשנה ומכאן שרעותו.

אין יין יבש. יש יין שיבש לו

נסעתי עם מישוהו באוטובוס צפוף מאוד, אז הוא אמר לי אני מרגיש פה כמו בשורה של "את הירח וכוכבים לממשלות בלילה כי לעולם חסודי".

במלל שלי אוסיפם מתנות המאבוינים לראש הכולל.

צמר פלדה האם גוזזים מצארן ברזל.

סגולה בדוקה ומוססה לקרר כוס תה: מערבבים עם כפית תוך כדי אמירת פרק קיט בתהילים.

טוב המן אחד על העץ משני המנים ביד.

בלילה הוא נדה שנת המלך. רק לדמיין מה היה קורה אילו בזמן השחורושה היו כדורי שינה...

הרגע הזה שמביאים לך משלוח מנות ואתה מיד מזהה שזה משלוח מנות שאתה הכנת ושלתח למישהו.

הרגע הזה שאתה נכנס לבית של הראש ישיבה שלך באמצע שהוא מגיץ בשוטטטטטין.

השאלה ששאלו אותי השנה הכי הרבה פעמים: בורסק או מוסקה?

אומרים שסעודת פורים לא יכולה להיות מושלמת אם לא משתתף בה לפחות שיכור אחד, אז אומרים.

חץ מהאחדשדפנים, היו גם אחדשרחוף?

מישהו ניסה להתריס אותי לשיבת "שיא השטייגן והברען". אמרתי לו: איך זה שאני לא מכיר אותך, אני ר"מ שם.

ניגש אלי מישוהו והראה לי תעודה שהוא אביון מהודר. אמרתי לו שאני לא סומך על ההכשר הזה.

חדש מבית שף שרגא: אוזני המן כשרים לפסח לא שרויה. **יין לבן** זה אומר שהוא לא לבת?

שתיית ויסקי 40% אלכוהול ונושעת.

כשאני אהיה סבא אני אדע להבדיל בתחפושות של הנכדות שלי מה התחפשה לכולה ומה למלכת אסתר.

רציתי להתחפש לחותי, אבל אמא של אמרה שיהיה לי יותר מידי חם עם הסמרטוטים על הראש.

אמא'לה, עוד שבועיים אנחנו כבר אחרי פורים.

למה אוכלים בפורים אוזני המן משולשים: - מפני שהמן היה חותי' וחיות' המשולש במהרה יתנתק.

אצלנו מחמירים לבסומו פורין אדום דלא ידע גם בין ארורה זרש לברוכה אסתר וכן הורים כל הרשעים לברוכים כל הצדיקים.

חידה מאת גדליהו עדין לגדולות: איך יתוש יודע להבדיל בין ארוח המן לברוך מרדכי? - הוא עושה חשבון פשוט: אם המן היה ברך ולא חרבונו לא היה צריך להיות האית זכור לטוב על שאמר "ארוח אהנה העי".

דרום אפריקה מתכוונת להתלונן לבית הדין הבינלאומי בהאג כי בין משלוחי הסיוע הומנטרי שישארל איפשרה לאמריקאים ולירדן להצניח לפלשתינים בדרום עזה היו גם מנות בורקס שהיו לא רוטב.

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ סיוע לציבור מתבקש לשלוח למיל שבושף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. **רציתי לשאול** שכבה שחורה שצטברה בתחתית האסלה? **ב.** איך מורידים חלודה מסכו"ם מתכת? **ג.** נשמח לשמוע על פתרונות מועילים לצרידות אצל מלמד. **ד.** האם יש דרך לשחור את רשימת השיחות הנכנסות היוצאות וכדומה. **ה.** רציתי לשאול האם יש למשוהו הדרכה איך להשתכר בפורים בלי להינזק. **ו.** למי יש פתרון לחרקים בשם "פסוקאים" שמנצאים בקירות הבית לאחר שהדברה (יקרה במיוחד) וריסוסים רגילים לא העילו וגם אין שום רטיבות בבית שמסבירה את התופעה. **ז.** אפילפסיה בשניה אצל אדם מבוגר, אם מישוהו מכיר טיפול אלטרנטיבי יעיל בעניין הזה. **ח.** האם יש אפשרות לחפש מילה או משפט בכמה קבצי וורד? **ט.** מחפש עצות לחפש של אבן בכליות לילד כבן 12-13. **י.** רציתי לדעת איך מרוקנים את תיבת המיל. **יא.** אנו מוחקים לאשפה, ועדיין כותב בנוי 100% מלא אין מספיק נפח אשפה. **יב.** ריח ער שנדבק בבגדים וגם אחרי כמה מכוונת כביסה הריח נשאר איך מסירים אותו? **יג.** רציתי לשאול עצה איך אפשר להכין רסק עגבניות בבית. **יד.** מה המס' של הקו שמצנתק לפני סוף זמן קו"ש? **יז.** האם ידוע פתרון לילד עם שקדים מוגדלים הגורם לנזילה תודעתית, ללא צורך בניתוח. **טו.** שלום וברכה אשמח לקבל מידע בנושא וורידים ברגליים לנשים במצב (מלבד ליקולוף אכילת ערמונים וכיוצא בזה). **טז.** רצינו לשאול האם יש דרך קלה להסיר שאריות של דבק סלוטייפ שנשאר במדבקת נייר על המדפים בערב פסח שעבר (עם אצטון עדיין צריך לשפף הרבה). יש לשלוח פתרונות עד יום ראשון.

מדור זה של הלימנע מלקראו בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: **א.** בנוגע לדיסקאונקי שמראה שהוא ריק אבל במאפיינים הוא מראה מלא. יש להיכנס למחשב שלי ולחלון על התקן הדיסקאונקי ובחיפוש להקיש מינוס (-) והוא יראה את הכל. **ב.** בענין בקשת עצה לזבובונים בתקרה, יש בחנויות טמבור להשיג דפי דבק צהובים שתולים על הפלורוסטט וכדו', והם מושכים אליהם את כל הזבובים. **אך** כתב: לגבי זבובונים. אמנם זה לא פתרון מהשרש אך פתרון ממה שבר. מפעילים שאב אבן בעוצמה גבוהה ומקברים בעדינות (כדי שלא יברחו מתנועה מהירה) והם נשאבים פנימה. אחר כך לרסס חומר הדברה לתוך צינור השואב כשהוא עובד. יעיל גם לגבי מוקקים כ"ל. **ג.** אחד כתב שבעבר, שלא מועיל לטייח ע"י הסיד לדון שיורר אמה. כמובן שזו טעות גמורה, אין שום חסרון בכך שסיד מתחבא תחת הטיח, והעיקר לשייר שלא יהיה מסויד בסוף, (רבינים שדברתי עליהם התפלאו מה שייד לדון בזה). וזו העצה היעוצה הכי נוחה לעשות אם סייך צבעו, למרוח שכבה דקה של פרופילה וכדו'. (כדאי לסמן קודם בדיוק אמה על אמה ע"י הדבקת דבק נייר מסביב המוקם, וכך גם לא יימרח מסביב. **ד.** יוורד לאברך, אפשר להשיג אצל המחבר יואל שילה בטלפון 050-4127719 או מייל shiloyael@gmail.com וכמו כן יש לו תוכנת בקלות, שמכילה המון פיצרים שמתלבשים על וורד, ומאד מקילים על תהליך הכתיבה והעריכה, וכמו כן תוכנת חיפוש מעולה לחיפוש בתוכן קבצי וורד ופי די אף. אפשר להשיג את החוברת גם בחנות ספרים של בלוי. **ה.** לגבי קשיי הרדמות הרבה פעמים נובע מחסר במגנוזיום, מנסיון, אחרי יום יומיים שפלקתנו, עבר. **ו.** הרבה דם יורדים על ידי "מי חמצן", כל המוהלים משתמשים בזה. **ז.** הבעיה של אנשי קשר בגימיל, זה בעיה של חברת הסינון של אליהם בקשה ותוך דקה זה מסודר, מניסיון.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפניה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובניהמ"ד המרכזי מניין אברכים פירדס כ"ץ** רחוב אבותצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעות' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה מערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות והצל המפיצים הקבועים. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון במדינת ישראל (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרותי משדר רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שזכה להרבות תורה בישראל, ולא רק בהר יונה. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל ידיד ה' וידיד כל בית ישראל רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש הכי טוב שאני יודע רבי מנחם אהרן וואלף האדס הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים בשיבת קמניץ** אצל החבור החשוב עדין לגדולות בנשי"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים ברמות א** משפחת שארי רחוב לואי ליפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמות ג'** כנסת זכרון אברהם אצל האדס הצדיק שהקב"ה עמו בכל מה שעושה רבי אליהו ברכך שליט"א. **עוד בירושלים ברמת שלמה** וראיתי כמה הוא אדם גדול. **עוד בירושלים ברמת שלמה** בשיבה החדשה הצעירים של מרן הרב גורא שליט"א אצל החבור המופלג באש קודש של יראת שמים החבור המופלא מאיר פיצל שליט"א שנה הבאה בחיר ישיבת תפוח. **בבית שמש** אצל האיש שיודעי דבר אומרים שהוא קיבל תפקיד בכיר בלשכת ראש העיר בית שמש רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו ומת בית שמש. **וכן** בשיבת מרן הר"מ שטרנבוך. בחקוק הנביא 7 רמה ג'. **עוד ברמב"ג** וגם בבית הכנסת 'בית אב"י' אצל הילד הצדיק והמופלג אלימלך הכהן גליק נ"י. **בביתר:** בשיבת ברכת מרדכי אצל החבור החשוב והצדיק היושע פרידמן במספר 0548500891. **בנתניבות** בבית בוכריס'. ובבית יצחק, ובבית מהרי"ץ. **בירושם** אצל רבי מיכאל וולדנברג שליט"א האיש הישיבה והאוצר שבירושם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פריקט). **עוד באופקים:** לוימן רחוב חפץ חיים 32/3 אופקים אצל הבה"ח עדין לגדולות ונצרות מרדכי גלושטיין שליט"א. **בקריית גת** בביהכ"י שומרי אמונים ובביכ"י קרעטשנף מיום שיש. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החידי"א ורבע ג' אצל הצדיק מזהב הרבי הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בשיבת נר ורח. **ברבכים** אצל התי"ח המושלם רבי יוסף המאיר שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי 9/5 שרם טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בני הגדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנו ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בשיבת אור ישראל וכן בשיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הג"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרוז 21 /חפץ חיים 1. מגנין: בני תורה, חניידר ראשון לציון. **באלעד** בשיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק ההלכה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שהשכינה שורה עליו רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במנין הנץ שע"י איילת השחר. **בקריית אתא:** בבית הכנסת באקווא ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכלול 'כתר תורה' בביהכ"י המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא. **ברמת השרון** אצל אחד מהמייזחדים בקריית המגילה רובי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולה ישראל וכן בבית הכנסת וכולל חוד צבי. **בחדרה** בכלול אדרת אליהו בראשות הג"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגודד העברי 13. **בעפולה** בביהכ"י נצח ישראל שכונת עפולה יעלית או אצל האיש שכל הזמן שירה רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בשיבת דרכי איש אצל החבור המפורסם שמכבד את השם מרגונו המתמיד הוותיק רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטודר בכניסה לישיבה. **בחולון:** בכלול ערב שע"י ביהכ"י מטה משה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקריית מלאכי** בשיבה אצל החבור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. **בכפר מנחם** אצל הרעה"צ טוביה גר שליט"א. **בנהריה:** בכלול תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובשכונת פלורס בשיבה של הרב דינעס. **בשווייץ:** שטיבל גור ציריך. **בישיבת פינסק** בבלארוס ע"י רה"י.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל המש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש הרבנים. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. ולא מקישים יותר.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות: 0527633431 או בינדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כ"ץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במסוייעים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

הבנינו ואלמדה

אצרות דעת, נפשי וזיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעורי של הגדה"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

משנכנס אדר מרבין בשמחה!

מה היא השמחה?

האם כאשר אני מסופק ממה שפעלתי, אני גם שמח?

❖ חלק א' ❖

מה בין 'סיפוק' לשמחה?

הוא כבר הרגיש אותה! הן בהיותו ברחם אמו - כאשר המלאך למד עמו את כל התורה כולה, אז הרגיש טעם של קרבת אלוקים, טעם של התפשטות הקדושה, והן בעולם הזה - בזמנים מסוימים. ועכשיו הוא מסתובב חסר חיות, התפילה אינה תפילה והלימוד אינו לימוד, והקושיא מנקרת במוחו - "מה קורה פה? אינני חי!". צריך הוא ליישב את הקושיא, אחרת יפול לעצבות. ובכן מה הוא עושה כדי ליישב את הקושיא? הוא אומר, לא דוקא לאחרים, אלא בעיקר לעצמו: "הסתכל, עשיתי כך וכך, פעלתי כך וכך. אינני מופרך מעיקרו".

ובפועל מדובר בחצי תירוץ, כי אם מדובר בדברים רוחניים, כגון בגמילות חסדים שעשה (או כפי שאנשים אומרים בגיל מבוגר יותר - 'ברוך ה' יש לי ילדים טובים, כל רואים יכירום כי הם זרע בך השם'), באמת אין מה לזלזל בזה. כל מצות עשה דאורייתא או דרבנן היא נצחית, כל דבר טוב הוא נצחית. אך אנו מדברים כלפי השמחה של האדם. הרי אדם כזה אינו מרגיש את נשמתו, אינו מתמלא שמחה, אינו נעשה כלי להשראת השכינה, ואינו קונה את התורה.

אין הוא מגיע אל הדביקות אשר היא תכלית החיים. 'דביקות' פירושה שהקב"ה מצא מקום אצל האדם. זוהי תכלית האדם, להגיע לדביקות. כל אחד, גם בדורות שלנו, תכלית החיים לא השתנתה. חייבים להגיע לדביקות, וכל מי שישתדל לעבוד על ענוה ועל שמחה ויתפלל לה, יתרומם מאוד מאוד ויזכה לדביקות. ברור מגיליון שלא תמיד, יהיו לו עליות וירידות, אבל הוא ירגיש מבפנים שהוא נוגע בעבודת ה'. כשלא יהיה במדרגה זו, יתחנן לה', וכשיהיה במדרגה זו, יבין שהוא צריך להתרומם הרבה יותר. בכל אופן, ירגיש שהוא נוגע בדבר אמיתי, לא בדברים מזויפים!

את הנשמה א"א לרמות

לנשמה אי אפשר למכור שקר. היא יודעת את האמת. כל אחד, אפילו יהיה ילדותי מבחוץ... כן בעל

הנה הקמתי ארגון חסד פלוני, סיימתי מסכת פלונית! אכן כן, אנו מדברים על מי שיש לו סיפוק מדברים רוחניים, לא ממי שיש לו סיפוק מכסף וכבוד, כי הוא טיפש גמור הוא, ואין מה לקנאות בו. אכן מצוי מאוד שהאדם יקח את הדחיפה שלו להמשיך הלאה מהסיפוק החיצוני, וחבל מאוד, כי משנכנס אדר מרבין בשמחה. האדם צריך להיות שמח, לא מסופק. סיפוק אינו שמחה אמיתית. הוא רק קרוב אליה.

סיפוק אינו ממלא את הריקנות הפנימית

ניכנס בזה יותר לעומק כדי להבין החילוק בין סיפוק ושמחה. הנה מצוי מאוד שהאדם מרגיש שהוא מצליח בחיים מפני שהגיע לדברים שאינם תכלית חיים. לדוגמה, יש שהאדם לא הזדכך כלל. בפנים הוא עדיין נשאר ילד. הוא כבר אדם מבוגר. הזין נותן שיהיה לו מבט אחר על העולם, ולמעשה, מהדברים שהוא מחפש, אתה מבין שהוא נשאר ילד. נניח שהוא עוסק בחסדים ובאמת עוזר לאנשים, אבל הוא כל העת עוסק לראות אם כותבים את שמו להודיע לכולם שהוא זה שעומד מאחורי כל האימפריה הזאת, ולפני שמפרסמים את הברכה, הוא חייב לראות אם כתבו עליו מספיק תארים.

ילד קטן.

למעשה, בכל מקום שהוא הולך, הוא מרגיש סיפוק עצום. הוא רואה את הבניינים שהוקמו על ידו, הוא רואה את האנשים שנעזרו על ידו, הוא קורא פעם אחר פעם את מכתבי ההודיה ששולחים לו, בהם אין גומרים עליו את ההלל. אכן אם בפנים הוא נשאר ילד, הוא ללא ספק מרגיש בפנים ריקנות וחסר חיות. ופירוש הדבר הוא שאינו מרגיש את נשמתו, וכיון שאינו מרגיש את נשמתו, יש לו כאב עמוק בנפש, כי האדם יש לו נשמה, והוא עצמו יודע מזה.

כמה שהוא טיפשי וילדותי, הוא יודע שיש לו נשמה.

"משנכנס אדר מרבין בשמחה" - הרה"ק האוהב ישראל מאפסא זיע"א אמר: 'מרבין בשמחה' בגימטריא 'שנה', כי השמחה המתעוררת אז באדם, ממשכת שמחה וחדוה לכל השנה! וכן יהי רצון אמן.

וא"כ הזמן גרמא להתחזק בזה עתה, ונבוא אל העצות והמהלכים להתחזק בשמחה. הלא עבודה היא שצריכים לעבוד אותה כל החיים, יש עצות רבות לכך, במאמר זה נבחר באחת מהן, עצה שימושית אשר נחשבת יסוד גדול בעבודת ה'.

סיפוק ושמחה - הילכו שניהם יחדיו?

הנה בני אדם מתבלבלים בין שני מושגים שלא קרבו זה אל זה. סיפוק ושמחה (או חיות). האדם רגיל לחשוב שאם יש לו סיפוק, יש לו שמחה. סיפוק באמת יכול להיות מדרגה להגיע על ידו לשמחה, אבל הוא דומה למושג 'מתוך שלא לשמה בא לשמה'. אי אפשר לומר לאדם שלא יקח סיפוק, כי אם לא יקח סיפוק, לא יגיע אל השמחה. הן כך אמרו חז"ל (סנהדרין קה): "לעולם ילמד תורה שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה". אם לא יתחיל ללמוד שלא לשמה, אף פעם לא יגיע לידי לשמה. אבל הוא צריך לדעת שחבל לו להישאר עם שלא לשמה, כי הוא יכול לקבל הרבה יותר חיות מלימוד תורה לשמה. אף כאן, על האדם לדעת שאין לו להישאר עם הסיפוק!

נגדיר זאת כך: 'סיפוק' הוא דבר חיצוני, שמחה (או חיות) היא דבר פנימי!

אכן דרך החיצוני יכול האדם לבוא אל הפנימי, בדומה לשני חדרים זה לפנים מזה, שחייבים להגיע אל החיצוני כדי להגיע אל הפנימי. אך על האדם לזכור תמיד שהוא מחפש את השמחה הפנימית ולא את הדבר החיצוני.

'סיפוק' פירושו שהאדם מרגיש טוב מפני שפעל משהו. הוא אומר כך: 'אל תגיד שאני לא שווה כלום.

כשרון, לא בעל כשרון... הוא נתחנך כך, נתחנך אחרת... היו לו נסיונות כאלה, תכונות כאלה... אמת שאלה הם הנסיונות של האדם ועל האדם לבקוע את המחיצות. אבל שמחה תגיע לאדם רק כשיהיה לו חיות מבפנים. לא מנחמה... האדם מנחם את עצמו - 'שמע נא! עוד יבואו זמנים טובים...' בשביל נחמה זה טוב. או נאמר בנוסח כזה: בשביל למנוע עצבות, שאף זה דבר חשוב מאוד, זה באמת טוב ונפלא. אכן האדם צריך שיהיה לו סיפוק, כי לא תמיד הוא נמצא במדרגה גבוהה של שמחה. אבל אי אפשר להישאר עם הסיפוק, כי אם יישאר עמו בלבד, נמצא שלא הגיע לאן שצריך להגיע. הוא חי חיים ריקניים. אדם מלא סיפוק שמפעיל עולם

ומלאו, מצוות ומעשים טובים ושיעורי תורה, ואנשים מודים לו כל היום על מפעליו הכבירים ומספרים לו על התועלת העצומה שבהם, עדיין אין זה התכלית, הגם שמדובר בסיפוק הנובע מתורה ומצוות!
האדם מתמלא שמחה וחיות רק כשהשכינה שורה עליו ולו במעט. האדם יכול להרגיש לפעמים לאחר תפילה מרוממת, שהוא מאוד מרומם. הוא כבר לא צריך שבקשתו תתמלא. אולי הוא רוצה, אבל הוא כבר הפיק את מלוא התועלת מהתפילה. האדם זוכה לומר את ספר התהלים כמו שצריך. הוא מרגיש כאילו כל העולם מת כי הוא אומר עכשיו תהלים, הוא מתבונן בפירושו המילות ומדבר עם הקב"ה, והוא יוצא

חלק ב'

השמחה בחלקו - מרוצה ממצבו!

לו, עדיין לא נגע אפילו בטיפה מים החכמה. שנית, כי אין הידיעות שלו, וכי מפני שמונחות לו ידיעות רבות במוחו, הוא נהפך לחכם?! רק מי שסגנון נפשו הוא ללמוד מכל אדם, הוא יכול להקרא בשם חכם. כל התוארים שמתארים בהם את האדם, אינם מתייחסים לדברים צדדים שמסתובבים אצלו, הגם שמסתובבים אצלו במוח. אלא מתייחסים למהותו וסגנון נפשו.

וזהו התמצית של "איזהו עשיר השמח בחלקו":

הוא מרוצה ממצבו!

דוד המלך אומר בתהילותיו (ת. ט. 1): "חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי".

נחלת משופרת בעיני!

טוב לי עמה!

וכעת נבוא אל העצה המעשית להביא את האדם לשמחה אמיתית. **חז"ל** אמרו (אבות ד. א.) "איזהו עשיר השמח בחלקו", כי העניות היא בדעת, כמאמר **חז"ל** (נדרים מא. א.) "אין עני אלא בדעה". עני הוא מי שמרגיש חסרון. **עשיר הוא מי שמרגיש שיש לו כל צרכו.** ובכן, כשמדברים על הצרכים הגשמיים, מה שייכות יש להם לנפש? היעלה על הדעת לומר שבגלל שיש לו לאדם ארון מסוים בביתו או מכונית מסוימת או שטריימל מסוים, לכן הוא נקרא עשיר?! איך אפשר לתאר את האדם לפי כמות הכסף שמונח בחשבונו. מוכרח אם כן שהתארים עני ועשיר מתייחסים לסגנון הנפש. וכפי שכתב **רבינו יונה** בביאור "איזהו חכם הלומד מכל אדם" (אבות שם), שאין האדם נקרא חכם מפני שיש לו ידיעות הרבה במוחו, כי לא יתכן לקרוא את האדם בתואר חכם בעבור כך. ראשית כל, מפני שכמה ידיעות שיש

אני מרוצה ממנה!
אדם כזה אין חסר לו כלום.
הוא באמת מאושר.
טוב לו.

"חבלים נפלו לי בנעימים" - 'חבלים' פירושו הגורלות שלי. 'בנעימים' פירושו שטוב ונעים לי אתם. אני מרוצה מהם. טוב לי. 'נחלת שפרה עלי' אזי אברך את ה'. חז"ל אומרים שאדם כזה אינו מרגיש שום חסרון, וממילא הוא נקרא 'עשיר' ומתהלך מלא שמחה. אכן כפי שאומרים איזהו עשיר - השמח בחלקו, אפשר לומר איזהו שמח - העשיר בחלקו, היינו מי שמרגיש עשיר מתוך מה שיש לו!

חלק ג'

השמחה האמיתית - הכר את מקומך!

מצדיקי הרבים ככוכבים

נביא דוגמא אחת לזה, ולא ללמד על עצמה יצאה, אלא ללמד על הכלל כולו יצאה. מלמד דרדקי. זקוק היה לכמה פרוטות ונתמנה למלמד. יום אחד מגיע אליו יהודי ואומר לו: "דע לך שחז"ל אמרו (ב"ב ת. ב.) "מצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" (דניאל יב. ג.) - אלו מלמדי תינוקות. הוי אומר: מלמדי התינוקות נחשבים כמזכי הרבים, כי הם מפיצים תורה בישראל ומרבים תורה בעולם, ושכרם הרבה מאוד."

ובכן, הבה ונשאל כמה בני אדם אין דבר כזה מדבר אליהם כלל, כמה בני אדם שואבים מזה סיפוק, וכמה מתמלאים מזה שמחה? אני פוחד להציג את המספרים. דעו לכם שהרוב המוחץ אינם מוציאים ממאמר זה כלום. אפס. הם כבר שמעו אותו אלפי פעמים...

"...יישר כח. אני מאוד מכיר לך טובה על הגילוי הזה. מה עוד יש לך לומר לי?"

המאמר הזה נתפס אצלם כאילו כבר פג תוקפו. תגובתם דומה לתגובת הנשים כשהדרשן אומר להן בקול חוצב להבות אש בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל. "...רק מאמר זה אל תשמיע לי... יש לך משהו אחר? מאמר חדש?"

עוד יש קצת מלמדים ששואבים מזה סיפוק. "אל תגיד שאני לא שווה כלום. אולי אני קצת כשלון, אך לא לגמרי. הרי אני נחשב כמלמד מוצלח. אני כבר מלמד

ואיך נעשה האדם שמח בחלקו? ובכן, במאמר זה נדבר על להיות שמח בחלקו ברוחניות, כי זה מביא שמחה של מצוה, זה מביא שמחה יותר עמוקה. אמנם שמח בחלקו בגשמיות ג"כ מביא שמחה, אבל אפשר להגדיר אותו יותר כמונע עצבות - "טוב לי ככה... אני מסתפק במה שיש לי..." הוא רואה שפלוגי עשה שידוך יותר יפה או יש לו פרנסה יותר טובה או מעמד יותר חזק, ועלול ליפול לעצבות, וכיון שהוא שמח בחלקו, הוא ניצל מזה. הוא כאילו עומד באמצע, לא עצב ולא שמח. אבל האדם צריך להיות בשמחה. לא מספיק שאינו בעצבות. ואם אמנם גם על ידי שמח בחלקו בגשמיות יכול האדם להגיע לשמחה, כל שיתבונן הרבה באופן הנכון, מכל מקום על-ידי שמח בחלקו ברוחניות, יכול להגיע לדרגה הרבה יותר גבוהה של שמחה.

וכעת נבאר מה זה שמח בחלקו ברוחניות. כל אחד הרי נמצא במציאות אחרת. יש מי שעובד לפרנסתו וקובע עתים לתורה, יש מי שעובד חצי יום ולומד חצי יום, יש מי שלומד כל היום, יש מי שמשמש כמלמד, ובין אלה שעובדים לפרנסתם, יש כל מיני עבודות, ולא הרי זו כהרי זו. ובכן, אילו היה האדם יכול להראות באצבע על מאמרי חז"ל הנוגעים אליו, לא אל חבירו, ולא רק להראות באצבע, אלא גם ללמוד אותם היטב ולהתחבר אליהם, היה יכול להתמלא מזה לא רק בסיפוק, אלא גם בשמחה אמיתית.

שמחה ע"י כוונת המחשבה

ביאור הדבר: האדם שוכח שהחיות שהוא שואב מהדבר שהוא עוסק בו, בין אם הוא עובד לפרנסתו, בין אם הוא מלמד, בין אם הוא לומד, בין אם הוא עוסק בשניהם, בין אם הוא עוסק בעסקנות, אינה באה מבחוץ - כמה הצלחתי לפעול, כמה הצלחתי לשנות, כמה פלוגי מרוצה ממני. לא, מדברים כאלה אי אפשר לשאוב חיות. אולי סיפוק. חיות ושמחה אפשר לשאוב אך ורק על-ידי התדבקות בה'. ואיך יעשה זאת האדם? הוא יתבונן בכך שהקב"ה נתן לו הזדמנות לקיים מצוה ושהוא מקיים את שליחותו, וכיון שכן השכינה

שורה עליו, כי הכלל בשליחות הוא שהשליח והמשלח מתאחדים. **יעצור ויתבונן** - "הקב"ה דיבר אתי, שהרי הכניס אותי למצב זה וזימן לי מצוה זו, והריני זוכה לעשות עכשיו רצון בורא כל עולמים, אני זוכה לקיים עכשיו מצות עשה זו, מצוה דרבנן זו. יש לי זכות שאינה ניתנת למלאכים ושרפים". כשהוא עושה כן, הוא עושה מקום למשהו אחר, הרבה מעבר לסיפוק. הוא מבטל את עצמו לרצון ה', בוודאי ובוודאי כשלא נעים לו.

הוא אומר לעצמו: "לא נעים לי לעשות את זה, אבל אני עושה, כי אני שלוחו של מקום". גמילות חסד קשה, הכנסת אורחים קשה, כיבוד אב ואם קשה, לימוד תורה קשה. אתה יודע מה יקרה לו לאחר מכן? השכינה תשרה עליו. כשהאדם מבין שהדבר שהוא עוסק בו הוא על פי צויו של הקב"ה אליו ושהקב"ה מדבר אליו עכשיו והוא עושה את רצונו ומתדבק אליו, הרי זה ממלא אותו שמחה גדולה.

כך כתב בבית אהרן ש'מחשבה' היא אותיות 'שמחה', כי המחשבה היא זו שמביאה לאדם שמחה. כשהאדם חושב מה שהוא צריך לחשוב, הוא מתמלא שמחה. ומה הוא צריך לחשוב? הוא צריך לחשוב שעל ידי הדבר שבו הוא עוסק הוא יכול להתדבק בה'.

איזה כיוון מחשבה אתה בוחר?

אלום האדם צריך ללמוד להתייחס כך לכל עבודתו ביום ובלילה ולא רק לעשיית מצוה מסוימת שהזדמנה לו. נחזור אל הדוגמא של המלמד. המלמד מבין שהקב"ה ברא את העולם באופן שכל אחד מקבל תפקיד אחר. הן כך מבואר במאמרי חז"ל שכל מי שנמצא בעולם יש לו תפקיד המיוחד רק לו. הנה באבות (פ"ב מ"א) שנינו: "רבי אומר איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם", ובספר דברי יחזקאל להרה"ק משינאווא זיע"א הביא בשם הרה"ק רבי משה מסאמבור זיע"א שאמר בשם הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זיע"א שאמר בשם הרב ר' שמעלקא זיע"א שלכאורה קשה מה זה שאמר "איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם"? הרי יש לנו תורה, והיא היא הדרך הנכונה, וכי יכול האדם לבחור לעצמו דרך חדשה? התשובה היא שיש הרבה דרכים בעבודת ה', ולכל אחד יש את הדרך הנכונה עבורו, כדאיתא במסכת שבת (ק"ח): "אמר ליה רב יוסף לרב יוסף בריה דרבה: 'אבון במאי אזיר טפי?' אמר ליה: 'בציצית!'"

לכל אחד יש דרך אחרת. ובלשונו שם: "יש מי שבוחר דרך בלימוד התורה, ואחד בעבודה, ואחד בגמילות חסדים, ואחד בתעניות וכדומה, כי באמת כל הדרכים טובות וכולן מובילות למקום אחד. והטעם שלכל אחד דרך אחרת, כי גם נפשותיהם ודעותיהם אינן שוות, ולכן גם דרכי עבודתם אינן שוות. זהו שאמר רבי: איזוהי דרך שיבור לו האדם ביותר? והשיב: כל שהיא תפארת לעושיה, היינו שדרך כזו שהיא לעצמו תפארת, שהיא שווה לנפשו בלי שום ספק כלל!"

ובכן האדם מתחיל להבין - "מה אני מסתכל על אחרים לראות מי הצליח ומי לא הצליח? הרי לא יתכן שאצליח אלא אם כן אקיים את העבודה המיוחדת שלי. השכינה לא תוכל לשרות עלי אם אקיים עבודת ה' של זולתי. אני צריך לראות מהי תכונת נפשי". אמנם כן, זה יכול לקחת לו לאדם כמה שנים של נסיונות עד שיגלה מהי העבודה המוטלת עליו. אבל חז"ל אומרים לך שזוהי הדרך שאתה צריך לבחור לך בתורה. אם יש לך נפש של גמילות חסדים, תוכל להגיע להשראת השכינה ע"י גמילות חסדים. לא מהסיפוק החיצוני, לא מההרגשה שאתה פעלתן ועסקן דגול, אלא מהידיעה שאתה מקיים את שליחותך, כי כן תזכיר לעצמך בכל עת שאתה מקיים והלכת בדרכיו.

כל העת עסוק לראות אם כותבים את שמו להודיע לכולם שהוא זה שעומד מאחורי כל האימפריה הזאת

אכן הדבר פשוט שמי שתפקידו ללמוד, צריך לעסוק קצת גם בגמ"ח ומי שעוסק בגמ"ח צריך גם ללמוד. השאלה היא מהו עיקר עיסוקו. מה מעורר את כל חושיו ומביא עליו השראת השכינה. מלמד תינוקות זה שדיברנו עליו, אם הוא יודע שיש לו את התכונות לתפקיד זה, אבל הוא כאוב בגלל שאין משלמים לו מספיק, או מפני שאשתו רוצה היתה שיישאר בכולל, והרי הוא כועס על אשתו ועל התורה ועל נותן התורה בגלל שהוא רואה שהעניינים התגלגלו אחרת מכפי רצונו, ועכשיו אינו יודע אם הוא נמצא במקום הנכון, ומבולבל הוא לגמרי.

טעות מוחלטת היא, כי אילו היה לומד אותם מאמרי חז"ל הכתובים על מלמדי תינוקות ומחדש בהם בבחינת רחבה מצוותך מאוד ומחדש בהם חידושים, היה מכין לעצמו פתק קטן ורושם עליו: "הקב"ה נתן לי עכשיו את הזכות ללמוד את תורתו בקדושה נפלאה ובלי פניות וללמדה לתינוקות של בית רבן, תינוקות שלא חטאו, ועוד נתן לי זכות לעסוק על ידי כן בנתינה ולעזור לילדים לגדול יראים ושלמים יודעי ספר". וכך

היה ממשיך לכתוב עוד כמה וכמה מצוות שהוא מקיים בלמדו את תלמידיו, ואח"כ היה מניח את הפתק לפניו בשעה שהוא מלמד את תלמידיו.

היש לכם מושג כמה היה מתמלא שמחה מזה?
לא סיפוק - שמחה!

הרגשת המלמד לאחר ארבעים שנה

ה'חתם סופר' כתב בדרשותיו: מדוע אמרו חז"ל מצדיקים הרבים ככוכבים אלו מלמדי תינוקות? למה לא כתבו אלו מלמדי תורה רבים? התשובה היא כי המלמד לאחרים, כשהאחרים גדלים, הם מלמדים אח"כ לאחרים, והכל נזקף לזכותו. אך כשהאדם מלמד לגדולים, אינו יכול לדעת מי מהם הגון ומי אינו הגון, ואם אינו הגון, הרי אמרו חז"ל המלמד תורה לתלמיד שאינו הגון כזורק אבן למרקוליס, וכשיגדל אותו תלמיד שאינו הגון, מי יודע אם לא יעשה לעצמו תלמידים ויגלה פנים בתורה שלא כהלכה. אבל המלמד לקטנים שאינם בעלי עבירה כי לא טעמו טעם חטא ועדיין אינם מחויבים במצוות, בטוח לו כי שכרו גדול.

נשאל אתכם שאלה פשוטה: מי שזכה להיות מלמד של ילד אחד לפני ארבעים שנה, והקב"ה עזר וילד זה גדל ונעשה לתלמיד חכם אמיתי, דיין ומורה צדק הממית עצמו באהלה של תורה והוא מלא וגדוש בתורה וביראת שמים. הנה מלמד זה יתכן שיהיה לו מזה רק סיפוק בעלמא, כי יאמר לכל מי שרוצה לשמוע: "אתם רואים תלמיד חכם זה? אני הייתי המלמד שלו". אבל סיפוק זה אינו שווה הרבה ולא מחזיק זמן רב. הוא מתייבש מהר מאוד.

אך אם מלמד זה כיוון במחשבתו בשעה שלימד את תלמידיו: "אני מכניס בהם תורה, וכשהתורה תיכנס אצלם, היא תפרה ותרבה אצלם על ידי כליהם". וכיוון שיתעלו על ידי התורה והתפלל שיזכו לקדושתה. "הקב"ה מסר לי את הפקדונות האלה ונתן לי תפקיד לרוממם ולקדשם". הוא הלך למקוה לפני שנכנס ללמוד אתם, והתפלל מעומק לבו שיגדלו תלמידים חכמים אמיתיים". עכשיו לאחר ארבעים שנה כשהוא רואה את תלמידו, מה הוא מרגיש, סיפוק או שמחה? הוא בוודאי מרגיש את השכינה שורה אצלו. הוא אומר בלבו: "איך זכיתי לכך? אני לא מאמין שגדול זה נפל בחלקי ללמדו תורה. בוודאי זה לא קשור אלי".

סוף דבר

הבאנו רק דוגמא אחת מתוך דוגמאות רבות. אך הרעיון הוא שכאשר האדם יתבונן בתפקידו באמת וילמד מאמרי חז"ל במעלת תפקידו ויפתח את ההבנה בזה וירשום זאת לעצמו כדי שיהיה תמיד לנוכח עיניו, יהיה תמיד מרומום ומלא שמחה מהדבר שהוא עוסק בו. זהו "מרבין בשמחה", וזה מה שמביא השראת השכינה לאדם ועל ידי זה הוא קונה את התורה.

הרבנונות

דוד המלך אומר בתהילותיו (טז, ו): "חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי".

נחלתי משופרת בעיני! טוב לי עמה! אני מרוצה ממנה!

אדם כזה אין חסר לו כלום. הוא באמת מאושר. טוב לו.

"חבלים נפלו לי בנעימים" - 'חבלים' פירושו הגורלות שלי. 'בנעימים' פירושו שטוב ונעים לי אתם. אני מרוצה מהם. טוב לי. 'נחלת שפרה עלי' אזי אברך את ה'. חז"ל אומרים שאדם כזה אינו מרגיש שום חסרון, וממילא הוא נקרא 'עשיר' ומתהלך מלא שמחה!

ואפשר לומר: כפי שאומרים "איזהו עשיר - השמח בחלקו", אפשר לומר "איזהו שמח - העשיר בחלקו", היינו מי שמרגיש עשיר מתוך מה שיש לו!

מרבין בשמחה - השפעת שמחה לכל השנה!

מעשה

כ"א אדמו"ר מסקולצין זיע"א היה מספר את הסיפור דלהלן בכל שנה בשמחת תורה, כדי להסביר את גודל ענין השמחה.

חסיד אחד מחסידי הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א הגיע פעם אל רבו בימי ירח האיתנים, וכאשר ניגש לקבל שלום מרבו לאחר הנסיעה שהייתה כרוכה בעמל רב ובדמים יתירים, השיב לו החוזה זיע"א שלום בשפה רפה וביקשו לשוב לביתו.

החסיד חזר לאכסניה ונמלך להמתין למחר ולראות איך יפול דבר. למחר שוב ניגש לרבו שתמה כנגדו: "מדוע אתה עדיין כאן?" ושילחו שוב לביתו. החסיד נסע לדרכו שבור ורצוף עד עמקי נשמתו בלא שיביין מדוע גירשו הרבי.

על אם הדרך, בפגודק, פגש בקבוצת חסידים שנסעה בתופים ובמחולות אל הרבי. החסידים שהבינו בו חקרו אותו על פשר פניו הנפולות, כאשר שמעו את דבריו שתו עמו לחיים ויצאו ברקידה גדולה לשמחו ולעודדו. לאחר מכן אמרו לו שיבוא עמם אל הרבי שוב, מאחר וכבר שמעו לקול הצדיק וחזר לדרכו, כעת יכול הוא לבוא לנסיעה חדשה אל הרבי.

ויהי, כאשר הגיעו לובלינה קיבל אותו הרבי בשמחה בסבר פנים יפות. לאחר מכן הסביר הצדיק כי בפעם הראשונה ראה עליו שנגזרה עליו גזירה רעה שעליו להיפטר מן העולם בהקדם, ולא רצה שהמקרה הרע יארע כאן בלובלין, לכן שילחו לביתו. אך עתה לאחר שהיה שרוי בשמחה נתבטלה הגזירה לגמרי ממנו בכח אותה שמחה, ויהי לפלא.

הבנה למעשה

הרי לנו כי החסידים בעצמם בלא כח הצדיק המשיכו את הישועה בכח השמחה שהייתה להם ללא חשבונות כלל, שהרי החסידים עצמם לא ידעו כלל מאותה גזירה. ובוודאי הנהגה זו נמצאת בדורנו אנו גם כן, שחסידים יכולים להמשיך ישועות בכח השמחה וההיקודים באהבת חברים.

הרה"ק מסקולצין זיע"א היה מוסיף כי לכן לאחר הימים הנוראים, ר"ה ויום הכיפורים, כאשר אין אדם יודע איתו עד מה, ואם חלילה נגזר עליו דבר לא טוב בימים אלו, לכן באים ימי השמחה של שמיני עצרת ושמחת תורה, בהם ניתן לפעול ולבטל כל דבר בכח השמחה.

מעשה

מסופר גם על הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זיע"א שסיפרו לו שאדם אחד טובע בנהר ואי אפשר להצילו, ביקש הצדיק שיאמרו לו שימסור דרישת שלום ללוייתו... ונעשה מזה שחוק גדול. בסופו של דבר ניצל אותו יהודי מטיביעה.

הבנה למעשה

ואמר הצדיק שראה כי כבר נגזרה הגזירה ואין אפשרות להצילו אלא על ידי כח השמחה, ולכן אמר דבר שחוק כדי להמשיך שמחה.

בכך אפשר להבין את דרכי הצדיקים הנסתרות שלפעמים בשמחה על מקרה קשה הם מגיבים בבדיחותא ובבת שחוק, כי בכך ניתן לפעמים לבקוע חומות ברזל ולקרוע כל גזירה רעה.

מעשה

הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זיע"א היה מספר שבגירו של הרה"ק רבי אלעזר מרישא זיע"א היתה פעם מגיפה נוראה ואיומה שהפילה חללים רבים, ופעם בעת שולחנו הטהור התעלף אחד מהנוכחים והתברר כי המחלה תקפתו והיתה סכנה גדולה של התדבקות לכל הנמצאים בקרבתו עד כי נפל פחד גדול מאוד על כולם, והרה"ק רבי אלעזר זיע"א פתח בדברי שחוק ובדיחותא עד שהצליחו להשיב את רוחו של החולה אליו וחזר לאיתנו; והסביר הצדיק כי ראה שנגזרה הגזירה ורק בכח השמחה ניתן להצילו ולקרוע כל גזירה רעה.

הבנה למעשה

הרה"ק בעל הייטב לב זיע"א היה אומר כי כאשר חלילה נגזרה גזירה על אדם ויצא חייב, העצה היא להכניס את ה'שטרעקלאך' - הסימונים של 'ראשי תיבות' בתיבת: 'חייב',

שהייה המשמעות 'חייב' - 'ישמחו י'עלזו ח'סידיים ב'רינה, כלומר שיהיה בשמחה, ושמחת החסידים יחדיו היא תפעול להצילו מהגזירה.

מעשה

מסופר גם על יהודי מחסידי הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זיע"א שהיה צריך לעמוד במשפט קשה מאוד שכל עתידו היה תלוי במשפט זה, ונסע אל רבו לחג כדי לפעול ישועה. בעת נעילת החג היה הצדיק בחדרו בעבודתו הגדולה והחסידים בחוץ היו שרויים בשמחה רבה, ואז החסיד הנ"ל נכנס אל הרבי לשפוך שיחו לפניו על מצבו הקשה, סיפר לו הרבי סיפור נפלא מהבעל שם טוב הקדוש זיע"א.

פעם אחת במוצאי יום הכיפורים כאשר הבעש"ט הקדוש ותלמידיו הקדושים יצאו לקדש הלבנה, נתקדו השמים בעבים ולא נראתה הלבנה, והבעש"ט הקדוש ידע כי סיבת הדבר הוא מפני קטרוג גדול שהתפילות לא נתקבלו, והסתגר הצדיק בחדר בעבודה גדולה של יחודים ותפילות, ובאותו זמן החסידים בחוץ שלא ידעו מאומה שמחו ורקדו ברקידה גדולה של מצוה. ויהי בתוך שמחתם אזר אחד מהתלמידים עוז ופתח לפתע את דלת חדר הצדיק ברמזו כי רצונם שהצדיק יצא לחוץ להשתתף עמם בשמחתם. הבעש"ט הקדוש ניאות לבקשתם ויצא עמם ברקידה ומיד התפרזו העבים ונראתה הלבנה בהדרה.

הבנה למעשה

ואמר הבעש"ט הקדוש כי בכח שמחה זו נקרעו כל הגזירות הרעות והתבטל הקטרוג הגדול, אף שבכח תפילתו ויחודיו הגדולים לא היו יכולים לבטלם.

מעשה

ומי מדבר על ימי הפורים הקרבים ובאים - כפי שסיפר הרה"ק בעל הדברי שמואל מסלאנים זיע"א על הרה"ק רבי ייב"י מאוסטרהא זיע"א שפעם ביום הפורים ישב בביתו והיה שרוי בעוני גדול ובמצוקה גדולה עד כי לא היה בידו אפילו פת לחם לסעודה. לפתע נכנס לבית יהודי בלתי מוכר והחל רוקד עמו ומשמחו בכל עוז.

הבנה למעשה

ואמר אח"כ הרה"ק רבי ייב"י שהיה זה מרדכי הצדיק בעצמו שבא לשמחו בשמחתו, כי הוא 'בעל השמחה' וחפץ שכולם ישמחו בשמחתו.

מעשה

וסיפור נפלא מובא בספרים הקדושים על מדינה אחת שנקלעה לצרה מסוימת והמלך שיגר את שלוחיו לצדיק שהתגורר במדינה לבקש שיעתיר בעדו להסיר את הצרה והמצוקה מהם. היה זה בתקופת פורים ומיד לאחר הפורים הסתלקה הצרה והמלכות נושעה לגמרי.

לאחר מכן שלח המלך לשאל את פי הצדיק באמרו כי בוודאי אין לו ספק שהישועה היא בזכותו, אך רוצה הוא להבין כיצד יתכן שביום הפורים ערך הצדיק סעודה גדולה כיד המלך, אכל ושתה והתבסס ביי, ולא ראו כלל שעמד בתפילה ובתחנונים לפני הבורא שיבטל את הגזירה.

הבנה למעשה

השיב לו הצדיק כי הישועה באה על ידי שעושים את רצון הבורא, וביום הפורים רצון הבורא הוא שישמחו באכילה ובשתיה, ולכן פועלים ישועה על ידי שמחה זו.

מעשה

ולא זו אף זו, אלא מסופר אשר בראשית ימיו של הרה"ק רבי מנדבורנא זיע"א, היה דרכו ביום הפורים לפעול ישועות גדולות על ידי תפילה, והיה נוהג לומר את כל ספר התהילים ושופר תחניות ובקשות למען ישועות ישראל, ואף התבטא ואמר שאין לקרוא לשום בית מדרש בשם 'דבורנא' אלא אם כן יקבלו עליהם שביום הפורים יסיימו את ספר התהילים בבית מדרש זה.

הבנה למעשה

אולם, בסוף ימיו אמר, כי כיום הוא רואה ומבין את מה שלא הבין בשנים ראשונות, ואילו היה בכוחו היום היה ניגש לכל אחד ואחד ורוקד עמו ומשמחו. כי בשמחה זו ניתן להשפיע את כל הישועות באופן הטוב ביותר. יעזור הש"ת ומשמחה זו יושפע שפע של שמחה לכל השנה כולה!

משוכנס אדר מרבים בשמחה!

בעת עומדינו לפני חג הפורים הבעל"ט, מבחר שיעורים בהירים וברורים, השווים לכל נפש, יעלוך מעלה מעלה בהבנת מהותם של חודש אדר וימי הפורים על כל ענייניהם ופרטותיהם!

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 0732.951.337

לגישה ישירה לתיקית 'חודש אדר ופורים' הקישו בכניסתכם למערכת #, ולאח"כ: 11180

718.686.8300 - ארה"ב
03.300.0223 - בריטניה

072.2577726 - א"י
0204.586.2115 - בריטניה

קול הבינני

לקבלת הגיליון בקביעות
אם ספקית אתה שיש לך שאלות
א60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור דברי יום כינון, ניתן לפנות
ישירות למכון 'הבני' ברא"ל info@machonhavineini.com

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להשי"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכר עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה, פנה אלינו בדרכים אלו:

- בעמדות 'גדרים פלוס', בקופת 'הבינני' ואלמדה.
- דרך נציגנו הנאמן במס' פלאפון: 0533191594
- בשליחת הודעה לדוא"ל המערכת.

המעוניין להפיץ באזור מגוריו ובשכונתו - נא ליצור עימנו קשר.

כיצד מחנכין?

עלון מס' 63

חיוך כובש לבבות ופותח דלתות

הקמנו אוהל גדול, הבאנו גנרטורים לחימום ולתאורה, ומאחר שהגישה לציון חשוכה, שמתי פרוז'קטור רב עוצמה שיאיר את שביל הגישה לציון.

הבאנו מוזיקה, הבאנו כיבוד לציבור הבאים, אוכל מבושל לסעודה, עמדת שתייה חמה וקרה, ויהודים מכל האזור באו להשתתף בהילולא, לצד לא מעט שבאו מפולין להתפלל על הציון ביום ההילולא.

ופתאום - מגיעה ניידת משטרה. שני שוטרים אוקראינים חמורי סבר יורדים, אחד נראה בכיר יותר, אולי קצין. הם שואלים באוקראינית מי כאן בעל הבית, וכולם מצביעים עלי...

מיד הבנתי שאני בצרות. כל העסק פה מנוגד לחוק, השעה 11:00 בלילה כבר עברה, העוצר הלילי שהוטל על אוקראינה מאז תחילת המלחמה כבר בעיצומו, ולא רק שאני נמצא בחוץ, אלא עוד ארגנתי מסיבה קולנית ורועשת...

אבל לא הייתי צריך לחשוב שנייה מה עלי לעשות. ראיתי שהשוטרים משפשפים את כפות ידיהם, קר להם! אני לא מאשים אותם, מזג האוויר פה באמת קפוא.

אמרתי להם באוקראינית: 'בואו אחים יקרים, כנסו לאוהל, קודם כל תשתו משהו חם, תאכלו קצת טשולנט יהודי מהביל שיחמם אתכם, אחר כך נדבר על עניינים של חוק וסדר, מה אתם אומרים?'

עוד לפני שהם הספיקו לענות לי, אני כבר כרכתי את ידי סביב צוואריהם ומשכתי אותם לתוך האוהל המחומם, החבר'ה שם הבינו מיד את המוטל עליהם, הגישו להם מרק חם, צלחת טשולנט, נתנו להם קוגל ואפילו געפילטע פיש, שמשום מה האוקראינים הגויים מאוד אוהבים לאכול אותו, מיד הצעתי להם קפה, תה שוקו, ואפילו קרצתי בעיני ואמרתי שיש גם וודקה, אבל

מספר גבאי הצדקה המיתולוגי רבי יוחנן בריזל הי"ו:

עניין גדול הוא לזכות יהודים במצות צדקה, וכבר אמרו חז"ל הקדושים [שבת סג א] 'גדול המעשה יותר מן העושה'. מי שגורם לשני לקיים מצוה, בעצם מעניק לו מתנה עצומה. אני דוגל בשיטה ש'לא המדרש עיקר אלא המעשה', ולכן אספר סיפור שקרה איתי באוקראינה הקפואה.

בשנים האחרונות התמודדה רעייתי המנוחה ע"ה, מרת בת שבע בת רבי משה חיים ע"ה, עם מחלה קשה לא עליכם ולא עלינו. באותה עת התחלתי להשקיע רבות בפיתוח נושא העלייה לציונו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, בעיירה סאסוב, השוכנת במרחק לא גדול מהעיר לעמברג, היא לבוב שבמערב אוקראינה. ההילולא של רבי משה לייב היא ב-ד' שבט, ובשנים האחרונות התחלתי לארגן שם גנרטורים, הקמתי אוהל ארעי בכל פעם מחדש, בסמוך לבית החיים בו שוכן האוהל של הרבי ר' משה לייב, הבאתי לשם אוכל, שתיה חמה וקרה, והיינו עושים שם סעודת יארציט.

בשנה האחרונה לחיי רעייתי ע"ה, הבטחתי לעשות גם בשנה הבאה, וכך יצא שבשנה שלאחר פטירתה נסעתי לאוקראינה כדי לקיים את הבטחתי.

אוקראינה נמצאת עכשיו במצב מלחמה, וזה לא פשוט, אבל בכל זאת, יש לי הרבה ידידים ומכרים שם, כי במשך שנים הייתי מאוד פעיל באוקראינה, כך שלא התקשיתי להשיג מה שצריך, במיוחד שהאזור הזה של אוקראינה מרוחק מאוד מהחזית והחיים בו נמשכים כמעט כתקנם, למעט הפגיעה המשמעותית שפגעו הרוסים ברשת החשמל, דבר שמשפיע על התושבים.

בעיקרון חוקי החירום של אוקראינה קובעים, שהחל מהשעה 11:00 בלילה ועד 5:00 בבוקר אסור לשהות בחוץ, אבל אני חשבתי שהרי בית הקברות במקום שומם, מי יראה בכלל שעשינו שם אירוע...

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לי בגדים, חסרות לי ההוצאות המינימליות. אוי אוי אוי.
תעזרו לי!"

הלב נקרע כשרואים אדם בוכה, מתאמצים ונותנים לו
כמה שקלים למרות שזה לא קל כשהיוקר מאמיר והחיים
נעשים יותר ויותר יקרים.

אבל - תארו לעצמכם שהחתן נעמד ליד הבימה, נותן
שתי דפיקות חזקות, מחייך חיוך רחב ואומר: "יהודים
יקרים, תגידו לי 'מזל טוב'. ברוך ה' אני עומד להתחתן,
איזה יופי! הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו עזר לי למצוא את
השידוך המתאים עבורי, ואנחנו הולכים להקים בית כשר
ונאמן בישראל. האמת שאני ממש רוצה לצאת בריקוד
מרוב שמחה אבל לא נעים לי לרקוד לבד..."

בהזדמנות זו גם אספר לכם שלמרות השמחה הגדולה,
יש כמה דברים שמעיבים עליה. למשל זה שעדיין אין
לנו כסף לשלם את הוצאות החתונה, אני אשמח מאוד
אם תעזרו לי כל אחד כפי יכולתו, ושהקב"ה ישלם לכם
פי שבעים ושבעה בשמחות אצלכם בקרוב..."

מי יקבל יותר כסף, הבכיאן או הרקדן?

אני מבטיח לכם שהחתן השני יוכל לקבל כפול, ואף
יותר מכפול, מהחתן הראשון. למה? כי השמחה מדבקת
ומאחדת, פותחת את הלב, וגורמת לאנשים לרצות
להשפיע טוב על השני, אם אתה תעשה בבית הכנסת
אווירה של שמחה, כולם לא רק שיסכימו לתרום לך, הם
ירדפו אחריך כדי לתת לך!...

אבל זה צריך לבוא מהלב. אי אפשר לעשות הצגות. אם
מישהו מחייך חיוך מאולץ, מסתכלים עליו כמו על מי
שנתבלעה חכמתו חלילה. השמחה צריכה לפרוץ מהלב
פנימה, רק ככה היא חודרת ללבבות של האנשים שמסביב.

זה נכון, אגב, גם לגבי שוטרים אוקראיניים או ישראלים או
בכל משטרה אחרת. אם הטפיחה על השכם היא מאולצת,
השוטר לא יתרגש ממנה, ההיפך, הוא עוד עלול להחשיב
אותה כ'תקיפת שוטר'. היא צריכה לבוא מפנים, זה צריך
להיות אמיתי, אחרת זה לא יעבוד..."

[לקראת שבת מלכתא, תרומה תשפ"ג]

הם בתפקיד, אז אולי ייקחו בקבוק שיהיה להם לאחר
שיסיימו את המשמרת..."

אמנם השניים באו קשוחים וחמוצי פנים, אבל הם לא יכלו
לעמוד בפני מתקפת החיוכים שלי ושל שאר העוסקים
במלאכה, ובתוך זמן קצר הם כבר הפכו לחברים שלנו.
אחרי שהם אכלו ושבעו וגם שתו קצת וודקה, חייכו חיוך
רחב ועמדו לצאת.

הבכיר מביניהם רק אמר לי, שהוא מבקש שאכבה את
הפרוזה קטור הגדול שמאיר את שביל הגישה החיצוני:
'רואים את זה למרחקים גדולים, לא כדאי להוציא
לאנשים את העיניים, אנחנו עכשיו בזמן חירום'.

ואז הוסיף עוד משפט אחד: 'אתה יודע למה אני מאשר
לך את זה? כי אני יהודי! ראיתי איזו הכנסת אורחים
עשיתם לי, נתתם לי לאכול בלי שאתם מכירים ויודעים
מי אני, וזה ריגש אותי, ואני גם יודע ש'הרבי משה
לייב' היה צדיק גדול, שהזכות שלו תגן עלי ועל כל
אוקראינה!..."

"קרה אסון, התארסתי"

עכשיו רצוני לשאול: מה היה קורה אם במקום לחייך
ולשמוח ולחבק, היינו עובדים בשיטה אחרת. אם היינו
מתחילים להתחנן בפני השוטר שירחם עלינו, ויאפשר
לנו להמשיך את הסעודה החגיגית, מה הסיכוי שהוא היה
מסכים?

נמוך מאוד. למה? כי שוטרים רגילים לשמוע אנשים
מתחננים שיוותרו להם על הקנס או הדו"ח, ושלא יעצרו
אותם למרות שהם פרצו לחנות וגנבו בקבוק וודקה.
זאת העבודה שלהם, להקשיח את הלב ולא להיכנע
לתחנונים!

אבל כשבא מישהו ומחייך אליהם, מחבק אותם ונותן להם
טפיחה על השכם, הרבה יותר קשה לעמוד בפניו.

את זה אני אומר גם לגבאי צדקה... לא פעם אני רואה
שמגיע חתן לבית כנסת, הוא נעמד על המדרגות של ארון
הקודש ומתחיל לילל: "הצילו! אני חתן! אני מסכן! קרה
אסון! אני עומד להתחתן! לאבא שלי אין כסף, לא קנו

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בשבח והודאה להשי"ת לרגל הולדת נכדנו נ"י

משפחת בלומנטל. הר נוף

"וירקעו את פחי הזהב" (לט, ג)

אומר התרגום אונקלוס על "וירקעו" – 'ורדידו' - הכוונה שעשו את הפחים דקים, 'זהב' מרמז על פרנסה ויפחי הזהב' – מרמז על דאגות הפרנסה, אומרת התורה לבן אדם שכשיש לך דאגות פרנסה – דהיינו "פחי הזהב" אז "וירקעו" - תקטין את זה על ידי זה שאתה סומך על הקב"ה היושב במרומים ב"וירקעו" – ברקיע.

דברי ישראל

א נקודל'ה

"וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר

ציווה השם.. ויברך אותם משה" (לט, מג)

לכאורה עם ישראל עשה "כאשר צווה ה'" ועדיין משה רבנו בירך אותם, התורה מלמדת אותנו להודות, אם האישה עשתה איזה מאכל טוב, לא לחשוב שבגלל שזהו תפקידה לבשל, לנקות וכדומה - אין צורך להודות לה אלא אדרבה - תודה לה ותברך אותה על זה.

צדיקים

"ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה' את משה" (מ, כה)

כשכיהן רבי אריה לייב הלר זצ"ל בעל קצות החושן כרב בעיר סטרי, היה שם בעל בית עשיר שהתעסק רבות במעשי צדקה, אבל רצה שכל מעשה טוב שהוא עושה יתפרסם ברבים. העיר לו פעם הרב, שבעשיית מצוה אסור שיהיו פניות עצמיות. שאלו העשיר "מה זה מזיק? הרי נמשלה המצווה לנר ככתוב 'כי נר מצוה ותורה אור', ומה זה משנה איך מדליקים את הנר?" השיב לו רבי אריה לייב, שבתורה כתוב במפורש 'ויעל הנרות לפני ה'" – את הנר צריך להדליק לפני ה' - רק לשם שמים בלא פניות.

ילקוט מאיש לרעהו

"מעשה חושב" (לט, ג)

כשעולה ליהודי מחשבה טובה – שיוציא את זה ישר למעשה וזה מה שמרומז בפסוק "מעשה חושב" – שיעשה מעשה בשנייה שחושב שעולה מחשבה בראשו.

חסד לאברהם

"חרש וחשב" (לח, כג)

התורה מלמדת אותנו כשאנו ניגשים לעשות דבר מה מסוים, עלינו קודם כל לשתוק ולחשוב, וכלשון הפסוק "חרש וחשב".

עטרת ישראל

"ומשחת אותם, כאשר משחת את אביהם" (מ, טו)

הקב"ה מצווה את משה רבנו למשוך את בניו של אהרן, המילים "כאשר משחת את אביהם" לכאורה מיותרות, ומה באות ללמדנו? מסביר המשך חכמה: כשמשה רבנו משח את אהרן לכהונה גדולה - לא היה מקום שיקנא בו עקב גדולתו, שהרי משה עצמו היה גדול ומנהיג. אך כשמשח את בניו של אהרן, כאן כבר לכאורה היה מקום לקנאה על כך שאהרן זכה שבניו יהיו ממשיכי דרכו, ומשה לא זכה לכך (שהרי יהושע הנהיג את העם אחריו, ולא בניו). משום כך, מדגיש ומורה לו הקב"ה שימשחם בעין טובה ללא קנאה – "כאשר משחת את אביהם"; כשם שאת אביהם משחת בעין טובה וללא קנאה כלל, כך גם ביחס לבניהם.

משך חכמה

"וכסף פקודי העדה" (לח, כה)

"פקודי" זה מלשון "חסרון" – דוגמת הפסוק 'ולא נפקד ממנו איש', הגמ' אומרת בנדרים ש"בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולותן" וזה מה שמרומז כאן בפסוק "וכסף" – זה שהכסף "פקודי העדה" – חסר לעדה הכוונה לכלל ישראל, זה מה גורם שאנחנו נראים ככה.

דברי ישראל

"ככר לאדן" (לח, כז)

"ככר" – מלשון כיכר לחם, "לאדן" מלשון אדון העולמים – כשבן אדם מחובר להקב"ה, יש לו כיכר – דהיינו פרנסה כי זה תלוי אחד בשני וזה מרומז בפסוק "ככר לאדן".

דברי ישראל

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מוריני
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

עצם הבריאה של הזהב בעולם הוא "למלאכה בכל מלאכת הקודש"

תפארת יונתן

"שפה לפיו סביב לא יקרע" (לט, כג)

אדם ששומר על פיו – זה עוזר לו לשמור את כל שאר המצוות וזה מה שכתוב בפסוק "שפה לפיו" - כשאדם עושה מחסום לפיו, אזי "סביב" – כל שאר המצוות, "לא יקרע" – ויצליח לשמו.

אמרי חיים

א זיס ווארט

"אלה פקודי המשכן" (לח, כא)

שאל הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: לא ברור מדוע בעת שהתרים משה רבינו את בני ישראל למלאכת המשכן, ביקשו ממנו חשבון מדוקדק על התרומות, ואילו כאשר התנדבו לחטא העגל, שם תרמו זהב רב ולבסוף "ויצא העגל הזה" - מכל התרומות הרבות נוצר רק עגל קטן, ודווקא שם לא ביקשו דין וחשבון כלל! ומדוע תופעה זו חוזרת על עצמה בכל הדורות, שמגבאי הצדקה תובעים דין וחשבון, ואילו ממאספי כסף "לעגלי זהב" למיניהם לא מבקשים דבר?! אלא - השיב רבי זלמן: כל יהודי בפנימיותו הוא חפץ ומחפש לעשות אך טוב. ובאמת כך מסביר הרמב"ם את הסיבה שכאשר יהודי אינו רוצה לקיים מצווה מסוימת כופין אותו עד שיאמר: "רוצה אני"! כי יהודי בפנימיותו הוא רוצה גם רוצה... לקיים מצוות! לכן בכל פעם שיהודי תורם למען מטרה חשובה - הוא דורש דין וחשבון האם נוצל כספו כראוי! לא כן הדבר כאשר אדם נכנע ליצרו הרע והוא נותן מכספו עבור "עגל הזהב" ודומיו, כבר בשעת מעשה - ליבו נוקפו על מעשהו זה ובתוך תוכו לא אכפת לו כלל אם תרומתו לא תגיע ליעדה. בפנימיותו הוא שמח אם גבאי "עגל הזהב" ימעלו קצת בתפקידם...
הגאון ר' זלמן סורוצקין

"והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו" (לט, מג)

לכאורה ה"כן עשו" מיותר, שכן כבר ציין בתחילת הפסוק שעשו את העבודה, אלא, בני ישראל הסתובבו בתחושה של "היינו יכולים לעשות את זה יותר בשלמות המחשבה והקדושה, בא הקב"ה והחשיב להם את זה כאילו עשו מחדש בכוונה הכי גבוהה כמו שציווה אותם וזה לשון הפסוק ש"כאשר צווה ה' - כן עשו - כך הקב"ה חישב להם כאילו הם עשו את זה בכוונה גבוהה יותר.

מהרי"ד מבעלזא

במדרש מובא כי בני ישראל חשדו במשה רבינו בעניין נדבות המשכן ובשל כך, הוצרך משה לערוך לפנייהם את "פקודי המשכן" חשבון מדוקדק ולהראות להם שכל הכסף והזהב הגיע בשלימותו למלאכת המשכן... ולכאורה איך עלה על דעתם של ישראל חשד כזה?! וכי לא ידעו שמשה בז לכל מה שקשור לכסף וזהב?! הרי בזמן יציאת מצרים, כאשר היו כולם עסוקים בביזת מצרים, משה לא התעסק בכלל בביזת אלא עסק במצוות ארונו של יוסף הצדיק?! אלא בני ישראל ידעו והבינו כי המשכן מוקם כולו מתרומותיהם, אבל ידעו כי תרומה שלא ניתנה בלב שלם ובכוונה זכה וטהורה - לא תוכל להיכלל בבניית המשכן. משום כך, רבים מהאנשים הרהרו לעצמם: "מי יודע אם התרומה שנתתי היית בלב שלם ואכן נכנסה ונכללה בבניית המשכן?!..." על כן באו כולם אל משה לבדוק ולברר איזה מן התרומות נותרו ללא כל שימוש, ולא נחה דעתם עד שערך משה לפנייהם את החשבון המדויק והוכיח להם כי כל התרומות נכללו לבניית המשכן ולא נותר מאום ללא שימוש. רק אז נחה דעתם...

תפארת שלמה

"וכסף פקודי העדה מאת ככר" (לח, כה)

לכאורה איך משה רבנו ספר את הכסף הלא "אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין"? אלא משה רבנו שונה היה מכולם היות ומדתו היתה "אמת" שבכוחה לבטל את כל המקטרגים למיניהם שיסודם הוא שקר.

שם משמאל

"וצפה ראשיהם וחשק אותם" (לח, כח)

הקב"ה צפה את ראשיהם - את האבות הקדושים של כלל ישראל ולכן "חשק אותם" - חשק בכלל ישראל.

ר' ישראל ממודזיץ

"משכן העדות" (לח, כא)

המשכן עצמו העיד על כך שהדין וחשבון הינו נכון ולא הייתה כאן חלילה שום מעילה, שכן אילו היה כאן אף צל ונדנד של גניבה, כי אז וודאי לא הייתה השכינה שורה ולא היה משכן כולל.

מלבים - מעיינה של תורה

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת פקודי | אדר ב' תשפ"ד | גיליון י"א

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

71 פעמונים או 72?

בפרשת השבוע נאמר (שמות לט, כה) וַיַּעֲשׂוּ פַעְמוֹנֵי זָהָב טְהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת הַפַּעְמוֹנִים בְּתוֹךְ הַרְמֹנִים, בתרגום אונקלוס כאן מבואר שהכניסו את הפעמון לתוך הרימון, כלומר שהרימון היה כמו כיס מבד ובתוכו הכניסו פעמון, ויש לשאול שלכאורה יש כאן סתירה, שהרי בפרשת תצוה (כח, לג) מבואר בתרגום שהפעמונים היו 'בין הרימונים', ולא בתוכם.

שאלה נוספת: בתרגום יונתן בן עוזיאל שם בפרשת תצוה כתב שהיו 71 פעמונים, וכאן כתב שהיו 72 פעמונים, כיצד ניתן ליישב סתירה זו.

רעיון גאוני ונפלא כתב מרן ראש הישיבה דפוניבו' הגאון הגדול רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א בספרו בד קודש: הציווי של פרשת תצוה נאמר לפני חטא העגל, ושם אכן היה הציווי לעשות פעמון בין הרימונים, ולא הסתירו את פעמוני הזהב, ומאחר והיו הפעמונים בין הרימונים היו בסך הכל 71 פעמונים, ולעומת זאת 72 רימונים, כדי שהרימונים יהיו יותר מהפעמונים. אבל פרשת פקודי היה אחרי חטא העגל, ושוב לא היה אפשר לעשות את הפעמונים, שהיו מזהב, תולים בגלוי, שהרי כידוע 'אין קטגור נעשה סנגור', והזהב מזכיר את חטא העגל, לפיכך הטמינו את הפעמונים בתוך הרימונים שיהיו בהסתרה, ומאחר והיו 72 רימונים בהכרח עשו גם 72 פעמונים.

ודברי פי חכם חן!

חיים של תורה

מעלת ותשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י הק'

ייצא ברכוש גדול

”הלומד ימים ושנים בקביעות גדולה חומש ורש"י בטוב טעם ודעת, בשום שכל ובינה, בכל הדקדוק שיוכל, הוא יצוא יצא ברכוש גדול, ישתלם בבנין קומתו, ואשרי לו. ואני איש פשוט אנכי, ולדידי ולדכוותי אני מגיד, ואני הרואה את ראשית תפארת ישראל, התועלת הנעלה אשר רוכש כל בן ישראל הממשיך את לימוד החומש תמידים כסדרם מידי שבוע בשבוע בלי דילוגים, כי על ידי זה הוא נעשה לאיש סדר ומשטר.”
(המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל, דעת תורה)

טערי תורה

מבט מסכם ומבואר לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשתנו, פרשת פקודי, נפתחת בסכומי הנדבות שהתקבלו למשכן ובהמשכה מבוארים הבגדים שונעשו לכהנים. בחלק הבא בפרשה מבואר סדר הקמת המשכן ביום א' ניסן על ידי משה רבנו.

סיכום התרומות • עשיית בגדי כהונה • הקמת המשכן ביום א' בניסן

- א. סכום הנדבות
- ב. עשיית בגדי הכהונה
- ג. הבאת המלאכות למשה
- ד. הקמת המשכן בר"ח ניסן
- ה. השראת השכינה במשכן

א. סכום הנדבות

בתחילת הפרשה מוזכרים סכומי הזהב, הכסף ו הנחושת אשר נתרמו למשכן העדות, ומהם נעשו כלים ואדנים למשכן.

ב. עשיית בגדי הכהונה

בהמשך הפרשה מובא ומפורט בהרחבה שבצלאל ושאר חכמי הלב עשו את כל בגדי הכהונה, האפוד; החושן; המעיל; הכתונת, המגבעות; המכנסיים; האבנט; והציץ.

ג. הבאת המלאכות למשה

עם סיום כל המלאכות הביאו בצלאל ושאר האומנים את המשכן וכל הכלים לפני משה, שבידך אותם שתשרה שכינה במעשי ידיהם.

ד. הקמת המשכן בר"ח ניסן

משה הצטווה שביום א' בניסן יקים את המשכן

מבט על פרשת ויקרא הבעל"ט:

נושאי הפרשה:

דיני קרבנות עולה ומנחה • קרבנות ככפרה על חטא

מה בפרשה: דיני קרבן עולה | דיני קרבן מנחת סולת, מאפה תנור, מחבת ומרחשת | דיני קרבן שלמים | דיני פר כהן משיח, ופר העלם דבר של ציבור, ונשיא החוטא | דיני קרבן חטאת | דיני קרבן עולה ויורד, במטמא מקדש וקדשיו, או הנמנע להעיד, או בנשבע לשקר | קרבן מעילה | אשם גזלות.

ביום ראשון ז' אדר ב' ישראל טהורים מתחילים ויקרא!

הַדָּרוֹן עֵינֶךָ שִׁמְכוֹת, הַעֲתָנוּ עֵינֶךָ וַיִּקְרָא!

הצטרף כעת ללימוד יומי מתוק וקבוע חק ולא יעבור!

שיחה על גשרים ומגדלים

אלה פקודי המשכן משכן העדת (שמות לח, כא) רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל (רש"י)

בשעת לילה מאוחרת סמוך לחצות הזדמן חסיד אחד לביתו של הרה"ק בעל הבית אהרן מקארלין זי"ע, כשעה ששהה בחדרו הפנימי ושוחח עם בנו הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע. הטה החסיד את אוזנו ואימץ את עינו, מנסה להקשיב ולחזות בסוד שיח שרפי קודש. סבור היה כי ישמע דברי תורה העומדים ברומו של עולם, אך להשתוממותו שמעו אוזניו כי רבי אשר מסטאלין מתאר בפניו אביו הקדוש מראות אשר ראה בעת ביקוריו ברחבי עולם הגדול, מגדלי שן, גשרים ארוכים, ארמונות פאר, וכדומה. בסיום דבריו הנהן הבית אהרן בראשו בדומיה. אחר כך נפרדו לשלום זה מזה, ורבי אשר מסטאלין מיהר לרוץ אל ביתו.

לא הצליח החסיד לכלוא את סקרנותו על פשר השיחה הפלאית וריצת הרגליים שאחריה, החל לדלוך בחשאי אחרי רבי אשר מסטאלין. אחר שנעל רבי אשר את דלת ביתו, הציץ החסיד בחשאי מבעד לחרכי הדלת לראות את מעשיו בשעה זו, וראה אותו משתטח על הארץ בפישוט ידיים ורגליים ומקונן בכנייה מרה ואומר 'אזכרה אלוקים ואהמיה בראותי כל עיר על תילה בנויה ועיר האלוקים מושפלת עד שאול תחתיה'---

הסתכל החסיד בשעונו וראה כי השעה היא - שעת חצות בדיק! כעת התחוויר לו מעט מכוונת הצדיקים בשיחתם, שלא היתה כי אם שיחה של 'תיקון-חצות'.

כובע ביום חם

וְאֵת פְּאָרֵי הַמִּגְבַּעַת (שמות לט, כח)

בערוב ימיו של הגה"צ רבי יהודה גרינוואלד זצ"ל, אב"ד סאטמאר, נחלוש כוחותיו עד מאוד והוא יצא החוצה לפוש מעט. אך היה זה יום קיץ בו הוציא הקב"ה חמה מנרתיקה והחום היה קשה מנשוא, למרות החום והזיעה הוא המשיך לשבת כשלארשו הכובע.

ביקשו מקורביו להקל מעליו והציעו לו להוריד את כובעו ולהישאר רק עם הכיפה. אך הרב נענה לעומתם ואמר בהתרגשות: בעוונותיי הרבים תש כוחי ואיני יכול ללמוד ולהתפלל כמו שצריך, מעתה לא נותר בידי אלא דבר אחד שיש בידי לקיים והוא - לשבת באימה ויראה, בכובד ראש ובדרך ארץ לפני בורא כל העולמים המביט עלי בכל מקום שאני נמצא, וכי תחפצו ליטול ממני את עבודת ה' האחרונה שנותרה לי?!

נטלה עם ספל ריק

וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה (שמות לט, לג) אמר לו עסוק אתה בידך נראה כמקימו, והוא נזקף וקם מאליו (רש"י)

יום אחד אירע בביתו של הרה"ק רבי משה מרדכי

מלעלוב זי"ע שמשום-מה לא היו מים מצויים בבית, ולכן עלו הילדים על מיטתם לשנת לילה בלי להכין נטלה עם ספל מים לנטילת ידיים של שחרית.

באישון ליל חזר לביתו אביהם, הרבי, וכשנכנס לחדר הילדים ראה שבניו ישנים אבל קצרת נטילת ידיים אינה מוצבת ליד מיטתם.

למחרת שאל אותם האבא-הרבי: מדוע לא הכנתם מים? וכשענו הילדים שלא היה מים בבית, ענה כנגדם: 'אבל מדוע לא הנחתם סמוך למיטה לכל הפחות את כלי הנטילה, הקערה והספל, כשהם ריקים בלי מים. דעו לכם, יהודי צריך להשתדל לעשות את כל אשר ביכולתו עד מקום שידו מגעת, לא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין להבטל ממנה, גם אם אינו יכול לעשות את המלאכה בשלמות, יעשה כמה שהוא יכול, כך יזכה שה' יטייע בעדו. אם אין מים - לכל הפחות הכינו נטלה וספל, תוכיחו שאתם מצדכם עשיתם את המירב!

מי מכין את המעקה?

וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן (שמות מ, יח)

בבית מרן הגאון הגדול בעל קהלות יעקב זצוק"ל, ה'סטייפלער', שברחוב רשב"ם בבני ברק, הוסיפו ביום מן הימים מרפסת קטנה מאחורי ביתו כדי שיוכל לצאת דרכה אל הרחוב, ולא יצטרך לעלות ולרדת במדרגות הבנין, דבר שעלה לו בקושי בימי זקנותו.

משהוקמה המרפסת לתפארת, התעורר חיוב מן התורה להעמיד בה 'מעקה' (דברים כב, ח). הקבלן הנאמן, שפועליו הקימו את המרפסת, הציע את עצמו בשמחה גם לעשיית המעקה עבור הרב, אבל הסטייפלער מיאן לוותר על מעלת 'מצוה בו יותר מבשלוחר', ואמר שברצונו להקים את כל המעקה בכוחות עצמו. הוא סירב גם להצעות הקבלן שאמר שישתן לו לבצע את חיבור הברזלים במבער האש, אלא אמר שהוא רוצה לבנות בעצמו את כל המעקה כולו, מתחילה ועד סוף, ולא לסמוך רק על חיבור הברזל בסוף.

הוא קרא אפוא לבנו, מרן הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, ויחדיו החלו בבניית המעקה, רבי חיים סחב את הכלים והברזלים, ואילו אביו, הסטייפלר, נעמד כפועל בניין מן השורה, והחל בשמחה רבה ומאור פנים לבנות במו ידיו את המעקה, כשבכל אותו עת חזר ואמר בהתלהבות: 'זו הרי מצוה דאורייתא!

נופלים ומטפסים שוב

וַיִּקַּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן (שמות לט, לג) כל שבעת ימי המלואים היה משה מפרקו ומעמידו (תנחומא)

שבועות ספורות לפני הסתלקותו של מרן החזון-איש זי"ע, הגיעו לביתו אחד מתלמידיו הקרובים - הגאון רבי אריה שכטר זצ"ל, אך הוא גילה כי דלת הבית נעולה, לאחד רגעים הבחין שהחזון איש נח על מיטה במרפסת ביתו, אך החזון איש מרוב חולשה לא היה

יכול לגשת לדלת לפתוח, וגם המפתח לא היה מצוי בידו.

כשהבחין החזון איש באורח, רבי אריה, עומד בחוץ אובד עצות, הציע לו לטפס דרך המרפסת ולהיכנס. רבי אריה החל מיד לטפס אך מעילו הסתבך בגדר ובקוצים והוא נאלץ לרדת. שוב פעם הוא טיפס אך גם הפעם הסתבך הבגד במעקה והוא ירד, כך ניסה שוב ושוב.

במשך כל אותו העת הביט בו החזון איש, עד שהוא פתח ואמר בנעימות מיוחדת: צריך לזכור שכאלה הם חיייו של יהודי עלי אדמות, מטפסים ונופלים, מטפסים ונופלים, ועוד פעם מטפסים ונופלים, ועוד פעם, אבל מי שרוצה באמת להגיע אל המטרה יגיע ויגיע!

כוחות מופלאים בדיבור

וַיְבַרֵךְ אֹתָם מֹשֶׁה (שמות לט, מג)

בימי שחר נעוריו של הצדיק רבי ישראל אבוחצירא, הבבא סאלי זי"ע, חזר פעם אל ביתו ורוחו סוערת. הוא סיפר לאביו, רבי מסעוד זי"ע, שילד נטל ממנו איזה חפץ ללא רשות וסירב להשיבו למרות כל הפצרותיו ותחנוניו. שאלו האב הצדיק: ומה עשית? הודה הילד בעיניים מבוישות: הוצאתי מפי קללה על הילד.

האב ששמע ונחרד, מיהר ללמד אותו דעת: דע לך שבפה של כל יהודי, ובפרט בפה שלך, יש כוחות מופלאים, וחלילה לעשות בהם שימוש לרעה ליהודי, אני מבקש ממך מכאן ואילך תזהר מאוד בלשונוך, ולעולם לא יצא מפיו דבר קללה על יהודי, אך ורק תוסיף תמיד ברכות על עם ישראל!

אכן מאז שמר הנער על פיו שיהיה קדוש וטהור רק לתורה ולתפילה, ולאמירת דיבורים טובים על יהודים, עד שברכות הימים זכה לגזור בפיו הרבה גזירות טובות על ישראל בבחינת צדיק גזור והקב"ה מקיים.

מספר לחיוב מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוב מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

היכן הם היום כלי המקדש?

עם סיום פרשיות תרומה עד פקודי, בהם למדנו על כלי המקדש, נבקש להתחקות בקיצור אחרי השאלה המאתגרת רבים וטובים זה מאות שנים: היכן נמצאים כיום כל כלי המקדש?

תשובות רבות נאמרו על שאלה זו, חלקם ממקורות חכמינו ו"ל, וחלקם מספרי דברי הימים, ונציג כאן סקירה תמציתית על רגל אחת:

מחילות תחת המקדש

לפני חורבן בית ראשון נגנו הארון תחת דיר העצים בבית המקדש (יומא נד.). היו אלו מחילות שבנה שלמה המלך תחת בית המקדש ושם נגנו הארון ושמן המשחה (רמב"ם, בית הבחירה ד).

שאר הכלים נלקחו בשבי על ידי נבוכדנצר לבבל, וחזרו לארץ ישראל לאחר שבעים שנות גלות, לדעת הרמב"ן (מגילה יא): כל הכלים חזרו ולא נשאר שום כלי בבבל.

כמה אתרים בבבל

אולם בספר 'עמק המלך' (הקדמה שלישית פרק אחד עשר) של המקובל האלקי רבי נפתלי הירץ בכרך זצוק"ל מפרנקפורט, מביא פרק שלם של "משניות" חדשות, ממדרש כתב יד, שם מפורטים ששה אתרים, רובם בארץ בבל, בהם נגנו כלי ביהמ"ק הראשון, ואלו הם א. במגדל 'בגדת' בארץ בבל. ב. ב'סגל-הבר'. ג. ב'בורסיף'. ד. ב'עין-צדקיה'. ה. ב'עין-כחל' (זה מקום בארץ ישראל, ראה להלן). ו. ב'חומת בבל'.

נלקחו על ידי היוונים והרומאים

גם הכלים שחזרו לירושלים, הרי בתקופת מלכות יון

וחמש מאות שנה, בשנת ד' אלפים רט"ו, שדדו הם ובזו את כלי המקדש, את חלקם שרפו, וחלקם טמנו בעפר במקום בלתי ידוע, וחלקם נטלו עמם לארבע כנפות תבל, וכך הם אבדו בתהום הנשייה (ראה נהרי אש מכתב מה עמוד קנב).

בעין כחל

כנוכר לעיל, אחד המקומות המשוערים ששם מונחים כלי המקדש, הוא בגליל המזרחי, בדרך בין צפת לטבריה, שם ישנו מעיין בשם "עין כחל", בכמה ספרים הובאה מסורת כי שם נגנו כלים מכלי המקדש, וכאמור ידיעה זו יש לו בסיס ב"משניות" הנוכרות, שם מוזכר בין השאר גם המקום "עין-כחל" כאחד מהמקומות בהם נטמנו חלק מכלי המקדש.

מסורת זו הגיעה לאוזני הקיסר הצרפתי נפוליאון שחנה בצפת בשנת תקנ"ח, והוא השקיע מאמץ לא קטן לחשוף אותם. אך גם הוא, כצפוי, העלה חרס בידו ולא מצא כלום. (ראה 'שערי ירושלים' מהדורת שנת תשכ"ז, עמוד 72).

סוף דבר, שעדיין רב הנסתר על הגלוי בשאלה זו, ולנו לא נותר אלא להתפלל לבורא עולם: ותחזינה עינינו בשוכן לציון ברחמים, אמן.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה?
יש לכם הערות והוספות?
שלחו לנו ל gts025002018@gmail.com
ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

תורה והלכה

משאים הלכתיים מתוך הפרשה

מותר לעשות פרוכת בבית הכנסת מבד משי?

מיוחד דווקא לקחת משי שהוא דבר הבא מן החי.

נידון זה נוגע למעשה לכל בית כנסת, כפי שכתב בשו"ת חתם סופר (או"ח, סי' ל"ט ד"ה עוד) לאחר שהביא את דברי רבנו בחיי, וכתב על זה, וז"ל: "עוד צריך לעיון גדול, איך מצאנו דינו ורגלינו בכל צרכי בית הכנסת שאנו עושין ממישי, והוא מתולעת שטווה מרוק חוטיין כמו קורי עכביש, וכו', ואם כן איך ניקח אותו לצורך בית הכנסת ומעילי ספר תורה וכדומה", עכ"ל. בדבריו שם הוא מאריך ומסיק שאין חשש להשתמש במשי למלאכת שמים.

יש הטוענים שהמשי אינו נחשב כלל כדבר טמא, כפי שהביא בספר גינת ורדים (או"ח, כלל ב', סימן ט"ו) תשובה ארוכה מאת המהר"ם בן חביב, כיון שהוא נעשה מהריר של התולעים כמו קורי עכביש, וריר של התולעת אין לו שום טעם והוא כעפר. והסיבה שלא הביאו משי למשכן היא מחמת טעמים אחרים (וראה בזה גם בשו"ת חסד לאברהם מהדו"ת תניינא או"ח סימן י"ב).

בפרשת השבוע אנו לומדים על בגדי הכהונה, שנעשו מפשתן וחלקם גם מתכלת וארגמן ותולעת שני. דבר חידוש כותב רבנו בחיי (פרשת תרומה) וז"ל: "ולא מצינו משי בנדבת המשכן, לפי שהוא יוצא מגוף השרץ שהוא התולעת, ולא הוכשר למלאכת שמים אלא דבר טהור, וכעניין שאמרו (שבת כח ע"א) בתחש. וצבע תולעת השני אינו מגוף התולעת, אלא מתוך רגריים שהתולעת בתוכם", עכ"ל. חידש כאן רבנו בחיי, שבגדי משי אינם ראויים למלאכת שמים, כיון שיוצאים מהתולעת, ולכן לא הביאו משי למשכן.

אולם יש לציין שהאבן עזרא כאן כתב לפרש, וז"ל: "ותולעת שני, וכו', ובעבור תולעת אמרו רבים כי הוא משי", עכ"ל. הרי שדעת האבן עזרא שמה שזכר בכתוב "ותולעת שני", היינו חוט של משי, ושפיר הוכשר למלאכת שמים, ודלא כדעת רבנו בחיי. גם באברבנאל פרשת תרומה כתוב שהתכלת והארגמן היו משי צבוע בצבע תכלת או ארגמן, ומבואר שם שהיה עניין

אוצר התורה

יהלום מתוך הפרשה

ויבצלאל בן אוּרִי וּגוֹ' עֲשֵׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (לח, כב)
גם העוסק בצורכי ציבור צריך להיזהר בשמירת כל שאר המצוות. בצלאל לא הסתפק רק במלאכת המשכן, אלא היה שלם בכל מעשיו וקיים כל אשר נצטווה. (תפארת שלמה)

כָּל הַזֶּהָב הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָה בְּכָל מְלֹאכֶת הַקֹּדֶשׁ (לח, כד)

כל הסיבה שנברא ונעשה הזהב בעולם - 'למלאכה בכל מלאכת הקודש' - לעשות בו צדקה ומעשים טובים. (תפארת שלמה)

וַיְהִי זֶהָב הַתְּנוּפָה (לח, כד)

אין ויהי אלא לשון צער, אין לך צער גדול יותר מכך כאשר 'זהב' מביא לידי 'תנופה' שהאדם מתגאה בעשרו ורם לבבו לשכוח את ה' חלילה.

(משמרת איתמר)

וַיִּתְּנוּ אֶת הַפַּעֲמֹנִים בְּתוֹךְ הַרְמָנִים (לט, כה)

הפעמונים השמיעו קול, ואילו הרמנונים היו דוממים ושותקים, לפיכך הניחו כל פעמון בין שני רימונים, רמז למה שאמרו חז"ל (מגילה יח, א) 'מילה בסלע - שתיקה בתרי'.

(ברכת אברהם)

מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַכֹּהֵן כֹּהֵן לְאֹדֶן (לח, כז)

וכנגדם תקנו מאה ברכות בכל יום (בעל הטורים), מאה ברכות הם האדנים שעליהם עומד המשכן הפרטי שבנפשו של כל יהודי, כי על ידם מכירים שיש בורא עולם.

(חידושי הרי"ם)

כִּי עֲנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תְּהִיָּה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהֶם (מ, לח)

יהודי צריך לזכור שבכל המסעות שהוא עובר בחייו, תמיד ענן ה' חופף עליו ומה' מצעדי גבר כווננו. (ייטב לב)

אהבת התורה

פרי עטם של לומדי תורה שבכתב מרחבי תבל

רוח חיים בסעודת שבת

החיים והשלום, כנופך ספיר ויהלום, לראשי 'תורה שבכתב' המאירים את העולם!

תודות רבות אשגר בזאת על כל הפעולות הברוכות שלכם, אך בעיקר אדגיש את הוקרתי המיוחדת לעלון המיוחד אשר אתם מוציאים לאור מדי שבוע בשבוע, עלון מלא וגדוש מזן אל זן בחומר איכותי, מרתק, מנופה, השווה לכל נפש.

מאז החל העלון לצאת לאור עולם הוא מלווה את כל סעודות השבת שלנו, בליל שבת וביום השבת, אם בסיפורים המיוחדים אשר כולם הם בעלי מסר חשוב, ואני משתדל לספר אותם לילדים

במשך השבת. אם בחידות ובשאלות יוסיף-דעת המכניסות רוח חיים בסעודת השבת, כאשר כל בני המשפחה נוטלים חלק ומוציאים בהם עניין רב, כשהם מחיידים את מוחם ומוציאים את מחשבתם למצוא את הפתרון הנכון. אם זה בפולמוסים ובשאר המדורים המאלפים, כולם אהובים כולם ברורים, הצד השווה שבהם שהם הופכים את לימוד חומש ורש"י מלימוד של עול כבד ושוחק, ללימוד מלא שמחה וחדווה, ומלא טעם מתוק מדבש!

חיילכם לאורייתא, מוקירכם פנחס ש. גבעה B ביתר עילית

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים? שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

יגדיל תורה

ערכונים מהמעשה ונשמע במפעל העולמי תורה שבכתב

הדרן עלך שמות - דעתן עלך ויקרא!

רבנות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב רחבי תבל, זכו השבוע בס"ד לסיים עוד סדר בחמשה חומשי תורה מתוך ידיעה ברורה והבנה מופלאה, עם טעם ומתיקות התורה ע"י עריכת המבחנים היומיים המוסיפים נופך רב לידיעה ולהבנה, כמו גם מבחני הסיכום השבועיים המסכמים את ידיעת כל הפרשה כולה.

כפי שכבר הונהג בסיום סדר בראשית, חזרנו אף הפעם והרחבנו את מערך מבחני הסיכום לעידוד השינון והחזרה על כל סדר שמות, כאשר 6 סוגי מבחנים וחידודים עלו במערכת המבחנים וחידודי התורה, והיו פתוחים לרווחת הציבור הגדול עד יום רביעי פרשת צו הבעל"ט.

לתועלת הרבים ניתן לבצע מבחן בן 45 שאלות לסיכומם של כל פרשיות סדר שמות, לצד מבחן נוסף בן 10 שאלות בדגש על בקיאות בכל מכמני סדר שמות. יחד עם זאת הוספנו הפעם עוד חידודי תורה ופולמוסי יוסיף דעת לרווחת דשמעתא ולשעשוע בתורה הקדושה, במדור חידודי התורה.

על כל אלו, יתקיימו בס"ד הגרלות ענק על פרסים יקרי ערך בשווי עשרות אלפי ₪, בין כל המשתתפים במבחנים והפותרים נכונה את חידודי התורה, כאשר סל מוצרים יקר ערך לקראת חג הפסח הבעל"ט עולה לגורל עם עשרות זוכים שעילוי בגורל ויזכו להתחדש עם מתנות יוקרתיות לקראת זמן חירותינו.

יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות

עם התחלת לימוד ספר ויקרא, מצטרפים בס"ד עוד המוני יהודים מכל החוגים, העדות והגילאים, ללימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י, דבר יום ביומו חק ולא יעבור, במסגרת המפעל העולמי תורה שבכתב.

בקמפיין נרחב שמופץ בימים אלו בריכוזים החרדיים בכל רחבי הארץ תחת הכותרת 'יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות', מביאה הנהלת המפעל העולמי בפני הציבור הרחב את דבר הבשורה הגדולה עם האפשרות להצטרף ללימוד קבוע מדי יום, ולזכות בקנין התורה שבכתב במשך השנה, בחיבור קבוע וקשר איתן עם התורה הקדושה, היסוד והבסיס של כולנו.

כאמור, רבבות אלפי יהודים מצטרפים ומתחברים ללימוד המתוק והיסודי של פרשת השבוע דבר יום ביומו, כמו גם לעריכת המבחנים היומיים והמבחן השבועי שנערכים ע"י רבבות נבחרים בס"ד. אלפים רבים אף מאזינים לשיעורים הנמסרים בטוטו"ד במגוון שפות וסגנונות, ולהם ניתן להאזין באמצעות קו קול התורה 02-500-2018, או באמצעות הניוולטר היומי שנשלח בתפוצה רחבה לאלפי מנויים מכל רחבי העולם.

זה הזמן וההזדמנות שלכם - שכבר טעמתם את הלימוד היומי המתוק והתועלת הרבה שיש בכך - לצרף עוד ועוד נדבכים ללגיטו של מלך ולהגדיל תורה ולהאדירה ע"י צירוף עוד חברים, מכרים, בני משפחה וחברות ללימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י דבר יום ביומו חק ולא יעבור.

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירוש רש"י הק'

'יוסיף דעת'

איך הוציאו את הבדים?

נאמר בפרשה כאשר משה הקים את המשכן (שמות מ, כ) וַיִּקַּח וַיִּתֵּן אֶת הָעֵדֹת אֶל הָאָרֶץ וַיִּשֶׂם אֶת הַבְּדִים עַל הָאָרֶץ, והשאלה נשאלת: הרי לעיל בפרשת ויקהל כתוב לגבי בצלאל (שמות לו, ה) וַיָּבֵא אֶת הַבְּדִים בְּפִשְׁעוֹ, ונאמר שם (פסוק טו) "לא יסורו ממנו", הרי שאחרי שבצלאל כבר הניח את הבדים אסור להסיר אותם (וכן מבואר במסכת יומא (עב, א) שבצלאל הניחם באופן שלא אפשר להוציאם), ואם כן איך נתן משה שוב את הבדים בטבעות?

'חידה בפרשה'

שחרית, מנחה וערבית

היכן מוזכרות בפרשה, בחומש וברש"י, המילים: 'שחרית' 'מנחה' 'ערבית'?

תשובות - פרשת ויקהל:

יוסיף דעת: תשובות ובחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

התשובות הלומדים החשובים נחלקו לכמה רבדים:

א. מספר נבד עיקרו את התנהגות שהגדה נחשבת למעשי ידי הנשים: מחמת החכמה שטוו את הצמר בעודו על גבי העצים כך שנדבחת הייתה מעשה הטוויה, בעוד הצמר אינו שלוחן (בשם הנוכח התורה ועוד).

ב. אחרים טענו שהגדה לא הייתה מאת הנשים: שלך אמר הכתוב: "וַיָּבֵאוּ הָאֲנָשִׁים עֵל תְּשִׁיבִים" שהבעלים באו לתרום את מעשי ידי נשותיהם (וכן בספורנו ושפתי חכמים).

ג. תירוץ רבים בשם צדיקים ובציטוט מספרים נסוכו להצדיק את תרומת מעשה ידי הנשים בעצמן: ראשית, כי מעשה ידיהם הם לבעל רק תמורת מוונותיה, אך במדבר שכל העם נזונו על המן לא היו מעשי ידיו לבעל; או שבמדבר לא ניתקנה עדיין תקנת מעשי ידיים; יש עונים שהייתה תרומה קטנה שהבעל אין מקפיד; לעומתם ענו אחרים שראוי הייתה תרומה חשובה אלא שהבעל הסכים כמובן לצורך המשכן; או שנתעשרו כל כך מביית הים שאפילו צמר הטווי בתכנת לב מיוחדת עדיין נחשב לתרומה קטנה שהבעל אינו מקפיד.

חידה בפרשה:

עמודי המסך, בפרשתנו מובא (לו, לח) שהעמודים מחושקים זכה, ובתורה (כו, לו) אין מובא פרט זה [רק מובא שם שהעמודים היו מצופים זהב]. עמודי התער - בפרשתנו (לו, ז) מובא שראשי העמודים היו מצופים כסף, מה שלא מוזכר בפרשת תרומה.

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בכך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בכך 100 ש"ח

זוכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הבה"ח אהרן רובין - ביתר עילית בית מרדכי זוועיהל
ניק וחכים כמר ישראל אשר קרויוז - בית שמש ת"ת טוב ירושלים

הבה"ח ישראל הולצמן - ביתר עילית ישיבת קמניץ ירושלים
הרב דוד בירנבאום - מודיעין עילית

הבה"ח יוחנן ארליך - ביתר עילית בית אהרן וישראל
הבה"ח יוסף הזה - בית שמש אור לישירים

הרב אליהו פישר - בני ברק סלבווקא

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הבה"ח שמואל שיינברגר - מודיעין עילית נצח התורה

הרב יהושע שוירץ - תל אביב - יפו

זוכה בהגרלת בונים ע"ס 600 ש"ח

הרב חיים דייטל - בני ברק אהבת ישראל

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הרב פנחס שניידר - בני ברק מורשה ודעת - כרטיספר 100 ₪

הרב פנחס פרוש - ירושלים רבי עמרם חסידא - כרטיספר 200 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישיית

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@GMAIL.COM

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

משמעות

הנפש והחזיון

יסודות איתנים מפרשת השבוע

עין טוב

'אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה'

טבע של האדם שחושש מעין הרע חלילה שיכול לחול עליו, ובפרט שהרי אמרו חז"ל (תענית ה, ב) 'אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, ולכן מנסה האדם לעשות כל טעדי לברוח מן הפרסום או למצוא סגולות כדי שלא לעורר עליו חשש של עין הרע. ואף שאיננו בגמרא (פסחים ק"ב) **'כללא דמילתא כל דקפיד קפדי בהדיה ולא קפיד לא קפדי בהדיה'**, דהיינו שהדבר תלוי רק באדם עצמו, עדיין יכול האדם לחשוש מדברים אלו. אולם מגלה לנו ה'קדושת לוי' שכל זה תקף באלו שאינם מזרע ישראל שיש בהם שורש עין רעה והם ממשיכים רע על כל דבר שהם מסתכלים, אבל אצל ישראל שיש להם עין טובה אין שורה עיה"ר, וכפי שמבאר בלשונו בפרשתנו:

ונה אמרו חכמינו ז"ל (תענית ת, ב) דאין הברכה שורה בדבר הספור והשקול. והנה כאן במלאכת המשכן דנעשה על פי חשבון ועל פי מידה הקצובה, אך אף על פי כן היה הברכה שורה בה. דהנה כתיב (שה"ש ז, ה) 'עיניך ברכות בחשבון'. והנה שורש עין רעה הוא כמו בלעם דבכל מקום שנתן עיניו היה מארה באותו הדבר מחמת דהרשע הסתכל באותו הדבר... אבל לא הסתכל בכוח השם יתברך אשר יש בתוכו.

'אבל גבי זרע ישראל כתיב 'עיניך ברכות בחשבון', אף בדבר שיש בו חשבון ובה ידיע מנין ומספר, אף על פי כן אינו מזיק הסתכלות הזה, מחמת שאיש הישראלי בכל דבר אשר רואה ומסתכל אז רואה בכח הבורא אשר נמצא בו... אז בראיה הלזו ממשיך ברכה ושפע ממקור עליון על הדבר ההוא. וזה שכתוב אלה פקודי המשכן, במשכן שנמנה כל דבר כמה פעמים ונעשה בחשבון ואף על פי כן היה הברכה והשכינה שורה בה ואדרבה שהיה המנין צורך גבוה. וזה שכתוב אשר פקד על פי משה, מחמת שיצא המנין מפי משה שהיה בדביקות ובקדושה עליונה ואדרבה על ידו ניתוסף ברכה!'

כלומר, בני ישראל שכל הסתכלותם היא באמונה, שרואים בכל דבר את כוח ומציאות הבורא שמחיה את הדבר הזה, הרי שהראיה של איש ישראל היא בעין טובה, וראיה של ברכה והשפעה טובה

***

רגש והתלהבות בעשייה

ובצלאל בן אוּרִי בן חור עשה את כל אשר צוה ה' את משה.

שני כוחות מרכזיים פעילים אצל האדם, כוח המעשה וכוח הרגש. שני כוחות אלו חייבים להיות קשורים וכולולים יחדיו, כי אם האדם יעשה רק חלק המעשה, בלא מחשבה ובלא רגש של התלהבות, לא יתחשב הפעולה כל כך, ואין בכך גדלות ושלמות יתירה. אולם כאשר האדם מעורר את הרגשותיו ומתלהב בדבר, ולאחר מכן עושה הפעולה, אזי פעולתו משובחת ביותר.

וכן לימדוני השם משמואל' (פרשת פקודי שנת תר"פ) וז"ל:

'מחשבה דיבור ומעשה, מקיפים זה על זה,

והתכלית הפנימית שהנפש מתאחדת בו הוא רגש הנפש והתלהבות... והנה בגשת האדם לעבודה אם לא יצייר בנפשו מקודם חובת נפשו אלקים ואת מי הוא עובד, ותכלית העבודה עוה"ב... עד שבה לרגש והתלהבות הנפש, אין שבה בעבודתו, אלא צריך להיות תכלית המעשה במחשבה תחילה ולא במחשבה בלבד אלא ברגש והתלהבות.'

וכשם שיש להיזהר מחלק המעשה ללא המחשבה, יש להיזהר גם ממצב הפוך. כי לפעמים ישנם מצבים שהאדם מלא ברגשות הומות וליבו מלא על גדותיו, אבל מרוב רגש אינו מצליח לקיים את המצוות בפועל כראוי, ואז אין לו כלום מכל ההתלהבות והרגש הגואה, וכפי שממשיך לבאר שם: **'ומ"מ עדיין אין זה כלום, ואפילו יתרגש ויתלהב כל היום להניח תפילין ואינו מניין בפועל, מאומה לא ישא בעמלו, אלא ע"י מעשה המצוות בפועל הוא מושך על עצמו קדושתו והאור האלקי. ולדוגמא זו צוה ה' לעשות המשכן תחילה ואח"כ הכלים, והיינו המקיף קודם לפנימי, כמו מעשה המצוות שהעשייה היא מוקדמת, ומשה שצויה לעשות הכלים תחילה, כי הוא היה בא לעורר את לב ישראל בנדבתם למלאכת המשכן שתהיה בתכלית האהבה והדביקות רשפי רשפי אש.'**

והנה הדרך הנכונה לנהוג בהפעלת שני הכוחות היא כך, ראשית כל יש לעורר את הלב ואת ההרגשים בכוח הציון והדמיון בהתלהבות גדולה, ואז לבוא אחר כך לקיים את המצוה בפועל:

וכבר הגדנו שגודל התלהבות הנדבה היתה אמצעי שיהיה שורה כבוד ה' על דברים גשמיים, ע"כ התחיל בדברים הפנימיים ביותר הנושאים את האור האלקי עליהם כדי שיתחזק בהם הציון והרעיון באור האלקי להתלהב לבם ביותר, ובוה נתן ג"כ לימוד לדורות כי בגשת אל ה' עבודת ה' נחוץ ציון ודמיון התכלית בתחילה כנ"ל!'

***

דאגת פחי הזהב

וירקעו את פחי הזהב (לט ג)

הדאגה הוא המוקש שמכניס את האדם לפח מוקשים, ובעיקר כאשר יש לאדם דאגות של כסף וממון ואינו יודע כיצד לשים עצות בנפשו, כמו שביאר הדברי ישראל:

'יש לרמוז 'פחי הזהב' היינו הדאגת ממון שהוא הפח יוקשים של אדם כידוע.'

ובכדי להצליח להסיר את הדאגה של כסף מנין, יש לאדם להמעיט ולהשפיל את הדאגה מעצמו, באופן שיאמר לנפשו מה יש לי לדאוג הרי הקב"ה הוא מנהיג ומנהל את הכל ויש לנו להישען אך ורק על אבינו שבשמים, כמו שממשיך לבאר בזה"ל:

'הנעצה כמו שנאמר 'דאגה בלב איש שחנה' (משלי יב כה), ופירש המצודות 'לשבא דאגה בלב איש ימעיט וישפיל אותה מכמות שהיא', וזה שנאמר וירקעו את פחי הזהב לעשותן דקין, הינו להמעיט ולהשפיל את הדאגה מכמות שהיא. גם כי אין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים, זה שנאמר וירקעו מלשון רקיע השמים, היינו ישען ויבטח על אבינו שבשמים

דבר האירה

החינוך לנדבת הלב

הנה הפרשיות האחרונות עוסקות בתרומות ונדבת המשכן, מלאכת המשכן והקמתו, ובפרשה זו פרשת פקודי, שמסיימים בכל עניני המשכן, נאמר: **'אלה פקודי המשכן משכן העדות'**, ומסביר האדמו"ר מראדומין זצוק"ל בספרו **'מפי ישרים'**, שכאן בפסוק זה נרמז שנתן הקב"ה פקודו לדורות לעם ישראל, והוא התכונה של נדבת הלב שניתנו בהם בני ישראל עד עצם היום זה, וזהו הפירוש **'ואלה פקודי המשכן'** - הפקודו של המשכן, הינו **'משכן העדות'**, רוח הנדבה שישנו אצל עם ישראל.

וזהו אכן אחת מן המידות טובות שמייחד את עם ישראל, שהינם גומלי חסדים וטובי לב ברוח נדיבה ועין טובה.

כל אב ואם רוצים לחנך את בניהם במידה זו של **'רוח נדיבה'**, להלן יובאו כמה רעיונות כיצד להנחיל אותם עבור בנינו:

הכל שלי - מאמר שגור בפי העולם, כי האדם מלידתו נולד בידיים קמוצות וסגורות, ובשעת פטירתו והסתלקותו מן העולם ידיו פתוחות.

אקט זו של ידיים קמוצות וסגורות, מבטא את התחושה של התינוק שנוולד, שכל העולם שייך אליו, והכל שלו, ורוצה לתפוס הכל בשתי ידיו. זוהי אפוא תחושתו האמיתית של התינוק. מבחינתו הוא יחיד בעולם וההורים רגילים לשמוע מילדם הקט על כל דבר 'זה שלי'. ולכן הוא בוכה כשחסר לו מבוקשו, ואינו מסכים לתת משלו כלום למען האחר. כך הוא כמעט אצל כל התינוק קטן עד גיל שנתיים ומעלה.

מתי נשבר הוונט הזה? - השינוי קורה, כאשר הילד גדל ומתחיל לקלוט שאינו היחיד בעולם, יש אחים ואחיות שגם להם יש רצונות וחפצים, אז הוא מתחיל לקלוט שלא הכל שלו. בגיל זה חשוב מאוד לדבר ולהסביר לו בשפה שלו ולפי הרמה שלו שיש דברים שהם לך וישנם דברים שאינם שלך אלא של האחים שלך. ואף שעדיין אינו מבין ולא קולט כל את הנאמר לו, מ"מ הוא מתחיל לשמוע את האמת המרה ולאט לאט מתחיל לקלוט את זה.

משימות של נתינה - אמנם בכדי להשריש בילד הקטן את מידת הנתינה ולהפוך אותו מנוטל לנותן, יש לתת לו משימות של נתינה. לתת לו חפץ ולבקש לו תן את זה לאבא, תן את זה למושי, וכן לתת לו משבע כדי לתת לצדקה, וכן הלאה על זה הדרך, כך הילד מתחיל לתת ולהוות את החוויה של הנתינה, כי הרי 'לתת' הוא חוויה אדירה, כי האדם מרגיש בשעת הנתינה כיצד התנהגו אחרים אותו ומעריכים אותו ומודים לו על הנתינה, כך הוא מתחיל לקלוט שלא דווקא ליטול זה טוב, אלא גם לתת זה דבר טוב.

ובכלל בכדי להשריש בילדים את המידה של נתינה, חשוב מאוד לבקש ולשלוח אותם לתת צדקה, להחזיר חפץ לשכן, ולתת לאחים וכדומה. ועל דרך מה שמפרש ה'כתב סופר' בפסוק בפרשת ויקהל (שמות לה, כט) **'כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם וכו' הביאו בני ישראל נדבה לה'**, שכל אחד מישראל כשרצה לתת נדבה ותרומה באופן של מתן בסתר, שלח את בנו להביא את התרומה, וכך לא יודע מיהו הנותן, וזהו **'הביאו בני ישראל'**, היינו שהבנים הביאוהו. וכך גם ניתן לומר לפי עניינינו, ששלחו את הבנים כדי להשריש בהם את מידת הנדבה.

נתינה עצמית - וביותר מושרש מידת הנדבה כאשר הילד יתן מדבר שייצר ועשה מעצמו, כגון ילד שמצייר ציור יפה ונותנו לחברו, או שלוקח מדמי הכיס שלו או מתנה שקיבל ונותן את זה לאחד, באופן כזה הנתינה נתקם בלבו ויתר. כמו כן אפשר להשריש בילדים את מידת הנדבה כאשר שולחים אותו לפעמים עוד פרוסת לחם לכיתה, ואומרים לו אם תראה איזה חבר בכיתה ששכח להביא לחם מהבית, תן לו פרוסה זו. או ששולחים אותו קצת ממתנות ניר בחורף בכדי שייטנו לכל דורש בכיתה.

בית של נדבה - בכדי שהילד יחווה וירגיש את חשיבות הנדיבות, יש צורך שהילד יחווה זאת בבית, שההורים לבד יהיו עובדי דוגמא אישית, כאשר בכל עת מצוא יראה את הלהיטות שלהם לעשות טובה עבור יהודי ולהיות נדיבי לב. כך גם יש לדבר בבית על כך ולעשות נושא סביב עניין הנדיבות, כמה השני ממתין לנדבה זאת, וכמה חשוב לתת, והתועלת הרבה בהו.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

מציאה באופן טבעי

והנה הטוב ביותר הוא כאשר האדם מוצא חבר טוב באופן טבעי ללא מאמץ יתר. אולם יש לדעת שלמצוא חבר טוב הוא אחד הדברים הקשים ביותר, וכבר שנינו במשנה "וקנה לך חבר", שיש להשקיע כסף כדי לקנות חבר נאמן, ולכן אם כבר זכית ומצאת לך חבר טוב, מומלץ מאוד שתשמרהו מכל משמר לכל לאבדו. דבר חכמה זו מלמדנו היעב"ץ ב"מגדל עוז" (עליית החברה):

"אמר זאת האבה שלא תמצא, כלומר קשה למצוא חבר נאמן, לכן שמרהו מאד שלא תאבדהו ותבשהו".

לעמל לקנין החבר

והנה אמנם חשוב להתאמץ למצוא חבר נאמן וטוב, אולם האמת צריכה להיאמר שמאוד קשה למצוא חבר טוב הקרוב אל לב האדם, כי בדרך כלל אין שני אנשים דומים ושווים זה לזה, ומה שאחד אוהב השני שונא, כך שקשה עד למאוד למצוא מכנה משותף אמיתי בין שני אנשים שונים. ולכן הפליגו חז"ל באומרם 'וקנה לך חבר' שצריכים לעשות מאמץ גדול בכדי למצוא חבר טוב, לשעבד את המידות בעבור חבר טוב. אך לאחר שכבר זוכים למצוא חבר, הרי שהשבת והמעלה שישנו בחבר טוב, חשוב ועולה עשרת מונים על העמל והמאמץ שעולה להגיע לכך.

וגם בזה מחכימו היעב"ץ בפירושו למסכת אבות (פ"א מ"ו):

"וקנה לך חבר. הקנין הזה הוא ככוסף התועלת הגדול הנמשך מהחבר, ואמר שתשעבד מידותיך למידות חבריך. וזה כי ידוע שטבעי בני אדם ומזגיהם מתחלפים עד שימצא אחד שונא מה שאוהב חברו בעיני השינה והאכילה, ולזה ירחק להימצא שני חברים יחד מסכימים על תכונה אחת, וכמו שרמו שלמה המלך ע"ה (קהלת ד, ט) 'טובים הים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם', ולא היה ראוי לומר אלא בחברתם, אבל אמר כן על העמל המגיד לכל אחד בחברת חברו.

ואמר כי החברה הזאת כשימשך ממנה שכר טוב בעמלם והיא הצלחת הנפש, לכן הזהיר התנא וקנה לך חבר ולא תחוש לעמלך כי השבח יתר על ההוצאה".

בדמים יקרים

חשיבות קניית חבר טוב גדולה כל כך שגם אם תצטרך להשקיע כסף, בכדי שתקנה חבר טוב המשנה אומרת וקנה לך חבר וכמו שמבאר רבי עובדיה מברטנורא (אבות א' ו') ו"ל

וקנה לך חבר - ואפילו אתה צריך לקנותו בדמים יקרים ולפזר עליו ממון כדי שתקנה אהבתו.

לקנות בדברים

אמנם אף שהדרך למצוא חבר טוב הוא על ידי כך שיקנהו, אך כמובן שהקנייה אינה מוכרחת להיות בממון דווקא, אלא אפשר גם לקנות חבר על ידי הדיבור בדיבור רך ומשכנע, ועל ידי כך שיוותר לחבריו ויסבול את אמרי פיהו וגם אם יאמר משהו שאינו לרוחך לא תכעס ותתפדי עליו אלא תישאר באהבה עימו, בפיוס דברים בלשון רכה.

וכך מבאר רבינו יונה באבות שם:

"וקנה לך חבר, בלשון קניה, ר"ל שאם לא ימצאו .. יקנהו בפיוס דברים ובלשון רכה, ולא יקפידו בדבריו ויסבול אמרי פיהו, אף כשיאמר דבר נגדו אל ישיבוהו מענה, שבלא כן לא יישאר עמו באהבה, שהרעות חלוקתו, ופעמים יבקש דבר ואוהבו נפשו יאמר, ראה זה לא יכשר, ואם לא יסבלו ויעבירוהו על כל פנים תפרד חבילה למשון את החבר ע"י אהבה

במקרים רבים מתפתחת חברות בין שני אנשים, אלא שאחד משני החברים אינו מוכן ללכת לקראת החבר יותר ממה שהוא בא לקראתו, ואז מתחיל מתח סמוי מי משקיע יותר בחברותו, והדבר עלול לגרום לאיבוד החבר, אי לכך חשוב שכאשר נוצרת חברות, להשקיע בחברות זו ועלולות כל מאמץ לקנות את ליבו. כך מיעצנו בספר "מנורת המאור" (אות שכו):

"וכשימצא אדם חבר אוהב נאמן לו יקנהו בכל יכולתו, כמו ששנינו בפרק א מאבות (משנה ו'): וקנה לך חבר. לכן הוציאו בלשון קנין, ולא אמר: 'עשה לך חבר, או: 'התחבר לאחריים', רצונם לומר, שצריך לאדם שיקנה לו אוהב לעצמו שיתקן בו

כל עניינו, כמו שאמרו: או חברותא או מיתותא. ואם לא ימצאוהו צריך שימשכחו לאהבה עד שישגי אוהב שימשך תמיד אחר רצונו, עד שתתחוק אהבתו, כמו שאמרו חכמי המוסר: כשתאהב אהב על מדות אוהבך, ואל תאהב על מדותיך. וכשיטון כל אחד משניהם להפיק רצון חברו יהיה נטת שניהם ביחד דבר אחד בלתי ספק. וירבה החיבה ביניהם".

הציפיה מהחבר

מטבע הדברים אדם מצפה ורוצה לקבל מחבירו שלושה סוגי דברים. א. שיחכה וימתין לכואו - שיהיה אדם שמחכה לו. ב. כשהוא נמצא לידך שיהיה לו הנאה בהימצאות בסביבתך. ג. שיקשיב לך במלוא הקשב כשהוא מדבר איתך.

כן מבאר היעב"ץ (מגדל עוז - עליית החברה):

"ואמר, לחברי עלי שלשה דברים, שאשים עיני עליו כשהוא בא, ושארחיב לו מושב כשהוא יושב, ושאזון אליו כשהוא מדבר".

לא להחליף חבר

אחד מעיקרי הדברים בחשיבות של רכישת חבר, לא להחליף את החבר במהרה, ולא לחפש תחליפים אחרים. במידה ומצאת איש כלבבך, ויש לך קשר טוב עמו, אל תחליף אותו.

כה מלמדנו שם עוד היעב"ץ:

"ואמר חכם לבנו אל תחליף חבר קדמון חבר חדש בעוד שלבו עמך חשוב להתחבר עם אדם שיפאר ויעריך אותך, ושיהנה מכך שאתה מכבד אותו, ושיהיה לצידי ויעזור לך כשצטרך, ויצדיק את מה שאתה אומר ואם תכעס הוא יסבול אותך כמו שממשך לומר: כשיעלה בלבבך להתחבר עם בני אדם, התחבר למי שאם תתחבר עמו יפאריך, ואם תכבדהו יחרוך, ואם תצטרך לעזרתו יעזור, ואם תאמר יצדק, ואם תכעוס יסבלך".

להכיר ערך עצמי

בשעה שבאים לבחור חבר נאמן וטוב, מומלץ ועדיף לקחת איש בעל ערך עצמי גבוה, כי כאשר יש לאדם חבר שמעריך את ערכו העצמי, הרי גם הוא יעריך את הערך שלך כראוי. גם זה עצה טוב מבית מדרשו של היעב"ץ שם:

"אמר החכם. אל תתחבר אלא למי שמכיר ערך מעלתו, או טוב בל בחברותו. ואמר, מי שרוחו יקרה ודעתו נחה חבירתו טובה ואהבתו מתמדת"

חבר שאומר אמת

אל לו לאדם לצפות שהחבר רק יעריך אותו ועל כל דבר יאמר לו רק דברי שבח ולפעמים אף בדברי שקר, אלא חשוב שיהיה חבר שיאמר את האמת, כי מי יאמר לך את האמת אם לא חברך הטוב, אף התנאי הוא שיאמר לך את הדברים בארבע עיניים בלבד.

וכך כותב היעב"ץ שם:

"ואמר, חבר שישג לך מומך בינו לביך בכל עת שיפגעך, טוב לך מחבר שיתן לך דינר זהב. ואמר, אני אוהב מי שיודיעני במומי בניו לבניו בלבד".

לסיכום הענין אביא

תשובה לבחור בענין קנה לך חבר

שכתבתי בשעתו בגליון אחדות

שאלה:

ברצוני לשאול, מזה שנים אשר הנני מתחבט בשאלה זו, ועד הלום טרם מצאתי לה מענה אמיתי, ובטוחני שמן הסתם רבים נתקשו בה.

הנה חז"ל אמרו במסכת אבות **קנה לך חבר**, ועל כך ניתן להקשות כמה קושיות: א. מיהו חבר אמיתי וכמה נמדד אחד שהוא חבר אמיתי. ב. איך קונים חבר טוב, ישנם כאלו שאמרו לי שכבר כמה שנים שלא מצאו זאת. ג. לאיזה סוג חברות נתכוונו חז"ל {בפרט שלא ניתן להתעלם מהבעיה אשר מצוייה רבות בדורנו. וזהו בעיית התסבוב [ובטוחני שהנך מבין למה אני מתכוון], והיא נתפסת בעיקר אצל בחורים הרציניים אשר שאפתם עזה לגדול בתורה ומשתמשים באותו חז"ל ככסיס לחברותם, נכון שאח"כ מתודעים לכך שלהו וודאי לא נתכוונו חז"ל, אך השאלה היא מהו ההבדל המדוייק בין חבר טוב

למתוסבך, כדי שע"י כך נוכל לתפוס זאת עוד בשלב המוקדם}. י"שר כוח א. ל. ישיבת ... י-ם

תשובה!

אחד מהדברים הקשים שהרבה בחורים מתחבטים בה הוא נושא של 'חבר טוב' שקשה מאוד להשיגו. מעטים הם אשר יש להם באמת חבר טוב. הסיבה לכך היא שחבר טוב אמיתי צריך שיהיה לו הרבה כללים שקשים להשגה בנקל, כגון נאמנות; אהבה שאינה תלויה בדבר; חבר שיוכל להוכיח מבלי להיפגע, ובאופן שיהיה רק תועלת לעבודת ה' ולא להיפך; חייבים לדחות הרבה שיקולים אישיים ואינטרסנטים כדי להוכיח על חברות אמיתית. ננסה איפוא בקצירת האומר בס"ד ללבן ולסדר את הנושא.

א- כל אדם חייב להיות עם חברה. וכפי שכבר הסבירו המפרשים עיקר המטרה של חבר טוב הוא, שיהיה לו עם מי ללמוד ולעבוד את ה', ומי שיתיעץ עמו בכל עניינו ויוכיחו מכל שגיאותיו ויזכירו על הטובות וכו' וישלמו עניינו.

ב- ישנם דרגות של חבר טוב ולא הרי אחד כהרי השני, א"א לדמות חברות של שני בחורים אחרים, ולנסות להעתיק לחברות שאתה משתוקק לזה, כי א"א לדעת באמת מה טיבו של החברות, לכן עדיף לא לנסות ולחקות את החברות של האחר.

ג- חבר טוב יכול להיות גם חד צדדי ולא דווקא דו צדדי, אם נעים לך לדבר איתו ולספר לו אודותיך תבחר בו לחבירך, ואל תצפה שכמו שאתה משוחח איתו על הכל, הרי שגם הוא חייב לספר לך הכל. כי אפשר שהנך מרגיש צורך לספר ולדבר הרבה, אבל חברך אינו צריך לספר על עצמו יותר מדי, גם יכול להיות שבהמשך הזמן ייפתח יותר, אין לפסול או להחליט על חבר בגלל זה.

ד- הרמב"ם מגדיר את ההגדרה של אוהב וחבר נאמן א. שצריך להיות מצב שיש לו בטחון בחברות זו שלא יצטרך להישמר ממנו, ויודיעוהו כל עניניו הטובים והמגונים, מבלי שירא ממנו. צריך להיות מצב שאפ"י אם יספר לו על חסרונות לא ירד חינו בעיני חברו, ולא יילך לספר לאף אחד, וזהו חבר אמיתי. ב. שיהיה כוננת שניהם לאותו כוונה עבודת ה' ית'.

ה- לאחר ההגדרה של חבר טוב, צריך לדעת שאם החברות אינו מוביל את הקשר לעלייה בתורה ובעבודה, אלא גורם להיפך, (תסבוכים וכדו'), כגון אם אתה חושב מדי הרבה על החבר ואתה צריך לדעת כל הזמן מה הוא עושה ומה הוא חושב וכדו', ובפרט אם הנך מתחיל להיכנס לפרטיות יתירה של חברך, זה כבר לא נקרא חבר טוב אלא להיפך. ואם ישנו מצב כזה, חשוב ונחוץ להתיעץ עם אנשי החינוך בישיבה איך להתנהג. אהבה, צריכה להיות אהבה שאינה תלויה בדבר, כי כאשר האהבה תלויה בדבר זה אינו חבר טוב, כי ברגע שבטלה הדבר יבוטל האהבה, וגם יכול להיות שכל החברות יהיה רק בגלל הדבר ההנאה שיש לו לחבר אבל זה לא חברות אמיתית.

ו- גם במידה ואינך מוצא חבר טוב ומיוחד כמו שאתה מדמה וחושב שצריך להיות לך, ראוי לך לדעת שמציאת חבר הוא דבר קשה מאוד, ולא תמיד מצליחים בזה. אך יש עוד דרגא בחבר והוא עצם הימצאות בסביבה של חברה טובה שגם מספקת את הצורך של חבר טוב.

ז- מהראוי להדגיש כי חבר טוב ללא חסרונות ועם הרבה מעלות, הוא חבר קצת מבוגר יותר, אברך כדוגמת ר"מ פרטי, או חבר נאמן לעבודת ה', וכדו'. שברד"כ קל יותר שיהיה חבר אמיתי ללא החסרונות והקשיים שיש לחבר בן גיל. והרבה גדולי ישראל שהיה להם חבר טוב המונוה היתה לחבר כותא.

ח- על אף החשיבות בחבר, יש לדעת שאל לנו להיות קשורים ותלויים בחברה ולחשוב כל הזמן מה הוא אומר עלי, האם הוא מאשר את מה שאני עושה, וכדו', כל אדם יש לו חיים משלו וחייב שיהיה לו מרחב מחיה ללא פחד ומורא של מה יגידו הבריות. ואסיים בתפילה ובברכה שתוכה להתעלות בשמחה.

שאלות והארות - למייל ar3123499@gmail.com

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
19:05	18:25	17:12	ירושלים
19:02	18:27	17:27	תל אביב
19:04	18:26	17:18	חיפה
19:05	18:27	17:29	באר שבע

העלוך טעון גניזה

הקדוש הוא היפה מדוע לא המתין הבורא לדור בעל כישורים אומנותיים מפותחים יותר למלאכת הקמת המשכן?

השיטה היוונית הייתה לרומם את היופי בזכות עצמו. אחד ממנהיגי אתונה המפורסמים השקיע הון עתק בבניית פסל מפואר מאין כמוהו של אחד מאליליהם. מסופר שכאשר הוצג הפסל בפני תושבי העיר, מייד פרצה מגרונם קריאת ההתפעלות "יופי! יופי! יופי!", ותיכף נימנו וגמרו להכריז עליו כאחד משבעת פלאי תבל. לא רק שהם סגדו ליופיו של הפסל, אלא שהיופי עצמו היה אצלם לעבודה זרה.

להבדיל אלפי הבדלות, בבית המקדש הכריזו "קדוש! קדוש! קדוש!" היעד העליון של היהדות היא שלמות רוחנית שבה גם היופי בא על תיקונו וממלא את תפקידו האמיתי. אולם כל עוד אין היופי שואב את השפעתו מהשראת השכינה, עלול הוא להזיק יותר מאשר לתקן.

במסכת נדרים (נ, עב) מסופר על רבי יהושע בן חנניה שהיה מבקר אצל הקיסר ומשוחח עמו בדברי חוכמה. יום אחד אמרה לו בתו של הקיסר: "אי! חכמה מפוארת בכלי מכוער!" בתו של הקיסר הביעה את פליאתה על כך שחכמתו של רבי יהושע בן חנניה עומדת בניגוד למראהו החיצוני. דבר זה מנוגד בתכלית לתפיסת ההרמוניה היוונית-רומית, לפיה שלמות האדם מחייבת התאמה בין החוכמה והגוף.

שאל אותה רבי יהושע: "ממה עשויים הקנקנים שבהם שומר אביך את היין?" השיבה בת הקיסר: "מחרס". הקשה רבי יהושע - "האם כך ראוי, שיינו של הקיסר יהיה שרוי בכלים פשוטים?" - ויעץ לה להחליף אותם לכלי זהב וכסף. עשתה כעצתו, והיין החמיץ. אמר לה רבי יהושע: "כך ראוי גם לחכמה, לשכון בכלי מכוער". שואלת הגמרא: הרי מצאנו חכמים שהיו יפים? ועונה: אילו היו מכוערים, היו חכמים יותר.

אפשר ואילו היו בני ישראל ממתנינים דור או שניים, יכולים היו להשתלם בטכניקות אומנות מפותחות, ולהגיע לשיאים גבוהים יותר של יופי בבניית המשכן. אולם, לא זהו מדד האסתטיקה של המשכן. דווקא עשיית הלב של עם ישראל, המתאמץ להעניק כל אשר לו ומקדש את תרומתו הגשמית למען השראת השכינה - הוא הדבר שנותן למשכן ממדים של יופי, ששום סימטריה אומנותית או מומחיות חזותית אין בכוחם להעניק. זהו יופי רוחני המרומם את כל הבאים בשעריו, ומעורר בהם תשוקה להיות טובים וטהורים יותר.

אצל אומות העולם היפה הוא הקדוש - ואילו התורה מלמדת אותנו, כי הקדוש הוא היפה.

האם הייתם מטילים פרויקט מורכב המצריך ידע וניסיון, על עבדים שהשתחררו זה עתה מעבודות כפיים מייגעות בטיט ורפש?

פרשת השבוע מסכמת את מלאכת הקמת המשכן, ומציינת בפירוט את חלקיו השונים והמורכבים. אולם, מדוע מטיל אפוא הקב"ה את המשימה על העם שרק כעת חולץ ממצרים? האין כדאי להמתין עד שיתבססו בארץ ישראל למשך דור או שניים, ישבו בשלווה איש תחת גפנו ותאנתו, ויפתחו בנחת את כישרונותיהם, עד שיגיעו לרמה הגבוהה ביותר? האם לא מוטב כי בנייתו של משכן לה' תעשה בידי אנשי המקצוע המנוסים ביותר? אמנם היו אלו אנשים חכמי לב, מומחים בעבודתם, ועדיין אולי היה צריך להמתין שישתלמו יותר באמנות?

ושמא היא הנותנת. אומנם ליופי יש מקום ביהדות, בבחינת "זה א-ל ואלוהו - התנאה לפניו במצוות", אולם אין היופי הזה עיקר, ואין הוא התכלית. החוש האסתטי הוא כלי בעבודת ה', העשוי לרומם את רוח האדם ולחרוט בנפשו רשמים של יראת קודש. בגדי הכהן הגדול ניתנו לו 'לכבוד ולתפארת' כל עוד הם מדגישים את האיכויות הרוחניות הנשגבות של מי ששובש אותם. בדומה לכך, הונהגו גינונים מלכותיים בבית המקדש; כדי לייקר את מעמדו וחשיבותו.

אולם, אין להחליף בין האמצעי למטרה. הפיכת היופי לערך העומד בפני עצמו, מסלף את משמעותו הרוחנית. בשעתו השתתף בסמינר 'ערכים' אומן ידוע-שם, שרכש את השכלתו במיטב האקדמיות בטרם חזר בתשובה. "האומנות היא כמו מזלג", הגדיר זאת אותו אומן. "אין עניין במזלג, אם אין לך אוכל בצלחת". אין עניין ביופי אם אינו משרת מטרה נעלה.

היופי מעשי ידי אדם מקסים את לב המתבונן, משום שהוא מהדהד את הסימטריה של יופי הבריאה, שאף הוא נועד לתכלית עליונה. כפי שכותב הרמב"ם: "היאך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חוכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד: 'צמאה נפשי לאלוקים לא-ל חי'" (יסודי התורה ב, ב).

אולם קל ללכת שולל אחר היופי הוויזואלי החיצוני.

***

היחס לאסתטיקה הינו אחד ההבדלים המובהקים בין תורת ישראל לתרבות יוון.

אילו היו
מכוערים
היו חכמים
יותר

ערכים לילדים
מצא את ההבדלים

הרב מיכאל לסרי
איך להיות צודק וגם חכם

הרב דניאל נשיא
האם מידות רעות הן רעות בהחלט?

הרב אהרון לוי
מדריך לראיית לילה

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

אילו פגשתם את ר' אהרן ברחוב, הייתם בטוחים שמדובר באדם רגיל. אבל אני, שישבתי לידו בבית הכנסת, ידעתי היטב שהוא רחוק מלהיות כזה. כשמלאו לו שלוש עשרה שנה, לא חגגו לאהרן בר מצווה כפי שחוגגים לילדים רגילים. במחנה בירקנאו לא עסקו במותרות כגון אלה.

גם לאחר השואה לא נערכה לו חגיגת בר מצווה. אהרן נותר לבדו בעולם, ולא היה לו את מי להזמין. ללא אורחים, אין טעם לחגוג מסיבת בר מצווה.

בן ארבע עשרה בלבד היה אהרן כשעלה לארץ בגפו, לאחר השואה, ובגיל עשרים הקים משפחה. אך גם אז לא האירו לו החיים פנים, למרות שעל פניו לא היה ניתן להבחין בכך. לכן ציינת בתחילת דבריך, כי מי שלא הכיר את ר' אהרן, היה טועה בו לחשוב שמדובר באדם רגיל.

פעם, כששאלתי אותו אם יש לו שאלות על הקדוש ברוך הוא, בעקבות תלאותיו בשואה ואחריה, אהרן הופתע:

"שאלות על מה?" "אתה יודע..." אמרתי במבוכה קלה, "בכל זאת... לחיות ללא משפחה מגיל שלוש עשרה זה לא דבר פשוט. יש אנשים לא מעטים, שעברו את מה שאתה חווית, ולא מגיעים עוד לבית הכנסת..." ר' אהרן התבונן בי מהורהר. "אני לא שואל שאלות על הקדוש ברוך הוא. אין לי שאלות. פגשתי אותו בחיי כמה פעמים, ולו היו לי שאלות, הייתי שואל אותו כבר אז."

"בפעם הראשונה פגשתי את הקדוש ברוך הוא בבירקנאו. הייתי אחד מתוך אלף ילדים, שהועברו לבלוק מיוחד, והמתינו שם למותם. רגע לפני שנשלחנו לתאי הגזים, נכנס מישוה, קצין בכיר, וסימן לי ולכמה ילדים נוספים לצאת מהבלוק. הוא הוביל אותנו למשאית צבאית שחנתה בשערי המחנה. המסע המבולבל הזה נמשך עוד ועוד, ובסופו מצאתי את עצמי אחרי כמה ימים - מלקט תפוחי אדמה בשדות מחופי שלג בגרמניה."

מדריך לראיית לילה

על מה חושבים המאמינים בעת סבל? כיצד לא פגעו זוועות השואה בתוקף אמונתו של ר' אהרן? האם ניתן למצוא את הקב"ה אפילו בהסתרה, ומה ראו בני ישראל לאורו של עמוד האש?

"אחרי חודשיים פגשתי את הקדוש ברוך הוא בפעם השנייה. בגלל הקור ששרר בחוץ בעת שאספתי תפוחי אדמה, לקיתי בדלקת ריאות קשה, וכשחזרנו למחנה התמוטטתי ונלקחתי

בפעם הראשונה פגשתי את הקדוש ברוך הוא בבירקנאו. הייתי אחד מתוך אלף ילדים שהועברו לבלוק מיוחד, והמתינו למותם

ל'בית החולים'. אינני זוכר דבר מהתקופה הזו, מלבד העובדה שלאחר ימים אחדים שבהם שכבתי מחוסר הכרה, התעוררתי ומצאתי את עצמי על מיטה לבנה ונקייה, ומהאחות הגרמניה שטיפלה בי, למדתי שהמלחמה נגמרה,

ושהגרמנים לקחו מבית החולים את כל מי שהיה יכול ללכת. רק אותי, שלא יכולתי ללכת, הם השאירו למות.

"ניצולי שואה אינם ככל האדם. הם ניצלו משום שפגשו את הקדוש ברוך הוא באיזשהו מקום, אחרת היו מתים. אין לי שאלות על הקדוש ברוך הוא, כי פגשתי אותו, ומי שפוגש את השם לא שואל שאלות, כי גם אם יש שאלות כלשהן, הוא - לא יכול לשאול אותן.

"וזה לא המצאה שלי. זה כתוב בפרשת השבוע. בפרשת פקודי, החותמת את חומש שמות, מופיע פסוק בלתי מובן: "כי ענן ה' עלהמשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כליבית ישראל בכל מסעיהם" (שמות מ, לח).

כיצד ייתכן שעדיין חשוך, למרות שעמוד אש מאיר? אם "אש תהיה" - כיצד זה עדיין "לילה בו"? בגלל מה שאמרתי לך.

"בפרשת פקודי מלמדת התורה שני דברים: הראשון - שעמוד האש ממשיך להאיר גם בחשיכה מוחלטת. והשני - שעמוד הענן הנראה ביום, ועמוד האש המאיר בלילה, אינם אלא אחד.

"אותה השגחה שמימית שליוותה את עם ישראל ביום, במדבר בו התרחשו להם ניסים גלויים ומאירים, ממשיכה ללוות אותם בלילה, בחשכת הגלות. אלא שביום ניתן להבחין בהשגחה הגלויה בקלות, ואילו בלילה - יש צורך במאמץ כדי להבחין בה, שכן היא נסתרת.

"לכן התורה מלמדת על כך לאחר הקמת המשכן. ללמדנו שהשכינה ששורה על המשכן לעיני בני ישראל ביום, תמשיך ותלווה אותם בלילה, בימי הגלות. לכן לי אין שום שאלות על הקדוש ברוך הוא", ביאר לי ר' אהרן בחיך. "לאנשים יש שאלות מפני שהם לא מחפשים את השם בעזרת עמוד האש. בימי השואה החשוכים למדתי, שגם כשקשה והכול מסביב חשוך, האור קיים. צריך רק לחפש אותו. ואז, גם אם ממשיך להיות קשה, לפחות השאלות מסתלקות.

"נסיבות חיי אמנם לא אפשרו לי להיות למדן גדול, אבל את הפסוק הזה אינני שוכח. מדוע? כי שנים אחר כך גיליתי, שהיום שבו חזרתי לחיים אחרי המלחמה, ופקחתי עיניים בבית החולים, היה בדיקת היום שבו קוראים את פרשת פקודי..."

* בתרומה מועיל 200 ₪ לחודש

ידידי ערכים

זְכִיתֶם

מאות משפחות לשוב לבוראם

בשבת זְכִיתֶם מרוממת ומרגשת

תרמו עכשיו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

נר עציון | כינר גליל | רמדה נתניה | נוף כנרת | שלום בית גן | עדן אין | קרלטון | פארק | אנ"א

1-800-35-35-26

נקדת מבט

הרב משה לנדא

מהו התפקיד הייחודי שלך?

להשפיע גם אחרי המוות

יש אנשים שלפני שהם הולכים לעולמם, הם מנסים בכל דרך, גם אם היא קצת מוזרה, להמשיך ולהשפיע אחרי מותם על חייהם של אנשים בעולם.

סמואל בראט למשל, שרעייתו, כנראה, הציקה לו שיפסיק לעשן, הוריש לה 333,000 לירות סטרלינג, בתנאי שתעשן בכל יום חמישה סיגרים.

אנשים קובעים למי הם יורישו את כספם, גם אם אין בכך שום היגיון, ובלבד שתהיה להם השפעה... שהם ימשיכו לקבוע את הכללים.

גב' אלמסלי הייתה יהודייה מיליאדרית, ונשיאת רשת המלוונות הלמסלי. לשני נכדיה, שארי בשרה היחידים בעולם-

היא לא השאירה כלום. אבל לכלבה שלה, היא הורשה שנים עשר מיליון דולר.

המשורר היהודי-גרמני היינריך היינה הוריש לרעייתו את כל נכסיו, אבל היה לו תנאי... שהיא תינשא למישהו אחר. היה לו גם נימוק מעניין לתנאי. "כדי שיהיה לפחות מישהו אחד בעולם, שיצטער על מותי".

אנשים בונים בניינים ומדביקים את השמות שלהם על הבניינים, ויש כאלה שמוכנים גם לאכול מאות 'קרמבואים' בבת אחת, רק כדי ששמן יהיה מוזכר לנצח, בספר השיאים של גינס.

בקיצור... אנשים רוצים לחוש שהם משפיעים גם כשהם לא יהיו כאן.

השאלה היא: למה? אז, הם כבר לא ירגישו כלום. חלק מהאנשים הללו, גם לא ממש מאמינים בחיים שלאחר המוות... אז למה כל כך חשוב להם להשפיע גם אחרי מותם?

אחרי שבני ישראל מסיימים לבנות את כלי המשכן בפרשה שלנו, משה מברך אותם "וירא משה את כל המלאכה, והנה עשו אתה, כאשר צוה ה' לך עשו. ויברך אתם משה" (שמות ט, לג).

הברכה לא מבוארת בפסוקים, אבל המדרש בתורת כהנים מפרט את הברכה שמששה בך את בני ישראל. "אמר להם, יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. 'ויהי נעם ה' אלוקיניו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננה' (תהלים צ, יז)".

משה היה יכול לברך פשוט, שתשרה בכם שכינה, שתשרה ברכה במעשה ידיכם. אבל משה מערב את השכינה'

במעשה הידיים, שתשרה שכינה במעשה ידיכם, מדוע?

הסוד טמון בהמשך הברכה, שהוא פסוק בתהלים. "ויהי נעם ה' אלקינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו" (תהלים צ, יז).

הפסוק מקפל בתוכו את הסוד לנועם, נעימות ולאוויר פנימי אמיתי בחיים.

סטיב ג'ובס, היה זה שהקים את חברת 'אפל' בעשר אצבעותיו. לאחר עשר שנים, אחרי שהחברה הייתה שווה שני מיליארד דולר, והעסיקה ארבעת אלפים עובדים, אחרי השקה של מוצר הדגל של החברה, מחשב המקינטוש... ג'ובס נזרק מהחברה. כי החברה כבר קיימת, לא צריך אותו.

גם כשאתה בונה בניין, בסוף... הבניין עומד על יסודות של עפר. גם אם השקעת, עבדת ובנית, בסוף... מה שבאמת מחזיק את הבניין הוא החומר שתחתיו. לא אתה.

גם אחרי שאדם הולך לעולמו, הבניין שהוא בנה, קיים על יסודות אחרים. התחושה שהשארתי בניין אחרי מותי, היא תחושה של אושר מדומה. כי אחרי שבנית את הבניין, לא באמת צריך אותו.

אושר אמיתי הוא הידיעה, הוא הסיפוק שהכול 'עומד' עליך. משה רבנו מברך את בני ישראל שמעשיהם - 'מעשה ידינו כוננה עלינו'. שהמעשים שלנו יעמדו עלינו. שאנחנו נהיה היסודות שלהם. שתהיה לנו תחושה שאם אנחנו לא נמצאים, הכל נופל.

אבל כדי שתהיה לנו משמעות אמיתית במעשה ידינו, משמעות שתמלא אותנו באושר, חייבים גם שבמעשים שלנו יהיה מעורב כח עליון. משהו גדול מהחיים עצמם. "מעשה ידינו כוננהו" ה'כך' של המעשים שלנו, הבסיס שלהם, התשתית והמטרה יהיה - האלוקים.

רוצים להיות מאושרים? מה אתה יכול לעשות עכשיו, שאף אחד... אבל אף אחד לא יכול לעשות במקומך...? מעשה עם משמעות אלוקית, שאחרי שתלך לעולמך כולם ירגישו חיסרון אמיתי...?

מהו התפקיד שלך בעולם שהקב"ה ייעד לך, ורק לך? האם אתה ממלא אותו? כי גם אחרי שתלך למוות עולמי, אף אחד לא יוכל למלא את התפקיד הייחודי שלך.

כשתמצא את התשובה... תדע מה מביא לך אושר אמיתי.

חַיִּים הַאֲחֵרִים:
אין ירושה, כנאמנות.

(רמב"ם באגרת המוסר ששלח לבנו)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "אלה פקודי המשכן, אשר העדות אשר פקד על פי משה" (שמות לח, כא).

שאלה: למה נכפלה המילה 'משכן'? היא אפשר לכתוב "אלה פקודי משכן העדות אשר וכו'?"

תשובה: רש"י מביא את המדרש כי בכפילות המשכן נרמז המקדש שנתמשכן פעמיים, בשני חורבנות, כתמורה על עוונותיהם של ישראל.

שאל על כך ר' זלמל'ה מוולוז'ין: והרי בנטילת משכון מיהודי יש הלכה, שאם מדובר בכלי הנחוץ לבעליו בלילה, יש להשיב לו אותו "עד בא השמש"... מדוע אפוא לא מחזיר לנו הקב"ה את המשכון?

ומשיב ר' זלמל'ה: התנאי המופיע קודם לפסוק זה הוא "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני" - כדי להראות לקב"ה שאנחנו אכן זקוקים למקדש, עלינו לצעוק אל ה'. רק אז יחזיר הקב"ה את המשכון. לא די שיבכה כל אחד על צרותיו הפרטיות, אלא עלינו להצטער בצער גלות השכינה, הנודדת בלי בית לשכון בו.

"כאשר ציווה ה' את משה"

2 שאלה: המילים "כאשר ציווה ה' את משה" מופיעות בפרשה בסיום כל אחת מהפעולות אותן עשה משה. מה בא הדגש הזה ללמדנו?

תשובה: אל יאמר האדם "הבנתי את העקרון, וכעת אפעל כפי הבנתי בהתאם לעיקרון"; אלא, הדברים צריכים להיות ברמת דיוק גבוהה, כאשר ציווה ה' את משה, בכל פרט ופרט. ואין הדבר נוגע רק לכללים העיקריים והמרכזיים, אלא גם לפרטים.

וכן אנו, כאשר אנו נתקלים בספק או התלבטות בענייני הלכה או השקפה, אל לנו למהר ולחרוץ: "אני כבר מכיר את הרב, במקרה כזה הוא בטח יאמר ש...". אלא נודא היטב שמעשינו נכונים וישרים בפלס ההלכה וההשקפה - "כאשר ציווה ה' את משה".

3 אקטואליה: שמעתי שאומרים שהתחפושתי שבוחר הילד בפורים מסמן על הרצון האמיתי שלו. האם יש מקור לדברים?

תשובה: אולי יש בכך משהו... אם כי בימינו התחפושות הן פעמים רבות לפי האופנה, ולמה שחבריו מתחפשים - כנראה גם הוא ירצה.

ואף אם הילד בוחר להתחפש לדמות שאינה 'מתאימה', אין צורך להיבהל מכך ולחשוש 'מה רומזת התחפושתי'. פעמים רבות ילדים בוחרים תחפושתי משיקולם של רצון לתשומת לב, או רצון לשאת חן בעיני חבריו, ובחירתו בתחפושתי זהו נובעת ממניע שולי בלבד.

חשוב לא לעשות את הילד לחריג. לעיתים מתוך רצון להמציא תחפושתי מקורית ההורים מעמידים את הילד במצב מביך, עד שנעשה ללעג וקלס בין חבריו. וודאי שמצב כזה איננו מועיל לילד, אלא מזיק.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צבי'אלי בן צור

עם ישראל חי - מאז ולתמיד

על הניסים - בימים ההם, וגם בזמן הזה

הצדיק מלנינגרד, הגאון הצדיק רבי יצחק זילבר זצ"ל, קיים מצוות ברוסיה הקומוניסטית תחת ממשלת סטלין, ובחירות נפש ובעקשנות לא תתואר, שמר את מצוות התורה בכלל, ואת השבת בפרט, חרף

התוכנית הייתה שבדרך תעצורנה הרכבות בתחנות, הדלתות ייפתחו, והאספסוף המשולהב יוכל לפרוע פרעות ביהודים.

בינתיים, במקומות מגורים ומקומות עבודה, החלו הוועדים השונים להכין את רשימות היהודים, כדי שלא לפספס אף יהודי.

ביום שישי, י"ב אדר תשי"ג, (27.2.1953 למניינם), הוכרעה תוכנית הפתרון הסופי של יהודי רוסיה. מספר ימים לאחר מכן, ב"ט באדר, היו אמורים הרופאים להיתלות בכיכר האדומה. עמודי התלייה כבר היו מוכנים.

באותם ימים היה הרב זילבר נתון במאסר, במחנה עבודה בסיביר. במוצאי שבת, אור ל"ד אדר, פורים דפרזים, ישב הרב עם ידידים. "ספר לנו על החג, יצחק", פנה אליו אחד האסירים, והרב זילבר סיפר את סיפור המגילה, בדגש על: "מי שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם, יעשה ניסים לנו בזמן הזה". ואז קופץ אייזיק מרינוביץ' וצועק: "היסטוריה, יצחק. ומה עם המציאות? לא מספיקים ששת המיליונים?!"

"לא תקום פעמיים צרה", ענה לו הרב זילבר. "ואני מבטיח לך שכמו שהמן נפל אז, ייפול גם סטלין היום". "מי זה המן? זעק אייזיק, "סטלין איש הפלדה" מחץ את כולם, את היטלר הוא ניצח, ואתה מדבר על איזה המן מההיסטוריה?"

"איש הפלדה הוא בשר ודם, ואיש אינו יודע מה יהיה איתו בעוד חצי שעה", ענה הרב זילבר. "אייזיק התרומם כבעס ועזב את בני החבורה.

הייסטורים והעונשים שקיבל.

באותם ימים, חפץ סטלין להפטר מכל היהודים, ולכן העליל שהרופאים היהודים התלכדו נגד השלטון הרוסי, לכן קבעו במיד אבחנות רפואיות מוטעות, וריפאו באופן לקוי שורה של אישים צבאיים ופוליטיים, על מנת לגרום למותם.

הדבר יצר תעמולה תקשורתית אנטישמית, 'חשיפות תקשורתיות' נולדו חדשות לבקרים על רופאים יהודיים נוספים, והמטרה דאגה להוציא 'הודאות' מאת ה'נאשמים', כך שמפלס האנטישמיות גאה לגבהי מרומים. לבסוף הוחלט על משפט פומבי לרופאים, שתוצאותיו היו ברורות: תליית הרופאים בכיכר האדומה, והגלייתם של 3 מיליון יהודי רוסיה לסיביר, לקור של 68- מעלות. ובמילים פשוטות - הוצאה להורג של כל היהודים.

ב"ח באדר, יום לפני המועד המתוכנן לתליית הרופאים, נקבע מותו של סטלין, אחרי שכמה ימים קודם לכן, בעיצומו של יום הפורים, הוא נמצא בחדרו שרוע על הריצפה.

נזכרתי בסיפורו של ר' יצחק זילבר בגלל הימים בהם אנו נמצאים. ימים אלו פותחים את 'מערכת האמונה', מערכת שיעורי האמונה שלנו, שתחילתה בפורים, המשכה בפסח, והשלמתה בחג השבועות, היום בו נפתחו שערי שמיים וראינו את האלוקים, באופן חד פעמי בהיסטוריה.

תפקידנו כהורים ומחנכים להחיות לילדנו את הימים ההם, ולהביא אותם לזמן הזה. אחת משיטות 'ההחייאה', היא על ידי סיפור. לא פעם הורים מעדיפים לומר דבר תורה במקום לספר סיפור. אמירת דברי תורה חשובה בהחלט. אבל חשוב מאד גם להרבות בסיפורים בעלי משמעות לילדים.

צריך רק לזכור, לסיפור צריכה להיות משמעות. מסיפור עלילתי נשארת העלילה. סיפור בעל משמעות מטביע בשומעו חותם.

לילדים קטנים צריך לפעמים להסביר את משמעות הסיפור. אחי הסיפור על ר' יצחק זילבר נוסף להסביר: "אנו בשנת מלחמה שסופה אינו נראה באופק. אמנם, עם ישראל תמיד יהיה שנוא, תמיד יהיה נרדף... אבל בעיקר - תמיד יהיה!"

האם מידות רעות הן רעות בהחלט?

ומתי המידה הרעה הופכת לטובה?

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

רבי ישראל סלנטר זצ"ל, הלא הוא מייסד 'תנועת המוסר', ראה צורך בכינון תנועה זו - ולא בכדי. היה זה לאחר אירוע נורא שהתרחש בימיו. וכך היה מעשה: בעיר מגוריו חי סנדלר פשוט ועני שביום אחד בהיר החל מזלו להאיר לו פנים, והוא הפך לשעיר מופלג, עד שהתקנאו בו עשירי אותה העיר.

קהילה זו, דורות אחורה, האבות, הסבים, סבי הסבים, המלמדים, והמגיידים וכו', כי השחתה נוראה כזאת, היא פרי התפתחות של הדרדרות שהחלה לפני כמה דורות. "אם הרבנים, ההורים והמלמדים של אותה קהילה מלפני כמה דורות היו מחנכים בשעתו למידות מתוקנות יותר, לא היו מגיעים לשפל ולהשחתה נוראה כזאת." טען רבי ישראל.

אמנם היו בעלי מוסר שנתנו הסבר אחר, ואולי עמוק יותר לזעזוע שפקד את הגר"ס. לפי דבריהם, הוא נחרד הרבה יותר מכך שהסנדלר לשעבר התעלף או נפטר. קשה היה לו להגר"ס לקבל, שאדם ייעלב ממעשה זה עד כדי עילפון, בעוד שהמדובר הוא בעצם בפגיעה בגאווה המדומה שלו. "הרי אתה כעת עשיר גדול ותומך תורה מפורסם, אתה מחתן כעת את בתך, אתה ברום המעלה. מה לך מתפעל ומתרגש כל כך מהמעשה הנבזי של העשיר צר העין הלזה?"

הגר"ס התבונן בעצמו, וראה שהרגשת הסלידה והכעס הפנימי מהאירוע ראויה היא, אלא שצריך לנתנה למקום של תיקון; ובעקבות אירוע זה ייסד את תנועת המוסר.

בתנועת המוסר מקובל שהמושג 'מידה' משמעה גודל ושיעור. היינו, שאין בעצם מידה שהיא רעה לגמרי או מידה שהיא טובה לחלוטין, אלא יש

ויהי היום, ואותו 'סנדלר לשעבר' הוביל את בתו לחופה, בשעה טובה ומוצלחת. אך לפתע, תוך כדי שהוא צועד לעבר החופה בפנים קורנות, ניגש אליו אחד מאותם עשירי העיר אכולי הקנאה, הושיט לעברו נעל ישנה, פנה אליו לעיני כל העדה, ואמר: "אמור נא לי, כמה יעלה לי לתקן אצלך נעל זו?" ברגע ששמע הסנדלר את הדברים, לא עמדו לו כוחותיו, והוא התעלף מרוב בושה. (לפי גרסאות אחרות הוא השיב את נשמתו לבוראו באותו מעמד).

רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שהיה עד למעשה זה, הזדעזע עד עמקי נפשו. עד היכן יכולה להגיע השחתת המידות של האדם - להכלים אדם ברבים, בצורה המשפילה ביותר, ביום כלולות בתו? רבי ישראל התבטא אז, שברור לו שבשמיים דנים מחדש את כל הנפטרים של

להשתמש בכל המידות באופן מחושב ומדויק, 'במידה'. וכפי שכותב רבי צדוק הכהן מלובלין: "כל הכוחות הנטועות בכל נפש מישראל, אין לחשוב שהוא רע גמור ושצריך להיות הופכו, כי אין לך שום מידה וכו', שאין בה צד טוב גם כן, רק צריך שישתמש בה רצון השם יתברך, ואם אינו כפי רצון השם יתברך, גם המדות טובות, רעות..." (צדקת הצדיק, פסקה מז).

רבי ירוחם ממיר הגדיר זאת כך: "אין מידות שהן רעות בהחלט, ואין לך מידה שאין לה מקום". הגר"ש וולבה זצ"ל הסביר זאת בלשון דומה: "ועוד נוכל לומר שיצר הטוב הוא מידת הרחמנות, ויצר הרע נברא לאכזריות. וכשאדם אינו מרחם על הרשעים והוא אכזרי להם, נמצא שהוא עושה מצוה גדולה ועבודת השם עם יצר הרע" ('עלי שור', קנ-קנב).

להמחשת הרעיון נדגים: במידת הכבוד - ניתן להשתמש לקנא לכבוד הבורא. במידת הקנאה - לקנא בצדיקים. במידת הגאווה - להתגאות לפני כופרים באמונתו. במידת האכזריות - להתאכזר לרשעים ולא לוותר להם, כפי גרדי ההלכה בזה. במידת הכעס - להראות 'כעס הפנים' לתלמידים, וכן הלאה.

יוצא אפוא, שכל המידות שנראות על פניהן כשליליות, אם משתמשים בהן במדויק לכבוד שמיים, הרי הן הופכות לפעולות נכונות וראויות.

ערכים לחיים

הרב דוד ברוורן

מאיפה הכסף?

ומתי העובדות כלל לא רלוונטיות...?

בפגישות שנערכו בין מדריכי תנועת 'הצופים' לבין אישים חרדיים, ניהלנו שיח נוקב על 'דת ומדינה', ומשמעות המושג 'יהודי'. העדיפו להתמקד בסטראוטיפים על הציבור החרדי, והטיחו בפנינו סיסמאות ושקרים שקנו מהתקשורת.

ניסינו להסביר ולהבהיר, אך אוזניהם היו אטומות. חשבנו להביאם לסיור בעיר בני ברק, למרכזי התורה והחסד; הלא 'אינה דומה שמיעה לראייה'. אולם מכיוון שהייתה זו קבוצה גדולה, הוחלט לפצלה לשתי קבוצות.

הקבוצה הראשונה הגיעה לעיר. הסיור נמשך כמה שעות, החל במרכזי התורה הגדולים ומרכזי החסד האדירים, וכלה באלפי גמחי"ם שונים הנמצאים כמעט בכל בניין, בכל תחום. הסיור הסתיים בבית אחת המשפחות המבוססות בעיר, שבסלונם המכובד התיישבו לארוחת ערב עשירה.

בסיום הארוחה פנה 'נציג' המדריכים, וכשהוא מביט על הבית היפה, אמר, "אפשר שאלה קצת מתריסה?... מאיפה הכסף...? מהיכן יש לחרדים כסף לכאלה בתים מפוארים?"

היינו בהלם. הבשר עודנו בין שיניהם, בתוך הבית המארח אותם ללא תשלום, והם שואלים שאלה כזו? העדפנו לענות בשתיקה רועמת... ונפרדנו לשלום.

בשבוע שלאחר מכן, הגיעה הקבוצה השנייה. הסיור התנהל באותה מתכונת, חוץ משינוי אחד - מיקום ארוחת הערב. החלטנו שהפעם נקיים את הארוחה בבית חמים, אך 'צנוע' ורגיל. המשפחה קיבלה אותנו בסבר פנים יפות, והארוחה הייתה כיאה למצוות 'הכנסת אורחים'.

לסיום, נציג המדריכים סקר את הבית, ושאל, "למה אתם חיים בפשטות ועניות שכזו? מה אשמים הילדים שהוריהם לא עובדים, והם חיים מתחת לקו העוני?"

אז הבנו, שלא משנה מה נעשה, מי שרוצה לראות את הרע - ימצא אותו גם במקום הטוב ביותר.

תופעה זו של 'ראייה סובייקטיבית', אנו מוצאים בפרשת פקודי. משה רבינו מוסר דין וחשבון על הוצאות הקמת

המשכן, הסכום הנאסף מהעם, והנעשה בתרומות. משה רבנו החמיר על עצמו מצד הדין של "והייתם נקיים מה' ומישראל" ולמרות שהתורה מעידה עליו שהוא נאמן ביתו של ה', בכל זאת הוא מוסר דין וחשבון כדי שלא לעורר רינונים בקרב העם.

לכאורה, דו"ח זה מיותר הוא, כי מיהו המסוגל לבקר את משה רבנו ולפקפק ביושרו? וכי משה זקוק היה לכסף בהימצאותו במדבר?

אך כשנתבונן בדברי חז"ל, יתברר שדו"ח זה לא היה מיותר כלל ועיקר. הירושלמי (ביכורים ג, ג) מביא שתי דעות בביאור הפסוק (שמות לג, ח) "והיה כצאת משה אל האוהל יקומו כל העם ונצבו איש פתח אוהלו והביטו אחרי משה עד בואו האהלה", מהי הבטתו?

ביאור אחד הוא, שעם ישראל הביטו במשה רבינו כששב לאוהלו, כדי לזכות לראות את הצדיק. אך ההסבר השני, הפוך ושונה לחלוטין. הם היו מלחשים זה לזה, 'ראו את שוקיו כמה שמנים הם!' 'ודאי, הלא משלנו הוא אוכל ושותה!'

מזעזע! אנשים שהיו למרגלות הר סיני, שמעו וראו כיצד ה' מעביר את התורה על ידי נביאו נאמן ביתו, והם חושדים בו בגניבה? שמא היו טפשיים? ועונים על כך חז"ל (סנהדרין קה, ב); שהשנאה מקלקלת את השורה.

ישנה שנאה הנובעת מקנאה, ישנה שנאה הנובעת מבערות, לעיתים אדם חושב על השני מחשבות שאינן נכונות ולכן שונא, אולם יש שנאת 'עמי ארצות לתלמידי חכמים', שהיא השנאה הגדולה והחמורה ביותר; כפי שאמרו חז"ל (פסחים מט, ב): "גדולה שנאה ששונאים עמי הארץ לתלמיד חכם יותר משנאה ששונאים עובדי כוכבים את ישראל". אם אדם מחליט שהוא רוצה לשנוא אדם או קבוצה, שום הגיון או עובדה לא יניעו אותו מעמדתו, כי שנאתו אינה תלויה בהסבר, אלא ברצונו המרושע בלבד.

לדוגמה, אדם שאינו שומר שבת רוצה להמשיך לבלות בבילויים האסורים בשבת, ואין הוא חפץ לשנות הרגליו. במצב כזה, שום הוכחה לאמיתות התורה לא תניע אותו. הוא ימנע מלקבל את דבריך, מפני שהוא סימן את המטרה מראש - 'אני רוצה כך... אני אוהב כך...' וגם אם תציג בפניו את כל ההוכחות שבעולם, הוא ישיב: "אל תבלבל אותי עם עובדות".

וזאת מפני, שלחשוב - חושבים עם השכל, אך לרצות - רוצים עם היצר הרע...

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

איך להיות צודק וגם חכם

אז מה אתה בוחר?

את הסיסמה "אל תהיה צודק, היה חכם" המציאו כדי לשנות את תרבות הנהיגה בישראל; אולם היא תקפה לא פחות בקשר ליחסי אנוש בכלל, ובבית היהודי בפרט.

סיסמה זו קובעת כי יש לבחון את ההתנהלות לאור המטרה החשובה, ולא מתוך תחושות בטן רגעית. לא תמיד הצדק מוביל לטוב, לפעמים הוא גורם את ההפך. החוכמה, לעומת זאת, היא אמנות ראיית הנולד ('איזהו חכם? - הרואה את הנולד'), ואין דבר המסייע להתגבר על ההווה למען העתיד - יותר ממנה.

דוגמא: הזוג הטרי שלנו חוגגים את יום נישואיהם בשבת מרוממת בבית הארחה בהשתתפות מרצים בנושא הבית היהודי. לפתע מועד המלצר ותכולת הצלחות נשפכת על בגדיהם היקרים. כיצד ינהגו? שתי אפשרויות. לנהוג בצדק או לנהוג בחכמה. לצעוק או לשתוק. אם יצעקו, יזכו מן הסתם פיצוי כלשהוא, בשובר ניקוי, ואפשר שגם המלצר הלא זהיר יאבד את מקום עבודתו.

לעומת זאת, אם ישתקו, יחזרו הביתה בעוגמת נפש על הנזק הכספי שנגרם להם. אין ספק שאם יבחרו באפשרות הראשונה - יהיה בכך צדק, מישהו הרי צריך לתת את הדין ולפצותם על עוגמת הנפש.

אך מה יקרה לאחר מכן? האם לא יהיו להם נקיפות מצפון על שבגללם פוטר המלצר? והרי זו התנהגות של "גם לי גם לך לא יהיה". אנשים חכמים ישתקו. נכון שבגדיהם הוכתמו, אך הם עדיין נשואים באושר, וגם הבגדים יכובסו. לעומת זאת, את האושר על ששתקו ולא דרשו את פיטורי המלצר - איש לא יכול לגזול מהם.

זהו שאמר שלמה המלך: "טוב פת חרבה ושלוחה בה מבית מלא זבחי ריב" (משלי יז, א). עדיף לאדם לאכול פת חרבה מתוך שלווה, מאשר מאכלים טעימים ומתוקים מתוך כעס. אדם המארח את חברו בביתו ואינו נוהג בו בסבר פנים יפות, אפילו ייתן לו כל מתנות שבעולם - הן אינן נחשבות כלל בעיני החבר. אך אם הוא מקבל את אורחו בחיוך ובסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו מאומה; חש האורח שמארחו טרח בשבילו טרחה יתרה ומרובה, וידידותם עולה ופורחת.

גם בביתם של איש ואשה מצוי שמתעורר וויכוח או אי הסכמה. לפני שנגיב באופן ספונטאני, מתוך דחף של רגש מתפרץ, נשקול לרגע - האם עדיף להיות צודק, או חכם? מהי המטרה שלנו כעת? האם כדאי להתעקש לקבל את רצוננו בדיוק כמו שביקשנו, ובכך ליצור אווירה שאינה נעימה, או להסתפק ב'פת חרבה' ושלווה בה, להעדיף את האווירה הטובה והנעימה, השלום והשלווה? מה חשוב לנו יותר? ומהי מטרנתו העיקרית בחיים...?

**הניצוץ
היהודי**

לפעמים ההיסטוריה חוזרת...

גם אז, רבבות הפגינו נגד מלחמת לבנון, העיתונים שיסו נגדה, הפוליטיקאים התלהמו. האם הם ידעו, האם היה אכפת להם, מה עושה שיסוי זה לחיילים הנלחמים, שמשדרים להם שהם נלחמים לשווא, שקורבנם חינם?...

ליצחק אברהמי זה עשה דבר אחד: יום לאחר השחרור הוא עזב את הארץ. התחיל את טיולו בקנדה, והטיל עוגן בלוס אנג'לס. עבד בעבודות מזדמנות, ובכסף מימן את לימודיו בקולג', במגמת רפואה. הוא סיים בציונים מעולים, וביקש להמשיך ללימוד באוניברסיטה, אך שרר הלימוד הנדרש היה מעבר ליכולתו: ניסה עשרה אלף דולר, מלבד דמי דיור וכלכלה. ניסה לבדוק מה האפשרות העומדת בפניו, ושמע שבמקסיקו יוקר החיים נמוך ושכר הלימוד זול, ויש שם אוניברסיטה ברמה גבוהה, שלוחה של אוניברסיטת קליפורניה. קם ונסע.

לימודי רפואה השיניים היו מגוונים: מכירורגיה ועד יישור שיניים לילדים. את ההתמחות עשה בבית חולים במקסיקו, ואחר שקל את המשך דרכו. כבר התערה במדינה, ליהג בשפתה, ורכש את המנטליות. הוצע לו לפתוח שם קליניקה. החברים הישראליים לא התחברו לקהילה היהודית, אך איבדו גם את זהותם הישראלית; נותרו קירחים מכאן ומכאן. חלקם התבוללו, רח"ל.

יצחק לא רצה שזה יקרה גם לו, והוא ידע שזה עלול לקרות. הוא החליט שהוא חייב לחזור ארצה. בארץ עבר קורס הכנה למבחני רישוי מטעם משרד הבריאות, ותוארו אושר. התחיל לעבוד כשכיר במרפאת שיניים. המרפאה הייתה בבני ברק.

היה בן ישיבה שבין לבין הסביר לו כמה נפלא להיות דתי. כמה זה תורם לאדם ומרומם אותו. ולטיפול הבא, הביא לו הבחור במתנה ספר 'מסילת ישרים'. "תעיין בו, ותבין על מה אני מדבר". יצחק הודה לו, והניח את הספר בחדר ההמתנה. מי שרוצה, שיעביר באמצעותו את הזמן.

המטופל הגיע שוב, וכשראה שיצחק עדיין אינו חובש כיפה, פרץ בבכי. "זה היה מביך", מודה יצחק. "זו של אנשים מעולם אחר. לא הבנתי אותם, וגם לא ניסיתי להבין".

היה לו את עולמו שלו. לאחר שעות העבודה, הוא פשט את החלוק והתמכר להוללות. לילה אחד, בשתיים אחרי חצות, חזר על אופנועו. שכח שכששותים, לא נוהגים. "בנס הסתיימה התאונה רק בפריצת דיסק בעמוד השדרה", אמרו לו רופאיו בבית חולים.

אבל עבורו; היה זה איום על הקריירה. רופא שיניים עובר בתכיפות ממצב עמידה למצב ישיבה: רוכן, מזדקף ומסתובב לקחת ראי, מלקחים או מקדחה. כשיש פריצת דיסק, כל שינוי תנוחה מסב כאבים איומים.

בבית החולים ביקשו לנתחו. כרופא, סירב. החליט להתרפא באופן טבעי, בתרגילי יוגה,

מסילת ישרים דמעות של בחור ישיבה לא שבות ריקם...

**כשראה שיצחק עדיין
אינו חובש כיפה,
פרץ בבכי**

בתזונה עתירת סידן. הוא נטל בתדירות כדורים חזקים נגד כאבים. לא אחת התפתל מייסורים לנגד עיניהם המשתאות של המטופלים, עד שהבין שאין ברירה, ועליו להפסיק את עבודתו במרפאה.

הטיפול העצמי בפריצת הדיסק החל לתת את אותותיו. יכול היה ללכת, לנוע, להסתובב, אך לא לעבור ממצב עמידה לישיבה, פעולה שגבתה ממנו עשר דקות של התפתלות מכאבים. יצחק החליט להפיק תועלת ממצבו, ולהתמחות בכירורגיה הפה והלסת. את הניתוחים עורכים בעמידה רצופה. במשך שנה התמחה בבית החולים 'ברזיל' באשקלון, ועבר לעבוד בתחום זה בבית החולים 'איכילוב' בתל אביב. הוא פתח מרפאה ברחוב יהושע בן נון, שכר שם דירה, והשיקע עצמו בעבודה.

בין ביתו למרפאה שכן כולל אברכים. הוא לא היה מבחין בכך, אלמלא השלט הגדול: "תלמוד תורה לכל דורש". מבעד לחלון הפתוח ראה את האברכים שוקדים על תלמודם. שמע קול לימוד ערב וקול התנצחויות וויכוחים. סקרנותו התעוררה: "מה הם לומדים? עבור מה מקדישים בחורים צעירים את חייהם?" ואז הגיעה

המחשבה הבאה, המתבקשת: "עבור מה מקדיש אני את חיי? מהי דרכי שלי בחיים?" והתשובה המדכדכת, המודחקת: "אין לי שום כיוון. חי את הרגע, חווה את ההווה. עובד, מבלה, נח, וחוזר חלילה".

אז נזכר בדבריו של אותו בחור, במרפאה בבני ברק. לימוד התורה תורם לאדם. מרומם אותו, משנה אותו.

יום אחד, לאחר שסיים ניתוח מסובך ומורכב, הוא פנה לדירתו לנוח לפני בילוי הלילה. ואז שבו המחשבות והציפו. אותו. בהחלטה של רגע, הוא אמר לעצמו: "אני חייב - חייב! - ללכת למקום הזה שיש עליו שלט גדול: 'תלמוד תורה לכל דורש!'"

קם מתוך כאבים. הלך בנחישות. פסע בשביל, עמד בפתח. אברך ניגש: "אפשר לעזור?" אמר: "באתי בגלל השלט, תלמוד תורה לכל דורש. מה זה תלמוד תורה?"

ראשית נתן לו האברך כיפה. הושיב אותו ופתח לפניו מסכת אבות. התחילו מ"משה קיבל תורה מסיני". סיפר על מעמד הר סיני, שהיה לעיני כל ישראל. הקולות, הברקים והלוחות. הכול היה חדש, מרתק.

האברכים התכוונו לתפילת ערבית. לבשו חליפות, חבשו כובעים, נטלו ידיים. החבר פתח לפניו את הסידור, אבל עיניו של יצחק שוטטו סביב בתימהון. הוא הבין שהם עוסקים בפעילות רוחנית. הוא מכיר פעילות יוגה: יושבים בשיכול רגליים, בשילוב ידיים, ברוגע. בפעם הראשונה ראה התנדנדות כזו, נעועים כאלו. "מה זה?" שאל לאחר התפילה. האברך הסביר: "הם מדברים עם בורא העולם. למשה - הוא מסר את התורה, לנביאים - הוא ענה, ואותנו - הוא שומע".

באותו לילה, לא יצא יצחק לבלות. הוא ביקש בהשאלה את הספר 'מסילת ישרים', הספר שאותו בן ישיבה העניק לו בשעתו. שכב וקרא וקרא. עולם מלא נגלה לעיניו. מחשבה סדורה, בהירה, מנוסחת להפליא. גם אם מילותיה היו זרות משהו. למחרת חזר אל בית המדרש. חיכו לו, למדו איתו, צעד אחר צעד. סידור, חומש, תחילת גמרא. שוחחו על משמעות היותו יהודי, ומדוע זה מחייב. בכל יום הוסיף ידיעות חדשות, מרתקות. כעבור תקופה המליץ לו ראש הכולל על סמינר 'ערכים'.

היה זה סמינר לרווקים שנערך באשקלון. האווירה שם הייתה מרוממת, מלוכדת, נפלאה. ההרצאות היו מרתקות ומשכנעות. יצחק חזר כבחור דתי. הפציפיטיס שלו שאלו בחשש אם קרה אסון במשפחה. ענה שלהיפך, קרתה שמחה. הוא חזר בתשובה.

ועוד משהו מעניין: שתי אחיות לו. המבוגרת ממנו גרה בגבעתיים, והצעירה ממנו - בצפת. שתיהן שבו בתשובה, בלי קשר ובלי תיאום.

יוסף התחתן עם מורה בעלת תשובה, ויחד הם בנו את ביתם בבני ברק. לפני זמן מה השתתף בהרצאה שנערכה בתלמוד תורה 'שתילי זיתים'. לפתע, הוא זיהה בקהל פנים מוכרות. היה זה הבחור הוא, שהעניק לו 'מסילת ישרים'. הבחור סקר את מראהו, וחיך: "אז הדמעות שלי לא היו לריק..."

ערכים מאחורי הקלעים

הרב אלחנן גבאי

"אחד הדברים המרתקים בפעילות קירוב רחוקים של 'ערכים', זה לראות את השינוי הכביר לטובה שניתן לחולל אצל אנשים, באמצעות סמינר קצר שנמשך רק שלושה ימים", אומר הרב אלחנן גבאי, תושב מודיעין עילית ופעיל ערכים באזור מודיעין המרכז.

לא מזמן, בתום תפילת מנחה

בסמינר שהתקיים בצפון הארץ, ניגש אליו אחד המתפללים הצעירים, כשחיוך רחב נסוך על פניו. "אני כל כך שמח לראות אותך", אמר לו. "ממש התפללתי שתבוא לכאן".

הרב גבאי אימץ את זיכרונו, ופתאום נזכר... שנה קודם לכן, באותו בית מלון עצמו, הוא ישב לשיחה עם הצעיר הזה, יחד עם שני בחורים נוספים שהגיעו מאשקלון.

"השלושה הציגו את עצמם כאתאיסטים גמורים, לא מאמינים בכלום, ובלי שום קשר ליהדות", מספר הרב גבאי. "שוחחתי איתם באריכות. הם היו חברה נאורים כביכול, כאלה שקראו כמה ספרים ולכן חשבו שהם כבר יודעים הכול. בתחילה הם הגיבו בלעג, אבל שמת לב שאצל אחד מהם משהו מהדברים חלחל. לא ציפיתי לשינוי דרמטי - בני אדם לא משתנים כל כך מהר - אבל הייתה לי הרגשה שמהוהו אצלו התחבר".

מאז, חלפו חודשים רבים בלי שיווצר ביניהם קשר. הצעיר חי באשקלון, מחוץ לאזור הפעילות הרגיל של הרב גבאי, ולשיחה שלהם לא יהיה המשך; כך חשב הרב גבאי, עד לאותו מפגש בלתי צפוי בתפילת מנחה.

במבט ראשון הבחור נראה אותו דבר, אבל משהו במבט עיניו היה שונה - רגוע ואולי טהור יותר. הכיפה המונחת על ראשו והציציות המשתלשלות מבגדיו; גם כן לא היו שם בפעם הקודמת. "מה אתה עושה כאן?"

כוחו של סמינר להפוך אתאיסט למאמין, ולמלא חיי ריקנות באושר וסיפוק. הרב אלחנן גבאי מספר על השינויים המפליאים שסמינר אחד מסוגל לחולל...

הרב אלחנן גבאי רכז במחלקה רווקים באזור מודיעין

שאל אותו הרב גבאי המופתע. "מה עבר עליך?" מסתבר שלשיחה הלילית הארוכה ההיא הייתה השפעה גדולה מכפי שיכול היה לשער.

הבחור סיפר שהתשובות היסודיות שקיבל על שאלותיו, ערערו את תפיסת עולמו. פתאום התחיל להבין שהיהדות איננה אוסף של מנהגי פולקלור ישנים, אלא תפיסת עולם מגובשת, שביסודה אמונה בבורא עולם, תפיסה שניתן לבסס בכלים רציונליים. הוא התחבר לשיעור תורה באזור מגוריו, ובמקביל ניתק קשרים חברתיים שהיו כרוכים בירידה רוחנית.

שנה לאחר מכן חזר לסמינר, הפעם יחד עם חמשה חברים שבאו לשמוע. "אין לי הרבה כסף, ואפילו ניתקתי קשרים חברתיים שהיו יקרים לי, אבל דווקא עכשיו אני מרגיש המאושר באדם", הוא סיפר לרב גבאי. "אנשים שואלים אותי מאיפה החיוך הזה שאני מסתובב אתו תמיד. אני אומר להם - 'בואו לסמינר!'"

וזה אינו המקרה היחיד המצוי באמתחתו של הרב גבאי. "אני פוגש לא מעט אנשים ש'הצליחו בחיים' בכל מיני פרמטרים מקובלים, אבל הם חיים בתחושה של ריקנות גדולה. יש להם כסף, מכוניות ועבודה טובה - אבל אין להם מושג בשביל מה הם חיים, והדבר מכרסם להם בנשמה", הוא מספר.

אחד המקרים הקיצוניים ביותר בהם נתקל, היה של אדם בשנות השלושים לחייו, בחור מלומד ומוצלח עם ראש על הכתפיים, בעל תואר במדעי המחשב, שחזר לארץ אחרי חמש שנות שהות בארה"ב, בהן צבר ממון רב.

"הבחנתי בו בסמינר כשהוא יושב בפינת הלווי, והבעה עגומה על פניו. התחלתי לדובב אותו, והסיפור שלו הפליא אותי. מסתבר, שלמרות שמבחוץ הוא נראה כמו סיפור הצלחה, בפועל האדם חי בתודעה של ריקנות פנימית מוחלטת. יש לו כסף ודירה, יש לו חברים איתם הוא יוצא לבלות, אבל בעצם אין לו כלום. הוא סיפר לי שכבר תקופה ארוכה שהוא מרגיש שאין לו שאין לו סיפוק משום דבר. הגיעו הדברים לידי כך שהוא הפקיד את הנשק האישי שלו במשטרה.

בשלב מסוים, אביו של אותו אדם שכנע אותו ללכת לסמינר ערכים. "אולי לדתיים יש תשובות שיעזרו לך", אמר לו. "במהלך הסמינר מרצי ערכים דיברו איתו ממושכות", מספר הרב גבאי. "הוא שאל את כל השאלות, ואנחנו נתנו לו את כל מה שיכולנו. דיברנו על אושר, והסברנו שהנשמה הרוחנית לא יכולה לשבוע מחוויות גשמיות גרידא. מייד אחרי הסמינר הוא קנה את הספר 'חובות הלבבות', וקבע חברותא ללמוד בו. היום הוא מספר שחיי השתנו מהקצה לקצה, והשאלה היחידה שלו היא - 'איך מתקדמים מכאן הלאה?'"

מדרגתו של עם ישראל

שאלה:

הקדוש ברוך הוא בחר בעם ישראל מכל העמים, להיות לו לעם, לקיים מצוותיו, ולפאר את שמו בעולם. אבל לאורך כל התנ"ך אנחנו רואים איך בני ישראל חטאו שוב ושוב, הכעיסו את הבורא, וגם היום, המצב הרוחני שלנו לא במיטבו. אם כך, נראה כאילו כביכול הבחירה של הקב"ה בנו להיות עמו 'לא הייתה מוצלחת'. האומנם כך...? אשמח לקבל תשובה. (ג.ג.)

תשובה:

האומרים שהיו אלו הערב רב, ולא מבני ישראל (ממש), שאותם הרגו בני לוי, לבין אומות העו"ל, שהיו שקועים כולם בעבודת האלילים, באופן יומיומי.

גם בימינו אנו, אמנם המצב הרוחני שלנו איננו מזהיר, אך אין מה להשוות בין מצבינו לבין דר' גתם של אומות העולם. העם היהודי עבר במאה השנים האחרונות סדרת ניסיונות איזמים ונוראים, והעובדה שעדיין חלק גדול מהעם שומר תורה ומצוות, ורבים מתחזקים להחזיק בעץ החיים, זוהי עובדה ששום אומה אינה יכולה להתהדר בה.

כמעט כל אומות העולם מאמינים בקדושת

חשוב להבין, שכל ה'האשמות' שיש בתורה ביחס לעם ישראל, הן טענות ביחס לדרגה הראויה ליהודי. אבל נשים

לב, כי ביחס לכל אומות העולם, כולל הטובים שבהם, עם ישראל היה תמיד, ועדיין נמצא עש' רות מדרגות מעליהם. בזמן שכל האנושות כולה היו שקועים בעבודת אלילים באופן רשמי ומוח' לט, עם ישראל נתבע על כל נפילה קטנה בנושא האלילות. אין מה להשוות בין חטא העגל, שנעשה על ידי שלושת אלפים אנשים בלבד (ויש מפרשים

שׁוֹת עם ערכים

הרב זאב גרינוולד

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

התנ"ך. אך כמה מהם אכן חיים על פיו באופן מעשי? כדי להיפטר מעול המצוות הם המציאו את ההמצאה המגוחכת של 'ביטול המצוות', וכך הם יכולים ליהנות מערכי התנ"ך הרצויים להם, בלי לקבל את חיוביו. הרי, הנוצרים טוענים שהם ההמשך של עם ישראל, ובכל זאת הם אינם מסוג' לים לקבל על עצמם אפילו לא עשירית מהמצוות המקוריות. כך שאכן ניתן להבין כי הקב"ה 'לא טעה בגו'.

אך אחרי הכל, עלינו למדוד את עצמנו ביחס לאמת, לרצון הבורא, ולא ביחס לדרגתם של האח' רים, ומה שהם עושים או לא עושים.

– פניני משה –

הדלקת-נרות	
י-ס	5:12-----
ב"ב	5:27-----
יציאת שבת	
י-ס	6:25-----
ב"ב	6:27-----
ר"ת	7:04-----

דברי-תורה לפרשת פקודי – חזק

א "אלה פקודי המשכן המשכן העדת" עם חמש האתיות בגימטריא ת"כ כמניין שנות הבית השני. "משכן" גימטר' ת"י כשנות הבית הראשון "העדת" חסר ו' בגמטריא תע"ט' כמספר שנות המשכן עד בנין הבית. {רבינו בחיי} ולמה חסר חמשה ממספר בית שני וצריכים לצרף את החמש האתיות? לרמז על חמשה דברים שחסרו בבית השני, כמו שאמרו חז"ל {יומא כ:} שהיה חסר הארון, אש, שכינה, רוח הקודש, ואורים ותומים. {חת"ם סופר}

ב "אלה פקודי המשכן המשכן העדת אשר פקד על פי משה" מבאר רש"י רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהם של ישראל כידוע, שאילו היה משה רבנו נכנס לארץ ישראל לא היו ישראל חוטאים ולא היה בית המקדש נחרב. אך מכיון שנסתלק משה במדבר, בעטיו של חטא מי מריבה {שאמר לבני ישראל: "שמעו נא המרים"} ולא נכנס לארץ ישראל לא זכתה זו לקיום נצחי. וזה כוונת: "אלה פקודי המשכן.. אשר פקד" לפיכך נתמשכן בית המקדש {שאף הוא קרוי משכן} ונפקד אחר כך {מלשון חסרון כמו {ולא נפקד ממנו איש} משום "על פי משה" מפני שלא נכנס משה לארץ ישראל בגלל החטא שנכשל בפיו... {תורת משה לחתם סופר}

ג "ותכל כל עבודת משכן אהל מועד ויעשו ככל אשר צוה ד' את משה" בא הכתוב להודיע שלא אמרו ישראל הואיל ונבנה בית המקדש אין אנו צריכים לקיים את התורה, כי הקרבנות יכפרו עלינו... אלא אף כי "ותכל כל עבודת משכן אהל מועד" בכל זאת לא סמכו בני ישראל על המשכן וקרבתו, אלא "ויעשו ככל אשר צווה השם את משה". {ר"ש קלוגר}

ד "מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן" מאה אדנים היו למשכן ומאה ברכות צריך אדם מישראל לברך בכל יום. כשם שהאדנים היו יסודות המשכן, כך גם הברכות הן יסודות הקדושה בכל אדם מישראל. "אדן" הוא מלשון אדנות על ידי כל הברכה מעיד האדם שהשם יתברך הוא האדון על כל הבריאה. מאה הברכות הינן ממילא מאה האדנים למשכן של כל אדם מישראל. {חידושי הרי"ם}

ה "ככר לאדן" ככר בגמטריא עמלק, הכסף יכול להתעלות אם משתמשים בו נכון עד דרגה של "ככר" לאדן, שיהא משכן לאדון העולמים, ויכול לרדת בדרגה תחתונה עד שיהיה "ככר לעמלק" וועשרת אלפים ככר כסף אשכול על ידי עושי המלאכה וגו' אסתר ג' ט' {אבי מורי שליט"א}

ו {ויהי את מסך הער הזוזה" ובאותו פסוק "ויכל משה את המלאכה" ר"ל שסיים את מלאכת המשכן, מסך שער החצר ר"ת "משה" וזה בא להגיד כאדם שחותם שמו על גמר עבודתו. {ש"ד}

"שבת-שלום"

"אגוֹפֵן שבת"

מה יוסף טרן

לקי"י
שעון חורף!

הדלקת נרות: 17:30
יציאת השבת: 18:21
רבנו תם: 19:04
ע"פ אופק תל אביב
ו' באדר ב' התשפ"ד

טוב לחסות בה'

הזכות של המן פקודי התשפ"ד

המן הרשע, צורר היהודים הגדול, אשר קיבל על עצמו למחות את זכר ישראל מהעולם, מקבל את הבשורה הקשה בחייו מהמלך: "עליך לקחת את מרדכי היהודי - צדיק היהודים בבגדי מלכות, להרכיבו על הסוס ברחבי הממלכה ולקרוא לפניו: 'ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו'". הוא מרים טלפון לזרש אשתו ומודיע לה על הבשורה הקשה. בבושת פנים ובצער גדול, המן הרשע מעלה את מרדכי על הסוס ומתחיל להוליך אותו ברחבי שושן הבירה עם 'מגה-פון' כשהוא מהללו ומשבחו. אומר המדרש (אסתר רבה ג, ה) דבר פלא: בשעה שהוליך המן את מרדכי על הסוס, החל להרהר בתשובה עם עצמו: "וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְשִׁלּוֹי, בַּל אֲמוּט לְעוֹלָם", כל זמן שהייתי בשלווה וכבוד, חשבתי כי לא אמוט ולא אפול מכבודי לעולם.

ה' בְּרִצּוֹנְךָ הַעֲמַדְתָּה לְהַרְרִי עוֹז, הַסְתַּרְתָּ פְּנֵיךָ הַיְיָתִי נְבִהָל" - אך כעת אני רואה שהכבוד והמלוכה הינם מאת ה', וברגע קט הינו משפיל גאים, ומגביה שפלים. ולכן כעת שהסתיר אלוקים את פניו ממני, אני נבהל. אומר המדרש כי ברגעים הללו נפרדו והתעוררו חלקי הטוב באותו רשע והחל לשבח ולהלל את ה'.

מיד כשאירע דבר זה, כותב הצדיק השם משמואל^(פורים תר"פ), זכה המן הרשע שבני בניו ילמדו תורה בבני ברק (גשי"ן נז). פלא גדול, כיצד זכה רשע מרושע זה לבנים צדיקים?! זה הסוד, שאפילו היהודי הרחוק ביותר, אם יחשוב מחשבה קטנה של תשובה או יעשה מעשה טוב קטן לכבוד בורא עולם - ה' רואה זאת וישלם לו שכר גדול על כך, לא משנה באיזו דרגה הוא.

"כי ימינך פשוטה לקבל שבים" - אם הקשיב ה' לשבח והלל שאמר המן לה, ק"ו ליהודי, בנו של ה' יתברך, הגם שהתרחק מאביו שבשמיים, אביו מחכה לו ונהנה מכל פעולה ומחשבה טובה שעושה. את המעשה המדהים הבא סיפר הרה"ג יעקב סיני שליט"א, נכדו של מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל:

"בחדש האחרון הלך לבית עולמו שר האוצר לשעבר, אברהם בייגה שוחט ז"ל. ישנו מעשה מדהים שאירע עימו לפני כ-30 שנה: מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל הקים את גני הילדים ומוסדות התורה. היתה זו מלאכה קשה ומייגעת. הרב זצ"ל היה צריך לעורר בכל מקום ולעבור מבית לבית בכדי לשכנע את הציבור המסורתי להעביר את ילדיו לגנים תורניים המחנכים את הילד ללכת בדרך התורה הקדושה ולגדול על מסורת אבותינו. ב"ה עשרות גנים, בתי מדרש וכוללים נפתחו לחיזוק קרנה של התורה. אלא, שלאחר זמן קצר, כשגדלו הילדים והיו צריכים לעלות לבתי ספר יסודיים, לא נותרה להם ברירה אלא לעבור לבתי ספר ממלכתיים, מפני שלא היו אז בתי ספר תורניים.

הרב עובדיה זצ"ל היה בצער רב והרגיש כי כל עמלו יורד לטמיון. הוא הפך את העולם בשביל להשיג את המימון והיכולת לפתוח בכל מקום בארץ בתי ספר תורניים, על מנת שהילדים הקטנים ימשיכו לקבל חינוך טהור וקדוש. לשם כך, פנה הרב זצ"ל אל שר האוצר דאז - אברהם בייגה שוחט, שלא היה מוכר כאדם דתי, והתחנן לפניו שיקצה בתי ספר וכיתות בשביל תינוקות של בית רבן שלא חטאו. שר האוצר הבטיח לבדוק את הדברים וקבע עם הרב פגישה בבית הרב בעוד שבועיים. חלפו שבועיים, והנה, בבוקר הפגישה התעורר הרב עובדיה כשהוא חולה מאד וסובל מכאבים קשים בחזה. הוא לא הצליח לדבר ונשימתו היתה בכבדות רבה עם שיעול קשה... - המשך בעמוד 4 -

לרפואה, פרנסה והצלחה: מי"א מיכאל וצפורת אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו.

זש"ב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מו"ל. אלס בת פרידה. ב"נס זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס עזוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרתה בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מו"ל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מו"ל. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עזרא לוי בן משה ושמחה.

לע"ה האשה הכשרה קלרה חתון בת סלחה ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת ינון בן רחל

העלון מוקדש לע"ה ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה

זהירות מעמלק!

הרב גואל אלקריף

שנה אחת בשבת 'זכור', פנה מגיד המישרים הרב שלום שבדרון זצ"ל אל שומעי לקחו ואמר: "אנו קוראים את פרשת 'זכור' על מנת למחות ולאבד את זכרו של עמלק. אך האם ראיתם אי פעם את עמלק קורא בעצמו את פרשת 'זכור'?" כולם שתקו ולא הבינו את כוונת הרב. המשיך הרב ואמר: "בואו ואספר לכם: לפני שנים רבות הייתי עד בעצמי לעמלק שקרא את פרשת זכור, וכך היה המעשה: שנה אחת, עלה נער בן יג' לקרוא בתורה את פרשת זכור. הנער הצדיק טרח ועמל רבות בשביל להכין את הפרשה והמפטיר על מנת להוציא ידי חובה את הציבור שהגיע לשמוע את הקריאה המחוייבת מדאורייתא. והנה, כאשר סיים לקרוא את הפרשה ועמד להתחיל בקריאת המפטיר של פרשת זכור, ניגש אליו איש 'מכובד' ואמר לו: 'בחור, עדיין אין לך חתימת זקן, רד מיד מהבימה ותן לאדם מבוגר לקרוא את פרשת זכור'. חתם הרב שבדרון ואמר: "האדם הזה שהוריד את הנער והחל לקרוא את פרשת זכור במקום הילד, הינו ממש 'עמלק' הקורא פרשת זכור, אחר שבייש וציער בן ישראל בצורה משפילה שכזו".

ללמדנו, כי בכל המצוות, מהתורה או מדרבנן, ישתדל האדם שלא לפגוע בדרך ביהודי אחר, ולא לעשות את המצוה על חשבון השני. סיפר הרב גואל אלקריף שליט"א: "באחד הימים נכנסו כמה אברכים אל הסטייפלר זצ"ל והציעו לפניו רעיון שגיבשו יחדיו: לקראת שבת יש שתי צפירות המעוררות על ביאתה של השבת – אחת בהדלקת נרות והשניה עשרים דקות קודם לכן. הם הציעו שהרב יפרסם שכל בני התורה, האברכים ויראי השמים – יקבלו שבת כבר בצפירה הראשונה,

כך יועיל הדבר לחזק את קדושת השבת. הסטייפלר חשב מעט ואמר: "תוספת שבת היא אכן דבר חשוב, שבת היא מקור הברכה ואפשר להוסיף ברכה לכל השבוע. אילו היו הנשים שלכם באות לבקש ממני דבר כזה, הייתי מסכים. אך כשהבעלים באים זה משהו אחר. אישה לפעמים מסכנה ולחוצה כל כך בכניסת שבת, ואם לוקחים ממנה עשרים דקות של הכנות לשבת, היא עלולה להילחץ עוד יותר. אינני סבור שאפשר להדר בקבלת שבת מוקדמת על חשבון האשה".

שמעו האברכים – אך עדיין לא נחה דעתם, והם החליטו להציע את הרעיון שלהם לפני מרן הרב שך זצ"ל, שמא הוא יסכים איתם ויפרסמו זאת בשמו. שמע הרב שך את דבריהם, והגיב: "רעיון נפלא. אילו היו באות אליי נשות האברכים, הייתי ממליץ עליו, אך כשזה מגיע מצד האברכים אני שואל: מי יעבוד עד לצפירה השנייה? מן הסתם האברכים יקבלו שבת ויצאו לבית כנסת, והאשה תישאר לבד עם כל הבלגן והעבודה... לא, אינני מוכן לחתום על דבר כזה!".

מדהים לשמוע דעת תורה משני גדולי הדור שהתבטאו כמעט באותו סגנון: תוספת שבת היא דבר גדול, אך בכל חיזוק שלוקח אדם על עצמו – חשוב לוודא שהחיזוק לא יבוא על חשבון השני ולא יהיה כאן פגם של בין אדם לחברו. ישנו יהודי צדיק ואמיד – הרב דן גרטלר, המחזיק עשרות כוללים בארץ. באחד הימים, הוא הגיע למסקנה כי הזמן שיש בו פחות לימוד תורה מכל זמן אחר

הינו יום שישי אחר הצהריים. הוא החליט לפתוח כולל מיוחד לאותן שעות. הוא ערך רישום, ומאות אברכים נרשמו לכולל יום שישי אחר הצהריים, שעתיים לפני שבת. הוא ניגש בשמחה לספר זאת למרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל על מנת לקבל את ברכתו למהלך, ולפתע שואלו הרב: "רגע אחד, ומי יעזור לנשים בכל אותן שעתיים לפני שבת?".

ענה לו: "אני מציע מילגה מכובדת, מקבלים על זה כסף, הנשים מסכימות ולכן הן שולחת את הבעלים ללמוד".

"בשום פנים ואופן לא!", אמר הרב שטיינמן בצורה נחרצת.

"תבטל את הכוללים הללו!", קבע. "אך הם כבר פעילים", ניסה לטעון, – "בתי הכנסת מלאים, מאות אברכים לומדים! אנשים כל הזמן רוצים להצטרף ואי אפשר לבטל זאת כעת". אך הרב שטיינמן לא השתכנע, ואמר: "שום ברכה אינה יוצאת מלימוד תורה שכזה אם הוא על חשבון הצער של האישה. שעתיים לפני שבת הן שעות לחוצות מאד, ובשעות הלחוצות הללו צריך לעזור לאשה!".

רבי שלום מאיר ולך שליט"א סיפר על ארגון 'קמחא דפסא' למשפחות נזקקות. הם שכרו מגרש גדול, בו הניחו את הארגזים עם המצרכים. הם הודיעו שכל משפחה מוזמנת לבוא ולקחת. הם הגיעו לבקש את ברכתו של הרב שטיינמן. אמר להם הרב: "כשאנשים יבואו לאסוף מצרכים, כל אחד יראה את השני, והדבר עלול לגרום לבושה גדולה. לדעתי, עדיף לוותר על המתחם כולו ולשכור משלוחנים שיארזו לכל משפחה את המוצרים שלה וישלחו לביתה".

טענו המארגנים: "משלוחנים ייקרו את הסיפור במאה אלף שקל. בכסף הזה יכולנו לצרף עוד אלפי משפחות". אמר הרב: "כדאי לשלם מאה אלף למשלוח ובלבד שאחד לא יתבייש".

אמר החוזה מלובלין הקדוש: "טוב להיות בשלום עם חבירו הגם שהוא בשקר, מלהיות במחלוקת עם חבירו הגם שהוא באמת", שאין לבורא עולם נחת יותר גדול מלראות את בני אדם זה לזה. אם אדם מקפיד על מצוות ומעשים טובים על חשבון השני – זהו מעשה עמלק המצער את הבורא!

{ אז נדברו }

פרשת פקודי תשפ"ד | גליון מספר: 643 | לסדר: "חוק חוק ונחמק..."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

גיליון זה נתרם לזכותו
והצלחתו של מי שיתרום את
הגיליון של שבוע הבא.

(למ"ד יש ברירה...)

קראת? נהנית?

רוצה להיות חלק מאיתנו?

שאלת את עצמך איד

תורמים?

באופציות שלהלן:

בבנק: פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזיר מס (ס' 46)

באשראי: נדרים פלוס

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ונחמות!

אני רוצה להיות בדואי!!! איך מקדמים את זה??

זהו! הסתיימו כל הבחירות... גם הסבב השני מאחורינו... יש כאלו שנמצאים בצד המנצח ויש כאלו שנמצאים בצד המפסיד... אני הפעם נמצא בצד המפסיד של הבחירות עכ"פ בחיפה... אבל לא סתם!!! עשיתי בדיקה מי המפסיד הגדול ביותר בבחירות האחרונות...? וגיליתי שהמפסיד הגדול ביותר של הבחירות זה לא פחות ולא יותר - אני!!! **מה יש??**

אז ככה... הסיפור שלי הוא ארוך... אני עד לפני חמש וחצי שנים... הייתי כלליות נשמת עם ישראל... אהבתי את כולם.. חבר אני לכל אשר יראוך ולשומרי פיקודיך!! יש לי חיבור אישי עם כל אחד מהי"ב שבטים... שמחתי לראות את ההצלחה של הספרדים... של החסידיים... של הליטאים... וגם במקביל נעלבתי והצטערתי בשביל כשלונו והפסד של כל אחד... יש לי חיבור אישי לחסידיים מכל המגזרים... עמדתי שעות בטישים, וישבתי שעות בסעיד'ת... מצד שני הייתי דבוק בלו"ג למון הרב עובדיה צצוק"ל... (אפילו פעם אחת לא עמדתי בניסיון ובשקט הצבעתי ש"ס מרוב שהייתי מחובר בנשמתי למון...) וסו"ס אני גם ליטאי על הדרך... **כל זה היה עד לפני חמש שנים!!!**

והנה!!! מה שקרה זה שלפני חמש שנים היו בחירות בחיפה ונקלעתי לסיטואציה שאני בצד המנצח!!! לא תזמנתי את זה... זה פשוט קרה!!! מצאתי את עצמי נמצא בצד המנצח... ועמוק בפנים... והיות וזה היה נצחון מאוד מזוהר על גבול האופוריה... אז... אז נהיה לי נעים... התרווחתי על הכורסה... ובלי לשים לב התחלתי להתמקם בתוך המגזר ה'נכון', המוביל והמנצח!!! ותבין אותי: אני לא מאלו שהולכים ומתחנפים לצד מנצח... זה פשוט הגיע אלי על מגש של כסף... ונוצר מצב שנהיה לי נחמד מידי בתוך משבצת הליטאית שבלאו הכי אני משוייך אליה... נהיה לי משתלם להיות ליטאי ולו בשביל הגאוות יחידה... ובלי לשים לב לאט לאט נהייתי כזה ליטאי כזה... טוב... אין בעיה!!! כל עוד שאני מסתובב עם אף למעלה וטוב לי איפה שאני נמצא זה נישט גיפערלאך... אבל מה לעשות שהגיע יום פקודה, ושוב הגיע בחירות והפעם למרבה הצער מצאתי את עצמי בצד המפסיד... ואם חמש שנים הסתובבתי עם אף למעלה... אז כעת אני כבר שבועיים מסתובב עם אף למטה...

וכאן!!! כאן יצא לפתע השפן!!! פתאום אני מוצא את עצמי בסיטואציה מאוד לא סימפטית שהיכרתי אותה בעיקר מאחרים... לפתע אני מוצא את עצמי צר עין ולא מפרגן... לא מפרגן לאגודת ישראל... לא מפרגן לספרדים... לא מפרגן לכל מי שלא במגזר שלי... פתאום יש לי דעות קדומות שאני כבר יודע מראש שרק הצד שלי צודק!! ויש לי טענות וצרות עין מול כל מי שהעז לקבל יותר ממה שאני קבלת... בקיצור: גם אני בסוף נפלתי בבוח המוכר שרובם נופלים בו... אני חושב שיש מהקוראים שמכירים את הבוח הזה קצת יותר טוב ממני... אז זהו!!! שאני עד לפני חמש שנים לא הייתי כזה!!! בגאווה גלויה הייתי משתבח בעצמי שבמוצאי הבחירות אני שמח לראות את כל הרשימות ביחד... לעקוב אחרי הגידול הטבעי הכללי של החרדי משני הצדדים ולהתרגש 'מי ילד לי כל אלה ואני שכולה וגלמודה', וכל זה נעלם!!! אני פתאום רוצה לשמוע שהשני לא קיבל יותר מהשלישי...

בקיצור: אני המפסיד הגדול של הבחירות!!!

פעם הייתי במפלגה המנצחת - במפלגה של הרבש"ע... הרבש"ע הרי אוהב את כל הבנים שלו... **"לראות בטובת בחירך לשמוח בשמחת גוייך להתהלל עם נחלתך"**, הרבש"ע שמח לראות שב"ה הציבור הספרדי גדל... וגם הציבור החסידי והליטאי גדל... יוסף ה' עליכם ועל בניכם ברוכים אתם לה'... פעם ככה הייתי!! שמח לראות כל התרבות חיובית שיש אצל היראים ושלימים... אתה יודע מה... לצורך העניין... אם אתה מאוד רוצה... אני אשתף אותך בסקופ!!! (כי יש משמעות בבחירות היה לי בוער להתעדכן שציבור שומרי התורה והמצוות מתקרב לחצות את רף השישים ריבא!!! (כי יש משמעות מסוימת שברגע שיש שישים ריבא יהודים בארץ ישראל זה השראת השכינה וזה נהפך לקדושת מוחה ישראל שה' מתהלך בקרב חניך) ישבתי לי באובססיה וגירדתי מספרים מכל המפלגות החרדיות כדי להתקרב ליעד הנכסף הזה של שישים ריבוא שעומדים למרגלות הר סיני ומלוכדים סביב תורה אחת... **אתה קולט איפה הראש שלי היה?** לא ספרתי קולות, לא של דגל ולא של אגודה אלא **לראות בטובת בחירך!!!** היה לי תאוה לברך ברוך חכם הרזים שכמובן אין פרצופיהם דומים וכו' ועדיין אב אחד לכולנו... ופתאום לא!!! פתאום נהייתי כזה מגזרי כזה... שרוצה רק בטובת בחירי הדגל שלי... ולא בטובת בחירך - של הרבש"ע... והאבסורד הגדול הוא שגיליתי שההפסד הגדול שלי לא מתחיל עכשיו!!! אלא לפני חמש שנים!! מאותם חמש שנים שהלכתי עם אף למעלה... וכעת שבועיים שאני הולך עם אף למטה, ואת שניהם אני לא רוצה!!! לא רוצה להיות אף למעלה ולא אף למטה... אני רוצה לחזור להיות מה שהייתי... להיות **חבר אני לכל אשר יראוך!!!** אתה יודע מה זה מפלגת ש"ס?? להתרגש שיש ציבור חרדי כ"כ איכותי וב"ה גם בכמות... למה נגזר עלי לא לפרגן להם? למה? בגלל שאני ליטאי?? אתה יודע איזה הערלעכער יידן נמצאים באגודת ישראל... מילא אתם הליטאים הקלאסיים מבטן ומלידה כנראה לא מכירים ולא יודעים... (כידוע: לכל ליטאי יש מול העיניים איזה דמות של חסיד שיוייעם עם ראש בקיר וככה הוא רואה את כל החסידיים... ולכל חסיד יש מול העיניים איזה דמות של ליטאי קאלטער שמתפלל מנחה עם בגדי ים וזה בעיניו כל הליטאים) אבל אני כן מכיר מקרוב וכן חבר הייתי לכל אשר יראוך... אז איך נפלתי במלכודת???

המשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

יגוה מאויביהם'

בענייני ימי פורים והמסתעף

(אודות שם החוברת, בסוף המאמר בדף 4 בגיליון

זה)

בפלא': 0527683095 - 0548446691

ניתן להשיג במוקדי המכירה:

ירושלים: רח' הנמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזריאל - 054-8491554

בית וגן - משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

רוממה - המ"ג 29 - 052-7682281

רמות ד' - רובין 47 - 054-8419684

אופקים - משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסטך - שרגל 052-7171721 שבט אשר 9

שלב ב': 0534162979

אלעד - 03-9073067

אשדוד - הרב צור - 050-4120311

באר שבע - ראובני 0533168838

ביתר עילית - אזור רמי לוי - 054-8450998

בית שמש - נהר הירדן 9 ר"ב - 058-3294147

בני ברק - קיבוץ גלויות 9 - 055-6728458

חזו"א 34 - 052-7117271

אזור רח' הרב קוק - 0527603814

חדש: אזור גן ורשא - 0534166085

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה - 054-8441354

טלו טטון - קפלן, הר"ף 6 ק"ג - 052-7688584

מודיעין עילית: קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14 - משפחת דרבקין - 089742750

גרין פארק 0527644795

נתיבות - הר' גרשונוביץ 42 - 089934274

עפולה - 052-7686876

פתח תקוה - (מרכז העיר) 0504124235

צפת - 052-7181828

רהובות - 0548580831

רכסים - 054-8415410

תל ציון - 052-7150166

תפרח - לימן - 055-6705003

מה בחוברת???

- מה פשר הסיסמא הסודית ששמה 'עמלק' שברגע שיהודי שומע את השם הזה הוא נכנס לאורות?? מה הוא איבד אצלנו ומה יש לנו מולו?
- ביום בהי נגזרה כליה עם עם ישראל... מה יש? הייתה פעם באיזה סעודה... מלחץ אותי הדברים האלו... מה... ככה זה עובד?? פתאום כליה על איזה סעודה שכוחה... אף אחד לא עשה מזה עוסק... ככה הדברים עובדים בלי אינדקציה מראש??
- שמונים ומאת יום!!! מה אומר לך המספר הזה??
- מה הקשר בין פורים לכיפורים?? האם המשפט הזה עדכני גם לעי"כ או זה נכון רק לפורם??
- למה מרדכי ממשיך להיות משנה למלך גם אחרי הנס? וכי יש לו עניין להיות נציג ציבור בעיריה??
- משנכנס אדר מרבים בשמחה... ואם אני לא רוצה להיות שמח... יותר נכון: לא מצליח להיות שמח?

ועל כך בחוברת...

בחור יקר: תאסוף כסף לת"ת!!! אבל לא בכל מחיר!!!

בימים אלו מתחילים בחורי הישיבות בסבב השנתי... בפתיחת המגביה 'תומכי תורה' לטובת הנזקקים שבתוככי הישיבה... טיירע ידן: תקבלו אותם במאור פנים... אני לא נכנס כעת לתרומות עצמם... זה כבר עניין אישי... אבל חיוך!! מאור פנים!! אל תשכחו שמדובר בבחור שיצא הרגע מהישיבה... תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות... הוא בכלל לא שייך לתחום הזה... תוציאו אותו עם הרגשה טובה... אבל!!! כאן מגיע האבל הגדול!!!

בחור יקר: היות ואני יודע שהתנתקיי"ם לא הולכים להגיד לך בשביל מה אתה יוצא לאסוף כסף... אז אני אגדיר לך את זה בצורה מדויקת... כדי שלא יהיו טעויות...

הראשון שיזם את המושג הזה שבחורי ישיבות יוצאים לאסוף כסף... זה היה המשגיח הרב וולבה זצ"ל והסיבה הייתה אחת ויחידה: כדי שבחור ילמד ויתרגל לתת לשנינו!!! כדי לתרגל ולאמן את הבן ישיבה להתמסר ולהקריב ואפילו להתבזות בשביל לעזור לחבר שלו הנזקק... זו המטרה ולא אחרת... ולכן תקשיב טוב טוב ל-מה שאני אומר... ואני יודע למה אני אומר את זה... אתה!!! אתה לא הולך לראות אגורה שחוקה מהת"ת!!! אפילו אגורה אחת לא... למה לא?? כי אתה יוצא כעת לאסוף בשביל לתת!!! ולא בשביל לקבל!!!

ואם קשה לך או לתנתקיי"ם לקבל את הקביעה הזו... אם הכניסו לך לראש שאתה יוצא לאסוף כסף כי... כי כדאי לך... אתה תרויח מזה... שווה לך... יהיו מכירות מסובסדות... וקעמפ וצחוקים... אם זו המטרה של המגביה... תשמע לי!!! אל תצא לאסוף כסף לת"ת!!! אם מישהו יצקע עליך איזה היתר יש לך להיות פרויט תגיד שאדון אז נדברו אמר!!! ושוב... למה??

כי המגביה של הת"ת נועדה אך ורק בשביל לתת!!! בשביל לתת לחבר הנזקק!!! להתמסר ולהיות מוכן לעבוד קשה בשביל הבחור הנזקק לכל מיני דברים שאף אחד לא הולך לשתף אותי בזה... או קרן עזרה לחתן הנזקק שיוכל להגיע לחתונה בכבוד... זו המטרה של מגביה הת"ת ולא אחרת!!! אבל אם הולכים למכור לך את הלוקס הקבוע... ולתלות לך על הקיר את הכרזות המוכרות שהכל למענך!!! שווה לך... אתה תרויח מזה... ביגוד... ופינוקים לביל שיש... והסעות חנים ושאר ירקות... בקיצור: אם השפראך הוא שאתה הולך לאסוף כסף בשביל הקישקע שלך... וזה הולך לחזור אליך בחזרה...

אם זה הנושא... אני 'פוט'ר אותך מלאסוף כסף!!! סליחה... אם תבא לשאול אותי לביל שיש... אני רעב ובא לי צלונט אבל מצד שני אני מתעצל... אין לי סבלנות לעמוד בתור ולחכות לצ'לונט... נראה לך שאני מספיק סמכות להכריע לך שאני 'פוט'ר אותך מלקנות צלונט?? כנ"ל בעונת הרחצה... תאר לעצמך שכולם ילכו לים ורק אתה תתעצל... אם תבא לבקש ממני פטור להישאר לישון... לא נראה לך שיש לי את הסמכות לפטור אותך מללכת לים?? נראה לי שכנן!!! אז על אותו משקל: אם אתם יוצאים לאסוף כסף בשביל הכרס שלכם... בשביל מה שאתם הולכים להרויח מזה... אני חושב שיש לי מספיק 'סמכות תורנית' לפטור את כל העצלנים מללכת... ואתה יודע מה... חבל... בשביל מה לאסוף כסף ואח"כ לקבל את זה בחזרה... קח עכשיו אקורדיון... תעמוד במלכי ישראל עם צלחת ותעשה כבר עכשיו כסף...

די!!! תפסיקו להרוס אותנו!!! תפסיקו עם הנימה של האגו הזה... מילא אנחנו המבוגרים... נו... כבר קלקלו אותנו... לנציגים בעיריה אין ברירה... הם כבר חייבים להשתמש בנימה הזולה הזו שכדאי לך להצביע... אתה תרויח... יהיו מנגלים... צביעת דירות בחינם... מילא קופות הצדקה שבאמת מתמודדים מול מקרים קשים ומוכרחים כסף... הם מוכרחים להיכנע לצניחה החופשית של הערכים ולשתף פעולה עם הנימה הזו של... של 'מה אני מרויח מזה', ואיפה המכירה המסובסדת שזה חוזר אלי בחזרה?? פוי... פוי... אבל מה לעשות... לא נשנה את העולם... אבל ההלו... כשמדובר בבחורי ישיבות שעדיין יש להם סיכוי... כבר בגיל צעיר להרוס אותם?? כבר עכשיו להכניס להם לראש שאל תעזי לצאת מהאגו...

די!!!! די להרוס אותנו!!! ולכן אם גם בת"ת המסר הזה הולך להיכנס... אני פוט'ר אותך... רווח והצלחה יעמוד לחתנת הנזקקים ממוקם אחר... (לא חסרים מבוגרים שכבר הספקנו לקלקל אותם והם יתרמו סכומים הרבה יותר גדול בשביל שהם יקבלו ישועה... יקבלו כרטיס הגרלה ואולי אפילו יקבלו כרטיס טיסה לקסטירער) די!!! די לנימה ההיסטרית הזו שאל תעזי לתת!!! רק תקבל!!! אל תעזי להתעלות מעל עצמך ולחשוב על השני... רק תחשוב מה אני מקבל...

די... בשנים האחרונות הגישה הזו הצליחה להיכנס לנו לכל פינה בחיים... כל חיזוק בצניעות חייב להתלוות אליו סיפורי ישועות מה מרויחים מזה... כל צדקה שניתנת... מה אני מקבל מזה... וכמובן בבחירות כי... כי מגיע לנו... בשבילנו... נציג פלוני יתן לנו יותר... אנחנו נקבל יותר... ואתם לא תקבלו יותר!!! אני מבטיח לכם שלא!!! מניסיון אישי...

רק מה?? אתה כי"כ רוצה לקבל?? אין בעיה... אם תהיה מאוד מסכן... ותסתבר עם חובות והבית שלך רח"ל יהיה על סף פירוק... כולנו נחלץ חושים ואתה באמת תקבל... אבל אני מאחל לך שלעולם ועד לא תקבל כלום... תהיה תמיד רק מהנותנים ולא מהמקבלים...

אני רוצה שתבין: הפרנציפ שעליו אני מדבר הוא כסף הרבה יותר גדול מהכמה שקלים של הת"ת... הכסף של הת"ת זה גרושים לעומת הסיבוב הזה בראש!!! התפיסה שרווחת היום שאני פה רק בשביל לקבל ורק לקחת... זו תפיסה שגובה מאיתנו מחירים מאוד מאוד יקרים... אין לך מושג עד כמה... אותו בחור חדל אישים שישן כל היום ולא עושה כלום עם עצמו... זה זה!!! זה התחיל אי שם באבות ובנים שכבר אז התחילו לטפס לך שהוא פה בשביל לקבל ולקבל... וזה המשיך בכל מיני ויראציות שהכניסו לו בראש שהוא פה בשביל לקבל ולא לתת... והבן אדם נהיה שק ריק שמחכה לקבל!!! שק מפונק ומלא תלונות ומרמור למה לא ממלאים את השק שלי... ואין לו טיפת נכונות להזיז את עצמו... ואתה רואה מול עיניך חדל אישים... ותחשוב שהשק הזה אמור יום אחד גם להתחתן ותנאי הסף של חיי נישואין בנויים על נתינה ונתינה ותחשוב שעל זה הוא לא קיבל חינוך!!! תחשוב איזה רעידת אדמה מחכה לו שם... ו... ומה מטריד אותנו?? העיקר!!! העיקר שהוא יקבל כמה אלפי שקלים מהת"ת?? זה?? זה הנושא?? זו הבעיה שלנו?? הכמה גרושים שהוא יקבל מהת"ת זה הנושא הכי פחות מטריד פה... אני מוטרד מי הוא החתן!!! האם מדובר באחד שהתחנך גם לתת או רק לקבל!! בשביל זה יוצאים לאסוף כסף... להתרגל לתת... הדבר הכי גדול שאתה מקבל מהת"ת זה להתלמד לתת... זה הכסף הכי גדול והכי קריטי בחיים... בחורים יקרים: תקהלו ותעמדו על נפשכם!!! אל תתנו לקלקל הזה לחדור אליכם... תסכימו לתת!!! תעשו קמפיין בישיבה... אני נותן בשביל לתת... לא תפסידו מזה... תקבלו מהרוממות הזו הרבה יותר... לך תסביר את זה...

המכרז ל'פזורה הבדואית' יצא לשיווק...

(המשך) אז נכון!! במשך חמש שנים שהייתי בצד המנצח, לא השכלתי להבין את זה... אז לפחות כשאני בצד המפסיד ו... ואין לי כבר מה להפסיד... לפחות עכשיו נפל לי האסימון... טוב מאוחר מכלום...

לא!! לא רוצה!!! לא מעוניין להיות לא ליטאי ולא חסיד ולא ספרדי... אני רוצה להיות במפלגה של הרבש"ע... הרבש"ע אוהב יהודים חרדים!!! מילא מי שלא לגמרי חרד על דבר ה'... נו... בא נגיד שזה כבר נהיה סיפור יותר מסובך... זה כבר להיכנס של התניא בלאהוב את הניצוץ היהודי שבו וכו'... אבל כשמדובר בקהילות קודש של יראים ושלימים ובהיקף של עשרות אלפי בתי אב של זרע קודש... (שכמובן יש שאור שבעיסה של העסקנים שבוחשים בקלחת ואותם אנחנו בעיקר פוגשים בשטח ועליהם אני לא מדבר...) **אני רוצה להיות בצד שלהם!!!** בצד של הרבש"ע שלבו הומה עליהם... פתאום התמלאתי קנאה בחרדים האלו שגרים בתל אביב... שלפחות שם החרדים מבינים שאין לנו מה לריב בינינו... כולנו יראי ה' מלוכדים סביב אבא שבשמים וכולנו ביחד רוצים להמליך אותו!!!

למה נגזר עלי לא לפרגן לבנים של ה'?? למה נזרקתי מהמפלגה שלו??

זהו!!! התעצבנתי... הסתובבתי בשבועיים האחרונים כארי בסוגר... והחלטתי לעשות סוף למחטף הזה... דיברתי עם כמה חברים שלי... והחלטנו יחד... אנחנו פורשים... אני רוצה להיות חרדי **בדואי!!!** היות ואני רוצה לאהוב כל יהודי... ובבחירות האחרונות קלטתי שזה לא!!! לא עובד!! זה לא הולך לכיוון הזה... (למי ששם לב... בבחירות האחרונות, לא משנה כ"כ מה היו התוצאות... יכול להיות שהיו תוצאות מבורכות... אבל הדרך... הדרך מתחילה ועד סוף הייתה כיפופי כוחות פנימיים בתוך המשפחה הגרעינית של ה'... איזה ילד הכי חזק בבית... אברימי או מושי או יענקל... פילוגים פנימיים והמון תסיסה פנימית... בשפה התורנית קוראים לזה שנאת **חינם!!!** לגמרי חינם!!! חיים אין כסף!!! התנהל פריימריז פנימי למשפחה הגרעינית של הרבש"ע... ובנקודה הזו תרשה לי לנחש... שבחלק ניכר מההתנהלות לא כ"כ חשוב על האבא המשותף שלנו... אף אחד לא התחשב בו שהוא בסוף זה שספג את כל החיצים שאנחנו ירקנו אחד על השני וזה פגע בראש ובראשונה באבא המשותף ש... שאם אתם כבר הורים אני לא מאחל לאף אחד מכם בשום תרחיש לעבור את מה שהרבש"ע עבר בחודש האחרון... לא מאחל לכם שתראו את הילדים שלכם רבים ומקנטרים ולא מפרגנים אחד לשני... תגידו אמן... זכותנו לריב כמו ילדים... אבל מה הרבש"ע אשם? למה זה מגיע לו?? למה עשינו את זה לאבא שלנו...)

ותכל'ס... אני מתחיל להפנים את מה שדוד המלך אומר בתהילים, מי יתן לי אבר כיונה אעופה אשכונה, הנה ארחיק נדוד אליו במדבר סלה, כי ראיתי חמס וריב בעיר!!! הוות בקרבה, ולא ימיש מרחובה תוך ומרמה... דוד המלך מצביע על נתון יבש ולא משתנה!!!

ברגע שיש רחוב חרדי!!! ברגע שיש מאלאן תלאפים חרדים התוצאה היא ריב וחמס... לא ימיש מרחובה תוך ומרמה... זה נתון שכנראה לא הולך להשתנות... מערכת פוליטית זה איתני הטבע של המידות רעות

ספרדים חסידים ו... ו... וסנדלים... אז מה הרווחנו... לא עשינו כלום... ©

בקיצור: מה אני בא לומר??? הבדואי שעליו דוד המלך מדבר!! לא צריך בשביל זה ללכת למדבר... מספיק גם... גם סנדלים בלי גרביים... בזה אתה כבר בדואי גם בתוך הגטו החרדי... וממילא אתה מבין לבד שאם מספיק סנדלים בשביל להיות בדואי... אז אתה מבין לבד שעם שינוי תפיסה פנימי אפשר לעשות את אותו מהלך גם עם נעליים!!!!

הרעיון הוא פשוט מאוד... בואו נצא מהבועה של הסיפור מדפים החרדי... **די!! די לסיפור מדפים!!!** אנחנו לא מוצרי מזון... אנחנו ממלכת כהנים וגוי קדוש... אנחנו לא משטחים של סחורה... משטח של ש"ס... משטח של אגודה ודגל... די!! אפשר לפתוח ראש ולהתחיל לראות את הדברים מזוית של האבא המשותף שלנו! אני אוהב את כל מי שירא את ה'!!! אני מסתכל על כל יהודי לא מהזוית הצרה של המגזרות אלא מהמכנה המשותף הכ"כ עמוק שיש בינינו... שיש לנו את אותה יידישקייט ואותו אבא שבשמים... **ואם עדיין לא הרגזתי אותך בשבוע זה...** אני רוצה לגלות לך שיש ציבור גדול מהמגזר הדתי לאומי שאני אוהב אותם בלב ונפש... ולמה?? כי מה לעשות... **הם יראי ה'!!!!!!** הם מקפידים על כל ה-רמ"א סימנים במשנה ברורה ח"א וח"ב... הם מקפידים גם על הלכות שבת מס' רמ"ב ועד תי"ז וכן הלאה וכן הלאה... **וחבר אני לכל אשר יראו!!! נקודה...** אני אוהב את כל מי שרצונו יתברך נמצא **במרכז החיים שלנו!!!** מבחינתי זו התעודת זהות של יהודי שאני מעוניין להיות חבר שלו... אז נכון שיש להם את הטעויות שלהם... ולי יש את הטעויות שלי... אבל בסופו של דבר יש את נקודת הבסיס שכל מי שנהנה בכשרות, ריבית, חו"מ, ו... וכמובן נאמן ומחויב ל"ג עיקרי האמונה הבסיסיים... זהו זה!! זה הכרטיס ביקור של מי שה' אוהב אותו וממילא גם אני במפלגה של ה' וגם אני אוהב אותו!!! ואם אתה לא ירא שמים... אז גם אם תהיה הנציג שלי אני אתנער ממך... ואם תהיה ירא שמים גם אם תהומות מנטליות יפרידו בינינו... אדון אז נדברו עם הסנדלים חבר שלך!!!

כן!! אני רוצה להיות בצד של הרבש"ע... אני רוצה להסתובב ברחוב ולכאוב על חילולי שבת!! ולשמוח בלראות כל יהודי חרדי ששומר שבת!!

עכשיו ככה... אתה מבין לבד שבשביל זה אני לא חייב ממש ממש ללכת לגור במדבר... זה די מסובך... זה לוגיסטיקה שלימה של גנרטור ומים... אז אין צורך!!! יש לי דרכים הרבה יותר קלים איך להיות בדואי...

רוצה דוגמא?? תצחק... יש לי כעת חלום להתחיל ללכת עם **סנדלים בלי גרביים!!!** אל תדאג... לפני כל תפילה אני אלבש גרביים... כן... בדיוק כמו רבא... כתוב שרבא רמי פוזמקי ומצלי... כל היום רבא היה הולך עם סנדלים בלי גרביים... ולקראת התפילה רמי פוזמקי- היה לובש גרביים (אם זה היה ווייס זאקן או שוורץ... זה כבר תלוי במגזרים השונים) זהו... אני במפלגה של **רבא... רגע... מה אני ארויח מזה?? שאני אהיה בדואי!!!**

בינינו... תאר לעצמך שאני אתחיל להסתובב עם סנדלים בלי גרביים... זהו!!! אני כבר לא 'בפרשה'... אני כבר לא ליטאי ולא חסיד, ולא ספרדי, אז מה אני כן? **אני עם סנדלים!!!** חרדי עם סנדלים ועוד בלי גרבים זה... זה 'בריה בפני עצמה'... **זה בדיוק מה שאני רוצה שיקרה...** להיות בדואי... אני רוצה לצאת מהתמננה!!! לא רוצה יותר להיות הדובר והעו"ד של המגזר הליטאי... ואני גם לא רוצה לחכות למפלה של אגודה או ש"ס... אני רוצה ללכת עם הסנדלים ה'יפהפיות' שלי ואז זהו... כעת מותר לי לאהוב את כל מי שהרבש"ע אוהב אותם... אה... כמה נפלא... **אבל רק אני!!!** רק אני הולך עם סנדלים... אל תגנוב לי את הרעיון... אל תעשה את זה גם אתה... תחשוב אם קוראי אז נדברו יתלכדו יחד איתי ללכת עם סנדלים... אז לא עשינו כלום... כי אז יהיה ליטאים

זו המדיניות החדשה שלי (ובעיקר הישנה שלי...) ו... ושל כל מי שמזדהה עם התסכול האישי שלי... קדימה סנדלים... --- ואם כבר הגענו לנושא של הבחירות!!! אז כמה מילים על ימי הפורים בהקשר הזה... צריך לדעת שההבדל הבולט ביותר בין חנוכה לפורים, שפורים זה **נצח!!!** וחנוכה זה **הוד!!!**

הוד זה מלשון הודאה- הודאה חלקית... חנוכה זה חג של הודאה לה'... על מלא מלא ישועות חלקיות ונקודתיות שמתפזרות לאורך 180 שנות גלות יוון... תבין: 180 שנה זה הרבה זמן!!! תנסה לחשוב רק כמה קדנציות של ממשלות שמד ורדיפות והתנכלויות יש ב-180 שנה... ועם ישראל נאלצו להתמודד נקודתית מול כל 'כלב'... אז פעם זה היה אליפונרו ויהודית ב"ה הרגה אותה... ויש על זה יו"ט

בכנסת וישיבה בתוך הקואליציה ודחיית גיוס בני הישיבות... לא!!! צא... צא מהבועה... תבין שאנחנו מאמינים ומקוים ומחכים למשהו הרבה הרבה יותר גדול... בפורים אנחנו לא אומרים הלל בקנאות! ולמה?? כי נכון ש-נוח מאויביהם והרוג בשונאיהם... נכון שהיה פה בחינה מסוימת של נצחון הרמטי!!! אבל עדיין... עדיין אחשוורוש נושף בעורף... סו"ס יש בביהמ"ק איזה שער שושן שמזכיר לנו את קיומו של הגוי האדיב מארה"ב שמרשה לנו ומכיר באוטונומיה שלנו...

לא!! על זה לא אומרים הלל השלם!! בחנוכה הכלה תגיד הלל... מצידה מספיק לה שהראש העיר החילוני יתחייב להציק לנו כמה שפחות... אבל מצידו של ה' זה בכלל בכלל לא מספיק... לחג הפורים חשוב להדגיש לכולנו... לכל מי שהצביע בבחירות... ממה נפשך: אם אתה שייך לצד המפסיד... אל תדאג... ברגע קטון עזבתך וברחמים גדולים אקבצך... אבל לא פחות מזה!! גם אם אתה בצד המנצח... ההלו... אל תתקע שם... אל תחשוב שהגיע קץ הימין... ההלו... צא מהבועה... אנחנו לא מתפשרים על פחות ממלון על כככל העולם כולו בכבודך והנשא על כככל הארץ ביקרין... וידע כככל פעול כי אתה פעלתו ויאמר כככל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך... ויקבלו כככולם את עול מלכותך...

לא מספיק לנו שה'חרדים' בפנים... אנחנו מתפללים שכל שבעה מיליון היהודים שנמצאים כאן בארץ ישראל... כולם ישובו לצור מחצבתם ברחמים יבואו ובתחנונים אובלים וילמדו תועים בינה ומלאה הארץ דעה את ה'... כולם ירצו את אותו דבר... כולם ירצו לאותו בית כנסת... כל אלו שלפני שלוש שנים פתאום לבשו מסכות קורונה... פתאום ילבשו כיפה וציצית ויתרפקו על דף גמ' וישתוקקו בצמאון לדעת דבר ה'... על זה אנחנו חולמים!! על משיח צדקנו שישב את כל הילדים האובדים והנידחים הבייתה לאבא האוהב והמתגעגע שלהם... וכל זמן שזה לא הגיע אנחנו לא חוגגים!! גם אם בבחירות אתה נמצא בצד המנצח... אתה עדיין לא יכול להגיד הלל כי אתי... אתי עבדי משה ליאון אגן... עדיין כח אחר של פוליטיקה ואבק שריפה של תאוות הניצוח מלוים אותנו... לא לזה אנחנו מייחלים... זה פורים!! להודיע שכל קווין לא יבושו... אבא שבשמים... למענך!!! גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה...

אנחנו נמשיך להיות הכלה הנאמנת שממשיכה לשמוח על כל יום נוסף של השרדות ושהתאפשר לה להמשיך להיות חבוקה ודבוקה בך... אבל למענך ישראל... הושיעה לך ימין וזרוע קדשך ויראו כל אפסי ארץ את ישועת אלוקינו... הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם הקל המושיע...

זה השפראך של פורים... נצח!!! עד הסוף!! **ובאמת מה הפשט בזה?? מה באמת ההבדל בין הגישה של חנוכה לגישה של פורים??**

אז בקצרה ממש: חנוכה ופורים זה חתן וכלה... חנוכה מייצג את הכלה של ה'!!! את היהודי שיועד להעריך את הזכות שלי להיות כלה של ה'... וברגע שמתאפשר לי ואני זוכה להיות הרעיה הנאמנת של ה'... זהו... אני כבר קבלתי את שלי... לי כבר אין יותר דרישות... אני כבר מיליונר... ליהודי הגלותי אין עיניים גדולות... כי יש לו נושא אחד שהוא ציפור נפשו!!! תאפשרו לי להמשיך להיות הרעיה של ה'... אני מוכנה ללכת איתו בארץ לא זרועה... אני מוכנה בשביל זה להיות גולה וסורה, מרוטת לחי, סובלך סבלך... אני מוכנה לוותר על הכל... העיקר תשאירו לי את זה!!! זה המשאלה הצנועה של היהודי הגלותי... לא ביקשתי מהממשלה מלגות ותקציבים... אני בסה"כ רוצה שתתנו לי את השקט התעשייתי שלי בבית המדרש ובהיכלי הישיבות... ולכן כל פעם שהפרץ התורן התחיל להתנכל ליהודי... ברגע שהוא ניסה לחדור לנקודה הזו... כאן היהודי יצא למלחמת חייו... וברגע שהיהודי ראה ישועת ה' נקודתית והיהודי קיבל לכה"פ איזה מרווח נשימה של כמה חודשים נוספים של דיחוי מהגיוס עד הגל הבא... ש הוא כבר שמח ומודה לה'... כי הוא לא מצפה ליותר... לכלה של ה' אין ציפיות מיוחדות... היא בסה"כ רוצה להמשיך להיות כלה של ה'!!! (זה בדיוק מה שחנניא מישאל ועזריה אמרו לנבוכדנאצר: אם למיסיס ולארונויות... אתה מלך שלנו... קח מה שאתה רוצה בכיף... אבל ברגע שאתה רוצה שנבגוד בה... עד כאן!!!) זה חנוכה!! חנוכה מייצג את הנכונות של היהודי... את הנכונות של הכלה ללכת אחרי דודה ורעה גם בארץ לא זרועה... היא יודעת להעריך את מערכת יחסית עם ה'!!!

זה חנוכה... אבל פורים??? בפורים המגרש עובר לצד של החתן...

פורים מייצג את רצון ה' האמיתי... נכון כלה... נכון שאת מצידך כ"י יודעת להעריך את הזכות שלך לדבוק בך... וברגע שמאפשרים לך... זהו... מצידך כבר אין לך ציפיות... אבל מה איתך?? גם לי יש מה לומר בנידון!! וכאן מגיע הקל הגדול הגבור והנורא ודופק על השלחן ואומר: למען ציון לא אחשה... עד יצא כנוגה צדקה וישועתה כלפידי תבער... הציפיות הנמוכות האלו לא מקובלות על בורא עעועולם!!! הקב"ה גם רוצה להפגין נאמנות לכלה הנאמנת שלו!!! פורים זה חג שמזכיר לנו... ההלו... בני היקרים: תדעו שכל הישועות החלקיות האלו שהם מנת חלקנו בגלות... זה לא זה!!! כל זה פירוורים... כשהבטחתי לכם את כל טובי זה לא זה... זה עדיין הסתרת פנים... כי כשיגיע קץ הגאולה זה יהיה שמחת עולם על ראשם... זה לא יהיה נצחון נוסח יעדי המלחמה בעזה... להחזיר את חטופנו ולהחזיר את השקט לדרום ולמוטט את החמאס... לא!!! כשאנחנו אומרים ברוך הרב את ריבוננו והנוקם את נקמתנו והנפרע לנו מצרינו הקל המושיע... אנחנו לא מתכוונים לנצחון הכ"כ חלקי הזה... פורים נועד להזכיר לנו שלא נשכח שריווח והצלה מינוריים מהסוג שאנחנו מכירים... זה אמנם ישועה אבל נוסח גלות!!! כי כשבאמת יחשוף ה' את זרוע קדשו לעיני כל הגוים זה... זה יהיה נצח ולנצח!!! זה לא יהיה נצחון של בחירות שהמחלל שבת הקטן ב"ה ניצח את המחלל שבת הגדול... לא!!! זה יהיה עד הסוף!! זה לא יהיה נצחונות עלובים שמסתכמים בהכפלת הקולות ובהגדלת מספר מושבים בעיריה ומספרי מנדטים

במגילת תענית... אבל רגע... אל תתלהב... הרי אח"כ הגיע אנטיוכוס שהיה עוד יותר גרוע ממנו... אז בשביל זה יש לנו עוד!!! עוד יו"ט במגילת תענית על מות אנטיוכוס... ואח"כ הגיע נקנור הרשע... אז ב"ה גם עליו עם ישראל התפללו ויום אחד תלו גם אותו על עומות ירושלים וזה עוד יו"ט...

זה השפראך של חנוכה!!! חנוכה מייצג את ההודאה של היהודי הגלותי שאין לו עיניים גדולות... הוא בסה"כ רוצה שיתנו לו לחיות!! שיתנו לו להמשיך להיות בן ישיבה ולא יגייסו אותו בכח... זה השפראך המוכר שלנו שבכל מערכת בחירות מחדש... אם היה סייעתא דשמיא והרשע הפחות גדול ניצח את הרשע היותר גדול, והוא הבטיח לנו שהוא יתנכל קצת פחות לקדוש והיקר... זה כבר יו"ט במגילת תענית... היהודי הגלותי יודע להודות לה' גם על ישועות חלקיות ונקודתיות כאלו!!! להודות על עוד קדנציה בממשלה שידחו את חוק הגיוס בעוד שנה וחצי

זו הודאה נוסח חנוכה!!! הוד!!! אור שמרצד מתוך החושך...

אבל פורים זה נצח!!! פורים מייצג את הישועה האידיאלית ש-לה הקב"ה מחכה ומצפה... ועד שמרדכי לא יצא בלבוש מלכות תכלת וחור ועד שלא ישלטו היהודים המה בשונאיהם, אנחנו לא מוכנים לשמוח!!!

גם כשאותו בוקר שהתרחש המהפך האדיר, ועד לפני שעתיים המן היה בדרך לתלות את מרדכי, ופתאום המן מרכיב את מרדכי על הסוס... וכולם מבינים שעידן חדש מפציע כאן... אבל ברגע שמרדכי רק יורד מהסוס... מיד 'וישב מרדכי אל שער המלך' ששב לשקו ותעניתו... **כי פורים זה נצח!!!** לא מספיק לנו שגזירת העץ כבר לא מרחפת על מרדכי... כל זמן שהמן לא יהיה תלוי על אותו העץ... אנחנו לא שותים לחיים...

והמן ב"ה נתלה על העץ... אבל גם זה לא מספיק... אל תשכח שיש לו עשרה בנים... ואסתר מבקשת ויאלה... גם לזה אחשוורוש מסכים...

נו... עכשיו בסדר?? קעת אפשר לפתוח במסיבות הנצחון??

לא!!! ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפול לפני רגליו... יכתב להשיב את הספרים... כל זמן שלא יהיה פה ונהפוך הוא אנחנו לא נרגעים... והנה ב"ה גם את המחווה הזו הם מקבלים... אשר נתן המלך ליהודים... להקהל ולעמוד על נפשם להשמיד להרוג ולאבד את כל חיל... הצרים אותם... **אבל גם זה לא מספיק!!!** עד שלא נגמור להרוג את אחרון העמלקים אנחנו לא חוגגים... **זה בדיוק הסיבה** למה יש יום פורים של פרזים ורק יום אחד אח"כ למוקפים... למה?? כי נכון שהפרזים כבר ביום י"ד סיימו להרוג 75,000 עמלקים... אבל מה לעשות שבשושן הבירה ביום י"ד עדיין נשארו 500... אם ככה בשושן הבירה זה עדיין לא לגמרי סופי!!! אין פה לגמרי נוח מאויביהם והרוג בשונאיהם ולכן בשושן מוכרחים לעשות יום אחד אח"כ...

שימו לב!!! סוף זמן ק"ש מתחיל לדהור!!!

כן... במשך החודשים האחרונים זמן ק"ש עמד פחות או יותר באותו מקום... זו דקה פה דקה שם... אבל בשבועיים האחרונים זה מתחיל לדהור לכיוון מעלה!!! נא לעקוב... כל יום זה נהיה יותר מוקדם בדקה ולפעמים בשתי דקות וזה מוקדם מתמיד... עכ"פ עד י"ח באדר שאז נעבור לשעון קיץ...

האמת היא ש... שכל פעם שאני רץ מהר לקרות ק"ש (מג"א) בדקה התשעים... תמיד נושף לי בעורף וורט שאני הבאתי על עצמי... שחז"ל אומרים: שבלעם היה יודע שעה שהקב"ה כועס בה... הפשט הוא, שהוא היה יודע מתי בדיוק בדיוק סוף זמן תפילה, וסוף זמן ק"ש... ואת זה דווקא משה רבינו לא היה יודע כי... כי הוא לא היפיש להיצמד לגדר... אם ה' רוצה לקרא ק"ש בשעה שבני אדם קמים או קוראים מוקדם ולא נצמדים לשעה שהקב"ה כועס ואומר: חבל!!! 'מעוות לא יוכל לתקון'!!

אבל האמת היא שזה לא מדויק... כי אותו בלעם בכבודו ובעצמו משבח את עם ישראל, הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא, ורש"י במקום אומר שהכוונה היא שישראל קדושים הם וכשקורה והם קמים מאוחר... הם מיד רצים מהר מהר לחטוף את המצוות ולהספיק זמן ק"ש... רואים מכאן שהקב"ה לא רואה את זה שחור כמו הורט שלי... 'סו"ם לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל...' ובינו... כנראה שזה נאמר על הדורות שלנו!!! 'סו"ם בשבעים שנה האחרונות יש תופעה שמוסתמא לא הייתה בכל הדורות שלפני כן... שיעיקר החיים שלנו מתקזים לערב... זו עובדה!!!

התאורה ושאר הנתונים הטכנולוגיים מאפשרים להתנייד ולפעול בלילה כמו ביום וכתוצאה מזה הלילה נהפך להיות אפילו יותר ידידותי מהיום-עכ"פ אצל חלק מהאנשים... וממילא אנחנו הולכים לישון מאוחר... זו עובדה!!! ללכת היום לישון בשעה תשע או עשר בערב, צריך להיות או אישיות חזקה כמו הרב אלישיב ר"י חיים קנייבסקי או להבדיל סדר יום של בית חולים מהוץ ליישוב...

ותכל"ס צריך גם לישון כמה שעות בלילה!! אז מה אתה רוצה שיהיה?? אין ברירה... קמים הכי מאוחר שאפשר בתוך הגרף של ה'בשעה שבני אדם קמים', ועל זה!! על זה בלעם מתפעל הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא... כל הכבוד... הלכת לישון בשעה שתיים וחצי בלילה וקמת בשעה שמונה ורבע בשביל להספיק זמן ק"ש גר"א או יותר נכון בשעה שבע וחצי כדי להספיק ק"ש מג"א... איפה זה היה בדורות הקודמים?? הם ישנו הרבה יותר שעות!! הם הלכו לישון עם החשיכה והספיקו לקום ועדיין היה חושך והם היו שומרים לבוקר וחיכו מתי כבר יאיר היום...

אז בא לא נשקע בהלקאה עצמית... אבל כן לדעת שסו"ם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו גם אורח חיים תקיני, מה שנקרא 'למדה תורה דרך ארץ' ואם כתוב בתורה ש-בקומך זה שעה שבני אדם קמים!! המשמעות היא שהוץ מק"ש יש גם שעה שבני אדם קמים!!! ומי שממשיך לישון אחרי השעה הזו... גם אם הוא קרא ק"ש... הוא קצת מסתבך עם ההגדרות האנושיות שלך... מי שקם יותר מאוחר מזה הוא קצת... קצת לא בן אדם... לראות אנשים שמתפללים בשעה... גם אם נטייה את סוף זמן תפילה... בן אדם זה לא!!! לא יעזור כלום!!! בן אדם לא קם בכאלו שעות!!! זה לא בן אדם...

אני לא הייתי נותן הלוואה לבן אדם שמתפלל אחרי שעה 10.00 בבוקר... כי אם הוא כזה דחיין והוא קם כ"כ מאוחר... לך תדע מתי הוא יחזיר לי את ההלוואה... זה ברור שזה הולך ביחד!!! לא ייזק למי שמתפלל מאוחר להרגיש קצת דפוק... להרגיש קצת נישט בן אדם... אולי זה יעזור לו להיתלש מהמיטה טיפה יותר מוקדם... מה שבטוח: בוקר טוב...

למעשה, מדגם קטן מערימת המשימות הדרושות טיפול קודם מועד סוף שנה היהודית

בשבוע שעבר טיפלנו בגביית מחצית השקל... הנושא הוסדר... צוותות הגביה מפוזרים בכל הזירות בגבול ישראל... בשלב זה נרשמו 32% אחוזי גביה... ורזיים מקדימין למצוות...

אבל!! זו רק אחת מהמשימות של חודש אדר... אל תשכח שחודש אדר זה החודש האחרון בשנה היהודית... צריך להזדרז לסיים ולסגור את כל התיקים שהצטברו ונדחו או הוזנחו לאורך השנה העברית האחרונה... לפעמים מדובר ב'הרים' של משימות... ערמות של מסמכים שנדרשים לטיפול... ומאות משימות וכל זה מתנקז לסנהדרי קטנה שבכל עיר ומשם זה מתנקז לבית הדין הגדול שבירושלים...

בא ניקח רק את העיר שלנו... העיר ברעם הצפונית שבנחלת נפתלי... ניתן לך מדגם קטן של משימות... אני לוקח ערימה קטנה של מסמכים... ובכן: פה בעיר שלנו ישנה רשימה מצטברת של 38 בתי אב שבמשך השנה האחרונה התחייבו קרבן עולה ושלמים ו... ועדיין דוחים ולא מקריבים... חלק מהם עברו על 'בל תאחר' כבר ממזמן אבל בבי"ד זה רשום ובמשך השנה זה נדחק איכשהו... אבל בחודש אדר צריך לסיים עם זה!! ולכן לאורך חודש אדר שליח בי"ד הולך לעבור מכתובת לכתובת ופשוט למשכן... אל תקח ללב... מדובר בסה"כ במאורעות משמחים... מדובר בקרבן יולדת שכל יולדת צריכה להקריב כבש לעולה ובן יונה לחטאת... והיו לה במשך השנה הרבה הזדמנויות את דמי הקרבן עם כל מיני שליחים ואנשים שעולים למקדש שפשוט יקחו את דמי הקניין וישימו אותם בשופר המיוחד שבמקדש שכתוב עליו קניין ועוד באותו יום הכהן מקריב את זה... אבל סו"ם יש לכל יולדת את החלום לזכות לעלות היא בעצמה לירושלים ולהקריב ולכן זה נדחה ונדחה... וזהו!! עד כאן!! כעת נא לתת את דמי הקרבן... כ"ל בכל מיני אנשים שהתחייבו לאחרונה קרבן תודה... בפרט בתקופה האחרונה שברעם זה אחד מהמקומות המסוכנים בטווח הקרוב ללבנון... אז ישנם כמה וכמה יהודים שחוו רגעי אימה ולאחס"כ נעמדו בבית הכנסת והכריזו: אודה ה' מאוד בפי ובתוך רבים האהלנו והכריזו שהם נודרים קרבן תודה!! ברגע שהם נדרו... בבי"ד נרשם שיש פה יהודי שנדריו עליו לשלם שהתחייב-נגדה נא לכל עמו- לעיני כל העם... או לחילופין ישנם אנשים שבאמת היה להם נס גלוי והם ניצלו מתופת והם התחייבו מדינא בקרבן תודה וגם זה נרשם בבי"ד... והיות וברעם זה מקום רחוק... אז זה נדחה ונדחה וזהו!!! מכאן ואילך במשך החודש הקרוב הולך להיות סבב של משכונות... כמובן שיש את האנשים שברגע שהם רואים את שליח בי"ד מתחיל להסתובב הם מתארגנים מהר מהר... עושים בדיקת חמץ ומכריזים שהם כבר יוצאים לירושלים לעשות את מחויבותם ולהישאר שם עד פסח...

הנה לך דוגמא אידיאלית של סגירת חשבון לקראת סוף שנה יהודית... אבל יש דוגמאות קצת פחות סימפטיות... אם זה כל מיני סיפורים שמתהלכים כאן על כמה גבירים שקנו עבד עברי לשש שנים... (סו"ם שבת נפתלי וזבולון זה אזורים של יהודים אמידים... אפילו ר"ע בשנותיו הראשונות נשכר אצל אותו בעל הבית מגליל העליון) וירא העבד כי טוב הוא... ולא רוצה לצאת... אהבתי את אדוני... נחמד לו להמשיך להיות אבק אדם ולהעמיד לאדונו עוד כמה חמורים... וזה איכשהו נמרח... מנסים לשלד אותו מפה ומשם... סו"ם המשפחה היהודית שלו מנסה לדבר על לבו שיעדיף אותם ולחזור להיות אבי המשפחה מאשר להיות השונוץ של האדון... ותכל"ס שלב ההכרעה הגיע!!! בחודש אדר הזה צריכה להתקבל החלטה סופית לאן פניהם מועדות... ואם הוחלט שאכן לא אצא חפשי והאדון גם מעוניין בכך... יהיה פה מעמד רצינת אוזן!! אז אפילו כמה מעמדות כאלו

או לחילופין יש פה שתיים שלוש מקרים כאובים של זוג צעיר שהבעל נפטר ללא בנים והאלמנה נפלה ליבום וכעת התחיל הסבב בין כל האחים... הגדול לא רצה ליבום... ואז עברו לשני שהוא מתלבט... לבנתיים עברו לשלישי והוא אמר שהוא מחכה לראות מה יגיד השני... בקיצור: סחבת!!! לבנתיים המשיכו בעבודת נמלים... צוות הלווים התגייס למשימה כדי לאתר את כל האחים ולקדם את ההכרעה האם אנחנו הולכים לקראת יבום או חליצה... והעסק נסחב... ו... ועד כאן!!! בר"ח אדר בית דין שלחו מברק לכל האחים שיגישו את מסקנותיהם כי לאורך החודש הזה כאן בבי"ד אמור להתבצע או מאמר של יבום או חליצה...

יש פה מקרה מאוד מסובך של יהודי פרוש שעלה והתעלה בסילודין וביום בהיר החליט להקדיש את כל נכסיו לבדק הבית!!! אוי אוי... איזה כאב ראש זה עושה לבי"ד... עם כל הכבוד לנדיבות לב אנחנו לא כ"כ מעודדים את זה... מדובר במבצע מורכב ועבודת נמלים שמצריכה צוות שלם של לויים שבקייאם בנושא... ומטבע הדברים גם זה נדחה ונדחה... כמובן שלבנתיים עד שהנושא יוסדר הבן אדם גר בכלל בבית אחר ונאלץ להשתמש בכלים ובבגדים של אחרים כי... כי הוא לא יכול להישאר אפילו רגע אחד בבית ולהשתמש בכלי הבית כי כמעט בכל פסיעה שלו ובכל שימוש הוא עובר על מעילה... לכן אנחנו לא מאוד אוהבים את המצוות מהסוג הזה!!! (בפרט שהוא והילדים שלו הולכים ליפול על קופת הצדקה והתמחויו של העיר) עכ"פ לקראת חודש אדר בבי"ד הזעיק את הצוות המומחה של הלויים שיודעים לעשות את העבודת נמלים הנדרשת... לפתוח את הארון בגדים ולהתחיל לספור בגד בגד... מה משאירים לו ומה לגבוה... מה שייך לו ומה שייך לאשתו וילדיהם שזה לא נהיה הקדש... ומה עושים עם כל הפריטים שהם נמצאים בשטח האפור... כגון: גרביים חדשות לילדים שלא השתמשו בהם עדיין... או צמר שנצבע בשביל בגד של אשתו ועדיין לא נגמר... וחסה... מה קורה עם כתובת אשתו... סו"ם הבן אדם חייב לאשתו כתובה וכל הנכסים שלו משועבדים לזה. ואל תשכח שיש גם בעלי חובות שהנכסים שלו השתעבדו להם (אמנם הם מגיעים ופודים אבל רק מדרבנן) בקיצור: ככה עוברים פריט פריט... משאירים לו כדי חייו ואת השאר מעלים לגבוה... אח"כ עושים מכירה פומבית לצורך הקדש!!! ועל הקרקע עושים מכרז במשך שישים יום לכל המעלה במחיר... בקיצור: לא משעמם פה...

אה... מספיק לך או שאתה רוצה עוד כמה דוגמאות של משימות שצריך לסמן עליהם יו עד ר"ח ניסן??

ובכן יש פה כמה פרצופים שעברו על איסור דרבנן והתחייבו מכת מרדות... וזהו!! צריך לסיים עם זה... ומה תגיד על אחד מבעלי החסד פה שמאוד איכפת לו מהשכן שלו העני תרתי במשמע... גם בדעת וממילא גם בכסף... אחד כזה שלא מוכן להזיז את עצמו... ובזמן הקציר אותו בעל חסד החליט ללכת במקומו לשדה וללקט בשבילו לקט שכחה ופאה... והזהירו אותו והתרו בו שאין לך רשות!!! אתה תופס לבעל חוב במקום שחב לאחריני... ומרוב שהוא הרגיש שהוא עושה מצוה הוא צפצף וליקח בכל זאת... ורבנן פסקו שהוא חייב מלקות מדאורייתא!!! מאוד קשה לתת לכזה יהודי מתוק מלקות... ולכן זה נדחה... והנה... הגיע חודש אדר וגם דברים כאלו צריך לעשות... וזה חוץ מכל רשימת הצעירים המסלסלים בשערם והקיפו בתער את הפאות והזקן והתרו בהם והם צפצפו... ורשימת האוכלים במסעדת הטריפה שהתרו בהם והם כבר ממזמן הספיקו לחזור להיות רעבים מאותה אכילה אבל חיוב המלקות לא פג... תכל"ס... כל רשימת חייבי המלקות צריך לסיים אותה עוד לפני חודש ניסן... בברכת שיהיה החודש הזה סוף וקץ לכל צרותינו תחילה וראש לפדינו נפשנו... בניסן נגאלו ובניסן עתידיים ליגאל... וכעת מסמך גאולה לגאולה...

בדורנו האחרון (ומסתמא בכל דור) יש את המושג שנקרא פייק ניוז...

כל פעם שמתרחש איזה אסון טבע דרמטי או טרגדיה בהיקף גדול!!! לא חולפים כמה ימים ומתחילים להופיע כל מיני שמועות מסתוריות שהיה פה איזה תכנית דזונית... מישהו פה ביטל מאחורי הקלעים את זה...

אני כמובן לא מדבר על אסון מסוג הטבח של שמחת תורה... ששם זה היה משהו מתוכנן באופן מוצהר... אני מדבר על אירוע כמו הקורונה... נגיף ללא כל סממן פלילי או לאומני... ופתאום צצים כל מיני שמועות שמישהו פה ביטל ורקם את זה... מישהו הזמם לדלל את האוכלוסיה... ומי שזוכר, יצאו חוברות שלמות עם מחקרים והוכחות שהכל פה מתוכנן וכל מיני השדות וממצאים וחלקיקי נתונים שמצטרפים לפאזל שלם שמגלה שיש פה מישהו שבחש בקלחת ותזמן קורונה על כל השלכותיה... **עכשיו ככה: אני מוכרח להיות כנה ולומר: שמצד אחד: אמנם תמיד אחרי שקראתי את כל הפרשנויות האלו... בסוף תמיד קלטתי שזה סתם פייק ניוז ודימויונות... אבל רק בסוף זה**

קרה!!! רק אחרי שכמעט השתכנעתי סופית שזה נכון... ועברו כמה ימים ונגעתי והתאפסתי... אז לאט לאט נחתתי וקלטתי שהההלל... שטויות והבלים... אבל בהתחלה...?? תשמע... זה היה ממזמה משכנע...!! וביני לביני... אתה לא חייב להודות... אבל אני ומי שכן מוכן להודות... בינינו... זה די משכנע... סו"ס בקורונה היו באמת הרבה סימני שאלה שעד היום לא יודעים לענות על זה...

זהו משכנע!!! תעשה משהו! מה שנכון נכון... והנה... הדוגמא הנוספת שבשבוע האחרון שוב חזרה לזכרתו זה אסון מירון... מדובר באסון טבע מאוד מצער... ואם כבר נמצאו אשמים ועדת חקירה... זה כאלו שאולי היה צריכים לקחת בחשבון אופציה של כאוס שכזה ולנקוט במשנה זהירות אבל אף אחד עדיין לא חושב שמישהו יזם ותכנן את זה... אז זהו שמישהו הראה לי חוברת שיש בה עשרות הוכחות ותוכנות שאסון מירון היה מתוכנן מראש... מישהו פה רצה שיהי יקרה, וקראתי את זה... ותשמע... זה משכנע!!! היו שם כמה וכמה כשלים שנראים כמו פאזל שמישהו הינדס אותו... כמעט השתכנעתי!! ושמי לב שתמיד זה ככה... בכל פעם שקורה משהו שהשכל הישר מבין שמדובר באסון טבע... תמיד יש את הפייק ניוז שמישהו זמם את זה...

בקיצור: בא נסכם את זה ככה: לכולם יש נטיה לזלזל וללעוג לכל בעלי הקונספציה... ואני רוצה להיות כנה!! אל תמהר לזלזל בהם!!! לא כי אני חושב שהם צודקים... אלא בגלל שאם תקרא את החומר שלהם ללא דעות מוקדמות... תשמע!!! זה די משכנע... גם אם בסוף זה לא נכון! אבל א"א לזלזל בהוכחות שגרמו לחלק מהאנשים להשתכנע בזה...

וכאן נפל לי האסימון!!!!

פתאום קלטתי שהם באמת צודקים!!! כל בעלי הקונספציה צודקים בכל התאוריות שלהם!! ולמה?? מסיבה הכי פשוטה בעולם: כי כל יהודי מאמין קולט שאסון מירון לא קרה לא בגלל בבי, ולא בגלל מפכ"ל המשטרה... כי מדובר באסון בהיקף גדול מידי בשביל ש-45 נשמות חמקו להם ח"ו מידי של הקב"ה... גם קטני אמנה שכמונו מבינים ש-45 אנשים שנהרגו בל"ג בעומר במירון... לא יתכן שבר"ה נגזר שהם יחיו... והגיע מפכ"ל המשטרה וסגר דיל עם מלאך המוות ועשה להם מחטף במירון... מילא כשחזרת מהמכולת והשקית נקרעה וכל התפ"א התפזרו... שם אתה לא תמיד זוכר שהכל בגזירת עילון ואתה כוונת על השקיות ה'דפוקות' של המכולת כי זה לא מספיק רציני בשביל לעשות מזה נושא... אבל 45 צעירים שקיפדו את חייהם... ולחשוב שכל האירוע פה מתחיל ונגמר בכמה סדרים... זה... אז לא!!! זה לא הסתכלות של יהודי!!! זה הסתכלות שאולי מתאימה לשבועות מסוימים... אבל לא של יהודי!!! מי שרואה את הדברים הוא כנראה שכח ל'כמה רגעים' שיש בורא ומנהיג לכל הברואים ו-45 הרוגים לא חמקו לו מהראדאר... (כמובן שכאן חשוב מאד לשים לב להבחין בחילוק הדק מאוד!! שאם יש באמת מישהו שהתנהג בחוסר אחריות ולכן גזירת ה' התגלגלה תחת ידו... אז הוא באמת נושא באחריות... אבל גם אז לא שרשב"ע יצא מהתמונה!! אלא מה ש' גזר ב"ה התגלגל על ידו, וכיון שבחוסר אחריות הוא נטל חלק בתוצאה הזו, אז הוא נושא באחריות וחייב גלות או שלומין... זה שהפעלה נזקפת לרובע... זה עדיין לא סתייה שהכל בגזירת עילון!!! וממילא!!! היות ובסופו של דבר הרבש"ע נמצא פה בתמונה... כלומר: באותו ל"ג בעומר שנגזרה אותה גזירה... חוץ מהמפכ"ל שלא היה בסדר בניהול האירוע... וחוץ מפלוני שלא שיפץ את המדרגות... היה שם עוד מישהו שבחש בקלחת!!! הלא הוא: בורא עולם!!! והיות ובאותו לילה היה אמור להתרחש משהו... אז הממלא והסובב כל עלמין היה באמצע לתזמן שאיכשהו זה יקרה... הוא דאג לעומס הנדרש... ולהביא לשם את מי שהיה צריך להיקלע לשם. וה' גם דאג להרחיק משם כל מי שיכול למנוע את מה שכבר נגזר שיקרה... אז אתה מבין לבד שמישהו פה בחש בקלחת... וממילא כל מה שקראתי באותה חוברת הכל אמת ויציב!!! ברור שהיה שם מישהו שתכנן שזה מה שיקרה ובדיוק ככה... ממילא **הטעות היחידה** שנכתבה שם באותה חוברת... שנכון... מישהו פה תכנן... השאלה מי?? **הלא הוא הרבנו של עולם!!!**

את הפרט ה'קטן' הזה שכחו לכתוב באותה חוברת!! **אתה קולט??** מגיע אליך מישהו ומוכיח לך בק"נ הוכחות שהקורונה הייתה מתוזמנת מראש... מישהו פה משך בחוטים לאורך כל הדרך... מישהו פה סגר קצוות ודאג שיצא העטלף הזה... **והוי כמה שזה נכון!!!** תחשוב... אם אכן באמת הכל בגזירת עילון!! וכל דבר שקורה בעולם הכל ממנו יתברך... ותכל"ס... 'הלא אתה קל מסתתר...' ה' פועל ועושה ההההכל אבל בהסתר גמור... באמצעות ניסים נסתרים ולא גלויים...

נו... אז תנסה לחשוב: איך זה אמור להיראות??

תנסה לדמיין איך אמור להיראות יקום שלם!!! שמי פה מושך בחוטים מתחילה ועד הסוף... אבל הוא עושה את ההכל בהסוואה גמורה בלי שתראה את הנוכחות שלו... תנסה לדמיין איך זה אמור להיראות??

מוכרח להיות שמורגש בעולם שמישהו פה בוחש בקלחת!!!

אתה קולט את הנקודה?? זה הכי פשוט בעולם!!!

כל הרעיון של פייק ניוז... זה לקחת אסון טבע פתאומי שעל פניו אף אחד לא תזמן ותכנן אותו... ולהגיע למסקנה ש-**לא לא רבותיו!!!** מישהו כן בחש פה ותכנן את זה!!! יש פה טביעות אצבע ומוחות קדחתניים שהיו מתואמים להפליא ובישלו לנו את זה בחשאי בלי להתניי עקבות... בטח!!! **בשביל מה אני יהודי?? בשביל להאמין באמונה שלימה ששום דבר לא במקרה!!!** ברור שיש פה די נסתרת ש'פעלה במרחב'... כל השאלה מי?? האם ביל גייץ או--- רבש"ע?? **יש הבדל מאוד קטן ביניהם...**

אם זה ביל גייטס... אז אתה סתם סובל מדמיונות וממחשבות טורדניות...

אבל אם את אוטו מידע בדיק אתה פשוט **מעתיק כמות שהוא לרבש"ע...** ומבין שהוא יתברך תכנן את זה וכל רשימת הסימני שאלה נזקפים ל-הוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים... אתה בבת אחת הפכת ממאובחן לסובל מהחידות ומחשבות טורדניות ל--- יהודי מאמין שהכל בגזירת עילון!!! המטרה שלי היא אחת ויחידה... פשוט לגייר את כל סוגי הפייק ניוז והקונספציה... במקום להגיד שזה לא נכון!!! (כי סו"ס בסוף מתברר שזה הרי לא נכון...) **אז זהו שלא!!!** אתה יכול לזרום עם כל ההוכחות שהם מביאים... סו"ס הסימני שאלה והתהיות והנתונים המחשידים שזורמים בזה אחר זה ומגבירים את התחושה שמישהו פה ביטל משהו... **הכל נכון!!!** כי הם בסה"כ מוכיחים שמישהו פה מסתתר מאחורי הקלעים... **וזה בדיוק האמונה היהודית שלנו!!!** (אני לא מחפש בכח להאמין לקשקושים... הקב"ה יכול לתזמן מה שהוא רוצה גם בלי להתיר שום ספקות, אבל ה' רוצה להשאיר קצת עקבות... סו"ס הוא רוצה שנקלוט שהבירה דולקת ומישהו פה מדליק אותה ומעניין שנצא לחפש אותו ונכיר את בוראנו...)

אתה בטח חושב שהסיבה שהתעוררתי לפתוח את הנושא הזה... זה בעקבות המסקנות של הועדת חקירה על אסון מירון שהוגש השבוע...

אז זהו שלא!!! דווקא יש משהו אחר שמתרחש בימים אלו... בימים אלו ישנה עוד ועדת חקירה ממלכתית שהמסקנות שלה גם מוגשות בימים אלו

הפעם מדובר בתובעת ששמה זרש!!! והיא דרשה להקים ועדת חקירה על הנסיבות הפתאומיות והמחשידות של מות בעלה ה'יקר לה מכל'...

ועדת החקירה יושבת על התיק הזה שנים רבות... ובימים אלו ממש הוגשו רשימת מסקנות ומחדלים והאישים שקשורים לכשל הגדול...

נפרט בקצרה חלק מהממצאים... דבר ראשון: ברגעים האחרונים ממש לפני חיסולו של המן... היה מישהו 'לא ברור' ששם לו רגל והפיל אותו בדיוק על המיטה של אסתר וזה קרה בדיוק כשאחשוורוש היה באמצע לצרוח עליו... יש פה סממן מובהק שמישהו תכנן את התיזמון הזה!!!

דבר שני: הגיעו באופן פתאומי אלמונים שהתחזו לבניו של המן והתחילו להרוס את הגינה של אחשוורוש... והם עשו את זה בדיוק ברגעים שאחשוורוש היה הכי עצבני על המן...

נו... תגיד לי: אתה לא רואה שהיה פה איזה תרגיל מתואם?? ? צריך להיות עיוור כדי לא לקלוט שמישהו פה שרטט תכנית איסטרטגית מתוחכמת ומתוזמנת... זרש דורשת בתוקף לעלות על המתנקשים!!! ברור לה כשמש בצהרים שמישהו תכנן את זה!!!

ובינינו... אני מסכים איתה במאה האחוזים... מי שלומד את מגילת אסתר בעיון ואוסף את כל הפרטים ולא קולט שמישהו פה תכנן את ההתנקשות בהמן הוא מנותק... בפרט החרבונה הלא ברור הזה... שרגע אחד לפני כן הוא היה עם המן באותה עצה!! ופתאום ביצע פרסה והצביע על העץ שעשה המן... אז מה... אתה רוצה להגיד לי שמהרגע הראשון הוא היה סוכן כפול שבישל עם מרדכי את כל התרגיל הזה? ומה שהכי הכי מחשיד: היה מישהו במשך כמה שנים דאג להסתיר מאחשוורוש על אשר הגיד מרדכי על בגתן ותרש...

ואותו אחד שהסתיר את זה עד כה מאחשוורוש... הוא זה שדאג להציף את זה החוצה בדיוק בלילה שהמן תכנן לתלות את מרדכי!!! תגיד לי... מה עוד צריך... צריך עוד הוכחות שמישהו פה בחש בקלחת?? ? צריך להיות מפרג כדי לחשוב שהכל היה ספונטני ואין שום קשר בין מקרה אחד לשני... זרש צודקת ולגמרי צודקת וכלנו איתנו!!!

ועדת החקירה השלימה את חקירת הנסיבות והגישה את מסקנותיה...

והמסקנה היא לא פחות ולא יותר: שיש השגחה פרטית!!!

כן... הכל היה מתוכנן... מישהו פה שרטט תכנית מתוחכמת שמורכבת מעבודת נמלים של המון פרטים קטנים וסגר את כל הקצוות מכל הכיוונים (ומי שמכיר את המגילה לעומק יודע... שמינית פה רק כמה פרטים בודדים מתוך עשרות... וזה עיקר העיון במגילה) ולמישהו הזה קוראים **בורא עולם!!!**

ממילא כל הקונספציות נכונות!!! הכל אמת ויציב!!! כולל החקירות שכעת מתרחשות סביב הטבח הה"כ טרגדי בשמחת תורה... וכל הזמן מתגלים עוד ועוד כשלים... ועוד ועוד מחדלים... והכל נכון... **השאלה היא: לאיזה אנחנו לוקחים את זה??** האם אנחנו לוקחים את זה כמו גוים למקום של הנח... מצאנו את האחראים למחדל... הרי עד הרגע ידענו שאנחנו כל יכולים ופתאום קרה מה שקרה ו... וחלילה וחס עלול להתברר ש-'מהו דתימא', אנחנו כבר לא כל יכולים... קמ"ל שלא... תרגע... לעולם אימא לך אנחנו כל יכולים... ואלא קשיא: הרי קרה מה שקרה... שאני התם שהרמטכ"ל לא עדכן... והמל"ל נרדם בשמירה...

בקיצור: הכל בסדר... אנחנו ממשיכים להיות כל יכולים!!! **זו מטרתה של כל ועדת חקירה!!!** שמטע?? ? בא נקרא לחולה בשמו: מטרת ועדת חקירה היא לא בשביל להתייעל ולא להפיק לקחים... אל תהיה תמים ויפי נפש, לפחות שאנחנו לא נהיה תמימים... מטרת החקירה היא אחת ויחידה:

להחזיר לכוחי ועוצם ידי את תחושת הכל יכול שלנו!!!

היינו בטוחים עד היום שאנחנו כל יכולים!! והנה הגיע אותו טבח והוכיח לנו שקיים כח עליון שכשהוא גוזר משהו הוא פשוט שם לנו מוצץ וחיתול... ומשכיב אותנו בלול ומרדים אותנו עם בקבוק וסיפור... וזה בדיוק מה שקרה באותו יום ומ נמנהר שה' הוכיח ל'אביבי לב ש-נמו שנתם ולא מצאו כל אנשי חיל ידיהם, מגערתך אלוקי יעקב'... והתגלית הזו שיש פה מישהו חזק שפועל בעולמו כרצונו, זה תגלית שלא עריבה לאזנו של החילוני המצוי!!! והוא פשוט מחפש בכל מחיר למצא אשמים כדי להחזיר לעצמו את התחושה שאני שולט במצב ואני כל יכול... אז זהו... שהסיפור העגום שקרה בשמחת תורה... הצביע בהחלט על שורת כשלים... (שמי שבאמת פשע בתפקידו שיעשה את החשבון נפש שלו וזה ענין שלו) אבל אני ואתה צריכים להוציא מזה דבר אחד ויחיד... יש בורא עולם!! לא יעזור לך רואה יורה, ולא כיפת ברזל... 'כי ה' צבקות יעץ ומי יפר, וידו הנטויה ומי ישיבנה'... זה המסר של המגילה ועל זה צריך לשים את הנקודה!! הביירה דולקת ומישהו מדליק אותה... לא נותר לנו אלא להכיר את בוראנו ולגלות אותו מתוך האנוכי הסתר אסתרי...

זו עבודתנו מול מגילת אסתר בפרט וימי הפורים בכלל...

פרשת פקודי

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת ו' אדר ב' התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:32	18:23	י-ם
17:30	18:21	ת"א
17:31	18:23	חיפה
17:31	18:23	ב"ש

כל הזכויות שמורות ©

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

היסורים הזמניים הם נר דלוק ביד האדם לדעת מה טיבו עם בודאו

ללא תורה – שם תהיה קבורתו כל מציאותו של הרב **משעבין** זצ"ל הייתה אך ורק תורה רבנו עמד על דברי חז"ל (שבת פח) שדרשו על הפסוק "ויתייצבו בתחתית ההר" מלמד שכפה עליהם הר כגיגית ואמר להם אם אתם **מקבלים** את התורה מוטב ואם לאו שם תהיה קבורתכם "יש לדייק בלשונם האיר רבנו מדוע אמרו "שם" תהא קבורתם ולא אמרו "כאן" תהא קבורתם?"

אלה מכאן ראייה שלא לגבי מעמד הר סיני בלבד נאמרו הדברים אלא **בכל מקום ובכל זמן** אם יהודי מקבל על עצמו עול תורה הרי זה טוב ואם לאו הוא **מתרפה** ומבקש להקל על עצמו את עול התורה הרי "שם" בכל זמן ובכל מקום שהוא נמצא תהא קבורתו, הוא פותח קבר לעצמו כי אין ליהודי **מציאות** ללא תורה.

אנחנו חשים כמו **עולל** בן יומו, כל כך חלוש וחסר הגנה, אין לו כלים לעזור לעצמו במאומה, הוא אינו יכול אפילו להושיט דבר אוכל אל פיו, כך אנחנו **בידה** ה הנותן חיים לכל חי, בכל נשימה אנחנו תלויים בכך.

הגאון המקובל רבי יהודה פתיה זצ"ל בעל "בית לחם יהודה", נולד בבגדד ביום ב' שבא שנת תרי"ט, לאביו רבי **משה** זצ"ל שהיה **מופלג** בתורת הנגלה וידידו רב לו גם בתורת הקבלה. מטל ילדותו ניכר היה בנער **כי נשמה קדושה** שוכנת בקרבו, וכי עדין לגדולות ונצורות. בבית אביו ינק את שרשיו הרוחניים, צמאנו לתורה ומדותיו התרומיות. תחילת לימודו היה ב"מדרש תלמוד תורה", שם ניכרו בו כבר כשרונותיו הגאונים, **כמיהתו האדירה** להשכיל בדברי תורה ומעל לכל-שכל מעשיו יהיו לשם שמים.

את מה צריך לאהוב
האדמו"ר רבי **בר מרדושיץ** זצ"ל התארח פעם אצל **עשיר אחד**, בשעת הסעודה שאל אותו בעל הבית:מה הרב אוהב בשר או עוף? ענה לו הרבי:בשר אני אוהב?את **הקביה אני אוהב**.

"למדת תורה
הרבה – אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת".
(אבות) **היתפאר** אדם ויחזיק טובה לעצמו **שעיניו** רואות?...

לע"נ רחל ורשל אלבו בת קלרה
כאשר עלה רבי **כלפון משה** זצ"ל אל כסא הרבנות בג'רבא, צלחה עליו רוח ה' ונתגלה במלא **הדר אישיותו** כאחד הגדולים. שקד להעמיד מוסדי הדת על תילם, ולא היתה פרצה בחיי הקהילה שלא טרח עליה לגדרה. למעשה, עוד לפני שעלה על כס הרבנות, שקד על תקנות העיר. לדוגמה נציין, כי היה נהוג בזמנו לסדר **גיטין בגדבא** בדין יחיד. רבי כלפון, שהיה צעיר בשנות השלושים שלו, טרח ויגע, ונתקנה תקנה שלא לסדר גיטין בפחות **משלושה** דינים.

בימי הנעורים מוכרים שעות חיים בעד פרוטות. בימי הזקנה אוצרות היו נותנים עבור עוד שעות חיים.

טורח יתר למען האורח היא סיבה **לפעמים** שהאורח ימנע את עצמו מלבוא **בשנית** לכאן.

בעיר סאלי שבמרוקו היה יהודי עשיר מופלג ועם הארץ מופלג, ושמו ישועה ששפורטס. קנה האיש פרדס **מערבי** אחד, ובו שני מעינות גנים, בארות מים חיים, זכים ומתוקים. אך לא עברו חדשים ימים, והמעיינות חרבו, ונשקפה סכנה לפרדס כולו שייבש. **הצטער** האיש, ופנה אל איש האלקים רבנו **חיים בן עמר**, ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל, ושטח לפניו את צערו. היה זה יום קיץ חם ולוהט, ועל שולחנו של הצדיק נצבו קנקן מים וכוסות. מזג לעצמו כוס מים והגירו לגרונו בלא ברכה תחילה וסוף. אמר הצדיק: "אכן, נודע הדבר!"

נדעה סיבת התיבשות הבראות! שכן כתוב: "וישאתם מים בששון ממעיני הישועה". בששון-נוטריקון: ברכות שתיים-"שהכל", ו"בורא נפשות"-או אז יהיו הבראות למעינות ישועה. הוכיחו הצדיק על שנהנה מן העולם הזה בלא ברכה, ונחשב כמועל בקדשי שמים **וכנפוי טובה** למקום ברוך הוא. דרש ממנו שיקפיד לברך תחילה וסוף על כל דבר מאכל ומשקה, ויזהיר על כך גם אחרים.

לא הכל
מסוגלים להתבטא כראוי **במילות תודה**, כך תחשוב על אדם המודה לך **בצורה** שלא רצית.

לדבר שקר
בפני הילדים תוצאותיו רעות. הילד רואה כיצד אבא משקר, גרוע מכך – הוא חושב **שמותר** לשקר, גרוע עוד יותר שהוא חושב שכל **העברות** כך!

קדושה פשוטה
היהדות מלמדת אותנו שיש לחיים תכלית ומטרה. אבל **המטרה הכי גדולה** היא לחיות עכשיו נכון. אם אתה עסוק כל הזמן בתכנון המחר, במחשבות על **העתיד**, על מה שתעשה כשתגדל, שתתבגר, אחרי הצבא, אחרי הלימודים, כשתתחתן, כשתעבוד, כשהיו לך ילדים, כשתזדקן.

אתה לא תצליח לחיות נכון את העכשיו. ולחיות נכון את העכשיו, זה אומר **לבדוק** בכל רגע נתון שאתה עושה את הדבר הנכון. שאתה ממוקד עם כל הכוחות שיש בך לעשות כאן ועכשיו את הדבר הנכון. שאתה מגייס את הלב והשכל, את הכישרונות והרגש וחי נכון, חי ממוקד.

התורה מלשון הוראה. מראה לנו את הדרך. איך לחיות בכוון רגע ורגע.(העורך)

גם מזדים חשוך עבדך

סיפר,

שבכל עת בה פקד רבנו **חיים סנאני** זצ"ל את עירת מולדתו "מנזל שביכני", התאכסן אצל אביו הרה"ג **יפת חוזה**.

באחת הפעמים, הפציר אחד התושבים ברבנו למצוא שידוך לבתו. רבנו הציע בחור פלוני, ושני הצדדים נתרצו לגמור את השידוך בו ביום, ולפיכך בקשו מרבנו להיות נוכח **במעמד האירוסין**. כאשר הרב חוזה נוכח שרבנו לא חזר לביתו, המתין לו באורך רוח, ולפתע ננער ממקומו כמי שצלחה עליו רוח ה' ואמר: "היה לא תהיה, לא יצליחו להונות את רבנו". ולפיכך **צויה** לקרוא לרבנו, אשר כבד את מארחו וחזר מיד, הרף **הפצרת** אבי הכלה להישאר עמם למסיבת האירוסין.

או אז נתברר לרבנו כי הכלה הינה **"יבמה"**, ומיהר לבית השמחה לבטל את השידוך, ופיו לא פסק מלהודות לרב חוזה- שליח ההשגחה- **שהצילו** מליתן יד לשידוך זה הכרוך באיסור.

יהודי הסתפק

האם הוא **אכל כשיעור** שצריך לברך ברכה אחרונה או שזה לא כשיעור, אמר לו חבריו:

כתוב באבות א' "עשה לך רב (רוב) והסתלק מן הספק"- **תרבה** קצת באכילתך ותסתלק מן הספק!

על שיטת תורה עם דרך ארץ

מרגלא היה בפומא של רבינו **ברוך בער** זצ"ל: "כל אחד הייב שתהיינה לו **שאיפות גדולות** אני שאפתי להיות רבי **עקיבא איגר** זצ"ל ולא הצלחתי אבל נהייתי ל"ברוך בער" אילו הייתי שואף היות ברוך בער לא היה נשאר ממני כלום" בבארו את המושג "צלם אלוקים" היה רבנו רבי **ירוחם הלוי** ממשיך את האדם להומר גלם שאומנם גלומים בו תכונות רוחניות גבוהות שבזכותן הוא נקרא "צלם אלוקים", אך כל עוד אינו מוציא אותם מן הכוח אל הפועל אין כאן אלא **חומר גלם בלבד**. כדוגמת הגפרור שאין בו כל חמימות ורק כאשר מדליקים אותו בעזרת השפשוף הוא נהפך לאש כך גם האדם אם אינו משקיע מאמצים כדי **להוציא את נחותיו הרוחניים** אל הפועל לא יישאר אלא חומר גלם כלשון הפסוק: "עיר פרא אדם יולד"

משולחת גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

ויקח וימתן את העדת אל הארץ וישם את הפדים על הארץ וימתן את הפפרת על הארץ מלמעלה (שמות לז, ח).

הזהרנו בלאו מן התורה שלא להוציא את בדי הארון מתוך הטבעות (רמב"ם ספר המצוות), והעובר על לאו זה לוקה (יעו"ב במכות כב ע"א).

וכתבו המפרשים טעם בדבר (רבינו בחיי שמות כה, ט ד"ה ויש לפרש עוד, וכן הוא באלשיך הקדוש) לפי שהארון מרמז אל התלמידי חכמים העוסקים בתורה, והבדים מחזיקי הארון רומזים למחזיקי התורה ותומכיה. ולכן נצטוינו שהבדים יהיו דבוקים בארון ולא יסורו ממנו, לרמוז לתומכי התורה שלא יעזבו את התלמידי חכמים אלא יתדבקו בהם, ועל ידי זה יוכו להיות במחיצתן לעולם הבא, וכמו שדרשו רבותינו (פסחים מט ע"ב) על הפסוק (קהלת ז, יב) **כי בעל החכמה בעל הכסף, אמר רבי יוחנן: כל המטיל מלאי לכיס תלמידי חכמים - זוכה ויושב בישיבה של מעלה, וכתוב (משלי ג, יח): **עץ חיים היא למחזיקים בה.****

ארון הברית לא היה צריך שישארו אותו אלא הארון היה נושא את נושאו, ולכן כשדוד המלך לקח את ארון ה' בעגלה וכמעט ונפל הארון וקם עוזה וניסו להרימו, מיד פָּרַץ ה' פָּרַץ פָּעֵזָה והרגו, ויָּחַר אֵף ה' פָּעֵזָה ויָּפְחוּ שָׁם האלוקים על השל, והוא בשל מיעוט אמונתו בה' לחשוב שארון ה' יפול לארץ (מצודת דוד שם), והלא היה לו לדרוש קל וחומר, הארון נושא את נושאו, את עינמו לא כל שכין? (רש"י שם).

ארון הברית זו התורה הקדושה והיא תמושך להתקיים לעד, **כי לא תִשְׁכַּח מִפִּי יָרְעוּ, אֵף אִם לֹא יִהְיֶה מִי שִׁיתְמוֹךְ וַיַּעֲזוֹר לָהּ, אֲךָ חֲכֵם וְנִבּוֹן אוֹתוֹ אָדָם שִׁיתְמוֹךְ וַיַּעֲזוֹר לְקִיּוּמָהּ מִכִּסְפוֹ וַיִּזְכֶּה שִׁיחֶיהָ לֹא חֶלֶק בָּהּ, כִּיּוֹן שִׁיָּעִיּוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אִין לִי בָּהֶם חֶפֶץ אֵלֹו יָמוֹת הַמְּשִׁיחָה, שֶׁאֵז כִּבֵּר לֹא יַעֲטִרוּ יוֹתֵר תְּמִיכָה בַתּוֹרָה כִּלְל וַעֲיָקָר, הַתּוֹרָה תּוֹחֵק מֵאֵלֶיהָ, אֲבָל עֲכָשִׁיו עַדִּין צִרִיךְ לַהֲחִזִּיק אֶת אֲרוֹן הַקּוֹדֵשׁ לַתְּמוֹךְ בַּתּוֹרָה וְלִזְכּוֹת בִּזְכוֹת הַגְּדוּלָּה לְהִיּוֹת מְתוֹמְכִיחָה וּמְחִזִּיקָה.**

יהי רצון שיהיה תמיד חלקינו מן הנותנים ולא מן הנוטלים (מדרש שיר השירים א, טו), ונראה בקרוב בקרוב בנחמת ציון ברחמים, אמר

שמך שלם אל בית ישראל

עמד לו מר כהן, מחוץ לחדר לידה והמתין. יצאה האחות, ואמרה: מזל טוב, מר כהן, נולדה לך בת.

מר כהן פתח בצעקות: ליי? לי נולד בן! מה פתאום בת? האחות מתנצלת, ואומרת: סליחה, אדוני, אשתך ילדה עכשיו בת. מזל טוב לך. ההוא, מתרתה, מתחיל להשתולל: ליי נולד בן! אמרו ליי בן! ליי נולד בן!

האחות מתנצלת שוב, נכנסת פנימה לדווח. לאחר דקה שתיים, היא יוצאת ואומרת: מר כהן, מזל טוב. אכן, טעות. נולד לך בן. מזל טוב.

מר כהן, מסתובב אל שאר הגברים הממתנים, ואומר: במדינה הזו, **כלום לא הולך בעיקר...**

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

אצל מצות שנינו: "והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה" (אבות ב). ולמה אצל עברות לא נאמרה **אזהרה** על קלה כבחמורה? -

כי אצל **בעל העברה** אין כלל עברות חמורות - כולן קלות **אצלו**...

שפל לעצמו וסבלן לאחרים הקשה הרבי **מקוצק**: אם שפל לא סבלן ואם סבלן לא שפל? **לשפל** לא מגיע שכר הבלגה, כי שפל הוא **בעיני עצמו**. וכך יאה לו.

הסבלן, מאידך, היטב חרה לו על **הפגיעה והעלבון** אלא שהוא מלומד לסבול, אך מה לסבלנות ולשפלות?

פחות מתחרטים אם לא שואלים מאשר אם לא משיבים.

לבי לוי יצחק בנדר זצ"ל ניהן בכוח זיכרון נדיר פנומנלי, העומדים בקרבתו נדהמו כיצד הוא שולף מזכרונו פרטים ועובדות **מלפני עשרות שנים**, בדיוק נמרץ ללא התאמצות יתרה. כוח זיכרון כביר זה נוצל במלואו לתורה ועבודת ה', בלימוד, בהעברת שיחות צדיקים ועובדות בדייקנות ובאחריות, בתפילתו כשליח ציבור במוספים של **ימים הנוראים** בעל פה! בשנים האחרונות, בזקנה מופלגת בהיותו סגיןהור, עובדה מופלאה זו צוינה בהתפעלות ע"י כל מכריו.

איש אחד עלה לאוטובוס עם התינוק שלו. כשכא לשלם לנהג, אמר הנהג: "לוי, זה התינוק הכי מכוער שראיתי מימי!" האיש נעלב, שם את הכסף בידו של הנהג בעצבים, תלש כרטיס והתיישב ליד בחור שהבחין שהוא עצבני ושאל אותו מה קרה. ענה לו האיש: הנהג העליב אותי, הוא בסך-הכול איש ציבור ואסור לו להעליב אף אחד." הבחור הסכים איתו ואמר: "תלך לנהג ותדבר איתו, בינתיים **אני אחזיק לך את הקוף**".

ענייני הדיבור הוא הוצאת דבר ממצב של העלם - מחשבה, למצב של גילוי - דיבור.

המדבר בשבחו ובמעלתו של חברו מגלה בכך את הטוב הגנוז בו, ויש לזה השפעה חיובית וחשובה על הזולת.

החכם יודע שחכמתו מוגבלת אבל הכסיל חושב שידוע הכל.

לעילוי נשמות: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמאל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

חיתוך צורני

מדבקות ונייר כדומו עבה בחיתוך צורני
מדפיסים בדפוס 'ספיד'!

קצת כמו אמנות לחיות מקצת למדען המחמיר ומשילתל דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

